DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

1945 - 1946

63STE JAARGANG

INHOUD

1945 - 1946

	Kolom.
Bestuursberichten 1, 33, 81,	129, 177.
Algemeene vergadering op Zaterdag 15 December 1945 in gebouw Excelsior te 's-Gravenhage .	3—8.
De Koning verleent adeldom,, door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht	5—8.
Winston Leonard Spencer-Churchill, door A. L. Carstens	8—9,
Nogmaals Familie-aanteekeningen van het geslacht N ieupoort (Schiedam), door M C. Sigal . .	10—11.
Rouwkassen op de Nijenburg, medegedeeld door Mr. J. Belonje	11-13,
Veluwsche Geslachten, uit de Schoutambten van Putten en Nijkerk in de XVde en XVIde eeuw. IV. Van Estvelt, door Mr. W. de, Vries	13—18.
Notulen van de Algemeene vergadering van 22 Juni 1'946	35-3s.
Jaarverslag over 1945	38-40.
Concept overeenkomst tusschen het bestuur van het Genootschap en het bestuur van de Stichting Centraal Bureau voor Genealogie	40-4 1.
Aanwinstenlijst der Bibliotheek 41, 82,	130, 177.
Over de beteekenis van genealogie en heraldiek voor dc geschiedenis van Friesland, door Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland	43-47,
Brant, door W. J. J. C. Bijleveld	47-50.
De familie Van Sontsveldt in den Gelderschen Achterhoek, door R. T. Muschart .	50-59.
Oude Zuid-Bevelandsche boerengeslachten, door J. J. Polderman .	60—69.
Aanvullingen op Striana 11, door † Dr. H. Obreen	69-72.
von Bose, door Mr. H. L. Hommes	72-73 .
De Nederlandsche Adel, door Mr. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich en Mr. J. R. D. Zwahlen	83—87.
Floris van Ryswyck, Heer van Rysoorde. Een 15e eeuwsch familiedrama, door J. P. de Man . .	87-95.
Van Hengel. 1600-1850, door A. B. van Hengel . . . . . 95—109,	158-170.
Van de Laar. Jan Hendrik van de Laar, door L. Q. Bakker	109-113.
Bijdrage tot eene genealogie van het geslacht Hoitink, door A. W. Hoitink . .	113-117.
Een tak van Roonhuyse te Nijmegen, door H. J. van 't Lindenhout . .	117-118.
Nadere gegevens de Lange, uit IJsselstein, door E. J. Koppeschaar . .	118-121.
Nederlandsche grafzerken in Suriname en Britsch Guyana. II, door Fred. Oudschans Dentz	131—133.
De stamvader van het geslacht Hoogewerff, door A. G. de Groot ...	134-139.
Geslacht van Boeymer (Baronie van Breda), door J. B. W. M. van Roosmalen	139-145.
Een vroeg uitgestorven tak van het geslacht de Mey, door Mr. W. C. Mees (met een'plaat)	145—158.
Aanvulling op de genealogie Lieftinck, door Mr. H. L. Hommes	170-172.
Geslacht Sas, door J. D. Jordaan	172-175.
Nogmaals: De Nederlandsche Adel, door Mr. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich . . .	179-182.
De oudste generaties van het geslacht van der Burch, door J. P. de Man	182-190.
Genealogieën Van Byler, vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, door Mr. W. de Vries . .	190-207.
Oterlijk, door H. L. Kruimel	207-219.
Boekbespreking: Een Honderdtal Nederlandsche families (dooi Mr. Dr. J. C. Maris *van Sandelingen-ambacht), door J. P. de Man	219-220.

Kortemededeelingen: Nederland's Adelsboek 18; De vrouw van Gerrit van Bennebroek 18—19; Wapen Van Karnebeek 19. De Middelburgsche Van de Putte's 19—20; Van der Kun 20-21; Polman Gruys 122; Van Rijckevorsel 122; Wapen van de familie von Pestel 123; Wapen van de familie Speïjart van Woerden 123-124; Londenaars met Bredasche kwarti eren 220-221

Vragen en Antwoorden: van Aelst 28; Alesander 30, 75; Alink 28-29; 79—80; van Altena 221: Apeldoorn 28; Aronds 30, 75; van Balen 30; Banning 75; Banningh 175: Bebbers 29; Bender 28; ter Berg 222; Bergeling 30; Beugholt 175, 222; van Beyeren, Bergen en Henegouwen 175-176; Blo(c)k 28, 124—125, 222; Boes 30, 75: Boon 24; ter Borne 224; van den Bosch 25; Bot(t)van 31, 75, 76; Bourgonje 74; Brogbers 29, 77; Bronkhorst 128; Brouwer 125; de Bruin 24-25; de Bruyn 32, 176; Chantepie de la Sausaye 26; Daams 74; van Daelhem 74; Ditzel 74-75, 126, 176; Donzel 77—78; van Doorn 29; van Driel 80; van den Dungen 126 Duyve 30, 75; van Dijckhuijsen 222: Dijkhuizen 222; Egmond 29; Engelen 222; van Eik 24; Eykens 126; Floor 30, 75; Fock SO; Foock 74: var. Gaasbeek 128; Gaveel SO; Gebbink 31-32, 76, 126: Geerling 80; Goudenbeelt 126; Groenenberg 29, 76; van der Haack 127; Hack 30: van Haeften 126; Haf-

kamp 28; **Halfman** 22-23, 78-79, 224; Hambrouck 222; van **Harmelen** 222; van Hemert **28, 76;** van Hengel 27; van Hengelen 21; Hesselink **28—29, 79—80; Hocke** 176; Hoitink 176; de **Hooch** 223; Hoochland 21: Hooft 30, 128; van **Hövell** 126, 223; Huntum 24; Hustaert 73; Isenhagius 74; **Janssens** 79; Jongerius of **Jungerius** 223; Kaan 75; Clant 224; Claus 125-126; Clumper 73; **Knoll** 223; Coops 22: van Cooten 29; Codes 28; Coulmans 29; Krol 21-22; Kroon 31; Kuen 224; v. d. Laan 223; Langelaar 29, 76: **Lansman** 27: **Lavigne** 127; **Leempoel** 127; Lokker 30; van **Maare** 127; Makkes 28; **Marijen** 127; Ter Meer 30, 128; van **Meurs** 27, 29, 76; de Moor 223; Nagel 31, 75, 76, 127: Nederveen 127; Nieuwenhuysen 21; van Nieuwland 127; **Noute** 127; Pichot 79: **Piers** 74; Polder 29; van der Poorten 24; Prince 32, 223; van Rens(sen) 223; van **Riemsdijk** 28, 76: Roelevonk 224; Ruitenberg 21: Roobol 127; Roosegaerde 31; Rotgers 26; Ruysevelt 127; de Ruyter 127; R(e)ymers 27; **Rijsterborch** 25, 74-75; Scheunink 224; **Schull** 28; **Scholma** 30; Smit 224: Sonnevelt 128; **Soudaan** 30; van **Stegeren** 22; Strootman 29, 77; van Suchtelen 79; Swaan 128: Talma **29—30;** Ter Meer 30, 128; de Tour 80; Trigland 26; van Tussenbroek 223; van Varick 29; van der Veecken 25: van den Velde 224; van der Velde 80; Vinkesteyn 30, 128; van der **Vlugt** 80; van der Vogt 74-75; Vreeswijk 80: Vos 128; de Vries 224; de Vrij 22-23, 78-79, 224; van de **Weert** 22; **Wenssen** 80; van der Werf 223; van Werle 80: van **Wicheren** 76; Wissinck 25-26; Garnizoensplaatsen van Hengel 23-24; **Onbekend** wapen 27, 75, 224; Deutsche Stammtafeln 224.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde,

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondcrteekende stukken.

No. 1-2. **LXIIIe Jaargang.** **JAN.-FEBR. 1945-1946.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur deelt tot zijn groote spijt mede, dat de Heer J. K. H. de Roo van Al der w er el t wegens het aanvaarden van een nieuwen zeer drukken militairen werkkring, niet meer in staat is het Hoofdredacteurschap te blijven waarnemen. Noode ziet het bestuur hem als zoodanig aftreden. De Heer Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland is bereid gevonden tijdelijk het Hoofdredacteurschap op zich te nemen. Alle correspondentie de redactie betreffende dient aan hem te worden gezonden aan zijn adres Ridderlaan 18 te 's-Gravenhage.

Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht heeft zijn mandaat van redacteur en redactie-secretaris ter beschikking gesteld.

Op 9 Januari 1946 is te Amsterdam opgericht de groep Noord-Holland. Het bestuur is als volgt samengesteld: voorzitter de Heer H. F. Heerkens Thijssen, secretaris Mr. W. C. J. Alpherts, penningmeester Mr. J. J. C. R. van der Bilt.

De bijeenkomsten zullen plaats hebben op den tweeden Woensdag der maanden September tot en met Mei des avonds te 8 uur in het American Hotel te Amsterdam.

Overleden:

Jhr. J. A. Hoeufft, lid sinds 1902.

Nieuwe leden:

E. L. Baron van Heeckeren van Waliën. *Amsterdam.*
Leidschekade 71.

W. Barends . . . . . *Amsterdam.*
Vossiusstraat 5.

Dr. W. Gaade . . . . . *'s-Gravenhage.*
Nicolaistraat 28.

Prof. Dr. J. Wille . . . . . *Baarn.*
Korte Schoolstraat 8.

Jhr. Ir. A. N. J. van de Poll . . . . . *Naarden.*
Frans Halslaan 10.

Douairière Jhr. Mr. D. de Blocq van Haersma de With-van Naamen van Eemnes *Driebergen.*
Huize Overhorst.

W. J. Nijgh . . . . . *'s-Gravenhage.*
Laan van *Meerdervoort 978.*

Jhr. J. A. Beelaerts van Blokland . . . *Leiden.*
Douzastraat 18.

Adreswijzigingen:

J. J. Vürtheim . . . . . *'s-Gravenhage.*
ten Hovestraat 55.

L. T. Wilhelmy van Hasselt . . . . . *Wageningen.*
Rijksstraatweg 86.

Jhr. H. J. P. Hooft Graafland . . . . *Utrecht.*
Maliebaan 88.

M. Thierry de Bye D Olleman . . . . *Heemsfede.*
M. Hobbemastraat 5.

Mr. J. A. Willinge . . . . . *Rotterdam.*
Merulaweg 5.

Mr. G. A. F. Baron van Lynden . . . . *Herveld.*
Nieuwe Kapel, *Tielschestraat, post Andelst (Gld.)*

Dr. A. J. van de Ven . . . . . *Arnhem.*
(De aanduiding „Post Velp" vervalt). de *Wetstraat 12.*

H. M. Knight . . . . . *Rotterdam.*
Beursgebouw. *Meent* 134.

T. J. M. Hendriks . . . . . *Breda.*
Haagweg 235.

S. B. Tabingh Suermondt . . . . . *Aerdenhout.*
Pogelenzangscheweg *12.*

Dr. J. N. van den Ende . . . . . *'s-Gravenhage.*
Adriaan *Pauwstraat* 51.

Mr. L. H. N. F. M. Bosch ridder van Rosenthal . . *'s-Gravenhage.*
Laan van Poot 194 e.

E. J. Koppeschaar . . . . . *Scheveningen.*
Cornelis Jolstraat 85.

Mr. A. T. Schuitema Meijer . . . . *Groningen.*
Brinklaan 7.

G. J. W. Putman Cramer . . . . . *Lochem.*
Hotel Stad Lochem.

J. J. van Helsdingen . . . . . *Amersfoort.*
Stephensonstraat 69.

P. C. L. Blom . . . . . *Amersfoort,*
Wilhelminalaan 14.

R. W. C. Baron van Boetzelaer . . . *Laren (N.H.)*
Herdersweg 8.

Jhr. Dr. van der Does . . . . *Arnhem,*
Sonsbeekweg no. ?

Mr. Ph. A. M. Hillen . . . . . *Arnhem.*
Velperweg 135.

J. M. Van den Oudendijk Pieterse . . *Naarden.*
Amersfoortschestraatweg 7.

Mr. M. P. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren . . *Lunteren.*
„De Drie Singel".

Ir. L. C. Zonneveld . . . . . *Eindhoven.*
Fred. van Pruisenweg 62.

Dr. H. Engel . . . . . *Amsterdam.*
Plantage *Middenlaan 53.*

W. Baron Snouckaert van Schauburg . *'s-Gravenhage.*
Nassau *Dillenburgstraat* 10.
Mr. G. Van Nieukerken . . . . . *'s-Gravenhage.*
de *Ruyterstraat 74.*
Mr. P. S. van der Lely . . . . . *Amsterdam-C.*
Singel 284.
W. L. Lunsingh Tonckens . . . . . *Glimmen (Gr.).*
(uit Assen), naar *Brinkkamp 77.*
Jhr. E. K. G. Falck . . . . . *'s-Gravenhage.*
Lange Houtstraat 18.
Jhr. Ir. M. H. van Beresteyn . . . . . *Hierden.*
„De Ebbenhorst", post Harderwijk.

Benoemd tot correspondeerend lid:

Baron Harald Fleetwood . . . . *Stockholm, Zweden.*
Riksheraldikerämbetet.

Algemeene vergadering op Zaterdag 15 December 1945 in gebouw Excelsior te 's-Gravenhage.

Aanwezig zijn 101 leden, nl. het eerelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, de correspondeerende leden R. T. Muschart, A. P. M. A. Storm de Grave, P. M. van Walchren en de gewone leden J. K. H. de Roo van Alderwerelt, D. van Baalen, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, J. H. Benier, F. E. van den Berg, Prof. Ir. C. L. van der Bilt, Mr. J. J. C. R. van der Bilt, L. A. Boeré, B. H. Boissevain, Mevr. A. C. Boogaard geb. Bosch, D. J. M. A. Braakenburg van Backum, J. H. Brakke, Dr. P. J. van Breemen, H. Broeders, Mr. J. Brunt, W. J. J. C. Bijleveld, Mr. R. Bylsma, A. L. Carstens, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, J. J. Cock, Mr. F. Daniëls, Ir. C. M. R. Davidson, W. H. W. J. Deelman, Ir. J. G. Deknatel, A. E. Thierry de Bye Dólleman, Mr. J. 1. van Doorninck, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Ir. W. C. Engelen, Jhr. 1. F. Burmania van Humalda van Eysinga, G. Fabius, L. F. van Gent, Mr. J. P. J. Gewin, Mr. H. H. A. de Graaff, H. 's-Graeuwen, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, Ir. M. R. Idema Greidanus, Mr. J. W. Groesbeek, A. K. Ph. Gunderman, Dr. J. A. Bierens de Haan, Mr. S. N. B. Halbertsma, Mr. N. van Hasselt, H. F. Heerkens Thijssen, H. H. Heldring, F. Hers, J. H. van Linden van den Heuvell, Dr. J. A. van Heuven, Jhr. Mr. D. J.P. Hoeufft, G. J. Honig, H. J. Inden, Mr. C. G. Jordens, J. Kalff, G. C. E. Köffler, Mr. N. Kolff, H. L. Kruimel, Jhr. H. J. M. de Kuyper, Jhr. M, J. van Lennep, Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leijssius, H. J. van 't Lindenhout, J. Loeff, G. L. Maaldrink, Jhr. Mr. A. J. C. Rethaan Macaré, H. C. de Man, J. P. de Man, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, J. M. Martens, Jhr. P. H. A. Martini Buys, Mr. W. C. Mees, Ir. G. L. Meesters, P. J. A. van Mourik, G. Haitsma Mulier, E. Nomes, C. Pama, Mej. Mr. E. C. M,. Prins, S. E. Pronk, Jhr. J. J. Raab van Canstein, G. Roosegaarde Bisschop, J. B. W. M. van Roosmalen, Mr. L. Bosch Ridder van Rosenthal, W. A. van Rijn, Ir. Dr. A. L. van Scherpenberg, A. C. Schotte, Mr. Dr. W. M. G. Schumann, M. C. Sigal, Jhr. J. P. Six, K. van Someren Greve, H. J. A. van Son, Mr. W. Lunsingh Tonckens, Jhr. I-I. Trip, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg. Mr. W. W. van Valkenburg, A. A. L. Vié, Ir. C. C. van der Vlis, Dr. A. L. Heerma van Voss, Mr. W. de Vries, J. J. Vürtheim en C. A. van Woelderen.

De voorzitter Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius opent de vergadering. Hij verzoekt den secretaris het verslag van de bibliotheek en de verzamelingen voor te lezen. Vervolgens geeft de penningmeester een overzicht van de financiën.

Overgaande tot de bespreking van de wederwaardigheden van het Genootschap gedurende de oorlogsjaren, verwijst de

voorzitter naar het daarover gepubliceerde verslag in de convocatie voor deze vergadering en zegt zich niet te kunnen vereenigen met de strekking van de in verband daarmede door Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht verspreide brochure. Hij geeft thans den voorzittershamer over aan het eerelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, die zoo welwillend is de verdere leiding van de vergadering op zich te nemen.

De Heer Maris, thans het woord verkrijgende, houdt een uitvoerige kritiek op het beleid van het bestuur, dat volgens hem geen principieele lijn heeft getrokken, doch een „rekkelijk" beleid heeft gevoerd In de eerste plaats betreft dit het toetreden tot de overkoepelings-instelling, het Verbond voor Sibbekunde. Voorts zou het bestuur zich bij het persgilde hebben aangesloten terwijl dit niet noodig was, omdat het maandblad een wetenschappelijk tijdschrift was. Hij verwijt verder het bestuur niet voldoende diligent te zijn geweest bij het verkrijgen van de erkenning van „De Nederlandsche Leeuw" als wetenschappelijk tijdschrift. Hij bekritiseert de voortzetting van het maandblad door het geschorste bestuur, nadat door den Rijkscommissaris een gemachtigde over het Genootschap was aangesteld en acht dit in strijd met de Statuten. Hij heeft alle correspondentie, die hij daarover als redacteur-secretaris met het bestuur en anderen heeft gevoerd in handen gesteld van den voorzitter van het Tribunaal te Arnhem, die tot de conclusie kwam, dat het bestuur afbreuk heeft gedaan aan de Vaderlandsche zaak en dat dit bestuur z.i. voor een zuiveringscommissie zou moeten verschijnen.

Ten slotte dient de Heer Maris een motie in van den volgenden inhoud:

„Het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht-
„en Wapenkunde in algemeene vergadering op 15 Decem-
„ber 1945 bijeen,
„Gehoord het verslag en de bespreking over de weder-
„waardigheden van het genootschap gedurende de oorlogs-
„jaren,
„Van oordeel, dat het gevoerde bestuursbeleid de instemming
„van de vergadering niet kan wegdragen,
„Onthoudt de goedkeuring aan dat bestuursbeleid,
„En gaat over tot de orde van den dag."

Vervolgens is aan het woord de Heer Mr. W. de Vries, die o.a. opmerkt, dat het feit, dat de Heer Leyssius in het le nummer van het tijdschrift Sibbe een artikel heeft geschreven, niet in overeenstemming is met de opmerking in het „Overzicht van het beleid", dat de overkoepeling door het Verbond voor Sibbekunde aan het bestuur niet anders dan hoogst antipathiek kon zijn,

Nadat de Heeren P. M. van Walchren, J. Kalff en W. A. van Rijn nog eenige aanmerkingen hebben gemaakt, antwoordt de Heer Leyssius voornoemde Heeren in 't kort door op te merken, dat het bestuur al het mogelijke heeft gedaan om met inachtneming van het fatsoen, de collecties1 van het Genootschap te redden en het maandblad vrij te houden van vreemde propaganda. Hij meent hierin dan ook volledig te zijn geslaagd. De Heer de Roo van Alderwerelt beantwoordt de aanmerking over het persgilde door mede te deelen, dat oorspronkelijk aansluiting bij het bureau Provinciale en Periodieke Pers in 1940 wellicht niet noodzakelijk was, dat dit bureau P.P.P. later automatisch is opgenomen in het Persgilde *en* dat de bemoeienissen van die instellingen niet anders zijn geweest, dan het laten indienen van staatjes met aantal te drukken bladzijden en hoeveelheden te verbruiken papier in kg. Verder gingen de bemoeienissen niet omdat

het Journalistenbesluit noch op de uitgeefster, noch op de leiding en de medewerkers van toepassing was.

Daarna verkrijgt Prof. Ir. C. L. van der Bilt het woord. Hij wijst op de moeilijke positie van het bestuur in de oorlogsjaren, die hij ook door zijn eigen positie in dien tijd beter kan begrijpen. Men heeft in die jaren zeker zeer diplomatiek moeten optreden en is toch een goed Vaderlander kunnen blijven. Het is gemakkelijk kritiek uit te oefenen, maar men moet billijk in zijn oordeel zijn.

De voorzitter, de Heer Beelaerts van Blokland, stelt thans aan de orde de motie van den Heer Maris en vraagt den aanwezigen door handopsteking blijk te geven van instemming. Hieruit blijkt, dat *20* van de aanwezigen vóór de motie zijn, die derhalve met overgroote meerderheid wordt verworpen.

Vervolgens is aan de orde de verkiezing van een nieuw bestuur. De Heeren van Rheineck Leyssius en Bijleveld stellen zich niet herkiesbaar. Op voorstel van Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias wordt Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland bij acclamatie tot voorzitter gekozen. De Heer Beelaerts neemt het voorzitterschap gaarne op zich, zij het misschien slechts voor korten tijd.

Daarna wordt aan de bestuurstafel een voorstel van 13 aanwezigen (de Heeren Prof. Ir. C. L. van der Bilt, Mr. F. Daniëls, Jhr. J. J. Raab van Canstein, H. F. Heerkens Thijssen, Mr. L. Bosch Ridder van Rosenthal jr., H. Broeders, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, A. A. L. Vié, Mr. J. 1. van Doorninck, J. M. Martens, J. J. Cock, Jhr. I. F. B. van Humalda van Eysinga en Mr. J. J. C. R. van der Bilt) overhandigd, om naast den voorzitter in het bestuur te benoemen de Heeren Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, H. J. A. van Son, Jhr. H. Trip, J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Mr. A. P. van Schilfgaarde en Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, welk voorstel door de Heeren Mr. S. N. B. Halbertsma en G. Haitsma Mulier wordt gesteund. De voorzitter vraagt of nog andere aanwezigen dit voorstel steunen. De overgroote meerderheid der vergadering blijkt hiermede in te stemmen, zoodat de voorgedragen Heeren zijn benoemd.

Thans is aan de orde de bespreking van de vraag welke leden van het lidmaatschap uitgesloten dienen te worden. De voorzitter stelt voor aan het nieuwe bestuur over te laten daartoe een commissie te benoemen, waarmede de vergadering instemt.

Bij de rondvraag stelt de Heer R. T. Muschart voor, de jaarvergaderingen voortaan in Utrecht te houden, waardoor de leden in de Oostelijke provinciën deze gemakkelijker zullen kunnen bijwonen. De voorzitter zegt toe dat het bestuur dit verzoek in gunstige overweging zal nemen.

De Heer A. P. M. A. Storm de Grave schenkt daarna een fraai gebonden boekwerk, getiteld Armorial Général de la Noblesse Belge, door baron Ryckman de Betz, aan het Genootschap, waarvoor de voorzitter hem namens de leden dank zegt.

Nadat Mr. F. Daniëls de aanwezigen heeft voorgesteld de vergadering op niet officieele wijze voort te zetten op de Witte Societeit, sluit de voorzitter om 16.30 uur de vergadering.

De Koning verleent adeldom,

door **Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelincenamgacht,**

Bij de grondwetsherziening van 1848 is ons adelsrecht samengevat in de vier woorden „De Koning verleent adeldom". Onder de parlementaire behandeling heeft men nauwelijks aandacht geschonken aan het desbetreffende artikel 63 (thans 67) van het ontwerp-grondwet. Er is alleen een verduidelijkende verklaring van de regeering: „adeldom verleenen is het nomen generis, waarvan verheffen, inlijven en erkennen de onderdeelen uitmaken, o m d a t (spatieering van mij, M.) de Koning den adeldom verleenen kan in den meest uitgestrekten zin". De regeering huldigde, blijkens het redengevende „o m d a t", de opvatting, dat de beschikking over adelcgunst een wezenlijk bestanddeel vormt van de vanouds alom erkende koninklijke souvereiniteitsgevolgen. De grondwettelijke bepaling heeft in dit licht bezien een louter declaratoire beteekenis.

Het wil mij voorkomen, dat de officieele regeeringsinterpretatie, zij moge in de praktijk voldaan hebben, rechtshistorisch mank gaat. Wat betreft „verheffing" zal wel niemand de uitsluitende autoriteit van den Koning in twijfel trekken, evenmin ten aanzien van „inlijving", welk instituut immers in wezen is een verheffing in den Nederlandschen adel. Ook erkenning van ouden adel, door vroegere inheemsche souvereinen verleend, kan men rekenen tot de attributen van den Koning, omdat Hij de rechtsopvolger is van Zijn voorgangers. Maar wie instemt met den bovenaangehaalden gedachtengang der regeering van 1848 miskent het feit, dat er juist in ons vaderland reeds vóór de Fransche revolutie een oude adel bestond, die zijn rechten geenszins ontleende aan vorstelijk gunstbetoon. Er is geen enkele grond aanwijsbaar, waaraan het Huis van Oranje, toen na 1813 de monarchie in Zijn Huis werd gevestigd, een beschikkingsrecht over die oude adelsrechten zou kunnen ontleenen. Er ontbreekt daarom een pijler aan de constructie van artikel 63 der grondwet 1848, zooals de regeering dit voorschrift opvatte.

Artikel 63 is echter *a* naar formeel en *b* naar materieel recht anders geschraagd.

ad *a*. Gaat men af op het vergelijkend overzicht van de zoogenaamde „Roode Grondwet", de gezaghebbende uitgave der Gebroeders Belinfante, dan stamt artikel 63 alleenlijk uit artikel 42 grondwet 1814: „De souvereine Vorst verheft in den adelstand", een artikel, dat zeker geen steun geeft aan de regeeringsverklaring van 1848.

Een juist inzicht in de grondwetsherziening a° 1848 leert anders. Tot dat jaar was onze staatsinrichting gegrondvest op de drie standen: adel, steden en landelijken stand, een bestel, dat niet meer beantwoordde aan de maatschappelijke verhoudingen, die aan deze staatkundige indeeling in standen waren ontgroeid. Zoo kwamen de ridderschappen in het publieke recht te vervallen. Nu was in vorige grondwetten het adelsrecht voornamelijk beschreven bij de bepalingen nopens de ridderschappen, niet alleen in artikel 42 der grondwet 18 14, maar ook o.m. in artikel 77. Het doel der grondwetsherziening van 1848 was niet om de adelsattributen des Konings te besnoeien, maar alleen om aan den adel zijn staatkundige plaats te ontnemen. Artikel 63 der grondwet 1848 moet men dan ook beschouwen als een nieuwe redactie van het ongewijzigde adelsrecht, samengevat uit het samenstel der oude grondwettelijke bepalingen. De schrijver van de „Roode Grondwet" volstond dus ten onrechte met een simpele verwijzing ad artikel 63 naar artikel 42 der grondwet 1814.

Maar wat omvatte het formeele adelsrecht van 1814? Artikel 42 stelde de bevoegdheid van den souvereinen Vorst vast, om in den adelstand te v e r h e f f e n, terwijl artikel 77 luidde:

„Er zullen zijn in de Provinciën of Landschappen Edelen of Ridderschappen, welker instellingen geregeld worden op

„zoodanige wijze als door hen, behoudens deze Grondwet, „noodig geoordeeld, en door den souvereinen Vorst, ingevalle „van goedkeuring, bekrachtigd wordt.

„De eerste bijeenroeping van en a d m i s s i e tot dezelve „zal door den souvereinen Vorst, overeenkomstig de omstan„digheden, gedaan en v e r 1 e e n d worden. Zij ontwerpen „hunne reglementen dadelijk na hun eerste bijeenkomst."

Hier vindt men de aan den Souverein toegekende bevoegdheid, om a d m i s s i e t e v e r 1 e e n e n, een admissie waaraan de geheele adel onderworpen was, de oude adel inbegrepen. De grondwettelijke reglementen der Ridderschappen voorafgaande verheffing, erkenning of inlijving in den adelstand door den Koning.

Dit alles leidt tot de slotsom, dat artikel 63 grondwet 1848 naar formeel recht stamt uit de artikelen 42 j° 77 grondwet 1814, en m i t s d i e n omvat verheffen, inlijven en erkennen.

ad *b*. *Nu* de materieel-rechtelijke beteekenis van ons huidig adelsrecht, neergelegd in meergenoemd artikel 63 (thans 67), in het bijzonder van de erkenning van ouden adel.

De toekenning aan den Souverein van de uitsluitende bevoegdheid, om over admissie te beschikken, heeft tegenkanting ontmoet bij hen, die — terecht — geen rechtsgrond aanwezig oordeelden, om de erkenning van oude adelsrechten afhankelijk te stellen van gloednieuw vorstelijk gunstbetoon. Deze adelsrechten waren — zooals eerder gezegd — in ons vaderland niet ontleend aan den landsheer, ja sommige edelen achtten zich zelfs van gelijke geboorte als de Oranje-Nassau's. Deze tegenkanting, hoe juridisch gerechtvaardigd en menschelijk begrijpelijk ook, moet men thans kortzichtig noemen. De adelstand, juist onze oude adel, is o.m. op de Veluwe, gegroeid uit de inheemsche bevolking. Iemand, wiens voorzaten gedurende een drietal generaties aan zekere eischen van feitelijken maatschappelijken stand hadden beantwoord, verkreeg ipso iure adeldom en wel erfelijk voor zijn nakomelingen zoolang deze riddermatig konden leven. Zoo hebben talrijke geslachten tot den ouden adel behoord, die reeds in de dagen van onze republiek, weer waren opgegaan in den gewonen boerenstand. Ook rechtens was de adel 'van deze geslachten tenietgegaan, zoodat zij later voor erkenning niet meer in aanmerking konden komen: dit feit heeft men weleens uit het oog verloren. Het gestelde criterium was tevens waarborg voor de handhaving van het aanzien van den adelstand, de erfelijkheid was aan een gezonde zuivering gebonden, anders dan heden ten dage. De even gezonde adelsvorming is allengs opgehouden, of liever belet door den adel zelf, die kans heeft gezien zijn stand te sluiten. Gevolg hiervan was, dat de adel ging uitsterven. Maar er was nog een factor, waardoor adellijke families uit hun kring afvielen. Ik denk hierbij aan de opkomst van de gesloten ridderschappen in onze gewesten. Was vorming van nieuwe riddermatigheid uit den tijd geraakt, voor handhaving van het aanzien van den adelstand werd gewaakt. De ridderschappen stelden eischen van afstamming en gegoedheid, en wie daaraan niet voldeed kon niet worden geadmitteerd. Het is duidelijk, dat de adel van families, die gedurende eenige geslachten aan de criteria niet vermochten te voldoen, in de vergetelheid geraakte, zoodat de afstammelingen tenslotte in de officieele acten niet meer als jonker werden aangeduid. Een extinctieve verjaring had plaats.

Toen in Nederland het koningschap zijn intrede deed bestond er voorzeker een oude adel, maar met een erfelijkheid, die voorwaardelijk was. De Fransche tijd had intusschen de oude criteria weggevaagd en de nieuwe ridderschappen van ons koninkrijk konden daarin niet toereikend voorzien, terwijl in 1848 deze lichamen hun publiekrechtelijke functie verloren. Van tweeën één: òf de oude adel bleef na 1813 zonder 's Konings inmenging voortbestaan overeenkomstig zijn oude adelsrecht met een erfelijkheid, die aan de oude criteria was onderworpen, of de oude adel moest betrokken worden in een nieuw adelsrecht. Het behoeft nauwelijks betoog, dat handhaving van den ouden toestand onuitvoerbaar was, en, ware het anders, aan vele oud-adellijke families, aldra het verlies van hun adel zou kosten. Zoo leidde een wijs beleid tot een nieuw adelsrecht, dat mede den ouden adel omvatte en waarvan de administratie werd toevertrouwd aan den Koning Willem I heeft de knoop doorgehakt, de oude criteria van de erfelijkheid doen vervallen en een besluit van 13 Februari 1815 no. 60 Staatsblad no. 15 vastgesteld, waarbij sub 1° werd bepaald, dat tot den Adelstand gerekend zullen worden degenen, die benoemd en geadmitteerd zijn of zullen worden, alsmede degenen, die bij vervolg erkend, ingelijfd of verheven zullen worden, één en ander met hun w e t t i g e a f s t a m m e l i n g e n. De g a n s c h e t e g e n w o o r d i g e Nederlandsche adel ontleent zijn erfelijkheid, en de jongere generaties dus haar adel aan dit hoogst belangrijke besluit van 1815. Naar materieel recht wordt hiermede ook de oude adel begiftigd met nieuwe adelsgunst: de erkenning door den Koning is in wezen een verheffing tot nieuwen adel, een figuur, die allerminst afdoet aan ouden luister.

Het is onjuist, om, voor ons recht, in adelsverleening te zien het nomen generis, waarvan verheffen, inlijven en erkennen de onderdeelen uitmaken. Verheffen, inlijven en erkennen zijn niet meer dan on der s c h e i d e n m o t i e v e n voor adelsverleening, een onderscheid, dat bij de eerste benoemingen van edelen en burgers in de ridderschappen door Willem 1 zelfs niet eens tot uitdrukking werd gebracht.

Bovenstaande rechtshistorische beschouwingen rechtvaardigen een drietal conclusies:

1. Naar formeel recht omvat de grondwettelijke bepaling „De Koning verleent adeldom" een volledige beschikkingsbevoegdheid des Konings over a 11 e adelsgunst.
2. De grondwettelijke bepaling „De Koning verleent adeldom" is niet louter declaratoir, zooals de regeering van 1848 meende, maar houdt in t o e d e e 1 i n g v a n a d e 1 s r e c h t — ingrijpen in oud adelsrecht — aan den Koning.
3. Naar materieel recht merkt de grondwettelijke bepaling „De Koning verleent adeldom" terecht a 11 e adelsgunst aan als een v e r l e e n e n van adeldom.

Winston Leonard Spencer-Churchill.

Velen zal het ongetwijfeld bekend zijn dat Winston Leonard Spencer-Churchill. de groote man aan wien wij een belangrijk deel van de overwinning te danken hebben, stamt uit een van de aanzienlijkste Engelsche geslachten.

Een van de aardigste ontdekkingen bij het onderzoek van de kwartieren van dezen grooten Engelschen staatsman is wel, dat hij, zooals nevenstaande tabel weergeeft afstamt van onzen grooten Nederlandschen staatsman, Willem van Oranje.

Behalve het feit dat men hier inderdaad twee menschen heeft, die in de eerste plaats gerekend moeten worden tot de groote staatslieden in den loop der eeuwen, valt het ook op dat zij enkele zeer kenmerkende eigenschappen gemeen hebben, waaraan zij beiden voor een groot deel hun succes te danken hebben, Het groote organisatie vermogen, de taaie

volharding waarmede beiden zich van een eenmaal aanvaarde groote verantwoordelijke taak hebben gekweten en het onwrikbare vertrouwen, ook in donkerste tijden, dat zij hun roeping zouden volbengen is kenmerkend voor beiden.

Hierbij zij uiteraard wel opgemerkt dat Willem van Oranje niet de eenige groote staatsman onder de voorouders van Chuchill is. Staatslieden ziet men velen onder de voorouders van den grooten Premier, zelfs bij de naaste kwartieren treft men zeer vooraanstaande aan. Een broeder van een van de overgrootvaders was b.v. Robert Stewart, tweede markies van Londonderry (geb. 1769, gest. 1815), die, onder den naam van Lord Castlereagh, den koning van Groot-Brittannië vertegenwoordigde op het Congres van Weenen in 1814.

Een honderd jaar vroeger was het John Churchill, de eerste hertog van Marlboough (geb. 1650, gest. 1722), die zich in den Spaanschen successie-oorlog grooten roem verwierf, in de eerste plaats als veldheer, doch ook als staatsman. Zijn erfdochter Anna werd de gemalin van Charles Spencer, derden graaf van Sutherland en van dit huwelijk stamde, in vijfde generatie, af John Churchill, de zevende hertog van Marlborough, de grootvader van Winston Leonard.

A. L. CARSTENS.

Willem 1 Graaf van Nassau Prins van Oranje

* 25 IV 1533 + 18 VII 1584

|

Charlotte Brabantine * X 1580 + VIII 1631 X 11 111 1598 Claude de la Tremouille Duc de Thouars, Pair de France * 1566 + 25 X 1604

Charlotte de la Tremouille * XII 1599 + 31 111 1664 X 26 VI 1626 James Stanley 7th Earl of Derby Lord of Man * 31 1 1607 + 15 X 1651

|

Anabella Sophie Stanley of Derby * + 22 11 1702/3 X 5 V 1659 John Murray 2nd Earl of Tullibardine en 1st Marquess of Athol * + 6 V 1703

|

Charles Murray 1st Earl of Dunmore * 24 11 1661 + 22 1 1711 X 8 XII 1682 Catherine dr. van Richard Watts

|

Anna Murray * + 30 XI 1710 X 4 IV 1706 John Cochrane 4th. Earl of Dundonald * 4 VIII 1687 + 5 VI 1720

|

Catherine Cochrane * + 15 111 1786 X 5 1 1729 Alexander Stewart 6th. Earl of Galloway * + 24 IX 1773

|

John Stewart 7th. Earl of Galloway * 13 111 1736 + 14 XI 1806 X (2) 13 VI 1764 Anne, dr. van Sir James Dashwood * + 8 1 1830

|

Susan Stewart + 2 IV 1841 X 15 IX 1791 George Spencer-Churchill 5th. Duke of Marlborough * 6 111 1766 + 5 111 1840

George Stewart 8th. Earl of Galloway * 24 111 1768 + 24 III 1834 X 18 IV 1797 Jane, dr. van Henry Bayly 9th Baron Paget en 1st Earl of Uxbridge + 30 VI 1842

|

George Spencer-Churchill 6th. Duke of Marlborough * 27 XII 1793 + 1 VII 1857 X (1) 13 1 1819

Jane Stewart * + 12 x 1844 X 13 1 1819

|

John Winston Spencer-Churchill 7th. Duke of Marlborough * 2 VI 1822 + 5 VII 1883 X 12 VII 1843

Francis Anne Emily, dr. van Charles William Stewart 3rd Marquess of Londonderry * + 16 IV 1899

|

Randolf Henry Spencer-Churchill * 13 11 1849 + 24 1 1895 X IV 1874 Jennie, dr. van Leonard Jerome * + 29 VI 1921

|

Winston Leonard Spencer-Churchill, eerste minister van Groot-Britannië * 30 XI 1874

Nogmaals Familie-aanteekeningen [1]) van het geslacht Nieupoort (Schiedam),

door M. C. SIGAL.

Het ordenen van het archief van de Stichting „Nalatenschap De Drevon" te 's-Gravenhage bracht nog een aantal familie-papieren aan het licht, die toebehoord hebben aan de stichtster Johanna Maria Dutry, echtgenoote van Jean Frédéric Henri de Drevon [2]), welke documenten hoofdzakelijk betrekking hebben op het geslacht Nieupoort, waaruit de moeder der stichtster, Allarda Margaretha Nieupoort, gehuwd met Mr. Benjamin Dutry, sproot.

I

Op den XXen Octrobis Anno 1641 sij ick Cornelis Nieupoort getrout ende in den H: Echten state bevestigt met Joffre Dignum Suierendonck van den Bosch geboren binnen Utrecht, in de kercke van de Dorpe van Cappel op de Leck.

Op den XXVII Juny Anno 1642 is geboren onsen eersten soon wesende Vrijdaechs des naer middaechs de clocke ontrent tusschen halff vier ende vier uyren, die des te Sondaechs daer aen in de kercke alhier binnen Schiedam is gedoopt ende genaempt geworden *Johannis* (kantteekening: naer sijn moeders vader) de getuygen daerover waren Margareta van Vianen laest wede wijlen Mr. Ghijsbert de Vianen Grootmoeder, Wilhem Nieupoort Secretaris alhier Grootvader ende de Heer Pr. Suierendonck van den Bosch heere van Zevenhove ofte Cappel voorsz. oom.

Op den XXVIIIen Septembris Anna 1644 wesende (oningevuld) dach is geboren onse eerste dochter des naermiddachs de clocke ontrent quartier voor twee uyren, dewelcke (oningevuld) daechs daeraen in de kercke tot Schiedam gedoopt ende genaempt wiert *Adriana* naer mijn Moeder. Ende waren getuygen daerover Joris Nieupoort Bailliu van de Souteveen Oom, Cathalina Nieupoort huysvrouw van Gerardt Vinck moy procur. voor de hoven van Justitien in den Hage ende Magdalena Voskuyl wede van wijlen Adriaen Booth tot Utrecht moy.

Op den IX Ajrilis Anna 1646 wesende maendaechs naer Paesschen des morgens ontrent ten thien uyren is gebooren onse tweede dochter, dewelcke des Sondachs den XV daeraen volgende in de kercke tot Schiedam is gedoopt ende genaempt naer mijn moeders moeder *Maria*.

Daer over getuygen waren Mr. Wilhem Nieupoort Raed ende Rentmr. generael van des Graefflijckheyts Domeynen van Noorthollant Oom ende Elysabet Jorisdr. Beys huysvrouwe van Goossen Cornelis, Raed ende Vroetschap tot Schiedam out moy

N(ot) a: hier te stellen mijne verplaetsingh ende vaders overlijden 8.

Op den V Novembris 1647 sijnde des Dynsdaechs naer Alreheyligen des smorgens tusschen acht ende halff negen uyren is geboren onsen tweeden soon binne Rotterdam in den Oppert, dewelcke des Sondachs áaeraanvolgende den Xe in de groote kercke alhier is gedoopt ende genaempt naar mijn vader Willem daerover getuygen waren: Mr. Wilhem Nieupoort voornt Oom, d'Heer Jacob Bonstoe Bailliu ende Schout der stede Schiedam mijn Neeff ende familiaren vrunt, Cornelia Nieupoort moy.

Op den XXIIen Augusti 1649 sijnde des Sondachs op

1) Zie ook: Nederl. Leeuw, LVI, 1938, kolom 223-230.

2) Zie mijn artikel: De Drevon (de Montargues) in De Navorscher,, 860 jaargang, 1937, aflevering 7 en 8, blz. 157-162.

Rotterdamsch kermischdach des morgens de clocke een quartier uyrs voor negenen is geboren onsen derden soon op de Hoochstraet ontrent de Engelische kerck dewelcke mede des Sondachs daeraen den XXIX insgels. in de Groote kercke alhier is gedoopt ende genaempt naer mij behoudt broeder Pieter.

Daer over getuygen waren Geraedt Vinck procureur voor den Hogen ende Provincialen Rade in Hollandt Oom ende Matheus van den Velde out schepen van Schielandt mijn goede békende.

Rouwkassen op de Nijenburg,

medegedeeld door MR. J. BELONJE.

Nadat de Duitsche bezetting de Nijenburg te Heiloo voor de eerste maal in dezen oorlog verlaten had, maakte de Heer Th. Tomson, aldaar, mij bij een bezoek aan de zolderverdieping van het huis opmerkzaam op een viertal wapenborden, dat ter plaatse op een afgeschoten gedeelte verborgen had gestaan.

Toen deze voorwerpen in het daglicht gebracht waren, bleek mij aanstonds, dat hef *rouwkassen* waren, althans gedeelten daarvan. Van de herkomst was niets bekend en het zag er naar uit alsof deze vier oude borden reeds zeer lang op zolder verblijf hadden gehouden.

Ik meen de vondst als volgt te moeten beschrijven:

1) een ovaal schild, gevat in een omlijsting, voorstellende in slingers gelegd met een strik aan de onderzijde; alles gedekt door een kroon van drie fleurons (de buitenste afgebroken), waartusschen twee knoppen, elk van drie parels. Het schild gedeeld: *a.* het wapen van Egmond van de Nijenburg; *b.* het wapen van Foreest (beiden als bij Rietstap). Hoogte van het geheel: 0,98 m.

2)' Een ovaal schild, gevat in een omlijsting als voren, alles gedekt door een kroon als voren, waarvan ook in dit geval de beide buitenste fleurons afgebroken zijn. Het schild gedeeld: a) het wapen van Foreest; b) drie groene eikels, 2 en 1, de stelen omlaag. Hoogte 1 m.

3) Een gewoon schild: wapen van Egmond van de Nijenburg onder een kroon van het eerder beschreven type, doch ongeschonden. Boven de kroon een gekroonde helm met goudroode dekkleeden. Schildhouders twee omziende gouden leeuwen genageld en getongd van hetzelfde(!). Het wapen en de schildhouders ondersteund door een cartouche van effen rood, omboord door gouden festoenen in den stijl van Lodewijk XIV. Het helmteeken, waarvoor het steunsel aan de achterzijde nog aanwezig is, moet naar den vorm van dit laatste te oordeelen de bekende bos veeren van zwart zijn geweest. Hoogte 1.22 m.

4) Een gewoon schild: wapen van Egmond van de Nijenburg onder een kroon als voren (ongeschonden). Schildhouders twee van achter het schild te voorschijn komende gouden leeuwen (als voren) zittende op een eenvoudige ondersteuning van hetzelfde. Het een en ander in den stijl van omstreeks het jaar 1725. Hoogte: 1 m.

Ofschoon alle bijbehoorende kwartierwapens ontbreken — de bovenomschreven fragmenten maken kennelijk alle vier slechts de *centrale gedeelten* van evenveel rouwkassen uit — valt de identificeering, althans van de eerste twee objecten. niet moeilijk. De eerste kas moet, gelet op de combinatie van wapens en op het ovale schild, geplaatst zijn geweest voor jkvr. Machteld van Foreest, de echtgenoote van jr. Gerard van Egmond van de Nijenburg, Zij overleed op 25 September 1721 en werd met 8 kwartieren in de Groote Kerk te Alkmaar begraven.

De identificeering der tweede kas levert evenmin bezwaren op. De wapens van Foreest en Stoezak bewijzen, dat dit het overblijfsel geweest moet zijn van het allerlaatste rouwbord, dat in de Alkmaarsche kerk werd opgehangen, nl. dat voor Maria Wilhelmina Stoezak, douairière jr. mr. Dirk van Foreest, heer van Schoor1 en Camp, in verband met haar begrafenis aldaar op 6 Augustus 1793. Het wapen met de drie eikels is ongetwijfeld Stoezak omdat dit als bovenbeschreven voorkomt op het zegel van Zacheus Stoezak, den vader van Maria Wilhelmina, door hem als schepen van Alkmaar gebruikt. [1]).

'Moeilijker valt de identificeering van de twee andere wapenborden. Het feit, dat zij beiden opgehangen zijn geweest voor een man uit het geslacht van Egmond van de Nijenburg bewijzen schildvorm en wapen. En hieruit vloeit weer voort, mede in aanmerking genomen, dat deze stukken stijlcritisch in het eerste kwartaal der XVIIIe eeuw te stellen zijn, dat ook in dit geval Alkmaar's Groote Kerk als plaats van herkòmst aangewezen moet worden. Maar *welke* heeren van Egmond van de Nijenburg zij betreffen valt bezwaarlijk vast te stellen. Daarbij komt, dat de keuze zeer groot is omdat er in die periode minstens 10 mannelijke personen uit dat geslacht aan te wijzen zijn, voor wie een rouwkas in de Alkmaarsche Groote Kerk moet zijn opgehangen. Gissen zou in casu dus een dwaasheid zijn. Mocht het echter zijn, dat er later nog eens kwartierschildjes (ik vond er op Nijenburg non één. doch dit met het wapen van Egmond van de Nijenburg zelf!) te voorschijn komen, dan valt er misschien aan een nadere definieering te denken, die op het oogenblik nog volkomen uitgesloten geacht moet worden.

De ontdekking, op de Nijenburg gedaan, vermeerdert onze kennis met betrekking tot de oude rouwkassen uit de Groote Kerk te Alkmaar belangrijk. Tot dusverre waren er slechts drie bekend, die voor den kapitein Jr. Floris van Jupthaas tot Wijnestein (†1644), die voor den burgemeester Carel de Dieu (†1 789) en (doch eveneens hier alleen het middengedeelte) die voor jkvr. Willemina Ramp († 1693). Daarvan werden de eerste en de laatstgenoemde exemplaren in het Stedelijk Museum bewaard, het derde hangt in een tamelijk gehavenden staat nog in de Groote Kerk. Thans is dus het aantal in totaal tot 7 stuks gestegen.

Opmerkelijk is tenslotte noq het *type* van de wapenborden. die voor de twee dames werden vervaardigd. Wat uitvoering betreft zijn deze nl. in hoofdzaken gelijk. Toch moeten deze rouwkassen met een tusschenruimte van maar liefst drie-kwart eeuw tot stand gekomen zijn! Wanneer men dan nog in aanmerking neemt, dat het tegenwoordig in de kerk van *Egmond-Binnen* bewaarde centrale gedeelte van het rouwbord [2]), dat ik meen te moeten toeschrijven aan Paulina Adriana le Maire († 28 Dec. 1730), van vrijwel gelijke opvatting is als de beide wapenborden voor de dames, die op Nijenburg werden aangetroffen, is het zeker aannemelijk, dat men in de XVIIIe

---

1) Een exemplaar van dat zegel wordt bewaard in de collectie Alkmaarsche schepenzegels in het gemeente-museum te Alkmaar.

Zie voor nadere gegevens over de hier beschreven rouwborden mijn „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Noord-Holland", 1, Utrecht 1928, bl. 48 sub 122 en bl. 62 sub 178.

2) Vgl. mijn „Gedenkwaardigheden" N.-Holland 111, afb. 1. Helaas is deze rouwkas voor eenige jaren door een dorpsschilder „in de verf gezet", waardoor do oude kleuren (het hermelijn vooral en het lichte blauw van de rand) ernstig hebben geleden.

eeuw te Alkmaar althans bij het maken van wapenborden voor vrouwen een bepaald model volgde, dat slechts in ondergeschikte details wijzigingen kon ondergaan. Zelfs de toentertijd zich zoo sterk wijzigende mode vermocht daarin geen wijziging te brengen en we zien hieruit weer eens den regc! bevestigd hoezeer de gewoonten bij begrafenissen tot de gebruiken behooren, waarin veranderingen op exceptioneel trage wijze hun weg vinden.

Veluwsche Geslachten uit de Schoutambten van Putten en Nijkerk in de XVde en XVIde eeuw.

IV. Vam Estvelt. [1])

Inleiding.

Bij het 'onderzoek naar de *Van Esfvelfs* uit den Noord-Westhoek der Veluwe')' is mij op duidelijke wijze gebleken, hoe gevaarlijk het is, uitsluitend uit gelijkheid van naam tot gelijkheid van afstamming te willen concludeeren., Er blijken nl. behalve de buurschap Estveld onder Barneveld verschillende, in de omgeving van Barneveld gelegen, gelijknamige goederen bestaan te hebben, die elk voor zich den naam Estvelt hebben geschonken aan een of meer, eenmaal op die goederen gezeten geslachten. Naast het reeds in 1405 vermelde Geldersche leen „'t Goet tot Estvelt" [3]), waaraan een geslacht, dat oorspronkelijk *Van Borchsfede* heette, zijn naam blijkt te hebben ontleend, lag er een eenmaal aan den abt van Paderborn (kelnarij van Putten) hoorig erf Estvelt onder Wessel, dat in 1411 door zijn bezitter *Reijner van Estvelt* tot een tynsgoed is gevrijd. Een in het archief der Geldersche Rekenkamer berustend „Register van den dienstpeerden op Velouwen" uit 1534 [4]) noemt verder onder „dat ampt van Barnefelt" twee toenmaals nog „hoerige goederen", t.w. „den goide Estvelt" in het bezit van *Hartger van Esfvelf*, die tezamen met Jan 'Gairtsz' erfgenamen tot het leveren van „één waegenpeert" was gehouden, en een „goedt Estvelt" in het bezit van Johan van Dompseler met een zelfde leveringsplicht. Het behoeft geen betoog, dat het onder deze omstandigheden een onbegonnen werk geacht moet worden de afstamming van allen, die eenmaal den naam *Van Esfvelf* hebben gedragen, op één en dezelfden stamvader te willen terugleiden. Niet alleen kunnen verschillende bewoners van de boven vermelde, verschillende goederen dien naam hebben aangenomen, maar met ieder willekeurig inwoner van de buurschap Estveld kan dat zelfs het geval zijn geweest. Ik heb mij dan ook bepaald tot het samenstellen van een aantal losse fragmenten, en mij onthouden van iedere poging tot het samenbrengen van al deze brokstukken in één genealogisch verband. Wanneer dus Van Spaen onder de Veluwsche edele geslachten ook aan de *Van Esfvelfs* een plaats heeft ingeruimd [5]), dan houde men in het oog, dat deze qualificatie zeker niet op alle *Van Estvelts* toepasselijk mag worden geacht, doch dat er door alle eeuwen heen *Van Esfvelfs* geweest zijn, die in maatschappelijke standing zéér ver uiteen liepen. Ik zelf heb ten deze de fout gemaakt dit feit onvol-

1) De naam komt ook voor als ***Van. Esveld, Van. Estveld, Van. Esfelt.***

2) In de XVIde en XVIIde eeuw woonden ook in de Neder-Betuwe talrijke ***Van Estvelds (Van Essevelds),*** die een zelfde wapen voerden, doch van wie mij niet bekend is geworden, in hoeverre zij aan hun Veluwsch naamgenooten verwant waren.

3) Register op de Leenactenboeken van Gelre etc., kwartier van Arnhem, (Uitgave der Vereeniging „Gelre", 1917), blz, 81 en vlg.

4) Inv. no. 1672 (R.A. Arnhem),

5) Zie D'Ablaing van Giessenburg, De Ridderschap van Veluwe, blz. LXVIII.

doende in het oog te houden, toen ik in mijn artikel over de Veluwsche gerichtslieden [6]) de opmerking maakte, dat de welgeboren dienstman *Herfger van Esfvelf* (vermeld 14 19-1434) vermoedelijk uit hoorige voorouders stamde, wijl een eeuw vroeger een drietal *Van Esfveis* (Wuse, Vrancke ende siin sone) tot de Veluwsche hoorigen hebben behoord [7]). Het is immers geenszins bewezen — ofschoon evenmin onmogelijk — dat deze hoorigen inderdaad in genealogisch verband hebben gestaan met genoemde *Herfger*. Hier past alléén een non liquet.

a. Eerste fragmenf.

I. *Reyner van Esfvelf,* vrijt 1411 het abtsgoed Estvelt onder Wessel van de hoorigheid [8]), oordeelwijzer in het Veluwsche landgericht (1418 [9]) en 1431 [10])), voorsprake (advocaat [11]), in 1418 als zoodanig door de stad Zutphen aangesteld om voor het gericht de belangen der Zutphensche burgers waar te nemen [12]), leeft nog (als inwoner van Harderwijk) 1456 [13]).
   Hij was vader van: [8])
   a. *Berwen van Esfvelf.* volgt onder 11.
   b. *Everf van Esfvelf,* erft half Estvelt, dat hij verkoopt aan de ouders van Johan Voet [8]).

II. *Berwen van Estvelt,* erft half Estvelt [8]), schepen van Harderwijk [14]), tr. in of vóór 1470 [15]) *Nale N.N.*, nog vermeld 1478 [15a]).
   Uit welk huwelijk:
   a. *Maes van Esfvelf,* erft half Estvelt en overlijdt kinderloos [8]), in of na 1505 [15b]).
   b. *Wolter van Estvelt,* geestelijke, als broeder van Maes en Reiner vermeld 1488 [16]).
   c. *Reiner van Esfvelf,* volgt onder III.
   d. *Franck van Esfvelf,* vermeld als zoon van Nale in 1477 [17]).
   e. *Goltgen van Estvelf,* gehuwd met *Lamberf Brinck* [8]).

III. *Reiner van Esfvelf,* verkoopt met zijn eerste vrouw een huis te Harderwijk [18]), schepen aldaar (1516) [19]), † 7 Mei-25 Oct. 1516 [20]); tr. le Harderwijk 13 (morgengave 14) Januari 1482 [21]) *Naele N.N.*, † na Paschen 1490 [22]); tr. 2e Harderwijk 17 (morgengave 18) Juli 1503 [23]) *Engele N.N.*, † in of na 1523 [24]).
   Uit het eerste huwelijk vier kinderen [25]):

6) Ned. Leeuw jg. LIX (1941), kol. 222.

7) P. N. van Doorninck, Schatting van den Lande van Gelre voor de Veluwe in het begin van de 14de eeuw, blz. 7.

8) C.P. H. 1564 no. 2 (Johan Voet c.s. contra Jutte, wed. van Johan van Estvelt c.s.).

9) G.S.V. Inv. no. 2 deel 1. fol. 3 verso.

10) G.S.V. Inv. no. 2 deel 2, fol. 231 vso.

11) G.S.V. Inv. no. 2 deel 1, fol. 27.

12) Hij kreeg van stadswege 9 pond „dat hy onser borgher dagh holden sal vor gericht om oer gelt, als sy des behoeven, ende niet tegen oen dedingen (procedeeren) en sal". (Bijdr. en Meded. van „Gelre", dl. XXXIV (1931), blz. 145).

13) G.S.V. Inv. no. 2 deel 8, fol. 1.

14) Rec. Boek 1466-'78, fol. 2 en vlg. (passim).

15) Ree. Boek a.v., fol. 75.

15a) Rec. Boek 1463-'78, fol. 210.

15b) Rec. Boek 1497-1523, fol. 98.

16) Rec. Boek 1479-'97, fol. 135.

17) Rec. Boek 1463-'78, fol. 202.

18) Rec. Boek 1479-'97, fol. 151.

19) Rec. Boek 1497-1523, fol. 258.

20) Rec. Boek 1497-1523, fol. 266 verso.

21) Rec. Boek 1479-'97, fol. 39.

22) Rec. Boek 1479-'97, fol. 151.

23) Rec. Boek 1497-1523, fol. 87 verso.

24) Rec. Boek 1497-1523, fol. 371.

25) Aant. 8 en Ree. Boek 1497-1523, fol. 215.

a. ***Berwen van Estvelt, volgt*** onder IV.
b. ***Franck van Estvelt,*** geestelijke [8]), † na 26 Mei 1533 [26]).
c. ***Jan van Estvelt,*** broeder van Berwen vnd. [27]), volgt onder IVbis.
d. ***Mette (of Mechtelt) van Estvelt,*** vermeld als zuster van heer Frank van Estvelt 15 16 en 1533 [28]).

IV. ***Berwen*** (ook genoemd ***Baruw) van Estvelt,*** verkrijgt een vierde deel van Estvelt (1517) [30]), waard te Ter Schuer [31])(1519), waar hij 9 Februari 1518 van hertog Karel den landtol in pacht ontvangt [32]), † in of vóór 1545 [33]); tr. Harderwijk 28 (morgengave 29) Januari 1513 [34]) ***Henrickgen (van der Schuer*** [35])), † in of vóór 1545 [33]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Henrick van Estvelt,*** volgt onder V.
b. ***Naele van Estvelt*** [36]), eigenares van een deel van den Hoogencamp onder Barneveld, † 17 April 1589-21 November 1597; tr. in of vóór 1547 Coop ***Schrassert Arntsz.*** geb. ± 1517, in het landgericht van Veluwe 1545-1558, burgemeester van 'Nijkerk (1558). gegoed aldaar en onder Barneveld en Ermelo, zn. van Arnt en Willempje van Dompseler.
c. ***Elisabeth van Estvelt*** [37]), tr. vóór 14 Febr. 1555 ***Philips Schrassert Ottensz,*** geb. ± 1508, in het landgericht te Nijkerk, gegoed onder Lunteren, Nijkerk en Barneveld (waar hij o.m. half Estvelt bezat), † Juni 1577 — Febr. 1580, zn. van Otto en Engel van Hollick genaamd Dageraet.
d. ***Mechtelt van Estvelt,*** tr. (huw. voorwaarden 23 Febr. 1544 [33])) ***Jan Brandt(s).*** burger van Amersfoort [33]), † vóór 10 Januari 1566 [29]), zn. van Johan en Geertruidt N.N.
e. ***Andries van Estvelt,*** vertoefde ± 1544 in Lijfland [53]).

V. ***Henrick van Estvelt*** [36]), gegoed onder Barneveld, wonende te Ter Schuer (1545) [33]), † vóór of in 1554; tr. in of vóór 1547 ***Anna Schrassert,*** gegoed onder Nijkerk, † in óf na 1561, dr. van Arnt en Willempje van Dompseler.

Uit welk huwelijk:

1. ***Reiniera van Estvelt,*** tr. ***Johan de Reus.*** [38]).

IVbis. ***Jan van Estvelt,*** oordeelwijzer in het Veluwsch Landgericht te Barneveld (1518) [39]), in proces aldaar 1524 [40]), letft nog Barneveld 1539 [41]), † vóór of in 1541 [42]); tr. Harderwijk 6 (morgengave 7) Januari 1513 [43]); ***Jutte van Burcheler,*** † ná Januari 1563 [44]), dr. van Willem en Ryckelant Wyn Gerritsdr. [44]).

Uit welk huwelijk:

a. ***Maes van Estvelt,*** vermeld 1564 [8]).
b. ***Willem van Estvelt,*** † na 10 Jan. 1566 [29]).
c. ***Jacob van Estveld,*** † ná 10 Jan. 1566 [29]).
d. ***Ryckeland van Estveld,*** tr. vóór 10 Jan. 1566 ***Henrick van Dompseler*** [29]).
e. ***Wolter van Estvelt,*** geb. ± 1514 [8]), als zoon van Jan van Estvelt vermeld 1541 [45]), burger van Amersfoort (1560) [8]); tr. vóór 15 Juni 1549 [45a]) ***Sophia,*** Rutger de Ruygendr.““), nog vermeld ('met haar man) 7 Sept. 1564 [46a]).
f. ***Reinier van Estvelt,*** vermeld 1564 [8]).

b. Tweede Fragment.

1. ***Pelgrim van Borchsteden,*** doet het leengoed Estvelt vererven op zijn zoon Evert (1405) [47]).

Hij was vader van:

a. ***Evert van Estvelt*** [47]), volgt onder II.

en vermoedelijk van:

b. ***Pelgrim Pelgrimssoon*** (van Borchsteden?)', die volgt onder IIbis.

11. ***Evert van Estvelt,*** beleend met Estvelt (1405) [47]), vader van:

III. ***Pelgrim Evertssoon (van Estvelt).*** wellicht identiek met ***„Borchstede van Estvelt"*** vermeld in 1425 [48]); nog onmondig bij zijn beleening met Estvelt (1405), leeft nog 1424, doch † in of vóór 1453 [47]).

Hij was vader van [47]):

1. ***Evert Pelgrimssoon van Estvelt,*** volgt onder IV.
2. ***Gode van Estvelt,*** broeder van Evert vnd., beleend met een tiende grof en smal uit het leengoed Estvelt (1453) [47]).

IV. ***Evert Pelgrimssoon van Estvelt,*** beleend met Estvelt (1453), † ná 4 September 1481; tr. le in of vóór 1453 ***Gertrud Ryckaltsdr.;*** tr. 2e in of vóór 1455 ***Mechtelt Everwijnsdr.*** [47]).

Hij was vader van

a. ***Evert van Estvelt*** [47]), vermeld 1484 [49]), beleend met half Estvelt (1492). † vóór 1521 [47]).
b. (uit het andere huwelijk [47])) ***Hertger van Estveld,*** beleend met half Estvelt (1492), † vóór 1514 [47]).
c. ***Pelgrim van Estvett*** [47]), volgt onder V.

Hertger had een zuster

d. ***Lysbeth van Estvelt,*** in 1485 te Putten vermeld [50]).

V. ***Pelgrim van Estvelt Evertsz.,*** vermeld 1492 [51]), beleend in 1514 met de eene helft van Estvelt, als erfgenaam van zijn broeder Hertger en in 1521 met de andere helft, als

---

26) Rec. Boek 1523-'39, fol. 228 verso.
27) Rec. Boek 1497-1523. fol. 199 verso.
28) Rec. Boek 1497-1523; fol. 266 verso en idem 1523-'39, fol. 228 vso.
29) Rec. Boek 1559-1568. 10 Jan. 1566.
30) Rec. Boek 1497-1523; fol. 277.
31) Mr. Nanninga Uitterdijk, Kameraars- en Rentmeestersrekeningen van Kampen, blz. 38.
32) Nijhoff, Gedenkw. VI, dl. 2, no. 894.
33) C.P.H. 1545 no. 2 (Johan Brandt contra Hendrik van Estvelt en Coop Schrassert).
34) Rec. Boek 1497-1523, fol. 200 vso.
35) G.S.V. Inv. no, 3 fol, 24 vso (Ermelo 1518), Blijkens deze acte was zij een zuster van Brant, Peter en Jan *van* der *Schuer*.
36) Ned. Leeuw jg. LVIII (1940), kol. 205.
37) Ned. Leeuw a.v. kol. 209.
38) Een dochter uit dit huwelijk, *Henrica* de *Reus* tr. *Reinier* van *Cool*, over wien Ned. Leeuw jg. LVII (1939), kol. 573 en idem jg. LVIII (1940) kol, 62, 'Zie C.P.H. 1660 no. 36,
39) G.S.V Inv. no. 3, fol. 9 vso en 55 vso.
40) G.S.V. Inv. no. 4, deel 5a, fol. 13.
42) G.S.V. a.v., fol. 297 vso.
43) Rec. Boek 1497-1523, fol. 199.
44) C.P.H. 1564 no. 2.
45) G.S.V. Inv. no 4, deel 5a, fol. 297.
45a) Transportregister Amersfoort 1540-1551 (R. v. Ar. Utrecht, Inv. no. 436).
46) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1357.
46a) Transportregister a.v. 1552-1562, fol. 401.
47) Register op de leenactenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier van Arnhem, blz. 81 en vlg. Aldaar wordt de naam „Van Borenstede" vermeld. In de andere bronnen vond ik steeds „Van Borchstede(n)".
48) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 43 vso.
49) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 1, fol. 20 vso.
50) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 1, fol. 76.
51) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 3, fol. CXCIII.
52) G.S.V. Inv. no. 4, deel 1 fol. 58.
53) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 227.

erfgenaam van zijn broeder Evert; † vóór September 1524 [47]); tr. *Johanna* [47]) **(ter *Hoeven)*** [52]).

Hij was vader van:

a. ***Evert van Estvelt,*** volgt onder VI.

VI. ***Evert van Estvelt Pelgrimsz.,*** beleend met heel Estveld (3 Sept. 1524). † in of na 1556 [47]).

Hij was vader van:

a. *Elsbet* ***van Estvelt,*** beleend met Estvelt (1567), † 1517 na 1571; tr. vóór 18 Juli 1567 ***Henrick Ketel*** [47]).

IIbis(?) ***Pelgrim Pelgrimssoon*** (van Borchsteden?) vermeld 1405 als hulder van (zijn neef?) Pelgrim Evertssoon van Estvelt [47]).

Hij was misschien vader van:

a. ***Frank Pelgrimssoon van Borchsteden,*** vermelà 1431 [53]) en 1447 te Garderen [54]), leeft nog 1451 [55]). Hij had twee neven Henrick Pelgrimsz. [56]) en Pelgrim van Borchstede Pelgrimsz [57]), en was pachter der accynsen te Ede (1436) [58]). Frank had een zuster, genaamd

b. *Mette* ***van Borchsteden,*** vermeld 1451 [59]) en 1484 [60])

c. Derde Fragment.

1. N.N. ***van Estvelt,*** † vóór 1417 [61]). Hij was vader van:

II. *Hert(e)ger* ***van Estvelt,*** sedert 1419 oordeelwijzer [62]) en sinds 1423 herhaaldelijk als gerichtsman vermeld in de bank van het Veluwsche landgericht [63]), peinder (schout) te Barneveld (1431) [64]) tot ± 1445 [65]), maakt deel uit van een landkonde (1434 [66]), † 1447 [67]) — 1451 [68]); tr. vóór 1441 [69]) *Evermoet N.N.,* wed. van Rutgher Smit, eerder wed. van *Wolter Henricx* [70]), en † na *5* Dec. 1442 [71]).

'Hertger was vader van:

a. ***Gadert Hertgersz. van Estvelt,*** nog onmondig 1451 [72]), † in of na 1481 [73]). Deze Gadert was wellicht identiek met Gairt van Estvelt, die volgt onder III.

III(?). Gairt van ***Estvelt,*** was blijkens diens patronimicum de vader van:

IV. ***Hertger Gairtsz.*** [74]) ***van Estvelt,*** vermeld te Garderen sedert 1498 [75]), en te Barneveld in 1519 [76]); tr. in of vóór 1500 ***Griet van*** *Dompseler* [77]), (Griet Hertgers), bezitster van Estvelt in 1531 [78]), † in of na 1534 [79]), dr. van Evert [72]).

Uit welk huwelijk eenige kinderen [80]); o.a.

a. ***Gaert van Estvelt,*** vermeld 1524 [81]).

en mogelijk:

b. Roelof ***Hartgers van Estvelt*** [82]).

MR. W. DE VRIES.

54) G.S.V. Inv. no. 2, deel 6, fol. 199 vso.
55) G.S.V. Inv. no. 2, deel 7, fol. 89 vso.
56) G.S.V. a.v. fol. 65 vso.
57) G.S.V. Inv. no. 2, deel 6, fol. 174 vso. Deze Pelgrim Pelgrimssoon, wiens vader in 1443 nog leefde, had een zuster *Henrickgen* in of voor 1443 gehuwd met *Henrick Arnts* (G.S.V. Inv. no. 2, deel 5, fol. 92 vso).
58) G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 190 vso.
59) G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 190 vso.
60) G.S.V. Inv. no. 2, deel 7, fol. 89 vso.
61) G.S.V. Inv. no. 2, deel 6, fol, 118 vso.
62) G.S.V. Inv. no. 2, doel 1, fol, 12,
es) G.S.V. Inv. no. 2, deel 1, fol. 126 vso en vlg. dln. (passim).
64) G.S.V. Inv. no. 2, deel 2, fol. 226.
65) G.S.V. Inv. no. 2, deel 6, fol. 118 vso.
66) G.S.V. Inv. no. 2, deel 4, fol. 85.
67) G.S.V. Inv. no. 2, deel 6, fol. 199 vso.
es) G.S.V. Inv. no. 2, deel 7, fol. 78.
69) G.S.V. Inv. no. 2, deel 5, fol. 26.
70) G.S.V. Inv. no. 2, deel 5, fol. 42.
71) a.v. fol. 89..
72) G.S.V. Inv. no. 2, deel 7. fol. 78.
73) G.S.V. Inv. no. 2, deel 10, fol. 60. Mogelijk had deze Gadert Hertgersz. een broeder *Lambert van Estvelt.* Iemand van dien naam was in 1474 tezamen met Gadert Hertgersz. pacht onder Barneveld schuldig (G.S.V. Inv. no. 2, deel 9, fol. 4) en † in of vóór 1465 (G.S.V. Inv. no. 2a, deel 1, fol. 1006 vso, waar hij een oom van *Arndt Schrassert* wordt genoemd. Zie voor deze *Arndt* Ned. Leeuw, jg. LVIII (1940), kol. 201 en aldaar aant. 17).
74) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 6, fol. 3vso en 4.
75) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 5, fol. VIII.
76) G.S.V. Inv. no. 3, fol. 176.
77) G.S.V. Inv. no. 2a, deel 5, fol. LXIII.
78) G.S.V. Inv. no. 4, deel 3 (Ede). In Inv. no. 4 deel 2, fol. 92 heet zij in 1524 Griet zelige Hertger van Estvelts (weduwe).
79) G.S.V. Inv. no. 4, deel 4, fol. 113.
80) G.S.V. Inv. no. 4, deel 2, fol. 92 vso.
81) G.S.V. Inv. no. 4, deel 1, fol. 142.
82) C.P.H. 1546, no. 8.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Nederland's Adelsboek,

De uitgave van het Nederland's Adelsboek zal hervat worden.

Het ligt in de bedoeling in aansluiting op de in 1942 onderbroken serie in het eerstvolgende deel, dat aan het einde van dit jaar zal verschijnen, de geslachten 1 t/m M te behandelen en daarvan te publiceeren de stamreeksen met volledige genealogieën sedert de opneming in den adel van het Koninkrijk.

De redactie wordt thans gevormd door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, H. F. Heerkens Thijssen, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland en Jhr. Mr. Dr. B. R. C. M. de Roy van Zuidewijn.

Zij doet een dringend beroep op de leden van het Genootschap om haar aanvullingen en verbeteringen, zoowel van de états présents als van de stamreeksen van de thans in bewerking zijnde geslachten, toe te zenden. De beperkte tijd van voorbereiding en het feit dat gegevens uit Nederlandsch-Indië en het buitenland niet of zeer moeilijk te verkrijgen zijn, zoomede de omstandigheid dat bijna 10 jaren verloopen zijn sedert de laatste opneming van de états présents en meer dan 30 jaren na de publicatie van het meerendeel der stamreeksen moge doen beseffen, dat slechts met de hulp van velen de goede naam van nauwkeurigheid van het Nederland's Adelsboek gehandhaafd zal kunnen worden.

De redactie zal gaarne alle gegevens — ook de kleinste aanwijzingen zijn welkom — ontvangen aan het adres van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Graaf Zeppelinlaan 2 te Amstelveen.

De vrouw van Gerrit van Bemnebroek.

(XL, **42).**

In jaargang 1922 van het maandblad behandelde wijlen Jhr. Mr. Beelaerts van Blokland Jan Sceven en zijn nakomelingschap.

In kolom 45 2e alinea bespreekt de schrijver ***Jan Arend*** (van Bennebroeck) en diens vrouw joncfrouw ***Liesebet*** van Bennebroeck en zegt daar:

> ,,den waren geslachtsnaam zijner vrouw heb ik tot heden ,,niet kunnen vinden, noch een aanduiding van den stam, ,,waaruit zij was gesproten.

Een absoluut bewijs van een en ander is ook mij niet mogelijk, maar toch is er een zeer sterke aanwijzing, dat deze Lysbeth een *Dever* (d'Ever) was. Reeds noemde Beelaerts in kolom 46 Gerrit die Ever, zoon van Heer Reinier als neef van Gerrit van Bennebroek, welk neefschap echter te vaag is voor gevolgtrekkingen.

Meer doorslaand is echter het feit dat Gerrit zelf in een der IJsselsteinsche leenregisters aanwezig in het archief van de Nassau-Domeinraad (R.A. 's-Gravenhage) No. 8375 folio XVI² voorkomt als *Gerrit Dever, Jan Aerntszoen van Bennenbroeck* met de vermelding: „die woninge to Bennenbroeke metten heemweg".

Verder vermeldt dit register niets, ook geen jaar van beleening, de inschrijving zal dateeren van 1409 toen het leenboek door Gijsbrecht van Mueden ten behoeve van Heer Jan van Egmond, Heer van Egmond en IJsselstein werd aangelegd.

M.i. mag dan ook als vrij zeker worden aangenomen dat de vermelde Lijsbeth een zuster was van Heer Reyner Dever en een dochter van Gerrit en Clara van Heemstede. De zoon van Jan Arend en Lijsberth droeg dan den naam van zijn grootvader van moederszijde.

J. P. DE MAN.

Wapen Van Karnebeek.

(XL, *38)*.

In de N.L. 1923 kol. 38 is vermeld, dat op verzoek van Jhr. M.r. A. P. C. van Karnebeek bij Kon. Besl. van 29 December *1922* no. 115 eene wapenverbetering is toegekend en hem en zijne wettige nakomelingen vergund is voortaan als geslachtswapen te voeren „in rood 2 verticaal geplaatste en afgewende gouden *jachthoorns* met de monding naar boven met gouden snoeren eindigende in afhangende kwasten aan elkaar verbonden" met als helmteeken een dito jachthoorn.

Naar aanleiding hiervan merk ik op, dat het duidelijke met papieren ruit bedekte, zegel van *Js. Carnebeke,* ook met den naam *van Kernebeke* voorkomende, 19-10-1 GO6 te Zutphen als Clerq van de Gedeputeerden van de graafschap Zutphen in de Brieven van het Hof van Gelderland met het quartier Zutphen van het jaar 1606 als wapen vertoont: „2 verticaal geplaatste flauw naar binnen gebogen *posthoorns* (dus hoorns *zonder snoer)* met het mondstuk naar beneden naast elkaar" met als helmteeken: *2* dito *posthoorns* naast elkaar, heraldisch rechts waarvan de letters I.V. en links de letter K.

R. T. MUSCHART.

De Middelburgsche Van de Putte's.

(LII, 66).

Het bewijs voor de herkomst van deze familie uït Antwerpen wordt geleverd door de twee na te vermelden akten.

a. Gemeentearchief Dordrecht no. 764; den derden Aug. 1596 stelt *mr.* Jacob *Pauli* (Halling), raadordinairis van den hove van Holland, zich borg voor zijn dochter Adriana Jacob ***Paulidr, weduwe van*** *Herman Hermans van* der *Putte,* terzake van een accoord aangegaan tusschen deze dochter *Adriana,* ***Pieter*** *Hermans van* de ***Putte,*** Johanna *van* den Bossche, *Sr. Franchois Soillemans,* en *Tanneke* van de ***Putte*** huisvr. van Sr. Gerard *Verschoor, onderscheidenlijk* moeder, bloedoom en voogd, grootmoeder, oom vanwege zijn vrouw, en moey van *Herman,* weeskind van *Herman Hermans van* de ***Putte za., oud*** omtrent negen maanden.

De genoemde grootmoeder *Johanna van den Bossche* vindt men, met den grootvader, te Antwerpen:

b. Gemeentearchief Antwerpen, schepenbrieven Ao. 1581, K en B 181: *Herman van* de ***Putte.*** ketelaar., en Johanna ***van den Bossche*** verkoopen aan *Rombout de Vrijere,* bakker, en ***Elisabeth*** van de ***Putte*** het huis „den Rooden Spiegel" in de Zirkstraat tegenover den zirkput op den hoek.

Herman Hermans van de Putte, bovengenoemd, was overleden te Dordrecht en begraven aldaar Juli 1596. Zijne weduwe, *Adriana Pauli Hallincg,* hertrouwde te Dordrecht 4 Januari 1600 met *Matheus Andriesz. van der Goes,* commies stapelmeester der generale magazijnen aldaar. Van der Goes huwde, na haar dood (begr. Dordrecht 1602), 2e 25 April 1604 *Alid van Beveren,* en 3e 2 Dec. 1607 *Adriana van Blijenburg,* en overleed te Dordrecht, begraven ald. October 1610.

Van de echtelieden *Scillemans-van de Putte* vindt men bij Bloys van Treslong Prins „Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden" — Zeeland — op bladzijde 163 onder Middelburg no. 55 het grafschrift:

„Godt is mijn schilt — sepulture van d'eersamen *Fran-*
„*çois Schillemans,* coopman van Antwerpen, overleet 19
„februari 1608 en zijn huysvrou *Cathaline* van de ***Putte,***
„overleet 28 februari 1608.

De familie handelde te Antwerpen, evenals daarna in de eerste generaties te Dordrecht en te Middelburg, in ijzerwaren en metalen, en behoorde dus tot het ketelaarsgilde. Er werden omvangrijke zaken gedreven, zooals men lezen kan uit de resolutie van den Raad van State van Dinsdag den XIen Juni 1596 op het schriftelijk vertoog van wege *Herman van de Putte,* „coopman van Dordrecht". Aan dat bedrijf was ook 'ontleend de naam van het door *Pieter Pieters van de Putte (1599-1652)* bewoonde huis de „Nieuwe Iserman" aan de Lange Delft te Middelburg; zie t.a.p. de genealogie sub III.

Laatstgenoemde *Pieter van de Putte* had, behalve de t.a.p. in dit Maandblad genoemde zoons, nog een zoon: *Cornelis van de Putte,* waterklerk der Vijfambachten op Walcheren, bewindhebber der Westindische Compagnie 1679, wonende op de Rouaansche kade te Middelburg en gehuwd met *Susanna van der Merct;* zij testeerden voor notaris Vernume te Middelburg 5 Mei 1679. Hij overleed kinderloos vóór 1691, evenals zijn broeder *François.*

DR. J. C. MARIS.

Van der Kun.

In den 31en Jaargang (1945) N.P. in voce Westenberg wordt op blz. 330 Richard van der Kun, geb. Culemborg 1667, apotheker te 's-Gravenhage en overleden aldaar 10 Nov. 1747, een zoon genoemd van Richardus Cornelis en Catharina van der Linde. Dit kan niet juist zijn; immers in het testament (Protocol Notaris P. van Aerden dd. 2 Maart 1715, Gemeente-archief 's-Gravenhage) van Richardus van der Kun Corneliszoon († 's-Gravenhage 7-12-1716) weduwnaar van Catharina van der Linden († 's-Gravenhage 28-3-1695), worden nadrukkelijk als diens eenige kinderen genoemd:

1. *Cornelis,* die eerst Pastoor te Wateringen was, protonotarius apostolicus en in 1728 Aartspriester van Delfland, † 11 Juli 1735 te Wateringen.

II. *Anna,* ongehuwd, † te 's-Gravenhage.

111. *Vincent,* wijnkooper te Rotterdam, tr. le aldaar 18-4-1700 Anna Catharina Peymans, geb. te 's-Hertogenbosch ob. Rotterdam; 2e Rotterdam 24-4-1714 Anna de Bode, geb. te Rotterdam; 3e 's-Gravenhage 18-7-1717 Debora Brederode, geb. te 's-Gravenhage.

IV. *Antonius*, wijnkooper, geb. te 's-Gravenhage '6 Jan. 1671, † Huize Welgelegen Rijswijk 15 Aprl 1738, tr. Rotterdam 28 October 1705 Catharina de Bode, geb. te Rotterdam. Uit dit huwelijk stammen alle thans nog levende leden van het geslacht van der Kun.

In het testament van den hiervoren sub 1 genoemden Aartspriester van Delfland, Cornelis van der Kun dd. 29 Maart 1729 (Protocol Notaris Jacob van Tinge, Gem.-Archief 's-Gravenhage) wordt zijn neef de heer Richardus van der Kun, Apothecaris in 's-Gravenhage tot derde en medevoogd benoemd over de in het testament genoemde minderjarige kinderen van de beide broeders van den erflater, n.l. Vincent en Antonius, waaruit ten duidelijkste de foutieve opgave als in den aanvang vermeld blijkt.

H. F. **Heerkens Thijssen.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Hoochland-van Hengelen. (226 Meded.bl. Nov. 1945 XXXVIII). Kampen 3 Februari 1675. Onvolledige voogdijstelling ten name van Jacomina van Hengele(n), moeder, 3 minderjarige kinderen.

Albertus van Hengelen, j.m. tot Campen, o.tr. Kampen 22 Juli, Deventer 16 Juli1670 (attestatie op Willep, cop. 14 Aug.) Anthonetta Arents. j.d. van Lambert Arentsen aan den Brinck (te Deventer). Uit dit huwelijk werden te Deventer 1671-1689 tien kinderen gedoopt, waaronder een dochter Jacoba en een zoon Johannes, die zich als wijnkooper te Amsterdam vestigde: hij was mennoniet.

Op 23 Juni 1688 werden in de Ned. Herv. Broederkerk te Kampen gedoopt Jan Albertsen, oud 22 jaar, en Evert Albertsen, oud 18 jaar, zonen van Albert Evertsen van Hengelen en Janegien Jans van Hengelen.

Van eenige verwantschap met de uit Antwerpen (Ned. Leeuw 1943, en Bocholt-Bredevoort (Ned. Patriciaat 1944) afkomstige geslachten van Hengel bleek mij niets.

Aerdenhout. A. B. **van Hengel.**

Ruitenberg. (232 Meded.bl. Nov. 1945 XXXVIII). Hoewel geen antwoord op de vraag, vind ik onder mijn notities het volgende:

Heynderik Ruitenberg, zoon van Leendert (zelf weer zoon van Heynderik) en Maartje Ariens, werd gedoopt te Nieuw Beyerland 6 Maart 1664, huwt 21 Dec. 1691 als j.d. Cryntje den Ouden, dochter van Jacob en Lysbeth Ariens, gedoopt Nieuw Beyerland 30 Nov. 1670 *(get.* Neeltje Ariens).

Kinderen uit dit huwelijk: Lysbeth, ged. 10-XI-1692; Lena, ged. 19-1X-1694; Marijntje, ged. 30-XII-1696, getuige Maartje Ariens van den Haastil; Jaapje, ged. 22-III-1699; Jannigje, ged. 15-I-1702; Bastiaantje, ged. 25-VIII-1703; Hendrikje, ged. 19-VII-1706.

Opmerkelijk is dat bij de familie Ariens opeens genoteerd wordt *Van den Haastil.*

Getuigen bij huwelijk van Heynderik Ruytenberg waren: Maria Robols, Joris Lambechtsen, Jan Jorisse, glazemaker, en Maertje Hermans.

F. **Hers.**

Nieuwenhuysen. (230 Meded.bl. Nov. 1945 XXXVIII). De naam Johannes 'Henricus geeft mij te denken, dat het zeer goed mogelijk zou zijn dat onze Johannes Henricus uit 't Land van Altena afkomstig zou kunnen zijn.

F. **Hers.**

Krol. (244 Meded.bl. Nov. 1945 XXXIX). Jacobus Krol, academie secretaris tr. Franeker 2 Dec. 1660 Susanna Clop-

penburg (Franeker kerk tr.bk. 5 1). Mogelijk is Jacobus Krol1 dle grootvader van Juliana Kroll, die op 8 April 1759 te Groningen trouwde met Boudewijn Tieboel, apotheker te Groningen, later te Leeuwarden (zoon van Jacobus, oeconomus in de Bors a/d Franeker Hoogeschool en van Geertruid Pothof, die 11 Juni 1724 te Franeker met attestatie van Amsterdam overkwamen). Juliana overleed te Groningen 1 Juni 1799 in den ouderdom van 65 jaar.

Een familiebetrekking tusschen Jacobus Krol(1) en Thonis Andrie Krol(l) is niet bekend.

Leeuwarden. J. 1. J. **Feenstra.**

Van Stegeren-Coops. (235 Meded.bl. Nov. 1945 XXXVIII). In 1667 werd Judith Coops vrouw van Joachim van Stegeren lidmaat te Staphorst. Zij was een zusetr van Harm Coops. Het echtpaar liet 15 Mei 1673 te Zwolle een zoon Johannes doopen. Judith was verwant aan een schout Coops. Het oudste protocol van het rechterlijk archief van Staphorst bevat gegevens over dit geslacht. Mogelijk is nog iets te vinden in v. Doorninck, Geslachtk. Aanteekeningen.

Eindhoven. **J. L. Meesters.**

Van de Weert. (237 Meded.bl. Nov. 1945 XXXVIII). In het vuurstedenregister van Kampen A° 1628 en id. 1631 (Statenarch. Overijssel nr. 1966 en 1968 komt geen Van de Weert voor onder dien naam. Zij zullen daarin wel met een patronymicum staan, daar latere aanteekeningen een Henrick en een Willem van de Weert in dien tijd te Kampen laten vermoeden.

Eindhoven. J. L. **Meesters.**

Vrij (De)-Halfman. (NL. LVIII 440: 520). Deelde ik destijds mede, dat tengevolge van de tijdsomstandigheden een afdoende beantwoording van de vraag niet mogelijk was, thans kan ik als aanvulling het navolgende melden:

Zsaac Willem Halfman te Mullen (Miihlheim) otr. Nijmegen 16 Aug. 1722 en tr. Neerbosch 30 Aug. d.a.v. *Jobina Anna Schonck* te Nijmegen. Met haar voornamen heerscht nog al eens verwarring, maar als Jobina Anna werd zij ook gedoopt, hoewel zij in bijna alle verdere officieele stukken voorkomt als Jobina Johanna, Johanna Jobina of Jobina alleen.

Isaac Willem Halfman werd 6 Sept. 1724 burger van Nijmegen. Na het overlijden van zijn schoonvader kreeg hij (vermoedelijk in diens plaats) zitting in het college van Gemeenslieden. Uit zijn huwelijk werden te Nijmegen een zevental kinderen gedoopt, waarvan de navolgende drie den volwassen leeftijd bereikten:

a) *Philip Casper,* ged. 11 Oct. 1724, volgt.

b) *Jan Caspar,* ged. 25 Juni 1732, was geheel onbekwaam en „gedesitueerd van de noodige vermoogens en bekwaamheden om iets met effect te ondernemen". Werd 25 Maart 1767 onder curateele gesteld (Vgl. Raadsignaat de dato).

c) *Maria,* ged. 5 Juni 1735, tr. Nijmegen 11 Juli 1754 *Georg Schwartz,* Kapt. Luitenant in 't Reg. van den Generaal Majoor van Planta, later Kapt. in het Reg. Grisons van den Kolonel Schmid. Bij zijn huwelijk in garnizoen te Bergen op Zoom.

Philip Caspar Halfman, bovengenoemd, was koopman en Borger Vaandrig. Hij otr. Nijmegen 29 Oct. 1752 en tr. Hees bij Nijmegen 14 Nov. d.a.v. *Catharina Geertruyd Heymans.* ged. Nijmegen 6 Maart 1735, dr. van *Heymen Hendrik Heymans* en *Helena Geetrruida Vorster.*

Dit laatste echtpaar huwde (otr. Nijmegen 8 Nov.) op 22 Nov. 1733 te Vucht, zij als Wede *Francois Vorster* te

's-Hertogenbosch en de vermelding „beiden te Nijmegen". Ik meen hieruit te mogen afleiden dat zij beiden van elders afkomstig zijn.

Uit het huwelijk Halfman-Heymans werden te Nijmegen de navolgende drie kinderen gedoopt:

a) *Isaac Willem, 30* Jan. 1754,

b) Jan *George,* 25 Sept. 1757.

c) Johanna Helena, 7 Febr. 1759 tr. Nijmegen 5 Sept. 1786 Johan *Eliza de Vrij.* (zie LVIII, 530).

Nijmegen, H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Garnizoensplaatsen. Van Hengel. (247 Meded.bl. Nov. 1945 XXXIX)'. Afdoende beantwoorden kan ik deze vraag niet, maar een gedeeltelijke beantwoording is aan de hand van de trouwboeken der Geref. kerk te Nijmegen echter wel mogelijk. Deze vermelden in de 17e eeuw uitsluitend de onmiddellijke commandanten van de in ondertrouw opgenomen militairen (dus in het algemeen de kapiteins en ritmeesters). Na 1700 komt hier echter verandering in en omstreeks 1710 en daarna treft men bijna uitsluitend de namen van de regimenten aan, waarbij de betrokkenen dienden.

Treft men nu in bepaalde jaren in hoofdzaak militairen, tot een bepaald regiment behoorende, aan, dan kan men veilig aannemen dat dit regiment dan ter plaatse in garnizoen was. Na vertrek van het regiment werden de aangeknoopte banden niet steeds verbroken, al is er een oud Fransch rijmpje, dat ons dit wil doen gelooven en zoo wijzen de afgegeven attestatiën, naar het nieuw betrokken garnizoen.

Zoo blijkt dan, dat het regiment Baer van Slangenburgh (of onderdeelen daarvan) te Nijmegen in garnizoen heeft gelegen van 1704 tot in de loop van 1707. Einde 1709 zien wij het reg. weer te Nijmegen tot einde 1714 om dan vermoedelijk naar Breda of omgeving te vertrekken. In deze laatste periode liet ***Gerrit Adolph van Hengel*** ter plaatse 2 kinderen doopen, n.m.l. op 10 Oct. 1710 ***Gerharda Johanna,*** en op 14 Aug. 1712 nogmaals een gelijknamige dochter. De eerste maal wordt zijn vrouw genoend *Alet* ***Lievergh,*** de tweede maal ***Annetta Lieuret.*** Hoe zij ten rechte heet, bleef mij onbekend. Zijn huwelijk heb ik te Nijmegen niet gevonden.

In 1714 tref ik het reg. weer te Nijmegen aan, maar het geringe aantal huwelijken zou het vermoeden wettigen, dat het dan slechts een onderdeel betreft. Hierna verlies ik het uit het oog. Het wordt dan intusschen het reg. de Bringues en c.a. 1720 wijzen de ondertrouw akten weer naar Breda. In de jaren 1722-1723 is dit reg. te Nijmegen waar het in 1723 het reg. Haersolte van Yerst wordt. (niet te verwarren met het reg. van Haersolte van Wolfshagen, dat ook in Nijmegen heeft gelegen).

In 1725 lag het reg. in den Bosch en vermoedelijk was dit ook in het volgende jaar het geval. Omstreeks 1727 is het nogmaals te Nijmegen om begin 1728 weer te vertrekken. In 1732 trof ik het te Wageningen aan.

Ten slotte zij nog volledigheidshalve vermeld, dat ***Dirk van Hengel*** en ***Elisabeth Peters*** op 23 April 1667 te Nijmegen een dochter ***Margriet*** lieten doopen (huwelijk niet gevonden) en dat op 14 Febr. 1740 uit het huwelijk van ***Johannes van Hengel*** en ***Maria van Hengel*** een dochter ***Johanna Maria*** werd gedoopt. Ik vermoed dat de naam van de vrouw onjuist is, en dat het hier betreft ***Johannes van Hengel,*** j.m. Barbier in 't Regiment van d' Hr. Overste Crommelyn en Maria Weyers, j.d. van Nijmegen, die aldaar 21 Sept. 1727 in ondertrouw gingen (zonder vermelding waar en wanneer het huwelijk werd gesloten). Misschien dient hier ook nog bij vermeld te worden het huwelijk op 5 Mei 1723 van ***Hendrik van Hengelen,*** j.m. tamboer in 't Regiment van de Hr. Bringues en *Susanna Sophia Mian,* j.d. te Nijmegen.

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Van der Poorten-Van Eik. (Meded.bl. 1944 XXXV Nov. 1945 XLII). Als aanvulling op de mededeeling van den Heer Mr. A. Staring kan nog het volgende dienen:

Volgens aanteekeningen die indertijd in mijn bezit kwamen, was *Josua van der Poorten* een zoon uit het huwelijk van *Philips van der Poorten,* geb. Hamburg 5 Sept. 1668 en overl. A'dam 28 Jan. 1739 en ***Anna Louisa Teute,*** geb. A'dam in 1678, welk echtpaar op 9 Sept. 1700 te A'dam in ondertrouw ging. Ph. van der Poorten was een zoon van ***Hans Jacob van der Poorten*** en diens 2e vrouw ***Barbara de Berles,*** welk huwelijk 4 Febr. 1661 zou hebben plaats gehad. (zonder vermelding van plaats). A. L. Teute was een dochter van *Guilliam Teute* en N.N.

Voor zooverre deze door mij werden gecontroleerd, klopten alle in deze aant. opgegeven data en plaatsen volkomen, zoodat ze wel betrouwbaar zijn te achten. Zoo klopt b.v. ook het geboortejaar van A. L. Teute, met de opgegeven leeftijd in haar akte van ondertrouw te A'dam. Het zal dus eerder tijdroovend dan moeilijk zijn, om haar doop — en daarmede de naam van haar moeder — daar ter stede te vinden. Mij ontbrak hiertoe indertijd de gelegenheid, maar mocht iemand van de A'damsche leden inlichtingen kunnen geven, zoo houd ik mij voor mededeeling daarvan aanbevolen.

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Huntum-Boon. (Meded.bl. 1944 XXXV). Het Gem.-archief te A'dam kan hier inlichtingen verschaffen uit de daar berustende genealogie Hunthum door Mr. Harman Berewout.

-Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

De Bruin, (164 Meded.bl. 1943 XXI, 1944 XXV). Kwartieren. ***Maurits Bruyn (Broen, Broun)*** [IV, 8] werd als schoenmaker, op 22 Febr. 1702, burger van Nijmegen. Zijn vader eveneens Maurits geheeten was vermoedelijk een van de vele militairen, die in Nijmegen in garnizoen hebben gelegen.

Hij huwde te Hees bij Nijmegen 4 Dec. 1701 met *Johanna* ***de Ram,*** die te Nijmegen op 11 Nov. 1681 was gedoopt als dr. van *Herman de Ram* en ***Geesken Couper (Kuper).***

Herman de Ram (bij zijn eerste huwelijk j.m. van Wezel genoemd) otr. Nijmegen als wedr van *Josina van -Hulst* en tr. Arnhem 8 Jan. 1677 met ***Geesken Couper,*** j.d. van Goor. (afkondiging had te Elst en Diepenheim plaats), Hij was als bakker op 8 April 1663 burger van Nijmegen geworden.

Helena Vermasen [111, 5] was 23 Febr. 1714 te Nijmegen gedoopt als dr. van ***Hendrik Vermasen*** en ***Anna Catrina Holterman.*** Dit 'echtpaar huwde Nees bij Nijmegen 11 Mei 1702.

Van wie Hendrik Vermasen een zoon was, is mij onbekend gebleven. In Nijmegen zelf zijn al meerdere Hendriken gedoopt die hier in aanmerking kunnen komen. Bovendien treft men aan het begin van de 17e eeuw personen met den. naam Vermasen reeds wijd verspreid aan. Het verkrijgen van genealogische gegevens over deze personen is bovendien zeer moeilijk, aangezien zij veelal schippers waren en men hun huwelijken zoowel als de doopen van hun kinderen in alle mogelijke plaatsen langs onze groote rivieren vindt. Tevens ben ik er lang niet zeker van, dat alle dragers van dezen naam wel tot één en het zelfde geslacht behooren. Zoo trof ik er b.v. met geheele verschillende wapens aan. Hoe dit ook zij, in ieder geval zal een vrij omvangrijk onderzoek noodig

zijn, om de juiste afstamming van dezen Hendrik te kunnen vaststellen.

Was in het voorgaande de moeilijkheid een te veel aan gegevens, om tot de kennis van de afstamming van zijn echtgenoote te geraken is het omgekeerde het geval. Haar doop heb ik in het Geref. doopboek van Nijmegen niet aangetroffen, al komt de naam Holterman hierin wel voor. (vanaf 1660). Het komt mij dan ook als het meest waarschijnlijke voor, dat zij een dochter is geweest van Frederick Gerritsz. Holterman, bontwerker, die 22 Aug. 1683 burger van Nijmegen werd en dat zij voor zijn vestiging in Nijmegen elders geboren werd.

Nijmegen. **H. J. VAN 'T LINDENHOUT.**

Van der Veecken. (N.L. LIX, 199). Hier leit Begraven de Heer Johan van der Veecken in syn leven Raet ende Agent van Syne Ceurf. Doorl. van Ceulen sterf den 4 Augusty Anno 1636 ende Juffrou Elisabeth van der Mast syne Huysvrouwe sterf den 3 November Anno 1637 ('s-Gravenhage) Timareten. Verz. v. Gedenkstukken 2e dl. bl. 77). Elisabeth van der Mast was een dochter van Herman en Sophia Sasboutdr. van der Dussen. Johan van der Veecken Johannsz kocht de heerlijkheid Capelle op den IJssel in 1612 en herbouwde het huis Capelle. Hij was tevens Heer van Nieuwerkerk op den IJssel. Hij voerde het volgende wapen: 3 hekken (2, 1) dwarsbalk van ..... waarin 3 zespuntige sterren van rood op veld van goud. (Vgl. Jacob Loys blz. 91). In de meeste acten komt hij voor als Hans van der Veecken.

Haslemere. **HOYNCK VAN PAPENDRECHT.**

Rijsterborch. De ouders van Johannes Rijsterborch, waarnaar gevraagd werd in N.L. 1943, 88 en 120 zijn: Lucas, vorster te Dinther, pres. schepen, ged. Den Bosch (Gr. K.) 1 Dec. 1697, †..... na 22 Jan. 1756 (zoon van Henrie R. vorster te Schijndel en Mechelina Hemelagh), huwt te Boertange 21 Dec. 1719 Maria Magdalena Boeckhoff, ged. Boertange 28 Juli 1695, † ?? (dr. van Herman B. en Anna Margaretha Reulkers).

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

v. den Bosch. (246 Meded.bl. Nov. '45 XXXIX). De kwartieren van den vader van Isaäc v. den Bosch, Eliza (1780—1845) zijn: V. d. Bosch, 't Hooft, Kolff, Vosmaer; die zijner moeder Maria Hubert (1783-1851): Hubert, v. Rijckevorssel, v. Vollenhoven, Messchert. Deze vindt men uitgewerkt in Wapenher. 1899, 224.

Nog gevraagd: huwelijk van gemeld echtpaar.

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Wissinck. (242 Meded.bl. Nov. 1945 XXXIX). Mij zijn de navolgende wapens bekend:

1. een krulkruis, dat alle schildranden raakt.

Aldus voerde Henrick *Wissinc* 1483 Schepen van Doesburg volgens zijne zegels aan charters van het Arme Klerkhuis en van het Fraterhuis te Doesburg.

2. 2 toegevende vleugels.

Aldus voerde Henrick *Wissinck* in 1584 te Arnhem als geërfde op Veluwe volgens zijn zegel aan Charter 1250 van de Geldersche Rekenkamer.

3. gedeeld, 1 3 weerhaken: 1 doorsneden, A: effen, B: 3 afgezaagde boomstammen naast elkaar op grond, vergezeld boven van 3 merletten naast elkaar. Helmteeken: een weerhaak tusschen vlucht.

Aldus voerde Michiel *Wissink* in 1698 wonende te Rotterdam en getrouwd met Geertruyd de Ruijt Lambertsdochter volgens zijn' lakafdruk in de Boedelpapieren van de Haagsche Weeskamer nos. 1692 tot 1701: en M. *Wissink* 1677 deurwaarder van het comptoir van den ontvanger Mr. David de Wilhem te Amsterdam volgens zijn' lakafdruk in de Missives en adviesen aan de Gecommitteerde Raden van Holland.

4. een verhoogde gevleugelde zandlooper vergezeld beneden van een aanziend gesteld doodshoofd, dat over 2 schuingekruiste zeisen heengaat. Helmteeken: een (niet gevleugelde) zandlooper tusschen vlucht.

Aldus voerde Jan *Wissink,* die 22/3/1777 te Haaxbergen testeerde, broer van Gerrit, Maria en Fenne, volgens zijn' lakafdruk op acte in 1928 in bezit van den Heer Jordaan te 's-Gravenhage.

Arnhem. **R. T. MUSCHART.**

Chantepie de la Sausaye. (241 Meded.bl. Nov. 1945 XXXIX).

Jaques George Chantepié de la Saussaije 15/11/1780, predikant te 's-Gravenhage, getrouwd met Madelaine Elizabeth Courtonne voerde als wapen:

„In zilver een zwart knoestig schuinkruis vergezeld van 4 vogels"; Helmteeken: 3 struisveeren.

Volgens zijn' lakafdruk in protocol 27 van notaris Adriaan van Wijck in het tiemeente Archief te 's-Gravenhage.

Arnhem. **R. T. MUSCHART.**

Rotgers-Trigland. *(86* Meded.bl. 1943 pp. XIX en XXIII).

Op de gestelde vraag naar Prof. *Rotgers verwees* ik naar zijn levensbeschrijving in het Gedenkboek der Hoogeschool te Groningen, waarin echter niet zijn geboortedatum, noch zijn ouders genoemd worden. Er staat, dat hij in Groningen geboren is, doch in het doopboek aldaar komt hij niet voor. Langs een omweg ben ik zijn geboorteplaats te weten gekomen.

In het album studiosorum van Groningen luidt de inschrijving op 8 Sept. 1701:

Arnoldus Rotgers, L.L. Gratis in honor. patris.

Hieruit volgt, dat hij een zoon moet zijn van een magistraatspersoon of van een predikant. Door de levensbeschrijving van Ds. *Daniel Rotgers* in de Boekzaal der geleerde wereld van 1746, Januari, blz. 104, blijkt het laatste het geval te zijn.

Onder Brielle wordt vermeld, dat Ds. *Daniel Rotgers,* prop. onder deze classis (Voorne en Putten) in 1745 als legerpredikant bij de krijgsbende van den Staat in Duitschland gezonden, in Doffenheim 15 Sept. 1745 overleden is, oud 22 jaar en ruim 8 maand, geb. Brielle 27 Dec. 1722, eenige zoon van *Hermannus* en *Margaretha Herft,* kleinzoon van Ds. *Lubbertus Rotgers,* pred. te Niebert en Nuis, en neef van Prof. *Arnoldus Rotgers,* hoogleeraar in de egten te Groningen. Hij studeerde te Leiden 1738—'44 en werd 24 Juni 1744 als proponent aangenomen.

Prof. *Arnoldus Rotgers* moet dus een zoon zijn van Ds. *Lubbertus Rotgers,* (predikant Niebert en Nuis 1684, overl. 1715), die te Eexta 18 Oct. 1685 huwde met *Maria Crous,* van Winschoten.

Het doopboek van Niebert ontbreekt uit die jaren, evenals dat van Nuis. Nu staat in de levensbeschrijving van Arnoldus, dat hij overleed op 7 Dec. 1752 in het 68ste jaar zijns levens. Het is de vraag of dat „in het 68e jaar" juist is, of dat zijn vader eerder gehuwd geweest is en hij dan een zoon uit dat eerdere huwelijk was.

Zwolle. **MR. H. L. HOMMES.**

R(e)ymers. (199 Meded.bl. Nov. 1945 no. 9). Gedoopt 3 December 1728 aan huis door den Lutherschen Dominé Velti: *Alida* ***Gesina.*** Vader: Hendrik Rijmers, D.T.B. 221 fol. 6. Moeder: Apolinia Sophia Noortbon. Get.: Bartholemeus Noortbon en Alida Horst.

Het huwelijk Hendrik Rijmers-Noortbon niet gevonden.

Misschien gehuwd van elders gekomen. Komt in het Poorterboek ook niet voor. Er komen meerdere Luthersche R(e)ymers'n in dien tijd voor.

De doop van Spohia niet gevonden, doch wel van haar zuster Alida Gesina.

18 Augustus 1752, comp. te Amsterdam, Johannes Damen van 's-(Gravenhage en daarwonend 25 jaar. Ouders dood. Geassisteerd met zijn zwager Jan Nicolaas Drisselaar en Sophia Reijmers van Amsterdam. 25 jaar, op de Singel. Geassisteerd met haar moeder Apolina Sophia Noorbons, D.T.B. 732 fol. 143.

In margine de aanteekening: „'s-Gravenhage.

Sophia dus geboren omstreeks 1727. Haar doop echter niet gevonden. D.T.B. 732 is een register van Huwelijksinteekeningen van de Puy, wat er op duidt, dat de partijen of een der partijen niet tot de Gereformeede Kerk behoord(en). Er komen omstreeks 1727 wel Reymers voor. Nader zal onderzocht worden of één dezer met een „Noorbons" gehuwd was.

Amsterdam. AUG. K. PH. GUNDERMAN.

Onbekend **wapen,** Er is in mijn bezit een wijnroemer waarop het volgende wapen is afgeschilderd: Gedwarsbalkt van rood en goud van vier stukken.

Het helmteeken is: twee zwanekoppen met lange halzen. Ik kan dit wapen niet huis brengen. Kan mij ook gezegd worden, welk wapen het is? Er staat een jaartal „Anno 1664" onder.

Baarn. H. G. RÖSSIER.

Van **Hengel,** Dr. Gerard (Sohulten) van Hengel, 1638 tot 1699, geboren te Bocholt, advocaat te Bredevoort (verg. Ned. Patriciaat 1944) zegelde blijkens welwillende mededeelingen van den heer 'Muschart in 1676 en 1684 met het volgende wapen: een dwarsbalk vergezeld van boven van een wassenaar, en van onderen van een omgekeerde wassenaar. In 1686, 1694 en 1699 zegelde dezelfde met een ander, sederdien tot heden door de familie gevoerd wapen: een uit een wolk van den linker schildrand uitkomenden arm, een weegschaal vasthoudend. Helmteeken een uitkomende arm, een schuinslinks omlaaggericht zwaard voerend. Het verband van dit wapen met de attributen van Vrouwe Justitia is duidelijk, en derhalve is het aannemelijk dat het door den advocaat werd aangenomen. Gezocht wordt naar de kleuren van het oudste wapen, eventueel vroeger voorkomen daarvan, wellicht in verband met andere geslachten, alsmede naar het bijbehoorende helmteeken. Dit ontbreekt op één van de beide afdrukken, bij de andere is het onscherp en zou zoowel een kalebas als een miskelk of ook iets anders kunnen voorstellen.

Aerdenhout. A. B. VAN HENGEL.

Van Meurs-Lansman. Bernardus van Meurs en Regina Lansman (beiden R.K.) huwden 14 Majus 1724 te Maastricht. Hunne geboorten zijn aldaar niet gevonden. Gevraagd geboorteplaats en ouders van dit echtpaar. Getuigen bij het huwelijk van Meurs-Lansman waren Petrus Bock en Mathias van der Pas.

Monnikendam. J. J. COCK.

Cordes. In Nederland's Patriciaat 1944, jaargang 30, blz. 27-36 komt de genealogie voor van het geslacht Cordes.

In den aanhef wordt gezegd: „De herkomst van het hier behandelde geslacht kon, mede in verband met de tijdsomstandigheden, niet verder opgespoord worden. Van eenige verwantschap met de (Markiezen de Cordoue, wier wapen het voert, is niets gebleken".

Zou dit geslacht niet zijn naam ontleenen aan de plaats van herkomst en zou deze plaats niet zijn Cordes, gelegen in het departement van de Tarn, Zuid-Frankrijk?

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Makkes (LV, 53-55). Uit den boedel harer grootouders Cornelis Crok en Maria Helena Avis (LV, 55) bezit mijn vrouw een zilveren suikerstrooier met de volgende inscriptie op den steel: Ter nagedachtenis van de 25 Jarige Trouwdag van A. Makkes en A. Vis Gevierd 15 Novb. 1837. Deze inscriptie heeft betrekking op de in kolom 54 genoemde Ans Jacobsz. Makkes en Aagje Engels Vis, wier zuster en zwager, Maartje Makkes 20.11.1775-19.2.1826 en Dirk Hens 16.10.1776-3.5.1849, tot haar betovergrootouders behoorden.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Bender. Mijn vrouw bezit van haar betovergrootmoeder Johannetta Elisabeth Bender (11.2.1783 - 3.2.1819) een zilveren lepel en vork met op den steel de volgende inscriptie: J. N. E. B. 1784 (lepel) en dezelfde initialen met het jaartal 1785 (vork) ; boven de initialen een kroon van 3 fleurons. De ouders van genoemde J. E. Bender waren Johan Melchior Bender en Johanna Cornelia Elisabeth Scheffer. Wie weet nadere gegevens over hen?

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Block. In het bezit van mijn vrouw is een zilveren mes en vork in een foudraal van slangenhuid met zilveren rand en punt. Op den rand is gegraveerd: Trijntje Cornelis Block. Op de heften van mes en vork staat: Trijntje Block en op de koppen der heften haar initialen: T. B. Wie is zij? Niet onmogelijk is, dat zij in de Zaanstreek thuis behoorde.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Van Hemert-Van Riemsdijk. Gevraagd: Genealogische gegevens betreffende Dirk *van* ***Hemert,*** geb. ± 1692, overl. 1740 Aug. 4 te Ophemert en zijn vrouw Huybertje van *Riemsdijk.*

Groningen. MR. A. T. SCHUITEMA MEIJER.

Van Aelst-Schull. Berend Gerritz *van Aelst* en Bertien Jans *(Schull)* laten op 24 April 1672 te Tiel een zoon Jan doopen. Gegevens betreffende dit echtpaar en hun ouders gevraagd.

Groningen. MR. A. T. SCHUITEMA MEIJER.

Hafkamp-Apeldoorn. Te Vaassen overleed op 12 Sept. 1782 Adriaan *Hafkamp,* gehuwd met Willempje van *Apeldoorn.* Gevraagd wordt plaats en datum van geboorte van Adriaan Hafkamp.

Groningen. MR. A. T. SCHUITEMA MEIJER.

Alink-Hesselink. Gevraagd worden genealogische bijzonderheden over Jacobus Alink, gehuwd vóór 1745 met Anna Maria Hesselink en in dat jaar woonachtig te Oldenzaal. Kan A. M. Hesselink behooren tot het geslacht, beschreven in

Ned. Patr. 1912 (een dochter van Johan Mathias of van Jan?). Tot het geslacht Alink behoorde in die jaren eveneens Bernardus Alink en wellicht Anna ten Veldhuis.

Naarden. C. G. VAN OUDENNIEL.

Van **Cooten-Bebbers.** Nicolaas Antoniese van Cooten, gestorven tusschen 1812 en 1824, gehuwd omstreeks 1795 (wellicht te Nederlangbroek) met Elisabeth Bebbers (gestorven nà 1824) vermoedelijk was Dirkje Bebbers een zuster van Elisabeth. Genealogische bijzonderheden van dit echtpaar.

Naarden. C. G. VAN OUDENNIEL.

Langelaar-van **Doorn.** Jacob Gijsbertzoon Langelaar, gestorven te Woudenberg in October 1808, gehuwd omstreeks 1792 met Gijsbertje Jansd. van Doorn, gestorven te Woudenberg in Maart 1809. Gevraagd genealogische bijzonderheden.

Naarden. C. G. VAN OUDENNIEL.

Polder-Coulmans (Kolmans). Te Zutphen huwden 23 Mei 1738 Jan Polder en Anna Maria Coulmans (later ook geschreven Kolmans), weduwe van Berent Geurts. Zij komen niet in de klappers op de doopboeken van de Gereformeerde gemeente te Zutphen, teruggaande tot 1700, voor. Gaarne bijzonderheden.

Naarden. C. G. VAN OUDENNIEL.

Strootman-Brogbers. Te Amsterdam zijn op 12 Januari 1781 ondertrouwd: Lambertus Strootman van Groningen, geboren 1738 en (Anna) Maria Brogbers van Lingen, geboren 1748. Te Groningen is over Strootman niets te vinden. Gevraagd genealogische bijzonderheden van dit echtpaar.

Naarden. C. G. VAN OUDENNIEL.

Van Varick, Op 21 Maart 1585 huwden te Arnhem *Jaspar van Varick,* eenige zoon van wijlen Peter van Varick, en Susanna de Pottre, dochter van wijlen Rulandt de Pottre; hij huwde (dus 2°) Rotterdam 25 April 1593, Maria Croes, van Brugge. (Zie: Ned. Leeuw **1941,** kol. 36 en 74).

Wie kan mij inlichtingen verstrekken over dezen *Peter van Varick?* (Zie ook: Geld. Volksalmanak, 1896, blz 48). Is hij mogelijk identiek met Pieter van Varick, gouverneur van Orange X Ide de Wael? (Zie: Herckenrode, Nobiliaire des Pays-Bas).

Oegstgeest. W. J. VAN VARIK.

Egmond-van **Zijl.** Op een mansportret door Jacob Corneliz van Amsterdam, van ± 1516, staat het in één schild gecombineerde wapen Egmond (bastaard)-van Zijl Wie kan inlichtingen geven over deze alliantie?

's-Gravenhage. H. J. A. VAN SON.

Groenenberg, *Anna Dina Groenenberg,* geb. te Genemuiden in **1714,** gest. de Nyeveen in **1752,** tr. Meppel Mei **1737** *Ds. Gerhardus van Riemsdijk.* 'Gevraagd de data van haar geboorte en overlijden.

Eindhoven. IR. G. L. MEESTERS.

Van **Meurs.** *Helena van Meurs,* tr. **16** Oct. 1759 Delfshaven *Hendrik van Wicheren,* houtkooper op Camstrabuizen buiten Leeuwarden, gest. 17 Dec. 1789. Gevraagd wordt datum en plaats van haar overlijden.

Eindhoven. IR. G. L. MEESTERS.

Talma. *Sibrand Talma,* trouwde 25 Juni 1758 te Harlingen *Elske Schaaff,* Hij overleed omstreeks 1762/63. Gevraagd zijn beroep, plaats en datum van zijn overlijden.

Eindhoven. IR. G. L. MEESTERS.

Van **Balen-Hack.** Wie kan mij inlichtingen verstrekken omtrent het echtpaar *Steven Jansz. van Balen* en *Barbera Pietersd. Hack,* dat op 2 Mei 1723 te Zuilichem trouwde en te Brakel woonde, Bestond er een familiebetrekking tusschen de Brakelsche van Balens en die te Woudrichem?

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Vinkesteyn, Ter Meer, Hooft. Wie kan onderstaanden kwartierstaat aanvullen of uitbreiden?

1. Maria Suzanna Witkop, geb. Haarlem, st. aldaar 25 Mei 1735: tr. Jacobus Bernaart.
2. Matthys Witkop, tr.:
3. Pryna Vinkesteyn.
4. Matthys Witkop, tr. Kampen 1659:
5. Geertruy ter Meer.
6. Cornelis Vinkesteyn, tr. 1660:
7. Maritza (Mayke)' Hooft.

Hilversum. JHR. H. VAN DE POLL.

Duyve. Personalia en ascendenten gevraagd van *Catharina Duyve,* **15-11-1733** te 's-Gravenhage ondertrouwd met Joost Schlitter.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Scholma. Personalia en ascendenten gevraagd van *Derk Garmts Scholma,* hoofd der school te Nietap, 12-4-1807 te Leek gehuwd met Trijntje Takes van Sluys.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Lokker. Personalia en ascendenten gevraagd van *Adriana Lokker,* eerste echtgenoote van den op 15-12-1712 te Sommelsdijk gedoopten Pieter Spanjaart, notaris te Zierikzee.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Soudaan. Personalia en ascendenten gevraagd van *Elsabina Soudaan,* volgens de genealogie Van Aalst geboren 12-2-1711 en 25-9-1736 gehuwd met Leonardus Hendricus van Aalst, consul te Cadix.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Alexander-Arouds. Personalia en ascendenten gevraagd van de echtelieden *Samuel Frederik Alexander,* †11-5-1850 te Padang, en *Helena Cornelia Arouds,* * *5-12-1800,* † 11-7-1866 te Padang. Zijn vader was kapitein in Engelschen dienst, * Londen, † Britsch-Indië.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Bergeling. Personalia en ascendenten gevraagd van *Maria Bergelingh,* 10-10-1749 te Amsterdam als j.d. van Amsterdam, oud 26 jaar, ondertrouwd met Jan Alberts.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Boer-Floor. Personalia en ascendenten gevraagd van de echtelieden *Dirk Boer* (wedr. van Geertje Pieters) en *Welmoet Janse Floor.* Hun dochter Grietje moet ± 1732 te Uitdam zijn geboren. Later woont het echtpaar te Amsterdam.

's-Gravenhage. MR. J. KUNST.

Roosegaerde. Willen zij, die afstammelingen zijn — of kennen — van de volgende personen, respectievelijk zich met mij in overbinding stellen of mij met hen in contact brengen?

1. *Gerrit Hendrik* — (ged. Doetinchem 15-15-1735). *Dries* — (ged. ald. 19-4-1739), *Dora* — (ged. ald. 5-6-1740) en *Elske Venderbos* (ged. ald. 6-7-1741), kinderen van *Severijn* en *Willemina Rosegaerde.*

2. De zusters *Margrita Rosegaarde* (ged. Doetichem 10-1-1751), ondertr. 1 e. Zutphen 28-2-1733 *Albertus Ploegman;* ondertr. 2e. ald. 18-12-1785 *Hendrikus Jacobus Weekholt,* en *Catharina Roosegaarde* (ged. Doetinchem 2-6-1754, † Zutphen 14-8-1820), tr. 1 e. *Albert Eggink;* tr. 2e. Zutphen 5-6-1785 *Garret Jan Valkenberg* (ook *-burg),* weduwnr. van *Clara Catharina Roessink.*

3. De zusters *Gerardina Roosegaarde* (ged. Zutphen 6-2-1777, † ald. 3-9-1814), tr. ald. 31-5-1797 *Jacobus Haak: Hendrica* — (ged. ald. 6-6-1779), *Christina Frederika* — (ged. ald. 4-11-1781) en *Geertrui Roosegaarde* (ged. ald. 9-7-1778, † ald. 11-11-1815), tr. 1814 *Hendrik Nieuwenhuis.*

Den Haag. G. **Roosegaarde Bisschop.**

Kroon. Julianus Wilhelm Kroon, geboren/gedoopt.. .... 1770, heelmeester, lidmaat Ev. Luth. Gem. Amsterdam 14 Dec. 1789, id. Utrecht Kerstmis 1794, † Tienhoven 1 Juli 1818. In overlijdensacte worden geen geboorteplaats of ouders genoemd. Waar werd hij geboren/gedoopt, wie waren zijn ouders? Zijn oudste zoon heette Joan Gijsbert, welke namen hoogstwaarschijnlijk die van grootvader van vaderszijde zijn.

Vlaardingen. M. C. Sigal.

Naael. Welk wapen voerde deze familie, waartoe behoorde:

1. *Jan Nagel,* kassier te Amsterdam, geboren aldaar 11 Juni 1793, overleden aldaar 25 Maart 1786, tr. aldaar 11 Augustus 1726 *Veronica van de(r) Kamp.*

II. *Jan Nagel Jr.,* kassier te Amsterdam, geb. aldaar 17 Januari 1732 overleden aldaar 27 September 1816, tr. aldaar 17 Mei 1767 *Wellemoet Bo(t) tvanger.*

III. *Catharina Louisa Nagel,* geb. te ? 1 April 1771, overleden te ? 18 October 1836, tr. te Amsterdam 11 Juni 179 1 *Jacobus Jarman.*

's-Hertogenbosch. **Mej. C. F. Worst.**

Bot(t)vanger. Welk Wapen voerde deze familie, waartoe behoorde:

1. *Claas Pieterz..* tr. *Wellemoet Tys.*

II. *Pieter Bot(t)vanger* geb. 24 Jaunari 1714 te Edam, tr. te Edam 25 Nov: 1752 *Trijntje Veen.*

111. *Wellemoet Bot(t)van* geb. 14 Jaunari 1748 te Edam, overleden 14 Januari 1842 te Amstrdam, Weduwe van *Jacob Wrogi,* tr. 17 Mei 1768 te Amsterdam *Jan Nagel,* kassier.

Wat was de betrekking van bovengenoemde Pieter Bot(t)vanger?

Is het Botvanger met één of met twee t's?

's-Hertogenbosch. **Mej. C. F. Worst.**

Gebbink. Welk Wapen voerde deze familie, waartoe behoorde:

I. *Tengel Gebbink* ouderling Ned. Hervormde Kerk te Westerbork, *tr. Anna Bredeman.*

II. *Anna Gebbink* geb. 7 Juli 1727, overleden 4 April 1807 te Amsterdam, tr. 19 Juni 1757 te Amsterdam *Gerrit Jarman,* sergeant der Schutterij te Amsterdam.

Wat was de betrekking van bovengenoemde Tengel Gebbink?

Wat het wapen van Bredeman?.

's-Hertogenbosch. **Mej. C. F.** Worst.

Prince. Wapen: schip (driemaster) in natuurlijke kleur met Ned. vlag op achtersteven en oranje vanen op de 3 masten op een zee in natuurlijke kleur.

I. *François Prince,* cipier van de voorposten van den Hove Holland, geb. te Waalre, tr. den Haag 24 September 1719 *Anna Sophia Ke(r)stner.*

II. *Mr. Johannis Prince,* ged. te den Haag 23 November 1721, overleden Huize Ojevarshorst bij Leusden 30 Mei 1805, tr. den Haag 16 Febr. 1755 *Elsiabeth Rauwenhoff,* geb. 1719 te Amsterdam, overleden 27 Maart 1796, begr. te 'Dordrecht.

III. *François Jacob Prince,* baljuw van Velzen, geb. 30 Mei 1759 te Amsterdam, overl. 25 April 1824 te Haarlem, tr. 1° *Geertruida Eleisabeth van Oosten de Bruijn,* over-23 Oct. 1810.

IV. *Johannes Jacobus de Bruijn Prince,* geb. 14 September 1798 te Velzen, overleden 7 Juli 1868 Doetinchem Raad van Haarlem, tr. *Jacoba Petronella Elout.*

Het Wapen *de Bruijn Prince is* dat van *Prince* vermeerderd met dat van *Oosten de Bruijn,*

Gevraagd:

1°. Geboortedatum en plaats van overlijden van *Geertruida Elisabeth van Oosten de Bruijn* en datum en plaats van haar huwelijk.
2°. Betrekking van *Mr. Johannes Prince.*
3°. Ouders, Grootouders enz. van *Elisabeth Rauwenhoff* met de gebruikelijke gegevens, als betrekking en diverse data.
4°. *François Prince,* geboorte en overlijdensdatum en plaats.
5°. Ouders en voorouders van deze *François Prince* met betrekking en diverse data enz.

's-Hertogenbosch. **Mej. C. F. Worst.**

De Bruijn: Wapen: In veld van blauw een zilveren dwarsbalk, waarin een bruinvisch in natuurlijke kleur.

1. *Cornelis de Bruijn,* predikant te Veenendaal, Amersfoort en Haarlem, geb. 1691 te ?, overleden te ?, tr. 6 Jul 1725 te Amsterdam *Elisabeth van Oosten.*

II. *Mr. Gerrit Willem van Oosten de Bruijn,* geschiedschrijver raad en burgemeester van Haarlem, geb. 17 October 1727 te Amersfoort, overleden huize Randenbroek Amersfoort 16 Juni 1797, tr. 21 Mei 1754 te Haarlem *Maria Croon.*

Gevraagd:

1°. Geboorte- en overlijdensplaats van *Cornelis de Bruijn.*
2°. Ouders en voorouders van *Corneles de Bruijn* met betrekkingen en diverse data.
3°. Geboorte- en overlijdensdata van plaatsen van *Maria Croon.*

's-Hertogenbosch. **Mej. C. F. Worst.**

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde,

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

No. 3-6. **LXIIIe Jaargang.** **MAART- JUNI 1945-1946.**

BESTUURSBERICHTEN.

Overleden:

TH. J. INDEWEY GERLINGS, overl. Tjimahi 4 Mei 1945.
D. Q. C. F. DE JONGE VAN DER HALEN, overl. Tjimahi 15-1-1945.
S. HASSEBROEK, overl. Ambarawa 22 Maart 1945.
MR. F. A. W. VAN DER LIP, overl. Pakan Baroe 1 Aug. 1945.
MR. N. WENTHOLT, overl. Singapore 16 Mei 1943.
J. TH. BOELEN te Maarn.
MR. R. J. C. VAN DER CAPELLEN, Java.
C. J. A. BREDIUS, Aerdenhout.

Nieuwe leden:

JHR. H. K. B. RENDORP . . . . . *Soest.*
Julianaplein 3.

J. J. WICHERS . . . . . *Baarn.*
Amalialaan 12.

J. W. M. KLOMP . . . . . *'s-Gravenhage.*
Galileistraat 185.

IR. P. M. MONTIJN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Bezuidenhoutscheweg 80.

JHR. MR. DR. B. C. R. M. DE ROY VAN ZUIDEWIJN . *'s-Hertogenbosch*
Julianaplein 31.

A. J. L. VAN BOKHOVEN . . . . . *Schijndel.*
Hoofdstraat 32.

A. VAN BROEKHUYZEN . . . . . *België.*
160 *Avenue du Prince d'Orange, Uccle 3.*

G. MULDER . . . . . *Amersfoort.*
Utrechtscheweg 545.

M. R. H. CALMEYER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Delistraat 64.

MR. R. A. RUEB . . . . . *Velp (Geld.).*
Gasthuislaan 8.

Mejuffrouw Dra. E. H. KORVEZEE . . . *S-Gravenhage.*
Zonderdankstraat 24.

Adreswijzigingen:

F. W. DONKERSLOOT . . . . . *Bandoeng.*
Houtmanstraat 29.

E. W. VAN ORSOY DE FLINES . . . . . *Batavia.*
Tamarindelaan 7.

J. C. VAN HARENCARSPEL . . . . . *Soerabaia.*

MR. P. R. TAK LABRIJN . . . . . *Bafavia.*
Theresiakerkweg 9.

J. VAN LIER . . . . . *Makassar.*
p/a K.P.M.

A. RINGELING . . . . . *Bandoeng.*

H. E. A. VAN RIJCKEVORSEL . . . . . *Gorssel.*
Parallelweg 815.

C. J. W. VAN WANING . . . . . *Soerabaja.*
Marine-Commandant.

L. A. Baron VAN ITTERSUM JR. . . . . *Amsterdam.*
Rivierenlaan 14-I.

DR. W. PH. COOLHAAS . . . . . *Batavia.*
p/a Voorlichtingsdienst, Koningsplein West 9.

W. H. KOOMANS . . . . . *Heemstede.*
Heerenweg 215.

IR. *O. Z.* VAN SANDICK . . . . . *Voorburg.*
Kon. Wilhelminalaan 162 c.

H. A. DE REIGER , ... *'s-Gravenhage.*
van Soutelandelaan 43.

W. DE JONGH . . . . . *London S.W. 7.*
110 *Cromwell Road South Kensington.*

F. HERS . . . . . *Leiden.*
Huis ter Lugt.

D. Baron MACKAY . . . . . *Zeist.*
Dennenhuize. *Utrechtscheweg 29.*

MR. J. H. WAGENER . . . . . *Batavia C.*
Dept. van Justitie. *Koningsplein N. 17.*

JHR. MR. H. C. VAN DER WIJCK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Anna Paulownastraat 117.

MR. H. P. WENCKEBACH . . . . . *'s-Gravenhage.*
Koninginnegracht 4.

H. LOURENS . . . . . *Breda.*
Baronielaan 106.

J P. HOEBEE . . . . . *Rotterdam W.*
Mathenesserplein 23.

M. VAN NOTTEN . . . . . *Driebergen.*
Hoofdstraat 25.

R. W. C. Baron VAN BOETZELAER . . . *Laren N.H.*
Velthuysenlaan 7.

D. H. VOLKSMAAR . . . . . *Utrecht.*
Hugo de Grootstraat 6 *bis.*

MR. A. T. SCHUITEMA MEIJER . . . . . *Groningen.*
Hoendiepskade 11.

DR. J. R. BUISMAN . . . . . *Leeuwarden.*
Droevendal 1.

W. IN DEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Adriaan *Goekooplaan* 79.

MR. N. VAN HASSELT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Wassenaarscheweg 104.

DR. W. PH. COOLHAAS . . . . . *Batavia.*
Javaweg 78.

MR. *C.* J. M. SCHAEPMAN . . . . . *S-Gravenhage.*
Kapelweg 1.

D. JORDAAN J. G. HZN . . . . . *Haaksbergen.*
Enschedesoheweg 172.

MR. J. H. VAN LAER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Wassenaarscheweg 44.

J. VAN DER ZANDE . . . . . *Amsterdam.*
Amsteldijk 67.

H. WILLINK . . . . . *Winterswijk.*
„De Bloemert".

DRS. A. VETH . . . . . *'s-Gravenhage.*
p/a Luit. Kol. Haringa, Ned. Mil. Missie. *Korte Vijverberg* 5.

Bedankt voor het lidmaatschap (ingaande 1947):

IR. NIERMANS . . . . . de Steeg.
MR. DR. A. DE GOEDE . . . . . *Utrecht.*
JHR. H. M. J. DE KUYPER . . . . . den *Haag.*
G. J. LUGARD JR. . . . . *Deventer.*
J. P. H OEBEE . . . . . *Rotterdam.*
(vorig adres Schiebroek).

Adressen gevraagd van de volgende leden en abonné's:

H. H. HELDRING (Amsterdam?)
H. PALUDANUS (Voorburg?)
A. J. MEYLOF (Amersfoort?)

Openstelling van de Bibliotheek,

Bij circulaire van Mei 1945 is den Leden bericht, dat de verzamelingen van ons Genootschap met ingang van 28 Mei 1945 voorloopig des Maandags van tien tot twaalf en van twee tot vijf uur zouden zijn opengesteld. Nu de omstandigheden gunstiger zijn geworden, blijkt het mogelijk de toegankelijkheid te verruimen. De bibliotheek zal derhalve van de verschijning van dit Maandblad af voor Leden zijn geopend des Maandags van half tien tot twaalf en van twee tot vijf uur en, evenals vóór den oorlog, ook des Donderdagochtends van half tien tot twaalf uur. Bovendien zal *bij* wijze *van proef* den Leden gelegenheid worden, gegeven onze collecties te raadplegen des Zaterdagsmiddags van twee tot vijf uur, zulks om tegemoet te komen aan den wensch van hen, die door hunne werkzaamheden verhinderd zijn, van de gewone bezoekuren gebruik te maken. Het is de bedoeling, dat 'de Bibliothecaresse en de Archivaris van het Genootschap dezen Zaterdagschen dienst bij toerbeurt zullen vervullen.

Het bestuur deelt mede, dat het lid van ons Genootschap, Mejuffrouw Th. J. van Alff, haar functie van bibliothecaresse weer heeft opgevat met ingang van 2 Juli 1946,

---

Notulen van de **Algemeene** vergadering **van** 22 Juni **1946.**

Aanwezig zijn de eereleden Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Jhr. Ms. Dr. E. A. van Beresteyn en W. baron Snouckaert van Schauburg en de gewone leden J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Mr. W. C. J. Alpherts, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, Jhr. P. Beelaerts van Blokland, Mr. F. J. J. Besier, Prof. Ir. C. L. van der Bilt, Mr. J. J. C. R. der der Bilt, L. A. Boeré, B. H. Boissevain, Mevrouw A. C. Boogaard-Bosch, Mr. F. W. Bolk, J. H. Drakke, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford- Kock van Breugel, W. J. J. C. Bijleveld, M.r. F. Daniels, Mr. H. Daniels, Mr. J. 1. van Doorninck, Ir. W. C. Engelen, Jhr. Mr. H. O.Feith, W. Geering, L. F. van Gent, Mr. J. P. J. Gewin, Mr. H. A, A. de Graaff, A. K. Ph. Gunderman, W. F del Campo Hartman, A. C. baron van Heerdt, F. Hers, Mr. H. L. Hommes, J. Kalff, Mr. N. Kolff, Mr. J. Kunst, H. L. Kruimel, Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, H. J. van 't Lindenhout, J. P. de Man A. van der Marel, J. M. Martens, Jhr. P. H, A. Martin: uys, H. H. M. Mensonides, P. W. Modderman, G. Haitsma Mulier, Mr. G. van Niekerken, Mr. IJ. H. M. Nijgh, Jhr Ir. A. N. J. van de Poll, Mejuffrouw Mr. E. Prins, Jhr. J. J van Raab van Canstein, G. Roosegaarde Bisschop, J. B. W M. van Roosmalen, Mr. A. P. van Schilfgaarde, A. C Schotte, Dr. A. J. Stakenburg, Mr. C. Ph. C. E. Steinmetz Mr. A. W. L. Talma Stheeman, A. A. M. Stols, M. C Sigal, H. J. A. van Son, H. F. Heerkens Thijssen, Jhr. H. Trip, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, A. L. L. Vié, Mr. A. M. de Vries, H. E. Maillette de Buy Wenniger.

De Voorzitter Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland opent de vergadering en verzoekt den secretaris het 'Jaarverslag over 1945 voor te lezen. Dit Jaarverslag [1]) wordt door de vergadering goedgekeurd.

De commissie voor het nazien van de rekening van den penningmeester, bestaande uit de Heeren Mr. A. M. de Vries en Mr. T. J. 'Naudin ten Cate, brengt bij monde van eerstgenoemde verslag uit. De rekeningen over de jaren 1943 t/m 1945 werden onderzocht en in orde bevonden, De commissie brengt hulde aan den penningmeester voor de correcte wijze waarop hij de financiën heeft beheerd en stelt voor hem voor dat beheer te dechargeeren, waarmede de vergadering haar instemming betuigt.

Het periodiek aftredend bestuurslid Jhr. Dr. D, P. M. Graswinckel, wordt op voorstel van W. baron Snouckaert van Schauburg bij acclamatie herkozen.

Thans is aan de orde punt 4 van de agenda, het voorstel tot het aangaan van een overeenkomst met de Stichting „Centraal Bureau voor Genealogie". Na verwezen te hebben naar de door het bestuur gegeven toelichting, welke op de convocatie is afgedrukt, leest de voorzitter het concept van de overeenkomst, zooals dit is vastgesteld door de besturen van het Genootschap en van de Stichting. [1]) Het onderwerp geeft aanleiding tot het maken van vele opmerkingen. Zoo vraagt de Heer Engelen waarom de leden geen kostelooze inzage krijgen van alle verzamelingen op het Centraal Bureau aanwezig. De Heer *Snouckaert* wijst op het groote gevaar om met onze kostbare bezittingen over te gaan naar een niet brandvrij gebouw. De Heer ***van Breugel,*** die het voorstel heeft besproken in den Kring Utrecht, wijst eveneens op het brandgevaar en vraagt of de Stichting niet een ander gebouw van het Rijk zou kunnen krijgen, dat wel brandvrij is. Voor geregelde wetenschappelijke werkers doet hij een zelfde voorstel als de Heer Engelen. Voorts wijst hij op het groote belang om het maandblad geregeld te laten verschijnen en is teleurgesteld dat dit jaar nog geen maandblad is uitgekomen.

De Heer ***Beelaerts,*** hoofdredacteur, beantwoordt de quaestie van het maandblad en deelt mede welke moeilijkheden er zijn geweest om papier te kunnen krijgen. Dit is thans opgelost en in begin Juli zal het maandblad uitkomen. Van verschillende kanten heeft hij vernomen, dat men leesbaarder blad wil. Wij moeten echter blijven een tijdschrift voor genealogie en ons niet begeven op het gebied van folklore etc. Hij wekt de leden op hunne artikelen wat smakelijk aan te kleeden en zoodoende de leesbaarheid van het blad te verhoogen.

De Heer *Stakenburg* houdt vervolgens een warm pleidooi voor de concentratie en wijst op de vele voordeelen, die tevens van groot belang zijn voor de bloei van het Genootschap.

De Heeren ***Neerkens Thijssen*** en ***Alpherts,*** bestuursleden van de Groep Noord-Holland, hebben in een groepsvergadering de questie besproken. Het voorstel wordt beschouwd als een financieele noodsprong. Er moet gestreefd worden naar een oplossing om zelfstandig te kunnen blijven, bijv. door de contributie te verhoogen tot ƒ 12.50 of ƒ15.— voor leden, die gebruik maken van de bibliotheek en verzamelingen. Voor de overige leden de contributie op ƒ10.— te laten. Ook ware de mogelijkheid te openen echtgenooten van leden tegen bijv. ƒ 5.— contributie tot lid te benoemen (zonder maandblad), die dan het recht krijgen de groepsbijeenkomst bij te

1) Hierachter volgend.

wonen. Ook het aanwerven van méér leden en het opnemen van advertenties op dé buitenomslag van het maandblad wordt aanbevolen. Eveneens om in het maandblad een nieuwsdienst op te nemen, waarvoor de copy zou kunnen worden geleverd door aan te stellen correspondenten in de plaatsen waar archieven aanwezig zijn. Voorts te bevorderen, dat in artikelen wordt vermeld hoe de onderzoekingen hebben plaats gehad, vooral wanneer deze moeilijkheden opleverden; in 't algemeen het vermelden van bijzonderheden, die elke onderzoeker belang zullen inboezemen. In overweging wordt gegeven de zelfstandigheid niet op te geven. Mocht het echter noodzakelijkheid zijn tot concentratie over te gaan, dan ware vast te leggen, dat ambtshalve twee bestuursleden van het Genootschap zitting hebben in het bestuur van de Stichting.

De Heer *van* Beresteyn beantwoordt de vorige sprekers. Hij geeft een uitvoerig relaas over de wording van de Stichting, die door een ruime subsidie in staat is goed betaalde en kundige werkrachten aan te stellen. In de Stichting zijn opgenomen verschillende Rijkscollecties en naast het beheer van andere verzamelingen is de Stichting dan ook bedoeld als Stichting tot beheer van Rijksverzamelingen. Hij deelt de bezwaren, dat het gebouw Nassaulaan 18 niet brandvrij is, doch reeds zijn de plannen voor het aanleggen van een centrale verwarming ontworpen doo den Rijksgebouwendienst en de uitvoering is in uitzicht gesteld in 1947. Het liefste zou hij de leden van het Genootschap de vrije inzage geven van alle collecties, doch dit is financieel niet mogelijk. Getracht moet worden de exploitatie zoo te leiden, dat de Stichting zich zelf kan bedruipen wanneer de subsidie eventueel mocht verminderen. Verder wijst hij op de groote voordeelen voor de leden, dat het Centraal Bureau steeds geopend zal zijn: zelfs is het zijn bedoeling ook op enkele dagen per week in de avonduren geopend te zijn als ook op de Zaterdagmiddagen.

Mevrouw *Boogaard* vraagt of de Rijkssubsidie wel in de begrooting zal worden gehandhaafd. Dit acht zij van groot belang te weten, alvorens tot concentratie te besluiten. De Heer *van* Beresteyn zegt, dat het Rijk de subsidie voor het beheeren van zijn eigen collecties toch zeker niet zal intrekken.

De Heer *Trip,* penningmeester, is persoonlijk niet voor deze concentratie. Hij ziet hiermede het einde van het Genootschap. Hij heeft een begrooting opgemaakt, waarbij gerekend is op contributie-verhooging tot *f* 12.50 en een uitgave van het maandblad eens per zes weken en komt dan tot een tekort van *f* 2000.—. Het komt hem voor, dat het Rijk wel genegen zal zijn dit tekort aan te vullen.

Namens den Heer *Storm de* Grave uit Brussel, deelt de secretaris diens bezwaren tegen centralisatie mede.

De Heer *Besier* trekt in twijfel of het in bruikleen geven van de collecties niet' in strijd is met art. 8 van de Statuten. Hij geeft in overweging dit te doen onderzoeken, terwijl in bevestigend geval eerst tot statuten-wijziging zou moeten worden overgegaan.

De Heer *Beelaerts,* hoofdredacteur, ziet nog een andere mogelijkheid van concentratie zoodra de brandvrijheid is verzekerd, nl. doordat het Centraal Bureau ruimte afstaat voor het' Genootschap, dat dan het beheer van zijn collecties in eigen hand houdt.

Prof. van *der Bilt* wijst er op, dat in den tegenwoordigen tijd zeker moet worden gestreefd naar concentratie, wat bovendien tot bezuiniging leidt.

De Heer *van Beresteyn* deelt mede, dat het bestuur van de Stichting accoord gaat met den wensch, dat in het bestuur van de Stichting steeds twee leden van het bestuur van het Genootschap zitting hebben. Hij zegt ook toe, dat de Stichting

geen met ons maandblad concurreerend tijdschrift zal uitgeven.

Nadat nog verschillende leden het voor en tegen hebben besproken, dienen de Heeren *Besier* en *Gewin* mede namens andere aanwezigen een motie in, welke nadat eenige amendementen zijn aangebracht, als volgt komt te luiden:

De vergadering kan zich vereenigen met het voorstel van het bestuur. mits:

1e. afgewacht wordt de subsidie-vaststelling voor de Stichting,

2e. afgewacht wordt tot zekerheid verkregen is omtrent het brandvrij maken van het gebouw Nassaulaan 18,

3e. onderzocht wordt of art. 8 van de Statuten, bepalende dat het bestuur het beheer over de collectie's heeft, toelaat dat de collectie's in bruikleen worden gegeven, dan wel of voor dit laatste statutenwijziging noodzakelijk is.

De voorzitter brengt deze motie in stemming.

Van de 53 uitgebrachte stemmen waren er 34 vóór en 19 tegen, waaronder die van het bestuurslid, den Heer Trip.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Jaarverslag over 1945.

Toen op 5 Mei 1945 de capitulatie van Duitschland een feit was geworden en het Vaderland zijn vrijheid had herkregen, trad het bestuur van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde weder in zijn volle rechten.

Wij prijzen ons gelukkig, dat de bibliotheek en verdere verzamelingen, die in de oorlogsjaren meermalen ernstig werden bedreigd, zooals door het onder beheer stellen van de collecties en door de ramp, die in Maart 1945 het Bezuidenhoutkwartier en omgeving trof, tenslotte geheel intact bleven.'

Het weder op gang brengen van den dienst in het gebouw Bleijenburg 5 ondervond echter moeilijkheden. Immers de bibliothecaresse had reeds in November 1944 haar ontslag genomen en Mejuffrouw Wittenaar, die den Inlichtingendienst zoo kundig verzorgde, had van af het moment van de in beslagname der verzamelingen, geweigerd haar diensten te blijven vervullen, niettegenstaande haar een verlokkend aanbod van een veel hooger tractement was gedaan. Ze had in Mei 1945 inmiddels een anderen werkkring gevonden. Zoodoende beschikte het bestuur slechts over Mejuffrouw Mr. E. Prins, die naast haar werkzaamheden op het Algemeen Rijksarchief, de zorg over de handschriften en familie-archieven weder op zich nam, doch daardoor niet in staat was bovendien het volle werk van de bibliothecaresse waar te nemen.

Wel werd uitgezien naar een nieuwe blibliothecaresse, doch een goede kracht werd niet gevonden en waar bovendien reeds in de maand Mei de centralisatieplannen, waarover in de Algemeene Vergadering van heden 22 Juni zal worden beslist, ter sprake waren gekomen en zich langzamerhand begonnen te ontwikkelen, achtte het bestuur het niet raadzaam tot de benoeming van een vaste bibllothecaresse over te gaan, wier functie wellicht niet zou worden bestendigd, wanneer de centralisatie werkelijk haar beslag zou krijgen. Zoodoende bleef die post onvervuld en werd het repertorium op de boeken en tijdschriften dan ook niet bijgehouden.

De bibliotheek werd in 1945 uitgebreid met 12 werken, door schenking, aankoop en ruil verworven. Sedert de heropening werden aan 81 personen en instellingen werken uit de bibiotheek uitgeleend. De leeszaal, die sinds einde Mei officeel één dag werd opengesteld, werd door 259 personen bezocht.

De Afdeeling handschriften werd verrijkt met enkele kleine aanwinsten. Van onze verzamelingen fiches werd die, welke voornamelijk gegevens uit verschillende archieven bevat, uitgebreid door een schenking van ons lid A. K. P. Gunderman.

De Afdeeling Familie-archieven verwierf een enkele aanwinst. Het terugbrengen van de bruikleen-archieven, welke sedert 1944 ten Algemeene Rijksarchieven berusten, werd nog uitgesteld in verband. met de mogelijkheid van verhuizing naar Nassaulaan 18.

De Inlichtingendienst kon wegens gebrek aan personeel niet worden voortgezet. Wel werd overwogen dezen dienst evenals in het vorige jaar was geschied te vervangen door publicatie van vragen en antwoorden in een Mededeelingenblad, doch voor de regelmatige uitgave van een dergelijk blad werd wegens de papierschaarschte geen vergunning verleend, zoodat slechts één exemplaar verscheen.

Voor de voortzetting van het Maandblad werd na de bevrijding vergunning gevraagd, eerst aan het Militair Gezag en daarna aan het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Ook wegens de papierschaarschte bleek dit op groote moeilijkheden te sluiten en 'kon alleen in November een maandblad worden gedrukt, dat den jaargang 1944 afsloot.

Voor een duidelijk financieel overzicht dient opgemerkt te worden, dat het jaar 1943 als het laatste normale jaar is te beschouwen, al werd in dat jaar reeds minder gedrukt dan vroeger het geval was. Het saldo op 1 Januari 1943 van ƒ 1307.65 liep daardoor in dat jaar op tot ƒ 2208.51. Doordat in 1944 geen salarissen meer aan de bibliothecaresse en Mej. Wittenaar werden betaald en geen uitgaven werden gedaan voor het bureau, sloot het jaar 1944 met een batig saldo van ƒ 4847.47. Ook in 1945 waren de uitgaven niet groot. De eenige posten van beteekenis waren voor het drukken van het maandblad ƒ 652.54, salarissen ƒ 511.56 en de huur van het perceel Bleijenburg ƒ 800.—. Zoodoende bedroeg het saldo op 31 December ƒ 8509.93. Dit bedrag had nog grooter kunnen zijn, indien de leden over 1945 hun contributie regelmatig hadden kunnen betalen. Van velen waren de evacutie-adressen niet bekend, terwijl met de in het buitenland vertoevende leden alle contact verbroken was.

Het saldo op 31 December 1945 is als volgt verdeeld: Kasgeld ƒ 273.—, giro (vrij) ƒ 1653.98, giro (geblokkeerd) ƒ 1398.61 en bij de Rotterdamsche Bank girale rekening ƒ 2016.11, vrije rekening ƒ 727.40 en geblokkeerde rekening ƒ 2440.83, Einde Januari 1946 gelukte het de rekening bij de Rotterdamsche Bank gedeblokkeerd te krijgen, zoodat thans nog alleen de giro-rekening gedeeltelijk geblokkeerd is.

Het aantal leden bedroeg op 1 Januari 1945 in totaal 697. In 1945 overleden 16 en bedankten 5 leden. In dat jaar werden 19 nieuwe leden benoemd, zoodat op 31 December 1945 aanwezig waren in totaal 695 leden, waarvan 5 eereleden, 10 correspondeerende leden en 680 gewone leden. Bovendien telt het Genootschap 62 abonné's op het maandblad.

De eerste Algemeene Vergadering, welke sedert zes jaren kon worden gehouden, had plaats op 15 December 1945. Hierin werden de wederwaardigheden tijdens den bezettingstijd besproken, waarna de vergadering zich accoord verklaarde met het bestuursbeleid. Bij de verkiezing van een nieuw bestuur, verklaarden de Heeren Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius en W. J. J. C. Bijleveld, respectievelijk bestuurslid sedert 1913 en 1922, en beiden zeer verdienstelijke medewerkers aan ons maandblad, zich niet herkiesbaar. In het nieuwe bestuur werden gekozen tot voorzitter Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en tot leden de Heeren Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, H. J. A. van San, Jhr. H. Trip, J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Mr. A. P. van Schilfgaarde en Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg.

Waar het steeds meer blijkt, dat alom in den lande de belangstelling in de takken van wetenschap door het Genootschap beoefend, voortdurend toeneemt, spreekt het bestuur de hoop uit, dat de moeilijkheden, die de verschijning van het maandblad nog in den weg staan, spoedig zullen worden overwonnen en dat het Genootschap in de komende jaren tot grooten bloei zal mogen geraken.

Concept overeenkom& tusschen het bestuur van het Genootschap en het bestuur van de Stichting Centraal Bureau voor Genealogie.

Art. 1.

Het Genootschap geeft bij dezen voor onbepaalden tijd in bruikleen aan de ***Stichting*** zijn bibliotheek, handschriften, familiearchieven, fiches-collecties, collectie lakafdrukken, wapenborden, portretten, kwartierstaten, catalogussen op zijn collecties en al hetgeen verder tot de verzamelingen van het ***Genootschap*** mocht behooren, benevens het meubilair, alles voorzoover deze zaken eigendom van het ***Genootschap*** zijn, welk bruikleen door de ***Stichting*** wordt aanvaard.

De omschrijving der in bruikleen gegeven zaken wordt vastgelegd voor wat betreft de bibliotheek door parafeering van het z.g. stamboek van het Genootschap door een gemachtigde van de ***Stichting*** en voor wat betreft de overige bezittingen aan de hand van daarvan op te maken lijsten. Het stamboek en één exemplaar van genoemde lijsten blijven onder berusting van het Bestuur> van het ***Genootschap.***

Art. 2.

De overeenkomst van bruikleen kan te allen tijde worden opgezegd met inachtneming van een opzeggingstermijn van ten minste zes maanden met dien verstande evenwel, dat opzegging niet mogelijk is vóór 1 Januari 1952.

Art. 13.

Het ***Genootschap*** verbindt zich het onderbrengen bij de ***Stichting*** van de aan hem in bruikleen of bewaring gegeven of alsnog te geven collecties of stukken van derden te bevorderen en verklaart zich bij voorbaat bereid om alle aanwinsten van zijn verzamelingen welke na het sluiten van deze overeenkomst door hem in eigendom verworven mochten worden, aan de ***Stichting*** in bruikleen te geven, welk -bruikleen alsdan geacht wordt te zijn ingegaan op den dag van onderteekening van deze overeenkomst.

Art. 4.

Van het bruikleen zijn uitdrukkelijk uitgezonderd de jaargangen en losse nummers van het Maandblad „De (Nederlandsche Leeuw" en overige uitgaven van het ***Genootschap*** of derden welke het ***Genootschap*** ten verkoop onder zich heeft.

De ***Stichting*** verbindt zich genoemden voorraad, welke

haar in bewaring wordt gegeven, tegen door het ***Genoofschap*** vast te stellen prijzen te trachten te verkoopen en de opbrengst, onder aftrek van 10% korting, aan het einde van elk boekjaar aan het ***Genoofschap*** af te dragen. Ten **overvloede** wordt vastgelegd, dat het het ***Genootschap*** vrij staat ook zelf uit dezen voorraad te verkoopen.

Art. 5.

De ***Sfichfing*** neemt op zich de verzamelingen van het ***Genootschap*** zoodanig op te stellen, dat deze gemakkelijk geraadpleegd kunnen worden, de collectie behoorlijk te onderhouden en den leden van het ***Genootschap*** zonder eenige betaling inzage te geven van alle verzamelingen van het ***Genoofschap,*** welke de ***Stichting*** onder haar beheer heeft of mocht verkrijgen gedurende alle dagen en uren waarop het **bureau** is opengesteld.

Art. 6.

Alle kosten, **voortvloeiende** uit het overbrengen, gebruik of onderhoud der in bruikleen ontvangen zaken, komen ten laste van de *Stichting* en evenzeer alle belastingen, waaraan deze zaken zijn of zullen worden onderworpen. De *Stichting* zal aansprakelijk zijn voor elke beschadiging met of zonder haar toedoen aan de door haar in bruikleen ontvangen zaken toegebracht of ontstaan.

De *Stichting* verklaart de goederen ten genoege van het ***Genootschap*** te zullen verzekeren tegen brand, inbraak en waterschade, zulks ten behoeve en op naam van het ***Genootschap,*** de voor de verzekering verschuldigde premie tijdig te betalen en de polis aan het bestuur van het ***Genootschap*** al te staan.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

P r a k k e, H. J. Aan de voet van de Mons **Lucis.** Het Rijnlandse geslacht van Abshoven. Proeve **eener** genealogie enz. Assen 1943. ***(Geschenk van den Schrijver).***

B o e r e e, T h. A. De kroniek van het geslacht **Backx** (Bax, Bacx, Bakx en Baks); een episode uit den strijd tegen Spanje. Wageningen 1943. ***(Aankoop).***

Berner Schilden **H o l s t e n,** H. og A. Fabritius. Lehnsbaron Hans Berner Schilden **Holsten** Slaegtebog. **Køben**havn 1944. dl. 11, afl. 2. ***(Geschenk van Lehnsbaron H. Berner Schilden 'Holsten).***

O y e n, A. A. Vorsterman van. Geslacht Bloem van omstr. 1640 tot op heden. [Z. pl. z. j.]. ***(Geschenk van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg).***

Bordewijk, G. en J. Krol. Genealogie van het geslacht Bo,rdewijk. Rotterdam 1943-1946. gestenc. ***(Geschenk van den Heer J. Krol).***

[D i n g er, H. A. **N.].** Genealogie **Dinger.** [Z. pl. **1945].** ***(Geschenk van Ir. R. J. en Mr. H. A. N. Dinger).***

V iir th eim G zn,, J. J. Het geslacht Dirkzwager **1490—1940.** 's-Gravenhage 1940. ***(Geschenk van den Schrijver).***

V ü r t h e i m G z n., J. J. De Maassluissche tak van het geslacht Dirkzwager ± 1455-1943. Met voorw. van A. **Dirk**zwager **Czn.** 's-Gravenhage 1943. ***(Geschenk van den Schrijver).***

H a t t i n k, R. E. Overijsselsche geslachtkundige varia. Aanteekeningen. 1. Janssen. [Z. pl. z.j.]. ***(Geschenk van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg).***

K e **u r,** L. J. De familie Keur (omstr. 1580 te Bruinisse) [en de **meekrap.** Utrecht] 1944. gestenc. ***(Geschenk van d e n Schrijver).***

[Kruimel, H. **L.].** ***Bijdr.*** tot de geschiedenis van het geslacht Schimmel (Schuurman Schimmel) en haar stichting. [Z. pl. 1946]. Overdr. uit „Ned. **Arch.** voor gen. en her.", IV. ***(Geschenk van den Schrijver).***

H a t t i n k, R. E. Overijsselsche geslachtkundige varia. II. Staverman. [Met: Aanhangsel]. [Z. pl. z.j.]. 2 dln. ***(Geschenk van Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg).***

Bannin g h, F. J. H. W eyn. Het geslacht Weyn. Groenlo 1943. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Geslachtregister van Harmanus Didericus Tjeenk **Willink** en Aleida Maria Colenbrander. [Zwolle] 1944. 2e **uitg.** bijgew. door A. F. W. Tjeenk Wiliink. ***(Geschenk van A. F. W. Tjeenk Willink).***

Krag - **R ø n n** e, C. Aettegransking. **Momenter** til en **første orientering.** Oslo 1943. ***(Geschenk van den Schrijver).***

K r a g - R ø n n e, C. **Ordliste for** aettegranskere. Oslo 1946, ***(Geschenk van den Schrijver).***

Schweizerisches Familienbuch; Herausgeber J. P. Zwicky. Zürich [1945]. jrg. I (1945). ***(Aankoop).***

Schweizerisches Geschlechterbuch. Zürich [1943]. jrg. VII. ***(Aankoop).***

H a j n a l, S t. Vergleichende Schriftproben **zur** Entwicklung **u. Verbreitung** der Schrift **im** 12.-13. Jhrht. Budapest enz. 1943. Schriftlichkeit u. inteilektuelle Schichtung, **Beitr. zur** europ. Entwicklungsgesch., 1. ***(Geschenk van den Schrijver)..***

Berner Schilden Holste,n, H, Nogle **genealogis**ke Studier i Dansk Heraldik. [Z. pl.] 1945. Overdr. uit „Fortidog Nutid", 1945. ***(Geschenk van Prof. Dr. J. F. van Bemmelen).***

G e n t, L. F. v a n. Een wereldreis van 2000 huismerken: Arnhem 1944. ***(Geschenk van den Schrijver).***

N i e m e y e r, M. De **roch** als heraldische figuur. [Z. pl. **1946].** ***(Geschenk van den Schrijver).***

Mullem, J. P. van. Akersloot; een **dorpsgeschiedenis.** [Akersloot] 1942-1946. 2 dln. dl. 1. Onze dorpsnaam. dl. 11. Ons **dorpswapen.** ***(Geschenk van den Schrijver).***

B i n c k, W. J. C. Omzwervingen in de Alphensche praehistorie. ['s-Hertogenbosch] 1945. Prov. Gen. van k. en w. te 's-Hertogenbosch. ***(Ruil).***

Nauwelaerts, M. A. De oude Latijnse School van Breda. 's-Hertogenbosch 1945. Prov. Gen. van **k.** en w. in Noord-Brabant. ***(Ruil).***

B e e r m a n ***n,*** V. A. M. Stad en **meierij** van **'s-Hertogenbosch** van 1648 tot 1672. De eerste 25 jaren van het Staatsche regime. Helmond 1946. ***(Geschenk van hef Prov. Gen. van k. en w. in Noord-Brabant).***

B e l o n j e, J. Het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland 1544-1944. **Wormerveer** 1945. ***(Geschenk van hef Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland).***

G e e s i n **k,** J. Uit Zwolle's verleden, Schetsen van stad en omgeving. Zwolle 1946.

B u y t e n e n, M. P. v a n. De **Leppa;** een **rechtshistorisch-waterstaatkundige** bijdrage. Dokkum 1944. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Slicher van Bath B. H. Mensch en land in de middeleeuwen. Bijdr. tot een geschiedenis der nederzettingen in Oostelijk Nederland. Assen 1944. Proefschrift Amsterdam. 2 dln. dl. 1. Mensch en gemeenschap: dl. 11, Mensch en omgeving, ***(Geschenk van den Schrijver).***

Hol l em an, F. A. Het octrooi tot testeeren naar **Hol-**

landsch leenrecht. Beschouwingen naar aanl. van een hs. van Mr. P. van der Schelling. Zutphen 1945. *(Geschenk van den Schrijver).*

H ey d en, E. J. J. van der. Aanteekeningen bij de geschiedenis van het oude vaderlandsche recht. Bew. door B. H. D. Hermesdorf. Nijmegen enz. 1943, 2e en 3e dr. 2 dln. dl. 1. Tot het einde der Frankische periode. 3e dr. dl. II. De leenheerlijke periode. 2e dr. *(Aankoop).*

Katalog over genealogisk Samling Frederiksberg Kommunebiblioteker Frederiksberg 1944. *(Geschenk van Frederiksberg Kommunebibliofeker),*

Linden, A. van der. Itinéraires de Philippe le Bon, duc de Bourgogne (1419-1467) et de Charles, comte de Charolais (1433-1467). Bruxelles 1940. Académie royale de Belgique, comm. royale d'hist. *(Ruil Académie royale de Belgique).*

D h o n t, J. Tafels van de resolutieboeken der Staten van Vlaanderen. Brussel 1941. Kon. Belgische Academie, Kon. comm. voor gesch. dl. 11 1631-1656. *(Huil a.b.).*

W i l s, J. Matricule de l'Université de Louvain. Bruxelles 1946. Académie royale de Belgique, comm. royale d'hist. dl. 11. 31 Aug. 1453-31 Aug. 1485. *(Ruil a.b.).*

Ma r t e n s, M. Actes relatifs à l'Administration des revenus domaniaux du Duc de Brabant (1271-1408). Bruxelles 1943. Académie royale de Belgique, comm. royale d'hist. *(Ruil a.b.).*

B u n tin x, J. Het memoriaal van Jehan Makiel, klerk en ontvanger van Gwijde van Dampierre (1270-1275). Brussel 1944. Kon. Belgische Academie, Kon. comm. voor gesch. *(Ruil a.b.).*

Over de beteekenis van genealogie en heraldiek voor de geschiedenis van Friesland.

Het is een algemeen bekend feit, dat de halve Adelaar een kenmerkend deel van een groot aantal Friesche wapens uitmaakt. Intusschen is over de symbolische beteekenis van dit en andere heraldische figuren in de Friesche heraldiek naar mijn aanvankelijk oordeel wel niet uitputtend gehandeld?)

In de eerse plaats wil ik erop wijzen, dat de ontwikkelingsgang van de Friesche heraldiek vrijwel vanaf haar geboorte is na te gaan. Deze ontstaat immers in de worsteling met Holland aan het einde der XIVe eeuw. Dat is de tijd, waarin de heraldiek en het voeren van een wapen een realiteit zijn. Men behoeft zich slechts te herinneren, hoe in het bekende wapenboek van Beyeren quondam Gelre, Armorum rex de Ruyris, na de wapens van de heeren aanwezig op het tournooi te Compiègne in 1238 en dat te Bergen in Henegouwen in 1310, de catalogus volgt van de wapens der hertogen, graven, burggraven, bannerheeren, ridders en knechten, die met Hertog Albrecht van Beyeren in 1396 ten Friezen togen en aan, de Kuinder waren.") Van Friesche zijde bezitten wij niet een soortgelijke opsomming van allen die gezamenlijk zich opmaakten om hun geboortegrond te verdedigen. Doch bij gebrek aan beter kan men zich zeer goed behelpen met de zegels hangende aan den bekenden landvrede van 1 Februari 1422, waarvan de beschrijving reeds in 1907 door de zorgen van Mr. B. van Brüchen Fock in de kolommen van

1) Men zie hierover laatstelijk het boekje van ons medelid Gonggrijp
2) Zie o.a. de studie Beyeren quondam Gelre Armorum Rex de Ruyris door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland.

dit maandblad verscheen.[3]) Deze zegels wil ik nu als basis nemen voor de hiervolgende opmerkingen.

Opmerkelijk is bij nader onderzoek het feit, dat duidelijk regionale wapenfiguren vallen aan te wijzen. In Westergo nooren thuis Sikkc Sjacrde [4]), Laus Rotmersma [5]), Homme Oedsma [6]), Take Aseghama [7]) en Syric Mellema [8]). Allen zegelen met een lelie. Eveneens met een lelie zegelen twee edelen uit Wymbritseradeel n.l. Tete Idzards Hettinga in de Hommerts en Popke Teerns [9]), terwijl ten slotte uit de buurt van Dokkum met een lelie zegelen Sye Syarsma [10]), Sippe Nittinga [11]) en Douwe Siouxma.[12]). De hierbedoelde streek igt dus omtrent de lijn Franeker-Dokkum met een uitlooper naar het zuiden.

Aan dit gebied sluit zich ten Zuiden en Oosten van de Middelsee aan een gebied, waarin de woonplaatsen liggen van een aantal edelen (13 in totaal), die een, leeuw als wapenteeken voeren. Het gebied loopt van Leeuwarden in het Noorden (Hinno Tadingha) tot Sneek, het gebied van de Harinxma's. Van dit laatste geslacht zegelen Agge en Epo, Van de geest, waartoe o.a. Rinsumageest behoort, doch ook de streek bij Irnsum en Rauwerd [13]) komen de andere zegelaars. Onno Wyarda, van Goutum, waar Wiardastate tot het midden der vorige eeuw bestond, Sibo Idsinga, wel van Huisum in Leeuwarderadeel [14]), Ada Jongema, van Rauwerd zn Bokko Halbada, wel uit diezelfde streek [15]), voeren allen den leeuw, waarbij een adelaar als schildhouder optreedt.

Een vijftal zegelaars voert een monogram, een letter. Eveneens een vijftal voert een kruis, terwijl een viertal een dubbele adelaar voert. Twee voeren een ster, weer twee een bloem met stengel, nog twee een symbool van een engel en een heilige.

Resumeerend blijkt er dus een groep met een lelie — al dan niet vergezeld — en een groep met een leeuw — al dan niet met een adelaar als schildhouder. Daarnaast zijn volkomen fantasielooze figuren gebruikt, n.l. letters of symbolen ontleend aan het kerkelijke leven: kruis, engel, heilige.

Het voeren van den leeuw geschiedt door geslachten, die gerekend vanuit Kuinre, waarheen hertog Albrecht toog, het eerste geroepen waren het zwaard met den indringer te

3) Ned. Leeuw XXV k. 25.
4) Hoofdeling te Franeker, vgl. Worp van Thabor IV.
5) Mederechter in Franekeradeel, Sipma 11 no. 17.
6) Te Boxum. Laus Vdssema is medcrechter in Baarderadeel 1417, Sipma 1 24.
7) Aesghema hoorde vermoedelijk thuis te Oosterlittens in Baarderadeel. val. Stamboek Fr. Adel 11 Camstra aant. 41 de aanhaling uit de genealogie Ayttana achter het leven van Viglius bij Hoynek v. Papendrecht 1 p. 129.
8) Vgl. Stamboek 11 Harinxma-Donia aant. 7a, vgl. evenwel 1449 Sipma 11 28 en 1453 Sipma 11 34.
9) Komt in 1415 voor als Popke Doyngha te Tecrns Sipma 1 15. De Hettinga's uit de Hommerts zijn bekend genoeg.
10) Sya is een veel in Kollumerland voorkomende naam.
11) Sipke is een typische voornaam uit Oostergo en in het bijzonder uit Oost-Dongeradeel. Nitte als voornaam uiterst zelden, komt 1486 te Dokkum voor, Sipma 11 134.
12) Het geslacht hoort thuis te Waaxens. Dowa was grietman van Dongeradeel 1423, Sipma. 1 38. Vgl. voorts Worp van Thabor IV 181 (1491). Register v. d. Aanbreng 1 137. Rents Mockcma wede Syds Sjuxma.
13) Vgl. Worp van Thabor IV 78 en Sipma 1 99. Het zou hier te ver voeren de genoemde Hessel opper Ghaest, Sytse opper Gaest, Juw opper Gaest en Reneke opper Gaest in hun juiste familieverband te plaatsen. De eerste was een Albada, de tweede de stamvader der Tjarda's, de derde een Juwsma, terwijl de vierde een Aylva is blijkens zijn zegel. Inderdaad hooren de laatste drie wel te Rinsumageest thuis.
14) Vgl. Sipma 1 101.
15) Vgl. Sipma 1 266.

kruisen. Of men verwarring heeft willen wekken door zelf ook een rooden leeuw op goud aan te nemen, opdat de Hollanders bondgenooten zouden meenen te zien, ofdat de keuze de gelijkwaardigheid van een vrijen Fries met den Holandschen graaf moest verzinnebeelden, is niet UIL te maken. Wel zeker is dat de leeuw in deze Friesche wapens zijn oorsprong vindt in den leeuw van Holland [16]).

Voordat ik verdere beschouwingen geef, dien ik eerst waar te maken, dat Friesland vóór 1400 geen heraldiek kende. Ik kan daarvoor verwijzen naar de platen in het werk: Friesche Oudheden, uitgegeven door het Friesch Genootschap met breedvoerige beschrijving op p. 32 en volgende. De zegels van vóór 1400 zijn zonder uitzondering zinnebeeldig in hoofdzaak in verband met de Friesche Vrijheid, waarvan men weet, dat ze eerst in de 13e eeuw ontstond. De helden van die vrijheid, Magnus, die haar bevochten en Karel de Groote, die haar bevestigd zou hebben, komen op die zegels voor. Vanzelfsprekend voert Magnus het wapen van het Duitsche Rijk. (Zegel Wonseradeel 1270 en 1313). Karel de Groote staat op het zegel van Franeker van 1313 en op dat van Westergo van hetzelfde jaar. Geheel Friesland plaatst de H. Maagd in 1360 in zijn zegel, gelijk dit reeds in 1324 te Opstalboom was geschied. In 1361 voert Westergo een lelie. Eerst na 1400 zijn er zegels met wapens voor de steden. Voordien zijn er slechts symbolische afbeeldingen ontleend aan de legenden der Friesche Vrijheid of wel aan het kerkelijk leven.

Deze laatste trek is opmerkelijk, vooral wanneer men ook de lelie als het symbool der reinheid ziet, waarbij de gedachten zonder meer uitgaan naar de vereering van O.L. Vrouw. Het gebruik van de lelie in het wapen van Frankrijk dateert van 1167.

En dit coïncideert met het optreden van de twee orden de Praemonstratensen en Cisterciensers, die de Maria-vereering ten sterkste hebben bevorderd. Wanneer men het groote verband wil verstaan van deze religieuze beweging, waarmede geenszins wil gezegd zijn, dat de vereering van Maria eerst uit de 12e eeuw dateert, dan dient men deze te zien tegen den achtergrond van Canossa. Niet alleen het gezag van den Keizer werd daardoor gebroken, maar ook het gezag der Kerk werd toen ernstig geschokt, omdat het hier ging om een machtsquaestie. Doch hierover heeft b.v. Ranke duidelijk genoeg geschreven.

Nu wil ik naar aanleiding der Friesche zegels in het bijzonder erop wijzen, dat in de dorpen waar de edelen, zegelende met een lelie, woonden, de kerk vaak gewijd is aan de H. Maagd Maria of eene andere geestelijke Maagd, n.l. Syaerda oorspronkelijk uit Peins [17]) — kerk gewijd aan St. Gertrudis; Rodmersma, vermoedelijk uit Boer — kerk gewijd aan H. Maagd: Oedsma uit Boxum — kerk gewijd aan H. Margaretha; Asegama uit Oosterlittens — kerk gewijd aan H. Margaretha; Mellama, mogelijk uit Lutkewierum [18]) — kerk gewijd aan H. Gertrudis. Bij Dokkum ligt de oude kerk van Aalsum, gewijd aan H. Anna.

Uit het feit dat dus verschillende dorpen een patrones

16) Op deze wapengelijkheid bouwde in de 17e eeuw Pibo van Albada zijn genealogie waarbij hij valsche acten maakte, die zelfs nog in het werk van Sipma voorkomen.

17) Vgl. Sipma 11 18.

18) Vgl. Stamboek II: Harinxma-Donia aant. 7a Sieric Mellema grietman van Hennaarderadeel 1426. De state Mollema ligt nog steeds bij Lutke Wierum.

19) Vgl. Adriaan Schoonebeek Historie van alle ridderlijke en krijgsorders, 1697, dl 11 6 (XXXV), 130 (XLVI), 136 (XLIX), 140 (L.).

hebben en dit in verschillende deelen van Friesland valt mogelijk af te leiden, dat de lelie niet is het symbool van eenige O.L.V. broederschap. In dit verband mag niet verzwegen worden, dat verschillende orden gewijd aan Maria in het bijzonder strijdorganisaties waren [19]). De Duitsche Orde is een ridderschap, opgericht onder de aanroeping van de H. Maagd, waarnaar de ridders ook Marianen genoemd werden. De ridderschap van de H. Maria van 't Rosenhoedje werd opgericht ter bestrijding der Albigensen (omstreeks 1213). De ridders van St. Maria van Barmhartigheid verzamelden zich omstreeks 1223 voor de verlossing van in Moorsche krijgsgevangenschap geraakte Spanjaarden. De ridders van de H. Maria of de blijde broeders kwamen te zamen naar aanleiding van burgerlijke en uitheemsche twisten te Bologna, ten einde deze onrusten te stillen en het vaderland te beschermen. Deze voorbeelden zijn genoeg om de keuze van de lelie als wapenfiguur in Friesland te zien als een bewuste, vol symboliek.

Toch is in deze keuze iets merkwaardigs. Immers blijkt bij een bestudeering van de heiligen, waaraan de kerken in Friesland zijn gewijd"'), dat er een groote voorkeur is voor heilige mannen boven patronessen. Intusschen is een groot deel der uitzonderingen in een bepaald gebied gelegen n.l. Franekeradeel, Baarderadeel en Hennaarderadeel. De mogelijkheid leek te bestaan, dat de Maria-vereering en daarmede die der andere patronessen een gevolg was van de werkzaamheid van de Praemonstratenserorde in het bijzonder. Deze orde stichtte in de 12e eeuw de abdij te Lidlum en had reeds eerder een klooster te Dokkum. Maar daartegen pleit dat Achlum reeds een kerk uit de 1 le eeuw bezit (gewijd aan St. Gertrudis) en de kerk van Boxum zeker van 1100 dateert.

Het is daarom de vraag of hier niet diepere oorzaken liggen voor de keuze voor een patrones. Zooals in de landen om de Middellandsche Zee de Maagd Maria met het Kind uiterlijk de herinnering wakker roept aan de Moedergodin uit den klassieken tijd — waarbij uitdrukkelijk identiteit of continuïteit van deze beiden worden afgewezen — zoo vraag ik mij af of hier ook niet een herinnering ligt aan de van den geloftesteen van Beetgum welbekende godin Hludana. Immers het is opmerkelijk hoe alleen in het hart van Westergo en de oostelijk daarvan gelegen grietenijen in de richting van de voormalige Middenzee patronessen voorkomen in een behoorlijk aaneengesloten gebied.

Ik kom zoo tot de gevolgtrekking, dat de eerste heraldiek van de Friesche edelen ons op het spoor brengt van de samenstelling van de bevolking in Friesland. Als hypothese zou gesteld kunnen worden, dat in Westergo de invloed van een andere bevolkingsgroep blijkt. En wanneer ik die andere bevolkingsgroep nader zou willen bepalen als een daar gevestigde groep Angelen, dan mag ik nog op twee punten wijzen. Juist in dit gebied kennen genealogen de volkomen unieke aanduiding van de geslachten naar hun herkomst met het voorzetsel à. Ik wijs op à Kee, waaruit Hottinga sproot, en à Foeldinze, een oud geslacht afkomstig van de terp Faldens oostelijk van Baard [21]). En dat à is niet

20) Men kan hiervoor raadplegen Mrs. S. Muller Hzn. en J. G, C. Joosting, Bronnen voor de Geschiedenis der Kerkelijke rechtspraak 11 en Voorloopige lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst, Dl. XI Friesland. Ik merk op dat hier nog aanvullingen gegeven kunnen worden b.v uit het Register van den Aanbreng voor de Vijf Deelen.

21) Vgl. Sipma 1 2 (1386) en 1 31 (1419).

anders dan de afgesleten vorm van angelsaksisch of, oudnoorsch af, een voorzetsel dat in het Friesch voorts ontbreekt [22]).

De tweede aanwijzing ligt in den voornaam Offe. Iemand die eenigszins thuis is in de Friesche geschiedenis denkt daarbij dadelijk aan Dokkum eenerzijds en bij doordenken via de vormen Upke en Goffe aan hetzelfde gebied van Westergo, dat wij reeds kennen. Want Upke is de typische oude Burmania naam uit Hitsum en Goffe hoort bij Sjaerdema en Tamminga uit Peins en bij de Roorda's o.a. uit Spannum in Hennaarderadeel.

Nu is Offe de held van het eenige met zekerheid aan de Angelen toe te schrijven epos, waarvan de gebeurtenissen spelen in de IVe eeuw [23]). In dat gedicht wordt melding gemaakt van moeilijkheden tusschen Angelen en Myrgingen bij de Fifeldore. Het zou mij te ver voeren hier breedvoerig de mogelijkheid aan te toonen deze geschiedenis te laten spelen aan de voormalige zeer breede Fivel in Groningen en de Myrgingen in verband te brengen met de Merovingen. Dit wordt n.l. gesteund door het feit, dat de Chauken Humsterland, oudtijds Hugmerki, zouden hebben bewoond, waarnaar de zoon van Clovis Dirk, koning van Metz nog Hugdietrich heet. De tijd valt bovendien goed samen met de aankomst van de Salische Franken op Romeinsch gebied (358) [24]). Wel wil ik erop wijzen, dat niet ver van de streek, die wij op het oog hebben, ook de plaats Engelum in Westergo ligt.

De vraag die rees naar aanleiding van de keuze van de lelie als wapenfiguur heeft aanleiding gegeven tot het geven van een aantal hypothesen. Zeker is het geuite gevoelen niet bewijsbaar. Toch hoop ik dat de aanwijzingen, die ik kon aanvoeren, anderen met meerder kennis toegerust, zullen mogen prikkelen tot nader onderzoek, M.i. blijft het merkwaardig, dat Broeder van Aalsum (kerk gewijd aan H. Anna!) zegelt met een engelenkopje. Is dat soms een sprekend wapen?

JHR. MR. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Brant.

Eene studie over Jvr. *Margaretha van Mechelen,* de vrouw van Prins Maurits en bestemd voor het eertvolgend Leidsch Jaarboek, bracht mij andermaal in aanraking met den man harer zuster Wilhelmina, Jr. ***Johan Brant,*** Weder eene van die tallooze geslachten, die nu eens met, dan weer zonder predicaat voorkomen in het einde der 16e en het begin der 17e eeuw. Jhr. W. 1. C. Rammelman Elsevier heeft daaraan nu 80 jaar geleden eenige regels in de Navorscher gewijd. Bronnen, die hij toen, als archivaris van Leiden ter beschikking had, blijken thans niet meer aanwezig en wijders bevat dit artikel eenige onjuistheden, waarvan wel de voornaamste is, dat men de beide achternichten Margaretha van Mechelen, waarvan de oudere in 1597 huwde, toen de andere nauwelijks volwassen was, steeds voor eene en dezelfde hield; doch men moet nu eenmaal geschriften beoordeelen naar den tijd van hun ontstaan,

Dit geslacht is ongetwijfeld afkomstig uit Breda en omstreken, waarop ook het wapen, conform aan dat van ***de Bye*** (met de *7* bijen) wijst. Veelal komen de leden ook voor als ***van den Brant, du Branf,*** *Brande* of ***Brant van de Wateringe.*** Niemand beter dan schrijver dezes is zich bewust, dat hiermede geenszins het laatste woord gesproken is, doch hij hoopt juist daardoor te bereiken, dat het ontbrekende mag worden aangevuld.

I. Jr. ***Johan van den Brant Dircsz.*** moet in of omstr. 1536 in Leiden geboren zijn. Hij huwde met ***Hillegond de Bye,*** die echter den naam harer moeder voerde en dochter was van Hendrik Gherit Corneliszsz. Huybrechts, overl. 1549, (uit het geslacht, dat vroeger van den Emelenberg; later van den Brandeler 'heette) en Kathelyne de Bye, die in 1564 den Emelenberg verkocht en in Breda het huis 't Lam op de Markt bezat.

Zij waren hervormd evenals hunne 3 zoons, die vrij zonderlinge huwelijken gesloten hebben. Eerst woonden zij te Breda, later (1565) te Amersfoort en kwamen in 1572 in Leiden terug, wonende op de Papengracht O.Z. het derde huis van de Langebrug. Jr. Johan is begr. Pieterskerk 18 Juli 1616, de weduwe, die in 1538 was geboren, 30 Aug. ***1618.*** De zoons waren:

1. Jr. ***Jan Brant, geb.*** Breda, is ***6*** Oct. 1587 in de kerk te Leiden aangeteekend met ***Anna Damman,*** van Gent, dochter van Adriaen, die korten tijd hoogleeraar was in Leiden. Het huwelijk is er niet voltrokken en eene oude aanteekening meldt: is op Vlaenderen vertogen.
2. Jr. ***Hendrik Brant,*** geb. Breda omstreeks 1564, was aldaar in het ouderlijk huis gevestigd en er gehuwd, hoewel onbekend met wie, taen hij als weduwnaar op ***24*** Dec. 1594 in de kerk te Leiden aanteekende met Jkvr. *Maria van Duvenvoirde,* weduwe. Ook dit huwelijk werd aldaar niet voltrokken. Zij trok alimentatie uit de abdijgoederen van Rijnsburg tot haren dood in 1597 en zoo moet zij wel zijn het derde kind van Jr, Jacob van Duvenvoirde, ridder, heer van Warmond c.a. en Jvr. Henrica van Egmond. Volgens vriendelijke mededeeling van Mej. M. Hüffer, de bekende schrijfster over Rijnsburgs abdij, was zij aldaar ingekleed 29 Aug. 1559; dit gebeurde doorgaans in het tiende jaar, zoodat zij dan in 1550 zou geboren zijn. Op 6 Juni 1562 werd zij gesluierd en 19 Juni 1572 was zij nog in de abdij, toen zij er een stuk teekende. Volgens hare abdis, Jkvr. Stephana van Rossum, die haar overleefde, is zij nooit geprofest geweest, doch heeft, zich na de verwoesting der abdij tot een huwelijk begeven (1578) met Jr. ***Johan van Woerden van Vliet,*** weduwnaar van hare nicht Aleid van Duvenvoirde tot Obdam, oudste zuster van den na te noemen dijkgraaf van Rijnland. Van Woerden was eerst schepen en burgemeester van Haarlem en van 26 Augustus 1576 af baljuw en dijkgraaf van Voorne en gouverneur van den Brie1 tot zijn dood in April 1583.

   Tot diep in de 17e eeuw was er in Warmond's kerk een groot glas met hunne geknielde afbeeldsels en kwartieren.

   Dat zij ruim 16 jaren later hertrouwde met eenen gereformeerde, die nog wel een jaar of 15 jonger was, zal hare vrome moeder, die haar nog 3 jaren overleefde, allerminst genoegen hebben gedaan. Maria's broeder, de beroemde admiraal Johan, heer van Warmond, was reeds eerder tot de gereformeerden overgegaan, doch keerde nog vóór zijnen dood in 1610 tot

22) **Vlg. Hoops** Reallexicon 1 p. 87 in voce Angelsachsen § 3.
23) Vgl, Hoops Reallexicon 111 p. 361 in voce Offa. en L. Schmidt, Geschichte der Deutschen Stämme, Die Westgermanen Dl. I 2 pp. 23 en 27.
24) Ammianus Marcellinus XVII c. 8. Vgl. Van Blom, Geschiedenis van Oud Friesland p. 554.

zijn oude geloof terug. Jr. Hendrik, andermaal weduwnaar, schijnt zich gevestigd te hebben ten huize zijns vaders en daar het achterhuis van het perceel, uitkomende in de Schoolsteeg, bewoond te hebben. Van kinderen wordt bij hem niet gerept en als zoon van Jr. Brant werd hij 27 Juli 1602 in de Pieterskerk begraven.

3. Jr. *Cornelis* ***Branf,*** geb. Amersfoort, was volgens mededeeling van ons lid Van Rosmalen begin 1601 luit. in de Willemstad, woonde op de Haarlemmerstraat, overl. 1604 [1]), aanget. in de kerk te Leiden 4 Jan. 1595 met Jvr. ***Beatrix*** *Denijs* (of *Dionijs),* geb. Antwerpen. Van haar zegt Smallegange, dat zij de ***Pinedo*** heette en dit is herhaaldelijk nageschreven, terwijl het mij zeer goed mogelijk voorkomt, daar zij beter deed zich hier te lande met zulk een patronym te vergenoegen+ dan haren Spaanschen achternaam te voeren. Onjuist is echter Smallegange's bewering, dat zij schriftelijke trouwbelofte had van het laatste mansoir der van Cruiningen's, Maximiliaan (1555-1612), na doode van diens ega Eva van Kniphuysen, doch dat het huwelijk niet doorging. Integendeel, is die belofte er geweest en niet nagekomen door Maximiliaan, dan heeft dit vóór diens huwelijk met Eva van Kniphuysen in 1596 [2]) plaats gehad. In elk geval had hij bij Beatrix Denijs een zoon Caesar van Cruiningen, die kapitein in Statendienst, commandant van Terneuzen en baljuw van Biervliet werd en zelfs huwde met Sybilla, dochter van Jr. Emmery van Lyere, 'gouverneur der Willemstad. Dat er wel iets van die trouwbelofte waar moet zijn, blijkt uit het feit, dat Beatrix een jaargeld van f 400.— van Maximiliaan trok, volgens Leidsche Weeskamer,, Groot Bewijsboek D, fol. 34. Zij is te Leiden in de kerk aangeteekend 6 Febr. en 4 Maart 1607 bij de Walen gehuwd met Claude George de la Forest uit Metz, luit. van kapitein Alewijn, serg. maj. van het regiment van Graaf Jan Ernst van Nassau, wedr. van Yscheau Homber. In Leiden staat dit huwelijk alleen op zijne voornamen Claude George ingeschreven. Het echtpaar woonde later voorgoed in Heusden, waar hij ten slotte als luit. kol. v.h. Walenregiment 3 Aug. 1635 stierf en den 6en begraven werd onder den naam Laforce. Uit het huwelijk van Jr. C. Brant en Beatrix de Prnedo werden geboren:

1. Jr. ***Johan Branf,*** geb. Leiden eind 1595: hij komt 30 Juni 1619 bij notaris E. Craen te Leiden ***met*** ziinen jongsten broeder Cornelis voor, als adelborsten onder hunnen stiefvader te Heusden en nogmaals 14 Febr. 1623 als voogd over dien broeder. Hij volgde het voorbeeld van zijnen oom Hendrik en wist op nauwelijks 23 jarigen leeftijd de overbuurvrouw zijner grootouders op de Papengracht te bewegen tot het verlaten van haar geloof en tot een huwelijk, ofschoon zij sinds 9 jaren weduwe met twee kinderen en zeker minstens 17 jaar ouder was dan hij. Hij teekende 16 Jan. 1619 te Leiden in de kerk aan met Jvr. ***Wilhelmina van Mechelen,*** geb. te Lier, dr. van Jr. Cornelis, schepen aldaar en Jvr. Barbara van Nassau en sinds 25 Juli 1610 weduwe van den dijkgraaf en baljuw van Rijnland Jr. Arent van Duvenvoirde tot Obdam. Zij woonde in en was voor de helft eigenares van het zoogenaamde Hof van Zessen op de Papegracht W.Z. doch het spreekt van zelf, dat dit vreemde huwelijk wel zoo gevoegelijk elders plaats kon vinden. Hij schijnt niet lang in Heusden te zijn gebleven en bewoonde het perceel, dat zijne echtgenoote toekwam. In elk geval was hij in 1622 daar gevestigd. Geen wonder, dat de voorkinderen der vrouw onder die omstandigheden eveneens de nieuwe leer omhelsden. De dochter Geertruid van Duvenvoirde huwde met den gereformeerden Jr. ***Johan Verus van Cats, heer*** van Bruelis en de zoon Jacob werd baljuw van Rijnsburg en bleef dit tot zijnen dood op 9 Nov. 1648. Het echtpaar Brant bleef in het Hof van Zessen gevestigd tot einde 1634, ofschoon de vrouw haar aandeel daarin sinds 3 jaren aan hare mede inwonende dochter had overgedragen, Zij vroegen geen kerkelijke attestatie aan, zoodat niet blijkt waarheen zij verhuisd zijn. Eene aanteekening in eene h.s. genealogie der van Wassenaers stelt haar sterven op ***3*** Oct. 1645 zonder plaatsnaam. Van zijn sterven is mij niets bekend en kinderen had hij natuurlijk niet bij die ruim 40-jarige bruid verworven. Vergelijking van de kwartierborden in de Pieterskek vroeger aanwezig, met hetgeen ik op kol. 4 van mijn Obituarium Leidense zeide over de in 1648 te Rijnsburg overleden Joffr. van Duvenvoirde, leert, dat het hier Jvr. Wilhelmina van Mechelen moet gelden, dat zij dus niet 3 Oct. maar 3 Nov. overleden zal zijn, terwijl men uit het feit, dat zij den naam van haren eersten man weer aannam, moet besluiten, dat Jr. Johan Brant haar blijkbaar verlaten had.
2. Jr. ***Hendrik Branf,*** geb. Leiden, 1599, overleden Leiden aan de pest begr. P.K. als kind van Beatrix Brant 11 October 1604.
3. Jr. ***Cornelis Brant,*** geb. Leiden, 1601, vermeld als adelborst voornoemd 1619, onder voogdij zijns broeders Johan, bezat mede het huis zijner grootouders op de Papegracht, doch was reeds voor 21 Mei 1627 overleden, toen zijn broeder Johan dat huis verkocht.

Aldus stierven twee geslachten, elk met drie zoons gezegend, spoorloos uit, terwijl de grootouders die hier ter stede het beleg en herhaalde pestepidemieën doorstonden, tot in hoogen ouderdom leefden. Niet ten onrechte sprak men te Leiden in de gouden eeuw van dat sterke, oudere geslacht van voor het beleg, waarmede de tijdgenoot in geen enkel opzicht kon worden vergeleken.

December 1943. BIJLEVELD.

1) Het begraafboek van het begin van dat jaar is zwaar gehavend, doch ook in de grafboeken en luiregisters in het kerkelijk archief komt hij niet voor, zoodat hij vermoedelijk elders overleed.

2) Vgl. mijn artikel over dit geslacht in N.L. 1935, kol, 163,

De familie Van Sontsveldt in den Gelderschen Achterhoek,

door R. T. MUSCHART.

In het rechterlijk Archief Bredevoort bevindt zich in eene portefeuille met procedures een proces genummerd 185 van Bernardina Kelder weduwe van den ontvanger Willem van Sontsveldt contra de erfgenamen Sontsveldt in het jaar 1748.

Deze erfgenamen waren Justus Gerhard de Roller, zijne zuster Clara Antonetta de Roller, die beiden 5/7/1748 te Amsterdam compareeren, hun broer David Hendrik de Roller en hun neef Hendick Kerschbaum en diens vouw Catharina

Elisabeth Erkenswijk, van wie de 3 eerstgenoemden oomszeggers waren van voornoemden ontvanger Willem van Sontsveldt die 2/4/1748 des voorm. 4 uur in den ouderdom van 63 jaar zonder wettige lijfserven na te laten te Winterswijk was overleden.

In dit proces dossier bevindt zich als bijlage een „extract uyt een aen mijn (zijnde de landschrijver Willem Sigismund Hecking) vertoonde oude bijbel daer eenige witte bladeren *voor* in gebunden waeren aen mijn vertoont door J. W. Graver als last hebbende van de vrou wede van Sontsvelt."

Dit zeer uitvoerig extract vermeldt het navolgende:

„Anno 1580 Is mijn groot vader ***Gerhard van Sontsuelt*** ende 1586 mijn grootmoeder ***Aeltien Loobeek*** gebooren ende 1611 den 30 Januarij tot Bockholt te samen getrouwt. En met malkanderen gehadt 10 kinderen, waar van 3 minderjarig overleden ende die 7 ooverige bij haar leven getrouwt, al te samen kinderen geprocureert, ende in seer goeden welstandt geleeft hebben.

1657 den 13 Augusti is dese mijn grootvader ***Gerhard van Sontsvelt*** ende in dit selve jaar den 30 Octob mijn grootmoeder ***Aeltien Loobeek*** binnen Bockholt ooverleden en beijde tot Weerde in de gereformeerde kerk begraven naar uijtwijsinge van den daar op liggende begraffnis steen.

1651 den 26 Decemb(er) is mijn moeders grootvader ***Warner Rump*** gestorven ende tot Wenterswik in de kerck be-'graven.

1617 den 14 July is mijn grootvader ***Johan Hardes*** met mijn grootmoeder ***Henrica Rump*** getrouwt en te samen gehadt 4 dochters, waarvan eene noch jong zijnde is ooverleden en 2 bij zijn leven en een kort na sijnen doodt respec. aan mijn vader Zl. ***Gerhard van Sontsvelt, Derk Schoemaker*** ende ***Gerhard Wijgink*** zijn getrauwt.

1657 den 5/15 July is dese mijn grootmoeder ende 1664 den 19/29 August mijn grootvader ***Jan Hardes*** ooverleden en beijde tot Wenterswik in de kerk begraven.

1614 'Den 6/16 January is mijn vader H. ***Gerhard van Sontsvelt*** ende 1618 Den 13/23 Maij mijn moeder Zl. ***Anna Hardes*** gebooren, 1641 Den 22 Sept. tot Wenterswik met malkanderen getrauwt en te samen gehad 2 soons, naamlijk tot mij noch eenen David, die voor mij wederom is ooverleden.

1658 Den 29 April is mijn moeder ***Anna Hardes*** na een Langduijrige Siekte tot Bockholt '(als daer men nu om de deijlinge der Erfgoederen te samen was) ooverleden. Ende 1669 Den 6 April op Dingsdag des achtermiddags om 3 uuren insgelijks mijn vader ***Gerhard van Sontsvelt*** binnen Wenterswik gestorven, en beijde tot Wenterswik in de kerk begraven, Doch is mijn vader inmiddels op den 21 Novemb. 1662 tot Wesel aan eene ***Elsken Leuwen*** weduwe van wijlen ***Gerh. Schluijter*** hertrouwt geweest, welke ***Elsken Leuwen*** dan ook wederom 1666 Den 6 Januarij ooverleden ende in de Stadskerk tot Wesel begraven leijt.

1648 Den 5 Martij op Donderdag des morgens tuss. 1 en 2 uijren ben ik ***David van Sontsuelt*** ende 1646 Den 26 Julij op Saterdag smorgens om 7 uijren is mijn vrouw ***Catharina Seller*** gebooren, 1668 Den 13/23 Octob. Ben ik met mijn vrouw ***Catharina Seller*** in de Kleijne Kerk tot Rees door den Prediger Zellerus getrouwt.

1669 Den 24 Sept. St. v. op Vrijdag des morgens om 3 uijren is mijn vrouw voor de eerste verlost van een jongen Soon, Die op Den 27sten na sijn grootvader ***Gerhard*** hebben laten doopen en tot doopsgetuijgen versocht

oom ***Peter van Sontsvelt,*** vader ***Seller*** en moeij *Schoemaker.*

1670 Den 2 Decemb. op Vrijdagh is mijn vrouw voor de tweede maal verlost van een jongen Soon, die op den 4 in de Kerk tot Wenterswik ten overstaan van Oom ***Derk van Sontsvelt,*** Moeder ***Seller*** en Broeder ***Vermeer, Anthoni*** hebben laaten doopen.

1672 Den 5 April is onsen L. outsten Soon ***Gerhard*** tot onse hoogste Smerte ende droefheijd tot Wenterswik in Strobants mistvaalt verdronken ende Den 9 Dito in de Kerk aldaar begraven.

1672 Den 1/11 Juny op Saterdag des achtermiddags tussen 4 en 5 uijren (na dat de franse des voorigen daags deese Stadt Rees, als in dewelke wij toe gevlugt waaren, hadden ooverweldigt) is onse dochter ***Anna Elysabeth*** gebooren ende Den 9 in de Kleijne Kerk door D° Strabeek gedoopt, zijnde de Doop getuijgen geweest vader ***Seller,*** moeij ***Beerninks*** en Suster ***Reinen.***

1674 Den 12/22 Maij is onse dochter ***Aleijda*** geboren des morgens tussen 8 en 9 uijren en Den 9 door D° Zellerus gedoopt, Doopsgetuijgen Oom ***Schluijter,*** Moeij ***Schieuelbergs*** mende Suster ***Elijsabeth Seller.***

1676 Den 26 January ***n.*** St. des morgens tussen 1 en 2 uijren is onse Dochter ***Clara*** gebooren En 1677 Den 21 Aug. wederom aen de teeringe ooverleden. En op Den 23sten in de Kleijne Kerk begraven.

1677 Den 21 X bris is mijn vrouw voor de 6ste maal verlost van een jongen Soon, die datelik omdat 2 maanden te vroeg quam en seer swack was hebben laaten Doopen en ***Gerhard*** benoemt, doch is daatelijk daar aan om 1 uijren gestorven, en bij sijn broerken begraven.

1678 Den 24 Decemb. is onsen derden Soon ***Gerhardus*** gebooren En Den 7 Januarij 1679 aan een Reijsken ooverleden.

1679 Den 2 May zijn wij wegen de invaderinge der Franse in het Landt van Cleef hier binnen Bredevoort gevlucht.

1680 Den 10 July op Saterdag avond ten 11 uijren is mijn vrouw voor de achte maal verlost van een jongen Soon, die op den 18 Julij ***Wilhelm*** hebben laaten doopen. Doopsgetuijgen zijn geweest Dr. ***Wilhelm Rickers*** (of mogelijk ***Riders*** R.T.M.) richter tot Rees ende cousin ***Tilman van de Sande.***

1681 Den 21 Aug. is mijn vrouw voor de 9de maal verlost van een jongen Soon, die dan wel noch eenigszins geleeft, maar in de geboorte ooverleden is, aengesien mijn vrouw daar van noch niet booven de 5 maanden swanger geweest, en neffens een doodelijke siekte een geduiirige stortinge haares menstuums gehadt hadde, is op Den 26 hier op de Kerckhof sonder eenige beganckenisse begraven.

1682 Den 10/20 July is mijn vrouw, nu binnen Rees zijnde, voor de 10de maal verlost van een jonge Dochter, dewelke om dat omtrent 5 weken te vroeg quam, datelijk in de Kleijne Kerk door dese Prediger Velbrucq met den naam ***Johanna*** hebben laten doopen.

1683 Den 13 January op Saterdag des voormiddags om 10 uijren is onsen L. Soon ***Anfhoni,*** na dat hij van An. 1676 Den 24 9bris O.S. van Godt de Heere met een seeker fisteleus accident in sijne borst en Catharen op sijn oogen was besogt geweest, na 'omtrent 3 weken siekte en 12 jaaren en 6 weken ouderdoms, soodanig verstandig en christelijk afgestorven, dat een jeder een daaroover verwondert, ja den Predicant Brantius in die voor hem versochte voorbede Sulx voor de gansche ge-

meente tot beschaming van de bedaagde quam te verhalen, is op Den 17 Dito hier tot Bredevoor in de Kerk in neef *Thebens* begraffenis 'begraven.

1683 Den 22 Decensb. 0. St. is onsen 4den Soon *Gerhardus* gebooren en 1684 Den 5 Sept. ooverleden en in de voornde begraffenis begraven.

1684 Den 15 Januarij des morgens om 5 uijren is onsen L. Soon *Wilhm* na dat 7 dagen aan de kinder pocken gelegen hadde ende nu 3½ jaar out was, ooverleden, komende sonder traanen ende diepste droefheijt mijner ziele niet bedenken veel weijniger met mijn penne beschrijven, de groote deugt en vromigheijd soo sich van aanvang bij hem vertoonde, 't welk dan ook onse herten soo seer in Lijfde tegens hem geneigt hadde, dat sulx alle de boovenstaande thijn kinderen quam te oovertreffen, bevindende sich sulx niet alleene bij onse ende sijne twee gesusteren maar ook alle die oijt met hem quamen om te gaan, sijn Laatste woorden 4 a 5 uuren voor sijnen doodt waaren „Nu sterven en bij broer (meiinende onsen Anthoni)' komen in den Hemel", is op Den 19 bij de anderen 2 in de kerk begraven.

1685 Den 28 Novemb *is* onsen tweeden Soon *Willem* geboren En Den 29 gedoopt.

1690 Den 14 Octob. 0. St. op Dingsdag (wanneer nu even 22 jaar was geleden dat wij tot Rees getrouwt waaren) des morgens om 8 uijren is mij vrouw voor de 13de maal verlost van een jongen Soon, soo op den 19 met den naam van *Jan Anfhoni* hebben laaten benoemen.

1693 Den 24sten Augustus is onse Dochter *Anna Etiisabefh* met Doctor *Anfhon van Hengel* hier binnen Bredevoort door Broeder *Meitink* getrouwt.

1694 Den 16 Octob is deesen onsen waarden Schoonzoon, na dat men 'omtrent 3 weken na sijnen trouwdag door bloetspouinge een aanvang van teeringe bespeurde, ende nu 9 weken tot Munster onder de cure van den beroemden Doctor *Schuffe* gelegen hadde, aldaar ooverleeden. Den 19 hier binnen Bredevoort gebracht ende Den 2? aldaar in de Kerk begraven, zijnde hij geweest Fiscal deeser heerlijkheijt ende een man van soo veele hoope, studie en geleerdhijt, dat men deswegen niet alleene hier in het ampt, maar ook selve bij de Heeren van het hof van Gelderlandt en veel andere voornaame sijn ooverlijden hertelijk heeft beklaagt, is 'ook daarbij soodanig christelijk en godtsalig overleeden, dat sulx selve den aanwesenden Papisten tot veele verwonderinge gestrekt heeft.

1701 Den ———— heeft onse dochter *Anna Etijsabeth* weduwe van wijlen Dr. *Hengel* haar selve wrevelmoedig en tegen onsen wille wederom uijtgehouwlijkt aen Doct *Joh. Hend. de Roller* etc.

1702 Den 1 April des achtermidags om 4 uijren is sij in den craam gekomen van een jonge dochter, welke op Den 2 bij den Hl. Doop na mijn vrouwen moeder *Ctara* en de na onse dochters eerste man *Anfoneffa is* genoemt geworden.

1704 Den 29 July monsr. *Thomas Erketswik* met onse Doch- *Roller* voor de tweede maal verlost van een jongen soon, waar oover ik op Dato tot getuige gestaan ende na Dr. *Roller* sijn vader *Joost* ende na mijn vader Zl. *Gerhard* genoemt.

1706 Den 3 Febr. op Woensdag des achtermiddags om 4 uijren is sij voor de derde maal verlost van een jongen soon, soo den 7 door broeder *Meiling* ten doop geheft en *David Hendrik* genoemt is.

1704 Den 29 July monsr. *Thomas Erketswik* met onse Dochter *Aleijda van Sontsvelt* tot Grol door broeder *Meiling* voor den Kerkenraad aldaar getrouwt. Jehova wil haar met tijdlijk en eeuwige zegeninge bekronen, Amen.

1705 'Den 12 May des morgens om 9 uijren is deese onse 'dochter tot Dusseldorp verlost van een jongen Soon, welke wegens swakheijt daatelijk is gedoopt met den naam van *Thomas David,* zijnde ik daar toe tot compeer versocht.

1707 Den 8 Decemb. des morgens om 5 uijren is onse dochter *Erketswik* voor de tweede maal verlost van een jongen Soon, genaamt *Joan Leonhard,* is Den 25 Febr. 1710 wederom overleden.

1708 Den 23 Novemb. des avonts om 5 uijren heeft het de albestierende god behaagt mijn seer dierbaare, waarde en hoogst gelijfde echtgenoodt *Cafharina Seller* na datse nu omtrent 20 jaaren lang met een seer droevig fistel1 oft lijver geseijt cancareus accident op haar voorhooft onder seer veel pijne ende smerte omgesleept, 40 jaaren en vier weken met mij in echtschap geleeft, en nu sedert Den 26 July het 63 jaar bereijkt en in elff dagen geen afgang van water gehadt hadde, seer Christelijk en Godtsalig in den Heere ontslapen, en 4 Decemb. hier tot Bredev. in de kerk in de *Moeselagen* begraffenis begraven.

'(Hierbij was toegevoegd een langdradig verhaal over hare geloovigheid enz. Opmerking van mij zelf).

1709 Den 14 Junius des voormiddags om elf uijren is onse Dochter *Erkenswik in* Dusseldorp voor de derde maal verlost van een jonge dochter soo bij den doop na mijne seer waarde L. vrouw zallr. *Catharina* en na onse Suster *Meitingh,* als die ook daar over tot compeere is versocht, *Elijsabet is* genoemt geworden. Jehova wil geven datse de Godzalige voedstappen van haare grootmoeder navolgen en ook met een soodanige reuk van een goede naam na te laten eijndelijk van hier afscheiden mach, Amen.

1709 Den 26 November des voormiddags tusschen 9 en 10 uijren is mijnen seer waarde ende L. Schoonzoon *'Thomas Erckenswik,* nadat nu meer dan 2 jaaren met veele lychamsswakheden gesukkelt ende nu even op deese dag een jaar geleden alhier tot ons oover quam om bij de begraffenis van mijn vrouw Zl. te assisteren, aan de watersucht seer christelijk en godzalig overleden ende op Den 30 aldaar tot Dusseldorp op den Kerkhof voor de Stadt begraven.

1710 Den 25 Febr. is deese onse kinderen *Erckenswik* tweede soontjen *Joan Leonhard* genaamt ooverleeden en den 28 bij zijn vader Zl. begraven.

Den 17 April is onse dochter *Erckenswik* haar eerste Soontjen *Thomas David* genaamt na 5 dagen siekte ooverleden en Den ———— aldaar bij den vader en broedertien begraven.

1710 Den 9 July is D° *Henricus Gerardus Schoemaker* Predicant tot Wenterswijk met onse dochter *Johanna van Sontsvelt* tot Almen getrouwt.

1711 Den 25 April des morgens om 5 uijren is deese mijn Dochter in den kraam gekomen van een jongen Soon, die ik den 26 aldaar binnen Wenterswijk ten doop gehouden hebbe en *Withm David* is benoemt geworden. Den 30 Juny is mijn Dochter de weduwe *Erckenswik* wederom hertrouwt aan eenen *George Christoff Fahlmer* geboorig van Michelstadt in de Graafschap Erp-

pach en zijn op den voornden dato binnen Dusseldorp in haar huiis door des Zall. mans Suster man Petrus *Melchiors* Prediger alldaar gecoppuleert.

Den 1 Jny des morgens om 3 uijren is mijn Zl. vrouwen oudste broeder wijlen ***Petrus Seller*** sijne nagelaten weduwe ***Louise Bekker*** binnen Embrik ooverleden en Den 4 tot Rees in de gereformeerde kerk bij den avond begraven.

Den 30 July des morgens om een uijren is mijn dochter ***Johanna van Sontsvelt*** genaamt ***Schomaker,*** na datse op den 16 was hier gekomen om mij van mijn Dussel-'dorpse reijse te verwillekomen, En op den 19 eerst beginnen te klagen, ooverleden en op den 5 Aug. tot Wenterswijk op het Choor begraven.

1713 Den 16 May op Dingsdagh des morgens om ses uijren is mijn dochter ***Fahlmer*** in den kraam gekoomen van een jonge dochter soo bij den Christeiijken doop is genoemt na mijn dochter ***Schoèmakers*** ende ***Fahlmer*** sijne noch levende moeder ***Johanna Maria.***

/ Den 25 Juny op Sondag des avonts tusschen 6 en 7 uijs is mijn Zl. vrouw haare eerste en volle Suster *Elijsabet Seller* weduwe Meijlings binnen Grol gestorven ende den 3 July aldaar op 't Choor neffens haar Zal. man 'begraven.

1714 Den 3 July op Dingsdag des voormiddags om 10 uijren is mijn Dochter ***Fahlmer*** tot Dusseldorp verlost van een jonge Dochter en hebben deselve laaten benoemen *Agnieta Christina.*

1716 Den\ 9 Maij namiddags om 2 uijren is deese, na dat wegen een geleeder Siekte noijt gesond geweest, in Dusseldorp ooverleden.

1717 Den 5 January des morgens tusschen 1 en 2 uijren is mijn Dochter ***Fahlmer*** tot Dusseld. verlost van een jonge Dochter So op Den 8 Dito bij den Christelicken doop met den naam van ***Anna Sophia is*** benoemt.

1670 Den 9 Octob. is mijn oom ***Jacob Beernink*** gestorven en Den 14 in de Matenasche kerk begraven.

1672 Den 8 Marty is mijn moeder Zl. Suster getrouwt aan ***Derk Schoemaker*** aan een navelbreuk ontfangt en gestorven En op Den 14 in de Kerk tot Wenterswijk begraven genaamt ***Henrica Hardes.***

1673 Den 1 Octob. St. N. op Sondag des achtermiddags om 4 uijren is mijn vrouwen broeder ***Gerh. Seller*** Predikant tot Goch seer gudtzalig in den Heere ontslapen en leijt aldaar voor de Predigstoel begraven doende Sijn gewesene collega D° *Benninkhovius* de Lijk predicatie uijt Daniel 12 vs. 3 De Leeraars sullen lichten etc.

1680 Den 31 May 0, St. op Phingst maandag des morgens om 4 uijren is mijn schoonvader ***Wilhm Seller*** ooverleden En Den 5 July (sic) in de kleine kerk begraven doende *K. Strabeek* de lijkpredicatie, die mede voor een voorbereidings predicatie verstrekte, uijt Psalm 42 vs. 3.

1680 Den 14 November 0. St. is mijn oom ***Peter van Sontsvelf binnen*** Zutphen in het 63 jaar zijnes ouderdoms ooverleden en aldaar op den 20sten in de broerenkerk begraven.

1682 Den 30 Marty 0. St. is mijn oom ***Abraham Sluijter,*** zijnde de man van mijn vader Zl. jongste Suster ***Aeleijda van Sontsvelt*** binnen Wesel ooverleden En aldaar op den 5 April in de Mwtenarse kerk begraven.

1682 Den 19 Decemb. op Saturdag des morgens om 3 uijren is mijn schoonmoeder ***Clara van de Sande*** wed. *Sellers* binnen Rees overleden en in de kleine kerk begraven.

De Lijkpredicatie van D° ***Valbruggen*** uijt apocal. 19 vs, 9 ('t welk mede, alsoo Kersavond was, voor een proefpredicatie was dienende) gehouden. N.B. is in het 72ste jaar out geweest.

Den 25 Febr. 1684 is mijn L. nigh ***Maria Beerenfs*** huisv. van mijn neeff ***Zsack Schluijter,*** als hij mij in Bredevoort wilden komen bezoeken, op het Aelter Broek verdronken, tot Wesel begraven.

1685 Den 26 Martij op Donderdag achtermiddag om 5 uijren is mijn vader Zl. ouste broeder ***Derk van Sontsvelt*** in het 73ste jaar sijnes ouderdoms ooverleden en binnen Wenterswijk begraven 'Den 3 April.

1686 dwen 14 Febr. 0. St. Sondag avond om 8 uijren is mij vader Zl. ouste Suster ***Truijken van Sontsvelt*** wed. van Zl. ***Jacob Beernink*** in het 71 jaar haares ouderdoms ooverleden en Den 20 tot Wesel in de Mathenase kerk begraven.

1686 Den 28 April 0. St. is mijn vrouwen Suster ***Elijsabeth Seller*** met Do. ***Herm. Meilink*** nredicant binnen Grol aldaar door Do, ***Branfius*** getrouwt.

1688 Den 27 Octob. is mijn moeder Zl. Suster man ***Derk Schoemaker*** ooverleden En Den 5 9bris in de kerk tot Wenterswijk begraven.

1690 5/15 xbris is mijn vrouwen broeder ***Pet. Seller*** regerende borgermeijster tot Rees ooverleden en den 11/21 in de Kleijne kerk begraven, doende D° ***Heineken*** de lijk predicatie uijt Ps. 103 vs. 15-16. En sijne weduwe ***Louisa Beeker*** op den 1 Junij 1711 binnen Embrik En den 4 aldaar in de kerk bij haare beijde mans begraven.

1691 Den 11 Januarij is mijn vrouwen Susters man D° *Joannes Vermeer* Predicant tot Deventer ooverleden en aldaar op Den 16 in de Bergkerk begraven.

'1698 Den 21 April O.S. is mijn vader Zl. oudste broeder ***Derk van Sonfsvelt*** sijne weduwe ***Maria Katten*** genaamt ooverleden ende Den 26 aldaar tot Wenterswijk op de Kerkhoff bij haar man Zl. begraven, zijnde omtrent 71 jaaren out geweest.

1691 Den 23 Octob. 0. St. des morgens om 9 uijren is mijn vader Zl. Suster Soon ***Bernhard Beernink*** ooverleden, ende Den 27 tot Wesel in de Stadts kerk begraven.

1693 Den 17 Novemb. 0. St. is mijn vader Zl. Suster Soon *Isaak Sluijter* aan een teering ooverleden en den 24 aldaar tot Wesel in de Mntenase kerk begraven.

1695 Den 23 Marty is mijn vader Zl. jongste en laaste Suster ***Aeltien*** weduwe Sluijters gestorven, en Den 29 tot Wesel in de Matenarse (Sic) kerk begraven.

1696 Den 16 Febr. 0. St. des morgens om 7 uijren is de tweede Soon van dese Suster ***Aeltien, Joan Gerhard Schluijter genaamf,*** binnen Wesel ooverleden en in de Matenasch (Sic) kerk begraven, zijnde getrouwt geweest aan eenen xxxxx ***Meijnerthagen*** van Cullen (sic), Soo na gebleven met 4 kinderen, zijnde nu van die 3 gesusteren van mijn vader Zl. in Wesel getrouwt geweest niet meer ooverigh als ***Anna Beernink*** ouste dochter aen *Janes Beernink* ende ***Truijken van Sontsvelt,*** Ende dan noch de Soon van ***Bernard Beernink, Jacob*** genaamt, zijnde de ouste ***Anna Beernink*** getrouwt aen ***Mathias Bieben*** Medicine doctor ende dien ***Jacob Beernink*** aan ***Wilhelmina van Stockum.***

1701 den 11 Marty is ***Gerh. van Sonfsvelf*** medicine Doctor en Soon van mijn Oom ***Peter van Sontsvelt*** binnen Leijden ooverleden sonder kinderen, zijnde getrouwt geweest aan wxxxx *Schoten.*

Den 1 Maij is den booven glten *Mathias Bieben* binnen Wesel ooverleden.

1676 Den 1 9bris is mijn neve *Hend. van Sontsvelt* aan Jr. *Aleijda Flack* getrouwt en tot Gorssel gecopuleert en als deese in den eersten kraam van een Dochter *Anna* verloste op den ——— quam te ooverlijden, is hij op den 9 Mart 1684 wederom getrouwt aan *Bernardina Luijlof,* welke ook wederom op Den 12 Novemb. 1689 is overleden met nalatinge van eene dochter *Aleijda* genaamt.

1701 Den 1 Maij is neve Dr. *Mathias Bieben* gestorven.

1702 Den 29 Decemb is neve *Bernard Beernink* sijne vrouw *Chrisfina Oosterholt* genaamt binnen Wesel ooverleden.

1703 Den 2 Maij is mijn vrouwen Suster *Pefernella Hendriks* huisvrouwe van *Jacob Reinen* tot Rees ooverleden.

1706 Den 5 Januarij des avonts om 11 uijren is ook deesen mijnen Swager *Jacob Reijnen* tot Rees ooverleden.

1707 Den 2 Januarij des morgens om 5 uijren is mijn moeder zall. jongste Suster *Elijsabeth Hardes* huisvrouw van *Gerhard Wijgink* ooverleden, en Den 10 tot Wenterswijk in de Kerke begraven.

1707 Den 1 Juny des middags tusschen 12 en een uijren is de oudste van mijn vrouwen halve Susters *Johanna Hendriks* weduwe *Vermeer* naar 3 weken uijtgestaane pijnlijke Siekte in het 70ste jaar haares ouderdoms tot Asten in de Meijerij van den Bosch (alwaar haar Soon *Wilhm Hend. Vermeer* Predicant was) ooverleden ende ook aldaar begraven.

Den 12 February is mijn vrouwen volle neve *Reijnier Reijnen* tot Duijsbergh ooverleden en aldaar op den 17 begraven.

1708 den 8 Maij is mijnen Seer L. en waarden Swager D° *Henr. Meijling* predikant tot Groenlo in het volle bemijk van 60 jaren ouderdoms en in het 36ste van sijn Predigdienst des middags om 12 uijren ooverleden en aldaar op den 16 inde kerk begraven.

Op den 20 Maij als zijnde de volgende Sondag heeft D° *Conraad van Hasselt,* zijnde zijn gewesene Collega, uijt Hebbreën 13v s. 7 een seer welgepast lijk predicatie gedaan.

1713 Den 25 Juny op Sondag des achtermiddags om 7 uijren is onse Suster de wed. *Meijlings* naar omtrent 11 weken Siekte in het 69 jaar haars ouderdoms binnen Grol ooverleden en aldaar op het Choor neffens haaren man Zl. begraven.

1692 Den 3 Febr. is mijn vrouwen volle nichte *Johanna Schievelberg* in het Weerde met D° *Henr. Bekking* Predicant tot Borculo getrouwt en Sij op Den 25 Januarij 1715 binnen Borculo overleden.

De navolgende aanteekeningen in dezenbijbel zijn geschreven door den hiervoor genoemden 28/11 1685 geboren en 2/4 1748 overleden Ontvanger *Willem van Sontsvelt,* zoon van den Schrijver der voorafgaande aanteekeningen.

1717 Den 3 July is onsen Seer geliefden vader *David van Sontsvelt* des morgens de klokke half drij na eenige weeken met veel lichaams swakheden besogt te zijn in Seventigste jaar Sijns ouderdoms in den Heere gerust en den 8 Dito alhier in de kerke naast mijn moeder Zalgr. begraven.

1685 Den 28 November ben ik *Willem van Sontsvelt* gebooren en den 17 'December 1674 is mijn vrouw gebooren genaamt *Gerhardina Vermeer.*

1717 Den 18 July ben ik tot Grol gegaan en hebbe haar Ed. selfs het Houwelik aengedient en hebbe vervolgens mijn vrijage hier tot Grol voortgeset tot den 21 August 1717 waer op sij den volgende- dag, zijnde des Sondag des agtermiddag met haar Suster *Allegonda* naar haar Broer, die in de meijerij van den Bos tot Asten en Ommel Predicant is, is vereist, alwaar haar den 26 September daar aenvolgende met haar ouste Suster *Windelina Sybilla Vermeer* gevolgt hebbe en gelukkig gearriveert en hebbe haar Ed. in goede gesontheijd gevonden, vervolgens mijn vrijage soodanig voortgeset, dat ik door Gods goetheijt Den 2 October het jaa woort van haar geobtineert hebbe, en zijn den 19 8br. met haar nevens haar ouste Suster van daar weder verreist en den 21 tot Grol geretourneert en hebben den 28 November wanneer nu even 32 jaar out was te samen tot Grol en te Bredevoort de eerste proclamatiën op den 17 December 1717, wanneer Sij nu even in 't volle berijk veertigste jaar gekomen was, tot Rekken door den jongen neeff *Everhard Jan Bekking* gecopuleert.

Den 27 Maart 1741 is deese mijn Seer waarde echtgenoot des avonts tussen thien en elf uijren overleeden en den 5 April op het Choor tot Wenterswijk begraven. (Willem van Sontsvelt moet zich, toen hij dit inschreef, vergist hebben, immers hij vermeldt, dat zijn vrouw 17 December 1674 was geboren, bijgevolg was deze 17 December 1717 den dag van hunne eerste huwelijksproclamatie precies 43 jaar oud en niet 40 jaar, zooals hij aanteekende. Opmerking van mij R. T. Muschart).

1718 Den 28 October des nagts om twee uuren is mijn Swager *Joh. Henr. de Roller* overleden, Den 4 November des middags begraven in de Kerk naast mijn vader zaliger.

Den 21 Septembzer 1720 is mijn Swager *Wilh. Henr. Vermeer* Predicant in de Meijerij van den Bos tot Asten en Ommele des voormiddags tusschen elff en twaalff uijren, nadat van Godt Almachtig een twaalf dagen van Seer vehemente koortsen was besogt geweest en in het hooft hadde, overleden, Den 25 tot Asten voor de Predikstoel begraven, moet bekennen dat nooit gehoort hebben, dat een Predicant soo gelieft is geweest als hij en soo lange daar ter plaatse nog woonen, die zijn Eerw. gekent hebben, tot lof en in veel reputatie van zijn Eerw. sal gesproken worden, hij was bijna 52 jaaren wel en in het 25ste jaar zijn dienst aldaar getrouwelijk waargenomen, Den 27 des Sondags voormiddags heeft Domine *Martinet* Predicant tot Deursen uijt Apoc. 14 vs. 13 een Seer Heerlijke Lijk Predikatie gedaan.

1735 Den 3 Maart is mijn vrouwen Suster *Allegonda Vermeer* nadat een week drij off vier met een Seer Swaar Schifthoest, waar onder somtijts vehemente koortsen sluipden, des avonts om elff uir in het 63 jaar haares ouderdoms in den Heere gerust en den 11 deses onder vrouw *Stump* Banke in de Kerk tot Bredev. begraven.

1735 Den 14 Xbr. is mijn Swager *Schoemaker* nadat een quijnende Siekte en een Swaaren loop soo wel ¼ jaar geduurt hier des agtermiddags omtrent halff vijff in den Heere gerust en den 22 Dito alhier des agtermiddags begraven.

1737 Den 6 October is mijn Suster *Roller* tot Amsterdam bij haare kinderen *Joost* en *Antoneffa Roller* in den Heere gerust en den dito in de Westerkerk uit 66 jaar begraven.

1739 Den 9 Junij is mijn Suster *Fahlmer,* zijnde eenige jaaren met een benautheijd op de Borst, na dat haar Dogter

Johanna Maria Fahlmer aan *Conradi Jacobi* op den 4 Juny getrouwt was, en sig doen nog Sig eenigszins wel bevond, des agtermiddags om 5 uir in de Heer gerust, en den 12 deeses des agtermiddags om 4 uir buijten de Stad op de Kerkhoff bij haar man zalgr. *Erkenswijk* en twee Soontjes begraven.

1740 Den 13 Januarij is mijn lieve neeff *Schoemaker* na aen kwijnende. Siekte even als Sijn vader gehad des morgens tussen 10 en elff overleden, Den 13 deeses op het Choor bij Sijn vader zaliger begraven.

1741 Den 27 Maart is mijn Seer geliefde vrouw *Gerhardina Vermeer,* na dat met een ander op den 17 Xbr. 1732 Tot Rekken door neeff *Bekking* zijn getrouwt, den 20 Maart des avonts seer siek is geworden en voorts haar soodanig heeft aangetast, dat soo stijff is geweest, dat Sig niet heeft beweren nog beweegen konnen, des avonts om tien uijren in het 68 jaar haares ouderdoms en den 5 April alhier tot Wenterswijk op het Choor begraven soo altijd van mij heeft versogt gehad.,

1742 Den 16 April des morgens tussen drij en vier uir is Suster *Theodora Vermeer* in het 76 jaar haares ouderdoms, na dat omtrent een vijff weeken met een swaare borst siekte is besogt geweest, overleden, En den 23 dito op het Choor alhier begraven.

1742 Den 5 Maart volgt een zeer uitvoerig en langdradig verhaal van zijne in kennis komen en vrijagie met zijne tweede vrouw *Bernardine Kelder* geboren 13 Xbr. 1693 als dochter van eenen richter van Ruerlo, waarmede hij 9/8 1742 tot Gol is getrouwd.

1743 Den 1 October is Suster *Willemina Vermeer* na een Siekte van ¼ jaar overleeden en den 5 Dito in de Kerk op het koor boven haar Zuster *Theod.* ter aarde bestaadt.

1743 Den 16 Xbr. is Suster *Wendelina* na een teeragtige Siekte van een vieren deel jaars in den ouderdom van 82 jaar overleden en den 23 Xbr. op het Choor bij haar Susters ter aarden bestaat.

1745 Den 2 Februarij des morgens om 5 uir is mijn broer J A. van Sontsvelt in een vehemente koors overleden En den 15 Febr Tot Rees in de gereformeerde kerk begraven.

1745 Den 3 April des nagts om twee uir is mijn vrouwen zalgr. Suster *Petronella,* na dat een week of 5 à 6 met een vehemente Koortse was aangetast, overleden, zijnde geweest een soodaanig humeur daar niemant kon me omgaan, gelijk daar van geheel Wenterswijk daar van moet getuijgen, Sij is in Maart 1745 80 jaar out geweest, Den 8 deeses is Sij bij haar drij Susters als *Theod. Willemina* en *Wendelina Sijbilla Vermeer* op het Choor in de begraffenis van *Lenning* bij geset en begraven.

finis.

Deze familie van Sontsvelt voerde als wapen:
„een zonnebloemplant, waaraan in top een naar links gewende -bloem, op grond". Helmteeken: een vlucht.

Dit blijkt uit de lakafdruk van de voornoemde Bernardina Kelder weduwe van voornoemden ontvanger Willem van Sontsvelt dd. 2/4 1748 op haren brief in dit proces dossier.

1) Zie de Wapenheraut 1902, pag. 367.

Oude Zuid-Bevelandsche boerengeslachten

door J. J. POLDERMAN.

Wij stellen ons voor, in dit maandblad een en ander mede te deelen over oude boerengeslachten, die gedurende vele generaties op Zuid-Beveland hebben gewoond.

Met uitzondering van een genealogie van het geslacht van Strien, door J. van der Baan in de Nederlandsche Leeuw 1888, bl. 12 en 21 werd nimmer iets daarover in het licht gegeven. [1])

Wij bepalen ons tot de 16e, 17e en 18e eeuw, eensdeels omdat burgerlijke stand- en bevolkingsregisters van wege de daaraan verbonden kosten slechts bij uitzondering zijn geraadpleegd, anderdeels omdat nu toch voldoende gegevens beschikbaar komen voor hen die — met het oog op verwantschap of anderszins — een nader onderzoek ter hand willen nemen.

Waar, *i.z.* geboorte, doop, huwelijk en overlijden geen bronnen zijn vermeld, werden de gegevens door raadpleging der doop-, ondertrouw- en overlijdensregisters der betrokken kerken en gemeenten verkregen, Hierbij dient te worden opgemerkt, dat de meeste gegevens reeds vóór Mei 1940 aan deze registers uit het Rijksarchief te Middelburg ontleend werden. In die maand heeft bedoeld archief ernstig onder het oorlogsgeweld geleden: verschillende door ons geraadpleegde bronnen zijn daar dus niet meer aanwezig.

Aangezien uit de Zuid-Bevelandsche gemeenten over het algemeen geen doop- en ondertrouwboeken van vóór de tweede helft der 17de eeuw bewaard gebleven zijn, werden de oudste gegevens ontleend aan schepenactenboeken, notarisprotocollen en weeskamerbescheiden.

Met het oog op de plaatsruimte zullen we ons beperken tot fragmentgenealogiën en stamreeksen, waardoor toch ook op aangehuwde geslachten de aandacht kan worden gevestigd.

Dominicus.

De oudste van dit geslacht wordt in de tweede helft der 16e eeuw op Kloetinge aangetroffen. Omtrent zijn herkomst is niets bekend: zijn vrouw stamt uit een Vlaamsche familie. Hij is landman (boer) evenals de meesten zijner nakomelingen: hierbij is te bedenken, dat zij, die we later als dorpsschout en secretaris aantreffen, ook meestal een boerderij beheerden.

Wie een hoeve bewoont als pachter of eigenaar, wordt landman genoemd. Tusschen den landman en den arbeider staan zij, die slechts een klein bedrijfje hebben: deze worden vermeld als „landneringhe beoefenende".

„Jan, Adriaen, Marinus en Michiel, allen broeders, zonen van Dominicus Jansse, veraccordeeren i.z. huwelijk van Harrent Dominicus met Mayken, dochter van Geert Jans: zij wonen in Kloetinge in den Monsterhoek, 1584" [2]).

De ambachtsheerliikheden waren in z.g.n. tiendhoeken verdeeld; zulk een tiendhoek was een eenheid bij de jaarlijksche tiendverpachtingen van wege de ambachtsheeren.

„Michiel Dominicus, wonende aan den Monsterdijk onder Kloetinge vergezelschant met zijn broers Jan, Cornelis Adriaen, Marinus en Harrent Dominicusse en Geert Jansse backer inwoner van Goes ter eenre zijde en Passchijne Adriaensdr. geassisteerd met Adriaen Willemse en Lijnken

1) Zie ook: „Oostdijck" in N.L. 1938. Red.

2) Inv. Las. no. 2038, April 1584, blz. 242. Rijks Archiefdepot in de Provincie Zeeland De Archieven van de rechtbanken, weeskamers en notarissen, die over het tegenwoordige grondgebied der provincie Zeeland gefungeerd hebben. De Zeeuwsche eilanden 1456-1811 (1852) door Dr. L. W. A. M. Lasonder, hierna genoemd: Inv. Las.

haar vader en moeder inwoners der prochie van Vinninghe te andere zijde ... volgen de huwelijksvoorwaarden 1585" [3]).

„Engel Dominicus, vergezelschapt met zijn broeders Jan, Cornelis, Adriaen Marinus en Michiel Dominicus ter eenre en Tanneken Jansdochter wonende te Hoedekenskerke, geassisteerd met Jacobmijne des voorsz. Jans huisvrouwe haar moeder en Jan Lenaerts haar zusters man ter andere zijde. ... volgen de huwelijksvoorwaarden 1587" [4]).

We vermoeden, dat de broeders hier in volgorde van leeftijd worden genoemd en willen ons daarnaar richten. We krijgen dan:

I. *Dominicus Jansse*, geboren omstreeks 1525, wonende te Kloetinge in den Monsterhoek aan den Munnikendijk, getr. met Mayken Jansdr. van Schule uit Goes, overleden vóór 1585, wordt aldaar in 1558 als Schepen vermeld [5]).
Uit dit huwelijk:
1. *Jan*, volgt IIa.
2. *Cornelis*, volgt IIb.
3. *Adriaan*,
4. *Marinus;* woont in Hoedekenskerke en tr. aldaar Neelken Pieters; hij is lantman en wordt in *1600* aldaar als schepen vermeld [6]). Hij is overl. vóór 3 Juni 1625. Zijn weduwe hertr. Job Cornelisse Hilleman, lantman te 's Gravenpolder [7]).
5. *Michiel*,
6. *Engel*,
7. *Harrent*.

IIa. *Jan Dominicus*, tr. Jacobmijntje Jacobs [8]). Wonen in Hoedekenskerke op een hoeve in den Slabbekoornhoek. Hij is vóór 1622 overleden.
Uit dit huwelijk:
1. *Jacob*, volgt 111.
2. *Dignus*, geb. ongeveer 1581: getr. met Mayken Blaesdr., is lantman in 's Gravenpolder en woont na het overlijden van zijn vader op de hoeve in Slabbekoornhoek onder Hoedekenskerke. In 1647 wordt hij genoemd als secretaris der Wateringhe van Hoedekenskerke [9]).

111. *Jacob Janse Dominicus*, geb. ...; de naam van zijn vrouw is niet bekend. Zij hertr. na zijn overlijden met Jan Cornelisse Haverhoeck, lantman in Hoedekenskerke, Baljuw en secretaris aldaar [10]).
Uit dit huwelijk:
1. *Jacobmijntje*, geb. omstreeks 1625,
2. *Jan*, volgt IV.
3. *Dignus*, geb. omstreeks 1630; getr. met Catholynken Cornelis van Hoekenskerke.
Deze Dignus wordt herhaaldelijk aangeduid als Dignus Drossaert of Dignus Jansse Drossaert, ofschoon nergens blijkt, dat dit een aanduiding is voor een door hem bekleede functie [10a]). Hij is landman [11]).

3) Inv. Las. no. 2038, October 1585, blz. 369,
4) Inv. Las. no. 2038, 21 September 1587, blz. 469,
5) Inv. Las. no. 3114, Schutblad.
6) Inv. Las. no. 2043, blz. 244.
7) Inv. Las. no. 2051, fol. 249 ro.
8) Inv. Las. no. 2050, 7 October 1622.
9) Inv. Las. no, 2053; fol. 162; no, 2050, fol, 136 ro.; no, 2051, fol. 235 ro.
10) Inv. Las. no. 2074, fol. 211 ro,
10a) De naam Drossaet is klaarblijkelijk afgeleid van het ambt van zijn stiefvader. Dienovereenkomstig komt hij voor als Dirk *Jansse* Drossaert — naar den baljuw Jan Comelisse Haverhoeck — terwijl zijn vader *Jacob* heette. Red.
11) Inv. Las. no. 2091, fol. 48 ro. en 54 ro. en no, 2092, fol,, 87 ro. Zie genealogie Oostdijek in N.L. 1938, sub VIII.

Reeds in deze derde generatie is de naam Dominicus een partanymicum geworden: dit is een bijzonderheid onder de Zuid-Bevelandsche boeren. Tot in de 18e eeuw treft men op de dorpen schepenbanken aan, waar geen der schepenen een geslachtsnaam voert.

IV. *Jan Jacobse Dominicus*, hij is vóór 1675 overleden. Getrouwd met 1 Jacomijntje Jans, weduwe van Jan Blaesse en dochter van Jan Cornelisse Haverhoeck, Baljuw van Hoedekenskerke en 11 ondertr. op 25 November 1662 te 's Heerenhoek met Janneken Cornelisdr. Coomans van 's Heer-Arendskerke, weduwe van Jan Lynsen [12]).
Is landman aldaar en dijkgraaf.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Jacobus Jansse Dominicus*, volgt V.
2. *Dignus*.

V. *Jacob* of *Jacobus Jansse Dominicus*, geb. te Baarland, overl. vóór 1703, tr. 4 October 1681 te Kapelle Geertje Cornelis, weduwe van Jan Thomasse, wonende te Kapelle [13]).
1. *Cornelis*,
2. *Maria*. tr. met Adriaan Janse Westhoeve.
3. *Jan*. volgt VI.
4. Jacob.

VI. *Jan Dominicus*, overleden vóór 23 November 1724 te 's Heerenhoek. Was getr. met Elena Cornelisse Almekinders [14]).
Uit dit huwelijk:
1. *Jacobus*,
2. *Cornelis*.

IIb. *Cornelis Dominicus*, geb. te Kloetinge en overleden vóór 1629. Getr. met N.N.
Is lantman en woont te Kloetinge op Tervaten. Wordt aldaar als schepen vermeld van 1586 tot 1621 en in 1622 als schout [15]).
Heeft 4 dochters, allen genoemd in het testament van zijn zwager Geert Janse backer uit Goes, van 1585, geopend *23* Januari 1596: bovendien een zoon Jan, die op een hoeve in Wemeldinge woonde [16]).
Kinderen uit het huwelijk dus:
1. *Jan*, volgt 111.
2. *Geerdtken*, tr. te Kloetinge met Adriaan Gelock en woont aldaar op een hoeve in Serelsdorp.
3. *Neelken*,
4. *Mayken*,
5. *Suzanna*.

VIII. *Jan Cornelisse Dominicus*, overleden vóór 1649. Getr. met N.N. Woont te Wemeldinoe. Hij wordt in 1644 als schenen aldaar genoemd [17]).
Kinderen:
1. ..... ged. te Wemeldinge *3* Maart *1623*.
2. *Jacob*, volgt IV.
3. *Janneken*, ged. te Wemeldinge *2* Meye 1629.
4. *Maeyken*, ged. te Wemeldinge *2* April *1631*.
Het 'in 1623 gedoopte kind, waarvan de naam niet leesbaar is, heette vermoedelijk *Cornelis*.
Jacob heeft een broer Cornelis van wien hij in 1649

12) Inv. Las. no. 2075, fol. 170 ro.; no. 2084, fol. 127 ro. en no. 2072. fol. 45 ro.
13) Requesten B. en S. van Goes, 30 April 1727.
14) Inv. Las. no. 2751, 23 Nov. 1724.
15) Inv. Las. no. 3132 en 3199, Schutblad.
16) Inv. Las. no. 2040, blz. 138 t/m 151 en Inv. Las. no, 2042, blz, 264.
17) Inv. Las. no. 2079, fol. 40 ro.

de helft van een hoeve in Wemeldinge koopt. Deze Cornelis is in 1657 uitlanding en zijn boedel is zwaar met schulden belast.

IV. *Jacob Janse Dominicus,* ged. te Wemeldinge 26 December *1626;* tr. te Yerseke 29 Januari 1650 met Forretje Sweedijck, dochter van Foort Sweedijck, schout van Yerseke; een familie, die gedurende een paar eeuwen aldaar op het „hof Sweedijck" woonde en waarvan verscheidene leden schout en schepen waren.
Jacob Dominicus wordt te Wemeldinge tusschen 1659 en 1684 genoemd als schepen, opperweesmeester en schout. Hij woont op een hoeve in „den hoek waar Adriaen Noutse placht te wonen".
Ui het huwelijk: (allen gedoopt te Wemeldinge)
1. *Johannes,* volgt A Va.
2. *Neeltje, 20* October 1652, huwt aldaar Cornelis Foortsen Rijn in 1675, zoon van Foort Geertzen Rijn, Ambachtsheere binnen Wemeldinge en Marijken Wisze, ged. aldaar 20 Februari 1647.
3. *Cornelis, 5* Augustus 1657,
4. *Fort,* volgt B Vb.
5. *Dignus,* volgt C Vc,
6. *Jacob,* ook wel *Jacobus* genaamd, volgt B (²) Vd,
7. *Maetje, 9* Februari 1670,
8. *Marinus, 17* Februari 1672, tr. te Goes als secretaris van Wemeldinge 23 Januari/12 Februari 1705 met Johanna Coomans, j.d. van Goes. Zij hertr. aldaar 6/24 Juni 1710 met Adriaan Bosman. Uit dit eerste huwelijk 2 dochters, Forretje, ged. 9 Augustus 1706 en Maria, ged. 22 April 1708. Forretje tr. te Goes 6/26 Juli 1731 met Joos de Jonge, weduwnaar van Sara Gerritje de Jonge en Maria 15 April/7 Mei 1733 met Jan Verschuyl, weduwnaar van Charlotte Scheffer.
9. *Agatha, 11* April 1675.

A.

Hieronder de tak, die Wemeldinge verlaat voor het vervullen van administratieve betrekkingen.

Va. *Johannes,* ook wel *Johan* of *Jan* gedoopt te Wemeldinge 4 Maart 1651; is vóór 21 November 1710 overleden: ondertr. te Kapelle 23 October 1693 met Stoffelina van Heymbergh, j.d. van Vlissingen.
Hij is secretaris van Wemeldinge.
Uit hun huwelijk:
1. *Elizabeth,* ged. 16 Maart 1697 te Wemeldinge.
2. *Jacobus,* volgt VI.

VI. Mr. *Jacobus Jansz. Dsminicus,* ged. 15 Februari 1699 te Wemeldinge, tr. te Goes 18 Maart/7 April 1723 met Elizabeth Johanna van Dorth, j.d. uit Goes.
Hij is Raad en schepen in Goes en is de schrijver van het VIIe en XIIe hoofdstuk in deel 10 van „de Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige Staat van alle Volkeren" XXe Deel.
Uit het huwelijk:
1. *Jacobus,* ged. te Goes 22 Augustus 1724,
2. *Elisabeth Stoffelina,* ged. ..... te ....., tr. 2/21 November 1758 te Goes met Mr. Nicolaas Eversdijck, j.m. van Goes.

B.

Onder B komt de tak, die tot den tegenwoordigen tijd in Wemeldinge is blijven wonen en aldaar in hoofdzaak steeds het boerenbedrijf heeft voortgezet.

Als hier verder geen plaats wordt aangeduid, gelieve men daarvoor *Wemeldinge* te lezen.

Vb. *Foort Jacobse Dominicus,* ged. 15 Mei 1661, tr. 1 1687 Agatha Hubrechtse van Noorden en 11 op 23 Augustus 1701 te Kattendijke Jannetje Adriaensdr. Maas, j.d. van Borsele.
Bewoont de landhoeve van zijn vader in „den ouden Hoek'. Hij is secretaris der gemeente.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Gabriël,* ged. 13 Maart 1689,
2. *Neeltje,* ged. 13 Maart 1689,
3. *Jacobus,* volgt VIa,
4. *Huybrecht,* ged. 28 Februari 1700,
5. *Cornelis,* volgt VIb.
Uit het tweede huwelijk:
1. *Adriaan,* volgt VIc,
Neeltje, ged. 28 September 1704,
3. *Lena,* ged. 7 Februari 1706; tr. 1724 Cornelis Foortse Rijn, ged. ..... Juli 1702, z.v. Foort Cornelisse Rijn en Neeltje Adriaans.
4. *Jan,* 18 November 1708,
5. *Apolonia,* ged. 31 October 1712, tr. I Gillis Oosthoek van Ovezande; 11 12/26 Mei 1760 te Goes Christiaan Pover van Goes.
6. *Agatha,* ged. 20 September 1716; tr. te Kapelle 22 April 1740 Pieter de Back, j.m. van Waarde. In 1741 Schepen aldaar: van beroep smid [18]).

VIa. *Jacobus Foortse Dominicus,* ged. 31 Augustus 1697, tr. zijn nicht Maria Dominicus, dochter van Jacobus en Dingetje Walhout (zie Vd)'.
Hij is in 1758 overleden: hij was schout en secretaris.
Uit het huwelijk:
1. *Foort,* ged. *20* Februari 1723.
2. *Jacoba,* ged. 17 September 1724.

VIb. *Cornelis, Foortse Dominicus,* ged. ....., is overleden vóór 1751; tr. Jolijnken van Noorden, j.d. van Kloetinge. met wie hij 29 Septemzer 1718 in ondertrouw werd opgenomen. Zijn kinderen zijn in Wemeldinge ged., doch hij woonde in 1727 in Borsele.
Hij hertr. 13 Januari 1741 met Cornelia Eliasse van de Perel, zij hertr. 14 April 1752 met Jacobus Dirkse Schipper, j.m. van Wemeldinge.
Cornelis Foortse is in 1747 schepen.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Agatha,* aed. 7 Oct. 1720: getr. met Joos Oranie [19]),
2. *Maria,* {ed. 7 Februari' 1722, tr. 1' 15 November/5 December 1748 te Goes Jan Schelhaven, j.m. van Hulst: 11 16 Januari/15 Februari 1753 Adolph Schoonen, j.m. van Goes.
Foorf, volgt III.
4. *Adriana,* ged. 27 Januari 1731,
5. *Adriaan,* ged. 30 October 1735,
Uit het tweede huwelijk:
1. *Forrefje,* ged. 24 September 1741,
2. *Helena,* ged. 28 October 1742, woont in 1778 te Waarde, getr. met Adriaan van de Vreede.
3. *Cornelis,* ged. 28 December 1749.

VII. *Foort Cornelisse Dominicus,* ged. 24 December 1726, overleden 12 Januari 1784, tr. 15 Mei 1751 Cornelia Davidse van Antwerpen, van Krabbendijke, die in 1765

[18]) **Inv. Las. no. 3561, 31 Juli 1741.**
[19]) **Inv. Las. no. 3600, 27 April 1758.**

is overleden en 12 Maart 1767 Josina Anthoniesdr. Schipper, wed. van Adriaan Davidse Verlare.
Hij woont op de hoeve in den „Hoek daar de Hovièn plegen te wonen".
Uit het eerste huwelijk: 9 kinderen, waarvan op 30 Januari 1784 alleen nog in leven is:
Leenderf, ged. 24 November 1765; tr. 4/23 Mei 1780 te Krabbendijke met Barbara Weststrate, j.d. van Waarde. Zij is overleden 1798.
Hij bezat een hoeve in den polder Nieuwlande onder Krabbendijke: was aldaar gezworen en komt er in 1799 en 1803 voor als schepen.

VIc. ***Adriaan Foorfse Dominicus,*** ged. 10 September 1702; overleden vóór 16 April 1728. Tr. Jacoba Dirkse de Schipper.
Uit het huwelijk:
1. ***Foorf,*** volgt VII.

VII. ***Foorf Adriaanse Dominicus,*** ged. 9 Juni 1726, overleden 19 Maart 1787, tr. te Yerseke den 9 Mei 1769 Cornelia Dijkwel, wed. Willem Duijn.
In 1773 is hij diaken en hij woont op de hoeve „het Reephof", thans nog bewoond door een lid van zijn geslacht.
Uit dit huwelijk:
1. ***Adriana,*** ged. 8110 Maart 1771; tr. 17 Februari 1797 met Cornelis Wabeke, j.m. van Wemeldinge.
2. ***Jacobus,*** volgt VIII.

VIII. *Jacobus* ***Foorfse Dominicus,*** geb. ged. 13/19 April 1773, overleden 21 November 1848. Tr. te Yerseke 29 April 1802 Dina de Korte, van Yerseke, ged. 29 April 1776, overleden 22 September 1850.
Uit dit huwelijk gedoopt te Yerseke:
1. ***Foorf,*** volgt IX.
2. ***Jannefje,*** 3/9 November 1806.
Gedoopt te Wemeldinge:
3. ***Jan,*** 15 Juli 1815.
4. ***Adriaan, 22*** October 1817, tr. 1843 Anthonia van Duijne.
Van dezen tak volgt nu nog een stamreeks.

1x. ***Foorf Jacobusse Dominicus,*** geb. 25 Februari 1803, overleden 23 Juni 1864, tr. 1824 te Wemeldinge Neeltje Zuidweg, die overlijdt in 1832; tr. 2° 7 Augustus 1832 Adriana van Boven, geb. 10 Februari 1814, overl. 14 April 1899.

X. *Kornelis* ***Dominicus,*** geb. 15 Maart 1833, overleden 25 December 1917,
tr. 4 December 1862 Catharina Rottier, j.d. van Borsele, van Leendert Rottier Jansz. en van Adriana op 't Hof.
Uit dit huwelijk:

XI. ***Jacobus*** *Kornelis* ***Dominicus,*** geb. 1 Augustus 1870, tr. 1 Augustus 1900 Adriana Johanna Martina Gabel, geb. 7 Juni 1872 van Schiedam.

XII. ***Jan Jacobus*** *Kornelis* ***Dominicus.*** geb 22 Maart 1904, tr. 29 October 1931 Leonora Dronkers van Middelburg, geb. 20 Februari 1908.

B (²)

Vd. ***Jacobus*** *Jacobse* ***Dominicus,*** ged. 20 Mei 1668, overleden vóór 1709, tr. te Baarland 4 April/1 Mei 1692 Dingetje Walhout, j.d. van Baarland dochter van Marinus en Nelleken Mejoux, ged. aldaar 20 November 1671. Zij hertr. met Foort Marinusse Sweedijck en is in 1729 weduwe.
Uit dit huwelijk:

1. ***Maria,*** ged. 19 Juni 1695, tr. met Jacobus Foortsz. Dominicus haar neef, zie B VIa.
2. ***Jacoba,*** ged. 25 November 1696,
3. ***Johannes,*** volgt VI.
4. ***Forrefje,*** ged. ***18*** October 1704,
5. ***Marinus,*** ged. 21 Februari 1706, overleden vóór 2 Juni 1752. In 1744 schepen, daarna secretaris en weesheer.
Tr, 11 Juli 1734 Tannetje Eliasse van de Perel; zij hertrouwt 2 Juni 1752 met Jan Zuydwegt.
6. ***Jacobus,*** ged. 22 Januari 1708.
7. *Pieternella,* ged. 20 October 1710.

VI. ***Johannes,*** ook wel ***Jan Dominicus,*** geb. 8 September 1701, tr. 1 9 Januari 1735 Maatje Pieterse Botting, en II 11 Juni 1763 Jacomijna Kloek, weduwe van Foort van Dee [20]).
Is secrearis en in 1765 ouderling.
Uit het eerste huwelijk:
1. ***Jannefje,*** ged. 10 Februari 1637; tr. 10 December 1756 Laurens Adriaansse Zuyddijk. Uit dit huwelijk 14 kinderen; bij de geboorte van het laatste wordt aangeteekend, dat er nog 12 van in leven zijn.
2. *Neeltje,* ged. 23 April 1743, tr. 11 October 1759 Johannis Polderman, j.m. van Kloetinge, zoon van Jan Polderman, schout van Kloetinge en Geertruida de Vos.

C.

Onder C komt de tak, die overging naar Yerseke en later voor een deel naar Goes: als hier verder geen plaats wordt aangeduid, gelieve men daavoor ***Yerseke*** te lezen.

Vc. *Dignus,* ged. ***26*** December 1663. overleden voor 1730, tr. Agatha Sweedijck van Yerseke,
Hij is secretaris en in 1724 is hij ook als schout vermeld.
Uit dit huwelijk:
1. ***Adriana,*** ged. 8 Maart 1711; zij tr. te Goes 2/24 November 1735 Johannes Haering, j.m. van Goes en 15/31 Maart 1748 Jacobus van Oostzanen, j.m. uit Dordrecht.
2. ***Jacobus,*** ged. 3 September 1713; is in 1737 secretaris. Jacobus wordt in 1757 gewezen secretaris genoemd; hij is dan Gezworen der Breede Watering Bewesten Yerseke. Zijn broer Adriaan is schout.
3. ***Foorf,*** 24 Februari 1715.
4. ***Jan,*** Mei of Juni 1716; aangezien er stukken uit het doopboek zijn gescheurd kunnen van de volgende geen geboortedata worden vermeld.
Waarschijnlijk volgen nog:
5. ***Adriaan,*** schout 1757.
6. *Stoffelina,* tr. ***Nicolaas*** *Oosthoek,* secretaris van Sint Joostland.
7. ***Jacoba.***
8. ***Cornelis,*** die volgt VI.

VI. ***Cornelis Dignusse Dominicus,*** overleden vóór 22 April 1736, tr. Adriana Ratel, dochter van Ds. Jacobus Ratel uit Ovezande en Stoffelina Sweedijck: zij werd 15 Januari 1709 te Ovezande gedoopt.
In 1730 is Cornelis schout en secretaris in de plaats van zijn vader, die dan niet meer in leven is [21]).
Uit dit huwelijk:
1. ***Agafa Jacoba,*** ged. 29 Juli 1731,
2. ***Dignus,*** volgt VII,

[20]) **Inv.** Las. no. **3616, 24** September 1769.
[21]) **Inv. Las. no. 2878, fol. 33,**

3. *Stoffelina,* 7 November 1734,
4. *Cornelia.* ged. 22 April 1736.

VII. *Dignus Dominicus,* ged. 11 October 1733, overleden vóór 1 December 1775; tr. 25 Augustus/17 September 1752 te Goes Juffr. Suzanna de la Sabel, j.d. van Goes dochter van Quirijn de la Sabel en Judith van Wijngen.
Van 16 Juli 1755 af is hij secretaris; daarneven wordt hij vermeld als: Gezworen van den polder Nieuwlande, waar hij een hoeve bezit; Idem van de Breede Watering Bewesten Yerseke sedert 1767; Dijkgraaf van de Nieuw-Oizende- en Molenpolder sedert 1775, Hij is mededeelhebber in de Ambachtsheerlijkheid van Yerseke, Schore, Vlake en Eversdijk [22]).
Uit zijn huwelijk:
1. *Quirijn,* volgt VIIIa.
2. *Cornelis,* ged. 18 April 1756, tr. 1 Mei 1796 te Goes in de Waalsche kerk Elizabeth Johanna Eversdijk, j.d. van Goes. In 1792 ouderling in die kerk. Zij hertr. 8 October 1800 Nicolaas Lagrappe.
3. *Jacobus,* volgt VIIIb.
4. *Jan,* volgt VIIIc.

VIIIa. *Quirijn* of *Quirinus Dominicus,* ged. te Goes 2 October 1754; ondertr. te Goes 18 April 1783 en tr.. te Yerseke 8 Mei 1783 Jacoba Lauwaart.
Van 1 December 1775 af is hij secretaris als opvolger van zijn vader, die dan niet meer in leven is. In 1783 wordt hij schout. Hij volgt zijn vader op als Dijkgraaf en Gezworen, behalve in den Nieuwlandepolder, waar Leendert Foortse Dominicus (zie B VII) als zoodanig optreedt [23]).
Hij volgt zijn vader ook op in de Ambachtsporties, waaraan hij toevoegt: aandeel in die van Hoedekenskerkc, Tholseinde, Rilland, 's Heer-Arendskerke, 's Heerenhoek, Nieuw- en Sint-Joostland, Nieuwedorp, Heinkenszand en Ovezande.
Bovendien is hij notaris en wel te Goes, gedurende enkele weken; 4 September 1775 werd hij gecreëerd, doch bracht in datzelfde jaar zijn residentie naar Yerseke over, waar hij inmiddels secetaris was geworden [24]). Ten slotte is hij penningmeester van de polders Nieuwlande, Nieuw-Oizende en Molenpolder.
Uit zijn huwelijk:
1. *Dignus,* geb./ged. 8/18 Juni 1786,
2. *Jacobus,* geb./ged. 10/17 Juni 1787; overleden 7 Juli 1848, was secretaris en ontvanger te Kruiningen.
3. *Susanna,* geb./ged. 18/28 September 1788,
4. *Cornelis,* geb./ged. 23/30 October 1791,
5. *Clara Petronella,* geb. 1/14 Juli 1793,
6. *Cornelia,* geb./ged. 7/14 September 1794,
7. *Geertruida Jacoba,* geb./ged. 20/25 Maart 1798,
8. *Marynus Pieter,* geb./ged. 10/21 December 1800.

VIIIb. *Jacobus Dominicus,* geb. 16/23 October 1757, tr. I te Goes 19 September/10 October 1781 Sara Susanna Ameys, van Goes, weduwe van Sr. Cornelis Boutens en II 3/31 October 1782 Geertrui Mispelblom ,j.d. van Goes.
Uit hun huwelijk te Goes gedoopt:
1. *Susanna,* 28'Md 1783,
2. *Digna,* 10 November 1784, overleden 10 December 1854, tr. Pieter Ysaak Knoll, overleden 16 November 1858, oud 76 jaar.
3. *Dignus,* volgt IX.

22) Goesche Naamwijzers.
23) Goesche Naamwijzers.

4. *Johanna Adriana,* 24 Augustus 1788,
5. *Quirinus Jacobus,* 23 Mei 1790,
6. *Cornelis,* 3 Juli 1791,
7. *Cornelia,* 21 November 1792.

VIIIc. *Jan Dominicus,* geb. 16/23 September 1759, tr. te Goes 3/21 April 1783, wonende te Goes, Cornelia Zeevaard, j.d. van Goes, ged. 2 October 1757.
In 1789 is hij Schepen.,
Uit dit huwelijk te Goes gedoopt:
1. *Jan,* 22 Februari 1786.
2. *Dignus,* 4 April 1787,
3. *Susanna,* 23 Maart 1791,
4. *Christina Antonia,* 29 Mei 1793,
5. *Jacoba Quirina,* 8 Juni 1796,
6. *Cornelis Johan,* 24 October 1798,
7. *Cornelia Johanna,* 20 Januari 1805.

IX. *Dignus Dominicus,* geb./ged. 27 Mei 1787 te Goes, tr. te Goes, wonende aldaar 2/19 Februari 1806 Cornelia Zitters, j.d. van Goes.
Kinderen uit dit huwelijk te Goes gedoopt:
1. 7/25 September 1808 Anna Pieternella,
2. *Jacobus,* 10/25 November 1810.

Het is opmerkelijk, dat zoo velen de betrekkingen van schout en secretaris bekleed hebben. Was er een bijzondere geschiktheid aanwezig? Of hebben familierelaties hieraan meegewerkt? Hoevelen vervulden deze functies in Wemeldinge? Maar als Dignus uit die gemeente naar Yerseke verhuist, waar hij door zijn huwelijk aan de familie Sweedijck verwant wordt, gaan de functies uit dat geslacht op hem en zijn nakomelingen over, terwijl de Wemeldingsche tak zich verder alleen met de boerderij bezighoudt, wat heden nog geschiedt.

Het geslacht Dominicus is Protestantsch. Toch zijn eenige leden ervan Roomsch-Katholiek gedoopt en getrouwd; zij woonden voornamelijk in 's Gravenpolder, het Zuid-Bevelandsche dorp, waar, na Heikenszand, de meeste Katholieken woonden.

Het was het gezin van Jacob Cornelisse Dominicus, getr. met Adriana Melsen Husen, waarvan door den pastoor te 's Heerenhoek gedoopt worden:
1. Melchior, 26 December 1750.
2. Cornelis, 12 November 1753.

Het overlijden van hun vader is eveneens door dien pastoor aangeteekend, n.l. 3 December 1760.

Hij had ook een zoon Barend, die 19 December 1760 het testament vertoont [25]).

Deze Barend zal dezelfde zijn, die 3126 Mei 1763 te 's Heer-Abtskerke voor schepenen tr. met Johanna Kuntz van Ovezande.

En te Goes tr. R. C. 14 Mei 1798 Michiel Hubrechtsen Potter met Joanna Barendsen Dominicus.

Geertje Cornelissen Dominicus is in 1793 getorven. Latere aanteekeningen zijn niet gevonden.

Vermoedelijk zijn dit alle nakomelingen van Cornelis Dominicus, IIb, die in Kloetinge vóór 1629 overleden is.

In 's Gravenpolder woonden n.l. in 1630: Jacob Cornelisse Dominicus en Cornelis Dominicus, beide lantman en 1635 Dominicus Cornelisse, oud 50 jaar [26]).

Aangezien van die verwantschap geen zekerheid was te krijgen, zijn ze op de vorige 'bladzijden niet vermeld.

24) Inv. Las., blz. 305.
25) Inv. Las. no. 2620 op dien datum.
26) Inv. Las. no. 2053, fol. 176 en no, 2062, fol. 5 ro.

Er mag ook wel aangenomen worden, dat het gezin van Cornelis in Kloetinge langer Katholiek gebleven is dan de anderen.

In het reeds genoemde testament van Geert Janse Backer is n.l. het volgende te lezen: „.... aan Mayken Ingels Dominicus die daar met my woont een roet corale paternoster met vergulde hoosteyke ende vergult cruse. Maycke Cornelisse Dominicus een christalleyne paternoster met vergulde hoosteyke." [27]).

In een aanhangsel van datzelfde testament staat: „de paternoster, die Mayken Ingels zou krijgen, komt nu aan Cornelis Dominicus dr. Susanna." Van de vele giften, die genoemd worden, komen dus de paternosters alleen in het gezin van Cornelis terecht.

Aanvullingen op Striana 11,

(Voorheen ingezonden door wijlen Dr. H. Obreen).

Het zij mij allereerst toegestaan, met speciale machtiging van wijlen Dr. Obreen nog een en ander uit diens reeds in Striana IV vermeld schrijven te publiceeren, nl. regesten van een tweetal niet uitgegeven oorkonden van 1287 (Bijlagen A en B), waaruit blijkt dat de titel van „here van Zevenberghe" reeds in dat jaar voorkwam en tevens dat de vrouw van Willem Hugemanssone Hadewyf heette, voorts gegevens omtrent de zegels hangende aan eene oorkonde van 1291, welke zonder deze gegevens is gepubliceerd in Taxandria 1925, blz. 114 (Bijlage C.), voorts een lijst van zegels van Willem Hugemanssone (Bijlage D) en ten slotte beleeningen met Gageldonck, waaruit (helaas) nog geen zekerheid te putten valt omtrent den samenhang der leden van den tak Gageldonck. (Bijlage E).

Verder vroeg Dr. Obreen zekerheid omtrent de identificatie van Willem's vader Hugeman met Hugeman van Striens, den jongsten van drie in 1244 genoemde broeders.

Ik kan die zekerheid echter niet geven, heb aanvankelijk zelfs ernstig getwijfeld tusschen eene afstamming uit den hoofdstam der Striene's en uit het geslacht van Wieldrecht. Dit laatste op grond van het feit dat blijkens eene oorkonde van 11 December 1290 (Ook b, II, 754) Willem Hugemanssone na verwant was aan twee verschillende Wieldrechts nl. aan Gheraert van Wieldrecht en aan diens neef Jan van Tholhusn (lees Toloysen), die blijkens eene oorkonde van 27 7uni 1276 (de Fremery, Suppl. Oorkond. b, no. 183) een zoon was van Hugeman van Wieldrecht en een kleinzoon van heer Gheraert, heer van Wieldrecht, terwijl hij blijkens een ten Alg. Rijksarchieve nog vorhanden zegel met de drie kruijes zegelde. Voegt men hierbij dat de bij de Wieldrechts geregeld voorkomende naam Gerard ook bij de Zevenbergen's steeds door de tijden heen wordt herhaald, dan leek eene afstamming van dit laatste geslacht uit de Wieldrechts niet onmogelijk. Tenslotte heb ik gemeend dat deze afstamming er eene in de vrouwelijke lijn moest zijn, hetgeen ik destijds op de tabel bij Striana II tot uiting bracht, door, te veronderstellen dat de moeder van Willem Hugemanssone eene van Wieldrecht is geweest.

Het feit namelijk, dat na het uitsterven van den hoofdstam der Striene's, de heeren van Zevenbergen zich van Striene gingen noemen en bovendien de kleuren van het wapen van den hoofdstam aannamen, (zie het wapenboek van Beijeren, in afwijking van dat van Gelre) maakt eene afstamming uit dien hoofdtak toch wel zeer waarschijnlijk.

Slechts de oudste en dus laatst afgesplitste tak kon dit in dezen tijd van levende heraldiek doen. Het ware zeker te wenschen dat er nader bewijs werd ontdekt. Moge ik eindigen met de vermelding, dat Hendrik van Strien (die Olde?) in eene oorkonde van 19 Mei 1250 als ridder voorkomt (Leenk. 76, fol. 424 e.v.).

TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

27) Inv. Las. no. 2040, blz. 138-151,

Bijlage A,

„1287 in die maent van Meye".

„Willem Hughemanssoene, here van Zevenberghe ende Hadewyf, zyn wyf" geven der kerke veen den Zoetendale bi Ardenbergh 16 bunder, moers liggende te Zevenbergen.

Bezegeld door hemzelf, heer W. van Stryen, heer Wulfaerd van Barsele, Gheraerd van Wieldrecht (er staat Wilsdrecht), Gielis van Wendelnesse en door de volgende schepenen van Zevenbergen.

Janne A (ve) zelien zoene, Arnoude Goud, Betten van Duveland, Diederike Gommare, Hughe den Grote, Hughe den Muelnare, Gheraerde van Zaetsals.

Oorspr. perk. Staatsarch. Gent, charters der abdy Soetendale. Met zegels van Ger. v. Wieldrecht (3 (2, 1)) St. Andries kruisjes). D. Gommare (lans met vaan) H. de Groete (vogel), H. de Moelnare (lelie).

Bijlage B.

„1287 in die maent van Meye".

„Willem Hughemanssoene, here van Zevenberghe ende Hadewif, syn wyf", geven 100 bunder moers onder Zevenbergen aan het St. Janshospitaal te Brugge.

Bezegeld door hemzelf, here Willem, rudder, here van Strien, ais overhere, here Wulfard van Barssele, ruddere, Gherard van Wieldrecht, Gilles van Wendelnesse en de zelfde 7 schepenen van Zevenbergen.

Oorspr. perk St. Janshospitaal te Brugge no. 135; alle zegels zijn bewaard gebleven.

Bijlage C.

De heren van Striene hielden goederen in de heerlykheid Breda in leen. „1291, 14 Juni".

„Willelmus, miles dominus de Strine .... cum lis, controversia, querela sive calumpnia verteretur inter nos, ex una parte, et viros religiosos abatem et conventurn monasterii Loci sancti Bernardi (by Antwerpen) . . ., ex altera, pro eo videlicet quod nos partem quorundam bonorum iacentium apud Ghestele, infra dominium terre de Breda, que predicti abbas et et conventus acquisiverunt a domina Elisabeth, domina quondam terre de Breda, et domino Arnoldo de Lovanio, eius marito et tutore legitimo, ad nostrum feodum pertinere et spectare diceremus et de domino de Breda debere nos tenere et tenuisse in feodum, nos tandem ... omnem calumpniam sive calangiam, quam fecimus, movimus ..." Hij verklaart dan voor goed ten behoeve van de abdij af te zien van zijne aanspraken op die goederen, waarvan de ligging aldus gepreciseerd word: ... iacentibus juxta aquam, que Marka vocatur, sub terminis seu metis et palis infrascriptis: quorum primus positus est in fine lacus effluentis de Marka et tendentis directe ad occidentem versus morum, qui ab antiquo Middelmere vulgariter est vocatus, et tenditur usque ad quendam palum stantem inferius juxta Barlake et a palo stante juxta Barlake usque ad palum stantem ad occidentem de Barlebossche et ab illo

palo usque ad quendam alium palum stantem versus Sprondele, et inde usque ad quendam alium palum stantem versus Etten et ab illo palo usque ad primum palum situm supra Middelmere.

Dit alles geschiedt .. coram vir nobili domino R, domino nostro de Lidekerke et de Breda astantibus sibi: Willemo filio Hugemanni, Godefrido de Bergis, Egidio de Breda, Henrico filio Thome de Marka, Arnoldo dicto Oemken et Waltero filio eius, hominibus suis feodalibus, Nicolao domino de Putte, genere nostro, Petro dicto de Hoegvliete et aliis quampluribus ... Datum ... 1291, feria quinta infra octavas Penthecostes.

Bijlage C.

Zegels hangende aan een oorspr. perk stuk van 14 Juni 1291, aanwezig in het archief der abdij van Bornhem charters der abdij van St. Bernard a. d. Scheldę). (Taxandria 1925, p. 114).

1. W. v. Strijen
2. Raes v. Liedekerke. Breda } bekend.
3. W, fil. Hugemanni. In gesloten rand wapenschild met 3 S. Andrieskruisjes Rs. moeilijk leesbaar.
4. Godfr. v. Bergen op Zoom. Onbeteekenend fragment. Zijn zegel compleet aan een stuk van 25-XII-1291, waaruit blijkt dat hij dapifer van den heer van Breda was en voerde een bergje in den schildvoet en drie St. Andries kruisjes naast elkaar in het schildhoofd. In een stuk van 2 Febr. 1291 heet hij voluit Godfridus de Berghen super Zome.
5. E. de Breda. Drie St. Andrieskruisjes.
6. Henricus filius Thome. Een lam.
7. N. v. Putten. Het eenige exemplaar v. z. wapenzegel. Later voerde hij het putje.
8. Petr. de Hoegvliete. Niet te ontcijferen; misschien een schuinrechts geplaatste pijl.

A. Oemken en zoon zegelen niet.

De eerste zegelde blijkens een zegel van 25 Dec. 1291 met een gewoon kruis niet in een schild.

Bijlage D.

Zegels van Willem Hugemanssone vindt men behalve aan hierbovengenoemde stukken nog aan de volgende charters:

1291, 24 Juni, Taxandria XIII, 120.

1291, 25 Dec., Oorspronkelijk Bornhem; getuige van den heer van Breda.

1292, 25 Februari, Taxandria XIII, 153.

Al deze zegels zijn naar één stempel, doch dat uit Brugge is vermoedelijk het beste, daar de andere vier uit Bornhem stammen, waar de zegels korrelig van oppervlak zijn geworden.

Ook van Willems zoon Hugeman bestaat er een afgietsel van een zegel, maar de orkonde van 1295, waaran dit zou gehangen hebben, is op het Groot Begijnhof te Mechelen niet meer te vinden.

Bijlage E.

Algemeen Rijksarchief Brussel, Cour feodale de Brabant no. 2. (Leenregisters aangelegd in de laatste jaren van hertog Jan 111, 1355 en bijgehouden tot ± 1370).

Fol. 21.

Her Hugeman van Stryen, heer van Sevenbergen, 't goid ende land van Gageldonck mit allen sinen toebehoorten, ghelyk her Peter van Sevenbergen, voir, her Jan syn soen na

ende her Scoblandt van Sevenbergen dat te houden plagen. Recept. XI dagen in December in 't jair tseventich. Item dit selve leen vourscr. heeft oec ontfaen Boudyn Thonyszoen.

Fol. 22.

Her Gherard Heermanssone (sic) tgoed van Gagheldonc met allen sinen toebehoerten ghelyk dat hyt (ver)creech chegen Alsteene van Vre- (of Vee) hof diet cochte chegen heren Godevarde van der Delft.

Fol. 22 vo.

Her Claus van Reymerswale, her van Nieuwen Striene, tgoed van Gageldonc met sinen toebehoerten, dat hem verstarf van Jhanne (? onduidelijk) van Gageldonc, alse naeste gheborte Jhans; her Claus ontfingt te Brussele XI daghe in Januario anno MCCCX 11 (of X LII).

---

von Bose.

Reeds vóór er een tak van dit geslacht in den Nederlandschen Adel werd ingelijfd, zijn er ook andere leden in ons land geweest, die als officieren in Nederlandschen dienst waren. Wat ik hier en daar gevonden heb, laat ik hieronder volgen.

In de eerste plaats een familie, die vernederlandscht is.

I. ***Carl Ernst Philip von Bose,*** op 18 Febr. 1751 benoemd tot kolonel commandant 2e Bat. van het 2e Reg, Oranje Nassau, in 1787 nog in leven als kolonel bij de Armée, tr. ***Susann,a Barbara Regina von Creutznach,*** dochter van den op 30 Juli 1748 tot generaal-majoor benoemden ***Stephan Leonard von Creutznach,*** commandant van het artillerieregiment Creutznach.

Hun kinderen, Luthersch gedoopt, zijn:

1. ***Regina Susanna Carolina von Bose.*** aed. Leeuwarden 16 Juli 1753, overl, 's-Hertogenbosch 9 Sept. 1830, tr. 1779 ***Friedrich Philipp Pastor,*** geb. Aken 6 April 1754, gepensionneerd als majoor 1 Juli 1814, in 1818 luit.-kolonel tit., overl. 's-Hertogenbosch 10 Febr. 1835. (Wapenheraut 1907, blz. 241, en H.F. Macco, Beiträge zur Genealogie rheinischer Adels- und Patrizier Familien IV, Geschichte und Genealogie der Familie Pastor, Aachen 1905).
2. ***Magdalena {Wilhelmina Carolina von Bose,*** ged. Leeuwarden 21 Juni 1754.
3. ***Carl Leonhard Stephan von Bose,*** ged. Zwolle 7 Oct. 1755, officier in Nederl. dienst, wonende in 1798 te Utrecht, overl. vóór 1828 (niet te Utrecht), tr. St.-Oedenrode 5 Juli 1781 ***Alida Johanna Wilhelmina Gualtheri,*** geb. St.-Oedenrode 29 Dec. 1755, overl. Boxmeer 11 Sept. 1828, dr. van ***Willem Jan,*** heer van de Laar, en ***Alida Johanna de Jong.*** (Taxandria 1939, blz. 33 en vlg. Waltheri of Gualtheri en aanverwante geslachten).
4. ***Sophia Wilhelmina Carolina von Bose,.*** ged. Zwolle ***23*** Dec. 1756.
5. ***Carl August Wilhelm von Bose,*** ged. Zwolle ***2*** April 1758, waarsch. officier, overl. Utrecht 24 Maart 1839, tr. Utrecht Jacobikerk 29 April 1785 ***Anna Catharina van Vianen,*** ged. Utrecht Jacobikerk 4 Maart 1751, overl. aldaar 27 Nov. 1827, dr. van ***Willem*** en ***Sara Catharina van Eyburg.***

   Uit dit huwelijk:

   a. ***Susanna Sara von Bose,*** ged. Utrecht Domkerk 4 April 1787.
   b. ***Anna Carolina von Bose,*** geb. Utrecht 27 Dec.,

ged. Jacobikerk 29 Dec. 1793, overl. aldaar 10 Jan. 1865.

6. ***Johanna Bernhardina Carolina von Bose.*** ged. Zwolle 31' Dec. 1762.

Het is mogelijk, dat een of meer van de dochters gehuwd is geweest, hetgeen ik niet heb nagegaan.

Uit genealogie ***Bruins*** in de Wapenheraut 1918, 131 en vlg. blijkt, dat ***Johanna Albertina Margaretha Bruins*** (dr. van ***Derk*** en ***Sara Ledeboer),*** ged. Almelo 13 Nov. 1771, overl. Cassel 23 Oct, 1842, tr. Almelo 25 Juni 1804 ***Carel Friederich Wilhelm von Bose,*** geb. Smalkalden, Ober Kammerrath in keur-Hessischen dienst, zoon van luit.-generaal ***Carl Ernst*** von Bose.

In een advertentie in de Opregte Haarl. cour. vond ik, dat te Cassel overleed op 16 Aug. 1804 deze ***Carel Friedrich Wilhelm von Bose,*** nalatende zijn vrouw en twee kinderen uit zijn eerste huwelijk.

Naar aanleiding van een huwelijksadvertentie in dezelfde courant van 1857 verzocht ik inlichtingen uit den Burgerlijken stand bij de Griffie der Arrondissementsrechtbank te Leeuwarden en ontving daarover het volgende:

Emil Carl Otto von Bose, geb. Oberwünsch in Saxen (in Mei 1857 46 jaar oud, zoon van ***Carl Adam Heinrich*** en ***Anna Christina Pfeifer),*** gepensionneerd kapitein van het O.-Ind. leger, tr. als weduwnaar van ***Cornelis Augustina Rijkschroeff*** (overl. Amboina 19 Nov. 1852, 22 jaar oud) te Harlingen 6 Mei 1857 ***Philippina van Esta Tjallingii,*** geb. ald. 7 Mei 1823, dr. van ***Frans*** en ***Catharina Alijda van Enschut.***

De bruidegom verklaarde niet in staat te zijn een acte van geboorte of ander stuk, dat de geboorteacte zou kunnen vervangen, over te leggen. De overlijdensdata en -plaatsen van zijn ouders en grootouders waren onbekend.

MR. H. L. HOMMES.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Clumper. Inlichtingen gevraagd over het voorgeslacht van:

1. Antonius *Clumper,* tr. Groenlo 28 Juni 1690 met „de Hoogh Ed. Geb. Vrouw Johanna Philippina Anna (Charlotta) van den Strijdhorst, erfdochter van 'Hotsey en Pallant, wed. van wylen de Hoogh Ed. Geb. Heer Herman van der Velst". Zij hertrouwt Barthold van Eck tot Eck.
2. ***Mattheus Clumper,*** „Soldaet onder de Comp. v. Capt. Keppelfox tegenwoordigh in 't leger van Bon", tr. Groenlo 20 Sept. 1689 (attest. naar Eibergen 30 Sept. 1689) Anna Catrina Hetzelius, dr. v. wijlen Michiel Hetzeluis en v. N. N.

Beiden waren zoons van Lubbert Clumper, † vóór 28 Juni 1690.

Tevens gegevens gevraagd over het geslacht *Hetzelius.*

Groenlo, „Banninghhof". F. J. H. WEYN BANNINGH.

Hustaert. *Susanna Hustaert,* geb. ± 1610, verm. te Amsterdam, tr. (ondertr. A'dam 10-7-1648) Guilhelmus Isenhagius, pred. te Bunschoten.

Genealogische bijzonderheden gevraagd omtrent Susanna Hustaert en haar voorgeslacht. Is zij misschien verwant aan Jacob Hustaert, geb. te A'dam ± 1619, overl. te Batavia 10-7-1665, o.a. Gouverneur van Ceylon en extra ordin. Raad van Indië ?

De familie Hustaert is vermoedelijk afkomstig uit Antwerpen.

's-Gravenhage. MR. G. VAN NIEKERKEN.

Isenhagius. *Guilhelmus Isenhagius,* geb. ± 1613, verm. te Amsterdam, stud. te Leiden, pred. te Bunschoten 1638, overl. 1667, tr. 1° Judith van Hamelsbergen, 2° (ondertr. 11-7-1642 te A'dam)' Maria Paes, dr. van Hendrick Paes en Catharina de Hardewijn, 3° Susanna Hustaert.

Zijn broeder Jacobus Isenhagius, schoolmeester te Amsterdam, tr. 1 ° Geertruidt Gerrit, 2° te Bunschoten 26-6-1653 Geertruijdt Nieu(w)lant, verm. dr. van Balthasar Nieuwlant.

Genealogische bijzonderheden gevraagd omtrent deze gebroeders en hun voorgeslacht.

's-Gravenhage. MR. G. VAN NIEKERKEN.

Foock. *Cornelis Foock,* schout te Bunschoten 1670 e.v., tr. te Bunschoten 1° 19-5-1672 Hilletje Wyecker, 2° 31-8-1684 Reyniera Iaab.

Genealogische bijzonderheden gevraagd omtrent Cornelis Foock en zijn voorgeslacht.

's-Gravenhage. MR. G. VAN NIEKERKEN.

Daams-Bourgonje Piers. (N.L. LIX, 161).

Bij het onderzoek naar de kwartieren van Catharina Margaretha Daams kwamen de volgende gegevens aan het licht:

a. Archief Dooossezinde Gemeente Amsterdam $B_{31}C_3$.
Gedoopt op '17" Februari 1793: Ida Bourgonje.
Testes: Gerrit Piers (grootvader)
Hendrik Nagtegaal (oom).

b. Gemeente Archief Amsterdam DTB 742,4.
Ondertrouwd voor de Puy te Amsterdam 7 Maart 1766: Nicolaas Bourgonje, oud schepen en secretaris van Medemblik met Neeltje Piers van Amsterdam.

c. Archief Doopsgezinde Gemeente Amsterdam B_1 Cs :
Gedoopt op 17 November 1765: Neeltje Piers.
Testes: Gerrit Piers (vader)
Aldert Piers (oom). Laatstgenoemde komt in 1751 in Amsterdam met attestatie van het West Op Terschelling.

d. Idem:
Gerrit Piers komt in 1762 in Amsterdam met attestatie van Medemblik.

Wie kan het bovenstaand fragment aanvullen?

Amsterdam. MR. J. H. A. RINGELING.

Van Daelhem (Maastricht).

Registers St. Nicol. Kerk te Maastricht.

1 Febr. 1602. Bapta est Barbara filia Matthiae van Dalem et Helewigis.

Publications de la Société de Limbourg, jrg. 1931, p. 409, no. 65. Een zerk, lang 2.55 M., breed 1.43 M., bevat een geslachtswapen met aanzienden helm, helmkroon (doch zonder helmteeken) en versieringen met maskarons en festoenen. Het schild is beladen met twee dubbel gekanteelde dwarsbalken. Het opschrift luidt:

„Hier leid Begraven den Heer / Mathys van Dallem in sijn leve / Schepe der Stadt Mastrict / sterf den 13 April Ano 1664 / met syn Huisvrouwe Joefvro / Elisabet Coermans sterf den 29 April Ano 1649.

(Maastrichtsche Grafsteenen St. Janskerk in: Publications de la Société de Limbourg, jrg. 1931, p. 409. Afb. 82).

Wie kan mij helpen de *verwantschap* te bewijzen van mijn voorouders (Barbara en) ***Matthias van Dalem*** met ***Mathys van Dallem*** gehuwd geweest met Elisabeth Coermans.

Monnikendam. J. J. COCK.

Ditzel, Rijsterborch, v. der Vogt.

Mag ik nogeens de aandacht vestigen op mijn vraag in

N.L. 1943, 87 en 88, inzake ascendenten van Henriette Wilhelmine Louise Ditzel, van Johannes Rijsterborch, en van Jan van der Vogt?

Hengelo (Gld.) F. VAN HOOGSTRATEN.

Banning. Wie kan mij inlichtingen geven over het voor- en nageslacht van Jasper Banningh. Deze had in 1744 het leengoed „Banninghof" of „Hütinghof" *in pacht.* Volgens een mededeeling van het „Fürstlich Salm-Salmsches Archiv" te Anholt is het leengoed „Banninghof" of „Hütinghof" in het kerspel Bienen bij Millingen (aan de Ned. grens), 1576-1796, gelegen. Leenheeren waren de Vorsten van Salm-Salm. Is een onzer leden iets bekend over de geschiedenis van genoemd leengoed?

Is Jaspar (= Casparus) Banningh misschien identiek met Casparus Banningh, die 23 Mei 1703 te Ulft trouwde met Mechtilda Lamers?

Groenlo. F. J. WEYN BANNINGH.

Onbekend wapen: (N.L. LX111 27). De vraag werd gesteld door ons medelid H. G. Römer. RED.

Duyve. (N.L. LXIII, 30). I.p.v. *Schlitter* leze men *Schlittler.* RED.

Alexander-Aronds. (N.L. LXIII, 30). I.p.v. *Arouds* leze men *Aronds.* RED.

Boes-Floor. (N.L. LXIII, 30). I.p.v. **Boer** leze men Boes. RED.

Kaan. (184, Medel.bl. 1944 XXX). Rijksarchief Noordholland Notarieel Archief no. 3457 (51 en 52)' Notaris Adrianus Deventer 'te Monnikendam: vermeld wordt op 11 Maart 1702 *Cornelis Jansz Kaan.*

Amsterdams, MR. J. H. A. RINGELING.

Nagel. (LXIII, 31). Dezelfde vraag werd ook gedaan in N.L. LIV, 145/46, waarop, zoover mij bekend, nooit eenig antwoord werd ontvangen.

Ik heb wel in mijn bezit gehad een lak-afdruk van een zegel van een familie Nagel, waarvan o.a. de bekende schrijver Jacob Cremer afstamde, doch eenige verwantschap tusschen die en de gezochte familie Nagel heb ik niet kunnen ontdekken.

Ter aanvulling en verbetering van eenige drukfouten het volgende:

I. geboortedatum van Jan Nagel moet zijn 11 Juni 1703 (i.p.v. 1793).

III. Catharina Louisa Nagel (gedoopt als Trijntje Louiza) werd geboren te Amsterdam en overleed ook aldaar. De huwelijksdatum moet zijn 11 Juli 1791 (i.p.v. Juni) (zie ook Ned. Patr. 1938, genealogie Jarman).

Ik ben gaarne bereid aanvraagster alle gegevens, die ik nog over deze familie Nagel heb, te verstrekken. Helaas zijn de oorspronkelijke geslachtsregisters van de families Nagel, Jarman en Tidemna grootendeels ook in vrouwelijke lijn bijgewerkt Bij de plundering van mijn huis te Koeta Radja door Atjehers en/of Jappen verloren gegaan.

Breda. H. LOURENS.

Bot(t)vanger. (LXIII, 31). Ook deze vraag werd in N.L, LIV, 101 gedaan, eveneens zonder antwoord. Omtrent de spelling kan ik mededeelen, dat de enkele maal, dat ik de naam Botvanger in de doopregisters van Edam heb aangetroffen, de naam steeds met één „T" was geschreven.

De sub II genoemde Trijntje Veen werd ged. te Edam 21 Aug. 1718. Haar ouders, Gerrit Veen, ged. Purmerend 27 Oct. 1680, en Annetje Jacobs, weduwe van N. N., huwden te Purmerend in Sept. 1704 (int. 30 Aug. 1704). Gerrit

Veen was een zoon van Cornelis Cornelisz. Veen en Trijn A(d)riaans, die in Maart 1669, eveneens te Purmerend, huwden.

De sub 111 genoemde Jacob Wrogi moet zijn Jacob Wrogt.

Breda. H. LOURENS.

Gebbink. (LXIII, 31). 0ver deze familie is mij niets bekend. Een aanwijzing kan misschien geven, dat in het oorspronkelijke geslachtregister Jarman als ouders van Anna Gebbink genoemd werden: Gerrit Gebbink en Wilhelmina Gutt. 'Waren dat misschien haar grootouders?

Breda. H. LOURENS.

Nagel. (LXIII, 31). 0ns medelid H, Lourens vermeldt in N.L. 1936, 145 div. gegevens Nagel (ook id. 101 en 106). echter helaas niet het wapen: misschien kan hij nog nader toelichting geven? Jacob Wrogi wordt door Bloys van Treslong Prins, Noordhollond II 359 op een der Edamsche kerkzerken vermeld als Wrogf.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Botvanger. (LXIII, 31). Op een vraag Botvanger in N.L. 1936, 101 antwoordde de Heer Lourens uitvoerig op 144 en 145 onder Jarman en Nagel, echter zonder wapenvermelding, Op de onder antwoord-Nagel vermelde kerkzerk te Edam staat Botvanger met één t. (idem Nav. 1927, 311).

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Groenenberg. (LXIII, 29). Als laatste van de 32 kwartieren van Gezina H. Tonckens, echtg. van ons bejaard medelid J. F. van Nieuwkuyk, komt voor: Anna Dina Groenenberg, † Nijeveen 17 Sept. 1752, dr. van Wessel, Schout van Genemuiden en van Yda Oosting Mr. Roeloffdr., huwt te Meppel 30 Mei 1737 Ds Gerhardus van Riemsdijk Jacobus Gerhardusᶻⁿ (zie ook Nav. 1882, 131).

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

v. **Hemert-v. Riemsdijck.** (LVIII, 28). De bedoelde Dirk v. Hemert staat vermeld Nav. 1906, 353 (wapen id. 26 en 181) doch de diverse vragen en antwoorden over Diederik v. H. geven geen nader uitsluitsel; zijn vrouw Huybertje v. Riemsdijk heb ik in de verschillende fragmentengenealogiën v. R. niet gevonden.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

v. Meurs-v. Wicheren. (LXIII, 29). In N.L. 1939, 238 wordt deze zelfde Helena v. M. vermeld, en hare ouders, en wordt tevens naar hun wapen gevraagd, waarop nimmer een antwood inkwam. Zou de vrager van toen mogelijk nadere gegevens weten?

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Langelaar. (N.L. LXIII, 29).

Hendrik Gerritsz Langelaar trouwt (ondertr.) 26-3-1702 te *Veenendaal* Aaltie Teunie v. Otterlo.

Geboren te Veenendaal 29 Januari 1819 Dirk Langelaar, zoon van Hendrik L. en Hendrikje Gerritsen. Hendik was landbouwer.

Hermina Langelaar, geb. te Rhenen 20 Febr. 1803, dochter van Hendrik C. en Aaltje Huijer, trouwt 14 Febr. 1824 te Veenendaal met Barendijk van Dijk.

Geboren te Veenendaal 11 Oct. 1827 Jannetje Langelaar, dochter van Jan Langelaar, bierbrouwer, 30 jaar, en Maria van Kooten.

Amsterdam. AUG. K. PH. GUNDERMAN.

Van Riemsdijk. (N.L. LXIII, 28). Ophemert.

Rombout van Riemsdijk, te Ophemert, geb. 13 Oct. 1668, † 23 April 1721 (volgens mijn gegevens 2 Febr. 1721), trouwt te Ophemert 13 Mei 1697 (volgens mijn gegevens 6 Mei

1697) Lucia Winderlingh (Wilderlingh), dochter van Christoffel (Wildelingh). Buiten Gerrit, die het Nederland's Adelsboek, 14e jaargang, als zoon geeft, waren er negen andere kinderen. De vierde was Huberta van Riemsdijk, geboren 8 Jan. 1704.

Almelo. DR. A. M. LORENTZ DE HAAS.

Strootman-Broghers. (N.L. LXIII, 29). Hoewel ik geen definitief antwoord op de gestelde vraag kan geven wil ik niet nalaten mede te deelen, dat de gezochte Strootman waarschijnlijk van Westfaalsche afkomst is.

Er bestaat een Protestantsche tak (zie Ned. Patr. 1918, 356 vlg,) afkomstig uit Badbergen, en een Katholieke, in de 19e eeuw geïmmigreerd uit Sögel, (beide gelegen in het voorn. koninkrijk Hannover), en spellende Strootmann. Verwantschap lijkt zeer waarschijnlijk; de voornaam Gerhard komt bij beide voor en de plaatsen van herkomst liggen niet ver uit elkaar.

De doopboeken bevonden zich voor den oorlog bij den „Kreisarchivar" Tweelbeck te Gehrde, Kr. Bersenbrück.

Een bevestiging van mijn vermoeden ligt wellicht in het feit, dat de bruid uit het aangrenzende graafschap Lingen kwam.

Rotterdam. J. A. M. VAN DER LOO.

Donzel. (N.L. LX, 120). Blijkens een op 8 Nov. 1808 in de Haarlemmer Courant geplaatste advertentie is *Charles Henry Donzel* op zijn terugreis uit Zwitserland den 19 Oct. 1808 'overleden te Flangebouche bij Besançon. Zijn weduwe *Catharina Gaillard* overleed op huize Westerveld bij Arnhem den 8 Jan. 1835, oud 84 jaren en 7 maanden.

Over een oorspronkelijk te Nîmes gevestigd protestantsch geslacht *Donzel* kan ik nog de volgende gegevens mededeelen. Of, en zoo ja, op welke wijze genoemde Charles Henry aan de hierna te noemen personen verwant is, is mij niet bekend.

Gasparde Donzel, overl. te Nîmes 10 Aug. 1605;

Pierre Donzel, overl. te Nîmes 30 Mrt. 1610;

Jean Donzel, overl. te Nîmes 24 Mei 1628, beroep: griffier:

Jacquette Donzel, overl. te Nîmes 31 Mrt. 1638, dochter van *Jean Donzel*, procureur, en vn *Berfomine de Mollery;*

Antoine Donzel, echtg. v. ***Pierre Robert,*** overl. te Nîmes 21 Jan. 1680;

Marie Donzel, echtg. van ***Pierre Martin,*** schoenmaker, overl. te Nîmes 18 Juli 1684, aangifte door haar broeder ***Jacques Donzel;***

Jean Donzel tr. Nîmes 20 Apr. 1638 *Anne Chamboredon;*

Jean Donzel, kaarder, tr. Nîmes 27 Mei 1645 *Zsabeau* ***Bouthilhe;***

Antoine Donzel, griffier, secretaris van het „maison consulaire", tr. Nîmes 8 Juni 1659 ***Jeanne*** *Carcenaf* dr. v. ***Jacques Carcenaf,*** predikant te Montpellier; uit dit huwelijk werd te Nîmes 17 Mrt. 1764 gedoopt ***François*** *Donzel* („parrain son frère *Antoine,* marraine sa soeur *Marie);*

Henri Donzel, griffier, tr. Nîmes 12 Febr. 1668 ***Jeanne*** *Dollivier* van St. Hippolyte;

Antoine Donzel, notaris, tr. Nîmes 13 Dec. 1674 ***Françoise*** *Dardaillon,* dr. v. *Gabriel Dardaillon,* architect;

Henri Donzel, geb. te Nîmes, apotheker, tr. ald. 22 Mei 1678 ***Jeanne Simon,*** wonende te Aigues-Mortes. Hij wordt 21 Mei 1687 poorter te Amsterdam. Vermoedelijk is hij dezelfde, die 8 Mei 1692 als student te Leiden werd ingeschreven (Gallus, gratis inscriptus, oud 30 jaar, zou dus omstreeks 1662 geboren zijn), met zijn vrouw lidmaat was van de Waalsche Gemeente te Leiden, van daar vertrokken 28 Apr. 1694.

Zijn dochter *Elisabeth Donzel* (volgens haar ondertrouwinschrijving geboren te Nîmes omstr. 1682, haar doop werd ald. echter niet gevonden) wordt 3 Febr. 1700 op belijdenis lidmaat van de Waalsche Gemeente te Amsterdam; zij ondertr. ald. 17 Sept. 1701 (acte verleend Walenkerk 2 Oct. 1701) met ***Michael Giedeon Graff*** (later ***„de Graaff"***), ged. Leipzig b jan. 1674, koopman te Amsterdam op de Singel, later op de N.Z. Achterburgwal bij de Gasthuismolensteeg, overl. Amsterdam 30 Nov. 1711, begr. Luth. kerk, zn. v. *Michael Graff,* koopman en burger van Leipzig, en van ***Maria Minna Schleiffenheyner. Elisabeth*** *Donzel* woonde als weduwe op de Kloveniersburgwal tegenover de brouwerij „'t Amserdanms Wapen" en werd begraven in de Walenkerk te Amsterdam 8 Aug. 1749. Het echtpaa ***Graff-Donzel*** testeerde 4 Juli 1708 voor notaris H. de Wilde te Amsterdam, waarbij als getuigen optraden ***Henry Donzel,*** vader van ***Elisabeth,*** en *Pierre Donzel,* van wien de familiebetrekking niet blijkt.

Een andere dochter van ***Henri Donzel*** was ***Jeanne*** *Donzel*, gehuwd met ***Jan Sam,*** blijkens haar voor notaris H. de Wilde te Amsterdam op 15 Mei 1731 verleden testament. Voor dienzelfden notaris testeert verder op 9 Feb. 1718 ***Cafharina Donzel,*** weduwe van ***Jaspar Frenay,*** die noemt o.a. haar zuster ***Marie Donzel,*** weduwe van ***Remis Lévèque.***

In „la France Protestante" van Haag, deel 5, pag. 455 worden nog genoemd een ***Donzel,*** secretaris van het consistorie te Nîmes in 1612, een ander, die griffier was en ouderling van de kerk te Nîmes 1668-1678 (mogelijk *Antoine* of ***Henri,*** hierboven genoemd) alsmede een ***Jean Antoine Donzel,*** van Languedoc, houtsnijder, oud 60 jaar, die met zijn vrouw *Françoise Perrin*, oud 43 jaar, toegelaten wordt tot de „refuge" te Lausanne in 1710.

In verband met de hierboven genoemde plaats van overlijden van den door den vraagsteller bedoelden ***Charles Henry Donzel*** valt nog op te merken, dat Rietstap een wapen vermeldt van een geslacht *Donzel* te Besançon. Of dit meer is dan een toeval, zal slechts door een verder onderzoek kunnen worden uitgemaakt.

's-Gravenhage. MR. H. H. A. DE GRAAFF.

Vrij (De)-Halfman. (N.L. LVIII 440: 520, L 111 22).

Isaac Willem Halfman, genoemd, ontr. Nijmegen 30 Jan. 1785 en tr. Neerbosch 13 Febr. d.a.v. met *Anna Elisabeth Bois*, ged. Nijmegen 9 Febr. 1755, dr. van *Derk Bois*, Gemeensman dezer stad en ***Pefronella van Sfapelen.***

Uit hun huwelijk werden te Nijmegen de navolgende vier kinderen gedoopt:

a. ***Pieter Wouter, 13*** Aug. 1786.
b. *Gerhard Ursulus, 28* Sept. 1788.
c. ***Philippina Willemina,*** 12 Dec. 1790.
d. *Isaac Willem, 8* Juli 1792.

Ik meen het hierbij te mogen laten, Thans nog iets over het echtpaar Schonck-van Oostbroek, over welks afkomst ik helaas nng steeds in het duister verkeer.

Philip Casper Schonck betaalde op 1 Sept. 1703 het volle recht staande op de aanneming tot burger van Nijmegen. [blijkens het stadsrekenboek over dat jaar). Hij was dus niet gehuwd met een burgersdochter, aangezien hij dan slechts het halve recht had #behoeven te 'betalen. In het slordig bijgehouden burgerboek komt zijn naam niet eens voor. De eventueele mogelijkheid om zoodoende zijn geboorteplaats gewaar te worden, is hiermede reeds bij voorbaat afgesneden. In 1711 gaat hij deel uitmaken van het college van Gemeenslieden. Een zekere „standing" moet hij dus hebben gehad. Hij otr. Nijmegen 10 Sept. 1699 als *Philippus Schonck,* j.m. van Neerbosch met ***Maria Basfiaans van Oosterbeek,*** Wede van

Johannes van de Pol tot Nijmegen. Het huwelijk werd op 1 Oct. d.a.v. te Hees bij Nijmegen voltrokken,

Zijn vrouw was toen niet zoo heel jong meer, want op 30 Sept. 1688 ging te Nijmegen *Joannes van der Poll* j.m. in ondertrouw met ***Anna Maria van Oostbroek,*** j.d. ***beiden*** tot Nijmegen. Het huwelijk had op 14 Oct. te Hees plaats. Dit is -de eenige maal dat ik haar niet alleen als „Maria" heb aangetroffen.

Als tweede kind uit dit huwelijk werd ***Jobina Anna*** te Nijmegen op 11 Nov. 1701 gedoopt. Van de drie kinderen die nog volgden, was de latere predikant Willem Schonck, van wien de in N.L. 1910 kol. 53 medegedeelde familie aanteekeningen afkomstig zijn, het vierde kind. Door het huwelijk van diens zoon, *Jan Rabo,* met ***Adriana Constantia van der Mieden,*** komt bovengenoemd echtpaar voos in de kwartieren vaa een aantal afstammelingen van Constantijn Huygens. (Vg. Studien over Constantin Huygens, van Prof. Th. Jorissen, Arnhem 1871, onder bijlage A.) Voor nadere inlichtingen over hun afkomst houd ik mij gaarne aanbevolen.

Misschien kan een aanwijzing zijn, dat in 1671 Ds. Jacobus Wiltingh, pred. te Nijmegen 1670-1695 in het huwelijk trad met *Cornelia Schonck,* Wede van ***Casparus Wulfing*** en dat dit huwelijk te Keulen werd voltrokken, vanwaar deze predikant trouwens. naar Nijmegen was beroepen.

H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Pichot. Mr. *Daniel François* ***Willem Pichot*** huwt **10** April 1803 op huize Westerhout bij Beverwijk (o. Wijk aan Duin 15 Mrt.) ***Maria Elisabeth*** *Scharff.* Hij is 17 Nov. 1803 in de Zuiderkerk te Amsterdam begraven. Wie zijn zijne ouders en waar en wanneer is hij geb. of ged.?

Diepenveen. **MR. H. KRONENBERG.**

Janssens. Wanneer werd Jhr. *Jan Willem Janssens* (1762—1832) verheven tot baron de l'empire?

Amstelveen. **JHR. MR.** C. C. VAN VALKENBURG.

van Suchtelen, In de Deventer renuntiatieboeken komt op 12 Juli 1571 een akte voor waarbij Peter Bischop van Suchtelen voor hem zelf en mede als man en momber van zijn huisvrouw Merritgen „intertijt in Bergen in Noorwegen wesende" een huis in de Menstraat te Deventer verkoopt. Hij zal dus wel bergevaarder zijn geweest en nam- zijn vrouw waarschijnlijk tijdelijk zijn belangen in Bergen waar. Maar wie kan mij over hem nader inlichten? Behoort hij tot het geslacht ***van Suchtelen*** of tot een geslacht ***Bischop (Bisschop), dat*** ik evenwel in Deventer nog niet eerder tegenkwam?

Diepenveen. **H.** KRONENBERG

Alink-Hesselink. (LXIII, 28)'. *Evert Alingh,* j.m. en burgerszoon ***te*** Oldenzaal, ondertr. aldaar 25 Mei 1704 (getr. te Zwolle) ***Allegonda Brouwers,*** j.d. van Zwolle. Uit dit huwelijk te Oldenzaal gedoopt (R.K.) o.a. 14 April 1709 ***Bernardus*** en 14 Augustus 1714 ***Jacobus.*** Laatstgenoemde ondertr. Oldenzaal 3 April 1740 (getr. 24 April) ***Anna Maria Hesselink,*** mede uit Oldenzaal, uit welk huwelijk aldaar gedoopt (R.K.) 20 October 1741 ***Willem, 25*** Sept. 1743 ***Alegundis*** en 11 Nov. 1745 *Catrina Elisabeth.* Dit gezin komt op de lijst van huisgezinnen te Oldenzaal van Augustus 1748 voor in het 10e rot met de bijvoeging: een gering ambachtsman.

Bernardus ***Alink*** ondertr. Oldenzaal 29 Augustus 1733 (getr. 4 Octob.) met *Janna Geertruid Hesselink,* mede uit Oldenzaal en hij hertrouwt als haar weduwnaar 4 Nov. 1739 (ondertr. Oldenz. 18 Octob.) met ***Anna Margaretha Kamp,*** j.d. van Braemschede [1]). ***Anna Maria*** en *Janna Geertruit* ***Hesselink*** waren halfzusters. Op 7 Augustus 1692 ondertr. te Oldenzaal (getr. 18 Sept.) ***Willem Hesselink,*** burgerszoon ***en Anna Elisabeth Brouwers,*** mede burgersdochter te Oldenzaal. Hij hertrouwt 16 April 1699 (ondertr. Oldenz. 26 Maart) met ***Anna Maria ten Velthuis,*** burgersdochter uit Oldenzaal en huwt 3° te Metelen (ondertr. Oldenz. 6 Augustus 1713) ***Catharina Agnes Hettermans,*** j.d. uit Metelen (Westf.). Uit het 2e huwelijk te Oldenzaal gedoopt (R.K.) 1 Januari 1708 ***Johanna Geertruida*** en uit het 3e huwelijk ald. R.K. ged. 10 Fer. 1716 ***Anne Maria.***

Behalve de in 1709 gedoopte ***Bernardus*** *Alink* is er nog een naamgenoot te Oldenzaal gedoopt (R.K.) op 24 Sept. 1712 als z. v. *Wilhelm* ***Alink en Maria Niland.*** Welke ***Bernardus nu*** met *Janna Geertruid Hesselink* huwde, staat niet onomstootelijk vast, maar op de genoemde lijst van huisgezinnen van 1748 komt in het 9e rot voor ***B. Alink*** (blijkbaar weduwnaar) met een zoon ***Willem*** boven de **10** jaar en 4 kinderen ***Evert, Maria,*** *Joanna Geertruit en Jannes* onder de 10 jaar. Het hierbij voorkomen van den naam ***Euert*** wijst wel op de waaschijnlijkheid, dat ***Bernardus Alink*** een zoon *Evert* en dus een broer van ***Jacobus Alink was,***

Zwolle. **MR. A. HAGA.**

Van Werle. Inlichtingen verzocht over den in het begin der 17e eeuw te Amsterdam gevestigden koopman *Hieronymus* ***van*** *Werle,* die een ook in het buitenland vermaard antiquiteitencabinet bezat,

Leiden. BIJLEVELD.

Gaveel. In 1898 leefden nog in Amsterdam eenige personen, die den naam *Gaveel* droegen. Komt die naam nog thans h.t.l. voor en zoo ja, waar? Alle mededeelingen zijn welkom.

Leiden, BIJLEVELD.

Van Driel-Wenssen.

Gevraagd gegevens betreffende de ouders van Cornelis Nicolaas van Driel, gest. 1555 en betreffende de ouders van zijn echtgenoote Margaretha Jacobsdr. Wenssen, gest. 1597, ***Jacob*** *Wenssen* en Kornelia van Slingelandt, benevens beschrijving van het wapen Wenssen.

's-Gravenhage. **MEJ.** W. M. RUTGERS.

Van der Vlugt.

Gevraagd gegevens betreffende de ouders van Jan Lourisse van der Vlugt, geb. Overschie 11-2-1646, gest. Overschie 5-6-1716, tr. Arijaentie Pieters. Namen van deze ouders zijn Louwerens Dirx en Maertie Franken.

's-Gravenhage. MEJ. W. M. RUTGERS.

Van der Velde-Vreeswijk.

Gevraagd gegevens betreffende het echtpaar: ***Abraham van der Velde*** „soldaet in 't regiment van den Heer Geeneraal Becker", tr. Utrecht 4-3-1750 ***Lijsbet (van) Vreeswijk,*** weduwe van Gilijams Becker.

's-Gravenhage. MEJ. W. M. RUTGERS.

Geerling-Fock-de Tour.

Gevraagd gegevens betreffende ***Jan Frederik*** *Geerling,* geb. Velp 14-10-1720, zijn ouders ***Frederick Mafthias*** *Geerling* ***en Marie Geertruyd*** *Fock* en zijn echtgenoote ***Wilhelmina de Tour.***

's-Gravenhage. MEJ. W. M. RUTGERS.

[1]) Mogelijk Bramsche ten noorden van Osnabrück. In aanmerking komt wellicht ook Bramstedt ten noorden van Hamburg en twee gelijknamige plaatsen, zoowel ten noorden als ten zuiden van Bremen.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

Ns. 7-10 **LXIIIe Jaargang.** **JULI-OCTOBER** 1945-1946

BESTUURSMEDEDEELINGEN.

De Redactie wordt met ingang van de verschijning van dit nummer overgenomen door Mr. W. W. van Valkenburg, Jonkerlaan 26, Wassenaar,

BESTUURSBERICHTEN.

Op de vergadering van de Groep Noord-Holland van 11 September 1946 is Mr. J. van Doorninck benoemd tot secretaris van die Groep, in de plaats van den afgetreden secretaris Mr. W. C. J. Alpherts, die deze functie sinds 1937 had bekleed.

Rectificatie. Op de Algemeene vergadering van 22 Juni jl. was ook aanwezig het lid Mr. T. N. Naudin ten Cate.

Adreswijzigingen:

DR. G. W. J. BRUINS ..... *Washington.*
1818 H street Washington D.C. N.W. 6.
c.o. International Monetary Fund.

DR. J. R. BUISMAN ..... *Leeuwarden.*
Droevendal 1.

J. C. VAN HARENCARSPEL ..... *Soerabaja.*
Embong *Kenongo 22.*

MR. P. R. TAK LABRIJN ..... *Batavia.*
Floresweg 5.

MR. E. J. MAC GILLAVRY ..... *Laren N.H.*
van Wulfenlaan 8.

N. -VAN OOSTERZEE ..... *'s-Gravenhage.*
Prins Maurtslaan 92.

MR. C. J. M. SCHAEPMAN ..... *'s-Gravenhage.*
Kapelweg 1.

Mevrouw C. J. SIERTSEMA ..... Assen.
geb. Heuvelink. *Kastanjelaan 2.*

W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG . *'s-Gravenhage*
Jan *van Nassaustraat 1d*11.

J. J. WICHERS ..... *Wassenaar.*
Lange *Kerkdam 77.*

Wie kan mij helpen aan de adressen van de onderstaande leden?

DE PENNINGMEESTER.

1. Mr. F. L. F. Altman.
2. Jhr. V. V. van Camminaha.
3. H. J. F. Oetgens van Waveren Pancras Clifford.
4. F. W. Fabius.
5. F. J. Herman.
6. W Henkes
7. Joh. M. van Heijningen.
8. Mr. F. W. A. de Kock van Leeuwen.
9. Dr. G. A. Schaly.
10. B. W. van Schijndel,
11. Mr. E. J. M. Baron van Voorst tot Voorst.
13. C. Baron de Vos van Steenwijk.
14. Mevrouw C. W. van de Weg geb. van Anrooy.
15. Mr. Th. Westerwoudt.

Het Genootschap heeft zich geabonneerd op „Gens nostra", orgaan van de „Ned. genealogische Vereeniging".

AANWINSTENLIJST DER BIBLIOTHEEK.

Familie Backer. [Z.pl.] 1946. nr. 2 en 3. *(Geschenk van Ir. Ä. L. Backer).*

Fermin, A. P. J. B. Bijdragen tot de genealogie van het geslacht Dorren uit het land van Valkenburg. Amsterdam 1944. gestenc. *(Geschenk van den Schrijver).*

[Mettler-Bener, A.]. Chronik des Textilunternehmens Mettler & Co. A.G. St. Gallen. 1745—1945. [St. Gallen 1945]. *(Geschenk van de firma Mettler & Co.).*

Talpa; driemaandelijksch tijdschrift der geneal. ver. „Mol(lj". Amersfoort 1940-1946. jrg. IV (1940), nr. 15—jrg. VIII, nr. 31. *(Geschenk van Dr. W. H. Moll).*

Ons Familieblad [geslacht van Mullem]. Onder red. van J. P. van Mullem. Zuidbroek 1946. jrg. VIII, afl. 1. *(Geschenk van Ds. J. P. van Mullém).*

Hundertfünfzig Jahre Schuster. Kleine Chronik einer Familie und des daraus hervorgegangenen Geschäftshauses von den Anfängen- im ... 1795 bis zum Anfang des ... 1945. St. Gallen enz. [1945]. *(Geschenk van de Firma Schuster).*

[Baensch, H. von]. Geschichte der Familie von Wrangel vom ... 1250 bis auf die Gegenwart. [Met 27 tab. j. Berlin enz. 1887. *(Aankoop).*

Hallema, A. Humor en satyre in Friesche en Noordbrabantsche persoons- en bijnamen. Naarden 1946. Ned. namenkunde. *(Aankoop).*

Hallema, A. Scheld-, schimp- en spotnamen voorheen en thans. Naarden 1946. Ned. namenkunde. *(Aankoop).*

Hallema, A. Bijnamen of het alias als persoons- en naamsonderscheiding.. Naarden 1946. Ned. namenkunde. *(Aankoop).*

Sierksma, K. De traditie der voornamen. Een populairwetenschappelijke studie op grond van enquête-materiaal. Naarden 1946. Ned. namenkunde. *(Aankoop).*

Keyzer, C. en H. Jonker Hzn. De Anna Paulownapolder 1846-1946. Wormerveer [1946]. *(Geschenk van Mr. M. Th. Mijnlief).*

Slootmans, C. J. F. Klokken, beiaard en beiaardiers te Bergen op Zoom vóór 1747, [Z.pl. 1937]. Overdr. uit „Sinte Geertruydtsbronne". 1937. *(Geschenk van Mevr. Wed. Graadt van Roggen, de Bilt),*

Catalogus der tentoonstelling van Madesche oudheden. [Made 1946]. gestenc. (Geschenk *van* het *Gemeentebestuur van Made).*

[Vente, M. A.]. De geschiedenis van Ommen 1831-1940. Zwolle [1941]. *(Geschenk van den Burgemeester van Ommen).*

Rotterdamsch Jaarboekje, onder red. van H. C. Hazewinkel. Rotterdam 1946. 5e rks., III (1945). *(Aankoop).*

Prims, F. Geschiedenis van Antwerpen. Antwerpen 1946. dl. VIII. Met Spanje (1555-1715). 4e boek: letteren, wetenschappen en kunsten. *(Aankoop).*

Bijleveld, W. J. J. C. Heeren met oorringen. [Leiden 1944]. *(Geschenk van den Schrijver).*

De Nederlandsche adel.

De redactie ontving twee artikelen over dit onderwerp van Mr. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich en van Mr. J. R. D. Zwahlen, die hieronder onder één titel een plaats mogen vinden. RED.

I.

Door de Regeering is op 5 April jl. bij de Staten-Generaal een ontwerp van wet in zake de zuivering van de Nederlandsche ridderorden aanhangig gemaakt. In het voorloopig verslag omtrent dit voorstel werd o.m. naar voren gebracht, dat er op het gebied van de zuivering van den adel hier te lande nog geen maatregelen waren genomen, dan wel voorgesteld. In de memorie van antwoord heeft de minister van Binnenlandsche Zaken medegedeeld, dat daaromtrent een *wetsontwerp* in voorbereiding is. Terzijde zij hier opgemerkt, dat al wat met den adel samenhangt regaal terrein vormt (art. 67 Grondwet): de organisatie is dan ook geregeld bij Koninklijke besluiten, anders als bij de ridderorden. die beherscht worden door constitutioneel (art. 68 Grondwet) voorgeschreven wettelijke regelingen. In het bestaande stelsel behoort de zuivering van den adel m.i. bij eenvoudig Koninklijk besluit te worden geregeld; deze materie regardeert den *gewonen wetgever* niet.

Door een en ander is evenwel de aandacht gevestigd op een maatschappelijke instelling, waarbij wij even willen stilstaan. Het instituut: de Nederlandsche adel is namelijk in een verregaande staat van bestofte vergetelheid geraakt, waar noodig iets aan gedaan 'moet worden.

Fungeerde de adel vóór 1848 o.m. in gewestelijk verband mede als kiescollege voor de Staten-Generaal, nadien kwamen aan dezen oudtijds bevoorrechten stand geen staatkundige voorrechten *meer* toe. De staatkundige functie der edelen vóór 1848 was voor den Souverein van het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden aanleiding geweest om voor de vorming van een Nederlandschen adel, zooveel mogelijk gewestelijk georganiseerd in ridderschappen, zorg te doen dragen. Daarbij kon en werd voor een deel voortgebouwd up wat er geweest was onder de Republiek en het Koninkrijk Holland. Zoo leverde de oude, al dan niet riddermatige landadel — die hier te lande staatkundig en in getal nooit zoo belangrijk geweest is als elders in het monarchale Europa van vóór 1789 — na 'bevestiging' of 'erkenning' een behoorlijk aantal op het platteland gegoede edelen, terwijl door 'verheffing' geput werd uit den oneigenlijken adel van de Republiek: het stedelijke regentenpatriciaat. Daarenboven werden nog een vrij groot aantal in / Nederland wonende geslachten van uitheemsche adelijke herkomst 'ingelijfd', terwijl tenslotte het Koninklijk prerogatief van verleening van adelsgunst in zijn eigensten vorm, nl. als vorstelijke belooning voor bewezen diensten, ook een enkele maal werd uitgeoefend.

Zonder de Belgische families, die van 1815-1840 tot den Nederlandschen adel hebben behoord, mede te tellen, zijn in de jaren van 1814 tot 1938 zeer globaal geschat ca 680 geslachten in het stamboek van den Hoogen Raad van Adel opgenomen; originair stamde daarvan ca 45% uit het stedelijke regentenpatriciaat, 25% was herkomstig uit den gewestelijken landadel, 25% droeg een buitenlandsch — meest Duitsch — signatuur, terwijl een kleine 5% als verdienste-adel zou kunnen worden gequalificeerd. *)

Van deze geslachten zijn er op heden ca 230 uitgestorven, dus rond een derde. Aanvulling vindt practisch niet plaats. De thans nog een enkele voorkomende verleening van adelsgunst geschiedt op grond van het feit, dat men behoort tot een geslacht, waarvan reeds takken geadmitteerd zijn, dan wel omdat men stamt uit een familie, die in den tijd der Republiek gedurende een zeker aantal jaren magistraatsfuncties heeft bekleed; ook inlijvingen komen nog wel voor; uiteraard betreft het hier motu-proprio-adel.

Zonder overdrijving kan men vaststellen, dat er in het instituut geen leven meer zit, en dat dat er bezwaarlijk ingebracht zal worden door de wijze waarop thans de toelating geregeld is. Immatriculatie op grond van afstamming 'uit een 17e of 18e eeuwsche regentenfamilie, of op grond van uitheemschen adeldom draagt er al heel weinig toe bij den Nederlandsche adel het representatieve karakter eener hooge, vorstelijke en erfelijke onderscheiding te geven. Het wordt tijd, deze toevoerkanalen te dempen. Heeft het dan nog nut deze grondwettelijke instelling te handhaven? In haar huidigen vorm zeer zeker niet! Daarbij verliezen wij allerminst uit het oog, dat het hier gaat om een zuiver persoonlijk prerogatief, over welks handhaving het staatshoofd de uiteindelijke beslissing heeft. Maar met het maatschappelijke instituut, dat de adel is, hebben wij wel te maken. En wanneer wij nu objectief deze instelling vooral op zijn 'onderscheidingskarakter' beoordeelen, is de conclusie: òf een streep eronder, òf een zoodanige reorganisatie, dat de Koninklijke Nederlandsche adelsgunst weer iets meer beteekent, dan het herstellen van een omissie, door voorvaders in 1814 of later door niet aanmelding of anderszins begaan. En naar onze meening is er voor een dergelijke reorganisatie voldoende materiaal en een behoorlijke aanleiding aanwezig.

Deze aanleiding zou zijn het a.s. 50-jarige Regeeringsjubileum van Hare Majesteit in den zomer van 1948. En er zijn in Nederland gedurende de laatste vijftig jaar zonder twijfel figuren geweest aan wie de erfelijke onderscheiding van adeldom verleend had kunnen worden, en ten aanzien van wie de publieke opinie dit ook zeker gewaardeerd zou hebben. Trouwens plannen in deze richting hebben in 1923 bij het 25-jarig Koninklijk Regeeringsjubileum bestaan. Men kan hierbij denken aan wetenschapsmannen, gelauwerd door een Nobel-prijs, die de fakkels van het geestelijk licht eener vrije wetenschap hoog hebben opgeheven. Men kan denken aan staatslieden, vergrijsd in den strijd voor een beter Nederland; aan arbeidersleiders, die op de sociale ontwikkeling van ons land een blijvend stempel hebben gedrukt: aan hoogwaardigheidsbekleeders, die hun ambt op voorbeeldige wijze hebben vervuld: aan kunstenaars, die den roem van gouden

*) **Tot 1848: 40% landadel; 30% regentenpatriciaat; 25%** buitenlandsche adel en 5% verdiensteadel. **Na 1848 worden deze %%: 10, GO, 25 en 5.**

eeuw op picturaal gebied deden doen voortleven. Doch met deze enkelingen, nog aangevuld mogelijk met leiders van het verzet in den bezettingstijd, verkrijgt men geen levenden adel. Ook zouden moeten worden opgenomen geslachten, die de laatste eeuw, en in het bijzonder de afgeloopen vijftig jaar aan het Koninkrijk van vader op zoon magistraten, diplomaten, officieren, artsen, wetenschapsdienaren, geestelijke voorgangers enz. hebben geleverd, alles tot meerdere eer en glorie van het Vaderland en onze Vorstin. Thans is er de mogelijkheid door creatie van een 'noblesse de robe' aan den Nederlandschen adel weer kleur en relief te verleenen, en ... nieuw bloed. Verder zou men kunnen denken aan hen, die vaak ook van vader op zoon, in de laatste vijftig jaar de Nederlandsche industrie, handel en nijverheid, het bank- en verzekeringswezen enz. hebben uitgebouwd tot wat zij zijn: aan hen, die de Nederlandsche vlag hebben hoog gehouden op de wereldzeëen, en niet minder in de lucht,

Mij dunkt, hier is een zaak aan de orde, die overwogen dient te worden. Zooals het probleem thans ligt zijn er slechts twee oplossingen: of stopzetten, of efficient reorganiseeren. En dit laatste zóó, dat de verleening van de adelsgunst weer een levende en gewaardeerde onderscheiding wordt, waardoor ook latere geslachten zich nog op dezen, onzen tijd zullen bezinnen. De gelegenheid om den adel te verjongen is er, en de aanleiding straks, hopen wij vurig, ook.

M. F. F. A. d. N. t. B.

II.

Van juridsch standpunt bezien hebben de leden van den Nederlandschen Adel thans geen bijzondere voorrechten meer boven niet-adellijke staatsburgers. Het eenige, hun toekomende privilege, is het mogen voeren van een adellijk praedicaat of adellijken titel, die in de registers van den burgelijken stand wordt opgenomen. En omdat het aantal geslachten door uitsterven al aanzienlijk verminderd is en er relatief slechts weinig nieuwe bijkomen, worden de titels en praedicaten door een steeds kleiner getal familie's gedragen. Om verschillende redenen verdient het opnemen van nieuwe geslachten aanbeveling. De groote moeilijkheid is echter welke maatstaven men daarbij moet aanleggen, Niet vergeten mag worden dat de Nederlandsche adel grootendeels uit diplomaadel bestaat, d.w.z. dat door vreemde souvereinen uitgereikte diploma's hier erkend zijn, waardoor de afstamming van een bepaald adellijk goed op den achtergrond kwam te staan. In Frankrijk was voor een adelserkenning steeds het bezit van een adellijk goed verejscht, in Duitschland daarentegen niet. In Nederland zijn beide criteria toegepast. Het gevolg is dat hier familie's zijn opgenomen die van een adellijk goed afkomstig zijn of uit een stedelijk patriciersgeslacht komen. Men vergat echter een belangrijke groep, n.l. den praefeodalen adel, die, in tegenstelling met den feodalen geheel terzijde werd gesteld. Hiertoe behooren bijv. de Friesche eigenerfden die edele heerden bezaten en volgens een bepaald rooster in een bepaalden tijd eenmaal een jaar lang het buurrichterschap uitoefenden. Hiertoe zijn ook de Drentsche eigenerfden te rekenen die 3 of meer hoeven bezaten en daarom tot den adel gerekend werden.

Er zijn verschillende mogelijkheden om personen en geslachten in nieuwe te verleenen adelsgunsten te doen deelen. Een systeem, zooals dat in Engeland wordt toegepast, door belangrijke personen voor hun leven den titel van Sir te verleenen, verdient alleszins aanbeveling, en het is zeker niet onmogelijk om personen van verdienste een titel te geven

zooals b.v. ook de leden van den Raad van Nederlandsch-Indië een droegen, b.v. Edeleer. Maar ook hier zal het nieuw ingevoerd op zekeren onwennigen tegenstand stuiten.

Voor afstammelingen van feodale en prae-feodale adellijke geslachten moeten echter steeds de mogelijkheden blijven openstaan, in den adelstand te worden opgenomen, aangezien deze recht hebben op dezelfde standserkenning, die hun voorouders in de Middeleeuwen ten deel viel. Het zou een onrecht zijn deze aanspraken te ontkennen. Van talrijke nederlandsche adellijke geslachten leven heden nog afstammelingen, die alleszins waardig zijn den voormaligen titel hunner voorouders te voeren, wij denken b.v. aan familie's als van Wagtendonck, Ruygrock, van Steenis, Elema, Idsinga enz. De activiteit hiertoe zal natuurlijk van de naamdragers zelf dienen uit te gaan.

Moeilijker is het afstammelingen van diploma-adel of stedelijke regeeringsgeslachten aan nieuwe maatstaven te onderwerpen aangezien hun afstamming een geheel andere is dan de bovengenoemde groepen. In ieder geval zou voor hun uitsluitend een erfelijk praedicaat gereserveerd moeten blijven.

Aangezien van vele personen bezwaarlijk bij voorbaat te zeggen is of zij of hun nakomelingen zich inderdaad na de opneming ook „adelsfähig" zullen blijven gedragen, zou aan de gebruikelijke erkenning, inlijving, benoeming of verheffing een soort *voorloopige, informeele erkenning van adeldom,* uitgegeven door den Hoogen Raad van Adel, moeten vooraf gaan, zonder dat daarbij een titel wordt verleend en het betreffende geslacht in den Nederlandschen Adelstand wordt opgenomen. Na verloop van tijd kan dan een definitief Koninklijk Besluit worden uitgebracht en het diploma worden afgegeven. Het is tevens een middel om de talrijke hier te Iande woonachtige buitenlandsche adellijke geslachten die tot dusverre geen inlijving verzochten, de gelegenheid te ontnemen, op eigen gezag hier te lande vreemde adellijke titels te gaan gebruiken, zooals dikwijls voorkomt.

Ten slotte behoorde in Nederland het systeem der ontadeling veel vaker te worden toegepast, waarvoor na dezen wereldoorlog aanleiding genoeg is, daar verschillende adellijke families zich op hoogst beschermende wijze misdragen hebben.

Alle bovengenoemde suggestie's staan natuurlijk ten nauwste met de zienswijze van den Hoogen Raad van Adel in verband, en wellicht ook met wijziging in de organisatie van deze instelling. Uitbreiding der werkzaamheden van het college op naastb.ijliggende gebieden, zullen het geen schade berokkenen zoodat bij de controle der dubbele geslachtsnamen ook het bevestigen en registreeren van familiewapens zou kunnen worden ter hand genomen. Wanneer men bedenkt dat de reqistratie van staatswege in Engeland de schatkist eenige millioenen ponden per jaar inbrengt, kan men wel begrijpen hoe de reactie op dit gebied in Neerland zal zijn. Ook het Genealogisch Bureau te 's-Gravenhage, Nassaulaan is een instelling, die een afeeling van het Secretariaat van den Hoogen Raad van Adel zou behooren te zijn.

J. R. D. Z.

Naschrift van den waarnemend hoofdredacteur.

Het vraagstuk van den Nederlandschen adel blijkt, getuige bovenstaande artikelen, belangstelling te hebben. Adel is steeds gefundeerd geweest op twee peilers, t.w. economischen welstand en afstamming. Noch de eene, noch de andere factor kan verwaarloosd worden. Dóor de bepaling, dat de adel in het Koninkrijk der Nederlanden erfelijk is,

is de schaal ten gunste van het laatste punt doorgeslagen. Dit maakt het instituut van den Nederlandschen Adel tot een louter historische instelling met evenwel een groote moreele waarde, indien men althans het levend houden van de herinnering aan een voortreffelijk voorgeslacht als zoodanig beschouwt en indien aan de maxime van den Duc de la Force: Noblesse oblige door het nageslacht inhoud geschonken wordt.

Doch daarnaast kan de adel slechts door het vereischte van maatschappelijken welstand, zijn plaats in de samenleving innemen. Zeer terecht heeft men steeds en overal gevoeld dat de persoonlijke waarde van den te nobiliteeren persoon gesteund moet worden door economische onafhankelijkheid. Het vereischte van het bezit van een havezathe e.d. en het verbinden van inkomsten aan een bepaalden titel, doen dit gezonde beginsel recht wedervaren. Een verarmde adel heeft geen beteekenis. Slechts wanneer men deze beide elementen in zijne beschouwingen betrekt, zal men tot een oplossing kunnen komen van de „historiciteit" van den Nederlandschen adel.

Floris van Ryswyck, Heer van Rysoorde.

Een 15e eeuwsch familiedrama. [1])

Floris van Ryswyck, de trieste held van deze verhandeling, had zoo op het eerste gezicht alles voor om een goed en rijk leven te zullen leiden. Welke booze fee heeft dan aan zijn wieg gestaan en het ongelukkige boorlingske vervloekt en hem gedreven tot de daden, die hij uiteindelijk op het schavct zou moeten boeten?

Geboren omtrent 1415, waarschijnlijk in den Haag in het huis in het Westeinde naast het vermaarde latere huis van Assendelft (nu Engelsche legatie) als eenige zoon en voornaamste erfgenaam- van Jan van Rijswyck en Adriana van den Berge, draagt hij een naam, die reeds onmiddellijk genealogische puzzle's in het leven. roept. Uit welke van Ryswyckgroep werd hij geboren? Vermoedelijk behoort hij niet tot die van Ryswyck's, die via van Dalem uit de Leede's stammen en die hun naam „van Ryswyck" ontleenen aan het oude riddermatige geslacht. dat gegoed was in het land van Altena. Ik vermoed dat Floris' vader stamde uit een jongeren tak van die oude van Ryswyck's en dan kan deze Jan wellicht een zoon zijn van Gijsbrecht van Ryswyck gehuwd met Beatrix van Roon. Naar deze vrouw zal dan de zuster van Floris n.m. de Beatrix van Ryswyck, die wij in den loop van ons verhaal nog meermalen zullen ontmoeten, genoemd zijn.

Van moederszijde was Floris verwant aan den hoogeren Hollandschen adel. Adriana van den Berge toch was de dochter van Kerstant van den Berge (= Hillegersberch) verwekt bij eene van Rijsoorde, wier voornaam ik echter nergens vermeld vond. Kerstant van den Berge ontleende zijn naam aan zijn grootvader van moederszijde, die een lid was van het bekende oud-adelijk geslacht der van Raephorst's. Kerstant's moeder Lysbeth erfde A° 1381 de goederen van Matenesse, welke van haar verstierven op Kerstant's ouderen broeder Wouter van Matenesse. Wat deze personen betreft kan ik niet beter doen dan de lezers verwijzen naar hetgeen wijlen Jhr. Willem Beelaerts daarover in ons maandblad schreef.

Het geslacht Rysoorde, waaruit Adriana's moeder stamde, vond zijn qorsprong in den bekenden leengriffier van de Graven uit het Henegouwsche en Beijersche huis Gherit Aelwynsz., -een man over wien belangstellenden vele gegevens kunnen vinden in het standaardwerk van Jhr. van Riemsdyk „de Tresorie en Kanselarij van de Graven van Holland en Zeeland uit het Henegouwsche en Beyersche Huis" pag. 73 noot 4 en in diens voordracht in de Koninklijke Academie van Wetenschappen over de Registers van Gherit Aelwynsz. Deze Gherit Aelwynsz., zelf een zoon van zekeren Aelwijn en een vrouw Volckwij genaamd, huwde met Mechteld van Leyden Aerntsdr., een zuster van 's Graven Hofkapelaan Mr. Pieter van Leyden. Hoog in gunst staande bij Graaf Willem III hadden Gherit en zijn zoon Aelwijn 1 Mei 1332 alle rechten van edellieden gekregen, waar hij zelf *„niet genoegzaam edel van afkomst"* was. Ik vermoed, dat zijn geslacht door bastaardij uit de oudere burggraven van Leiden stamde. Gherit Aelwynsz. bedijkte en vormde het latere Ambacht van Rijsoorde in het land van Zwijndrcht en zijn kinderen en kleinkinderen noemden zich naar dit bezit.

Gherit's zoon Aelwyn kreeg later de ridderlijke waardigheid en voerde den staat van zijn geslacht op door een huwelijk met Beatrix van de Merwede, een dochter van den in den slag van Stavoren gesneuvelden Heer Floris van de Merwede en diens vrouw Volckwij, die naar alle waarschijnlijk een dochter is van Jan Heeren Gillisz. den bekenden rentmeester van Zuid-Holland in het begin van de 14e eeuw. Deze Aelwyn van Rijsoorde en Beatrix van de Merwede lieten een viertal kinderen na w.o. een niet met name bekende dochter, die gehuwd was met Kerstant van den Berge en de moeder werd van Adriana en -van haar zuster Johanna, de vrouw van Herberen van de Werve. Door het kinderloos sterven van Heer Jacob van Rijsoorde en van diens broeder Floris kwamen alle goederen der van Rysoorde's aan Adriana en Johanna, waarbij alle leengoederen op Adriana vererfden als oudste dochter, althans voor zoover die leengoederen op vrouwen mochten versterven. Die goederen van de Rijsoorde's vormden wel het grootste deel van het latere_ bezit dezer van Ryswyck's.

Floris van Ryswyck zelf ontleent zijn naam naar alle waarschijnlijkheid aan zijn op last van Hertog Aelbrecht te Leiden doodgeslagen oom, voor wiens zielerust de Hertog 3 Januari 1397 een vicarie deed stichten als Zoen voor dien moord. Eenmaal wordt Floris van Ryswyck dan ook als „Floris van Rijsoorde" in een leenacte vermeld.

In officieele acten zien wij Floris voor de eerste maal optreden op 27 Maart 1439 (Hollandsche Leenkamer 114 fol. 106 v.) als hulde voor zijn moeder, wanneer deze na het overlijden van haar oom Heer Jacob van Rijsoorde met de op haar verstorven leenen wordt beleend. Hij, Floris, moet dan zeker meerderjarig zijn. Zijn vader was tusschen 1433 en 1439 gestorven, doch liet blijkbaar geen leengoed na, want van beleeningen van Florisvindt men voorloopig geen spoor. Behalve eventueel geërfd allodiaal goed was Floris dus finantieel afhankelijk van zijn moeder.

Men krijgt een indruk, dat de verhouding tusschen moeder

[1]) Op verzoek van den Hoofdredacteur van het maandblad heeft de heer de Man op schrift gesteld den inhoud van een lezing over Floris vän Ryswyck en zijn verwanten, die hij in het jaar 1946 mocht houden voor leden van de groepen Utrecht en Zuid-Holland.

Het behandelde moge den lezers een beeld geven van gebeurtenissen, die in de 15e eeuw in den Haag plaats grepen en hen tevens inlichten omtrent den familiekring van de personen in zijn verhaal qenoemd en de herkomst van hun voorouders, voor zooverre de bronnen uit dien tijd, helaas veelal schaarsch, dit mogelijk maken.

en zoon verre van goed was. Wat de reden mag geweest zijn is moeilijk na te gaan. Was het de verkwistende levenswijze van den zoon, was het zijn huwelijk met een Haarlemsche poortersdochter, dat aan de positie van den zoon niet dat relief gaf, dat de moeder zich had voorgesteld? Was het de liefde voor haar dochters, intrigue's van die dochters, alles vragen, waarop men het antwoord moet schuldig blijven. Zeker is, dat de zoon weldra in schulden schijnt geraakt en in de jaren 145111452 dan ook zijn moeder een proces aandoet voor het Hof van Holland, dat eindigt met een uitspraak van het Hof, waarbij de moeder verplicht werd aan den zoon jaarlijks 40 pond onderstand uit te keeren, terwijl zij hem ten aanzien van haar leengoederen niet mag onterven. In het „Memoriael" van genoemd Hof blijkt dan ook op 6 Juni 1452 dat voor de eerste maal door Adriana de som van 20 pond als halfjaarlijksche storting is betaald.

Dat de verhouding tusschen moeder en zoon er niet beter op werd is begrijpelijk. Adriana toch was zelfs ten aanzien van haar zuster, die er finantieel ook al niet al te best voor stond, guller dan voor den eigen zoon. Ook aan haar oudste dochter Adriana van Ryswyck had zij op 21 December 1433 reeds een leengoed geschonken.

Toen Adriana van den Berge te den Haag ongeveer einde van 1459 in haar huis in het Westeinde kwam te overlijden bleven de familietwisten dan ook niet uit. Zooals het leenrecht eischte kwam al het leengoed aan Floris als eenigen zoon, Adriana was reeds overleden, althans men hoort niets meer over haar. De tweede dochter Beatrix was met Floris erfgenaam. Aan haar en haar man kwam o.a. de helft van het huis in het Westeinde,

Dat de scheiding niet zonder ruzie verliep, blijkt reeds dadelijk uit een beslissing vermeld in de registers van de Rekenkamer van Holland [2]), wanneer op 19 Januari 1461, ten overstaan van de rekenmeesters en van Claes de Vriese, rentmeester-generaal van Zuid-Holland, Floris in handen van den baljuw van den Haag Arnt van Hodenpijl moet verklaren te zullen voldoen aan de uitspraak gedaan door Claes de Vriese ter zake van het misdrijf door Floris bedreven n.m. het verbreken van de zegels door het gerecht van den Haag geplaatst in het sterfhuis van Floris' moeder en het zich toeëigenen van den inhoud der verzegelde kisten. Bij niet voldoen verbeurt hij een boete van 50 gouden leeuwen.

Vermoedelijk maakten de schuldeischers het Floris wel zeer lastig, hoewel de moederlijke erfenis toch niet onbelangrijk was. Uit de beleeningen van Floris [3]) blijkt, dat de navolgende goederen in zijn bezit kwamen:

a. Het Ambacht van Rijsoorde met 24 morgen land in Zwijndrecht langs de Waal:
b. de visscherij in de Waal naast Rijsoorde;
c. vier morgen achter de Zijl nabij Leiden;
d. het „Clochuys" binnen Leiden bij „den Blauwen Steen op de hoeck van de Marsemansstege":
e. hoeven binnen en buiten Leiden;
f. een woning met dertig morgen in Rijswijckerbroeck in het ambacht van Rijswyck.
g. een rente op zestig morgen land onder Bloemendaal:
h. negen morgen op Meerburgerwetering (zijnde leen van Leck en Polanen).

De beleeningen *a* tot en met g leeren ons de vrouw van Floris van Rijswyck kennen. Op St. Pouwelsdach conversio 1461 na den lope onser Hove (25 Januari 1462) maakt hij haar de lijftocht aan de mindere helft van al de hier vermelde goederen. In die acte wordt zij genoemd Geryt Buyse (Gerarda Buyse) Woutersdochter, 'een Haarlemsche en vermoedelijk dochter van dien Wouter Buyse of Buus die als leenman van de Abdij van Egmond en gegoed onder Castricum zegelde met een smal rechtstaand kruis en 3 merletten in elk kanton (zie Nederlandsche Leeuw April 1926).

Reeds dadelijk begint Floris zich van leengoed te ontdoen, de rente uit de 60 morgen onder Bloemendaal draagt hij reeds op den dag van zijn beleening over aan Claes de Vriese, den reeds hierboven vermelden rentmeester-generaal van Zuid-Holand. De helft van het moederlijk huis in den Haag verkoopt hij aan Jan Dedel gehuwd met zijn zuster Beatrix. Maar ook zijn belangrijk goed Rijsoorde kan hij niet bhouden en hij verkoopt dit aan genoemden Claes de Vriese, wat aanleiding is tot een hevige ruzie met Beatrix en een proces voor het leenhof. In de uitspraak [4]) worden echter Floris' rechten erkent en als gevolg van die beslissing heeft op 14 October 1466 de overdracht plaats en wordt Claes de Vriese op dien datum beleend, nadat Gerarda Buyse afstand heeft gedaan van haar lijftocht.

Dedel en zijn vrouw wisten zich echter door terugkoop van Claes de Vriese weer in het bezit te stellen van het oude familiegoed en op 27 Mei 1467 keerde het goed dan ook weer aan de nazaten van Gherit Aelwynsz. terug. [5])

Ook het leen van Leck en Polanen was uit het familiebezit verdwenen: reeds op 7 Juli 1463 had Floris dit goed verkocht.

Tenslotte was hij zijn geheele erfenis aan leengoed kwijt het leeuwenaandeel was in het bezit van Dedel en zijn vrouw overgegaan en zoodoende voor haar en haar kinderen bewaard gebleven.

Met Floris van Rijswijck gaat het steeds verder achteruit. Vermoedelijk teert hij op het geld van zijn vrouw, die tot een welgestelde familie te Haarlem schijnt behoord te hebben, o.a. gerechtigd tot een stoel in het Heilig Kerstmisgilde aldaar. Onderwijl zet hij de processen tegen zijn zuster en haar man voort, met ongunstig gevolg. Zoo gaf de Groote Raad teMechelen blijkbaar een uitspraak, die ongunstig voor Floris luidde en waarin hij een reden zag om zijn ontvredenheid op weinig oirbare wijze ter kennis van dien Raad te brengen. Het gevolg van deze handelwijze blijkt uit de uitspraak van het Hof van 15 Juni 1471 [6]). Daaruit blijkt, dat hij een onbehoorlijken brief aan den Raad geschreven had van zulk een lasterlijken aard, dat de procureur-generaal van het Hof den niet malschen eisch stelt om den delinquent, die wegens zijn misdrijf reeds te Dordrecht was gevangen gezet, vandaar ontvlucht en later opnieuw gearresteerd was en nu op de Voospcort te den Hage (de bekende Gevangenpoort) zat opgesloten, te bestraffen op de navolgende wijze:

1e. dat Floris van Ryswyck zal verschijnen voor het genoemde Hof van Holland „blootshoofds en de barebeens", met een mijter op het hoofd, waarop de door hem gebezigde scheldwoorden staan geschreven;
2e. dat hij knielend vergiffenis zal afsmeken:
3e. dat hij daarna op een Maandag gedurende twee uren aan de kaak zal worden gesteld;

---

[2]) R.A. 's-Gravenhage, Rekenkamer No. 28 fol. 128 verso.
[3]) Holl. Leenkamer No. 117 caput Noord-Holland folio 7 verso e.v. en caput Zuid-Holland folio 4 verso, alsmede Nassau-Domeinraad No. 6461 folio 337 verso.
[4]) Zie het register No. 117 van dc Hollandsche Leenkamer caput Zuid-Holland folio 25.
[5]) Holl. Leenkamer No. 117 caput Zuid-Holland folio 27 verso/28.
[6]) Sententien van het Hof van Holland No. 472 acti 19.

4e. dat hij vanwege zijn gelaster met een gloeiend ijzer door zijn tong zal worden gestoken;

5e. dat hij vervolgens voor eeuwig zal worden verbannen uit Holland, Zeeland en Friesland en al zijn goed zal worden verbeurd verklaard.

Mocht het Hof anders beschikken, dan legt de Procureur-Generaal zich bij voorbaat bij de beslissing neer.

De verdediging van beklaagde geeft ons een weinig verheffenden indruk van Floris' karakter. Hij verschuilt zich achter de rokken van zijn vrouw.

Hoewel bleek, dat hij de supplicatie aan den Grooten Raad eigenhandig had geschreven, hetgeen hij uiteindelijk erkent, zegt hij, dat zijn vrouw dit stuk zonder zijn instemming had ingezonden en dat daardoor zijn beschuldiging, dat de rechters hun beslissing „abuyselicken ende tegensrecht" gegeven hadden, te hunner kennis was gekomen.

Als reden waarom hij het stuk had geschreven geeft hij op:

„dat hij hem selven gepassioneerd vindende ende overdenckende, dat hij een goeloys, elendich ende arm edelman was, Jan's eenige soon van Ryswyck ende dat syn suster, Jan Dedel's wijff alle de heerlycke goederen nae haer genomen hadde."

Gelet op den vrijwilligen verkoop van al zijn leengoed is deze verklaring wel weinig ter zake dienende en is het verwijt aan zijn zuster, die slechts trachtte het familiegoed te bewaren, wel zeer ongegrond. Toch schijnt het Hof wel termen gevonden te hebben om den zeer crimineelen eisch van den procureur-generaal niet in te willigen en het navolgende oordeel uit te spreken op den reeds vermelden datum van 15 Juni 1471 n.m. dat beklaagde:

„blootshoofds ende ongegort om vergiffennis bidden sal, seggende dat sulcke supplicatie als hij den voors. Hove overgelevert gehadt heeft, hij dat gedaen heeft als doe ter tijt qualick bedaicht wesende ende dat hij daertoe tot vermaninghe van den voors, Hove een bedevaert doen sal tot Sinte Pieters ende Sinte Paulus te Rome ende porren ende up wege staen binnen XL dagen, nadat hij bij den voors. Hove des vermaent sal syn ende niet weder binnen de voorsz. lande van Hollant, Zeelant noch Vrieslant te comen voir den tijt, dat hij de voorsz. Hove wairachtig bethoon gedaen heeft, up die verbuertnisse van zijnre rechterhandt.

Ende mits deser zoe absolevert 't voorsz. Hoff den voors. verweerder van den eysch ende impetrantie van den voorn. procureur den welcken 't voorsz. Hoff imponeert een ewich silencie ende zwijgen.

Actum XV dage in Junio LXXI.

Presentibus: Alcmade, Assendelft, Halewijn, Eycke, Wije, Wilde, Witte, Werve, Oostdorp, Wyngaerden, Rentmeester Zwieten. Belle. Daer bi was ic T. Poes."

Vermoedelijk heeft Floris den tocht naar Rome volbracht, in elk geval is hij met Paschen 1472 weder in den Haag terug, wanneer het slot van het drama zich afspeelt.

Op Zondag 5 April 1472 schijnt Floris zich vervoegd te hebben aan het huis van zijn zuister op het Voorhout en gaande vandaar naar de Groote Kerk heeft hij haar onderweg in drift doodgeslagen.

Het verdienstelijke werk van Dr. N. J. Pabon, „de Hofboeken van 's-Gravenhage" maakt het mogelijk het verloop van het drama volkomen te reconstrueeren. Floris moet zijn zuster afgehaald hebben aan het „breede huys" dat Jan Dedel met zijn vrouw bewoonde, gelegen op het Voorhout tusschen de Hooge Nieuwstraat en het Lange Voorhout,

vandaar gingen zij door de Hooge Nieuwstraat naar den Kneuterdijk. Onderweg schijnen zij reeds woorden gehad te hebben en de twist is zoo hoog geloopen, dat Floris met getrokken degen zijn zuster gedrongen heeft in de Hartogstraat en haar bij het huis van den Grave van Oostervant, gelegen tusschen Plaats, 'hoek Kneuterdijk en Hartogstraat heeft overhoop gestoken.

In de Crimineele Sententien van het Hof van Holland vindt men het volgende [7]):

„Roerende Floris van Ryswyck gerecht met den zwaerde".

Alzoo Floris van Rijswijck bekent heeft, dat hij op den H. Paeschdag 1.1. vóór die Hoogmisse Jan Dedel's huisfrou voorn. Floris' zuster van vader mende moeder wegen

„me ingesetten lage ende voorrade van after met eenen „langen messe leydende deur ende in den huyse van „wylen den Grave van Oostervant zal. ged. alhier in „den Haghe *om* in die Groote Kercke ter misse te *gaen,* „geslagen heeft drie of vier wonden in het hoofd" enz.

Zij bleef dientengevolge ter plaatse liggen *en* stierf twee of drie uur later.

Het Hof veroordeelt hem:

„dat hij uit den Hove gesleept wesen sal ten paerdstaerte „op een horde als moordadig feit gedaen hebbende tot „voor dat waerdige Heilige Cruys alhier in den Haghe „opter Plaetse ende aldaer eerst op een block ende „staecke zijn regterhand afgehouwen. En de daerna gerecht zijn zal mitter zwaerde ende zijn hoofd ende romp „op een rad."

Vonnis en executie hadden plaats op 7 April 1472.

Floris' weduwe heeft hem zeker *nog eenige* jaren overleefd, zij wordt A° 1480 nog genoemd in het H. Kerstgilde te Haarlem.

Alvorens te eindigen wil ik nog eenige aandacht wijden aan het slachtoffer zelf: Beatrix' leven toch was ook al niet zonder zorgen geweest.

In eerste huwelijk was zij getrouwd geweest met Claes van Waerder, gegoed onder Catswoude, Zoeterwoude en in het Ambacht van Voorburg, alwaar hij leengoed bezat. Kort na het huwelijk had Claes het echtelijk huis verlaten en was een jaar of zes, zeven weggebleven, zich gedurende dien tijd ophoudende te Luik, Utrecht en elders, waarna hij in 1455 in Holland terugkeerde. Na eenige jaren afwezigheid had Hertog Willem V het beheer van zijn goederen, na gedaan verzoek, geschonken aan Claes' verlaten vrouw Beatrix. Toen Claes teruggekeerd was, wilde hij het beheer van zijn goed weer tot zich trekken en tevens in het bezit gesteld worden van de medegave, die Adriana van den Berge zijn schoonmoeder aan haar dochter had toegezegd. Een proces voor het Hof volgde, met als gevolg dat Claes bij uitspraak van dit college van 8 Maart 1455 in het bezit van zijn goederen werd hersteld, onder voorbehoud, dat hij zekerheidsstelling moest verleenen ten aanzien van de onderhoudskosten van zijn vrouw. [8])

Gelukkig schijnt dit huwelijk dus niet te zijn geweest. Kinderen had het echtpaar niet en het duurde niet lang of Claes was gestorven, waarna Beatrix (zeker vóór 9 Augustus 1465) hertrouwde met Jan Dedel. Omtrent hem kan men eenige gegevens vinden in Batavia Illustrata [9]). Hij is raad en secre-

[7]) Crimineele Sententien van het Hof van Holland no. 5651 Juni 1464—July 1481 folio 82 verso en volgende.

[8]) Hof van Holland, Sententien No. 464, acti 14.

[9]) t.a.p. pag. 1125.

Overzicht van de verwanten van Floris van Rijswijck.

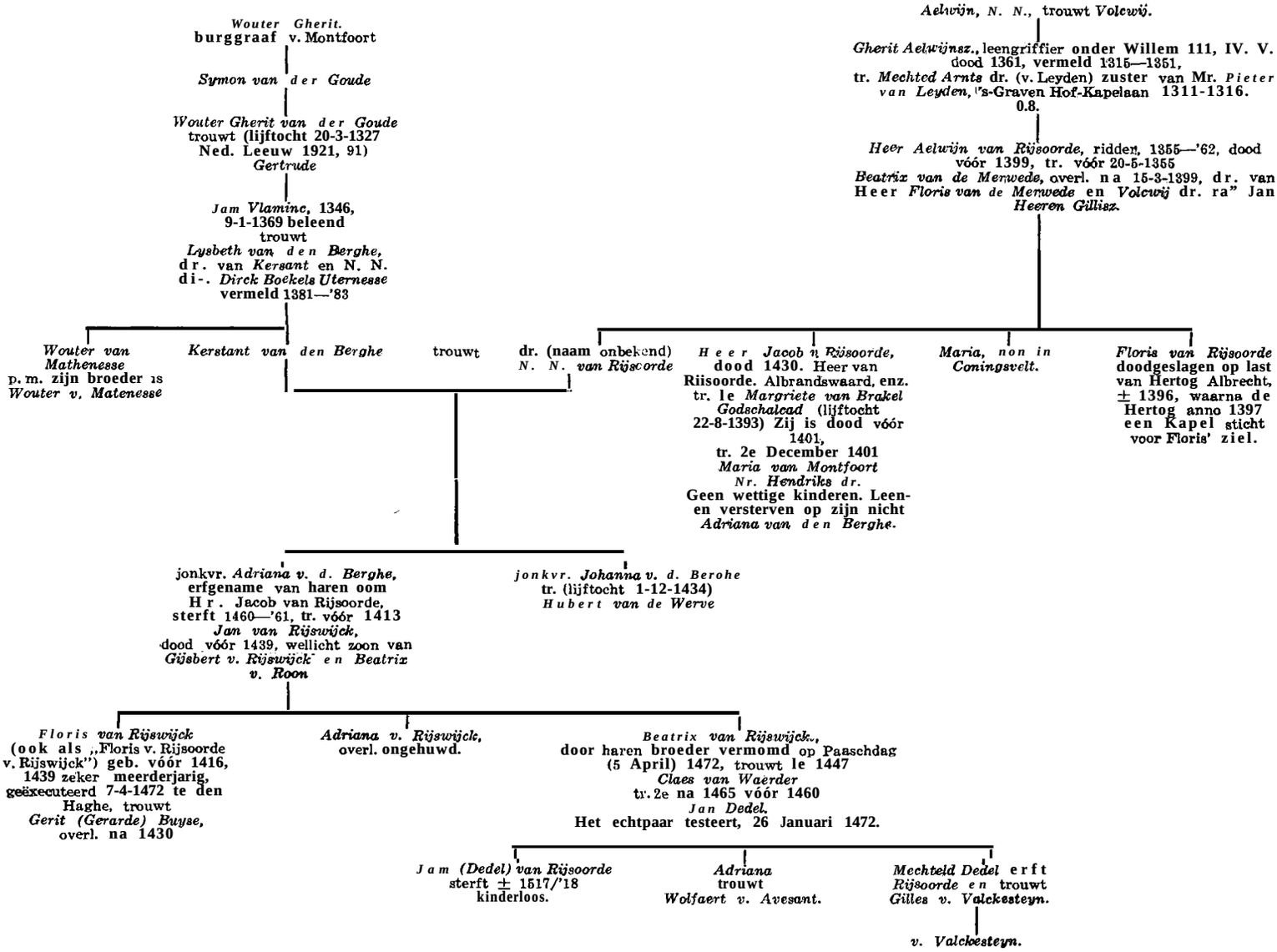

taris van Hertog Philips geweest. Het echtpaar Dedel-van Rijswijck kreeg een drietal kinderen. Merkwaardig is wel, dat Dedel en zijn vrouw reeds in 1471 behoefte gevoelden tijdig orde op hun zaken te stellen, zij vragen dan octroy om over hun leenen te mogen beschikken, welk octroy hun op 7 October 1471 werd verleend. Als gevolg daarvan maken zij op 26 Januari 1472 hun testament, waarbij zij hun leengoederen deelbaar maken onder de drie kinderen, genaamd Jan, Machteld en Adriana.

Na den moord op de moeder vindt men dan ook de beleeningen van Jan en Machteld op 1 November 1473. [10])

De jonge Jan Dedel was toen nog minderjarig. Zelf legt hij den leeneed af op 23 Juli 1489, maar hij moet reeds meerderjarig geweest zijn op 11 Maart 1487, wanneer hij in verband met huwelijksvoorwaarden tusschen Wolfaert Aelbrecht Symonszoon en Jan's jongste zuster Adriana te hunnen behoeve leengoed opdraagt. [11]) Nadat haar man (vóór 9 September 1496) is overleden, hertrouwde zij 25 Januari 1499 met Pieter Potter van der Loo. Zij leefde nog 15 December 1517, haar erfgenaam was tenslotte haar zoon Aelbrecht van Avesaet Wolfaertsz. wiens eenige dochter Aleyt door haar huwelijk met Nicolaas van der Duyn de bezittingen zou brengen in de familie van der Duyn.

Toen Jan Dedel Junior kinderloos gestorven was erfde zijn oudste zuster Machteld het leeuwenaandeel van het oude Rijsoorde bezit. Zoo bezat zij tenslotte de ambachten van Rijsoqrde en Schrevelshoek en de hofstad met 30 morgen in Ryswykerbroek.

Zij was (huw. voorwaarden 3 Januari) a° 1485 gehuwd met Gilles van Valckesteyn uit de bekende Leidsche familiegroep van Boschuysen—van Valckesteyn-van der Laen. Een gemakkelijke vrouw schijnt zij niet te zijn geweest. Zij liep weg van haar man en weigerde samenwoning, zooals de acte van het Hof van Holland vermeldt en sprak allerlei kwaad van haar man. (Hof van Holland Sententien No. 495 acte 60, 9 Juli 1521). Vermoedelijk was het omstreeks Paschen 1518 reeds mis tusschen het echtpaar, immers wanneer zij

10) Hollandsche Leenkamer no. 118, caput Noord-Holland folio 44 en 45.

11) Holl. Leenkamer No. 120 caput Noord-Holland folio 32.

na den dood van haar broeder Jan op 14 April 1518 met Rijsoorde enz. wordt beleend, treedt niet haar man als hulder op doch Meester Cornelis van Schoonhoven „daertoe versocht".

Machteld Dedel, die ook in acten voorkomt als Machteld van Rijswyck en als Machteld van Rijsoorde, stierf vóór of begin 1524. Op 3 December van dat jaar werd haar zoon Gerrit van Valckesteyn met haar goederen beleend. Hij was nog minderjarig althans als zijn voogd treedt dan op Mr. Abel van Coulster, raad-ordinaris van het Hof van Holland, waarna Gerrit zelf op 9 Maart 1527 den leeneed aflegt. Volgens van Leeuwen Batavia Illustrata zou hij op St. Jacobsdach 1498 zijn geboren. Rijsoorde en Schrevelshoek [14]) kwamen na Gerrit's dood aan diens zoon Nicolaas van Valckesteyn, die beide leengoederen verkocht en wel Rijsoorde aan Mathijs van Nederhoven, die 20 April 1594 werd beleend en Schrevelshoek aan Willem van Beveren, die 3 September 1593 werd beleend. Geen van beiden staat in eenige familiebetrekking tot de vroegere eigenaars, zoodat uiteindelijk alle moeite van Beatrix van Rijswijck en haar man om het leenbezit in hun geslacht te houden, vergeefs is geweest.

Het is mij niet gelukt vast te stellen of Floris van Rijswijck zelf nog kinderen heeft nagelaten, tengevolge van den verkoop van zijn leengoed en de confiscatie van zijn bezittingen is elk spoor van zijn eventueel nakroost verloren gegaan.

J. P. DE MAN.

14) Dit heet later steeds Strevelshoek, ongetwijfeld op grond van een oude verlezing. Red.

Van Hengel.

1600—1850.

Inleiding:

Den naam van Hengel komt men op vele plaatsen van Nederland tegen, maar niet alle dragers daarvan behooren tot éénzelfde geslacht. Tot nu toe kan men vijf groepen onderscheiden, en wel in de eerste plaats een in het begin der 17e eeuw van Bocholt in Munster naar Bredevoort gekomen, en in de 18e eeuw te Winterswijk en Amsterdam gevestigd geslacht, dat het onderwerp van dit artikel vormt, en dat reeds eerder opgenomen werd in Nederland's Patriciaat 1944.

Dan zien wij in de tweede plaats talrijke van Hengel's afstammende van Jan ten Holte van Hengel te Dinxperlo, geboren omstreeks 1620, en van Wessel van Hengel te Gendringen, die waarschijnlijk dezelfde is als de Wessel die 11 October 1648 als zoon van Wynnolt van Hengel te Doetinchem werd gedoopt. Hoewel nog geen familieverband tusschen Jan en Wessel kon worden aangetoond, is dit wel waarschijnlijk te achten. Van deze beiden stammen de meeste, waarschijnlijk alle van Hengels die nog in leven zijn en niet tot het hierboven genoemde geslacht behaoren, af. De nakomelingen van Wessel voeren in hun wapen een springend hert, waarmede Wessel van Hengel, stadsbode van Leiden op 2 Maart 1761 zegelt. [1])

Ten derde is daar een waarschijnlijk uitgestorven geslacht, dat eenig aanzien te Utrecht en Amsterdam genoot, en waarvan Joris van Hengel, omstreeks 1580 te Antwerpen geboren, de stamvader was. Een genealogie hiervan werd door mij gepubliceerd in de Nederlandsche Leeuw 1943, kol. 205 e.v.

1) Mededeeling van den Heer R. T. Muschart te Arnhem.

Joris was mogelijk dezelfde als de Joris die overleed op 4 October 1654 en in de St. Jan te 's-Hertogenbosch werd begraven, tesamen met zijn ouders Huybert van Hengel, notaris binnen die stad, overleden 11 Augustus 1646, en Johanna Peters van Stiphout, overleden 8 November 1662. Het op hun grafsteen ingebeitelde wapen vertoont een hertekop met hals in het schild en op den helm. [2])

In de vierde plaats zijn een groot aantal dragers van den naam ten Hengel te vermelden. Zij komen uit de omstreken van Goor, waar zich de goederen Lutticke-Hengel en Groot-Hengel bevonden. Het laatste bestaat ook heden ten dage nog. Tot de oudere generaties behoorden Roelof ten (Groot-) Hengel, overleden te Goor in 1655, oud. omtrent 100 jaren, Geert ten Hengel, in 1669 burgemeester van Goor, Een enkel lid dezer familie nam voorzetsel en wapen van het Bocholt-Bredevoortsche geslacht aan, zoo de te Londen en Utrecht gewoond hebbende en in 1785 overleden kunstschilder en -handelaar Harmen Frederick ten (later „van") Hengel, gehuwd met Sophia Elisabeth van Groenedal [3]).

Ten slotte zijn daar een aantal militairen en anderen, waarvan niet uit te maken is, of zij tot een dezer geslachten behooren.

In dit artikel is de volledige genealogie van de' eerste zeven generaties van het in Patriciaat behandelde geslacht samengevat, waarbij enkele aanteekeningen gevoegd werden over latere generaties van aldaar niet behandelde uitgestorven takken. Met de Patriciaat-genealogie tesamen vormt dit artikel dus de volledige genealogie van het Bocholt-Bredevoortsche geslacht van Hengel.

Uitgaande van een aantal parenteelstaten — thans grootendeels in het bezit van de familie Meyerink te (Winterswijk (zie hieronder A VI 8) — werden de volgende gegevens in hoofdzaak verkregen door onderzoek *in* de archieven te Amsterdam en Arnhem, waarbij vooral het doorwerken van de Bredevoortsche gerechtelijke protocollen door den Heer J. J. Kleinhoonte te Arnhem [4]) — wien hier dank gebracht zij — vermeld dient te worden.

Voor aanvullingen en verbeteringen houd ik mij gaarne aanbevolen.

Oorsprong en herkomst:

Sedert het midden van de veertiende eeuw vinden wij den naam van Hengel in Gelderland, zoo in 1350 Henricus de Hengelo, richter in Winterswijk, in 1390 Johannes de Henghel, burger van Zutphen en zijn echtgenoote, van 1403 tot 1421 Gerardus van Hengel (de Hengel(o)), burger van Arnhem, ambtman der Abdij van Prüme te Arnhem en Voorst [5]), in 1427 Henrich van Hengel1 in een gelderschen verbondsbrief.

De eersten echter waarvan met eenige zekerheid aan te nemen is, dat zij tot de oudere generaties van het hier te behandelen geslacht behooren, zijn:

Henrich van Hengell, van 1595 tot 1629 vermeld als bezitter van het goed Avergohr nabij Anholt.

Gerrit van Hengel, sedert 1611 genoemd als hebbende een windmolen in de Rossau bij Rees [6]),

Jan (Johan)' (Weyenborch genant) van Hengell, in 1609

2) Smits, De Grafzerken in de kathedrale St. Janskerk te 's-Hertogenbosch.
3) Verg. Notaris Mr. Jacob Smit, Utrecht. 30 October 1758.
4) Dit onderzoek is nog niet voltooid en wordt voortgezet.
5) Proefschrift Mej. Maris en Arnhemsche schepenacten.
6) Mededeelingen van Dr. Zelzner, Vorstelijk Salm-Salm'sch Archief

en 1611 in de Bredevoortsche protocollen voorkomend als procureur, en

Peter van Hengel en Geesken weduwe Johan van Hengels, te Bredevoort vermeld in 1622 [7]),

terwijl voorts in doop- en trouw-registers als volwassenen staan opgeteekend:

Gerrit, Zutphen 1623; Jan, Zutphen 1624; Hendric Petersz, Wel 1637; Hendric, Zutphen 1637; en Werner van Hengel, Bocholt 1654.

De naam komt verder nog voor in de kerkeboeken van Grieth aan den Rijn en Anholt.

Een onderzoek te Bocholt dat in het voornemen ligt, zal ongetwijfeld meer licht op vroegere generaties werpen.

De naam kan in verband staan met de plaatsen Hengelo (eertijds ook Hengell) in Overijssel en Gelderland, met de eerder genoemde goederen bij Goor, met de buurtschap Henxel bij Winterswijk of ook met Hengelborg in Westfalen. Ook in de buurtschap Lintelo in de Heerlijkheid Bredevoort bevond zich een Henge(l)feld(t) in 1616.

Als meer onmiddellijke plaats van herkomst moet wel beschouwd worden de grensstreek van zuidelijk Gelderland en Munster, waarin de stadjes Bocholt, Rees, Anholt en Bredevoort 'gelegen zijn.

Het door de beide eerste generaties vaak als „tusschennaam" gebezigde „Schulten" zal wellicht eens te verklaren zijn in verband met het bestaan der Schultenboeren. Nog heden noemt men in den Gelderschen Achterhoek een boer van meer dan gemiddelden welstand „Schulte" en men vindt daar nog een aantal schultenhoven [8]). Oudtijds was de schulte over een aantal hoorige boerenhoeven geplaatst terwiil in het Bocholtsche vaak groote goederen van den bisschop van Munster „ten schultenrechte" in leen werden gegeven [9]).

Wapen:

Dr. Gerard (Schulten) van 'Hengel zegelt 8 October 1676, 29 Januari 1684 en 21 September 1684 met in het schild een dwarsbalk, vergezeld boven van een wassenaar, beneden van een omgekeerde wassenaar. Helmteeken onduidelijk, mogelijk een kalebas of een miskelk [10]). Blijkbaar wijzigde hij omstreeks 1685 zijn wapen.

In de volmachten van de Geldersche en Bergh'sche leenkamers en in de stukken van allerlei aard (Zutphen) zegelen:

Dr. Gerard van Hengel (11) in 1686, 26 April 1694, 1699,

Dr. Anton van Hengel (II, 3) 20 Mei 1690,

Steven Jan van Hengel (111)' in 1712 1715, 1728,

Steven Joan van Hengel jun., (III, 6) in 1740, 25 April 1746,

Steven Jan van Hengel (A VI) in 1789 allen met het volgende wapen:

„Een uit een wolk van den linker schildhoek uitgaande arm, een weegschaal vasthoudend. Helmteeken, een uitkomende arm met den elleboog naar rechts een schuinslinks omlaaggericht zwaard voerend." [11]).

Volgens Van Rijckhuyzens Wapenboek no. 336 in voce

7) Judicieel Protocol Bredevoort 19-10-1609, 1-6-1611, 22-6-1611, 25-6-1611 en 10-7-1611. en het testament van Coene Schulte ten Borninckhave, Voluntair Protocol Bredevoort 7-6-1622.

8) Verg. hieronder bij 111 de acte van 23-5-1701 en Ned. Leeuw 1941, „De oudste generaties van het geslacht van Karnebeek".

9) Reigers, Gesehichte der Stadt Bocholt.

10) Rijksarchief 's-Gravenhage, Nassausche Domeinen Bredevoort 5499/4 (Weversgilde Winterswijk) en mededeeling van den heer R. T. Muschart.

11) Mededeelingen van den Heer R. T. Muschart te Arnhem, Verg. Ned. Leeuw 1924; 187.

van Hengel, een uit een wolk van den linker schildhoek uitgaande arm, een weegschaal in de hand houdend, zonder kleuren [12]).

Een zelfde afbeelding met een blauwe wolk in een blank schild, geharnaste arm, gouden weegschaal en met een zilverblauwen wrong, zilver-roode dekkleeden en een geharnasten arm, een deel van de weegschaal vasthoudend als helmteeken, komt voor op drie Chine de Commande borden, één waarvan is afgebeeld in Ned. Patriciaat 1944.

Thans voert de familie: „In blauw een uit een zilveren wolk van den linker schildhoek uitgaande geharnaste arm, in de hand van natuurlijke kleur een gouden weegschaal houdend. Wrong zilver-blauw, dekkleeden zilver-blauw (zilver-rood). Helmteeken: een uitkomende geharnaste arm in de hand van natuurlijke kleur een schuinslinks omlaaggericht zwaard voerend" [13]).

Genealogie:

1. Geert *Schulte van Hengel*, burger van Bocholt, doopgetuige in 1663, trouwt voor de eerste maal *Teunisken (Anthonia) Wisselinck,* doopgetuige in 1650, en na haar dood voor de tweede maal, na ondertrouw te Bredevoort in Juli 1651, te Bocholt met *Elsken Corten,* jongedochter van Borken, woonachtig tot Bredevoort, die in 1652 als doopgetuige optreedt [14]).

Hoewel tot heden hiervoor geen doorslaggevend bewijs gevonden werd, meen ik voorloopig aan te mogen nemen, hier den vader van Dr. Gerard Schulten van Hengel en zijn broeders Derck en Jan van Hengel gevonden te hebben en wel op grond van de volgende overwegingen.

Stephan Jan, de oudste zoon van Dr. Gerard S. van Hengel kreeg de voornamen van den eersten echtgenoot zijner moeder, Dr. Stephan Wisselinck en waarschijnlijk van diens vader landschrijver Johannes Wisselinck. De tweede zoon zou nu naar oud gebruik den voornaam van zijn grootvader van vaderszijde dienen te krijgen, en inderdaad heet het 'tweede kind dan ook Gerrit Adolph. Aangezien Dr. Gerard's echtgenoote uit haar eerste huwelijk reeds zes kinderen had, zullen haar ouders daar reeds hun petekinderen gevonden hebben, en komt voor het derde kind de voornaam van vader's moeder in aanmerking, En dit derde en laatste kind wordt dan ook bij den doop Anthonius genoemd.

Dan stond bij den doop van Stephan Jan diens vermoedelijke grootvader getuige.

En tenslotte moet gereleveerd worden, dat van de talrijke midden-17e eeuwsche van Hengel's alleen Geert en zijn vermoedelijke oudste zoon Dr. Gerard zich Schulten van Hengel noemden.

Voor de nauwe relatie die dit geheele milieu van Gelderse bestuursambtenaren en juristen tesamenhield is kenmerkend, dat beide echtgenooten van Geert Schulte van Hengel doopgetuigen waren van kinderen uit het eerste huwelijk van Dr. Gerard S. van Hengel's latere echtgenoote.

Hoewel de Wisselinck's, die toch ook grootendeels te

12) Mededeeling van den Hooaen Raad van Adel.

13) In de 19e en het begin der 20e eeuw werd gedurende eenigen tijd door den jongeren tak van het hier behandelde geslacht ten onrechte het door Rietstap afgebeelde wapen van de in de inleiding sub 3 vermelde familie gevoerd, t.w. „In rood een zilveren keper beladen met een wassenaar en vier zespuntige sterren van rood. en vergezeld van drie haken van zilver (goud)". Verg. Ned. Leeuw 1943, kol. 205 e.v.

14) Trouwboek Geref. Kerk te Breedevoort. ondertr. Juli 1651. getr. te Boekholt, Geert Sehulten van Hengel, borger tot Boeckholt, wdr. v. Teunisktm Wisselinck, en Elsken Corten, jd. van Borken.

Bocholt gevestigd waren, zeer veel en geregeld in de Bredevoortsche protocollen voortkomen, ontmoeten wij daar Geert Schulte van Hengel geen enkele maal. Wel echter wordt in 1628, en 1637-1639 herhaaldelijk gewag gemaakt van Geerdt van Hengell, eveneens burger van Bocholt, in 1639 herbergier te Bredevoort, die in 1628 Hendersken Bussinck tot echtgenoote had [16]). Waar het voor de hand ligt, te vermoeden, dat beide Geert's in werkelijkheid slechts een en 'dezelfde zijn, die dan drie maal gehuwd was, moge er op gewezen worden, dat de herbergier in 1637 reeds een meerderjarige dochter had [17]), terwijl Dr. Gerards broeder Derck pas in 1648 of '49 werd geburen, zoodat dan tusschen de geboortejaren dezer kinderen een tijdsbestek van 35 jaren lag. Dat echter tusschen allen nauwe betrekkingen op zijn minst moeten hebben bestaan 'blijkt wanneer in 1639 als volmachtiger van den herbergier Geerdt optreedt Rudolphus Theben, omstreeks 1620 gehuwd met Margaretha Wisselinck, tante van Dr. Stephan Wisselinck voornoemd en ook vermaagschapt met Geert Schulte van Hengel's eerste vrouw.

Te Bocholt wordt op een inkwartieringslijst van 1633 Gerrit van Hengel genoemd, zeker identiek met een van beide, of met beide Geerts.

Uit het eerste huwelijk:

1. Dr. Gerard *Schulten van Hengel,* volgt 11.

2. ***Jan van Hengel,*** genoemd in het testament van zijn broeder Derck in 1678. Van hem is niets bekend, ook niet uit welk huwelijk van zijn vader hij stamde [18]).

3. Derck ***van Hengel,*** geboren te Bocholt in 1648 of '49, was herbergier te Bredevoort, provisor der armen aldaar, en eigenaar van grond binnen en buiten Bocholt en Bredevoort. Op 7 Augustus 1678 [19]) maakte hij zijn testament — dat hij in 1683 herriep — en institueerde tot eenigen erfgenaam zijn broeder Gerard. Legatarissen waren diens drie zoons, Derck's broeder Jan, en zijn nicht Mechtelt Wisselinck. Tot de eigendommen van Derck behoorde ook een derde van het goed te Bockel waarvan de beide andere derden toebehoorden aan den stiefzoon van zijn broeder, Bernard Wisselinck, en aan den keurnoot Jacob Evers, die zijn deel had gekocht van den voogd (Gerrit)' Kalf (f). Voorts behoorden daartoe twee hoven voor de Misterpoort en den kleinen en grooten dijk buiten Bredevoort, bouwland op de Misteresch, en het Mensinckskempken buiten de Aalterpoort. Ter herberge van Derck werden geregeld personen gegijzeld, die hij dan van spijs en drank voorzag [20]). Derck van Hengel moet tusschen 1703 en 1707 zijn overleden. Hij was tweemaal 'gehuwd, ten eerste op 1 April 1671 Winterswijk-Bredevoort met Geertruyt Rabelinck, weduwe van Arent Koenen tot Winterswijk, en na haar dood voor den magistraat te Bredevoort op 22 Augustus 1680 (ondertrouw ter kerke 25 Juli) met *Christina Winekes* (Wijntjes, Wijnekens), weduwe van Derck Franssen. In 1708 betaalde Christina de weduwe Hengel tijns over een coeweyde te Bredevoort, en in 1727 de weduwe van Geert Lenkhoff of Derk van Hengel over een huis aldaar.

11. Dr. ***Gerard (Schulten) van Hengel,*** geboren te Bocholt tusschen 29 December 1637 en 13 December 1638 [21]), werd ingeschreven aan de Hoogeschool te Harderwijk op 20 December 1662 als „Gerhardus Scholten van Henghel, Buckel., J. Cand." en op 19 Januari 1663 voor het eerst Dr. jur. genoemd. Hij was advocaat te Bredevoort — een gefortificeerde stadt welcke heeft een Predikant en 400 à 500 communicanten (1705) [22]) — waar hij vanaf 1662 gevestigd was en trad aldaar bij het gerecht op als keurnoot (1661-1686), stadholder (1666-1671) en regent (1676–1681), terwijl hij als kerkmeester in 1664 1666 1668 en 1669 wordt vermeld. In 1694 treedt hij op als Geldersch leenman te Winterswijk tesamen met Henrick van Basten en Joost Hendrick van Asbeeck tot Dravenhorst [23]). In 1662 verkreeg Gerard volmacht van de aangehuwde ooms en mombers van zijn stiefkinderen Wisselinck om het goed Warbeiden in Cleefsland waarvan drie morgen aan de abdij S. Panthaleonis leenroerig waren, over te dragen aan den heer Blaspiel, alsmede om een proces voort te zetten in Harderwijk [24]). Hij vertegenwoordigde meermalen zijn „schoonmoeder" Geisella Corten, weduwe van landschrijver Johannes Wisselinck [25]). In 1668 klaagt Dr. Gerard den serviesmeester — een militaire functie — van Bredevoort Gerhardt Harckink, aan wegens laster, en verbindt pro litis expensis zijn huis en achterhuis binnen Bredevoort alsmede twee stukken land op de Haverweide en den Nieuwen Hoff buiten de Munsterpoort. Harckink beweert echter niet anders te hebben gedaan dan bekendheid geven aan een brief welke door klager in 1666 aan den vijand (het bisdom Munster, dus Dr. Gerards geboortegrond)' tot nadeel en bezwaar van goede ingezetenen dezer graafschap was geschreven, terwijl hij (Dr. Hengel) was „papist tevens fiscus en kerkmeester" (der Hervormde Kerk!) [26]). Henrich van Ketwich gaf 31 December 1692 te Terborg volmacht aan de Doctoren Gerhart en Anton van Hengel tot invordering zijner uytstaande praetensien en op 7 November 1693 tot aantasting van de goederen van Jan Borggreven [27]). In 1693 krijgt Dr. Gerard tesamen met Henrik Motzfeldt, drost van Wisch, volmacht van vorstin weduwe Ernestine Charlotte van Nassau-Siegen prinses van Nassau Dillenburg Schaumburg inzake de nalatenschap van haar echtgenoot.

In 1695 vond een veel stof opwaaiend proces plaats naar aanleiding van de gijzeling van de Keurvorstelijk Brandenburgsche Raden Gerhard en Johan de Beyer en hun zuster door den Verwalter Drost van Bredevoort Keyser, als wiens advocaat Dr. van Hengel optrad [28]). Over de persoon van

16) Voluntair Protocol Bredevoort 22-4-1628, Judicieel Protocol Bredevoort 33-2-1639, 27-3-1639, 8-5-1639, 12-6-1639.

17) Voluntair Protocol Bredevoort 20-9-1637, Geerdt Syberdinck namens zijn schoonmoeder Geesken Bussinek, Jenneken Bussinck weduwe Elbert Jansen en Derck van Hengel1 namens zijn huisvrouw Elszken Bussinck verklaren zich accoord met het testament-dat Albertken van Hengel sinck verklaren zich accoord met het testament dat Albertken van Hengel, heeft gemaakt.

18) Met hem zijn misschien in verband te brengen:
a. Jan ten Holte van Hengel, zie inleiding sub 2; *b.* Jan van Hengel, tr. le Deliana van Overhar., tr. 2e Harmelen 1699 Catharina van Otterop; *c.* Christiaen Jans van Hengel, tr. Harmelen (wonend aan de Bilt) 1690 Weyntje Rijeke van Koos; *d.* Dirck Jans van Hegel, tr. Harmelen 1690 Metje Rijcken van Koos (Rijcken Kooy).

19) Voluntair Protocol Bredevoort 7-8-1678.

20) Contschappen Bredevoort 540 dd. 11-10-1685; 545 van 12-6-1696; 546 dd. 20-12-1697; 548 dd. 1699; 522 dd. 1703, waarin Derck o.a. verklaart 54 jaar oud te zijn; 550 dd. 18-2-1701; en dd. 14-11-1702; alsmede Voluntair Protocol Bredevoort 13-6-1699.

21) Contschappen Bredevoort 539 dd. 13-12-1687, Dr. Hengel staat in zijn 50ste iaar: 543 dd. 29-12-1692. Dr. Gerh. van Hengel zegt in zijn 55ste jaar "oud'te zijn en in de 30 jaar binnen Bredevoort gewoond te hebben.

22) Rijks-Archief 's-Gravenhage, Nassausche Domeinen, Bredevoort 5498/24.

23) Volmachten Gelderschie leenkamer Winterswijk 26 April 1694.

24) Judicieel protocol Bredevoort 29-11-1662; 17-12-1662.

25) Judicieel Protocol Bredevoert 8-4-1665; 21-4-1665.

26) Judicieel Protocol Bredevoort 19-10-1668,

27) Wapenheraut 1900, 132

28) Contschappen Bredevoort 544 13-11-1695 en regentenpapieren Arnhem no 238, verg, Stegeman, Het Oude Kerspel Winterswijk.

den laaste doen deze stukken alleen blijken, dat hij een nogal heftig en opvliegend heerschap geweest moet zijn. Op 9/19 Augustus 1695 namelijk waren voor het huis te Waliën, waarvan de eigenaresse Helena Catharina Clautier douairiere van Keppel de heeren de Beyer en hun zuster, haar verwanten, te bezoek had, verschenen de stadholder Tileman ten Hage, Dr. Gerhard van Hengel en Dr. Herman Weddingh (oomzegger van wijlen Dr. Stephan Wisselinck), vergezeld van eenige gewapende ondervoogden. Na het voorlezen van de acte van arreste door ten Hage namens den verwalter drost Keyser vermeldt het relaas verder, dat „daer op tusschen Dor. Hengel als sich verclarende advocaet van den substituit drost Keyser te syn, ende also notoir pars. ende d'Heeren ende Juffer gearresteerde eenige woorden vallende, die suppliante (Clautier) tot voorcominge van alle vordere verwijderinge Dor. Hengel versocht heeft, also hij doch niet van gerichtswegen maer als een particulier ende wel in specie als advocaet van den Arrestant ende alsoo als partijdich daer quam, vant huys te Walien aff te gaen, laetende den stadthouder tot verrichtinge van syne pretense exploicten onverhindert passeeren ende repasseeren oock met denselven wel te tracteeren. Dat vervolgens die Heeren Gearresteerden. sjende dat Dor. Hengel met seer grammen moede van het huys Walien quam te vertrecken ende wetende dat eenige manschap voor de poorte /: wel licht op syn ordres /: stond te wachten, soo hebben die H.H. Gearresteerden tot voorcominge van alle ongelegentheden ende ongeregeltheden, te meer hy alsoo sy datelick daerop bericht Wierden den Substituit Drost Keyser met een groot getal gewapende menschen van Wenterswyck quam op Walien aentrecken, de valbrugge van haer suppliantes huys doen ophalen, laetende echter altijt den stadhouder off alle soo van gerichtswegen quamen onverhindert op ende aff gaen." enz.

In het verloop van het proces kreeg Dr. Gerard waarschijnlijk op grond van het hem aangewreven gewelddadig optreden aanzegging zich van zijn „bedieninghe als advocaat" te onthouden. Het door hem eigenhandig geschreven verzoek zijn beroep wederom uit te mogen oefenen is met alle daarbij behoorende stukken en verklaringen bewaard gebleven [29]). Hij was gewoon zich te voet naar den Hoff (den genoemden Nieuwen Hoff?), naar Aalten, Winterswijk en andere bijgelegen dorpen te begeven, daarbij

„duck ende menigmael ende ordinaris in Aelten sonder degen (te) gaen, met synen ordanarissen stock in den handen dragende", „syn ordinarissen wandelstock soo Dr. Hengel dagelix gebruickt, met een witten elpenbeenen knoop darop". (Met dezen stok („rottinck") zou hij namelijk de Heeren de Beyer bedreigd hebben). 7 Januari 1698 compareert voor Johan Jacob Schutte, der Stadt und Ambts Bocholt hochfürstlicher Münstrischer Richter Heer Gerhardt von Hengel, dero Rechten Doctor, als Vollmächtiger der Herren von rechnunge in Gelderlandt [30]). Hij overleed in 1699 [31]).

Dr. Gerard van Hengel ondertrouwde te Bredevoort op 6 Juli 1662, waarna het huwelijk werd voltrokken in de

[29]) Nassausehc Domeinen, Bredevoort 5498/38. Het verzoek is niet gedateerd, echter blijkens den inhoud in verband met de andere stukken geschreven tusschen October 1695 en Maart 1696.

[30]) Nassausche Domeinen 5500.

[31]) Voluntair Protocol Bredevoort 13-8-1700, waaruit blijkt, dat op 16 December 1699 een maegscheit was gemaakt tusschen de kinderen en erfgenamen van Dr. Hengel, waarbij ook bevoordeelde was Steven Johan van Hengel. Contschappen Bredevoort 550 dd. 23-5-1701 relaas dat in December 1699 een aantal Hofscholten met de erfgenamen van Dr. Hengel, waarbij Derk en Steven Jan van Hengel, geaccordeerd hebben vanwege door hem verdiend salaris en verschot 1125 gulden te betalen.

Roomsch Katholieke Kapel Zwillbrock onder Vreden — „tegens ordre sonder attestatie" [32]) -, met *Elisabeth Steenwegh*, weduwe van zaliger Dr. en landschrijver Stephan Wisselinck, met wien zij in 1649 als jongedochter van Embrick in het huwelijk was getreden [33]). Zij moet omstreeks 1630 te Emmerik zijn geboren, waar zij gegoed was en connecties had, zoo den stadssecretaris Jur. Lic. Gerhardus Lauwerman (Louwerman)' en Franciscus Faldinck. Zij was gegoed in Hatterbroeck (Hütterbroeck) onder Praest bij Emmerik [34]) en ook het reeds eerder vermelde goed Warbeiden zal wel door haar zijn aangebracht. Uit haar eerste huwelijk had zij zes kinderen, Bernardus, Mechteld, Willem, Lyesbeth Steventjen en Harmen Wisselinck. Zij overleed vóór 1 Juli 1690.

Uit dit huwelijk:

1. *Stephan Jan van Hengel*, volgt III.

2. *Gerrit Adolph van Hengel*, gedoopt te Bredevoort in Maart 1665. Hij was vendrig, daarna luitenant (1709) en werd op 24 Augustus 1713 benoemd tot kapitein in het regiment te voet van den generaal Frederik Jan van Baer van Slangenburg als opvolger van Herman Frederick Roode van Heeckeren, die vrijwillig afstand had gedaan en wiens plaats hij reeds bediend had sedert 13 Augustus. Bij Resolutie van de Staten Generaal van 4 Juni 1718 ging de compagnie van den kapitein van Hengel in het regiment Slangenburg in garnizoen te Venlo over in het regiment van Bringues, in garnizoen in Staats-Vlaanderen. Na het overlijden van Christoffe1 de Bringues, gouverneur van Hulst, wordt dit op 23 Augustus 1723 regiment van Haersolte. Bij Commissie van den Raad van State van 29 April 1733 werd Gerrit Adolf van Hengel, kapitein in het regimentv an Haersolte, overleden, sedert 15 April 1733 als zoodanig vervangen door B. D. Swaen [35]). Op of kort voor dezen datum moet hij dus zijn overleden. Hij was gehuwd met *Annetfe Livref* (Lievrett), mogelijk dezelfde als de huisvrouw van kapitein van Hengel, begraven in de Matthijskerk te Maastricht op 10 October 1728. Zijn kinderen waren (o.a.?):

a. Antoni, gedoopt Bredevoort 13 Maart 1700, getuige Anna Elisabeth van Sontsveldt, weduwe wijlen Dr. Antoni van Hengel.

b. Gerarda Johanna, gedoopt Nijmegen 10 October 1710.

c. Gerarda Johanna, gedoopt Nijmegen 14 Augustus 1712.

Terwijl te Maastricht in de Matthijskerk begraven werden een dochter Johanna 17 Augustus 1728 en een zoon 2 November 1730

3. Dr. *Anthonius van Hengel, (ab Hengel)*, J. U. Doctor; werd te Bredevoort gedoopt op 5 Juli 1668, waarbij getuigen waren Henrick ten Hage, comijs, (Commissaris van Wapenen [36])) en Christina Wisselinck. Hij werd ingeschreven aan de Illustre School te Deventer op 15 October 1685 en aan de de Hoogeschool te Harderwijk op 23 October 1686, alwaar zijn promotie tot doctor in beide Rechten als volgt genoteerd staat: „Anno 1689 d 11 sept Antonius ab Hengel Bredevor-

[32]) Trouwboek Ned. Gereformeerde Gemeente van Bredevoort: 1622, den 6 Julii, Gerhardt Scholten van Hengel, der Rechten candidaet, jong man van Boeckholt, ende Elizabeth Steenwegh, wed. van zal. Dr. en lantsr Stephan Wisselinck. Gecoupuleert int Swilbroeck tegens ordre sonder attestatie.

[33]) Verg. noot 15).

[34]) Voluntair Protocol Bredevoort 13-5-1658; Judicieel Protocol Bredevoort 3-9-1661.

[35]) Mededeelingen van het Krijgsgeschiedkundig Archief te 's-Gravenhage. In 1725/26 komt de naam van Hengel niet voor in de Hervormde registers van Nijmegen en 1712-1719 niet te Venlo.

[36]) Wapenheraut 1900/131.

dia-Gelrus examinatus per totum jur leg s ult de dot mal et met except et 10 C de non numer. pecun enarravit. Thesesque de consuetudine pro disput inaugur publice defendit, promotor et assesor ut supra." Te Bredevoort en elders wordt hij eenige malen tesamen met zijn vader als advocaat en volm.achtiger vermeld, zijn overlijden viel tusschen 1693 en 1700. Hij trouwde na ondertrouw te Bredevoort op 30 Juli in 1693 met ***Anna Elisabeth van Sontsvelt,*** dochter van den stadholder David van Sontsvelt"[37]). Zij hertrouwde als weduwe na ondertrouw te Groenlo op 12 December 1700 met Jan Hendrik (de)' Roller, J. U. Doctor, zoon van Joost (de) Roller en Sibilla van Basten.

111. ***Sfephen Jan van Hengel,*** werd te Bredevoort gedoopt op 1 Januari 1663, waarbij als getuigen optraden Geert Schulten van Hengel, Jan te Roller en Gyssele Corten, weduwe van den landschrijver Johannes Wisselinck [38]). Hij zal tusschen 1680 en 1690 te Amsterdam voor chirurgijn gestudeerd hebben. Op 1 Juli van het laatstgenoemde jaar namelijk deed hij afstand van de erfenis van zijn moeder wegens hem door zijn vader te Amsterdam en Bredevoort door wisselbrieven en op andere wijze voorgeschoten geld [39]). In de jaren 1688 en 1689 woonde hij in ieder geval te Amsterdam, waar zijn beide eerste kinderen geboren werden. Daarna vestigde Steven Jan zich als chirurgijn te Lichtenvoorde, vermoedelijk omdat zijn vrouw uit deze plaats stamde. In November 1693 kwam een bode van den Bredevoortsche chirurgijn Goossen Haefkens te Lichtenvoorde om van Hengel voor een consult naar Bredevoort te roepen. Stephan Jan begaf zich daarop naar het huis van zijn vader in dat stadje en liet Haefkens weten, dat hij hem daar kon vinden. Haefkens was hem toen komen halen en had hem naar het huis van den patiënt geleid, waar hij in aanwezigheid van den verwalter drost Keiser (dien wij reeds eerder ontmoet hebben), van Derk van Coeverden, stadholder ten Hage (ook bekend), den chirurgijn Jan Nachtegael, en anderen de door Haefkens behandelde wonden in oogenschouw had genomen. Na een uitvoerige beschrijving van het uitzien en de behandeling der wonden verklaarde Stephan Jan onder meer: „Oordele voor vast na myn beste kennisse, dat nogh het verbandt, nogh de medicine daer toe aengewendt eenigsins bequaem waeren om sodanigh accident tot perfectie te brengen, hoewel het accident andersins — getracteert worden secund: art: chirurgiae: — gemackelyck konde genesen worden, gelyck oock naderhant gebleecken.. .... moetende derhalven rotundement bekennen dat het verbandt van dit accident niet secund: art: chirurgiae: geright waere ende dienvolgens niet bestaan konde. Den Hr. Officier (Keiser) seyde segghet de waarheyt hoedanigh het Ulieden aenstaet of het wel verbonden en getracteert wort en diergelycke woorden meer, die alle niet pertinent meer soude konnen verhalen. Sulcks hebbe nevens Naghtegaal geseght, dat alle omstanders hoorden, dat het accident op sodanighe manier niet konde gecureert worden volgens onse oordeel, hebbe daerenboven nogh een methode beginnen aantewysen hodanigh sulcke een accident moste getracteert worden." Stephan Jan van Hengel had „ook doemaels onder

37) Zie voor zijn door vele krullen omgeven handteekening Nassausche Domeinen 5498/38. Hij bezat eenige huizen binnen Bredevoort (Nas. Dom. 5584) en is mogelijk dezelfde als David v. S. gehuwd met Catharina Seller, Ned. Leeuw 1924, 4.

38) Doopboek Ned. Gereformeerde Gemeente van Bredevoort: Anno 1663, 1 Januarii, Gerhard Schulten van Hengel ende Lijsbeth Steenwegh, haer kint g. Stephan Jan. G(etuige) Geert Schulten van Hengel, Jan te Roller, ende Gijssele Corten, wed. van overleden Lantsr Joh. Wisselinek.

39) Voluntair Protocol Bredevoort 1-7-1690. Stephan Jan doet afstand van de erfenis van zijn moeder.

verscheiden andere discourszen geseit tegen Haefkens, dat hy (van Hengel) met hem, Haefkens, wedden wilde om een tonne bier, dat hij, Haefkens, het voorseyde accident op dien voet als hy doemaels gink, nogh in den tyt van een vierendeel jaars niet soude genesen konnen." Tenslotte werd de patient ten huize van Nagtegaal onder toezicht van van Hengel voor 6 of 7 ryxdaelders in 17 of 18 dagen gecureerd [40]).

In 1700 trad Stephan Jan voor het gerecht mede namens een aantal andere tappers en slijters van. brandewijnen en gebrande wateren te Winterswijk en Bredevoort op, zoodat hijzelf toen blijkbaar ook deze negotie bedreef [41]). In 1690 en '91 woonde hij te Winterswijk en eveneens weer vanaf 1698, zoodat hij waarschijnlijk slechts kort te Lichtenvoorde gevestigd was, waarna hij zijn verdere leven in Winterswijk — Wenterswyck is een seer aensienlick Dorp, hebbende over de 1700 Communicanten en twee Predikanten, seer welgestelde en bemiddelde Inwoonderen (1705) [42]) — woonde, van welke plaats hij voogd (burgemeester) was, en waar hij de ambten van keurnoot bij het gerecht en vermoedelijk ook van kerkmeester en marktmeester bekleedde.

In 1699, 1700 en 1701 zien wij hem als erfgenaam van zijn vader Dr. Gerard van Hengel voor het gerecht verschijnen. Hij treedt ook wel op als procureur en bleef de chirurg.ijnspraktijk ook in zijn latere leven uitoefenen [43]).

In 1692, '93, '94, en 1695 ging Steven Jan van Hengel geregeld op de jacht met den prins van Nassau-Siegen Heer van Lichtenvoorde, zoo ook bij het Huis te Hervelde. Het was toen evenals later in die streken gebruikelijk de notabelen (b.v. den voogd, den stadholder, den commies der Licenten) ter jacht te noodigen [44]).

In 1719 kochten Steven Jan en zijn echtgenoote een huis en hof te Winterswijk aan het kerkhof, beland door de woningen van Harmen Wibbels en Aalbert Michorius [45]). In 1731 was hij gecommitteerde van de Ned. Hervormde Gemeente te Winterswijk en staat als zoodanig vermeld in de inscriptie op de Pempklok, en in 1743 zien wij hem voor de laatste maal, als Bl-jarige, voor het gerecht verschijnen om tesamen met den 58-jarigen Dr. Hendrik Caspar Stumph een verklaring af te leggen over de manier van procedeeren in mondelinge zaken in de Heerlijkheid Bredevoort [46]). Hij moet de eigenaar geweest zijn van het goed en erve „De Stegge", dat in 1756 door eenige van zijn erfqenamen verkocht werd. en overleed op 20 Maart 1745 te Winterswijk [47]), waar hij in het begraafboek op 24 Maart ingeschreven staat als „vader van Hengel".

Het huwelijk van Stephan Jan van Hengel is tot heden in geen der Geldersche trouwboeken gevonden. Bij den doop van zijn tweede kind, in 1689, staat in margine vermeld „in onecht". Bij de latere doopen werd zulks niet meer aangeteekend, hoewel dat zeker geschied was, wanneer ook deze kinderen uit een onwettige verbintenis waren voortgesproten. Onwetendheid hieromtrent kan ook niet aangenomen worden, aangezien de aanteekening in margine te Bredevoort geschiedde en de verdere doopen te Winterswijk en Lichtenvoorde: de bewoners dezer plaatsen waren door zooveel banden verbonden, dat zooiets vrijwel onmiddellijk bekend geweest moet

40) Contschappen Bredevoort 543, anno 1692-1694, stuk dd. 16-1-1694. Verg. Ned. Leeuw 1924; 153, 248, 249, 315.

41) Contschappen Bredevoort 549 dd. 27-6-1700.

42) Nassausche Domeinen 5498/24.

43) Contschappen Bredevoort 551 dd. 2-3-1702; 557 dd. 1-8-1709; Voluntair Protocol Bredevoort 13-8-1700, 28-3-1705.

44) Contschappen Bredevoort 560 dd. 15-12-1713, 1-2-1714.

zijn, zeer zeker wanneer men het aanzien van de clan Wisselinck-van Hengel in deze streken in aanmerking neemt. In ieder geval was er een wettig huwelijk geweest vóór 1700, want toen trad Stephan Jan mede namens zijn echtgenoote voor het gerecht op. Een en ander gecombineerd met het feit, dat geen trouwboeken uit dien tijd van Lichtenvoorde bewaard bleven, doet vermoeden, dat het huwelijk omstreeks 1690 in die plaats werd voltrokken.

Hij was gehuwd met *Theodora Maria van Boeckholt* (Ook wel Dorothea Maria), geboren in 1667, en overleden in 1753 [48]). In het Winterswijksche begraafboek wordt genoemd „moeder van Hengel", overleden 24 Februari 1753, begraven 1 Maart. Hiermede is zeker Theodora bedoeld, aangezien „vader van Hengel" (zie hierboven) haar echtgenoot was.

Uit dit huwelijk:

1. *Anthonius van Hengel,* geboren Amsterdam 1688 [49]), qedoopt in de Westerkerk 8 Augustus, getuige Lysebeth Wisselingh. In 1726 rotmeester (wijkmeester) van Winterswijk, alwaar hij na ondertrouw op 17 Februari 1715 in het huwelijk trad met

Hendrica van Lennich, uit Winterswijk, doopgetuige bij een kind van Joost Theenk in 1721.

Op 14 September 1749 werd te Winterswijk een kind begraven van de weduwe Anthony van Hengel.

2. *Garhardt (Gerrit)* [47]) *van Hengel.* geboren te Amsterdam 12 Juli 1689, gedoopt te Bredevoort 28 Juli d.a.v. bij welke inschrijving in margine staat aangeteekend „in onecht".

3. *Maria Elisabeth van Hengel,* geboren en gedoopt te Winterswijk op 9 Augustus 1690. Trouwde aldaar na ondertrouw op 4 Augustus 1720 met *Joost Thyeenk,* qedoopt Winterswijk 20 September 1696, getuigen Gerritt Tyeenk, Joost Gijsbers, Maria Meis genant Wassenbarch, Meester schoenmaker te Winterswijk, en eigenaar van een aantal landerijen in de buurtschap Dorpboer, zoon van Ananias Tyeenk [50]).

4. *Jan Hendrik van Hengel,* geboren en gedoopt te Winterswijk op 10 November 1691.

5. *Gerrit Adolph van Hengel,* geboren te Lichtenvoorde op 23 Februari 1693. In die plaats staat wel zijn doop ingeschreven op 26 Februari d.a.v., doch met de foutieve oudersnamen Garrit en Dercksken van Hengel.

6. *Stephen Jan van Hengel,* werd op 24 December 1694 te Lichtenvoorde geboren en den 30 December aldaar gedoopt. Hij wordt als keurnoot te Bredevoort vermeld 1720-1757 en werd op 21 Augustus 1732 als opvolqer van ziin vader aangesteld tot voogd van Winterswijk [51]) en on 18 Mei 1733 benoemd tot kerkmeester en marktmeester. Blijkbaar was hij ook als rechtskundige werkzaam, want in 1756 komt in de rentmeestersrekening voor een bedrag van ƒ 212.— voor advysgelt van St. Jan van Hengel contra den Heer van Oedink (een van Keppel) [52]). Hij treedt op als hulder voor een Bergh'sch leen in 1750, als momber in 1746. In 1741 vond een proces plaats tusschen den voogd Steven Jan van Hengel en zijn vrijsitteren [53]). De voogd had namelijk ambtshalve inkomsten uit een aantal boerenhoeven, zijn vrijzitters, welke in 1741 in totaal bedroegen 39 daalder, 16 voer brandhout, en 16 molder rogge per jaar. Op 3 December 1744 treedt hij op voor het gerecht en zegt in zijn 50ste jaar te zijn [54]). Hij overleed op 21 November 1757 en werd den 25sten van die maand te Winterswijk begraven.

Stephen Jan ondertrouwde te Winterswijk op 17 Maart 1720 met *Anna Maria Louwysa du Pré,* die te Winterswijk werd gedoopt op 11 Juni 1702 [55]). Zij gaf in Juni 1761 als erfuitersse en boedelhouderse van haar man een stukje gaerdengront te Winterswijk in erfpacht en overleed aldaar op 1 Maart 1773 en den „8 dito begraven by onsen vader in de Noordzijde van de kerk tegen Pellewiks banke tusschen de Pilder" (sic). Zij was de dochter van Louis Beat Sebastiaan du Pré, die als weduwnaar in 1733 drie huizen en het goed Rengerdink, nagelaten door zijn vrouw, verkoopt, en van Anna Geertruida ten Have (Haeve)' Hermansdochter.

Uit dit huwelijk:

a. Steven Jan, geboren Winterswijk 6 Mei 1722, gedoopt 10 Mei, overleden aldaar 26 Juli 1722.

b. Steven Jan, geboren Winterswijk 28 Mei 1724, gedoopt 1 Juni, overleden aldaar 1732.

c. Anna Geertruid, geboren Winterswijk 23 Juni 1726, gedoopt 30 Juni, overleden aldaar 1732.

d. Theodora Maria, geboren Winterswijk 6 Juni 1728, qedoopt 27 Juni, overleden aldaar 14 April 1805, gehuwd met G. H. Vox.

e. Lowies Beaat Sebastiaan, geboren Winterswijk 7 Januari 1730, gedoopt 8 Januari, overleden 1732.

f. Anna Geertruyt, geboren Winterswijk 7 Maart 1732, 9 Maart, overleden ná 1809.
Testeert te Bredevoort 7 December 1809: De 'helft van haar vermogen, levenslang vruchtgebruik van de andere helft alsmede haar kleeren en liifstoebehooren zullen komen aan haar zuster Noeldina Sebastiana. Het bloot 'eigendom van de eene helft voor 1/3 ieder aan: neef Steven Jan van Hengel, de kinderen van wijlen nicht Louisa Geertruida Sebastiana van Hengel gehuwd met Gerhardus du Pré te Winterswiik en de kinderen van wijlen nicht Aleyda van Hengel, qehuwd met Tames Cornelis de Jong van Straten te Amsterdam. Legaten aan de executeurs Jan Berend Roelvink Bernardzoon, advocaat, en Louis du Pré.

g. Anna Maria Louwysa, geboren Winterswijk 10 October 1733, gedoopt 11 October, overleden vóór 1809.

h. Stephanie Johanna, geboren Winterswijk 20 Juni 1735, gedoopt 26 Juni, trouwde met haren neef Harmen Jan van Hengel, zie sub A, V.

i. Steven Jan, geboren Winterswijk 18 October 1736, gedoopt 25 November, overleden 1742.

j. Noeldina, qeboren Winterswijk 19 Augustus 1738, gedoopt 24 Augustus, overleden 1742.

+) Voluntair Protocol Bredevoort 6-7-1719.

46) Stegeman, Het Oude Kerspel Winterswijk; Contschappen Bredevoort 568 dd. 5-1-1743.

47) De geboorte en overlijdensdata, alsmede de tusschen haakjes vermelde voornamen van deze en de volgende generaties zijn ontleend aan parenteelstaten, thans in het bezit van de familie Meyerink te Winterswijk (vide A, VI, 8). De oudste is alleen in een 19e eeuwsch afschrift bewaard gebleven. Deze staten munten uit door groote nauwkeurigheid, zij kloppen steeds met de data in de doop- en begraafboeken en in de gerechtelijke protocollen. Dc eenige afwijking hiervan is te vinden bij A, IV en ik meen ter plaatse aangetoond te hebben, dat hier de staten de juiste gegevens brengen en voorts een afwijking van twee dagen bij den doop van A VI (noot 75)), terwijl in het doopboek een fout gemaakt werd. Wanneer bij de doopdata geen jaartallen worden vermeld zijn deze dezelfde als de geboortejaren. Verg. ook Alg. Ned. Familieblad 1894, blz. 174, 175.

48) Verg. noot 47).

49) Verg. noot 47).

50) Nassausche Domeinen 5498/292e en 5584.

51) Nassausche Domeinarchieven (mededeeling Mej. Wittenaar).

52) Nassausehe Domeinen 5500.

es) Stegeman, Het Oude Kerspel Winterswijk.

54) Contschappen Bredevoort 569, dd. 3-12-1744.

55) En niet in Mei, zooals abusievelijk in Ned. Patriciaat werd vermeld.

k. Louys Beat Sebastiaan, geboren Winterswijk 20 Februari, overleden 1742.

l. Noeldenia Seb.astiana, geboren Winterswijk 17 October 1745, gedoopt 19 December, leefde nog in 1809.

7. ***Theodorus van Hengel,*** genaamd Dorus, 1696-1774, als bottelier naar Oost-Indië landeigenaar en herbergier te Winterswijk, vermoedelijk ook brouwer, gehuwd met Aleida Giesbers, *volgt A IV* als stamvader van den ouderen nog voortbloeienden tak, die tot in dc 19e eeuw in den Gelderschen Achterhoek gevestigd bleef en tot 1795 het voogdambt van Winterswijk bekleedde.

8. ***Jacobus Theodorus Hendarijckus Cornelius van Hengel,*** geboren acht dagen na Pinksteren 1698 te Winterswijk, gedoopt tusschen 2 en 13 Juni, Meester Schoenmaker te Winterswijk [56]), verkoopt in 1759 met zijn echtgenoote twee stukken 'bouwland te Winterswijk, en trouwde te Winterswijk op 7 December met *Margaretha Tenckinck,* gedoopt Winterswijk 4 November 1696, getuigen Jan Strobant, Gerrit Tenckink, Elsken Strobant, Geesken Tenckink. Zij was de weduwe van Berent Wamelink, en dochter van Jan Tenckinck en waarschijnlijk Greetken Strobant [57]).

'Uit dit huwelijk:

a. Theodora Maria, gedoopt Winterswijk 24 October 1728, en begraven te Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel op 9 Januari 1781, wonende Achtergracht bij de Utrechtschestraat. Zij was op 4 November 1759 in de Nieuwe Kerk te Amsterdam gehuwd met Barend Geesink, gedoopt te Deventer 3 Januari 1727, poorter van Amsterdam 11 Mei 1759 en op denzelfden datum aangesteld als Utrechtsche schipper aldaar [58]), overleden 24 October 1796 en den 28en October d.a.v. begraven in de Nieuwe Zijds Kapel, woonde toen op de Achtergracht bij de heggende Os, en was de zoon van Arent Geesinck en Aleyda Reynders. Dat zij zelf haar huwelijk met Barend als een mesalliance beschouwde blijkt uit hun testament, op 24 November 1759 voor notaris Abr. van Limburg te Amsterdam overleden, waarbij zij verklaarden geen ƒ 4000.— gegoed te zijn, zoodat hun bezittingen toen te waardeeren waren op tusschen de ƒ 2000.— en het eerder genoemde bedrag [59]). In het testament namelijk wordt hij „de Eersame" genoemd, zij liet het voor haar naam geschrevene „de Eerbare" zorgvuldig doorstrepen en door het deftiger „Juffrouw" vervangen.

b. Margarita, gedoopt Winterswijk 5 Maart 1730.

c. Elisabeth, gedoopt Winterswijk 12 Augustus 1731 en begraven te 'Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel in de vierde klasse op 18 September 1784. Zij trouwde te Amsterdam op 10 Augustus 1762 met Jan van Zoelen, gedoopt Lienden 21 December 1727, getuige Cornelia van Mauryc, jongedochter, des Kints halve Suster, overleden 1797, zoon van de aldaar in 1715 getrouwden Aert Gerritsen van Soelen j.m. en Hendrina Schagen, wede van Cornelis Jacobs van Maurijck, beide geboren en wonende te Lienden [60]), geassisteerd met zijn oom Hendrik van Zoelen. Ten tijde van het huwelijk woonde zij op de Keizersgracht, hij in de Kerkstraat. Zij testeerden te Amsterdam voor notaris Mr. A. de Ridder op 14 September 1762, bezaten toen minder dan ƒ 2000.—, en woonden in de Amstelkerkstraat, in 1784 in de Lange Leidsche Dwarsstraat bij de Spiegelgracht.

Uit dit huwelijk stammen de families Dijk van Soelen en Schagen van Soelen.

d. Jan Hendrik van Hengel, gedoopt te Winterswijk op 18 Maart 1733, getuige Hendrick Tenckinck, woonde in 1761 te Amsterdam op de Bier Caay en was waarschijnlijk ook reeds leerkooper. Hij werd begraven te Amsterdam in de Westerkerk op 13 Januari 1801 en was aldaar getrouwd op 28 Juni 1761 met Elisabeth Swierink, gedoopt te Amsterdam 15 December 1737 en aldaar overleden op 3 October 1807. Haar ouders waren Hendrik Swiering en Catharina van Huel.

Uit dit huwelijk werd één kind geboren:

aa. Jacobus Hendricus van Hengel, gedoopt te Amsterdam in de Oude Kerk op 25 Mei 1764, getuigen Jacobus van Hengel, Katrina Huet [61]). Hij was leerkooper te Amsterdam in de Warmoesstraat over de Papenbrugsteeg en later over de Wijde Kerksteeg, in 1821 op de Voorburgwal bij de Hal no. 227. Op 16 Juni 1807 verkocht hij de leerlooierij, het pakhuis en erve „De Swarte Os" in de Tweede Looiersdwarsstraat van de erven Jean Philippe Bury [62]), en overleed te Amsterdam, Gravestraat 9 op 27 Juli 1822. Hij was op 27 Augustus 1787 te 'Amsterdam gehuwd met Henriette Magdalena van Nuys Klinkenberg, gedoopt Eemnes Buitendijk 26 April 1767, overleden te Amsterdam 18 Augustus 1818, dochter van Professor Jacob van Nuys Klinkenberg en Maria Elizabete Merkman.

Van hun zijn drie kinderen bekend, namelijk Elisabeth, gedoopt te Amsterdam Nieuwe Kerk 4 November 1789, die kort voor 30 Juni 1826 voor notaris Mr. Theodorus de Man te Amsterdam een compagnieschap tot het drijven van handel in huiden en leder onder de firma van Hengel en van der Mhelen aanging met Willem Gualtherus van der Muelen [63]), en een doodgeboren kind, op 17 Augustus 1799 in de Westerkerk begraven alsmede een zoon, geboren 27 Maart 1802, echter niet te Amsterdam.

e. Steven Jan, gedoopt Winterswijk 9 Januari 1735, jong overleden.

f. Jacobus, gedoopt Winterswijk 19 Augustus 1736.

g. Steven Jan, 'gedoopt Winterswijk 15 Juni 1738, overleden aldaar 6 Mei 1744.

h. Marya Mechtelt, gedoopt Winterswijk 9 Juli 1741. Getuigen Marya Tenkink huisvrouw Dirk van Hengel, Mechtelt Tenkink.

9. ***Hermina van Hengel,*** geboren Winterswijk 5 December 1700, gedoopt 8 December, trouwde te Amsterdam 21 September 1731 met *Willem van der Staal,* gedoopt Strijen 20 April 1703, zoon van Ary van der Staal en Cornelia Gans(s)wij(c) k, welk echtpaar bliikens den impost op het begraven tot de meergegoeden dier gemeente behoorde.

---

56) Nassausche Domeinen 5498/29 2e.

57) Zie noot 87).

58) „Ambtenbork", Amsterdam.

59) Zie noot 91).

60) vide Ned. Leeuw 1927, kol. 352.

61) Wellicht is hij dezelfde als Jaoob Hendrik van Hengel, kapitein der burgerij.

62) Op 8 September werd het failissement uitgesproken van de fa. J. H. van Hengel & Zoon.

63) Zij is niet te Amsterdam overleden.

Willem werd geassiteerd door zijn oom Jan Gansewijk. Zij woonde bij haar huwelijk in de Leidschestraat.

10. *Theodorus van Hengel,* genaamd Dirk, 1702—1776, meester zilversmid en poorter te Amsterdam, gehuwd met Hillegonda Prins en Maria Tenckink die *volgt B IV,* als stamvader van den jongeren nog voortbloeienden tak, die sedert 1728 te Amsterdam is gevestigd.

11. ***Petrus (Pieter) van Hengel.*** geboren en gedoopt Winterswijk 27 December 1703.

12. ***Antonetta (Anfoinette) van Hengel,*** geboren Winterswijk 18 Januari 1707, gedoopt 26 Januari, trouwde aldaar op 10 Mei 1732 met ***Derk Machorius,*** gedoopt Winterswijk 17 September 1699, zoon van den koster Baerent Machorius Derckszoon en Gesina Bruins Luickasdr.

13. ***Rutger van Hengel,*** geboren Winterswijk 9 December 1708, gedoopt 16 December, getuige Rutger van Graes. Hij overleed aldaar op 26 April 1746 en was te Winterswijk op 16 October 1735 getrouwd met ***Anna Christina Kelps,*** geboren te Rheda, dochter van Joan Everard Kelps te Winterswijk. Uit dit huwelijk zes kinderen, allen gedoopt te Winterswijk resp. op:

a. Anna Elisabeth 5 December 1736,
b. Maria, 23 Maart 1738,
c. Jan Hendrik, 18 April 1740,
d. Tehodora Maria 7 Februari 1742,
e. Anna Lysabeth, 1 Maart 1744,
f. Dora Marya, 13 Maart 1746,

Twee daarvan werden te Winterswijk begraven op 21 April 1740 en 14 September 1749.

(Wordt vervolgd). A. B. VAN HENGEL.

Van de Laar,

Jan Hendrik van de Laar.

In „De Nederlandsche Leeuw" van 14 Augustus 1911 (No. 8, XXIXe Jaargang) komt een artikel voor van den Heer C. A. van Woelderen betreffende de familie ***Van de Laar.***

„Wellicht", schreef de Heer van Woelderen, „gevoelt zich „door de onderstaande fragmenta eens een genealoog ge„drongen, eene genealogie van dit geslacht samen te stellen."

Tot het verzamelen der gegevens voor een volledige genealogie ***Van de Laar*** is het — voor zoover mij bekend — tot dusver niet gekomen.

Wel gaf genoemd artikel aanknoopingspunten bij het nagaan der ascendenten van den negentiendeneeuwschen kunstschilder *Jan Hendrik van de Laar.*

Deze behoort, gelijk bekend, tot de Romantische School. Men kan ***Van de Laar*** rekenen tot de historieschilders, ofschoon hij niet zelden genrestukken schilderde, met personen in historisch costuum.

Ook wordt hij genoemd als portretschilder en als steenteekenaar.

Een zijner werken, een romantische voorstelling van Salvator Rosa, werd aangekocht door Koning Willem 11, een ander, „De Terugkomst in het Ouderlijk Huis" bevond zich in de verzameling van den Koning van Beieren.

Schilderijen van Van de Laar bevinden zich voorts o.m. in de Musea te 's Gravenhage (Gemeentemuseum) en Rotterdam (Museum Boymans). Ook de Musea te Hamburg en München worden genoemd als bezitters van schilderijen van Van de Laar. Teekeningen van zijn hand treft men aan in het Rijksprentenkabinet te Amsterdam, het Gemeentearchief te- Rotterdam, het Museum Kröller-Müller te Otterloo en in de Collectie De Grez te Brussel.

Door zijn tijdgenooten werd ***Van de Laar*** ongetwijfeld overschat, na de opkomst van de Haagsche School kwam een tijdperk waarin deze te groote waardeering in haar tegendeel verkeerde: zoo is het niet onvermakelijk Mejuffrouw G. H. Marius in haar boek „De Hollandsche Schilderkunst in de Negentiende Eeuw" over een schilderij in Boymans te hooren fulmineeren. Zooals bekend, is den laatsten tijd de belangstelling weer stijgende.

De aanteekeningen van den Heer van Woelderen vermelden, dat volgens de Ned. Herv. doopregisters lieten doopen te Breda:

Martinus van de Laar X Syke van Heyst: 9 Febr. 1751 Maria: 23 Juli 1753 Bernardus.

Bernardus van de Laar X Jannigje Nelemans: 7 Sept. 1777 Martinus.

Bernardus van de Laar X Johanna Bernardina Vriesekolk: 26 Oct. 1783 Martinus; 14 April 1785 Cornelis; 17 Juni 1787 Adrianus Johannes: 26 Jan. 1789 Joannes Bernardus; 20 Mei 1790 Martinus; 4 Juli 1791 Maria en Helena; 9 Aug. 1792 Maria: 22 Juni 1794 Bernardus Leonardus; 12 Mei 1796 Elisabeth Wilhelmina; 18 Maart 1798 Adriana Johanna.

Deze gegevens kunnen als volgt worden aangevuld:

1. ***Martinus van de Laar,*** ged. Breda 24 Januari 1726, † Breda 15 Maart 1782, tr. Breda 4 Mei '1750 *Sijke van Heist,* ged. Breda 19 December 1715, † Rotterdam 8 April 1795, begraven in de Oosterkerk, aldaar, dr. van ***Bernardus en Dorothea Grim*** [1]).

   Uit dit huwelijk:

   1. ***Maria van de Laar,*** geb. Breda 5 October 1751 [2]), † Rotterdam 10 Januari 1799, tr. Breda 3 Mei 1779 ***Adrianus Johannes van den Bergh,*** ged. 's Gravenhage 28 April 1751, † Breda 22 December 1833, zn. van ***Johannes*** en ***Willimina Johanna Strezo.***
   2. *Bernardus,* volgt 11.

11. *Bernardus van de Laar,* geb. Breda 23 Juli 1753. † Dordrecht 2 Mei 1821, tr. 1° Breda 18 November 1776 *Jannichje Nelemans,* ged. Zevenbergen 29 April 1753, † Breda 18 Februari 1782, dr. van ***Hendrik*** en ***Johanna de Leeuw,*** tr. 2° Breda 4 Augustus 1782 ***Johanna Bernardina Vriesekolk,*** geb. Baal 19 December 1759, † Breda 3 November 1822, dr. van *Hero Cornelis* en ***Magdakna Maria van Beek.***

    Uit het eerste huwelijk:

    1. ***Hendrik,*** volgt 111.
    2. *Sijke van de Laar,* geb. Breda 21 Januari 1782, † Dordrecht 25 December 1833.

    Uit het tweede huwelijk:

    3. ***Cornefis van de Laar,*** geb. Breda 14 April 1785. „In 1812 met de Fransche Armee naar Rusland getrokken. Nimmer zekere tijding van zijn overlijden ontvangen. Is niet gehuwd geweest" [3]).
    4. *Johannes Bernardus van de Laar,* geb. Breda 23 Januari 1789, † Breda 21 Juni 1855,
    5. ***Marfinus van de Laar,*** geb. Breda 18 Mei 1790,

---

[1]) Zie Ned. Patr. 24e Jaargang, 1938, blz. 102.

[2]) De datum van haar doop is 9 October (niet 9 Februari) 1751.

[3]) Het tusschen aanhalingsteekens geplaatste is ontleend aan familieaanteekeningen. O.m. op grond van die aanteekenigen neem ik aan, dat jong zijn overleden de kinderen van Bernardus van de Laar, die hier niet zijn genoemd.

† Rotterdam 22 Mei 1858, tr. 1° Breda: *Maria Sija Moreaux,* geb. Breda 1789, † Breda 16 April 1814, dr. van *Pieter* en Anna *Chrijstie,* tr. 2° Dordrecht 25 Juni 1826 *Rijna Husen,* geb. Dordrecht 9 Mei 1799, † Breda 25 November 1857, dr. van *Rijndert* en *Cornelia Slingenland,*

6. ***Maria van de Laar,*** geb. Breda 22 Juni 1794, † Breda 12 April 1814.

III. ***Hendrik van de Laar,*** geb. Breda 24 Maart 1780, Meester-schilder, † in zijn "woning op de Hoogstraat te Rotterdam 18 November 1843, tr. Rotterdam 4 October 1801 ***Cornelia van Millegen,*** Weduwe van ***Bernardus Harmeyer***[4]), geb. Wassenaar 14 Mei 1772, † Rotterdam in een huis in den Houttuin 14 Augustus 1857, dr. van ***Gerrit en Amelia de Kok.***

Uit dit huweliik:

1. ***Johanna Bernardina van de Laar,*** geb. Rotterdam 24 April 1802, † Hooge Zwaluwe 2 Augustus 1845, tr. Rotterdam 19 Juni 1828 ***Franciscus Pieter Bakker*** [5]), Heel- en Vroedmeester, ged. Rotterdam (Luth.) 13 Juli 1804, † Rotterdam 11 Mei 1860, zn. van den Portret- en Miniatuurschilder ***Cornelis Bakker*** en van ***Susanna Eva Hauck,***
2. ***Bernardus van de Laar,*** geb. Rotterdam 28 September 1804, Meesterschilder, † Rotterdam 1 April 1872, tr. Rotterdam 7 October 1863 ***Jeanette Joanna van der Ven*** [6]), Weduwe van den kunsthandelaar ***Willem Johan Hendrik van Oosterzee,*** geb. Rotterdam 2 Maart 1822, † Cuyk 1 Mei 1911, dr. van ***Cornelis van der Ven*** en ***Clasina Vaessen*** en zuster van den kunstschilder ***Gerard(us) van der Ven*** [7]).
3. ***Jan Hendrik,*** volgt IV,
4. ***Amelia Bastiana van de Laar,*** geb. Rotterdam 18 Augustus 1809, † Rotterdam 23 Januari 1873,
5. ***Sijbrandina van de Laar,*** geb. Rotterdam 9 December 1811, † Roterdam 17 April 1883.

IV. ***Jan Hendrik van de Laar,*** geb. Rotterdam 1 Februari 1807, kunsschilder, † Rotterdam 15 Mei 1874, tr. Rotterdam 20 November 1833 ***Christina Wilhelmina van Wijngaerdt,*** geb. Rotterdam 16 Juli 1813, † Rotterdam 25 Februari 1839, dr. van ***Adrianus Antonius van Wijngaerdt*** en ***Johanna Jacoba Vosman*** en zuster van de kunstschilders ***Anthonie Jacobus en Petrus Theodorus van Wijngaerdt*** [8]).

Uit dit huwelijk:

Cornelia Johanna Christina van de Laar, geb. 's-Gravenhage 18 Juli 1836, † Rotterdam 31 Januari 1910. Zij gaf lessen in het handteekenen en was werkend lid van het Aesthetisch Genootschap te Rotterdam.

Bernardus van de Laar, de broeder van Jan Hendrik, was werkzaam in het bedrijf van zijn vader, doch is eveneens als kunstschilder bekend. Hij schilderde bij voorkeur kerkinterieurs en maakte daartoe reizen in Nederland, België en Duitschland. Een zijner intérieurs van de St. Janskerk te 's-Hertogenbosch wordt genoemd als behoorende tot de collectie van het Wallraf-Richartz Museum te Keulen, voorts bezit het Museum te Oslo een schilderij van zijn hand.

Zijn huwelijk met Jeanette Joanna van der Ven bleef kinderloos en uit het bovenstaande blijkt, dat deze tak van het geslacht ***Van de Laar*** in mannelijke linie is uitgestorven.

Het bedrijf van ***Hendrik 'van de Laar*** werd na den dood van ***Bernardus van de Laar*** voortgezet door een der zonen van ***Johanna Bernardna van de Laar*** en ***Franciscus Pieter Bakker,*** n.l. door ***Hendrik Bakker,*** geb. Hooge Zwaluwe 8 Februari 1843, † Rotterdam 18 December 1893.

Tusschen Bernardus van de Laar en Hendrik Bakker was reeds op 18 Juni 1866 een vennootschap tot stand gekomen on'der de Firma Van de Laar en Bakker.

Jan Hendrik van de Laar was leerling van den hierboven reeds genoemden Portret- en Miniatuurschilder Cornelis Bakker, Corrector aan het Teekengenootschap „Hierdoor tot Hooger" te Rotterdam [9]).

Laatstgenoemde werd, op voorstel van Van de Laar, bij zijn aftreden als Corrector in 1835, tot Lid van Verdienste benoemd.

In het Gemeentemuseum te 's-Gravenhage bevindt zich een schilderij van J. E. J. van den Berg, waarop de beeltenissen voorkomen zoowel van Jan Hendrik van de Laar als van Aren Bakker (zoon van Cornelis Bakker) [10]).

Wij willen deze beschouwing niet eindigen, zonder er op te hebben gewezen, dat blijkens de aanteekeningen van den Heer Van Woelderen het geslacht Van der Laar nog een kunstschilder heeft opgeleverd, n.l. ***Pieter Marinus van de Laar,*** geb. Batavia 19 October 1824, als zoon van ***Andries Martinus van de Laar*** en ***Hendrika Alida Reeder.***

De Heer Van Woelderen vermeldde, dat Pieter Marinus van de Laar te Parijs en Rome ***voor*** kunstschilder studeerde en te 's-Gravenhage woonde op de Prinsegracht naast het Hofje van Nieuwkoop. Dit brengt in herinnering, dat het hoofdgebouw van het Hofje van Nieuwkoop op 1 Mei 1861 door „Pulchri Studio" werd betrokken [11]).

Zeker is deze Pieter Marinus van de Laar dezelfde als de

---

4) Bernardus Harmeyer, † Rotterdam 21 Juli 1800, begraven in de Oosterkerk, aldaar. In het impostregister wordt hij schilder in den Houttuyn genoemd.

5) Zie Ned. Patr. 18e Jaargang, 1928/1929, blz. 17.

6) ***Zie Ned.*** Patr. 17e Jaargang, 1927, blz 276.

7) Zie Kramm (suppl.) 1864. Van der Ven was leerling van Willem Hendrik Schmidt, ***een*** vriend van Jan Hendrik van de Laar.

8) Petrus Theodorus van Wijngaerdt was leerling van Jan Hendrik van de Laar. Zoowel het Gemeentemuseum te 's-Gravenhage als het Museum Boymans te Rotterdam bezitten een schilderij van Anthonie Jacobus van Wijngaerdt.

9) Bakker (Cornelis), peintre et graveur, né le 5 juin 1771 à Goedereede, mort le 9 janvier 1849 à Rotterdam (Ec. Hol.).

11 fut l'élève de A. C. Hauck, dont il épousa la fille; il devint citoyen de Rotterdam en 1803, et dans la même année, il fut nommé capitaine de la gilde de St. Luc. 11 acquit beaucoup de réputation pour le fini de son dessin, qui lui valut le nom de maître. Il fit des portraits, peignit des miniatures, exécuta des tableaux représentant de petits intérieurs. Plusieurs de ses portraits furent gravés par différents artistes. Celui du prédieatur D. Barbé, en 1797, fut reproduit par J. Snoek. Deux portraits du prédicateur H. van Hasselt, mort à Amsterdam en 1806, furent gravés par H. Roosing, ainsi que trois portraits de Jac. Rijsdijk Taken. L' artiste lui-même grava en collaboration avec A. C. Hauck une série coloriée de qdatorze portraite de sans culottes.

Prix.-Peintures. Bruxelles, 1875. Vte Sanford. Les remèdes les plus simples: 4.400 fr. — 1876 Paris. Vte Jacobson: Le malade: 1.520 fr. — 1877. Vte Wolff : Une crise de vapeurs: 2.100 fr. Vte Hooft-Woudenberg: L'intrigante: 2.688 fr. — 1888. Vte De Smet de Nayer: La lecture de la gazette: 600 fr. — 1889. Vte Van Gogh: Le journal du matin: 1.800 fr. — 1895. Vte Truchy: La lecture de la gazette: 3.800 fr.

(E. Bénézit, Dictionnaire des Peintres, Sculptcurs, Dessinateurs & Graveurs, 1924, Paris).

10) Van de overige beeldenissen van Jan Hendrik van de Laar mogen hier vermelding vinden: twee gelithographeerd portretten, een naar hemzelven door S. T. Voorn Boers en een door zijn leerling J. M. Schmidt Crans, terwijl voorts een klein houtsneêportret van hem voorkomt in Immerzeel.

11) Pieter Marinus van de Laar was lid van Pulchri, zooals blijkt uit „De Nederlandsche Spectator" van 17 Mei 1862.

Petrus Marinus van de Laar, waarvan Kramm, vermeldt, dat hij op 19 October 1824 te 's-Gavenhage zou zijn geboren, dat hij aldaar overleed op 17 Maart 1862 en dat hij een leerling was van J. E. J. van den Berg te 's-Gravenhage, van Daiwaille te Roterdam en van Ary Scheffer te Parijs.

L. Q. BAKKER.

Litteratuur :

J. Immerzeel Jr., De Levens en Werken der Hollandsche en Vlaamsche Kuntschilders, Beeldhouwers, Graveurs en Bouwmeesters, van het begin der Vijftiende Eeuw tot heden, 1842-1843.

C. Kramm, De Levens en Werken der Hollandsche en Vlaamsche Kunstschilders, Beeldhouwers, Graveurs en Bouwmeesters van den vroegsten tot op onzen tijd (met aanhangsel), 1857—1864.

J. A. Bakker, De Oorsprong der Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam, aangetoond in de Geschiedenis van het Teekengenootschap „Hierdoor tot Hooger", 1900.

Allgemeines Lexicon der Bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart, begründet von Ulrich Thieme und Felix Becker, 1928.

Dr. G. Knuttel Wzn., Gemeentemuseum 's-Gravenhage, Catalogus van de Schilderijen, Aquarellen en Teekeningen, 1935.

F. G. Waller, Biografisch Woordenboek van Noord Nederlandschc Graveurs, 1938.

Huib Luns, Holland schildert, 1942.

Bijdrage tot eene genealogie van het geslacht Hoitink,

Aan het slot van het artikel over het geslacht Hoitink, jrg. XLIX kol. 340, is mijn plan medegedeeld te zijner tijd een genealogie te publiceeren,

Ofschoon de hieronder volgende genealogie geen aanspraak kan maken op volledigheid, leek het mij gewenschte de gegevens bekend te maken, om vast te leggen, wat omtrent dit geslacht tot op heden onderzocht is, zoodat men kennis kan nemen en gebruik kan maken van reeds verzameld materiaal.,

De oudere gegevens zijn, voorzoover niet anders vermeld, ontleend aan de doop- en trouwboeken van Winterswijk in het Rijksarchief te Arnhem. In een enkele noot zal uit den kwartierstaat een genealogische toelichting over een verwante familie gegeven worden, indien de gegevens niet uit de trouw- en doopregisters, doch langs anderen weg gevonden zijn, ten dienste van navorschers in die richting.

Zooals uit mijn eerste artikel blijkt, waren de oudste dragers van dezen naam verspreid over een deel van het Loonsche Vrijgraafschap tot in Bocholt, Borken, Munster. Ze waren boeren, poorters, clerici. Op het tijdstip, dat de genealogie aanvangt, was de tak, waarvan sprake is, gevestigd in het dorp Winterswijk, waar zij meerendeels woonden in de Bredevoortsche of Misterstraat. Welk beroep of bedrijf zij hebben uitgeoefend kon niet met zekerheid worden vastgesteld. Zeker zal aanvankelijk het boerenbedrijf nog wel een belangrijke rol hebben gespeeld blijkens aan- en verkoop van land. In 't midden der 18e eeuw blijken zij reeds sterk hun boerenaard te hebben ingeboet, die zich immers kenmerkt door gebondenheid aan de woonplaats. Bij bestudeering van de kerkregisters treft het trouwens, hoe dikwijls bewoners van dit dorp in het meest Oostelijk deel van den toenmalig sterk afgesloten Achterhoek gelegen, naar en van steden in het Westen van het land zich verplaatsten. Zoo Leert, om mij te bepalen tot het onderhavige geslacht, ***Arnold Hoitink*** in 1749 met kerkelijke attestatie uit Rotterdam terug; zijn broer ***Jan Derk*** vestigt zich voor zijn huwelijk in 1753 te Zutphen, terwijl zijn nicht ***Gesina*** gedurende een tijdelijk verblijf in 1791 te Amsterdam overlijdt.

In 't begin der 19e eeuw kiezen enkelen, zeker onder den invloed der verwantschap met de schoolmeestersfamilies: *Schepers, Gelink, Knuivers, Nijenhuis, du Pré de* loopbaan van schoolmeester, zoodat wij in Lichtenvoorde en Silvolde leden van dit geslacht als zoodanig ontmoeten, waarvan nakomelingen tot op heden het onderwijs in een of andere functie dienen.

Tot ± 1833 bleef een lid van het geslacht in Winterswijk gevestigd. Nadat van 1873 tot 1906 opnieuw nakomelingen te Winterswijk gewoond hebben, hebben ze hun geboortegrond voor goed verlaten. Wel wonen nog steeds naamdragers in deze plaats, maar sedert ± 1690 is geen verwantschap aan te toonen.

GENEALOGIE.

I. *Harmen Hoijkink* [1]), geb. vermoedelijk tusschen 1650 en 1660 [2]) te Winterswijk. Blijkens o.a. Breedevoort Opdrachten No. 202, 21 Febr. 1690 R.A. Arnhem gehuwd met ***Christina Dieterink.***

10 Dec. 1739 Peindinge op een huis door hem nagelate in de Misterstraat Winterswijk.

Uit dit huwelijk slechts bekend:

1. ***Willem,*** volgt II, geb. ....., overl, Winterswijk 29 Dec. 1751.

II. ***Willem Hoijkink,*** geh. Winterswijk 10 Juli 1718 ***Geesjen Coenen,*** geb. . . . . overl. Winterswijk 18 Febr. 1750, dr. van wijlen Jan Jacob Koenen en Elsken Huijsink [4]), overl. Winterswijk 24 Mei 1717.

Bij de geboorte van zijn zoon Jan Derk wordt hij ingeschreven als H o i t i n k.

1. ***Jan Derk,*** ged. Winterswijk 30 April 1719, overl. . . . . volgt IIIa.
2. *Elsken,* ged. Winterswijk 15 Nov, 1722, overl. Winterswijk 2 Sept. 1724.
3. *Arnoldus,* ged. Winterswijk 18 Nov. 1725, overl. Winterswijk 24 Mei 1808, volgt IIIb.
4. ***Christina,*** ged. Winterswijk 18 April 1729, overl. . . .

IIIa. *Jan Derk Hoitink,* ged. Winterswijk 30 April 1719, ondertr. Winterswijk 28 April 1753, tr. Zutphen Groote Kerk, 27 Mei 1753 *Janna Straetman(s)',* geb. ....., overl. Winterswijk 14 Febr. 1785, dr. van wijlen Berent Straetman(s),

1) In Breedevoort Opdr. 204, 26 Oct. 1693 wordt hij Herman Huijtink genoemd.

2) 20 Febr. 1642 huwen te Winterswiik Diirick Hoickink en Alken Klanderman. Volgens een kerkboek uit het Ned. Herv. Archief te Winterswijk 1650-1665 werden gedurende dien tijd van een Dijrick Hoikink drie kinderen gedoopt: le Harmen ged. 8 Maart 1651; 2e Harmen ged. 7 Oct. 1655: 3e Hendrik ged. 25 Juli 1658. Daar in het doopboek echter geen moeder genoemd wordt, kon ik Dijrick en Alken niet in-de genealogie- op nemen.

3) Jan Jacob Koenen zn. van Arent (Arnold) Koenen en Geertruit Rabelink (Bred. Prot. 1657/58 16 April 1657), welke laatste in April 1671 in 2e huw. te Bredevoort trouwt met Derk van Hengel. Geertruit was de dochter van Burgemeester Gerhard Rabelink te Vreden (Bred. Prot. 21 Janri 1658) en Jenneken van Basten, die tot broers Dr. Henrick van Basten en Frederik van Basten en tot vader Harmen van Basten had (Protoc. Breedevoort 11 Mei 1641). Harmen van Basten en Eisbeen Swederis echtgenooten (Prot. Bred. 5 Juni 1641).

Jan Jacob Koenen en Elsken Huijsink erven volgens Bred. Opdr. 16 Oct. 1684, van Burgemeester Rabelink als hun beste vader (Bredevoort Opdr. 1683-1684).

4) De Huysinks woonden op het goed Hoijkink. Voor 1722 had blijkens Repertorium Winterswijk Harmen Huijsink het in gebruik. (Magescheid 24 Oct. 1722; Jan Huysink, Elisabeth Huysink, Gerrit Krozenbrink, erfgenamen van Harmen), terwijl in Bredevoort Opdr. No. 204 3 Juni 1693 wordt gevonden: Adriaen van Eerden, heer tot den Pleckenpoel heeft gehypothiseert en verpandet op 10 Juli 1671 aan de erfgenamen van zal. Jan Huijsink het goed Hoijkink in 't kerspel Winterswijk, Buijrschap Brinkhoorn voor de somma van tweeduizend gulden hollants.

Uit dit huwelijk:

1. ***Berend Willem,*** ged. Zutphen 10 Mei 1754, overl. ...
2. ***Gesina,*** ged. Zutphen 22 Febr. 1756, overl. Amsterdam ± 1791.
3. ***Gerrif,*** ged. Zutphen 2 April 1758, overl. . . . . .

Jan Derk Hoitink is in of vóór 1772 overleden, daar 22 Oct. 1772 Johanna Straatmans, wed. Jan Derk Haijtink verschillende perceelen koopt te Winterswijk (Reg. Dorp en Dorpbuur Winterswijk 3 Febr. 1734-5 Maart 1801) .

Arnoldus Hoitink wordt in 1791 universeel erfgenaam van zijn nicht Gesina (zie IIIb), waaruit zou volgen, dat haar broers overleden waren [5]).

IIIb. ***Arnoldus Hoifink,*** ondertr. 11 Oct. 1740, tr. Winterswijk 2 Nov. 1760 ***Geerfruif Gielink*** (*Geelink*)[6]), geb. Winterswijk 3 Mrt. 1737 overl. aldaar 4 Jan. 1799, dr. van Anthony Gielink en Jacoba Bolthoff.

Arnoldus heeft een tijdlang in Rotterdam gewoond. In 1749 keert hij met attestatie naar Winterswijk terug.

6 Juli 1762 koop gaarde, 18 Febr. 1797 koop gaarde en grond, 23 Febr. 1797 koop huis met Hoff en wheere in de Bredevoortschestraat, 16 Juni 1800 verkoop bouwland op den Hasel. Op 14 Oct. 1790 en 14 Mei 1794 schuldbekentenissen van *f* 500. *f* 800 en *f* 400 aan Sr. Arn. Hoitink. (Register Dorp en Dorpbuur),

Universeel erfgenaam van ziin nicht Gesina Hoitink. die ± 1791 te Amsterdam overleed." (Boek van Sententiën en Decreten der stad Zutphen R.A. Arnhem pag. 85),

Uit dit huwelijk:

1. ***Gesina,*** ged. Winterswijk 17 Mei 1761, geen verdere gegevens bekend.
2. *Jakoba,* ged. Winterswijk 5 Juni 1763. als voren.
3. ***Willem,*** ged. Winterswijk 26 Dec. 1764, als voren, behalve áat hij 1 Dec. 1800 te Amsterdam woonde.
4. *Garrijt,* geb. 14 April 1768, ged. Winterswijk 17 April 1768, overl. aldaar 7 Nov. 1833. volgt IV.

IV. *Garrijt* ***Hoifink,*** tr. Winterswijk 27 Mei 1796 (ondertr. 7 Mei 1796) ***Johanna Geertruid Schepers,*** geb. Winterswijk 29 Mei 1769, overl. aldaar 8 Maart 1825; dr. van Jan Dirk Schepers en Hermina Knuijvers.

17 Juni 1508 koop huis No. 368 in dc Misterstraat.

Uit dit huweliik:

1. ***Jan Derk,*** geb. Winterswijk 26 Nov. 1796, overl. aldaar 1803.
2. ***Geerfruid,*** geb. Winterswijk 22 Febr. 1800, tr. Amsterdam 7 Oct. 1840 ***Garrif Jan Degenaar,*** geb. Aalten, zn. van Christiaan Engelbertus Degenaar en Gesina Gielink.
3. ***Jan Derk,*** geb. 21 Febr. 1805, ged. Winterswijk 27 Febr. 1805, volgt Va.
4. ***Arnoldus,*** geb. 23 Maart 1807, ged. Winterswijk 27 Maart 1807, overl. Silvolde 25 Jan. 1879, volgt Vb.
5. ***Harmina, geb.*** 25 Febr. 1810, ged. Winterswijk 4 Maart 1810, overl. . . . . tr. Amsterdam 8 Oct. 1834 *Joannes* ***Theodorus*** *Jerschavek,* zn. van Joannes Jerschavek en Joanna Sabina Berkman.
6. ***Johanna,*** geb. Winterswijk 9 Oct. 1813, overl. ..... .

Va. ***Jan Dirk Hoijfink,*** geb. 21 Febr. 1805, ged. Winterswijk

[5]) Inderdaad wijst de volgende aanhaling op het overlijden van Gerrit H. vóór 1776..

Opdracht van een huis, hafgrond en daarachter gelegen where in de Bred. straat te Winterswijk door Janna Straatmans wed. wijlen Jan Derk Hoitink, voorts Berend Willem en Gesina Hoitink aan Jan Straatman en Henders Pijpers Echl. (Reg. Dorp en Dorpbuur 4 Juli 1776).

[6]) In officieele stukken heet ze steeds *Geelink.*

27 Febr. 1805, overl. Lichtenvoorde 3 Mei 1876, tr. Lichtenvoorde 3 Mei 1846 ***Johanna Hermina Buersink,*** geb. Enschedé 30 Jan. 1820, overl. Lichtenvoorde 29 Juni 1852, dr. van Bernardus Buersink en Adriana Hermina ter Meulen. In 1822 hulponderwijzer te Lichtenvoorde bij den schoolmeester G. H. Schepers.

Uit dit huwelijk:

1. ***Gerrif Arnold,*** geb. Lichtenvoorde 11 Febr. 1848, overl. te Utrecht 11 Maart 1912, ongehuwd.
2. ***Adriaan Herman,*** geb. Lichtenvoorde 10 Juli 1849, overl. Utrecht 25 Aug. 1913, tr. Utrecht 3 Maart 1887 ***Anfonia Engelina Kreber,*** geb. Rotterdam 19 Mei 1856, dr. van Pieter Kreber en Cornelia Hendrika Diederich.
3. ***Johan Bernard,*** geb. Lichtenvoorde 15 Dec. 1853. overl. Utrecht 13 Jan. 1886, ongehuwd.

Vb[7]). ***Arnoldus Hoifink,*** geb. Winterswijk 23 Maart, ged. 27 Maart 1807, overl. Silvolde 25 Januari 1879, tr. le Silvolde 30 Nov. 1834 ***Wilhelmina Fransina*** *Noij,* geb. Silvolde 11 Juni 1805, ged. 16 Juni 1805, overl. aldaar 7 Juli 1844, dr. van Jan Noij en Carolina Graal [8]).

Arnoldus H. volgt te Silvolde zijn schoonvader als schoolmeester op.

Uit dit huwelijk:

1. ***Gerhardus Johannes,*** geb. Silvolde 9 Mei 1835, overl. 19 Nov. 1889 Thomastown Connecticut U.S.A. Hij wijzigt zijn naam in ***George*** *John* ***Hoijfing,*** huwt in U.S.A. met ***Anna B. Teurlingx,*** geb. Zierikzee Nov. 1839, overl. 16 Maart 1921 te New-York City.
2. ***Johan Karel,*** geb. Silvolde 14 Nov. 1836. Gaat naar Indië, overlijdt na terugkeer, 11 Febr. 1874 te Silvolde.
3. ***Arnodus*** *Wilhelm,* geb.. Silvolde 29 April 1838, overl. Winterswijk 15 Aug. 1903, tr. Wisch 9 Aug. 1878 *Diena* ***Hendrica*** *Wanrooij,* geb. Terborg 18 Juli 1848, overl. 's-Gravenhage 29 Sept. 1933, dr. van Bernard Johannes Wanrooij en Willemina Johanna Huetink.
4. *Carolina* ***Wilhelmina,*** geb. Silvolde 28 Aug. 1840, overl. aldaar 21 Febr. 1930.
5. ***Johanna Geertruida,*** geb. Silvolde 28 Aug. 1840, overl. aldaar 18 Nov. 1844.

Arnoldus Hoifink tr. 2e Wisch 19 Dec. 1844 ***Hendrika*** *Johanna Nijland,* geb. Wisch 10 Oct. 1818, overl. Silvolde 28 Nov. 1845, dr. van Gerrit Jan Nijland en Catharina Willemina Arentsen.

Uit dit huwelijk:

6. ***Karel Willem,*** geb. Silvolde 4 Oct. 1845, overl. aldaar 5 Januari 1846.

Arnoldus Hoifink tr. 3e Wisch 17 Aug. 1848 ***Everdina Duifshof,*** geb. Gendringen 14 April 1817, overl. Silvolde 30 Dec. 1870, dr. van Lammert Duitshof en Johanna Geertruida Huiskamp.

Uit dit huwelijk:

7. ***Wilhelmina Hendrika,*** geb. Silvolde 7 Aug. 1850, overl, Winterswijk 26 Sept. 1919, tr. Winterswijk J. L. ten Cate.
8. ***Elisabeth.*** geb. Silvolde 2 Maart 1852, overl. aldaar 6 Maart 1856.
9. ***Jan Gerhard,*** geb. Silvolde 8 Maart 1854, overl. aldaar

[7]) Gegevens omtrent VB gedeeltelijk ontleend aan Kerkboek Silvolde te Silvolde.

[8]) Noij's en Graal's zijn oude, onderling verwante schoolmeestersfamilies; 15 Oct. 1793 was Jan Noij, 14 Juni 1724 Hendrik Jan Graal schoolmeester te Silvolde.

8 Mei 1931, tr. Wisch 21 Febr. 1844 *Maria Johanna Geertruida Wissink,* geb. Zutphen 23 April 1850, dr. van Harmanus Wissink en Johanna Jacoba Hummelman.

10. ***Willem.*** geb. Silvolde 16 Sept. 1855, overl. aldaar 14 Maart 1856.
11. *Elisabeth* ***Wilhelmina,*** geb. Silvolde 6 Maart 1857, overl. aldaar 15 Juli 1937, tr. Silvolde J. Jansen.
12. *Grada* ***Johanna,*** geb. Silvolde 21 Aug. 1858, overl. Vorden 26 April 1910, tr. Vorden J. L. Oudenampsen.

A. W. HOITINK.

Een tak van Roonhuyse te Nijmegen.

In N.L. 1930 kol. 363-366 [1]) wijdde de Heer P. M. van Walchren een artikel aan „De bekende chirurgijn Hendrik van Roonhuyse en zijn familie". Nu heeft in de tweede helft van de 17e en de eerste helft van de 18e eeuw ook een takje van dit Haagsche geslacht te Nijmegen gebloeid. Op 22 Febr. 1654 toch, werd ***Abraham van Rodenhuys,*** kleermaker — zooals de inschrijving luidt — 'burger van Nijmegen, nadat hij reeds op 11 Febr. daarvoor tot lid van het Kleermakers ambt [2]) was aangenomen, zooals uit het Protocol van aangenomen Meesters 1622-1738 [3]) blijkt. Hij teekent hij die gelegenheid: Abraham van Roodehuysen.

In het zelfde jaar nog, op 19 Maart ging hij reeds in ondertrouw als *Abram van Rodenhuysen,* j.m. uyt den Hage, met *Jannetje van Gommersbach,* j.d. beyde wonende te Nijmegen. Het huwelijk werd 11 April d.a.v. in de St. Stevenskerk voltrokken.

De juiste afkomst van zijn vrouw heb ik niet kunnen vaststellen. Reeds in het oudste Nijmeegsche Geref. doopboek komt de naam van Gommersbach voor, maar de doop van de betreffende Jannetje of Jenneke vind ik niet. Toch moet zij, blijkens optredenden doopgetuigen e.d. zeer na familie zijn geweest — zoo dit zelfs haar vader niet was — van Joost Andriesz van Gommersbach, snijder, die 7 Sept. 1625 burger van Nijmegen werd. Hij was gehuwd met ***Anneke Jansdr.***

Uit het huwelijk van Abraham van Rodenhuysen werden te Nijmegen de navolgende kinderen gedoopt.

1) ***Lijsbeth,*** 30 Jan. 1655 tr. Neerbosch 6 Mei 1688 Reynier Reynders.
2) ***Andries,*** 12 Aug. 1656.
3)' ***Zsaac,*** 3 Nov. 1657 en jong overl.
4) ***Jacob,*** tweeling met de voorgaande, eveneens jong overl.
5) ***Zsaac,*** 22 Febr. 1659, volgt.
6)' ***Anneke,*** 12 Mei 1661.
7) ***Jacob,*** 19 Juni 1664.

Uit het feit, dat de in kol. 366 van jaargang 1930 genoemde *Isaac van* ***Rodenhuysen*** tot vrouw had ***Lijsbeth Jansdr*** en het eerste kind van Abraham eveneens Lijsbeth heet, terwijl er tot tweemaal een Isaac wordt vernoemd, is wel met vrij groote zekerheid af te leiden, dat dit echtpaar de ouders van Abraham zijn geweest.

Als het eerste kind wordt gedoopt, treedt Anneke van Rodenhuysen als één der doopgetuigen op, terwijl bij het tweede kind Heiltje van Rodenhuys als zoodanig is vermeld. Ook dit zullen dochters van bovengenoemd echtpaar zijn geweest. Verder zal de naam „Jacob" wel zijn ontleend aan Abrahams oom, den Haagschen chirurgijn.

Abraham zelf, komt op 5 Dec. 1675 nog voor als getuigen [bij het huwelijk van een lid van de familie van Gommersbach. In het register van aangenomen leerjongens van het Kleermakers ambt [4]) trof ik echter na dien datum, zijn naam niet meer aan. Hij is vermoedelijk niet lang nadien overleden. In ieder geval was hij in 1688 bij het huwelijk van zijn dochter Lijsbeth niet meer in leven. Wanneer Isaac, zijn zoon, kinderen laat doopen, komt ook Jannetje van Gommersbach geen enkele maal onder de doopgetuigen voor, zoodat ook zij toen wel niet meer in leven zal zijn geweest.

Als deze Isaac in het huwelijksbootje stapt, is ook in Nijmegen de naam van Rodenhuysen al samengetrokken tot Roonhuysen. Hij gaat dan ook als ***Isaac van Roonhuysen,*** j.m. op 10 Juli 1692 te Nijmegen in ondertrouw met ***Maria*** *Havinga,* j.d. en is op 27 Juli d.a.v. te Neerbosch getrouwd.

Over zijn echtgenoote kan ik niets mededeelen. Zij moet van elders zijn gekomen.

Uit hun huwelijk zijn te Nijmegen de navolgende kinderen gedoopt:

1) *Sara, 9* Juni 1693.
2) *Rebecca Clasina,* 23 Sept. 1694.
3) ***Helena Esther, 31*** Mei 1696, tr. Batenburg 14 April 1727 ***Engelbart Loderus,*** custos en schoolmr aldaar, zoon van ***Paulus,*** eveneens custos en schoolmr te Batenburg en ***Maria Mol.*** Uit dit huwelijk werden eenige kinderen geboren, waarvan de oudste, Paulus, dezen tak Loderus voortzette. Er zijn daarvan thans nog afstammelingen in de rechte lijn in leven.
4) *Katrina,* 12 Mei 1702.

Aangezien Isaac slechts dochters naliet, stierf deze Nijmeegsche tak met Isaac in manlijke lijn uit.

Het kleermakersvak, gelijk zijn vader, beoefende hij niet; wat hij wel voor 'broodwinning had, bleef mij tot heden onbekend. Opmerkelijk is wel, dat bij deze Nijmeegsche van Roonhuysens de namen voorkomen van den aardsvader Abraham en diens vrouw Sara, van hun zoon Isaac met diens vrouw Rebecca en van deze hun zoon Jacob.

H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

[1]) **Vergl. ook N.L. 1931 kol. 53 en 157,**
[2]) **De** Nijmeegsche gilden werden in het algemeen „ambten" genoemd.
[3]) Archief Kleermakers ambt. no. 1. Gem. archief Nijmegen,
[4]) Archief Kleermakers ambt no. 8. Gem. archief Nijmegen.

Nadere gegevens de Lange, uit IJsselstein,

(LV, 30; LVI, 46-47).

Bernerkende dat er voor deze familie nog steeds belangstelling is blijven bestaan en tevens om eindelijk te voldoen aan de indertijd gedane toezegging, over de oudere generaties een nader bericht te bewerken, moge ik hier een schema doen volgen, dat in hoofdzaak op grond van bronnen in het Rijksarchief te Utrecht (retroacta BS doop 174a, b en c; trouw 177 en 178), geenszins aanspraak maakt op z.g. volledigheid. maar wel op de qualificatie. een nader bericht. — Y staat voor IJselstein; t. voor getuige.

I. Arien, heet nog in 1678 in een patroniem Aerjan (de Lange), geb. waarsch. ca. 1610, huwde N.N.: als zijn kinderen komen in aanmerking:

a,. Gerrit, volgt IIa.
b. Gijsbert, volgt IIb.
c. Dirckje De Langh, doopget. Y 31-5-1696.

IIa. Gerrit Ariens 1670, Aerjansz de Lange '78, geb. wellicht omstreeks 1640, tr. voor of in 1669 Elsje Harmens Ros.

Uit dit huwelijk:

1. Arien, ged. Y 13-2-1670 (ouders Gerrit Ariens Elsien

Harmens). Arij Gerritsz de Lange, jm en Cornelia Hendricks van Mourick jd byde van Ysselsteijn ondertr. ald. 24-10-1696. Arie Gerritz. de Langh en Cornelia Hendrikx wonnen Gerrighje, ged. Y. 18 Julijo 1697. Arie Gerritsz De Langh en C. H. van Maurick wonnen Hendrick ged. Y 11-2-1700 (t. Dirckje Hendrickx van Maurick).

2. Hermen Gerritz. De Langh (geb. omstr. 1674), tr. Grietje Jacobs. Zij wonnen Gerrit (Hermensz), geb. Y 31-5-1696 (t. Dirckje De Langh).
3. Golof, zoon van Gerrit Aerjansz de Lange ende Elsjen Harmans ros ged. Y. 27-10-1678.
4. Aeltje, dochter van Gerrit de Lange ende Elsje Ros, ged. Y 17-11-1683.

IIb. Gijsbert de Langh, geb. naar schatting 1645, tr. N.N. mogelijk genaamd Geertruijd. Zij hadden, naar mij vrij zeker, althans tot nog toe zeer redelijk mogelijk voorkomt, ten minste de volgende twee kinderen:

a. Arie, volgt III.

b. Jan Gysbertse de Langh. JM. & Mechtelt Jans Wittebol, JD. bijde wonende alhier tot Ysselsteijn. Alh. getrouwt. 1699. Deze afkondiging staat ingeschr. Y 23-12-1699; voorzegd trouwjaar zal dus wellicht ten rechte 1700 moeten worden gelezen. Johannes Gijsbertsz. De Langh en Mechteld Jans Wittebol wonnen Steventje, ged. Y 20-2-1701 (t. Pieternellighje Michgielsz Vonck). Jan Gysbertz de Langh en M. J. W. wonnen voorts Geertruijd, ged. Y 8-3-1705; Johannes De Langh en Mechteld Wittebol ten slotte nog een zoon Gysbert, ged. Y 10-9-1710. (Deze) Gysbert de Lang en Annigje Hogendoorn wonnen Mechteld, ged. Y 28-10-1750.

III. Arie de Langh, ged. (wellicht na 1667 op patroniem). Wegens enkele passende vernoemingen moet hij identiek zijn aan Arien de Lange jm van Ysselsteijn, die 18-3-1699 in het trouwboek van Y staat ingeschreven met Pieternelle Vonck jd van Amsterdam. Er staat nog bij: getr., dus blijkbaar te Y. Zij zal de dochter zijn van een Michiel Vonck en werd de moeder van de volgende acht kinderen, die allen te Y werden gedoopt met als vadersnaam steeds Arie de Langh, moedersnaam steeds Vonck (alleen haar voornaam met minieme verschillen, Pieternel '01, '15, -lighe '03, -lighje '10, Petronella '04, '05, Peternel '07, Pietronel '13):

1. Jannighje De Langh 5-10-1701, doopget. 1731, 1733.
2. Maria De Langh 29-4-1703, doopget. 1736, 1740 en 1743, uit vid. dezelfde als Maria de Lange tr. Jacobus van Woensel, van wie Aaron en Jacobus, ged. Y resp. 15-8-1742 en 11-7-1745.
3. Ghijsbert De Langh, volgt IV.
4. Dirkje De Langh 26-12-1705, well. ov. vóór 4-12-1715.
5. Mechteld de Langh 2-3-1707, kennelijk wel genoemd naar haar tante Wittebol, die ook wel haar petemoei zal zijn geweest: de doopacta vermelden maar nu en dan getuigen.
6. Willem de Langh ged. Y 30-3-1710; mij dunkt het luce clarius, dat hij identiek is aan Willem de Lange, gehuwd met Catharina van Emmerik, gezien de namen van hun kinderen: Pieternella de Lange ged. Y. 7-8-1737, Aletta de Lange, ged. Y 14-2-1740 (t. Aletta van Emmerik), Arie de Lange, ged. Y 23-7-1741, nogmaals een Arie de Lang, ged. Y 23-12-1742 en nogmaals een Arie de Lang, ged, X 28-10-1750.
7. Geertruijd de Langh 22-10-1713.
8. Dirkje de Langh 4-12-1715; zij of IV-6 getuigt nog Y 24-3-1773.

IV. Ghijsbert de Langh, ged. Y 20-8-1704 (dito August, ouders Arie de Langh *en* Petronella Vonck); 25-11-1730 ondertr. te Y Gysbert de Lang jm van IJsselstein, met Niesje Bouman jd van Wageningen. De voornaam Niesje doet denken aan relatie met Vlaanderen. Zij consenteeren in het huwelijk van hun zoon Arie (V) 25-4-1772.

Ook zij wonnen acht kinderen, te weten:

1. Pieternel Gysberts de Lang, ged. Y 30-12-1731 (t. Jannigje de Lang, III sub 1).
2. Errisje Gijsberts de Lange, ged. Y 18-11-1733 (t. Jannigje De Lange, III sub 1). Oudere vormen van Errisje zouden wellicht uit de boeken van Wageningen kunnen blijken, mogelijk schijnen Ernstje, Ernestine.
3. Jannigje Gysberts de Lange, ged. Y 29-1-1736 (t. Maria de Lange, III sub 2).
4. Ageda Gysberts de Lange, ged. Y 21-5-1738. Haar voornaam lijkt mij een contaminatie van Aegje en Alida.
5. Niesje de Lange Gysbertsd. ged. Y 18-12-1740 (t. Maria de Lange, 111 sub 2); zij was doopgetuige Y in 1804 en 24-3-1805.
6. Dirkje de Lange Gysbertsd., ged. Y 17-7-1743 (t. als voren): zie 111 sub 8.
7. Aart, volgt V.
8. Peter Gysberts de Lange, ged. Y 5-10-1749.

V. Aart Gysbertszoon de Lange, ged. Y 19-5-1746, moet identiek zijn aan Arie de Lange, peet Y 24-3-1805 en aan Arie de Lang x Wyershausen. Hun huwelijksacte luidt (Y 177) den 25 April 1772 zijn hier in wettige Ondertrouw opgeno/men met Toestemming van de Ouders/de Bruijd gedispenseert zijnde van een/Acte van Indemniteit door de Regeering/alhier, wegens getuijgenis van den Heer Secretaris,/Arie de Lang, JM. alhier geboren en woonagtig/EN/Elsa Margaretha Weijershauser, J.D./geboortig uijt het ampt Schaumburg in Hessen (i.m.) dit paar is/hier getrouwt/dd 10 Meij.

Naar aanleiding van LVI 47 en 189 zouden haar ouders Johann Conrad Weyershausen en, gegeven de peetschap van 1775, Elisabeth Nordmann kunnen zijn genaamd. In Nederland werd Weyershausen uiteraard Waijershuijsen (LV, 30).

Uit het huwelijk Arie de Lang — Elza M. Waijershuijsen E.L. (aldus 1775):

1. Gijsbert de Lang, ged. Y 24-3-1773 (t. Dirkje de Lang).
2. Johannes Coenraad, volgt VI.

VI. Johannes Coenraad de Lang, sinds 1804 steeds de Lange, ged. Y 3 Dec. 1775 (geb. Y volgens LV, 30), ambtenaar bij de belasting, overl. Y 18 Juni 1852. Getuige bij zijn doop was Elizabeth Noordman. Hij tr. waarsch. in 1803 (hiaat in het trouwboek Y 178 van 15-10-1796 tot 9-2-1817) Elizabeth Meulenbeek, ten name Moolenbeek, ged. Rhenen 18-11-1781, overl. Y 18 Juni 1842 (LV, 30), dr. van Bart en Aagje van de Water (LVI, 46).

Uit dit huwelijk:

1. Gijsbartus de Lange, geb. 11, ged. Y 15-1-1804 (t. Niesje de Lange, zijnde hierdoor ten doop geprezenteerd): hij heet blijkbaar naar zijn grootvader Meulenbeek, de vorm aangepast aan die van petemoeis vader, en zal zijn ov. vóór 1-7-1810.
2. Arie de Lange, geb. 16, ged. Y 24-3-1805 (Peeten Arie

de Lange en Niesje de Lange, hierdoor ten doop geprezenteerd).

Agatha Margaretha de Lange, geb. 29 Augs., ged. Y 6 Sept. 1807 (dr. van Johannis Coenraad de Lange en Elizabeth Meulenboek E.L.); nader over haar LVI, 189, overl. Beverwijk 12-4-1874, tr. ald, 21-5-1840 Jan Franciscus Halder, geb. Zaandam omstr. 1813, genees-, heel- en verloskundige te Beverwijk, overl. ald. 5-2-1888, zn. van Adrianus Hendriksz. en Catharina Johanna Schwencke. Hij hertr. P. Jonker.

Gysbertus Jan de Lange, geb. 24 Zomer (Juni), ged. Y 1 Hooimaand (Juli) 1810, zoon van Johannis Coenraad de Lange en Elizabet Meulenbeek E.L.

Johannes Coenraad, volgt VII.

Gerard, geb. Y, gehuwd zonder kinderen volgens LV, 30.

VII. Johannes Coenraad de Lange, geb. Y 10-9-1812, genees-, heel- en verloskundige te Uitgeest, ald. overl. 2-2-1879, tr. Beverwijk 6-3-1838 Johanna Jacomina Maria Wilhelmina Halder, geb. Zaandam 12-10-1810 (volgens acte van bekendheid verleden voor Notaris van Goor Hinlopen te Zaandam)', overl. Beverwijk 5-9-1893, zuster van Jan Franciscus Halder, voornoemd bij VI sub 3.

Uit dit huweliik:

1. Elisabeth, gehuwd met Gerrit Nieuwenhuis, Boekhouder te Nieuwendam, later naar Indië vertrokken.
2. Catharina Johanna, geb. Beverwijk 14 November 1840, overl. Bloemendaal 20 'April 1912, gehuwd Uitgeest 14 Febr. 1861 Nicolaas Tromp, geb. Wormerveer 25 April 1837, overl. Amsterdam 21 Nov. 1868, zoon Jan Tromp en Trijntje Hens.
3. Agatha Margaretha, gehuwd met Christiaan Willem van der Eem, weduwnaar van Catharina Johanna Roodenburg.

Niet opneembaar in het schema was Wilm, ged. Y 28-11-1728, zoon van Jan de Lange en Seygie Metslaar. met als getuige Maria de Jong.

De naam de Lange kan en zal uiteraard wel in verscheidene plaatsen geheel onafhankelijk van elkaar zijn ontstaan.

II, a. 5 Willem de Lange ged. 1683 en III, 6 Willem de Lang, ged. 1710, doen denken aan Neeltje Willems de Lange, geb. Jisp 27-10-1778 (LV, 54), aan Neeltje de Lange, geb. ná 25-8-1791, overl. Zaltbommel 25-8-1870 als wed. van Danie! Murman en moeder van kapitein Hendrik Murman (geb. Haaften 11-5-1820) en van W. Murman: en ten slotte aan een stamreeks naar gegevens achter een prent. De opening van het testament, op 19-11-1938 als souvenir zijns vaders nog aanwezig bij nu wijlen den Heer J. J. de Lange te 's-Gravenhaqe:

I. Dr. Willem de Lange, geb. Delft 12-12-1774, ged. R.C., arts.
II. Johannes Petrus de Lange, geb. Delft 12-12-1799, wethouder ald.
III. Wilhelmus de Lange, geb. Delft 15-9-1826, notaris te Rotterdam (door W. van Traa opgev. 21-7-1876), overl. Kralingen 31-12-1882, begr. Delft 5---1883.
IV. Jacobus Johannes de Lange, geb. Delft 2-3-1872, notaris te 's-Gravenhage.

's-Gravenhage. **E. J. KOPPESCHAAR.**

KORTE MEDEDEELINGEN.

Polman Gruys.

In het Nederland's adelsboek 1942 ontbreekt in de genealogie Gruys de huwelijksdatum van Jhr. Mr. Ernst Polman Gruys, welke door den samensteller niet werd gevonden. Zoekende naar een ander huwelijk vond ik toevallig in het trouwboek van Bourtange de volgende inschrijving:

den 23 July 1800 na vertoonde attestatie van de secretaris van de Wees- en Huwelyksche zaken van Groningen zyn alhier in den H. Huwelyks staat bevestigd de Hoog Welgebooren Heer Mr. *Jan Ernst van Polman Gruis en Jonk*vrouwe *Johanna Agnes Lewe,* beide van Groningen.

H. L. H.

Van Rijckevorsel.

In de navolgende acte, te vinden in het gemeente-archief te Breda, R. 429 fol. 169 vo., wordt de stamvader van het hierboven vermelde geslacht genoemd: Merten Merten Corneliszn., zoodat de genealogie dezer familie met één generatie kan worden vermeerderd.

Aangezien het bij een voortgezet onderzoek van belang kan zijn de geschiedenis van dit huis na te gaan, omdat Merten op het Ginnekenseynde twee huizen bezat, heb ik de acte in haar geheel overgenomen.

„Quamen Jan van Velthoven de beeldsnijder ende petere mertensdochter, weduwe was wijlen Jacops van bergheyck metten voors. jannen van Velthoven heuren man ende voight hebben vercoft Mertennen Merten Corneliszone de tymmerman *Een huys ende erve met zynre toebehoirten ende metten hove dair achterliggende ende metten helft van den achter huysken ende erve dair achter staende Dairaf de wederhelft toebehoirt Jehenne Jans wedue van hooidonck gelijc de voirs. Jacop van bergeyc tvoirs. huys hof ende erve mette helft van den achterhuys voirs. eertijts van anthonis adr. koecx vercregen heeft nae vutwijs des briefs Dairaf zijnde welc huys ende erve voirs. der voirs petere ende hueren man tegens Den voight ende toesiender van Jacopsken Jacops van bergheyck ende heure onmundige dochter aengeerfdeelt is, na vutwijsen des scepenbriefs dair af zijnde gestaen ende gelegen tot breda opt Ghinnekenseynde neven der voirs. Jehenne Jans van hoodoncx wed. huys ende erve opte suytzijde ende Lambrecht Stoops huys ende erve opte noorfzijde ende Lambrecht Stoops huys ende erve opte noortzijde streckende achterwairt aen Willem betten erve Te vrijen met veerthien stuivers erfch. heer gooswijn van boeymer priester, met sessendertich stuivers erfchijns Jacoppen van der byestraten, met zessentwintich shalven stuiver erfch. Jehenne van hoodonck ter quitinge den penninc zestien. met vijfentwintich stuivers erfch. Jannen de Wrijter ter quitinge den penninc zestien ende met vyer stuivers ende anderhalf ort erfchijns der Capelryen in de kercke van breda die heer Jan van . . . . . priester nu heeft dair al jairlicx vutgaende. Ao. XV° XXIII XXIX dagen in Aprille."*

In een tenzelfden dage gepasseerde acte bekent Merten vuornoemd nog schuldig te zijn een bedrag van 52 Rijnsgulden en twee stuivers terzake van den kop van bovengenoemd huis.

Utrecht. **J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.**

Wapen van de familie von Pestel.

Het wapen van deze tot den Nederlandschen Adel behoorende familie is: „in blauw een groene rozeplant, waaraan 2 roode tuinrozen, op groenen grond, vergezeld links van een zilveren klimmende gems met de voorpooten tegen de plant en om het schild een gouden rand."

Naar aanleiding hiervan merk ik op, dat met papieren ruiten bedekte zegels van Sampscn Pestell in 1585 hauptman in de Schans van Iselortt in de Missiven aan de regeering van Doesburg zonder twijfel vertoonen als wapen:

„een *halve* bok vergezeld rechts van 2 om elkaar heen gewonden lange bladerlooze takken elk met een kleine ronde bloem in top, waarvan de benedeneinden tusschen de pooten van den halven bok hezngaan.

Boven het schild de letters S. en P.

Arnhem. R. T. **MUSCHART.**

Wapen van de **familie Speijart van Woerden.**

Het wapen van deze tot den Nederlandschen Adel behoorende familie is: „in rood een gouden ster vergezeld van 3 gouden ruiten".

Naar aanleiding hiervan merk ik het navolgende op:

Zooals zulks met meerdere familiewapens het geval is, hebben wij hier te doen met de omstandigheid, dat een #bijfiguur tengevolge van onwetendheid en onnauwkeurige weergave gepromoveerd is tot hoofdfiguur. De ster nl. in dit wapen moet eenvoudig als een *persoonlijk* bijfiguur beschouwd worden, hoort in dit wapen niet thuis en heeft met dit wapen als *familie* niets te maken.

Dergelijke *persoonlijke* bijfiguren, aan het eigenlijke wapen toegevoegd, komen in oude tijden op de zegels herhaalde malen voor. Men kan ze dadelijk herkennen, daar zij zeer duidelijk steeds van kleinere proporties zijn dan de overige wapenfiguren. Ik zou dat met tallooze voorbeelden kunnen aantoonen, doch zal mij kortheidshalve tot dit wapen Speijart van Woerden beperken.

Eén dezer vele persoonlijke bijfiguren is de ster. zij komt als zoodanig herhaalde malen voor, waarbij valt op te merken, dat zij bijna altijd vijfpuntig is, hetgeen opmerkelijk is, liewapens bijna uitsluitend zespuntig zijn en vijfpuntige sterren als hoofdfiguur bijna altijd op buitenlandsche meer in het bijzonder Fransche origine wijzen. In casu zien wij dan ook op de lakafdrukken van Johan Peter baron Speijart de Woerden getrouwd met Henrica Theodora baronesse van Hoevel van Ilrenoij heer en vrouwe tot Andelst in 1750, 1759, 1784 en 1786 op het Huis Andelst, voorkomende in een pak stukken gemerkt „Rijk van Nijmegen", in de Brieven aan Mr. 0. P. Hoeve1 in het Archief van het Huis Bergh, in het heerlijkheidsarchief ter Horst en in de Brieven aan J. van Nas in het Gemeente Archief Wageningen, de ster niet *zespunfig doch vijfpuntig afgebeeld.* Ja zelfs de lakafdruk, voorkomende in het familiearchief van Dorth, van T. M. J. baron Speijart van Woerden tot Oenema te Groenlo, die kennis gaf, dat zijne vrouw Anna baronesse Hacfort tot Oosterholt in den avond van 2 Juni 1840 was overleden, dus *nadat* reeds 23 Sept. 1822 de familie in den adelstand verheven was, vertoont de ster *vijfpuntig.*

Op deze lakafdrukken is de ster met dezelfde afmetingen als de 3 ruiten weergegeven en fungeert dus evenals in het hedendaagsche wapen der familie als hoofdfiguur, hetgeen, zooals ik nu zal aantoonen, foutief is.

Het zegel van Aelbrecht Speijart 23/4 1392 Schout *van* Woerden, hangende aan charter 1311 in het archief van het Kapittel van Oud Munster, vertoont 3 ruiten vergezeld van een zeer *klein wassenaartje tusschen de 2 bovenste ruiten geplaatst.* Geheel hetzelfde vertoonen de zegels van Aelbrecht Speijaert, wonende te Woerden, die 9/3 1399 land onder Woerden huurde, en van Aelbert Henricsz. Speijaert, die 4/3 1433 zegelde voor Jacob Peterszoon, die land onder Woerden in erfpacht ontving, hangende aan de Charters 1527 en 2071 van het Kapittel van Oud Munster, en van Elbert Speijert 2/5 1423 Schout in 't gravensloet, hangende aan charter 1907 van dat kapittel.

Op het zegel van Jan Claesz. Speijert 11/12 1453 *Schout in den lande van Wairde in Waerder.* hangende aan Charter van dat zelfde Kapittel van Oud Munster, zien wij de zeer kleine *wassenaar* zoo hoog geplaatst, dat de horens daarvan den bovenschildrand raken.

Uit deze zegels blijkt dus zonneklaar, dat de 3 ruiten het eigenlijke wapen zijn en dat de wassenaar slechts als bijfiguur fungeert. Opmerkelijk is daarbij, dat niet de ster doch de wassenaar als bijfiguur fungeert; een zegel met eene ster als bijfiguur heb ik nergens gevonden.

En dat de 3 ruiten zonder meer het eigenlijke wapen dezer familie zijn, blijkt ten slotte al heel duidelijk uit het zegel van Aelbrecht Henric Speijartssoen 14/8 1391, *Schout tof Woerden,* hangende aan Charter 1287 in het Archief van het Kapittel van Oud Munster, hetgeen als wapen vertoont niet anders dan 3 ruiten.

Geheel in overeenstemming hiermede is dan ook het helmteeken van dit wapen niet een ster doch een ruit tusschen vlucht.

Hierbij zij nog op te merken, dat ruiten veelvuldig voorkomen in de wapens van personen, die oudtijds gevestigd waren in de geheele grensstreek tusschen de hedendaagsche provincies Zuid-Holland en Utrecht.

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat het hedendaagsche wapen der familie Speijart van Woerden niet in overeenstemming is met het oorspronkelijke wapen dezer familie niet alleen, doch als onjuist moet aangemerkt worden.

Arnhem. R. T. **MUSCHART.**

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Blok. (LXIII, 28)'.

Mr. Jacobus Scheltema vermeldt in zijn boek: Peter de Groote in Holland en te Zaandam, deel I, blz. 117 over een zeilpartij van den Czaar op de Voorzaan en het IJ, dat hij om de toevloed der nieuwsgierigen in vele Zaandammer jachten en boeien te ontgaan, het op Halfweg aanlegde en aldaar aan de wal trad, waar men toen getuige was van Peter's bijzondere vlugheid, in het loopen, springen en klauteren over de schepen, doch ook getuige was van zijn verstoordheid, wanneer men hem te na kwam en hem strak in het aangezicht wilde zien. Cornelis Albertszoon Blok *) (ook Cornelis Martzen geheeten) ondernam dit, doch kreeg een geweldigen slag aan het hoofd. Het zeggen van iemand: zoo Marsje, daar ben je ridder geslagen, deed hem den bijnaam van ridder behouden.

In een der lidmatenregisters der doopsgezinde Gemeente van West-Zaandam (Nieuwe Huis)' is genoteerd:

Cornelis Martsz. Blok en

*) Voor Albertszoon zal wel Aldertszoon moeten gelezen worden, gezien de Lidmatenboeken.

Aldert Cornelisz. Blok sijn soon
Gedoopt 14 Januari 1712.

In een volgend boek komen deze personen wederom voor, . ..en is aangeteekend, dat Kornelis Marse, ged. 14-1-1712 overleden is 11 Februari 1731.

Aldert Cornelisz. Blok, ged. 14-1-1712, soon van Cornelis Marsz. Blök is overleden Augustus 1762.

Een Trijntje Cornelis, dogter van Cornelis Aíbertsz Blok is gedoopt 22 Januari 1722 en gestorven è October 1757. In Mei 1740 maakte zij huwelijksche voorwaarden voor notaris M. Beets te West-Zaandam met Aris Hendriksz. Haring, weduwnaar van Gerritje Hendriks Huurman. Zij zelve was toen ook weduwe, beide woonden te Dost-Zaandam. Aris Hendriksz Haring was gedoopt bij de doopsgezinde gemeente het Nieuwe Huis 21 Januari 1724 en stierf 19 Augustus 1738.

NU wordt er ook melding gemaakt van een Trijntje Cornelis Blok, die als vrouw van IJsbrand Arentsz. Sluyk, overleden is 23 Juni 1726.

Deze was in Januari 1719 ten huwelijk ingeteekend. Op 29 Januari, 5 en 12 Februari van dat jaar zijn de geboden gegaan voor IJsbrand Arentsz. Huyk, weduwnaar en Trijntje Cornelis Alberts Jonge dochter, beide te West-Zaandam.

22 Januari 1727 hertrouwt Huik met Jacobje Aris j. dr.; beide te West-Zaandam.

IJsbrand Arentsz Huyk gedoopt bij de doopsgezinden in het Nieuwe Huis 25 Januari 1714 is gestorven 26 Februari 1750.

Uit deze gegevens blijkt, dat wij te doen hebben met twee Trijntjes Cornelisdochter Blok, hoewel wij wat de namen van haar en van hare vaders betreft aan dezelfde moeten denken.

Het blijft ook de vraag of een van haar dezelfde is als de eigenares van het zilveren mes met vork in de schede va afgeslepen robbenvel (geen slangenhuid) in het bezit van Mevrouw Sigal.

Ik merk nog op, dat in de vraag ***Makkes*** genoemd wordt een ***Ans Jacobsz. Makkes.*** Dit moet zijn ***Aris,*** het is een drukfout in mijn artikeltje over deze familie, geplaatst in Jaargang 1937.

Zaandijk. G. J. HONIG.

Brouwer: (Deventer, Nw.-Vosmeer, Amsterdam, Ridderkerk).

Heeft zich iemand gespecialiseerd op de familie ***Brouwer,*** waarvan hierbij het volgende fargment:

Willem *Brouwer(s),* (Herv.) gedoopt Deventer 19 Jan. 1725; vader: Jan, moeder: Heyltjen ***Swinders.*** Willem overlijdt vóór 1782, huwt Nw. Vosmeer 1753 Catharina Isaacsen *Pleune,* geb. te St. Maartensdlk.

Uit dit huwelijk worden te Nw. Vosmeer gedoopt:

Jan, (28 -April 1754) Leendert, (26 Oct. 1755). Belia (19 Febr. 1758), Anthonie (15 Febr. 1761), en Elisabeth 29 Febr. 1764).

Leendert voornoemd, overlijdt te Amsterdam 1827, huwde aldaar (Pui 18 Oct. 1782 Johanna *Oyink* (Luth.). Hun zoon Coenraad Hendrik, ged. A'dam 19 Mei 1793, huwt aldaar 5 Febr. 1815 Sijtje ***van der Wilde.***

Uit dit huwelijk: Coenraad Hendrik II, geb. A'dam 1818, hoofd der School te Ridderkerk, aldaar gehuwd met Cornelis ***van Es,*** wier familie vermoedelijk uit IJselmonde stamt. Door de veelvuldige verplaatsingen dezer familie ***Brouwer*** ontbreken nog vele gegevens, vooral uit de oudere perioden.

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Claus: Frederik Coenraad ***Claus,*** gedoopt (Luth.) Haarlem 21 Juni 1752, huwt Haarlem 2 Oct. 1774 (ondertr. A'dam 8 sept. 1774) Geertruy *Bijleveld,* wier voorgeslacht bekend is. Hij is de zoon van Julius Frederik ***Claus*** (begr. Haarlem ***26*** Nov. 1796) en van Maria Elisabeth *Schoeman* (begr. Haarlem 24 Febr. 1779). In dit geslacht komen nadien te Amsterdam vele apothekers, chemisten, & c. voor. Gevraagd inlichtingen over de herkomst dezer familie, waarvan sommige afstammelingen later Clous heeten.

Amsterdam. **A. P. J.** B. FERMIN.

Ditzel. (LXI, 87). Hoewel geen rechtstreeks antwoord op deze vraag, is het voor het onderzoek wellicht toch van belang te weten, dat te Borculo eene familie Ditzel leeft, waarvan een lid, Henricus Ditzel, geboren te Borculo 27 Februari 1823, in September 1944 naar Duitschland werd weggevoerd, waar hij den marteldood stierf.

Groenlo, „Banninghof". **F. J. H.** WEYN BANNINGH.

Van den Dungen: Gevraagd oudere gegevens en wapen dezer familie, van welke tusschen 1710 en 1758 enkele generaties te 's-Hertogenbosch werden aangetroffen.

Amsterdam, **A. P.** J. B. FERMIN.

Eykens: Gevraagd inlichtingen van recenten en ouderen datum betreffende dezen naam, welke te Amsterdam in 1768 en te Hoevelaken 1774-1781 werd aangetroffen.

Amsterdam. **A.** P. J. B. FERMIN.

Gebbink. (LXIII, 31). Misschien kan een aanwijzing geven een grafzerk, die ligt in de Sint Calixtus-kerk te Groenlo, waarop gebeiteld staat, dat daar rust Anntken Gebbinck, † 12 Oct. 1621, huisvrouw van Gerrit Elderinck, † 11 Sept. 1613.

Groenlo, „Banninghof". F. J. H. WEYN BANNINGH.

Goudenbeelt.

Gevraagd gegevens betreffende ***Pieter Dircks Goudenbeelt, geb.*** Weesp pl.m. 1691 en zijn echtgenoote *Jacoba Willems,* geb. Bussum pl.m. 1690, welke huwden te Weesp 7-1-1714.

's-Gravenhage. MEJ. W. M. RUTGERS.

Van Haeften.

Wat is het zegel van ***Gijsbert van*** *Haeften* 1316/20, ambtsman der Bommelerwaard, 1316 scheidsrechter bezegelde 13 18 het vredestraktaat tusschen Reinold graaf van Gelre, zijn zoon en de kerk van Utrecht 1320, en hoe heette zijn vrouw?

Marlborough. JHR. F. J. VAN HAEFTEN.

van Hövell. In een in mijn bezit zijnd manuscript, staat het volgende: „Maria Anna von Claessen is hertrouwd met Baron van Hövell uit Rhede die een zoon gehad hebben, Adolph genaamd en die gewoond heeft op den huize Kretier bij Rhede".

Van wie was deze Baron van Hövell een zoon? Voorts gevraagd zijn geboorte-, trouw- en sterfdata, alsmede van zijn zoon Adolf.

In de Sint Calixtus-kerk te Groenlo is begraven het stoffelijk overschot van Heinrich van Hoevell, Borgma zu Ottenstein. Ook deze kan ik in de genealogievan Hövell niet onderbrengen: evenmin Jan Ernst baron van Hövell, die 22 Juni 1720 te Groenlo in een akte voorkomt van Anna Geertruida, des H. R. Rijksbarones van Pallandt, douairière van Plettenburgh, vrouw van Marhulsen (Havezathe bij Groenlo). Wie geeft hier licht?

Groenlo, „Banninghof". F. **J. H. WEYN BANNINGH.**

Leempoel-Van der Haack.
Gevraagd genealogische bijzonderheden betreffende *Wouter Leempoel,* heemraad van Tielerwaard 1743-1750 en zijn vrouw *Jannetje Cornelisdr van der Haack.*

Groningen. MR. A. T. SCHUITEMA MEYER.

Marijen-van Maare: Uit het huwelijk van Cornelis *Marijen* (gedoopt Boxtel 1757, voorgeslacht bekend) en Antonia *van Maare* (verm. geb. ca. 1761, in 1821 nog in leven) werd te Boxtel in 1788 een zoon gedoopt. In de familie *Marijen* wordt thans het volgende wapen gevoerd: 3 paalsgewijs opgerichte ponjaards, het schildhoofd beladen met een liggenden wassenaar, vergezeld van 2 rozen (kleuren mij niet 'bekend). Wanneer en- waar is de origineele bron hiervan te vinden?

Tevens verzocht gegevens betreffende de familie en eventueel wapen van Antonia van *Maare,* van wie geen verdere bijzonderheden bekend zijn.

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Nagel (LXIII, 31, 75 en 76). Volgens in mijn bezit zijnde handschrift Genealogie Jarman vertoont het wapen Nagel 3 verticaal geplaatste zware nagels (spijkers) 2-1, op zilver schild en helmeeken eveneens een nagel.

's-Gravenhage, MR. C. G. JORDENS.

Nederveen: Joanna *Nederveen, dochter* van Daniel *Nederveen* en Maria *van Bruggen* werd (R.K.) gedoopt te Dordt 11 Sept. 1723. Geboorte' of huwelijk der ouders te Dordrecht niet gebleken: wel huwt aldaar voor Schepenen 9 Juli 1720 (ondertrouw 14 Juni) een Daniel *Nederveen,* ,,geb. te Dordrecht", wonend te Ridderkerk, met Johanna van *Proyen,* van Dordrecht, geassisteerd met haar vader, Aart van Proyen. Gevraagd: gegevens *Nederveen* en *van Bruggen.*

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Van **Nieuwland:** Hermanüs Anthonis *van Nieuwland* huwt Rotterdam (Herv.) 30 Nov. 1723 Marietje Pieters *van der Helk.* Herman heet in de trouwinschrijving „van Rotterdam"; doop aldaar niet aangetroffen. Komt zijn familie wellicht van elders? Volgens overlevering zou deze familie in haar wapen o.a. een zilveren lam Op groen veld gevoerd hebben.

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Roobol.
Gevraagd gegevens betreffende *Leendert Cornelis Roobol,* gest. Rhoon 1-6-1600.

's-Gravenhage. **MEJ. W. M. RUTGERS.**

De Ruyter-Lavigne: Nadere gegevens verzocht betreffende de ouders van Abraham *de- Ruyter,* gedoopt Rotterdam 8 Juni 1777, zoon van Willem *de Ruyter* en Alida *Lavigne.*

Amsterdam. A. P. J. B. FERMIN.

Ruysevelt-Noute.
Gevraagd gegevens betreffende het echtpaar *Wijnand Cornelis Ruysevelt,* gest. te Rhoon 1716, en *Neeltje Bastiaans Noute,* gest. te Rhoon 4-9-1731.

's-Gravenhage. MEJ. W. M. RUTGERS.

Sonnevelt. Volgens het Register van Lidmaten van de Ned. Herv. Kerk te Boek in Waterland zijn aldaar op 4 Juli 1649 met attestatie aangekomen Jan Pietersz *Sonnevelt* en zijn vrouw Maertie Pieters, dr. van Pieter Claes *Louwen.* Er is niet vermeld vanwaar zij kwamen.

Jan P. overleed te Broek op 3 Mei 1664, Maertie P. overleed aldaar op 26 October 1668. Gaarne ontvang ik genealogische gegevens betreffende dit echtpaar.

Eindhoven. IR. L. C. ZONNEVELD.

Swaan-Bronkhorst-Van Gaasbeek.
Gevraagd gegevens betreffende *Jacob Swaan,* gest. te Maarssen 28-1-1777, en zijn echtgenoote *Aeltje Bronkhorst,* dr. van *Willem Urks Bronkhorst* en *Evertje Dirks van Gaasbeek, geb.* Maarssen 6-6-1617, gest. Maarssen 23-9-1783.

's-Gravenhage. **MEJ. W.** M. RUTGERS.

Vinkensteyn, Ter Meer, Hooft. (N.L. LXIII; 30). Een rechtstreeksch antwoord op deze vragen vermag ik niet te geven, echter wel eenige aanwijzingen die tot aanvuliing en uitbreiding van deze kwartieren zouden kunnen leiden.

Indertijd deed zich, bij het samenstellen van een (128) kwartierstaat, de vraag naar de 16 kwartieren van Jhr. Willem Phillip Barnaart voor. Men komt dan al direct in den kring van Haarlemsche en Amsterdamsche Doopsgezinden terecht en blijkens de gegevens, die ik toen gelijktijdig betreffende het geslacht *Barnaart* (en niet Bernaart) en aanverwanten noteerde, behooren de hier gevraagde kwartieren mede tot dien kring. Geaädpleegd zullen dus dienen te worden de registers van de Doopsgezinde Gemeente te Haarlem, beginnende einde 17e eeuw, de trouwboeken voor schepenen alsmede de begrafenisboeken. Ook het register van de eigenaren van graven in de Groote Kerk te Haarlem kan wat opleveren, aangezien een *Cornelis Vinckestijn* daar is ter aarde 'besteld in graf no. 51.

Indien *Mayke Hoofd,* wat wel het geval zal zijn, eveneens tot dezen kring heeft behoord, dan zal zij **wel moeten** worden gezocht onder de afstammelingen van *Gerrit Pietersz. Hooft* en *Neeltje Jansdr. Grauwert* alias *Duyvel,* waarbij de Amsterdamsche genealoog Mr. Gerrit Schaep indertijd aanteekende dat hiervan „is gekomen de linie der Hoofden die Menoniet geweest zijn". (vgl. Her. Bibl. 1873 pag. 213). De Heer C. J. Honig vermeldt haar niet in zijn artikel „Een vergeten tak van het geslacht Hooft" in het Alg. Ned. Fam.bld 1889 pag. 233 e.v. Maar deze begint met zijn geregelde stamreeks van de Doopsgezinde tak aan de Zaan, daartoe dan ook te laat.

Wat de overl. datum, van *Maria Susanna Witkop* betreft (25-5-1735), vraag ik mij af, of deze wel juist is, Volgens Wap. 1900 pag. 227 zou zij zijn begraven te Haarlem op 26.11.1735. Haar man *Jacobus Barnaart* hertr. 26-2-1737 met *Margaretha van Elten,* j.d. van Haarlem. Eveneens zijn eenige kinderen uit het huwelijk Barnaart X Witkop vermeld in Wap. 1900 pag. 226.

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Vos. Cornelis Jansz *Vos* (Geref.) trouwt te Capelle ('s Grevelduin—Capelle) op 7 Januari 1624 met Neeltje Jansdr. Gaarne ontvang ik genealogische gegevens betreffende dit echtpaar.

Eindhoven. IR. L. C. ZONNEVELD.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde+

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk ia voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

No. 11 **LXIIIe Jaargang.** **NOVEMBER 1945-1946**

Bij dit nummer wordt een plaat verronden, behorende bij het artikel: Een vroeg uitgestorven tak van het geslacht de Mey.

BESTUURSBERICHTEN.

ALGEMEENE LEDENVERGADERING

op **Vrijdag 29 November 1946** *in Pulchri Studio, Lange Voorhout 15, 's-Gravenhage, des namiddags om 2.30 uur.*

Agenda:

1. Vaststelling van de begrooting over 1947.
2. Voorstel van het Bestuur tot uitsluiting van eenige leden.
3. Rondvraag.

VIERDE WINTERBIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

op Maandag 2 December 1946.

Aanvang te *20 uur* in het gebouw, der Vrijmetselaarsloge, Fluweelen Burgwal 22, te 's-Gravenhage.

In deze bijeenkomst zal ons lid Zr. J. C. ***Deknatef*** een lezing houden over:

„Kwartierstaten van Middeleeuwsche Vorsten aan de hand van een uitgewerkte kwartierstaat van Willem V en Albrecht, Graven van Holland-Henegouwen (Beiersche huis) ."

Correspondentie bestemd voor het Bestuur van het Genootschap in verband met de ziekte van den Secretaris tijdelijk te richten aan den ***Penningmeester Jhr. H. Trip,*** Floris Grijpstraat **23** te 's-Gravenhage.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heeren R. H. D ri esse n, te Maarssen, en J. J. van Sonsbeeck, burgemeester van Beek (L.), respectievelijk sedert 1913 en 1941 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

JHR. MR. J. W. DE BEAUFORT ..... ***Arnhem.***
van Heemstralaan 31.

F. A. BREKELMANS ..... ***Nijmegen.***
Groesbeekscheweg 9.

MR. R. BIJLSMA ..... ***Vaassen (Gld.)***
Elspeeterweg 261.

JHR. V. V. VAN CAMMINGHA ... ***postadres: 's-Gravenhage.***
Viviënstraat 27

J. A. COLDEWEY ..... ***Deventer.***
Noordenbergsingel 1.

H. H. HELDRING ..... ***Zetten.***
h. „den Boomgaard".

H. J. A. HOOGEWEEGEN ..... ***Rotterdam.***
van Vallenhovenstraat ***27.***

L. A. baron van ITTERSUM Jr. ..... ***Bataoia.***
N.V. Borneo Sumatra Handelmaatschappij.

JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR .... ***Hamburg.***
Trinity House, 85 ***Wing, B.A.F.O.***

MR. J. H. VAN LAER ..... ***postadres: 's-Gravenhage.***
Postbus 316.

P. W. MODDERMAN ..... ***Batavia.***
N.V. Deli Maatschappij, Noordwijk 39.

IR. P. M. MONTIJN ..... ***'s-Gravenhage.***
Raamweg 39.

A. RINGELING ..... ***Amsterdam-Z.***
Tintorettostraat 10.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN ..... ***'s-Gravenhage.***
Pension de Vries, van Aerssenstraat 14-16.

B. W. VAN SCHIJNDEL ..... ***Brussel.***
Chaussée de Vleurgat 170.

W. PH. VEEREN ..... ***Bandoeng.***
Lammingaweg 7.

MR. E. VAN WEEL ..... ***'s-Gravenhage.***
Kanaalweg 113.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Banning, J. A. W. De grafzerken in de St. Callistuskerk te Groenlo in ... 1943. [Z.pl. z.j.]. In „Archief, tevens orgaan van de oudheidk. ver. „de Graafschap enz.“," III, 1. ***(Geschenk*** van ***den Heer F. J. H. Weyn Banningh).***

Corryn, F. Het schippersambacht te Gent (1302—1492). [Gent 1944]. Overdr. uit „Handelingen maatsch, gesch. en oudheidk.“, n.r. 1 (1944). ***(Geschenk van den Schrijver).***

Ons Familieblad [geslacht van Mullem] . Zuidbroek 1946. jrg. VII, no. 2. ***(Geschenk van Ds. J. P. van Mullem).***

Goede, A. de. Eemland. Enkhuizen 1946. Westfriesche Librye, 11. 2de dr. ***(Recensie-exemplaar).***

Goede, A. de. Redbad, koning van Friesland. Enkhuizen [z.j.] ***(Recensie-exemplaar).***

Goede, A. de. Waterlandsswane. Enkhuizen 1945. Westfr. bibl. voor her. en geneal., VI. ***(Recensie-exemplaar).***

Goe de, A. de. De Westfriesche buurschap. Enkhuizen 1944. De Westfriesche Librye, 1. ***(Recensie-exemplaar).***

Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der adeligen Häuser, Teil A. Gotha 1940—1941. jrg. XXXIX en XL. ***(Aankoop).***

Gothaisches Genealogisches Taschenbuch der adeligen Häuser, Teil B, Gotha 1940—1941. jrg. XXXII en XXXIII. ***(Aankoop).***

Henggeler, R. Familienkunde. Eine Einführung in die Familienforschung für Schule und Haus. Einsiedeln [1945]. ***(Geschenk van den Schrijver).***

[Honig, G. J.]. Wie is dit Zaansche meisje? [Z.pl.

1946]. Overdr. uit ‚de Zaende", nr. 10. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Loo-kroniek. Familie-tijdschrift voor de leden van het geslacht Loo. Rotterdam 1946. jrg. I no. 3 ***(Geschenk van den Heer J. A. M. van der Loo).***

verloren, J. Ph. de Monté. Hoofdlijnen uit de ontwikkeling der rechterlijke organisatie in de Noordelijke Nederlanden tot de Bataafsche omwenteling, Utrecht 1946. ***(Geschenk van den Schrijver).***

[Mededeelingen der] familie Backer. [Vlaardingen] 1946. no. 4 en 5. ***(Geschenk van de fam. ver. Backer).***

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Krommenie 1946. no. 28. ***(Geschenk van den Heer J. Kalff Azn.).***

Moerman, H. J. Plaatsnamen op -ink in het Oosten van Nederland. [Leiden 1945.] In: Tijdschr. van het Kon. Ned. Aardrijksk. Gen., 2e rks., dl. LXII, no. 1. ***(Aankoop),***

00 st veen, M. S. H. van. Het jeugdverblijf van Henri Arnaud in ons land, [Z.pl. 1943.] Overdr. uit „Ned. Archief voor kerkgesch." ***(Geschenk van de Schrijfster).***

Oyen, A. A. Vorsterman van. Jan Nieuwenhuyzen, stichter van de Mij.: Tot nut van 't algemeen. [Met: Geneal. overzicht van de familie Nieuwenhuyzen.] 's-Gravenhage [z.j.], ***(Aankoop).***

Reusens, E. Matricule de l'Université de Louvain. Bruxelles 1903. Académie royale de Belgique, commission royale d'histoire. dl. 1. 1426 (origine) — 30 Août 1453. ***(Geschenk van de Académie royale de Belgique).***

Stammbaum der Familie Leendertz. Ausgezogen aus den Archiven zu Cleve enz. [Z.pl.] 1907.

Thurkow, C. T. F. De Westfriese Admiraliteit. Enkhuizen [1945]. Westfriese librye, 111. ***(Aankoop).***

Wervеke, H. van, De historiografie van de stad Gent in de laatste dertig jaren. Gent [z.j.]. In „Bijdr. tot de gesch. en de oudheidkunde". ***(Geschenk van den Schrijver).***

Nederlandsche grafzerken in Suriname en Britsch Guyana. II.

A. In Suriname:

Op plantage *„Alkmaar"* a/d Surinamerivier, distr. Beneden-Commewijne:

Charles Godefroy, geb. Berlijn 10-5-1704, † 9-6-1773 (met wapen) (no. 1).

Op plantage *„Beekhuizen"* nabij Paramaribo, distr. Beneden-Suriname:

Jacob Stöckel, Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. te Wasselhorn a/d Rijn, bij Straatsburg 29-3-1752, † Paramaribo 7-9-1809 (no. 2).

Op plantage ***„'s-Gravenhage"*** a/d Perica:

Maria Anna Wossink, geb. ***Lemmers,*** wed. van ***Andries Wossink,*** Raad i/d Hove van Crimineele Justitie en Politie, geb. 18-1-1705, † 28-7-1789 (no. 3).

Op plantage *„Katwijk"*, a/d Commewijnerivier:

Mr. ***Johannes Alydus Swaen, Vr. Hr. van Poederoyen,*** geb. 17-2-1774, † 21-11-1820 (no. 4).

Margaretha Johanna Swaen, geb. ***Juliaans,*** † 27-7-1843, oud 76 j. (no. 5).

Te ***Nieuw-Nickerie,*** distr, Nickerie:

Hendrik Rudolph Wichers, geb. 15-8-1815, † 10-7-1857. (no. 6).

Sophia Charlotte Wynand, geb. 13-4-1797, † 29-8-1851. (no. 7).

Rebekka Arrias, geb. ***de Miranda,*** geb. 7-11-1818, † 14-8-1896. (no. 8).

Op plantage *„Nieuwzorg"* **ald** Commetewanekreek:

Mr. ***Charles Paulus Benelle de la Jaille,*** jongste zoon van ***Henriette Anna de la Jaille, † 22-11-1780*** (no. 9) (in een tweegevecht omgekomen).

Gabriel Paul Benelle, oud-Raad van Politie en Crimineele Justitie, geb. 7-5-1746, † 5-12-1787 (met wapen). (no. 10).

...,... ***Katteman,*** echtg. van ***Guillaume Johan Dirk Katteman,*** Raad van Politie, eerder echtg. van ***Jacob Benelle,*** oud 70 j. en 3 m. (no. 11).

Te ***Paramaribo*** om de Hervormde kerk:

Jacob van der Werff, ontvanger der Modique lasten, geb. te Dordrecht 22-2-1687, † te Paramaribo 20-3-1735, oud 48 j. en 26 d. (no. 12).

Samuel Althusius, Raad-Fiscaal, geb. 8-7-1685, † 12-11-1726. (no. 13)'.

Nicolaes Braet, geb. 19-4-1739, † 11-12-1739 en ***Balthasar Braet,*** geb. 19-4-1739, † 26-12-1739. (no. 14).

Geertr.... d. van ***Jacob Hendrik ...*** geb. te Paramaribo 9-8-1736, † 7-10-1746, oud 10 j. 2 m. en 2 d. (no. 15).

Op plantage *„La Ressource"* a/d Commewijnerivier:

Johannes Leonardus van Son, oud-Raad van Civiele Justitie, geb. 9-3-1730, † 15-2-1763. (no. 16).

Op plantage *„Rust en Werk"*, a/d Commewijnerivier:

Johanna Margaretha Crommelin. echtg. van ***Godlieff van Borries,*** oud-Kapt., d. van ***Wigbold Crommelin,*** Gouv.-Gener., geb. 21-9-1739, † 8-3- 1768 (met wapen). (no. 17).

Catharina Elisabeth Crommelin, d, van ***Wigbold Crommelin,*** Gouv.-Gener. en ***Johanna Bartha van Orrock,*** geb. 10-10-1735, † 29-1-1752 (met wapen) (no. 18).

Andries Orrock, keurmeester der suiker, † 29-7-1768 (met wapen). (no. 19).

B. In Britsch Guyana:

Aanwezig in het Museum te ***Georgetown:***

Samuel Beekman, Commandeur van Essequebo, † 10-12-1707. (no. 1).

George Heemskerk, † 18-7-1770, oud 52 j,. (no. 2).

Op plantage *„Providence"*, Demerara:

Pieter Hendrik Koppiers oud-Gouv. Gener. van Berbice, geb. te Giesendam 25-1-1753, † 15-9-1795. (no. 4).

Op het ***Bourda Kerkhof*** te Georgetown, Demerara:

Adrien Abraham Alexander Tinne, Ass. Secr. van het Hof van Justitie en Politie, geb. 28-7-1785, † 21-8-1815 in Essequebo. (no. 3).

Aan de ***Arrawarrikreek,*** Essequeborivier:

Bastiaan Christiansen, (no. 5).

Mejuffr. ***Christiansen.*** (de moeder). (no. 6).

Op plantage *„Arthurville"*, Wakenaam eiland, Essequebo:

Anthony Thierens, Pres. Kiezer en Kapt. der burgerij, geb. in Essequebo 8-11-1733, † 26-11-1785 (met wapen). (no. 7).

Alida Ester Thierens, geb. Mennes, geb. te Bergen op Zoom 1754, † 19-6-1770 (met wapen). (no. 8).

Anthony Thierens, geb. in Essequebo 2-8-1763, † 9-7-1792 (met wapen). (no. 9).

Joan Teschenmaker, geb. in Essequebo 19-4-1798 (met wapen). (no. 10).

Johannes Lambertus Teschenmaker, geb. in Essequebo, 24-1-1793, † 20-1-1799 (met wapen). (no. 11).

Abraham Adolphus van der Kay, Kap. der burgers, geb. in Essequebo 31-1-1750, † 29-12-1789 (met wapen). (no. 12).

Aan de ***Acaracookreek,*** Essequeborivier:

Josina van Sweert, echtg. van ***Abraham van Doorn,*** Raad in den Hove. geb. 13-5-1705, † 11-5-1753, oud 48 j. min 3 d. (met wapen). (no. 13).

Cornelia van ***Doorn,*** geb. 8-10-1728, † 15-9-1735, oud 6 j. 11 m. en 8 d. (no. 14).

Abraham van Doorn, oud-Raad in den Hove, geb. 4-12-1695, † 17-6-1764, oud 68 j. 6 m. en 13 d. (met wapen). (no. 15).

Jacomina Cornelia Lussis, echtg. van ***Hendrik van Doorn,*** geb. 2-5-1742, † 7-6-1763, oud 24 j. 1 m. en 5 d. met wapen). (no. 16).

Aan de ***Grootekreek,*** Essequeborivier:

Cornelis Boter, oud-Raad van Civiele en Crimineele Justitie, geb. te Middelburg 4-9-1698, † op zijn plantage Nieuw-Vredenburg 18-9-1764 (met wapen). (no. 17).

Elisabeth Hollander, geb. in Essequebo 15-7-1698, eerst wed. ***Hendrik Spoors.*** oud-Raad en Secrs, laatst wed. van ***Cornelis Boter,*** † op haar plantage Nieuw Vredenburg 18-10-1769. (no. 18).

Aan de *Weri-Werycoorokreek,* Essequeborivier:

Absalom Zeagers Jr., geb. 20-9-1752, † 10-8-1770, oud 17 j. 10 m. en 20 d. (met wapen). (no. 19).

Jacomina van der Kruysse, echtg. van *Samuel Zeagers,* † 15-8-1768, oud 26 j. en 8 d. (met wapen), (no. 20).

Op ***Fort Eiland,*** Essequeborivier:

Lauwrens Gerhardus Lodewijk Backer, geb. in Rio Essequebo 2-11-1767, † 1-9-1768. (met wapen). (no. 21).

Johannes Backer, Commandant en Kapitein-Luitenant der militie, Raad van Politie en Crimineele en Civiele Justitie, geb. in Doornik 1737, † 19-2-1772. (met wapen). (no. 22).

Michael Roth. geb. in Neurenberg 18-2-1732, Chirurgijn in dienst v/d Geoctr. W.I. Comp. ter Kamer Zeeland, † 15-11-1770. (met wapen). (no. 23).

Op ***Groot Troolie Eiland,*** Essequebo:

Margaretha Wiltschut, wed. van ***Pieter Lussis,*** geb. te Middelburg 30-12-1708, † 26-1-1775, oud 66 j. en 27 d. (met wapen). (no. 24).

Aan de ***Teranikreek, Berbicerivier:***

Jacobus Hendrik Broekhuysen, z. van ***Jacobus Broekhuysen,*** Fiscaal en Secrs. van Berbice, geb. in Berbice 3-9-1780, † 25-11-1787, oud 7 j. 2 m. en 22 d. (no. 25).

Helena Anna Broekhuysen, d. van ***Jacobus Broekhuysen,*** Fiscaal en Secrs. van Berbice, geb. 9-12-1784, † 3-11-1789, oud 4 j. 10 m. en 26 d. (no. 26).

Op plantage *„Markey",* a/d Coomackakreek, Berbice:

Cornelis Rassche, Raad i/d Hove en meester-planter, geb. 17-11-1689, † 15-5-1726. (no. 27).

Elisabeth Rassche, geb. 19-6-1694, † 1695 en ***Johannes Rassche,*** geb. 18-1-1692, † 1696. (no. 28).

David Balk, Raad i/d Hove en planter, geb. 15-11-1693, † 8-11-1734. (no. 29).

Catharina Hellinck, echtg. van ***Nicolaes Rassche,*** † 6-3-1699. (no. 30).

Nicolaes Rassche, geb. 1649, † 12-2-1722. (no. 31).

Nabij den bouwval van ***Fort Nassau,*** Berbice:

Hendrik Jan van Rijswijk, z. van ***Hendrik Jan van Rijswijk,*** Gouverneur-Generaal, geb. 17-3-1755, † 16-8-1759. (no. 32).

FRED. OUDSCHANS DENTZ.

De stamvader van het geslacht Hoogewerff.

In de 19de jaargang (1930) van *„Nederland's Patriciaat"* wordt als stamvader van het geslacht *Hoogewerff* genoemd ***Doen Beijensz,*** die omstreeks 1470 leefde. Deze zou een telg geweest zijn van een oud adellijk geslacht, ***van Driel*** genaamd, dat in Gelderland en andere provinciën zeer aanzienlijke ambten heeft bediend.

Inderdaad komt deze Doen Bijensz met den geslachtsnaam Van Drie1 voor als stamvader in de Poortugaalsche *„Geslachtboom",* die in het bovendoelde boekje wordt aangehaald.

Een nader onderzoek in de archieven van de Hollandsche Leenkamer maakt aannemelijk, dat deze Doen Beyensz in 1470 leefde, al komt hij daar dan ook nergens met de naam Van Drie1 voor. De gegevens van de leenregisters en die uit de „Geslachtboom" komen echter zoodanig met elkaar overeen, dat met zekerheid kan worden aangenomen, dat deze Doen Beijensz uit de registers van de Leenkamer en de eerste Doen Beijensz van Drie1 uit de Poortugaalsche „Geslachtboom" identiek zijn, naar verderop zal worden aangetoond. Doch tevens vinden wij in de Leenregisters nog den vader van Doen Beijensz, nl. ***Baije Doensz*** en zelfs nog diens vader, eveneens ***een Doen Beijensz.*** Deze laatste was in de eerste helft der 15de eeuw een man van aanzien in het land van Putten en Strien. Het is deze Doen Beijensz, die met recht als de ***stamvader van het geslacht Hoogewerff*** beschouwd kan worden.

Wij vinden hem voor het eerst vermeld op 1 April 1429 in het ***Register Putten en Strien met de houten borden*** [1]) in een oorkonde, waarbij hij land opdraagt aan zijn heer den geduchten *Jacob van Gaesbeek* en het van dezen weer in erfleen terugontvangt. De tekst luidt:

> Wij Jacob Heer tot Gaesbeeke etc doen cond allen luden dat voir ons ende voir onsen mannen hierna gescrevene gecomen is *Doedijn Beijen soon* ende heeft ons opgedragen tot onsen vrijen eijgen twee gemeten lants gelegen in Poortegael dair aan die Westzide naist gelant is onse Capittel van Gheervliet ende aen die Zuutoostzide Beije Lemssoon welke twee gemeten lants voirscr. wij Doedijn voirscr. weder verlijet hebben ende verlijen met desen brieve van ons ende van onsen nacomelingen hi ende sine nacomelingen te houden tot enen rechten erfleen. In deser maniere dattet altoos comen sal op ene persoen den outsten ende den naisten ende den jonger man te gaen voir dat ouder wijf dair si beijde even na sijn. Te verheergewaden also dicke alst versterve sal met ene stoop wine van den Rijn. Hierbij ende over waren als onse mannen Ector van Elingen Willem Hugensoon ende Tan Huahensoon. Ende hebben te oirconde . .... Gegeven opten eersten dach in Aprille int jair ons Heren MCCCCXXIX.

Het is duidelijk, dat dit geen leenvernieuwing is, doch een eerste transactie, die later voor dit zelfde perceel door vele andere gevolgd zal worden, Want er wordt in deze oorkonde niet gesproken van het overlijden van een vorigen leenman, terwijl het onderhavige perceel land tevoren niet in dit of een ander leenregister wordt aangetroffen, wat met verschillende andere stukken land in de heerlijkheden van Putten en Strien al veel eerder wel het geval is.

Wat Doen Bijensz bewogen kan hebben tot deze opdracht is moeilijk te zeggen. De veronderstelling, dat hij in de toen-

---

[1]) Leenkamer Holland, nr 78, fol. 262 vo.

malige rumoerige en onzekere tijden het land als eigendom van een machtigen en gevreesden heer veiliger zou achten, dan in zijn eigen beheer, lijkt alleen dan eenige grond te hebben als men kan aannemen, dat de twee gemeten land, waarvan hier sprake is ,het eenige bezit van Doen Beijensz uitmaakten en dit is kwalijk juist te achten, daarvoor was hij een te veel op de voorgrond tredende persoonlijkheid. Immers op 21 September 1434 wordt hij door den heer van Putten en Strien gerekend tot *„onsen mannen vant lant van Putte"* [2]), d.w.z. tot de leenmannen of mansmannen. die op het Hof van Putten te Geervliet mede beraadslaagd hadden over de nieuwe wetgeving voor het land van Putten, waartoe Poortugaal toen ook behoorde.

Mogelijk is deze opdracht een middel geweest om het perceel bij vererving gewaarborgd onverdeeld te houden met de bedoeling er een memorie of jaargetijde op te vestigen.

Hoewel strikt genomen nergens te lezen staat, dat Doen Beijensz toen al te Poortugaal woonde, moet dit wel aangenomen worden: in 1436 is dit zeker het geval, naar wij zien zullen. Het is waarschijnlijk, dat hij tot een familie behoorde, die al jaren in Poortugaal of naaste omgeving woonde; wij zouden dit kunnen afleiden uit het veelvuldig voorkomen van de naam *Beije* in deze streek, die elders toch vrij zelden gehoord werd. Zoo lezen wij in een oorkonde van 28 Maart 1429 [3]), dat „Gheryt Reijner Pijls tot behoif *Lijsbeth Hughe Beijensoons* dochter sijns getrouwen wijfs" beleend wordt met land in Oud-Pernis en in Poortugaal, het laatste met *Beije Bijensoon* gemeen.

Dat de voorkeur van Jacob van Gaesbeek voor Doen Beijensz niet alleen berustte op waardeering van diens karaktereigenschappen en levenswijsheid, maar tevens op diens bezit aan aardsche goederen ,wordt wel duidelijk als men bedenkt, dat Doen Beijensz deel uitmaakte van het consortium, dat kort na de St. Elisabethsvloed de bedijking van het *Oudeland van Strien (1436) op* zich nam. In het algemeen werden de groote bedijkingen in de Middeleeuwen gefinancierd door de landsheeren met steun van rijke poorters uit groote steden, zooals Dordrecht en Delft. Wanneer zich daaronder — zooals in 1436 het geval was — bij uitzondering ook mannen uit de dorpen Portugaal en Strien bevonden, dan bewijst dit niet alleen, dat deze dorpen toen, niettegenstaande de vele watervloeden, waardoor zij geteisterd waren, nog een groote mate van welstand bezaten, maar tevens dat de hier genoemde dorpelingen zich op één lijn wisten met de rijke stedelingen. Kier volgen de namen van deze ondernemende mannen [4]): „onsen geminden vrunden alzo Ghijsbert Quekel Barnaertssoon, Allert Suijs Matheeus soon ende Cornelijs Arnts soon mit anders horen medegesellen poorters tDordrecht Ende Jacob Claes van Veens soon, Heinric van Voirhout, Heijman Boudijns soon, Willem Robbrechts soon, Jan die Ruter, Kerstant van Alcmade, Willem Dirc Vlasmans soon ende Pouwels Pouwels soon mit anders horen medegesellen poorters van Delf; Ende wij Jacob Here tot Gaesbeke voirsz. selve met Vrancken van Domburch ende anders onse ondersaten te weten Gheryt Jacobsz, Claes Braet, Willem Hugensoon, Thonijs Jacobssoon, Jan Snelle Claes Harmans soon ende Zeger Pieters soon mit horen medegesellen uit Strijen Ende Jacob Coenen soon, Boudijn Willems soon, Willem-van Almonde ende Cornelijs van Almonde mit horen

2) Charterboek, Van Mieris, IV.
3) Leenkamer Holland nr 78, fol. 261 vo.
4) Leenkamer Holland nr. 78, fol. 181.
Register Die Stroemen van Putten.
Uitgiftebrief Oudeland van Strien, Archief van die polder nr. 179.

gesellen van Gheervliet. Ende Pieter Renger Willems soon, *Doedijn Beijen soon* ende Heinric Olerts soon mit horen medegesellen uit *Poortegael.*

In het Register met de houten borden is de naam Doedijn Beijensz — blijkbaar bij het copiëeren — bij ongeluk overgeslagen, in het Register Die Stroemen van Putten en in het Octrooi van Bedijking, het oorspronkelijke perkament, komt hij echter wel voor.

Kort voor 11 September 1452 overleed Doen Beijensz. Wij zien het uit de oorkonde, waarbij Jacob van Gaesbeek hetzelfde land in dezelfde termen uitgeeft aan *Beije Doensz,* den zoon van Doen Beijensz. [5])

> Jacob Here van Gaesbéke etc doen kont allen luden dat wij verliet ende verleent hebben, verlien ende verlenen met desen onsen brieve *Beije Doedijns soen* twee gemeten lants gelegen in Poertegael, daeraen die Westside naistgelant is onse Capittel van Geervliet ende aen die Zuutside Doede Beyensz erfgenamen so *den voersz. Beyen Ds. anbestorven sijn bi doede Doedijns sijns vaders voirsz.* ent. enz. / P.r. Mannen van leen Cornelys van Zuutoerde ende Willam Philipssoen van Aelmonde / Dat. Anno Mcccc twee ende vijftich elf dage in September.

Beije Doedijnsz krijgt er drie jaar later, op 8 December 1455 een nieuw leen bij, dat wij in het vervolg telkens in één oorkonde met dat van 1429 genoemd zullen zien. [6])

> Jacob Here van Gaesbeke tapcoude tot Putte ende tot Stryen doen condt allen luden dat wij voir ons ende onsen nacomelingen Heren van Putten verlyet ende verleent hebben, verlyen ende verlenen met desen onsen brieve onsen getruwen Beijen Doedins zoon ende sijnen nacomelingen eenen dijck gelegen an die Moelen binnen onsen lande ende herlicheit van Portegael mitten Zweerdijcksen dijck streckende totten ouden Rodenscen Dyck toe te houden van ons ende onser herlicheit van Put tot eenen onversterffeliken erffleen. Te verheergewaden alst verscijnt mit eene stoop Rijns wijns met sulken voirwerden dat voirsz. leen nae doode des voirscr. Beijen comen ende erven sal op *Doedin sijnen jongeren zoon* ist dat hij den voirsz. Beyen sijnen vader overleeft ende voirt altijt op eene persoen den oudsten ende den naesten ende den jonger man te gaen voir dat ouder wijf, dair sij beide even nae sijn. Hieraf heeft ons die voirsz. Beijen Doedinsz. maascap hulde ende eedt gedaen so dat behoirde dair dit gesciedt waeren bij ende over onse mannen van leen Symon Frederick, Jacop Pipenpoey ende vele meer goeder mannen. Des te orconde so hebben wij onsen segel doen hangen an desen brieff, gedaen, int jaer ons Heren dusent vierhondert vyve ende vijftich acht dage in December;

Wij zien er uit dat Beije Doensz waarschijnlijk 2 zonen heeft, in elk geval meer dan één, en dat Doedin of Doedijn of Doen niet de oudste is.

Uiteraard was ook Beije Doensz een vermogend en geacht man. Van hem weten wij, dat hij op 10 Juli 1462 schepen van Poortugaal was. [7])

Niet lang vóór 28 Januari 1484 (Stil. Cur. Hollandiae) is Beije Doensz overleden. Maximiliaan van Oostenrijk, die door erfopvolging als graaf van Holland ook heer van Putten

5) Leenkamer Holland nr 85, fol. 5 vo.
6) ibid fol. 20.
7) Register Die Stroemen van Putten, fol. 5.
8) Leenkamer Holland nr 120, fol. 9.

en Strien is (welke beide heerlijkheden bij de dood van Jacob van Gaesbeek in 1459 geheel aan de grafelijkheid overgingen) beleent dan „*Doeden Beyensz bij doede van Beijen sijns vaders*" met de beide hierboven bedoelde leenen, waarvan de omschrijving nauwkeurig klopt met die in de leenacten van 1429, 1452 en 1455 [8]). Hieruit volgt, dat Beije's oudste zoon tusschen 1455 en 1484 overleden is, anders had deze en niet Doen in het eerste leen moeten opvolgen.

Deze Doen Beijensz, die in 1484 beleend wordt, is de stamvader uit de Poortugaalsche „Geslachtboom"; hij heeft zich bekend gemaakt door de vestiging van vele jaargetijden of memoriën op tal van perceelen grond aldaar, welke instellingen eeuwen lang de gemoederen van een steeds sterker groeiende kring van belanghebbenden in beroering hebben gehouden:

Op 17 December 1515 is deze Doen Beyensz overleden, want de twee leenen worden dan door Karel V overgeschreven op Doens zoon *Cornelis Doedensz* [9]), die ook in de „Geslachtboom" voorkomt,

> Karel bij der Gratie Goods Prince van Spaengnen etc. doen condt allen luyden, dat wij behouden ons ende eenen yegelijcken zijns Rechts verlyt ende verleent hebben, verlijen en de verlenen mit dezen onsen brieve *Cornelis Doe Beijensz ende hem aengecomen ende bestorven es bij doode Doen Beijensz zijns vaders voorsz.* alsulcke parceelen van leenen als hiernaer bescreven volgen. (Volgen dan nauwkeurig beschreven de beide bekende ieenen).
>
> Pr. Pieter Hanneman, Meester Mercelis van Zegers-Capelle, onzen secretaris ende Cornelis Barthouts / Actum opten XVIIen in December XVc vijftiene.

Cornelis moest de nieuwe eed, die op 1 Januari 1515 was ingevoerd, afleggen ,luidende [10]):

> Nieuwen eedt van eenen leenman / die men gedaen heeft sedert den len Januario Ao 1515 stil. cur. Hollandiae.
>
> Dat zweer ic dat ic mijnen genadighen Heere als grave van Hollant, Zeelant ende Vrieslant goet ende getrouw sall wesen ende dat ic niet en sall wesen in raide of dade daer hem of zijnen landen ende ondersaten eenich hinder scade of letsel of comen mochte maer indien sulcx yet tot mijnder kennisse quame sall dat nae mijne vermoegen beletten ende ter stont mijnen genadighen Heere ofte zijnen genaden Stathouder der voorsz. landen daerof goede waerscouwinge doen ofte doen doen, dat ic oock zijn eer hoocheyt heerlicheyt ende demeynen bewaeren sall nae mijn vermogen ende voort hem dienen ende bijstandt doen mit raide ende dade / daer hij begeren ofte te doen sall hebben ende ook secreet sall houden alle tguendt dat bij hem geordonneert ende bevolen sall worden ende niet reveleren tzijnen achterdeel ende voort all doen dat een goet vassail ende leenman sculdich sall wesen van doen.

Op 7 Januari 1543 worden de beide leenen opnieuw overgeschreven, ditmaal op Cornelis oudsten zoon *Anthuenis,* die ook in de „Geslachtboom" voorkomt [11]). Zij komen aan

[9]) Register Principium Regis Castellae Cas H, Leenkamer Holland nr. 123, cap. Arkel, Putten en Strijen, fol. 28.

[10]) ibidem, voorin.

[11]) Het Nieuwe Register, Leenkamer Holland nr 126, cap. Arkel, Putten en Strijen, fol. 37 vo.

Anthuenis Cornelis Doe zoon, wien zij aanbesforven zijn „bij doode van Cornelis Doe Beije zoen zijn vader". „Actum den „VIIen In Januario anno XVc XLIII naer scriven ons Hoofs „van Hollt".

Bij het overlijden van Anthuenis is diens minderjarige zoon Cornelis de opvolger. Philips II beleent hem op 2 Februari 1558 [12]) hij: wordt genoemd *Cornelis Anthuenisz de zoon van Anthuenis Cornelis Doensz.*

> „Ende midts de onmondicheyt van voorsz. Cornelis „Anthuenisz zoe heeft ons voor hem hulde eedt ende „manscip gedaen *Cornelis Cornetis Doensz* zijn oom „behouden ende wel verstaende dat zoe wanneer hij tot „zijnen mondigen Jaeren gecomen zal zijn hij ons selver „gehouden sal wesen hulde eedt ende manschip te doene „alst behoert".

Deze Cornelis Anthuenisz is jong en zonder kinderen gestorven (dit zal ook wel de reden zijn, dat hij niet in de „Geslachtboom" vermeldt wordt); op 1 Maart 1575 zien wij nl. de leenen overgaan op zijn oom *Cornelis Cornelisz,* die in 1558 zijn voogd was en die weer wel in de „Geslachtboom" voorkomt [13]).

> „Philippus, by der gratien Goodts Coninck van Castiliën, van Arragon, van Navarre, etc Doen condt allen Luyden dat wij behouden ons ende eenen ygelycken zijns rechts verlijdt ende verleent hebben verlijen ende verlenen met desen onsen brieve *Cornelis Cornelis Doenszoon ende hem aangecomen ende bestorven es bij doode ende overlijden van Cornelis Anfhoenisz zijnen broederzoon* alsulcke perceelen van Lande als hiernae beschreven volgen. Eerst eenen Dijck aende Moelen binnen onsen Lande ende Hierlicheit van Portegael metten Sweerdijckschen dijck streckende totten ouden Roodenschen dijck toe. Te houden, etc. etc.
>
> Item noch twee gemeten Landts gelegen in Portegael voorsz. dair aende Westzijde naestgelandt es het Capittel van Geervlyet ende aen de Zuytzijde Doede Beyensz erffgenamen. Te houden etc. etc.
>
> Gegeven tot Delft den eersten dach Marty Int Jaer ons Heeren Duysent vijffhondert tzeventich vijff naer gemeen scrijven."

De omschrijving der perceelen wordt hier nog eens gegeven om de blijvende overeenkomst duidelijk te doen uitkomen.

Door een en ander is voldoende de overeenstemming tusschen leenregisters en „Geslachtboom" aangetoond, om te kunnen vaststellen, dat de stamvader uit de „Geslachtboom" eigenlijk is de Doen Beyensz de jongere uit de Leenkamerregisters, de kleinzoon van Doen Beijensz den leenman van Jacob van Gaesbeek.

In de leenregisters worden de leden van dit geslacht tot en met 1575 nergens met den. naam Van Driel aangeduid. Indien zij destijds den geslachtsnaam Van Driel al droegen en werkelijk de verwantschap bestaat met de Van Driels uit Gelderland, waarvan de inleiding tot de „Geslachtboom" spreekt, moet deze verwantschap wel zeer ver terug gezocht worden, zeker niet later dan in de 14de eeuw.

De betrekking van Doen Beijensz den oudere tot *Jan Doensz van Driel,* in „Nederland's Patriciaat" genoemd en diens vrouw is als volgt:

[12]) Register Confoederatio Anglorum, Leenkamer Holland nr 128, cap. Arkel, Putten en Strijen, fol. 36 vo.

[13]) Register Oraingie, Leenkamer Holland nr. 133, fol. 8.

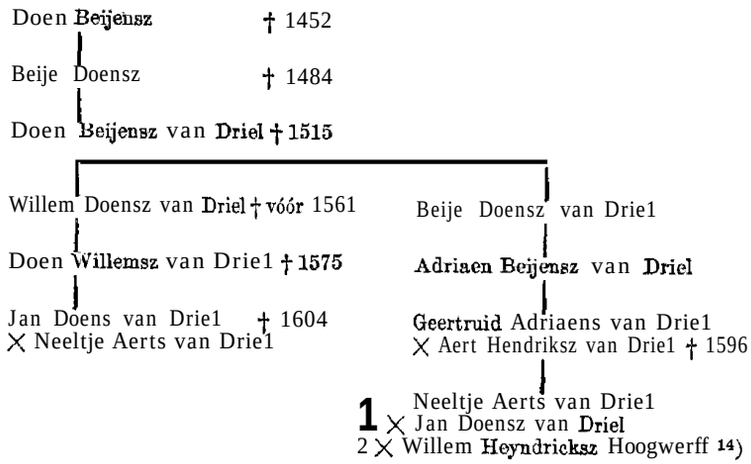

'De afstamming van *Aert Hendriksz* van *Driel* staat niet vast.

Uit het bovenstaande schema volgt, dat zoowel de kinderen uit het eerste huwelijk van *Neeltje Aerts van Driel* als die uit het tweede huwelijk afstammen van Doen Beijensz, zij het dan voor de kinderen uit het tweede huwelijk in de vrouwelijke lijn.

A. G. DE 'GROOT.

Gedacht van Boeymer

(Baronie van Breda).

Door ons medelid, Dr. A. L. Heerma van Voss, werd in N.L. LIV, kol. 327 e.v., een artikel gewijd aan den Frieschen tak dezer familie, voor welken in kol. 128 e.v. van denzelfden jaargang de aandacht werd gevraagd.

Ongetwijfeld behoorde Arent van Boeymer, die voor het eerst op 20 December 1541 als Griffier van den Hove van Friesland wordt vermeld, tot het oude Bredasche geslacht, echter niet tot de kinderen van Raes van Boeymer en Mechteld Anthonis Henrick Mertensdr., welk echtpaar, blijkens het door mij in kolom 219 medegedeelde, op 6 April 1529 voor schepenen van Rijsbergen compareerde.

De door mij in de sombere bezettingsjaren verzamelde gegevens over dit geslacht, heb ik verwerkt in de hierna te vermelden genealogie. Eerst moge ik echter de aandacht vestigen op enkele Bredasche acten, waardoor het mogelijk is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te bepalen, wie de vader van voornoemden Arent was. Ik merk hier op, dat deze voornaam bij de aan Arent van Boeymer voorafgaande generaties niet voorkomt en dus vrij zeker ontleend zal zijn aan de familie zijner moeder.

Een acte van 22 April 1544, gepasseerd voor schepenen van Breda [1]), houdt in, dat op dien datum verscheen: „Meester Aert van Boeymer griffier in den hove van Hooghvrieslandt, voir hem zelve ende voor *sijn susters ende medeconsorten*, in d'een partije, ende Anthonis ende Engbrecht gebruederen wijlen Raes van Boeymer sonen voor hen selven ende in den name van Jannen Raessone van Boeymer honnen brueder, in d'ander sijde." Comparanten treffen een accoord over de goederen, die wijlen Heer Gooswijn van Boeymer had geërfd van zijn oom Jan Goossens (van Boeymer). De kinderen van Raes voornoemd „doen afstand ende schelden quyt Meester Aerden van Boeymer ende sijn medeconsorten, *nacomelingen* van den voirs. wijlen heer Goossen van Boeymer" etc.

Vermits Mr. Aert C.S. in deze acte „nacomelingen" worden genoemd van Heer Gooswijn, die priester was, is het m.i. zeer waarschijnlijk dat hij door onwettige geboorte uit het oude geslacht stamt. Het is jammer, dat de „susters ende medeconsorten" *niet* worden vermeld, aangezien mij van Heer Gooswijn eene natuurlijke dochter Maria bekend is, vóór 8 Juli 1539 gehuwd met Joost Jan Pauwelszoon, met wien zij op dien datum voor schepenen van Alphen (bij Breda) compareert [2]) en overleden vóór 7 Juni 1560 [3]). Hierdoor is het overtuigend bewijs voor de afstamming van Arent tot heden niet te leveren.

Gezien den voornaam zal hij wel identiek zijn met Aert van Boeymer, die op 26 Maart 1521 vermeld wordt als rector van het altaar, toegewijd aan St. Petrus en Paulus in de kerk te Princenhage [4]).

De door Dr. Heerma van Voss vermelde functionnaris bij het Hof van Holland „Boeymer", dd. 7 Mei 1539 voorkomende in den inventaris van het oud-archief van Harderwijk, is ongetwijfeld dezelfde als „Aerden van Boeymer, secretaris des hoofs van hollant", genoemd in een Bredasche acte van 4 Juni 1536").

Dat Heer Gooswijn belang stelde in Aert, wordt bewezen door de acte van 18 Februari 1529 [5]), waarbij Herman van Dyepenbeeck, ten behoeve van Aerden van Boeymer „gelooft dat hij Mr. Fransooys Nicolai, secretaris der k(eizerlijke). m(ajesteit). in hollant wel betalen sal hondert halve Realen voor de resignatie van den secretariscap die hij heeft in den hove van hollant, tot behoef van voornoemden Aerden van Boeymer". In een tenzelfden dage gepasseerde acte belooft „heer Gooswijn van Boeymer. priester, voornoemden Herman van Dyepenbeeck scadebos te houden."

Aert van Boeymer zal dus aanvankelijk voor den priesterlijken staat bestemd zijn geweest. Mogelijk dat in verband met zijn onwettige geboorte moeilijkheden zijn gerezen en hij daarom een ambtelijke loopbaan heeft gekozen, die hem, via het Hof van Holland, tenslotte in Friesland deed belanden.

Tenzij nadere vondsten het tegendeel aantoonen, houd ik het ervoor dat Heer Gooswijn vader was van Aert voornoemd. Eerstgenoemde vond ik op 18 Juni 1504 genoemd als „persoen tot Kaem" [7]) als hoedanig hij ook nog wordt vermeld op 3 Januari 1514, wanneer hij voor schepenen van Alphen verschijnt. [8]) Op 10 Juni 1491 is hij, reeds priester, getuige te Breda (Cartularium van het Begijnhof). De vestregisters van Alphen en Chaam, beginnende in 1498 en, behoudens een hiaat van 1520—1525, doorloopende tot het begin der 18e eeuw, bevatten mogelijk nog gegevens over Gooswijn en zijn nazaten, doch tijdgebrek belette mij hierin een onderzoek in te stellen.

Gelijk reeds vroeger is aangetoond, behoorde de familie van Boeymer, tot de oudste geslachten van Breda en omgeving. De door wijlen pastoor G. C. A. Juten in zijn „Cartularium van het Begijnhof te Breda", dd. 8 April 1379 en 7 Juli 1384 vermelde Jan van Boeymer zal wel niet dezelfde *zijn* als Jan Gosewini van Boeymer clericus Leodiensis,

14) Deze afstammingen van Doen Beyensz den Jongere zijn ontleend aan de „Geslachtboom".

1) G. A. Breda, No. 449, fol. 106 ro.

2) alsvoor, No. 763, ongefol.

3) alsvoor, No. 465, fol. 92 vo.

4) alsvoor, No. 428, fol. 41 ro.

5) alsvoor, No. 438, fol. 83 ro.

3) alsvoor, No. 434, fol. 35 ro.

7) alsvoor, No. 416, fol. 131 vo.

8) alsvoor, No. 422, fol. 164 ro.

in 1423 student te Keulen [9]), tot wiens naaste verwanten echter wel gerekend zal moeten worden Goesken Raeszoon van Boeymer, wiens bezit te Princenhage dd. 11 Februari 1413 als belending wordt genoemd.[10]) (Mogelijk was deze zelfs zijn vader).

Andere oorkonden, waarin van hem sprake is vond ik niet, zoodat het onmogelijk is zelfs bij benadering zijn geboortejaar vast te stellen. De voornamen Goos (Gooswijn) en Raes wettigen echter het vermoeden, dat wij hier te doen hebben met rechtstreeks voorgeslacht van Engbrecht Goossenszoon van Boeymer, die 22 April 1465 zelfstandig optreedt bij den koop van een stuk beemden, in Boeymer gelegen, van Jkvr. Alijt Hendriksdr. van Ringelberch (Verslagen Kijksarchieven 1893, blz. 535), met wien wij eindelijk voldoenden vasten grond betreden, voor het samenstellen der navolgende genealogie.

I. *Gooswijn van Boeymer,* geb. ± 1410. huwt N. N. waaruit (o.a.):

1. *Jan Goossens van Boeymer,* zonder nakomelingschap overleden vóór 1 April 1511 [11]), aangezien zijn neven Heer Gooswijn en Raes, op dien datum goederen deelen, die van hem afkomstig zijn.
2. *Engbrecht* volgt II.

11. *Engbrecht (Goossenszoon) van Boeymer,* geboren ± 1435, overleden vóór 6 Juli 1501 [12]), huwt N. N., waaru.

1. Heer *Gooswijn,* priester en pastoor te Chaam, hierboven genoemd. Hij leeft nog op 23 September 1535, wanneer hij een grondrente verkoopt, afkomstig van zijn oom Jan [13]), doch is vóór 22 April 1544 overleden.
2. *Raes Engbrechtszoon van Boeymer, volgt* sub 111.
3. *Kathelijn Engbrechtsdr. van Boeymer,* huwt voor 6 Juli 1501 *Henrick van Heerle,* die 12 October 1504 [14]) van zijn zwager Raes koopt „een half huijs, geheyte die Croen, gestaen ende gelegen opten hoick van der Langer Brugstrate neven die Karstraet op deen side ende Willem Kocx huys op dander side".
4. *Jan Engbrechtszoon van Boeymer.* Blijkens een vidimius voor schepenen van Breda dd. 9 November 1528 [15]) bekende Peter van Buyten op 20 Augustus 1494 schuldig te zijn aan Raesen Engbrechtszoon van Boeymer, tot behoef van Jan Engbrechtszoon van B. *zijnen broeder,* een rente van twaalf gulden 's jaars. In voornoemde acte van 6 Juli 1501, waarbij, behalve eenige grondrenten, landerijen, in den polder Boeymer gelegen, door de kinderen van Engbrecht worden gedeeld, wordt Jan niet meer genoemd, zoodat hij vóór dien datum, zonder afstammelingen na te laten, moet zijn overleden, echter na 30 Mei 1500 [16]) op welken dag hij aan Sebrecht Merceliszoon nog een huis en erve op den Haagdijk te Breda verkoopt.

III. *Raes Engbrechtszoon van Boeymer,* geboren omstreeks 1465, huwt omstreeks 1500, doch zeker vóór 3 Januari 1504, op welken datum hij met zijne echtgenoote wordt vermeld, *Mechtelt Anthonis Henrick Mertensdochter* [17]). Hij leeft nog 27 Juni 1538 [18]), doch zij wordt als weduwe vermeld op 18 Februari 1541 [19]); hun beider nalatenschap, waartoe o.a. een hoeve met aanhoorigheden in Boeymer behoorde, werd 7 September 1541 gescheiden en gedeeld. [20]) Yde Willemsdr. van Eairhoven, weduwe van Gielis van Buijten, noemt Raes 30 October 1511 (Breda, 419, fol. 49ro) „hueren neve". Mij is niet gebleken, hoe dit neefschap moet worden verklaard. Een Willem van Laerhoven wordt als schepen van Breda vermeld op *23* Juni 1443 en 28 Januari 1457, terwijl een Peter van Buijten als zoodanig voorkomt op 10 April 1463 (Cart. Begijnhof). Raes vond ik als schepen van Princenhage vermeld in 1514, 15, 16, 19 20 en 1523.

De kinderen, in de acte van 1541 genoemd. waren:

1. *Anthonis,* die reeds op 17 Maart 1529 zelfstandig, als gemachtigde zijns vaders optreedt. [21]) Hij overleed ongehuwd vóór *23* Januari 1585, op welken datum de kinderen van zijn broeder Engbrecht, hierna te noemen, „abandonneeren ende verclaren hon hant getrocken te hebben" van de hoeve met aanhoorigheden, gelegen onder Cleyn Oeckel, onder Rijsbergen, welke hun oom Anthonis had toebehoord [22]).
2. *Engbrecht,* volgt sub IV.
3. *Jan Raeszoon van Boeymer,* overleden vóór 17 Maart 1563, was gehuwd met *Lijsbeth Lodewijksdochfer van Brinckel,* die een tweede huwelijk aanging met *Peter Janszoon Roovers.* [23]) Uit het huwelijk van Boeymer-van Brinckel werd slechts één kind geboren, *Mechtelf Jan Raeszn. van Boeymerdochter.* Op *23* Februari 1564 wordt als haar voogd vermeld voornoemde Anthonis Raeszoon van Boeymer, haar oom, [24]) in welke hoedanigheid hij nog compareert op 8 Mei 1571 [25]). Zij testeert te Breda 24 December 1575 [26]); uit haar huwelijk met *Godert Lambrecht Godertszoon* twee dochters nml. *Elisabeth* en *Barbara.* die op 13 Februari 1607 kwijting geven voor een grondrente, die zij van hun moeder 'hadden geërfd. [27])
4. *Lijsbeth Raesdochter van Boeymer,* huwt vóór 7 September 1541 *Jacob Corneliszoon.* Zij overleed vóór 22 Juni 1549, zonder kinderen na te laten, daar immers haar broeder Anthonis op dien datum aan zijn broer Jan overdraagt „de huysinge, schure, koye, hovinge ende erffenisse groot omtrent anderhalf buynder lant, hem na haer doot toebedeelt" [28]).

IV. *Engbrecht Raeszoon van Boeymer,* wordt met zijn echtgenoote, *Heylwich Anthonis Peter Vrientsdochfer,* vermeld in een acte van 10 Januari 1566 [29]). Tezamen compareeren zij voor schepenen van Rijsbergen op 7 November 1570. Uit de op dien dag gepasseerde acte blijkt, dat haar moeder *Adriana Mathijs Denys Meynendochter* was.

In de hierboven reeds vermelde acte van 23 Januari 1585

s) N.L. LIV, kol. 332.
10) A. Erens, Oork. v. St. Catbarinadnl, blz. 177.
11) G. A Breda, No. 419, fol. 81 vo.
12) alsvoor, No. 415, fol. 298 ro.
13) alsvoor, No. 440, fol. 129 ro.
14) alsvoor, No. 416, fol. 37 ro.
15) alsvoor, No. 433, fol. 124 vo.
16) alsvoor, No. 415, fol. 54 ro.
17) alsvoor, No. 416, fol. 15 ro.
18) alsvoor, No. 4413, fol. 117 ro.
19) alsvoor, No. 446, fol. 36 ro.
20) alsvoor, No. 446, fol. 153 ro.
21) alsvoor, No. 434, fol. 50 ro.
22) alsvoor, No. 746, Schepenbank Rijsbergen.
23) alsvoor, No. 484, fol. 77 ro.
24) alsvoor, No. 744, fol. 10 ro.
25) alsvoor, No. 745, fol. 69 ro.
26) N.L. LIV, kol. 219.
27) G. A. Breda, No. 744, fol. 10 vo. in marg.
28) alsvoor, No. 454, fol. 117 vo.
29) alsvoor, No. 742, Schepenbank Rijsbergen.

treden hun zeven kinderen bij plaatsvervulling voor hun ouders op, zoodat deze vóór dien datum zijn overleden.

Evenals zijn vader was Engb.recht Raeszoon van Boeymer schepen van Princenhage, als hoedanig ik hem o.a. vermeld vond op 5 Januari 1574 en 4 Februari 1575; volgens een acte van 22 October 1566 was hij H. Geestmeester van dit dorp. (G. A. Breda, No., 714, ongefol.).

Uit het huwelijk van Boeymer-Vrients werden geboren:

1. *Engbrecht Engbrechtszoon van Boeymer,* ongehuwd overleden *vóór 2* Mei 1608. Nog op 9 Maart 1602 koopt hij, mede in den naam van zijn broeders en zusters, het huis „de Roscam" te Breda. [30])
   Dit huis werd op 15 Juni 1616 door zijn broeders Jan en Adriaan en zijn zuster Mechteld, gehuwd met Jan van Osch, verkocht aan Cornelis Frans Corneliszoon van Rijckevorsel. [31])
   Engbrecht, zijn zuster Elisabeth en zijn broeder Cornelis, beiden hierna te noemen, zijn kinderloos gestorven, hetgeen blijkt uit een acte dd. 14 Maart 1631 voor schepenen van Breda gepasseerd. [32]) Op dien datum verklaarde Lenaert Hans van Oschzone „van weerde te houden alsucke scheydinge ende deylinge als Adriaen Engbrecht Raes van Boeymerzone ter eenre ende de voors. Hans van Osch, sijns comparants vader, als man ende voight van Mechtelden Engbrecht Raes van Boeymersdr. sijn huijsvrouwe, ter andere, van ende aengaende de goeden nagelaten bij wijlen Engelbrecht, Elisabeth ende Cornelis Engbrecht Raes van Boeymer zonen ende dochter onderlinge gemaekt hadden voor Notaris Melis Jan Melissen te Breda, op 2 Mei 1608." [33])
2. *Jan Engbrecht Raeszoon van Boeymer,* wordt op 10 Maart 1599 als bakker te Breda vermeld. Hij verkoopt dan een huis aan Niclaes Dyrcxsone van der Mijl, kleedermaker. [34]) Jan was gehuwd met *Maijke Schrauwen (Sgraeuwen),* een dochter van *Jan Adriaen Romboutszoon,* wiens geslacht reeds in de 14e eeuw te Breda wordt vermeld en ook thans nog in de Baronie en elders voortleeft. Zij overleed vóór 21 Juli 1614, haren man twee minderjarige kinderen nalatende. [35]) Hij volgde haar vóór 6 October 1620 in den dood, op welken datum de timmerman Cornelis Frans Corneliszoon van Rijckevorsel aan *Embrecht* en *Heylken,* wijlen Jan Embrecht Raeszn. van Boeymer zoon en dochter, bekende schuldig te zijn een bedrag van 336 Rijnsguldens en 13 stuivers, terzake van den koop van een huis. Omtrent den verderen levensloop dezer kinderen is mij niets bekend.
3. Mr. *Cornelis Engbrecht Raeszoone van Boeymer,* woonde, blijkens een acte van 29 Augustus 1595, door schepenen van Breda opgemaakt, te Oosterhout. [36]) Op 4 Mei 1601 wordt hij aldaar als notaris vermeld. [37]) Zooals hierboven reeds werd medegedeeld, is hij vóór 2 Mei 1608 overleden.
4. *Adriaan Engbrecht Raeszoon van Boeymer,* laat op 3 Juli 1596 te Breda zijn dochter *Heylwigis* R. K. doopen. De moeder wordt *Maria Nicolai (Claasdr.)* genoemd.

30) alsvoor, No. 501, fol. 40 vo.
31) alsvoor, No. 515, fol. 93 TO.
32) alsvoor, No. 527, fol. 86 TO.
33) De registers van dezen notaris zijn niet bewaard gebleven.
34) G. A. Breda, No. 499, fol. 70 vo.
35) alsvoor, No. 720, schepenbank van Princenhage.
36) alsvoor, No. 496, fol. 145 ro.
37) alsvoor, No. 500, fol. 84 ro.

Behalve deze dochter -vond ik van hem nog twee zonen vermeld, nml. *Embrecht* en *Adriaan,* „gebroederen Adriaen Embrechts van Boeymeir zonen", die op 23 October 1645 kwijting geven voor een erfchijns. [38]) Deze kwijting staat vermeld in margine eener acte, op 14 October 1573 gepasseerd, waarbij Cornelis van der Mijl Corneliszone, procureur in den Rade van Brabant, dezen chijns verkoopt, welke hij als erfgenaam van zijn tante, Kathelijn Cornelis Piggendr., bezat.
Blijkens een *marginale* aanteekening dd. 24 November 1643, bij een acte van 26 Maart 1561 [39]), was voornoemde Embrecht de *gelegitimeerde* zoon van Adriaan Embrechtszoon van B. Hij en Adriaan Embrechts van B. wettige zone oud omtrent zestien jaren, geven dan, mede namens de kinderen van Hans en Lenaert van Osch, waaronder Maria Hansdr. van Osch, gehuwd met Adriaan de Herde, kwijting voor een rente. Ik vermoed, dat de jeugdige Adriaan een zoon was van den gewettigden Embrecht, wiens moeder mij tot heden onbekend bleef. Ook omtrent hun eventueele afstammelingen kan ik den lezer tot mijn spijt niets mededeelen.

5. *Lijsbeth Engbrecht Raesdr. van Boeymer,* overleden vóór 2 Mei 1608 (zie sub 1).
6. *Mechteld Engbrecht Raesdr. van Boeymer,* huwt vóór 2 Mei 1608 *Hans van Osch,* waaruit afstammelingen.
7. *Anthonie Engbrecht Raes van Boeymerdr.* vond ik na 23 Januari 1585 niet meer vermeld. Zij moet vóór 1608 zijn overleden en wel zonder kinderen, aangezien over haar dan niet meer wordt gesproken.

Geen plaats in het bovenstaande overzicht kon ik aanwijzen aan *Engbrecht van Boeymer, wiens weduwe Anna van Schooten Henricksdochtet* op 13 Mei 1546 te Antwerpen woonde. [40]) Op dezen datum geven Cornelis Janszn. en Cornelis van Schooten als mombers der wettige kinderen van Engbrecht en Anna voornoemd, kwijting voor een legaat van 100 karolusguldens, welke som deze kinderen van hun oom Cornelis Wijten hadden geërfd. En nog op 20 Mei 1553 [41]) bekent Jacob Hendrikszoon van der Schueren schuldig te zijn aan de kinderen van wijlen Engbrecht van Boeymer, wonende te Antwerpen, een bedrag van 85 kar.guldens.

Moet in dezen Engbrecht ook een zoon worden gezien van den hierboven besproken Heer Gooswijn?

Met behulp van een aantal vroeg-lóe-eeuwsche acten, te Breda verleden, is voorts het navolgende fragment samen te stellen:

1. *Jan van Boeymer,* wiens zoon
11, *Gijsbrecht Janszone van Boeymer* op 26 November 1482 voor schepenen van Breda aan Cornelis Gerit Heyszone een rente van drie veertelen rogge verkoopt. [42]) Met zijn echtgenoote, *Kathelijn Henrick Zwertendr.* verkoopt hij op 28 Februari 1510 een haar toebehoorend 1/6 deel in een stuk beemden, dat zij had geërfd van Florys Meester Aertszone. [43]) Op 5 Juli 1508 bekent hij voor meergenoemde schepenen aan Cornelis Andrieszn. schuldig te zijn een bedrag van 25 Rijnsguldens, voor de betaling van welk bedrag borg

38) alsvoor, No. 477, fol. 239 ro.
39) alsvoor, No. 743, fol. 192 VO.
40) alsvoor, No. 451, fol. 84 vo.
41) alsvoor, No. 458, fol. 86 ro.
42) alsvoor, No. 427, fol. 64 vo. Vidimus dd. 6 Juli 1520.
43) alsvoor, No. 419, fol. 140 ro.

blijven zijn zoon Hendrik Gijsbrechtsz. van B. en zijn zwager (hier mogelijk op te vatten als schoonzoon) Jan Corneliszn. [44])

Gijsbrecht overleed vóór 24 April 1522, op welken datum leeft zijn zoon

III. *Adriaan Gijsbrechtszn. van Boeymer.* wiens echtgenoote *Beatrijs Jan Petersdr. van Ghilze* reeds was overleden, hem twee onmondige kinderen nalatende, *Hanneken* en *Adriaanken* met wier voogden Adriaan Jan Oirlmanszn. en Peter Jan Peterszn. van Ghilse, wonende ter Tholen, hij op dien dag een accoord aangaat betreffende de nagelaten goederen der moeder zijner kinderen. [45])

Dit zal wel verband hebben gehouden met zijn volgend huwelijk, want op 18 Maart 1524 [46]) wordt hij vermeld als gehuwd met *Kathelijn Jan de Laetsdr.* Blijkens een acte van 13 December 1532 was deze eerst gehuwd geweest met Cornelis Cornelis Gijszn. waaruit een dochter Cornelia was geboren, met wie zij op genoemden 'datum een accoord treft betreffende haar vaderlijk goed, „in bijwesen van goede mannen en vrunden Roelof Willem Jooszn. ende *Raesen van Boeymer*" [47]), waaruit kan worden afgeleid, dat Gijsbrecht en Raes op een of andere wijze aan elkaar verwant waren. Hoe deze familierelatie in elkaar zat, zal wel een raadsel blijven, aangezien de Bredasche registers eerst in 1498 aanvangen.

Ten slotte maak ik nog melding eener acte van 12 Augustus 1599, gepasseerd voor schepenen van Breda. [48]), waarbij „Joufr. *Mechtelden van Waeyenborch*, weduwe van wijlen Joncker *Aernout van Boeymer*" door koop eigenares wordt van een chijns van zeven karolusguldens. [49])

Op het bovenstaande zijn ongetwijfeld aanvullingen mogelijk, Ik moge een beroep doen op die leden, welke het Bredasche archief hebben bewerkt, om hun aanteekeningen een? na te zien, opdat dit artikel zooveel mogelijk worde aangevuld.

J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

Een vroeg uitgestorven tak van het geslacht de Mey.

1. *Jan de Mey* was volgens een oude aanteekening, die zich in een familieregister betreffende de familie Baelde in het familiearchief Mees bevindt, geboren te Norwich. Hij moet omstreeks 1585 geboren zijn en is overleden te Rotterdam op 4 Juni 1645, wonende aan den Wolfshoek. Hij was wijnkooper en suikerraffinadeur en dreef handel op Brazilië. Hij kocht op 5 Mei 1632 het vervolgens door hem bewoonde pand Wolfshoek-Korte Wijnstraat Nr. 2 (prot. Nr. 4051), zijnde een huis, erve, pakhuis, loods enz. en kocht op 22 Juli 1638 prot. Nr. 4058 erbij. Dit bij de Keizersbrug gelegen gedeelte van den Wolfshoek werd ook Rouaansche kaai genoemd, omdat vandaar het veer naar Rouaan afvoer. Over den zeer belangrijken handel, dien Rotterdam in dien tijd vooral met Rouaan dreef zie men Rott. Jaarb. 1916 blz. 27 „Rotterdams koopvaardij op Frankrijk in de eerste helft der zeventiende eeuw" door Mr. R. Bijlsma. Volgens dit artikel blz. 36 is *in 1641* door het stadsbestuur het besluit genomen tot instelling van het veer naar Rouaan. Het vestigen van dit bedrijf is één van

44) alsvoor, No. 417, fol. 31 vo.
45) alsvoor, No. 429, fol. 47 vo.
46) alsvoor, No. 430, fol. 27 vo.
47) alsvoor, No. 437, fol. 160 vo.
48) alsvoor, No. 499, fol. 81 vo.
49) N.L L.IV, kol. 130.

de bewijzen, hoezeer de om hun geloof uit Frankrijk vertrokken Hugenoten in Rotterdam ertoe bijdroegen de nijverheid uit te breiden.

Er heeft een compagnieschap bestaan tusschen Jan de Mey (1) en Jan Jacobsz. de Mey, hetgeen blijkt uit een acte van 10 Mei 1641 verleden voor not, de Graeff. Volgens een acte verleden op 24 Maart 1646 voor not. Johan Troost levert Johan de Mey en compagnie suiker, terwijl in deze acte zijn neef Jan Jacobsz. de Mey genoemd wordt. In het Gifteboek van Cool wordt Johan Jacobsz. de Mey wanneer hij op 6 Sept. 1647 een tuin, huis en de erve in het Ambacht Blommersdijck koopt, genoemd „coopman ende suyckerbacker binnen Rotterdam".

Zij betrokken ruwe suiker uit Brazilië. (Geschiedenis van Rotterdam door Mr. H. C. Hazewinkel Deel 11 blz. 157).

Na den dood van Jan de Mey in 1645 worden de zaken voortgezet door de familie van zijn compagnon. Uit een acte van 7 November 1667 ten overstaan van Notaris Meesters verleden, blijkt, dat Magdalena Bartels, weduwe van Jan de Mey, met haar twee zoons Jan, ged. 22 Febr. 1639, en Isaac, ged. 11 Sept. 1650, de nering van raffinaderij drijven. Zij geeft bij deze acte een machtiging om $^2/_3$ parten van het huis op den Wolfshoek en raffinaderij, die aan Jonkheer Elias de Raet, wonende te Breda, toebehooren, te huren, terwijl tevens blijkt dat zij met haar kinderen reeds in het huis, dat zij in huur heeft, woont. Op 29 Jan. 1678 verkocht Catharina de Mey, weduwe van den Heer Elias de Raet, die in 1646, oud 17 jaar woonde in de suikerbakkerij van Sr. Johan de Mey (not. Kieboom 3 Oct. 1646), $^2/_3$ part huis en suikerraffinaderij prot. Nr. 4051/8 aan haar broeder den schepen Johannes de Mey (de jonge), die reeds $^1/_3$ bezat. Deze verkocht op 5 Mei 1682 deze suikerraffinaderij, omschreven als „een woonhuys mitsgaders twee pakhuijsen ende erven, staende ende gelegen aan de westsijde van de Keyserbruggestraet op den houck van de Blaak, bestaende in vier gevels", aan Jean de Mey (IId) *f* 20908-2-8. (1nventaris Schepenarchief Nr. 526, blz. 527).

Ook betrekking op dit raffinaderijbedrijf heeft een acte op 18 December 1667 verleden voor Notaris Zeger van der Brugge te Rotterdam (Inv. Nr. 824 acte Nr. 43), waarbij Vrouwe Maria de Raath, weduwe van Jean Raye, wonende te Amsterdam en Sinjeur Pieter de Mey, wonende te Rotterdam 10/16 parten in alle de gereedschappen behoorende tot twee raffinaderijen voor 5873 gulden 8 stuyvers 12 penningen van XL grooten Vlaems den gulden verkoopen aan Sinjeur Johannes de Mey (later in de acte ook Jean genoemd) „haar vercoperen neve en de broeder" wonende te Rotterdam. De kooper Jean de Mey (de jonge) was een neef van de verkoopster, daar zijn grootmoeder van moeders zijde Maria Raye was. Maria de Raadt verkoopt 4/16 parten voor zichzelf, 1/16 part voor haar zoon Jean Raye, Heer van Breuckesewaart (Breukelerwaard) en 2116 parten voor Arnoud de Raeth te Amsterdam en Pieter de Mey, 3/16 parten van de voormelde gereedschappen. Daaruit blijkt derhalve, dat een vrij groot aantal verschillende aan elkaar verwante personen in deze raffinaderijen participeerden.

Van de twee raffinaderijen, waarin deze gereedschappen zich bevonden, wordt de eerste als volgt beschreven: „staande ende gelegen op Wolffshouck op den houck van ende in de .....straat, streckende uyt de selve straat Westwaarts aan de Noordsijde tegen het huys van Sinjeur.. . . ..van der Wolff, ende aan de suydsijde tot de Mouterije van .....". De nadere aanduiding van de open gebleven plaatsen is door den notaris achterwege gelaten.

De Wolfshoek, die op een kaart van 1720 „Luporum Angulus" genoemd wordt, had volgens het door J. M. Droogendiik met medewerking van Dr. Moquette geschreven werk „Rotterdamsche Straatnamen" haar naam verkregen, doordat Arent van der Wolff op dit gedeelte van de vroegere Blaak verschillende erven o.a. dat op den hoek van de Blaak en de Leuve gekocht had. De andere raffinaderij heette „den Posthoorn" en stond schuin tegenover de eerste raffinaderij. Deze laatste raffinaderij, die tusschen Wijnstraat en Wijnhaven aan de Oostzijde van de latere Posthoornsteeg was gelegen, heeft aan deze aan Rotterdammers zoo bekende steeg haar naam gegeven. In het bovenvermelde werk wordt deze raffinaderij verkeerdelijk een brouwerij genoemd en wordt gezegd, dat zij vroeger de Oranjeboom had geheeten. Uit deze acte blijkt, dat beide raffinaderijen door de verschillende participanten gehuurd waren en dat deze tevens pakhuizen van een Monsieur Du Chemin gehuurd hadden. De kooper nam de huur van deze gebouwen van 15 December af voor zijn rekening.

Jan de Mey was gehuwd met *Eva Raye,* geb. omstreeks 1594 waarschijnlijk te Amsterdam en overleden te Rotterdam 16 September 1651.

Deze Eva Raye was volgens een in November 1685 geschreven opdracht, waarbij Ds. Gregorius Mees het theologisch boek „De gouden keten der zaligheyt" aan zijne nichten Mevr. Catharina Raye, weduwe van Cornelis Backer, in zijn leven raad en schepen der stad Amsterdam en mede bewinthebber van de Oost-Indische Compagnie ter Kamer aldaar, en aan Eva Raye opdraagt en waarbij hij zijne echtgenoote Maria de Mey „uwes Heer Vaders Zusters Dochter" noemt, een zuster van Jehan Raye, den vader van de bovenvermelde Catharina Backer-Raye en Eva Raye. Deze was op 2 September 1631 als weduwnaar van Berber Schuyl met Maria de Raet gehuwd uit welk huwelijk deze beide dochters gesproten waren.

De grootvader van dezen Johan Raye, Hans Ray, stierf te Antwerpen in 1570 zonder de sacramenten te willen ontvangen. Hij werd dientengevolge op het galgenveld begraven, terwijl zijn nalatenschap verbeurd werd verklaard. Diens zoon Jan Ray, die in 1570 te Antwerpen op de leening van de soldij der Spaansche soldaten inschreef, huwde aldaar in 1579 Eva Reyniersz, de dochter van den bekenden Adam Reyniersz en Maria Delbecque.

Twaalf dagen vóór den val van Antwerpen wordt geboren zijn zoon Jehan, hierboven vermeld. Kort daarop wijkt het gezin uit. Op 20 October 1588 legt Jan Ray, cruydenier van Antwerpen als poorter van Amsterdam zijn poorterseed af. Het beroep van cruydenier was toen van geheel anderen aard dan wat men tegenwoordig onder een kruidenier verstaat. Het omvatte behalve den handel in eigenlijke kruidenierswaren dien in vele andere waren als b.v. tabak. Ook werden onder de kruideniers begrepen de kruidenier-suikerbakker-raffinadeur, zoodat het mogelijk is, dat deze koopman zich ook reeds met de fabricatie en handel in suiker heeft bezig gehouden. Wat Mr. R. Bijlsma hieromtrent in zijn artikel in het Rotterdamsch Jaarboekje van 1912 blz. 91 e.v. betreffende de Oud-Rotterdamsche „cruydenierie" mededeelt, zal ook wel op Amsterdam toepasselijk zijn. Volgens een in de uitgave van „Notitie van het merkwaardigste meyn bekent 1732-1772" van Jacob Bicker Raye vermelde mededeeling van Dr. van Dillen, moet blijkens zijn latere rekeningen bij de Wisselbank zijn bedrijf van vrij groote beteekenis geweest zijn. Jan Raye leeft nog in 1610. Zijn weduwe sterft 18 December 1639 in den ouderdom van 80 jaren.

De in 1580 te Antwerpen geboren zoon Adam Raye vestigt zich na zijn huwelijk in 1610 te Rouaan, waar sinds de afkondiging van het Edict van Nantes een kolonie van Protestantsche Noord- en Zuid-Nederlandsche en Hamburgsche kooplieden, reeders en industrieelen ontstaan is. Ook de reeds vermelde Jehan Raye, die in 1631 te Amsterdam een van de voornaamste suikerbakkers is, vestigt zich later te Rouaan, waar Hollanders de suikerraffinage hebben gevestigd. Zijne dochter, Catharina, wordt daar op 4 Juni 1641 geboren. Later komt hij terug te Amsterdam, waar hij zijn zaken voortzet en waar in Februari 1644 de bovenvermelde Eva Raye wordt geboren. Hij is meermalen getuige bij doopen van de Mey's onder meer te Rotterdam op 29 Februari 1635 bij den doop van de hierachter vermelde Lea.

Behalve twee zoons telt volgens het hieronder vermelde artikel van Dr. van Nierop blz. 121 noot 8 het gezin van Jan Ray en Eva Reyniersz nog de kinderen: Leonard, de hierboven vermelde Eva, Catharina en Thomas.

De naam Raye heeft vooral bekendheid verkregen door het door Elias en andere schrijvers vaak geciteerde dagboek van Jacob Bicker Raye, waarvan de van fraaie illustraties voorziene uitgave hierboven reeds vermeld is. In deze uitgave benevens in een van de hand van Dr. Leonie van Nierop in het Jaarboek van het Genootschap Amstelodamum van 1935 blz. 119 verschenen artikel over: „Het dagboek van Jacob Bicker Raye 1732-1772" kan men talrijke gegevens over het geslacht Raye vinden.

Het echtpaar de Mey-Raye werd in 1644 geschilderd door een schilder, die schilderde in den trant van Van Ravesteyn. (Zie de door Dr. H. C. H. Moquette in 1914 vervaardigde catalogus van de portretverzameling op het Archief der Gemeente Rotterdam, waarin het portret van Jean de Mey onder No. 1638 en het portret van Eva Raye, onder No. 1639 vermeld worden). Deze beide portretten, waarvan wij een reproductie hierbij voegen, werden op 23 Februari 1904 in auctie bij Fred. Muller verkocht. Op de portretten vindt men de wapens de Mey en Raye. Op het mansportret staat „Aetatis 59 An° 1644", op het vrouwenportret „Aetatis 50 An° 1644".

Uit het huwelijk van dit echtpaar werden geboren:

IIa. Catharina *de Mey,* volgens haar huwelijksacte geb. Rouaan, op 8 Juni 1642 gehuwd met *Willem Teunemans.* geb. 1608, luitenant der schutterij 1654, kapitein 1655-1656, Commissaris waterrecht 1664 en 1665, Regent Weeshuis 1665, overl. te Rotterdam tusschen 26 Februari en 4 Maart 1668. Zij werd begraven op 30 Maart 1677. Zij woonden aan de Zuidzijde van de Blaak achter de Beurs bij den Hollantsen Tuyn. Uit dit huwelijk: een zoon Willem Teunemans. aan wien Maria de Mey in 1677 500 car. guldens legateert, benevens een zoon Johan Teunemans, gehuwd met Petronella Gerardsdr. van Bergen.

IIb. Ds. *Georgius de Mey,* geb. Rotterdam in 1628 en ged. aldaar 25 Februari 1630, overl. te Gouda 7 Februari 1712. Hij liet zich Mei 1646 als student inschrijven aan de hoogeschool te Leiden, reisde na volbrachte studie in gezelschap van Cats, Schaap en van der Perre naar Engeland en Frankrijk. Hij liet betreffende deze reis een handschrift na: „Cort reisjournaal door Engeland en Frankrijk van 4 Dec. 1651 tot 25 Maart 1654", waarvan Schotel in zijn Geschied-, Letter- en Oudheidkundige uitspanningen (Utr. 1840) een uittreksel gaf. Hij was vervolgens predikant te Leidschendam (1657-1663), Steenwijk (1663-1666), Gorkum (1666-1680) en Gouda (1680-1712). Hij schreef over theologische onderwerpen. Zijn

portret is gegraveerd door H. Bary naar het schilderij van P. van Diemen. Het is voorzien van het navolgende gedicht:
„Dus komt op 't konstpapier de Mey geschetst naar 't Leven.
„Dit is 't sierlijk beeld: maar, 't *geen* de prentkonst niet kan geven
„Is 't Schouderbeeld van 's mans eel-aarde en zijne geest.
„Sijn rede en Gods-kund' saam op Vrede en Liefdes leest,
„Geschoeyt; sijn vuur en kragt in 't Denken en in 't Preken.
„Dog swijgt de Prent? geen noodt: hiervan zal Eeuwig spreken
„Steenwijk, na Leydschendam, na Gorcums, Goudaas volk
„Gestigt door Mond en Pen van Gods getrouwe volk".

Zie over zijn leven: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek X, 626 en Schotel hierboven vermeld.

Hij huwde 1 e te Rotterdam 16 Oct. 1657 *Aletha Soesfius,* overl. 15 Dec. 1680 te Gouda en aldaar op 20 December 1680 begraven, dr. van den Rotterdamschen predikant Wilhelmus Soestius.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Mr. *Willem de Mey,* geb. 24 Sept. 1658 waarschijnlijk te Leidschendam, te Rotterdam Vredemaker 1702, commissaris van het waterrecht 1692. 1699, 1700, 1706, 1707, Brandmeester 1698-1703, Schepen 1700, 1703, 1704, woonde bij zijn huwelijk in de Lombardsstraat en in 1685 aan de Oppert, overl. te Rotterdam 25 Juli 1709, huwt 8 Januari 1685 te Rotterdam *Sebilla Weymans,* ged. Rotterdam 15 April 1655, overl. te Rotterdam 19 April 1736, dr. van Jan Weymans en Janneken Finson, woonde hij haar huwelijk op de Leuvehaven.
   Uit dit huwelijk: *Johanna Wilhelmina de Mey,* ged. Rotterdam 28 Sept. 1685, was in 1714 gehuwd met *Johan van der Hoeven,* Secretaris van Commissarissen van de Kleyne Zaken. en Vredemakers te Rotterdam:
2. *Johannes de Mey,* geb. 27 Juni 1660, overl. 23 Augustus 1660;
3. *Eva de Mey,* geb. 9 Juli 1661 en overl. 19 Juli 1661;
4. *Eva de Mey,* geb. 19 Juni 1662, overl. 30 Juni 1691 en 4 Juli 1691 begraven in de Waalsche Kerk te Amsterdam, gehuwd 8 Januari 1686 met *Arnoud Weymans:*
5. *Maria de Mey,* geb. 7 November 1664, overl. 26 April 1665;
6. *Beatrix Maria de Mey,* geb. 22 Juli 1670, gehuwd met *Hendrik Pels:* uit dit huwelijk geen kinderen.
7. *Alatea Johanna de Mey,* geb. 26 Mei 1673, huwt 22 Mei 1703 Ds. *Nicolaas Moll* te Gouda; uit dit huweliik één zoon Jan Moll, gehuwd met Juffrouw van der Keesel, en één dochter, gehuwd met Oosterdiick Schacht.

Ds. Georgius de Mey huwt 2e 23 Februari 1683 *Maria Balde,* van Amsterdam, dr. van Jacob Balde, zijdewinkelier te Amsterdam. Een inventaris van den boedel en een scheiding resp. van 16 Februari en 5 Juni 1712 staan in het protocol van Notaris Timmer te Gouda. Elias merkt in „De Vroedschap van Amsterdam" deel 11 blz. 890 en 1073 o.p. dat de verwantschap van het geslacht Balde tot het geslacht Baelde. dat uit Yperen afkomstig was, tot dusverre nog niet nagespoord had kunnen worden. Hij meent, dat de gedeeltelijke overeenkomst in de wapens dezer beide geslachten wel op onderlinge verwantschap wijst. Hij spreekt tevens het vermoeden uit, dat de Balde's ook uit Yperen afkomstig zijn. In de hierboven reeds vermelde aanteekening, die in een op de familie Baelde betrekking hebbend geslachtsregister door mij werd aangetroffen, wordt opgemerkt, dat de vader van den in 1576 te Sandwich geboren Amsterdamschen zijdewinkelier Jacob Balde eveneens Jacob Balde was geheeten, en dat deze uit de Paltz naar Engeland was vertrokken. De Balde's kwamen ook in Frankfort voor, waar zij met de Goll's vermaagschapt waren.

Het schijnt derhalve, wanneer men den opsteller van de aanteekening mag gelooven, dat de veronderstelling van Elias niet juist is, tenzij de Baelde's via Duitschland en Engeland als Balde's naar Nederland gekomen zijn.

In de bovenvermelde, vermoedelijk uit de 18de eeuw afkomstige aanteekening worden behalve de in Elias 11 blz. 887 vermelde kinderen van Jacob Balde nog vermeld Isaac Balde, geb. 1620, geen kinderen. Verder vermeldt hij een zoon van Pieter Balde (1642-1711) Isaac Balde. Jacoba Balde (1638-1725) was in eerste huwelijk gehuwd met Dr. Johannes van Flamerdinge, geb. te Frankfort 1647. Haar tweede echtgenoot Dr. G. van Leeuwen merkt op, dat het geslacht van Flamerdinge meer dan een eeuw met het geslacht van Balde is vereenigd geweest. De opsteller van de Aanteekening uit op grond daarvan het vermoeden, dat de huisvrouw van den naar Engeland vertrokken Balde den naam Flamerdinge zou gevoerd hebben. Wellicht kan een lid van ons Genootschap het raadsel van de afkomst van dit door Elias onder de 18de eeuwsche handelsmagnaten genoemde geslacht oplossen!

IIc. *Maria de Mey,* ged. Rotterdam 20 Juni 1632, begraven 3 Maart 1700 in de Groote Kerk te Rotterdam, Hoogkoor Nr. 77 (eigenaar van het graf was eerst Johan de Mey, raat en vroedschap dezer stad en later de Heer Jean van der Hoeven als in huwelijk hebbende Johanna de Mey). Zij huwt 19 Januari 1682 als jongedochter, wonende aan de Delftsche Vaart, Ds. *Gregorius Mees,* weduwnaar van *Rudolpha Allerts Santvoorf,* geb. Groningen 1 Januari 1631, overleden te Rotterdam 21 September 1694. Huwelijksvoorwaarden notaris Dirk Meesters 31 Dec. 1681 Inv. Nr. 884/285. Zij maakte op 9 Februari 1688 een testament voor den notaris Dirk Meesters en herriep hierbij de testamenten op 13 Juli 1675 en 12 Juli 1677, gemaakt voor notaris Pieter van Someren. Uit dit huwelijk *geen* kinderen.

IId. *Johannes* (ook *Jean) de Mey,* ged. Rotterdam 20 September 1633, overl. aldaar 12 April 1721 en begraven te IJsselmonde. Hij was suikerraffinadeur. Volgens het uitvoerig artikel, dat het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek 1, 1330 aan hem wijdt, werd hij in 1660 benoemd tot schepen, van 1672-1720 behoorde hij tot de vroedschap. In deze periode bekleedde hij nog andere stedeliike ambten, o.a. was hij meermalen burgemeester tusschen 1701 en 1720, herhaaldelijk gedeputeerde ter dagvaart tusschen 1673 en 1721 en gecommitteerde raad van 1679-1682. In 1667 werd hij gekozen tot bewindhebber W.I.C. ter Kamer Rotterdam, van 1677-1679 en 1703-1706 had hij zitting in het college der admiraliteit op de Maas, van 1688-1690 in dat der admiraliteit van Zeeland en van 1707-1717 was hij dijkgraaf van Schieland.

Jean de Mey huwde 1 e Amsterdam 22 Nov. 1673 *Clara Nieugaert,* dr. van Anthonio Nieugaert, van Enkhuizen, koopman te Amsterdam, en van Clara Laermans.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Clara de Mey,* ged. Rotterdam 30 Sept. 1674.
2. *Eva de Mey,* ged. Rotterdam 23 Januari 1676.
3: *Antony de Mey,* ged. Rotterdam 28 Februari 1677.
4. *Eva Klara de Mey,* ged. Rotterdam 14 Juni 1678.
5. *Johanna de Mey,* ged. Rotterdam 25 Juni 1683.

2e 's-Gravenhage in de Scheveningsche Kerk 21 Februari 1686 *Cornelia Johanna van Beaumont,* overleden in 1687.

3e 's-Gravenhage 28 Augustus 1689 ***Maria van Niedeck,*** overleden te Rotterdam aan 't Wolfshoek op *20* Augustus 1 *730* oud *80* jaar en eenige dagen later begraven in de kerk te I Jsselmonde.

Kind uit dit derde huwelijk:

6. Joan de Mey, ged. Rotterdam *27* Maart 1692.

Jean de Mey liet bij zijn dood geen kinderen na.

Volgens een aan mij indertijd door Mr. C. J. A. Bichon van IJsselmonde ter inzage gegeven koopacte, kocht Johannes de Mey op 21 Maart 1685 voor *f* 55.100.— de Heerlijkheid Oost-IJsselmonde. Terwijl hij in de acte „Johan de Mey, Raad en Vroedschap der Stad Rotterdam" werd genoemd, teekende hij „Jean de Mey".

Volgens het betrouwbare boekje van J. W. Regt, onderwijzer te Groote Lindt: „Geschied- en Aardrijkskundige Beschrijving van den Zwijndrechtschen Waard, den Riederwaard en het Land van Putten over de Maas", verschenen in 1848 te Zwijndrecht bij J. Boden, was de ambachtsheerlijkheid Oost-IJsselmonde van 1540 tot 1650 in het geslacht van Merode. In 1664 kreeg Adriaan Lampsins, een Engelsch ridder en edelman, het.

Volgens mij door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, na een door hem op het Alg. Rijks-Archief ingesteld onderzoek, welwillend verstrekte gegevens, 'was volgens Leenk. 262 Repertorium Egmond 29 Aug. 1664' Adriaan Lampsins verlijd bij opdracht van Vrouwe Ysabella Margaretha Françoise de Merode, die 8 Dec. 1656 bij doode van haren broeder was beleend.

Uit Leenk. 161 Lib. Hooge Overichheyt Cap. Altena fol. 14vo. e.v. fol. 16 blijkt, dat Adriaan Lampsins 29 Aug. 1664 is verlijd met Oost-Ysselmonde en verdere perceelen. Adriaan Lampsins verkreeg 22 November 1686 (deze datum moet onjuist zijn en zal te wijten zijn aan een copieerfout in het Leenregister) permissie over zijne leenen te disponeeren, hetgeen hij bij testament van 6 Mei 1672 deed ten behoeve van zijn vrouw Maria Hooftman. Deze verzuimde tijdig beleening te vragen, doch verkreeg 20 Sept. 1685 brieven van de Staten van Holland, waarbij haar dit vergeven wordt en opdracht wordt gegeven haar te beleenen, hetgeen 22 Maart 1686 plaats vindt. Zij transporteert echter onmiddellijk de 4 perceelen van leen waaronder Oost-IJsselmonde aan Mr. Johan de Mey voor een som van *f* 30.000.—. Deze wordt nu beleend. Het overlijdensjaar van Lampsins blijkt niet, maar 11 Nov. 1683 geeft Maria Hooftman reeds als weduwe procuratie in verband met het verkrijgen van het leen.

De bovenvermelde Adriaan Lampsins zal wel een lid van het bekende Zeeuwsche geslacht geweest zijn. Daar van dit zeer belangrijke geslacht helaas tot dusverre geen volledige genealogie verschenen is, was het mij niet mogelijk de relatie vast te stellen van dezen Lampsins tot de bekende gebroeders Adriaan en Cornelis Lampsins, op wier lijnbaan volgens het bekende lied Michiel Adriaensz. de Ruyter „in een blauw geruiten kiel den ganschen dag aan 't groote wiel draaide" en in wier dienst hij tot kapitein ter koopvaardij opklom. Zooals bekend is, werd Cornelis Lampsins door Lodewijk XIV bij brieven van *25* Mei 1663 tot Baron van Tabago en Ridder van St. Michiel verheven. Of de bovenvermelde Adriaan Lampsins een dergelijke onderscheiding van den Engelschen koning heeft ontvangen, dan wel of Regt hem met Cornelis verward heeft, is mij niet gebleken.

Volgens de mij indertijd ook ter inzage verstrekte. „Conditien en Voorwaarden, waarnaer Vrouwe Maria Hoffman, weduwe van wijlen den Wel.Ed. Heer Adriaan Lampsins, in zijn leven heer van IJsselmonde, zoo om haar zelve als in' qualiteit als erfgename onder' benefitie van inventaris van haren man wilde verkoopen", betrof het daarbij „de seer vermaerde ende welgelegen Ambachtsheerlijkheyt van Oost-IJsselmonde met een schoon nieuw gebouwt casteel, hebbende verscheyde schoone kamers ende vertrecken, waervan de solders van eenige door zeer vermaerde meesters zijn beschildert, met een stallinge, koetshuys en woonhuys daer benevens staende, mitsgaders alle de verdere landerijen onder de voorsz. Jurisdictie gelegen, Plantagien, Thienden, veer: molen, visserijen ende verdere gerechtigheden, met de Appendentien en dependentien vandien". (In de acte breeder gespecificeerd).

In het in 1778 verschenen „Aanhangsel tot Ludolf Smids, m.d. schatkamer der Nederlandsche Oudheden" blz. *142* wordt gezegd: „Voorts is dit Slot in laater tijd meermaal van eigenaar veranderd, en eindelijk in verval geraakt; waarom de Heer Johan de Mey, Ambachtsheer en Eigenaar van IJsselmonde, tusschen de jaaren 1680 en 1690 het oude gebouw geheel deedt afbreeken, en een ander heerlyk Kasteel in desselfs plaats opbouwen: hetwelk dan het derde is, met vier toorens pronkende, en d'aloude gebouwen in fraaiheid verre overtreffende".

Gerrit van Spaan zegt in zijn in 1698 verschenen „Beschrijvinge der Stad Rotterdam": „Dit zal ik je van IJsselmondens kasteel 'nog zeggen, dat het niet veel jaren geleden glat onder de voet is gesmeten, en opnieuw zeer cierlijk met vier toornen herbouwt is. De Heer Johan de Mey is althans Heer en eigenaar van I Jsselmonde".

Wanneer men het eerstgenoemde werk mag gelooven, heeft Johan de Mey het kasteel dus geheel doen herbouwen.

Andere schrijvers als A. J. van der Aa in zijn in 1845 verschenen „Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden" en J. Verheul Dzn. in het kort geleden verschenen „IJsselmonde, Ridderkerk en Barendrecht:' beweren, dat Adriaan Lampsins in 1665 het slot geheel deed herbouwen. Het komt ons voor, dat deze opvatting de juiste is, te meer, daar de weduwe van Lampsins spreekt van een „schoon nieuw gebouwt casteel".

Ook de in het boek van Verheul gereproduceerde afbeeldingen van het kasteel, waarvan' het eerste den toestand van 1672 en de tweede dien in het laatst van de 19de eeuw weergeeft, wijzen daarop. Verheul geeft belangwekkende mededeelingen over den toestand van' dit kasteel in den loop der tijden. Zijn veronderstelling, dat de eigenaar van het kasteel Adriaan Lampsins, de zoon van Jan Lampsens en Johanna Velters was, schijnt mij onjuist; daar deze Adriaan Lampsins, de oudste van de twee gebroeders, die bewindhebber der Oost-Indische Compagnie werd' en' zich te Middelburg vestigde, waar hij *6* Jan. 1629 huwde-met Jozina de Haze, in 1665 in zijn huis, genaamd „Bourgogne" aan de Korte Delft overleed.

Jean de Mey ontving'er in 1701 zijn beschermer den Koning-Stadhouder volgens het' navolgende bericht in de „Opregte Leidse Vrijdagsche Courant", van *22* Juli 1701: „Gisteren morgen heeft de Heer de Mèy, 'Burgemeester der stad Rotterdam en Heer van IJsselmonde, d'Eer gehad van zijn Majesteit met deszelfs Gevolg, te IJsselmonde' op èen treffelijck Ontbijt t' onthaalen". Volgens de overlevering werd, toen Willem 111 in 1701 op een doorreis IJsselmonde bezocht, een fraai miniatuur-portret van hem aan Jean de Mey ten geschenke aangeboden. Dit portret werd indertijd door Mr. C. J. A. Bichon van IJsselmonde voor eenigen 'tijd aan het Museum Boymans in bruikleen gegeven, waar het gedurende geruimen tijd tentoongesteld is.

De heerlijkheid ging volgens het hierboven genoemde boek van J. W. Regt in 1721 over aan Maria de Nideck, weduwe van J. de Mey, terwijl in 1722 Córnelia Henrietta Bichon, geb.

Jan de Mey
† 1645

Eva Raye
(echtgen. van Jan de Mey)
† 1651

(Cat. portretverzameling Arch. Gem R'dam onder Nrs. 1638 en 1639).

Johan Adriaansz. van IJck, Margaretha Musch en hun zoon Mr. Johan van IJck
(1623—1692, echtgenoot van Johanna de Mep).
(Mus. Boymans, Cat. Nr. 151).

Behoort bij Maandblad „De Nederlandsche Leeuw", No. 11, Nov. 1946.

Hegtermans, gehuwd met Claas Bichon en vervolgens in 1743 Mr. Jean Bichon haar verkregen.

Het kasteel bleef in deze familie, totdat in 1900 Mr. C. J. J. A. Bichon van IJsselmonde naar aanleiding van een proces over het eigendomsrecht van den 'tegenover het kasteel zich bevindenden Veerdam, dat hij tegen de Gemeente IJsselmonde gevoerd en ten slotte gewonnen had, het kasteel deed afbreken en het daarbij behoorende bosch deed raseeren.

Volgens Regt waren in de kerk te IJsselmonde twee kleine broodschotels met het wapen van de Mey en Nideck. Het wapen en de naam van Jean de Mey komen o.a. voor op een zilveren schotel in het Rijks-Museum, waarop voorkomen de wapens van de bewinthebbers der West-Indische Compagnie ter camer van de Mase 1684. Indertijd werd het in de catalogus van het Rijks-Museum vermeld onder 270, In 1687 betaalde hij ƒ 208.— wegens het hangen van een wapenbord in de Groote Kerk (of Fr. kerk?) wegens het begraven van zijne tweede huisvrouw (Rott. Historiebladen 1 773).

Zooals reeds vermeld kocht hij de suikerraffinaderij in 1682 van Johan de Mey de jonge. Hij en zijne weduwe bleven aan den oosthoek van den Wolfshoek wonen, terwijl volgens „Oude Huizen van Rotterdam" blz. 17 in Februari 1732 het huis en stalling van Joan de Mey, heer van IJsselmonde voor ƒ 24.000.— werd verkocht, om daar de Luthersche kerk te bouwen.

Het is mij niet mogelijk gebleken vast te stellen, wie de ouders van zijn tweede echtgenoote ***Cornelia Johanna van Beaumont*** waren. Deze werd volgens het artikel van Mej. Moquette in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek bij haar dood Cornelia Catrijna genoemd. In de huwelijksacte wordt zij echter Cornelia Johanna genoemd. In de genealogie die in het eerste deel van het Geslacht-, Stam- en Wapenboek van A. Ferwerda staat, komt een Kornelia Johanna van Beaumont voor, die een dochter was van Mr. Herbert van Beaumont, Pensionnaris van Dordrecht, Secretaris van Holland en W. Friesland en Elisabeth de Jonge. Er staat hierbij echter vermeld „overleeft ongetroud". Volgens een mededeeling van Mr. W. Moll, Archivaris van de Gemeente 's-Gravenhage, liet dit echtpaar te 's-Gravenhage 6 kinderen doopen, waaronder een Cornelia, die op 2 Februari 1642 in de Kloosterkerk gedoopt is. Ook zou de bedoelde persoon wellicht kunnen zijn Kornelia van Beaumont, volgens Ferwerda het 9de kind van Mr. Aernout van Beaumont en Johanna van Goch. Deze Aernout van Beaumont was in 1674 President van den Raad van Brabant en Raad van den Prins. Hij was een vriend en in zijn laatstgenoemde functie collega van Constantijn Huygens. Hij was executeur van het testament van Amalia van Solms, Deze Cornelia van Beaumont werd op 4 October 1654 in de Groote Kerk te 's-Gravenhage gedoopt. Ferwerda geeft aan, dat zij ongetrouwd is. Zij had een op 27 Aug. 1642 te 's-Gravenhage gedoopte zuster Johanna, die op 8 Juli 1663 Jacob van Zuylen van Nijevelt, richter en dijkgraaf van Linge, den lateren Rotterdamschen baljuw, huwde, en had bovendien nog een zuster (het 8ste kind) Katharina. Beide Kornelia's waren kleindochters van den bekenden staatsman, dichter en pensionnaris van Rotterdam, Mr. Simon van Beaumont en Aarnoudina van Rosenburg.

Ook de ouders van de derde echtgenoote van Jan de Mey ***Maria van Niedeck*** heb ik niet kunnen vaststellen. De van Nydeck's waren in het midden van de 16de eeuw zeepzieders te Rotterdam. Mr. Ghijsbert Rudolphe van Nideck was van 1655-1668 aldaar pensionnaris.

Johan de Mey en Maria van Niedeck maakten op 1 Sept. 1714 en in 1717 en tenslotte op 2 Mei 1720 een testament ten

overstaan van notaris Jacobus de Bergh. Op 12 Aug. 1730 maakte Maria van Niedeck nog een testament, terwijl op 9 September 1730 haar boedelinventaris werd opgemaakt en 11 November 1730 de liquidatie van den boedel plaats had. Al deze acten werden voor den voormelden notaris verleden.

IIe. ***Lea de Mey,*** ged. Rotterdam 29 Februari 1635.

IIf. ***Johanna de Mey,*** begraven te Rotterdam 5 Sept. 1671, huwt 18 Oct. 1648 te Rotterdam Mr. ***Johan van Yck,*** ged. Rotterdam 20 Sept. 1623, overl. aldaar 9 October 1692. Hij was een zoon van Johan Adriaansz. van Yck en Margaretha Musch en woonde bij zijn huwelijk in de Oppert en in 1671 aan de Oostzijde van het Haringvliet. Hij was in 1658 tot lid van de vroedschap gekozen. Hij was o.m. burgemeester, baljuw en dijkgraaf van Schieland. (De vader van Mr. Johan van IJck, Johan van IJck ontvanger-generaal van de Admiraliteit, liet een vermogen na van ƒ 310.000,—. Volgens de rekening van den ontvanger van de tweehonderdsche penning was hij de 3de hoogstaangeslagene. De hoogstaangeslagene was Abraham Gil Lopes de Pinto, een Portugeesch-Israëlietische koopman, die zich in 1647 uit Antwerpen te Rotterdam had gevestigd. Daarop volgde de koopman en reeder ter haringvisscherij Cornelis Hartichsveld met een vermogen van ƒ 332.000,—.) De portretten van hem en zijn vader komen voor op een familiegroep, door een onbekenden meester in 1632 geschilderd, die zich in het Museum Boymans te -Rotterdam bevindt, waarvan wij hierbij een reproductie geven. (Cat. Mus. Boymans Nr. 151). Johan van Yck stond daarenboven als kolonel op een van de weinige Rotterdamsche schutterstukken, die niet door onachtzaamheid verloren waren gegaan en zich in het Museum Boymans bevonden. Dit door Lieve de Jong vervaardigde schilderij ging helaas ook bij den brand van het Museum Boymans in 1864 verloren. Er bevindt zich echter nog een aquarel, die een afbeelding, geeft van het gedeelte van dit schilderij, waarop deze van IJck voorkomt in den Atlas van Stolk te Rotterdam. Zie over hem: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek 1, 1595.

Uit dit huwelijk:

1. ***Margaretha Maergrieta*** van ***Eyck,*** ged. Rotterdam 18 April 1650, gehuwd le met Mr. Cornelis Hegtermans, commissaris van het waterrecht 1677, 1678, kapitein der schutterij 1677-1679, schepen 1679, secretaris 1679-1686. Zij maakt op 25 Juni 1689 als weduwe een testament ten overstaan van notaris Dirk Meesters, waarbij zij tot voogden benoemt Johan de Mey, heer van Oost-IJsselmonde, raad en vroedschap, Jan de Mey, heer van Streefkerk en Lekkerland, oud-schepen en Jacob Thenix, in huwelijk hebbende Talita Mees. Uit dit huwelijk:

   a. Johanna Hegtermans, in 1714 huisvrouw van Mr. Hendrik van der Staal, raad en vroedschap te Rotterdam. Betreffende Mr. H. van der Staal is een merkwaardige verklaring van 15 April 1707, betreffende de verplichtingen, die hij op zich neemt, wanneer hij door toedoen van zijn schoonvader Dirck Meesters tot lid van de Vroedschap verkozen zal worden, te vinden in het artikel van J. H. W. Unger in het Rotterdamsch Jaarboekje van 1894: „De correspondentie in de Rotterdamsche vroedschap", blz. 36.

   b. Cornelia Henriette Hegtermans, in 1714 huisvrouw

van Nicolaas Bichon, oud-schepen, hierboven vermeld als heer van IJsselmonde.

M. M. van Eyck huwde 2e met Dirck Meesters, notaris publ., Hoofdofficier, burgemeester, Raad en Vroedschap van wien zij in 1714 als weduwe genoemd wordt.

2. Jan *van Eyck,* ged. Rotterdam 15 Nov. 1651.

De verwantschap van Jan de Mey, geboren te Norwich en gehuwd met Eva Raye en hunne nakomelingen met de andere in Rotterdam bloeiende familie de Mey, is nog niet met zekerheid bekend. Volgens het Ned. Adelsboek 1926, blz. 164, stamt deze familie uit Frankrijk, waar in verschillende streken families voorkomen, die den naam *de May, Demay* dragen en hetzelfde wapen voeren als het hier behandelde naar Nederland verhuisde geslacht.

In den loop der tijden komen verschillende families de Mey uit Frankrijk naar Middelburg, Leiden en Amsterdam. In de Bibliothèque Wallone kan men daarover talrijke gegevens vinden. De stamvader van de later in den adelstand verheven familie de Mey is *Jacob de Mey,* geboren *in* 1566 te Jennivy bij Rouaan, die in 1627 in West-Indië overleed. Hij was in Maart 1609 te Kampen met *Anna Wijntjes* gehuwd.

Zijn zoon *Johan Jacobszn. de Mey,* geb. Kampen in 1610, vestigde zich als suikerbakker te Rotterdam, waar hij woonde aan de Wijnhaven hoek Posthoornsteeg Nr. 430 en, zooals boven vermeld is, in compagnieschap zaken deed met *Jan de Mey* (1). Hij trouwde te Amsterdam op 8 September 1637 *Magdalena Bartels,* dr. van Hans Jaspersz. Bartels en Maria Raye, geb. Middelburg 16 October 1610 en begraven te Rotterdam 10 Mei 1684 in de Fransche Kerk Nr. 108. Deze was de vader van *Jean de Mey Jr.,* heer van Alblasserdam. Nieuw-Lekkerland en Streefkerk, die te Rotterdam suikerraffinadeur was en president-schepen werd en van *Pieter de Mey,* geb. Rotterdam en ged. aldaar 9 April 1642, die raad in de vroedschap en burgemeester was.

De verwantschap van de beide families blijkt uit het feit, dat, zooals hierboven vermeld is, Jan Jacobsz. de Mey de neef genoemd wordt van Jan de Mey (1). Waarschijnlijk was de vader van Jan de Mey (I) een broeder van Jacob de Mey en heetten de beide neven naar hun grootvader Jean de Mey.

De verwantschap van de beide families blijkt bovendien uit de omstandigheid, dat zij hetzelfde wapen met den daarin voorkomenden meiboom, die klaarblijkelijk samenhangt met den naam, voeren en dat men de oudste generaties tezamen aantreft bij den doop van kinderen.

Dat Jan de Mey (I) in Frankrijk gevestigd was, blijkt uit het feit, dat zijne dochter Catharina (IIa) te Rouaan geboren was.

Jean de Mey van Ysselmonde bleef een Franschen voornaam voeren. Ook was hij van 1682 tot 1683 ouderling van de Waalsche Kerk evenals Pierre de Mey 1682-1683.

Leden van de familie de Mey bekleedden gedurende de 17de en de 18de eeuw talrijke regentenfuncties te Rotterdam, maar ook te Gouda, Leiden en Brielle.

Het is waarschijnlijk, dat de reden van het komen in de regeering van deze latere regenten-dynastie is gelegen in de verwantschap van Johannes de Mey (IId) met de familie van Yck. Zijn zwager Mr. Johan van Yck was immers reeds in 1658 in de Rotterdamsche vroedschap gekomen, waar ook zijn vader Johan Adriaansz. van Yck, geb. te Rotterdam in 1590, overleden aldaar 1 October 1642, sinds 1628 ontvanger-generaal van het college der admiraliteit, sinds 1632 tot aan zijn dood in zat.

De van Yck's waren van ouds prinsgezind. De moeder van Mr. Johan van Yck, Margaretha Musch, was een zuster van den in de geschiedenis bekenden Cornelis Musch, die op 3 Januari 1619 tengevolge van het verzetten van de wet in 1618 door Prins Maurits één van de 3 secretarissen van Rotterdam was geworden en later in 1628 griffier van de Staten-Generaal werd. Zii was derhalve een tante van de door den roman van Mr. Jacob van Lennep zoo bekend geworden Elisabeth Musch, de vrouw van den wegens zijn correspondentie met Engeland ter dood veroordeelden prinsgezinden ritmeester Buat.

Ook bij de omwenteling van 1672 betoont de toenmalige burgemeester Mr. Johan van Yck zich prinsgezind (Hazewinkel I, blz. 227). Hij behoorde dan ook tot de regeeringspersonen, „die de burgerij niet suspect, maar aangenaam zijn". (Hazewinkel I, blz. 234) en die derhalve niet, gelijk verschillende anderen, uit hun ambt ontzet werden.

Ook de de Mey's geven blijk tot de Prinsgezinden te behooren. Dit treedt aan het licht door de merkwaardige oorkonde, die men in deel I van de Rotterdamsche Historiebladen blz. 304 aantreft. Zooals uit een daar gepubliceerde oorkonde blijkt, hebben een twaalftal gasten, die wel getracteerd waren aan de tafel van den Heer President van Schieland, een afspraak aangegaan volgens welke „diegene van ons eerst getrout zijnde, ofte zijne huysvrouw in de kraem, of kinderbedt comende, ofte wel diegene die geen vrouwe hebben de haer meyssens, off andere-commeres tot dien gelijke gelegentheyt promoverende, gehouden zullen zijn de gemelde hier ondergenoemde vrinden te moeten Tracteren, naar zijn discretie, en gelegenheid, gaende zoo van d'een tot d'ander, ten laetsten verval". Deze oorkonde werd op 20 Mei 1658 — dus midden in het stadhouderlooze tijdvak — gedurende den maaltijd geteekend door de aanwezige gasten, waaronder Jean de Mey en zijn zwager Johan van Yck, hetgeen plaats had onder een dronk op den Prince van Orangie H.L.M.

In de stormachtige dagen van 1672 speelt de hierboven reeds vermelde suikerbakker *Pieter de Mey,* die dan luitenant van de schutterij is, een groote rul. Bij het verloop der verschillende gebeurtenissen, gelijk die door Mr. Hazewinkel in zijn Geschiedenis van Rotterdam beschreven zijn, treedt hij meermalen op den voorgrond. Hij maakte deel uit van de deputatie uit de regeering, krijgsraad en burgerij, die eind Juni 1672 naar den Prins te Bodegraven gestuurd was, om hem van het te Rotterdam gebeurde op de hoogte te helpen. Hij verlangde op 1 Juli 1672, dat de leden van de Vroedschap ieder voor zich in de vierschaar van het Stadhuis ten aanhoore van alle omstanders moesten beloven, zich niet door de bepalingen van het Eeuwig Edict gebonden te achten *en* dat de met hun handteekeningen voorziene oorkonde van de eedsaflegging in hun tegenwoordigheid zou worden verscheurd.

Op 7 Juli 1672 ziet men hem met een aantal andere Prinsgezinden en een menigte razende wijven op het Stadhuis verschijnen, om aan Burgemeester Vroesen mededeeling te doen van de eischen van de burgerij. Hij behoort echter niet tot de prinsgezinden, die door Prins Willem 111 bij het verzetten der wet in de vroedschap gekozen worden, maar wel Jean de Mey (IId) de latere Heer van Ysselmonde, die op 13 September 1672 daarin benoemd wordt en 48 jaar daarin zitting zal hebben. Deze maakte in de vroedschap deel uit van de Prinsenpartij, die sinds 1677 onder de leiding stond van den beruchten baljuw van Zuylen van Nijevelt. die, daar hij met Johanna van Beaumont getrouwd was, wellicht aangehuwd was met de tweede vrouw van de Mey. Voorts wordt hij genoemd in een brief van van Zuylen aan den Graaf van Portland van 14

Oct. 1689, die geciteerd wordt in een artikel van Fruin: „De correspondentiën van regenten in de republiek", Verspreide Geschriften IX, blz. 192 noot 3.

Jean de Mey (IId) speelde ook een rol in de Correspondentie en wordt in de lijsten der correspondeerende leden van 1702-1712 als de eerste dezer leden genoemd. (Zie het artikel van J. H. W. Unger over „De correspondentie in de Rotterdamsche vroedschap" in het Rotterdamsch Jaarboekje 1894).

Een meer onafhankelijke rol schijnt *Pieter de Mey* gespeeld te hebben. Hij is een tegenstander van Van Zuylen, betreffende wien hij in de volle vroedschap verklaart, „dat men Godt zeer hadde te dancken, dat (Hij) ons hadde verlost van soo een tyrannicquen officier", en wordt in 1692 door den Prins, naar aanleiding van het Costerman-oproer, uit de vroedschap gezet. Na den dood van den Prins -wordt hij op 22 October 1703, toen de vroedschap weer op nieuw zichzelf aanvulde, in de vroedschap gekozen. Wanneer hij in 1705 in de bestaande correspondentie wordt toegelaten, ontstaat het in verschillende geschiedeniswerken uitvoerig beschreven geschil, wat er toe leidt, dat hij tenslotte uit de correspondentie wordt verbannen. Dit is de aanleiding, dat hij met zijn lotgenoot Mr. Joan van der Hoeven een strijd tegen de correspondentie aanbindt en zich tot de Staten van Holland wendt met het verzoek aan de correspondentie een eind te maken. Hij verwijt daarbij zijn naamqenoot en „aldernaeste bloedvriend" Jean de Mey, hem een beentje te hebben helpen lichten.

Het verzoekschrift heeft echter geen succes en het eind van het lied is, dat Pieter de Mey in 1712 weer in de correspondentie treedt. Hij bleef tot 1718 in de vroedschap toen hij op 5 December 1718 op zijn verzoek ontslagen werd, waarop zijn zoon *Theodore François de Mey* op 12 December 1718 in de vroedschap gekozen werd en daarin tot 1658 zitting had, terwiil hij daarenboven vele andere publieke ambten bekleedde. Ziin andere zoon Mr. *Johan de Mey* bracht het niet verder dan schepen.

Ten slotte merken wij op, dat de familie de Mey ook nog in de 18de eeuw bij de suikerindustrie betrokken was.

Op 3 December 1698 hadden Nicolaes de Ramaus, gehuwd met Maria de Mey, en Jacob de Mey uit den onder curateele staanden boedel van Gabriel de Sousa Britto, gewezen koopman te Rotterdam, de helft van een huis, erve en pakhuis aan de Boompjes prot. Nr. 4261a voor ƒ 8479-13-12 gekocht. Nicolaes de Ramaus werd, wanneer hij op 27 December 1699 een testament maakte, suikerraffinadeur genoemd.

Op 22 September 1707 transporteerden Jacob de Mey aan Johannes de Mey voor $^1/_3$ en aan Philips van Cloon voor $^2/_3$ de helft in een woonhuis, suikerraffinaderij en erf, waarvan Claas de Ramaus voormeld de wederhelft competeerde voor ƒ 20.126,—. Voor aan de Boompjes stond het woonhuis. in huur bewoond door de Ramaus, en daarachter, aan de Scheepmakershaven de raffinaderij.

Op 29 Februari 1708 sloten Jan de Mey, heer van Streefkerk en oud-president-schepen voor $^1/_6$, Mr. Philips van Cloon, oud-schepen van Batavia en oud-commissaris van de zeezaken, die gehuwd was met Maria Timmers, voor $^2/_6$ en Mr. Claes de Ramaus, koopman en raffinadeur, gehuwd met Maria de Mey, voor $^3/_6$ parten een contract van negotie van het maken en raffineeren van suiker (Prot. van not. A. Meysterus, inv. 1224 'Nr. 20).

Daarbij kreeg Johannes de Mey het opzicht en de directie in de suikerraffinaderij, Philips van Cloon hield de boeken en rekeningen aangaande de compagnieschap, Claes de Ramaus hield en verantwoordde de cassa.

Op 22 Januari 1714 verkochten de drie zoons van Johannes de Mey nl. Johan, heer van Lekkerkerk, Pieter en Jacob, heer van Streefkerk, aan Maria Timmers, huisvrouw van Mr. Philips Jacob van Cloon, $^3/_4$ in een zesde part van het bovengenoemde pand, waarvan Maria de Mev, weduwe van Claes de Ramaus, het resteerende vierde part bezat, voor ƒ 5000.—. Onder de verschillende overdrachten van aandeelen van deze onderneming vonden wij ook dat op 16 Juli 1734 de erfgenamen van Stephanus van Soestdijk. koopman en raffinadeur te Rotterdam, aan Mr. Philips Jacob van Cloon en aan deszelfs huisvrouw Maria Timmers en aan Maria de Mey, weduwe van Claes Ramaus, zijn $^1/_{24}$ part voor ƒ 1500.— verkochten.

Bij Visser (Verkeersindustrieën) staat op pag. 173 de verdere geschiedenis beknopt vermeld.

MR. W. C. MEES.

Van Hengel,
1600—1850.

(vervolg en slot van LXIII 109).

A. De Oudere Tak.

(Tot 1795 voogden van Winterswijk).

IV. *Theodorus van Hengel, genaamd Dorus,* werd op 17 Maart 1696 te Lichtenvoorde geboren. In het doopboek van dat stadje staat op 22 Maart de doop van een kind van Stephan Jan van Hengel ingeschreven, echter met den doopnaam Jan, waarachter een rijtje stippels. Aangezien de door Theodorus zelf voor het gerecht opgegeven leeftijd [64]) overeenstemt met het tijdstip van geboorte zooals dat in de familieaanteekeningen uit dien tijd wordt vermeld [65]) en dus ook met de genoemde doopinschrijving van vijf dagen later, terwijl voorts de stippeltjes er op duiden dat degeen die het doopboek bijhield zelf niet erg zeker van zijn zaak was, mogen wij wel aannemen hier een foutieve inschrijving van den voornaam te zien, temeer waar wij reeds eerder een dergeliike slordigheid hebben opgemerkt bij de inschrijving van den door, van Theodorus' broeder Gerrit Adolph.

Theodorus was landeigenaar, herbergier [66]) en waarschijnlijk ook brouwer te Winterswijk. In 1731 verkocht hij met zijn echtgenoote een achterhuis met hof aan de Nystrate te Winterswiik [67]). Blijkens een boedelscheiding uit 1842 bezaten Theodorus en ziin echtgenoote onder meer een woonhuis en schuur in de Ratumschestraat van het dorp Winterswijk, hoek Nystraat, een tuin met tuinhuisje aan de Vredensche weg, de Beusenweide met wallen en drijfweg tusschen de erven van Wamelink, en de landerijen Beusenesch bij Winterswijk [68]).

In 1723 was Theodorus van Hengel als bottelier naar de Oost gevaren, en was in 1724 te Semaranq geweest waar hii elf of twaalf dagen verbleef bii Hendrik Coster, die in 1711 voor de kamer van Delft naar Indië was gegaan, resident op Japara, vaandrager, generaal-adjudant en lieutenant op Semarang en posthouder te Soerakarta was geweest [69]).

---

64) Contschappen Bredevoort 568 dd. 4-4-1743: Theodorus van Hengel zegt 47 jaar oud te zijn.
65) zie noot 47).
66) Gerechtelijke Protocollen Bredevoort 15-7-1742.
67) Voluntair Protocol Bredevoort 31-12-1731.
68) Verg. A, VI, 8.
69) Contschappen Bredevoort 566 dd. 7-10-1733.

Op 16 October 1734 had Theodorus toen hij met zijn neven Joost Gijsbers, oud 42 jaar, en Hendrik Stroobant, oud 47 jaar, van de Aaltensche beestenmarkt kwam nabij het goed Rensink een twist met den Heer Willem van Sontsveld gehad [70]). In 1746 trad hij op als volmachtiger van Statius Reinier Westenberg, burgemeester van Lochem.

Theodorus overleed op 27 Maart 1774 in den ouderdom van 78 jaren, en 10 dagen, en zijn overlijden staat op dien datum in het Winterswijksche begraafboek aangeteekend. Hij trouwde te Winterswijk op 14 April 1726 met *Aleida Giesbers,* gedoopt te Winterswijk 1 Januari 1698, dochter van Joost Giesbers en Hendarina Haveste uit die Brinkheurne, woonachtig tot Amsterdam.

Uit dit huweliik:

1. *Dora Maria van Hengel,* gedoopt Winterswijk 3 December 1727.
2. *Harmen Jan,* volgt V.
3. Joost *van Hengel,* gedoopt Winterswijk 16 Januari 1732, overleed jong.
4. *Joost van Hengel,* gedoopt Winterswijk 14 Mei 1733, overleed jong.
5. *Steven Jan van Hengel,* gedoopt Winterswijk 9 Maart 1735, overleed jong.
6. *Steven Jan van Hengel,* gedoopt Winterswijk 15 Juli 1736.
7. *Joost van Hengel,* gedoopt Winterswijk 26 Juli 1744.

V. *Harmen Jan van Hengel,* gedoopt te Winterswijk 26 Juni 1729, werd op 9 Januari 1758 als opvolger van zijn oom en schoonvader Stephen Jan van Hengel benoemd tot voogd van Winterswijk, alsmede tot kerkmeester en marktmeester. Aanstelling tot keurnoot op 20 Maart 1758, hij verkreeg demissie als voogd en kerkmeester ten behoeve van zijn zoon op 11 Juni 1782 [71]). H'ij was bierbrouwer te Winterswijk, waar hij woonde op den hoek van de Scholtenbrugschestraat en de Nieuwstraat.

In 1773 kocht hij met zijn echtgenoote een stuk hofgrond bij de Scholtenbrugschestraat voor Winterswijk waarvan pachter was Hendrik Unninck, en in 1774 van de Strobant's hofgrond eveneens bij de Scholtenbrugschestraat tusschen den Hof van kooperen en dien van Jacob Wessels gelegen [72]). In 1787 verkoopen zij aan hun zoon Steven Jan van Hengel het huis en where met het achterstaande huisje en brouwhuis, voorts achtergelegen hofgrond staande en gelegen binnen Winterswijk in de Scholtebrugschestraat op de;: hoek van de Nieuwstraat tusschen de behuizingen van Derk Hendrik Maghorius en Harmanus ter Pelkwijk, voorts verkoopers eigendommelijken hot met het daarin staande zomerhuisjen gelegen voor Winterswijk tusschen den hof van Evert Hendrik van Holten en Jacob Wessels en Berend Cobus, dan verkoopers eigendommelijke weide de Beusenweide genaamd met de omstaande boomen naast die van Jan Hendrik Wamelink,en tenslotte alle de brouwgereedschappen als ketel, kuipen, tonnen, tuiten, tap en melteinze (sic) en alles wat onder en tot de brouwerije behoort, alles voor vrij en allodiaal tegen een somma van *f* 2500.— [73]).

Harmen Jan overleed te Winterswijk op 6 Januari 1787 (op den dag na de genoemde verkoop aan zijn zoon) en werd begraven den „12 dito in de Kerk noordzijde in de Vrouwen gesitten schuins over den predikstoel". Hij was op 27 April 1755 (ondertrouw 3 'April) te Winterswijk in het huwelijk

70) Contschappen Brcdcvoort 566 dd. 21-5-1735.
71) Nassauschc Domeinarchieven.
72) Voluntair Protocol Bredevoort 15-12-1773, 6-10-1774.

getreden met zijn volle nicht *Stephania Johanna van Hengel,* geboren te Winterswijk 20 Juni 1735. gedoopt 26 Juni, overleden aldaar 21 December '1806 en den 24en begraven bij haar echtgenoot, dochter van Stephen Jan van Hengel en Anna Maria Louwysa du Pré (zie III, 6, h.).

Uit dit huwelijk:

1. *Aleida Josina Lysebefh van Hengel,* geboren Winterswijk 15 Juli 1757, gedoopt 17 Juli, overleden aldaar 20 Juli 1757.
2. *Steven Jan,* volgt VI.
3. *Joost van Hengel,* geboren Winterswijk 15 November 1759, gedoopt 18 November, overleden aldaar aan de pokken 22 October 1765.
4. *Theodorus van Hengel,* geboren Winterswijk 24 Januari 1761, gedoopt 28 Januari, overleden aldaar 17 Februari 176 1.
5. *Aleida van Hengel,* geboren Winterswijk 3 Januari 1762, gedoopt 6 Januari, pokken en pleken gehad 1765, woonde bij haar overlijden op het zaagmolenpad naast Stadlander (op het Zaagpad buiten de Utrechtsche poort bij Oud-Stadlander no. 41, in den tuin Buitenrust) te Amsterdam waar zij op het Leidsche kerkhof werd begraven op 19 Mei 1803, trouwde te Winterswijk 31 Juli 1780 met *Tames Cornelis de Jong van Straeten,* gedoopt Utrecht 17 October 1756, overleden Amsterdam 20 Juni 1811, begraven Leidsche Kerkhof 25 Juni, zoon van Pieter van Straten en Jacoba Versteegh. Zij testeerden te Amsterdam voor notaris G. Wijthoff 17 September 1783, declaratoir notaris P. Lijndrayer 26 October 1805, en verklaarden geen *f* 20.000 gegoed te zijn, zoodat zij toen dus minder dan dat, maar meer dan *f* 8000.— bezaten [74]). Hij hertrouwde Amsterdam 3 November 1805 met Anna: Maria Magdalena van Hierden.
6. Doodgeboren zoon 13 Februari 1763.
7. *Louwysa Geertruit Sebastyana van Hengel,* geboren Winterswijk 29 Mei 1765, gedoopt 2 Juni, pokken gehad in 1765 en pleken in Mei 1778, overleden voor 1801, trouwde te Bredevoort 17 September 1786 (ondertrouw te Winterswijk) met *Gerhardus du Pré,* weduwnaar van Johanna Willemina Prins. Hij hertrouwde te Doetinchem 10 Februari 1801 met Cornelia Luessen, laatst gewoond hebbend te Amsterdam op de Kalkmarkt en geboortig uit Doetinchem, dochter van Dirk Luessen aldaar.

VI. *Steven Jan van Hengel,* geboren Winterswijk 25 October 1758, gedoopt 27 October [75]), werd op 11 Juni 1782 als opvolger van zijn vader aangesteld tot voogd van Winterswijk en kerkmeester en nam in 1787 van zijn vader het huis en de brouwerij op den hoek van de Scholtenbrugschestraat en de Nieuwstraat, het tuinhuis aan de Vredenscheweg en de Beusenweide over. Op 20 Augustus 1791 ontving hij tesamen met den rentmeester van Lichtenvoorde Roelvink den stadhouder Prins Willem V bij diens bezoek aan Winterswijk [76]).

Nadat op 6 en 8 Maart 1795 reeds keizerlijke troepen te Winterswijk geweest waren en brandschattingen van *f* 2400.— en *f* 6000.— geëischt en gekregen hadden, kwam op 22 Maart 1795 's avonds om negen uur een keizerlijk Corps Dragonders en Husaren in het dorp, en na hetselve beset te hebben eischten zij eene brandschatting van elf-

73) Acte dd. 5 Januari 1787 in het bezit van de familie Meyerink.
74) Verg. noot 91).
75) Volgens de familicnantcckeuingen vond de doop twee dagen later plaats, op 29 October.
76) Stegeman, Het Oude Kerspel Winterswijk.

duisent gulden Hollants. Dewijl men haer overtuigen wilde dat soo eene somme gelds beswaerlijk soude te krijgen sijn, en men sig weigerachtig toonde begonnen deselve het huis van den Voogd van Hengel reeds te plunderen, kasten en kisten open te breken en eenige effecten en gelden mede te nemen, waarop eensklaps de nood- of brandklok wierde geluid en de ingezetenen van het dorp met allerlei soort van wapenen sig opmaakten en het corps gelukkig uit het dorp verdreven hebben, zoodat deselve met alle spoed moesten vlugten." [77])

Op 30 Mei 1795 werd op order van de te Zutphen gehouden kwartiersvergadering de verkiezing van Provisioneele Representanten gehouden en een nieuw Dagelijksch Bestuur gevormd. Het oude bestuur was vervallen [78]). Met ingang van dezen datum was dus ook Steven Jan van zijn functie van voogd, die vier generaties in de familie was geweest, ontheven. Hij was later ontvanger der in- en uitgaande rechten en overleed te 'Winterswijk op 24 April 1833, oud 74 en een half jaar en den „29 dito op den Nieuwen Kerkhof in deszelfs eigen begraafplaats begraven".

Hij was te Lichtenvoorde op 11 Juni 1793 (ondertrouw te Winterswijk 23 Mei) getrouwd met [79]) *Anna fe Giffel,* geboren te Winterswijk 4 Juni 1 769, overleden aldaar 16 September 1852, dochter van Teunis te Giffel (Janszoon ex Aaltje Roskamp) uit Meddeho en Geertruid Geurkink.

Uit dit huwelijk:

1. *Geerfruida l'heodora van Hengel,* geboren Winterswijk 12 April 1794, gedoopt 18 April, overleden aldaar 5 October 1871, trouwde aldaar 17 Juni 1815 met *Barend Jan Goossens,* geboren te Amsterdam 17 Juni 1795, steenfabrikant, overleden te Winterswijk 26 Juli 1863, zoon van Hendrik Goossens en Hendrina Geurkink.

2. *Harmen Jan van Hengel,* geboren Winterswijk 11 Januari 1796, gedoopt 13 Januari, overleden aldaar 22 December 1874.

3. *Steven Jan van Hengel,* geboren Winterswijk 4 Juli 1797, gedoopt 9 Juli, overleden aldaar 28 November 1798

4. *Stefania Johanna van Hengel,* geboren Winterswijk 10 Januari 1800, gedoopt 12 Januari, tusschen 1835 en 1852 vertrokken naar Varssevelt.

5. *Anna Maria Louise van Hengel,* geboren Winterswijk 8 October 1801, gedoopt 11 October, aldaar overleden op 7 November 1824 „na een sukkeling van meer dan een jaar en na een seer pijnlijke en smertelijke siekte en 12 dito begraven."

6. *Theunis Arnoldus van Hengel,* geboren Winterswijk 26 April 1804, gedoopt door ds. Salomon ten Bokkel Huinink 29 April, was heel- en vroedmeester te Dinxperlo, waar hij op 21 Maart 1875 overleed. Hij was te Dinxperlo op 12 November 1830 getrouwd met *Elisabefh van Eerden,* geboren te Aalten 20 Januari 1805, overleden te Dinxperlo 19 Januari 1874, dochter van Evert van Eerden en Bartha Willemina Arentzen. *Zie voor hun nakomeling+ Nederland's Patriciaat* 1944, VIIa, blz. 85-90.

7. *Jan Willem van Hengel,* geboren Winterswijk 26 Juli 1809, gedoopt door ds. ten Bokkel Huinink 6 Augustus, **was** koopman te Dinxperlo, alwaar hij overleed op 12 April 1892. Hij was te Dinxperlo op 10 April 1847 getrouwd met *Maria Wesselina Goldbach,* geboren aldaar 27 Augustus 1820 **en** overleden aldaar 11 Maart 1893, dochter van Antonius Hendrikus Gerhardus Theodorus Goldbach, hoofdonderwijzer, en Gerharda Henrietta Boland. *Zie voor hun nakomelingen Nederland's Patriciaat* 1944. VIIb, blz. 90-92.

8. *Theodorus Albertus van Hengel,* geboren te Winterswijk 8 Augustus 1811, gedoopt 18 Augustus, bakker en landeigenaar te Winterswijk, alwaar hij op 19 Mei 1864 overleed. Hij was te Winterswijk op 28 Augustus 1845 getrouwd met *Chrisfina Meyerink,* geboren aldaar 4 November 1805, en aldaar overleden op 27 Februari 1877, dochter van Garryt Jan Meyerink en Harmina Lysebeth Poppink. Blijkens zijn nalatenschapsbeschrijving van 3 1 Augustus 1864 [80]) liet Theodorus Albertus aan onroerend goed na: Huis, schuur, erf en tuin in de Ratumschestraat, grasgrond op den Zellenkamp, twee aan elkaar grenzende tuinen -aan den weg naar Vreden, bouwland op den Scholtenesch en den Beusenesch, een weide bij de Looijerij met wallen en toegangen, een perceel heide achter de Bataafsche molen, het onafgedeeld derde van twee perceelen heide op het Vosseveld naast dat der kerk, en op het Tuinterveld. Zijn weduwe verkocht deze bezittingen aan haar familieleden Meyerink, de nakomelingen waarvan eveneens nog een aantal antieke kasten en kabinetten, afkomstig uit dezen tak der familie van Hengel, alsmede de eerder in een noot genoemde familiepapieren bezitten.

B. De Jongere Tak.

(Sedert 1728 te Amsterdam gevestigd)

IV. *Dirk (Theodorus) van Hengel,* geboren te Winterswijk op 13 Maart 1702 [81]), en den 28 Maart daarop aldaar gedoopt [82]) als „Teodorus", niettegenstaande een oudere broeder met dien voornaam in leven was, terwijl een andere oudere broeder als tweede van vier voornamen eveneens dien van Theodorus had medegekregen. Doopgetuigen waren zijn oom Derk van Hengel en diens vrouw Christina, zoodat wel van meet af dc afkorting Dirk voor hem gebruikelijk zal zijn geweest, en op lateren leeftijd wordt hij dan ook nooit anders genoemd. Hij werd begin 1728 meester zilversmid te Amsterdam en op 21 Mei van dat jaar als ingehuwd poorter ingeschreven. Dirk woonde in 1728 in de Voetboogstraat, in 1736 Lijdschekruysstraat, waar hij voor ƒ185.— van Pieter Hoeve het huis op den hoek van de Prinsengracht had gehuurd. Daar woonde hij ook nog in 1742, in welk jaar zijn inkomen op ƒ600.– geschat werd, wat ook in dien tijd zeker geen weelde genoemd mocht worden, al waren deze schattingen dan veelal aan den lagen kant. [83]). In 1767 woonde hij op de Egelantiersgracht. Blijkens zijn op 25 Maart van dat jaar voor notaris Mr. A. de Ridder verleden testament werden huishouden en zaken voor gemeenschappelijke rekening gedaan, eerst met zijn zoon en na diens overlijden met diens weduwe. Tot executeurs werden Steven Jan Tjeenk en Jacob ter Horst benoemd. Vanaf 1768 woonde hij met zijn schoondochter in het door haar gekochte huis op de Rozengracht noordzijde, voorbij de tweede dwarsstraat, waar hij op 12 October 1776 overleed [84]) en van waaruit hij 17 October werd begraven op het Westerkerkhof. Op grond van de testamenten van zijn kleindochter kunnen wij den gemeenschappelijken en on-

[77]), als [76]), archieven kerkeraad Winterswijk.

[78]) vide noot [76]).

[79]) Op zijn 34sten verjnardag werd Steven Jan als voogd en als bruidegom in den breede bezongen door „Jaep en Tys", welk gedicht zich in het bezit van de familie Meyerink bevindt.

[80]) Acten in het bezit van de familie Meyerink.

[81]) Verg. noot [47]).

[82]) Doopboek Ned. Gcrcformcerde Gemeente van Winterswijk: 1702, den 28 dito (Martii) Steven Jan van Hengel vad. soon Theodorus, Get. Derk van Hengel en Christina sijn huysvr.

[83]) Personeele Qnotisatie 1742, wijk 56, verp. no. 3419.

[84]) Volgens een familieaantcekening orerlecd hij als cargadoor !

verdeelden boedel van Dirk en zijn schoondochter bij zijn overlijden op rond ƒ 50.000.— becijferen.

Dirk was voor de eerste maal getrouwd [85]) in de Nieuwe Kerk te Amsterdam op 16 Mei 1728 (ondertrouw 1 Mei) met *Hillegonda Prins*, gedoopt in diezelfde kerk op 24 December 1704, met als getuigen Jan van Veene en Neeltje van Patson. Zij werd bij haar huwelijk geassisteerd door haar neef en voogd Jan Kemp, en woonde op de Keizersgracht. Haar vader, Cornelis Prins, huystimmerman en poorter te Amsterdam, was afkomstig uit Vianen, waar hij 30 Januari 1677 gedoopt was als zoon van Cornelis Hendricksen Prins en Aeltjen Cornelis van Venendall, en was in 1701 te Amsterdam getrouwd met Sybrech Popta Willemsdochter, van Amsterdam, geboren omstreeks 1675. Het mocht tot nu toe niet gelukken, moeder Sybrech in het verband van het Amsterdamsche geslacht Popta onder te brengen. Na Hillegonda's dood die in 1735 of 1736 moet zijn voorgevallen, hertrouwde Dirk te Amsterdam op 4 December 1736 (ondertrouw 14 November) met de zuster van zijn schoonzuster *Maria Tenckinck*, gedoopt te Winterswijk 8 April 1702, getuigen Willem Strobant, Maria van Ceulen, Geertruyd Strobant. Zij werd als doopgetuige te Winterswijk vermeld in 1741 (verg. 111, 8, h) en was de dochter van Jan Tenckink en waarschijnlijk Greetken Strobant Hendricksdochter. [87]).

Het tweede huwelijk was kinderloos, uit het eerste huwelijk:

1. *Steven Jan*, volgt V.
2. *Sybregt van Hengel*, gedoopt te Amsterdam in de Amstelkerk op 20 Juli 1732, getuigen Willem van der Staal en Hermina van Hengel, overleden voor 1767.
3. *Dora Maria van Hengel*, gedoopt te Amsterdam in de Amstelkerk op 23 Augustus 1733, getuigen Willem van der Staal en Hermina van Hengel. Doopgetuige in 1760? Zij moet eveneens voor 1767 zijn overleden.
4. *Cornelia van Hengel*, gedoopt te Amsterdam in de Nieuwe Kerk op 16 Maart 1735, getuigen Willem van der Staal en Hermina van Hengel. Ook overleden voor 1767,

V. *Steven Jan van Hengel*, gedoopt te Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel op 11 Februari 1731, met als getuigen Steven Jan van Hengel en Dora Maria van Boekholt, zijn grootouders [88]). Hij was als zilversmid in 1759 en 1767 met zijn vader op de Egelantiersgracht gevestigd [89]). Met zijn echtgenoote testeerde hij op 28 Januari 1760 mutueel voor notaris M.r. A. de Ridder, waarbij onder meer werd vastgelegd dat bij zijn vooroverlijden zijn echtgenoote een legaat van ƒ 6000.— zou ontvangen, benevens de ƒ 3000.— die zij

85) Huwelijks Inteekening Register der Kerk (D.T. & B. No. 567, fo 168) van Amsterdam: Den 1 Mey 1728 compareerden als vooren Dirk van Hengel, van Wenterswijk, oud 25 jaar, in de Voetboogstraat, sijn vader Steven Jan van Hengel tot Wenterswijk; en Hillegonda Prins, van Amsterdam, oud 23 jaar, op de Kijsersgraft, ouders dood, geassisteert met haar neef en voogd Jan Kemp (in margine: Hij vaders consent goed ingebragt). Trouwregister der Nieuwe Kerk te Amsterdam (D.T. & B No. 994 i.d.) 1728, Op Sondag 16 May getrouwd door Do Vos: Dirk van Hengel, Hillegonda Prins.

87) Te Winterswijk trouwen in 1691 Jan Tenckink Hendrickszoon en Greetken Strobant Hendricksdochter, en in 1694 Jan Tenckinck Janszoon met Enneken Rennersdinck Berentsdochter. Op grond van de doopgetuigen mogen wij wel aannemen, dat het eerste echtpaar dc ouders waren van Margaretha en Maria Tenckinck, gehuwd met de gebroeders van Hengel, en niet het tweede paar, dat in Ned. Patriciaat werd vermeld.

88) Doopregister der Nieuwe Zijds Kapel (Geref.) Amsterdam (D.T. & B. No. 70, fo 9): 1731, 1.1 February gedoopt door Do Alstein: Steven Jan, ouders Dirk van Hengel, Hillegonda Prins, Getuigen Steven Jan van Hengel, Dora Maria van Boekholt.

89) Verg. Voet, Amsterdamsche Zilversmeden.

ten huwelijk had aangebracht. In 1765 wordt Steven Jan als diaken der gereformeerde gemeente vermeld en den 3 Maart 1767 reeds werd hij in de Nieuwe Zijds Kapel ten grave gedragen. Hij was te Amsterdam in de Nieuwe Kerk op 26 Juni 1759 (ondertrouw 8 Juni) getrouwd [90]) met *Maria Catharina ter Horst*, in de Zuiderkerk te Amsterdam op 6 Januari 1734 gedoopt met als getuigen Willem ter Horst en Maria Catharina van der Marck. Zij woonde bij haar huwelijk op de Voorburgwal. Na het overlijden van haar echtgenoot betrok zij met haar kinderen en schoonvader het door haar op 21 Januari 1768 voor ƒ 8550.— gekochte huis en erf „De drie Vlasbloemen", op de Rozengracht noordzijde het zesde huis beneden de tweede Bloemdwarsstraat en kocht bovendien op 7 September 1780 voor ƒ 11.022.— een huis, achterhuis en erf, zijnde een ververij op de Rozengracht noordzijde tusschen de twee middelste bruggen, tegenover het Loodsje, met een vrije uitgang door de Prinsenpoort, nog een huis en erf naast het vorige en voorts nog twee huizen en erven naast het laatste, alle in de Prinsenpoort. Deze vier huizen vormden tesamen met het eerder aangekochte „Drie Vlasbloemen" één blok. Zij waren namelijk daarachter gelegen, en hun uitgang, de „Prinsenpoort" genaamd, bevond zich in den gevel van „De Drie Vlasbloemen". In de 19e eeuw droeg „De Drie Vlasbloemen" het nummer 104, de nummers 96-102 waren in den Prinsenhofgang gelegen. Zij testeerde voor notaris Mr. Paulus Huntum op 27 October 1792 waarbij zij verklaarde geen ƒ 100.000.— gegoed te zijn, zoodat zij toen in ieder geval meer dan ƒ 50.000.— bezat [91]). Maria Catharina overleed te Amsterdam op 26 November 1812, begraven Oude Kerk 1 December, en was de dochter van Hendrik ter Horst, (geboren Juni 1698, overleden te Amsterdam 4 October 1789 en in de Nieuwe Kerk begraven met vier koetsen (Elias, Beels, Heemskerk, Trotschel), waarna zijn inboedel op 23 Maart 1790 in het Oude Zijds Heerenlogement werd verkocht [92])) banketbakker en poorter van Amsterdam sedert 1725, toen hij zich komende uit den Ham (Hamm in Westfalen) aldaar nederliet en er na eerst weduwnaar te zijn geworden van Johanna Catrina, dochter van den controleur der licenten Abraham Tros, hertrouwde met Maria Catharina's moeder Anna Maria, of ook wel Anna Martha, van der Marck. Blijkens het optreden van David Woesthoven en Theodora Christina en Maria Catharina van der Marck als doopgetuigen voor haar kinderen, behoorde zij vrij zeker tot het eveneens te Hamm gevestigde geslacht van dien naam [93]).

Uit dit huwelijk:

1. *Maria van Hengel*, gedoopt te Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel op 21 September 1760, getuigen Dirk van Hengel en Dora Maria van Hengel. Deed belijdenis bij Ds. Hoefhamer te Amsterdam 19 April 1779 [94]). Zij overleed te Amsterdam aan de tering op 21 Juni

90) Huwelijks-Inteekening-Register der Kerk (D.T. & B. No. 603, fo 27) van Amsterdam: Vrijdagmorgen den 8 Juny 1759 compareerden voor den Heer van Gecsel, Commissaris, Steven Jan van Hengel, van Amsterdam, Gereformeert, oud 28 jaer, op de Egelantiersgragt, geadsisteert met zijn vader Dirck van Hengel; Maria Catharina ter Horst, van Amsterdam, oud 25 jaer, op de Voorburgwal, geadsisteert met haer vader Hendrik ter Horst.

Trouwregister der Nieuwe Kerk te Amsterdam (D.T. & B. No 997, i.d.) 1759 Dinsdag 26 Juny ten 5 uuren getrouwd door Do Kessler Steven Jan van Hengel, Maria Catrina ter Horst.

91) Ordonnantie van de Staten van Holland op het Klein Zegel van 30 September 1744.

92) Ned. Leeuw XII, 1894, 91 e.v.

93) Verg. Ned. Leeuw 1923, kol. 74 e.v.

94) Verg. noot 92).

1795 en werd op 26 Juni in de le klasse begraven in de Noorderkerk. Blijkens de Collaterale Successie liet zij na $^1/_6$ part in een huis en erve op de Roosegraft over het Loosje, door de overledene bewoond geweest, voorts obligatiën, Capitaal *f* 11.353.—. Geërfd ab intestato voor de eene helft door haar moeder, de wederhelft door haar broeders.

2. ***Hendrik van Hengel,*** gedoopt te Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel op 28 November 1762, getuigen Hendrik ter Horst, Rebecka ter Horst. Overleden voor 1767.
3. ***Dirk van Hengel,*** gedoopt te Amsterdam in de Noorderkerk op 25 April 1764, getuigen Dirk van Hengel, Rebecka ter Horst. Overleden voor 1765.
4. ***Dirk van Hengel,*** gedoopt te Amsterdam in de Westerkerk op 26 April 1765, getuigen Dirk van Hengel, Rebecka ter Horst, Hij was koopman in goud- en zilverwerken in firma Dirk van Hengel & Comp., welke firma de voordien door zijn moeder, vader en grootvader gedreven zaken voortzette. Op lateren leeftijd woonde hij als rentenier nog altijd in de door zijn moeder aangekochte panden, die door zijn erfgenamen verkocht werden. Hij overleed te Amsterdam op 17 April 1839. Den 27 en 30 April d.o.v. werd zijn nalatenschap beschreven, en 22 Mei gedeeld ten overstaan van notaris Joh. Alb. Hoog. Deze bestond uit de panden op de Rozengracht en de inventaris daarvan, die zeer uitvoerig werd beschreven, geeft een vrij nauwkeurig beeld van het milieu waarin deze en de beide vorige generaties geleefd hebben. Er stonden niet minder dan 49 stoelen in het huis, en voorts een groot aantal klaptafels en notenhouten kabinetten, waarop een overmatig aantal Delftsche pullen en schotels prijkte, aan de muren hingen spiegels in vergulde lijsten, en het tallooze oud-hollandsche koperen keukengerei zou een lust voor den hedendaagschen verzamelaar zijn. Voorts behoorden tot den boedel obligaties tot een nominaal bedrag van *f* 40.000.— en een aantal preciosa, grootendeels van Dirk's ouders afkomstig, zoo een zwaar met zilver beslagen Statenbijbel, juweelen oorringen en spelden, een parelsnoer, een gouden taschhaak en kerkboekslot, twee gouden horloges. Een dolk, twee degens en een jachtgeweer bevonden zich eveneens in den boedel. Legatarissen waren de huishoudster Willemijntje de la Moraisère en de neven Wesseling, erfgenamen de drie zoons van Dirk's broeder, Steven Jan Hendrik van Hengel.
5. ***Sfeven Jan Hendrik,*** volgt VI.

VI. Ds. ***Sfeven Jan Hendrik van Hengel,*** posthuum geboren, werd te Amsterdam in de Noorderkerk gedoopt op 15 Juli 1767, getuigen Hendrik ter Horst, Dirk van Hengel en Rebecca ter Horst [95]) en werd ingeschreven als student in de godgeleerdheid aan de Universiteit te Leiden op 16 Augustus 1786. 4 April 1791 proponent, geëxamineerd door Prof. van Nuys Klinkenberg [96]). Zijn eerste gemeente was die te Uitgeest waar hij van 1792-1796 heeft gestaan. Op 11 Mei 1795 kwam na aanvraag van de Municipaliteit te Uitgeest de verklaring van dominé van Hengel binnen, dat zijn bedunkens de verplichting om aan de classicale wetten te gehoorzamen

[95]) Doopregister der Noorderkerk te Amsterdam (D.T. & B. No 83. fo 61) : 1767, 15 July gedoopt door Do Daniel Serrurier Steeven Jan Hendrik, Ouders Steeven Jan van Hengel, Maria Catrina ter Horst, Getuigen Hendrik ter Horst, Dirk van Hengel, Rebecoa ter Horst.

[96]) Ned. Leeuw XII, 1894, 91 e.v.

had opgehouden, waarom hij onderdanigheid toezegde aan de decreten, bevelen en ordonnantiën der provisioneele representanten van het Volk van Holland [97]). Ook in zijn volgende gemeente, die van Heemstede, waarheen hij in 1797 werd beroepen, bleek welk een tweestrijd toen op Overheidsgebied in Holland heerschte, Steven Jan Hendrik werd namelijk oudergewoonte voorgedragen door Johanna Maria Dutry, Vrouwe van Heemstede, Rietwijk en Hietwijkeroord, op grond van het haar toekomend recht van Praesentatie, waarna hij door den kerkeraad werd beroepen, echter niet dan nadat die kerkeraad zich met den consulent naar de Municipaliteit had begeven. Daar hield de consulent een rede, aanvangende met „Medeburgers! Na toewensching van heil en aanbieding van broederschap ... etc." De toestemming van de Municipaliteit werd gevraagd, waarbij uitdrukkelijk werd te kennen gegeven, dat men hiermede geenszins zeggen wilde dat deze toestemming inderdaad vereischt was. Na eenige discussie tusschen den consulent en den schout Dolleman, en na deliberatie door de municipaliteit werd aan Ds. van Hengel de inwoning geaccordeerd, mits van de benoodigde paperassen voorzien. In 1807 werd van Hengel door baron van der Does, heer van Noordwijk, naar Noordwijk-Binnen beroepen [98]) en tenslotte volgde in 1810 zijn beroeping naar Delft, waar hij tot aan zijn dood in 1836 heeft gestaan. Hij woonde daar achtereenvolgens aan de Koornmarkt 71, Hippolytusbuurt 45, en tenslotte in het groote huis aan de Oude Delft 140 (tegenwoordige nummers), welk laatste huis later door zijn zoon Dirk werd bewoond, en schijnt tevens apotheker te zijn geweest, hoewel het niet onmogelijk is, dat hier verwisseling met zijn zoon heeft plaats gehad. Hij is overleden te Delft op 4 November 1836 [99]). Zijn nalatenschap werd beschreven en gedeeld ten overstaan van notaris Jacobus Vernée te Delft op 28 Februari, 1 en 2 Maart en 18 Juli 1837. Steven Jan Hendrik was te Amsterdam op 8 Juli 1792 (11 Juli 1792 door Ds. Jacob Dermout in de Oude Kerk voltrokken) (ondertrouw Amsterdam 22 Juni en Uitgeest) [100]) getrouwd met ***Adriana Johanna Doornik,*** die te Amsterdam in de Westerkerk werd gedoopt op 18 Juli 1766, getuigen François Adam Doornik en Adriana Visscher, weduwe Johan Doornik. Zij overleed te Delft 28 Januari 1814 en was de dochter van Bartholomeus Justus Doornik, 1740-1799, bankier, kapitein der burgerij, regent Leprozenhuis, commissaris van Hun Edel Groot Mogenden tot het afnemen van den Eed en wegens de Negotiatie van den 25en Penning"')', en van Catharina Jacoba d'Arnaud, regentes Oude Mannen en Vrouwen Huis [102]).

[97]) J. C. van der Loos, Geschiedenis van Uitgeest.

[98]) Archief Kerkeraad der Ned. Hervormde Gemeente Heemstede.

[99]) Verg. Boekzaal der Geleerde Wereld, voor December 1836, blz. 804, 805, 812.

[100]) Huwelijks-Inteekening-Register der Kerk te Amsterdam (D.T. & B. No. 637, fo 116): Den 22 Juny 1792 Steven Jan Hendrik van Hengel, Predicant te Uytgeest; Adriana Johanna Doornik, op de Heeregragt, zijn alhier op acte van P. Cabl, prsidernd oudrling, te Uytgeest, ingeteekend. In margine stond: Uitgeest.

[101]) Zijn 16 kwartieren zijn:

Doornick (Marcus)	Visschers
Mostaert	—
van Outten	Crucius (de la Croix)
de Lange	—
van Tongeren	Laurentius
—	—
Karteel (Canteel)	(Fijck) van Bleijswijck
—	(van) Cranendonck.

[102]) I. waarschijnlijk Paul d'Arnaud tr. Marguérite de Toulouse. (Alg. Ned. Familieblad 1894, 173).

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Catharina van Hengel, geboren te* Uitgeest 5 Juni 1793, gedoopt 9 Juni, getuige Maria Catharina ter Horst. Zij overleed te Amsterdam op 8 December 1819, wonende Binnenkant 5, en was te Delft op 27 Februari 1812 getrouwd met *Hendrik Wesseling,* geboren te Amsterdam 12 Juni 1784, houtkooper, lid der fa. Bontekoning & Aukes [103]), overleden De Bildt 6 December 1858, zoon van Johannes Wesseling en Anna Elisabeth Thomas.
2. *Bartholomeus van Hengel,* werd geboren te Uitgeest 25 October 1794, en aldaar gedoopt op 3 December van dat jaar [104]), getuigen Bartholomeus Justus Doornik en Catharina Jacoba d'Arnaud. Hij richtte op 19 Mei 1819 de cargadoorsfirma B. J. van Hengel op, die tot 1914 een zelfstandig bestaan voerde, en in dat jaar en in 1919 met de firma's de Wed. Jan Salm & Meyer, Hudig, Veder & Co en D. Burger en Zoon werd samengevoegd tot het Vereenigd Cargadoorskantoor onder leiding van Adrianus Bernardus van Hengel, kleinzoon van Bartholomeus Justus.
   Hij overleed te Amsterdam op 21 Februari 1857 en werd in de Zuiderkerk in hetzelfde graf als zijn dochter begraven. Hij was te Amsterdam op 28 Maart 1821 getrouwd [105]) met *Maria Elisabeth Wesseling,* geboren te Amsterdam op 19 Januari 1793, en in de Westerkerk gedoopt op 17 Februari. Zij overleed op 14 Februari 1865 en was de dochter van Johannes Wesseling, geboren omstreeks 1748, houtkooper, lid der firma Bontekoning & Aukes [103]), verdronken te Amsterdam op 9 September 1802, en van Anna Elisabeth Thomas, gedoopt te Amsterdam in de Nieuwe Zijds Kapel op 4 December 1754, lid der fa Bontekoning & Aukes 1802-1816, woonde 1817 als rentenierster op de Binnenkant bij de Schipperstraat, 1819 Plantage Franschelaan 22, en aldaar overleden op 2 Juni 1819 (Symon Hendriksdochter ex Maria Vennekool). Bartholomeus Justus van Hengel en zijn echtgenoote waren eigenaars van de volgende onroerende goederen;
   Een huis en erve op de Buitenkant tusschen de Bantammer- en Schipperstraten, thans Prins Hendrikkade 132, dat in 1825 werd aangekocht en betrokken vanuit de Oude Waal bij de Kraansluis, waar zij van 1821-1828 gewoond hadden. Het huis op de *Prins* Hendrikkade bleef eerst als woonhuis en kantoor, later alleen als kantoor in de familie tot 1916 [106]).
   Voorts het pakhuis „De Blaauwe Leeuw" (thans Gelderschekade 84 en Stormsteeg 5, 7, 9) sedert 1840; een huis en erf op de Oude Zijds Voorburgwal tusschen Op de Kennissteeg en Korte Niezel (thans no. *37)* sedert 1843; het huis „De Indische Raven" op de Oude Schans (thans no. 42)' sedert 1847; een burgerhuizing genaamd „Weg- en Landzigt" met moestuin en vruchtboomen, esschen en elzentakhout, grond en dijk te Nieuw-Loosdrecht, groot 34 roeden 40 ellen (kad. C 368/371) sedert 1850: de buitenplaats „Buitenlust" te Loosdrecht met heerenhuizing, stalling, schuurtje, tuinmanswoning, bergplaats, boomgaard, moestuin, menagerie, plantsoen, bosch, opgaande boomen, erf en grond, groot 73 roeden (kad. C 179, 182, 842/5) sedert 1853; een huis met moestuin, boomgaard, erf en grond te Loosdrecht nabij de Molenmeent, groot 34 roeden 50 ellen (kad. C 175/7) sedert 1855; eenige andere grondstukken te Loosdrecht, tesamen groot 2 bunders, 6 roeden, 105 ellen, sedert 1856/7; *en* tenslotte een aantal perceelen te Amsterdam op den 0.2. Achterburgwal, de Haarlemmer Houttuinen, en de Brouwersgracht, twee waarvan genaamd waren „De Vierhoek" *en* „Het Amsterdamsche Wapen". De boedels van het echtpaar werden gescheiden voor notaris Jan Lambert Kabel te Amsterdam op 13 Januari 1860 *en* 1 November 1867. Tot hun vriendenkring behoorden o.a. de sprookjesschrijver H. C. 'Andersen en het echtpaar Faas Elias-van de Poll.
   Zie voor nakomelingen Nederland's Patriciaat 1944, VIIc, blz. 92-97.
3. *Steven Jan Hendrik van Hengel,* geboren te Uitgeest 28 November 1796, gedoopt 15 Januari 1797, peet Maria Catharina ter Horst. Hij overleed te Amsterdam op 25 Januari 1798 *en* werd op 27 Januari in de Nieuwe Kerk begraven.
4. *Steven Jan Hendrik van Hengel,* geboren Heemstede 18 November 1798, gedoopt 25 November, getuige Maria Catharina ter Horst. Hij was apotheker te Delft waar hij woonde wijk 3 no. 14. (Zie notaris Jac. Vernée te Delft 19 Nov. 1836 *en* 11 Mei 1839). Hij overleed te Delft 22 Juni 1864 en was aldaar op 14

II. waarschijnlijk Gaspard d'Arnaud tr. Anne de Gallinier die te Puylaurens woonden.

111. Jean d'Arnaud tr. Henriette Pepin Chevillard.

IV. David d'Arnaud, ged. Amsterdam Oude Walenkerk 11-11-1710, † 21-8-178 1, tr. Cornelia Catharina Kadaart (Kudaur), ged. Amsterdam Nieuwe Kerk 9-4-1715, † 1791, dr. v. Johannes en Cornelia van Oombergen. Uit dit huwelijk o.a. Catharina J acoba d'Arnaud.

103) Van 1757—1943 maakten ononderbroken leden der familie Wesscling deel uit van deze houtkoopersfirma.

104) Doopboek der Gereformeerde Gemeente te Uitgeest, loopende van 1748—1811. No. 600: 1794, 3 December in de bidstonde een zoon gedoopt, geboren den 25 October, en genaamt Bartholomeus Justus waarvan de vader *is* Ds Steven Jan Hendrik van Hengel, de moeder Adriana J ohauna Doornik, de dooppeters Bartholomeus Justus Doornik en Catharina Jacoba d'Arnaud. N.B. de Moeder heeft 't zelve ten doop gehouden.

105) Register van Huwelijken, folio 79 vo, No 2. In de Registers van den Burgerlijken Stand der Gemeente Amsterdam is ingeschreven het huwelijk van Bartholomeus Justus van Hengel, van Uitgeest, district Alkmaar, provincie Noord-Holland, kargadoor, oud zes en twintig jaren, wonende alhier, meerderjarig zoon van Steven Jan Hendrik van Hengel, predikant tc Delft, provincie Zuid-Holland, en Adriana Johanna Doornik, overleden, ter eenre zijde, en Maria Elisabeth Wesseling, van Amsterdam, buiten beroep, oud acht en twintig jaren, wonende alhier, meerderjarige dochter van Johannes Wesseling en Anna Elisabeth Thomas, *beide* overleden, ter andre zijde. Gehuwd den 28 Maart 1821.

106) Dit huis op de Prins Hendrikkade 132 was vanaf 1 Mei 1658 het eigendom geweest van Dirk Duysent, die op het door hem gekochte perceel hot huis deed bouwen. Zijn zoon Gerard droeg na den dood van zijn vader zijn aandeel over aan zijn zuster Anna Duysent, gehuwd met Isaac van Buren, en hun dochter Anna van Buren verkreeg bij scheiding voor notaris Mr. Jan Snoeck op 17 Februari 1713 den eigendom. Haar broeder en erfgenaam Mr. Diederik van Buren, Oud Schepen en Raad van Amsterdam, Bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, gehuwd met Sara *van Hengel,* dochter van Jacobus van Hengel (Danicls zoon ex Elisabeth de Witte) en Elsje Pama (Pictersdochter ex Jannetje van Lockorst) (verg. Ned. Leeuw 1943, kol. 211) was de volgende eigenaar, en na zijn dood kwam het huis aan zijn zoon Nicolaas van Buren, Oud Capitein ter Zee ten dienste dezer Lande resorterende onder het Edele Mogend Collegie ter Admiraliteit alhier mitsgaders regent van 't Sint Pictersgasthuis. (acten Not. Otto van Dam 14-10-1749, 1-11-1749, 27-12-1756). Op 23 Juni 1777 werd het huis bij openbare veiling verkocht en eigendom van Michel Gorden. Na diens dood kwam het aan zijn weduwe Jacoba Beckhuysen, nadien hertrouwd met Gerrit Vis en Hendrik Meyer Hendriksz. Haar erfgenamen verkochten het in openbare veiling op 21 Maart 1825 aan Bartholomeus Justus van Hengel.

November 1828 voor de eerste maal getrouwd met *Adewy van den Berg,* geboren te Delft 2 Februari 1806, en aldaar overleden op 21 Maart 1839, dochter van Cornelis van den Berg, particulier, en Maria Overvoorde. Voor de tweede maal trouwde hij te Delft op 7 'April 1841 met *Johanna Carolina Ploos van Amstel,* geboren te Delft 2 Februari 1805. en overleden aldaar op 4 Mei 1871, dochter van Cornelis Ploos van Amstel Gerritszoon en Maria van Zeventer. Het tweede huwelijk was kinderloos, de nakomelingen uit het eerste huweliik ziin uitgestorven [107]).

5. *Jacobus Hendricus van Hengel,* geboren te Heemstede 20 Juli 1800, gedoopt 24 Juli, getuigen Jacobus Hendricus van Hengel en Henriette Maqdalena van Nuvs Klinkenberq (vide 111, 8, daa), overleed te Amsterdam 22 Februari 1801 en werd 25 Februari in de Nieuwe Kerk begraven.
6. *Jacob van Hengel,* geboren Heemstede 11 Mei 1807 qedoopt 16 Mei, qetuige Catharina Jacoba d'Arnaud. Zeevarende? Overleed vermoedelijk voor 1839
7. *Dirk van Hengel,* qeboren Heemstede 17 Augustus 1803, gedoopt 4 September, aetuiqe Dirk van Hengel Overleed te Heemstede 26 Februari 1805 en werd on 1 Maart beqraven, classis 15 qld.
8. *Catharina Jacoba van Hengel,* qeboren Heemstede 25 Augustus 1805. qedoopt 1 Seotember, aetuiqe Catharina Jacoba d'Arnaud. weduwe Bartholomeus Justus Doornik. Overleed te Delft 3 Juli 1818.
9. *Dirk van Hengel,* geboren Heemstede 22 December 1806, gedoopt 25 December, getuige Dirk van Hengel Hij werd in 1831 koopman, was boterkooper te Delft waar hij het huis van ziin ouders, thans Oude Delft 140 bewoonde en vestigde zich later als eigenaar van oliemolens te Doesburq, alwaar hij op 3 Januari 1880 overleed. Hij trouwde voor de eerste maal te 's-Gravesande op 24 Juni 1838 met *Catharina Dina Burgersdiik,* qeboren aldaar 6 December 1807, overleden te Delft 14 Seotember 1857, dochter van Leendert Burgersdiik en Eliezabeth Hioolen (Isaksdr. ex Catharina van Ommen) en voor de tweede maal te Amsterdam op 6 Juli 1860 met *Maria Alida Bos,* qeboren aldaar 23 Juli 1814, overleden te Ellecom 30 September 1898 dochter van Hermanus Albertus Bos, zonder beroen. en Aletta Hermina van Hattem. Het tweede huweliik was kinderloos, de nakomelingen uit het eerste huwelijk zijn in mannelijke lijn uitgestorven [108]).

A. B. VAN HENGEL.

[107]) Deze kinderen uit het eerste huweliik waren:

a. Steven Jan Hendrik van Hengel, geb. Delft 17 Sept. 1829, kantoorbediende. drogist te Amsterdam, † Beverwijk 8 Febr. 1898. tr. 's-Gravenhage 8 Juni-1859 Christina Wilhelmina Hotz, geb. ald. 29 Nov. 1830, † ald. 17 Juli 1909, dr. v. Hendrik Philippus Hotz, fabrikant, en Johanna Horn. Uit dit huwelijk twee dochters: hdewy Johanna Christina, geb. 's-Gravenhage 1 Juli 1862, † Hilversum 13 Mei 1943, en Johanna Wilhelmina Frederica, geb. 's-Gravenhage 23 Nov. 1866. † Blaricum 3 Juni 1944, tr. Amsterdam 28 Juli 1892 Jacob Jan van 'Wijk, geb. Zwolle 5 Aua. 1854. hoofdonderwijzer., † Hilversum 17 Dec. 1934, zn. v. Roeland van Wijk en Jantje Brandsma, 'en weduwnaar van Christina Verboom.

b. Maria Catharina, geb. Delft 25 Jan. 1831, † 's-Gravenhage 18 Nnart 1910. tr. Delft 16 Nei 1860 Hendrik Hotz., geb. 's-Gravcnhaae 27 Sept. 1832, koopman, † ald. 21 Juli 1915, broeder van haar schoonzuster.

c. Adrianus Johannes, geb. Delft 10 Juli 1832, † ald. 26 Juni 1837.

d. Cornelia, geb. Delft 22 Febr. 1834, † ald. 26 Maart 1838.

e. Bartha Maria Elisabeth, neb. Delft 9 Febr. 1835, † ald.. 13 Juni 1837.

f. Cornelis, geb. Delft 12 Febr. 1837, † ald. 26 Juni 1837.

g. Cornelia Elisabeth, geb. Delft 27 (25) Maart 18.38, † Haarlem 12 April 1918.

h. Cornelis, geb. Delft 20 Maart 1839, † ald. 31 Mei 1841.

Aanvulling op de genealogie Lieftinck.

De gedegen studie over het geslacht Lieftinck, welke Mejufrouw Mijnssen- gepubliceerd heeft in de Ned. Leeuw van 1938 eindigt met de opsomming der kinderen van de 7e generatie en de genealogie in Nederland's Patriciaat begint de uitwerking met de 9e generatie, hoewel onvolledig. Het doel van dit artikel is om dit hiaat eenigszins aan te vullen.

VII. *Wolter Lieftinck.* geb. waarsch. Arnhem tusschen tusschen 1613 en '17, koopman in tabak enz. enz., overl. Groningen 1678/'79, tr. Amersfoort 10 April 1637 *Maria Aeijers (Airs of Eijers).* geb. Amersfoort, overl. Groningen 1679/'80, dr. van N. en *Brechtijn Franken.*

Uit dit huwelijk:

1. *Brechtgen Lieftinck,* ged. Harderwijk 21 Jan. 1638, in leven te Groningen 1699.
2. *Isaac Lieftinck,* ged. Harderwijk 30 Juni 1639, waarschijnlijk jong overl.
3. *Thomas,* volgt VIII.
4. *Abraham,* volgt VIIIbis.
5. *Jacob Lieftinck,* ged. Leeuwarden 5 Jan. 1645, jong overl.
6. *Anna Sophia Lieftinck,* ged. Leeuwarden 24 Jan, 1647, overl. na 3 April 1689, tr. 1 e Groningen Akerk 16 Maart 1670 (procl. 12 Febr.) *Bernhardus Sevensteren,* geb Groningen, brouwer, won van *Harmen Berends* en *Jantien Coerfs Oostenvelt;* tr. 2e Groningen Akerk 31 Mei 1682 (procl. 6 Mei) *Reinder Ottens Birza,* geb. Groningen, overl. ald. 1685, zn. van *Otto Birza.* 'Uit het eerste huwelijk:
   a. *Harmen Sevensteren,* ged. Groningen 27 Nov. 1670, jong overl.
   b. *Harmen Sevensferen,* ged. Groningen Akerk 10 Jan 1672.
   c. *Jantien Sevensteren,* ged. Groningen N.kerk 23 Mei 1673, overl. Sept. 1747, tr. (als *Johanna S.)* Kolham 4 Dec. 1698 Ds. *Gualterus Piccardt,* ged. Termunten 26 Nov. 1673, pred. Kolham 1698, overl, ald. 2 Oct. 1742, zn. van Ds. *Alexander* en *Elsa Verboom.*

[108]) De kinderen uit het eerste huweliik waren:

a. Adriana Johanna, geb. Delft 14 Dec. 1840, † 's-Gravenhage 27 Sept. 1909, tr. 6 Juli 1871 Johan Hendrik Friderichs, geb. Amsterdam 27 Sept. 3823, koopman, lid fa. Erven Wed. Klapmeyer, † ald. 5 Juni 1887, zn. v. Heinrich Christian Friderichs en Charlotta Maria Klapmeyer.

b. Leendert van Hengel, geb. Delft 25 April 1844, assistent resident van Besoeki, gepens. te Delft, † 's-Gravenhage 16 Oct. 1913, tr. le Modjokerto (N.O.I.) 4 Aug. 1879 Marie Rose Weygers, geb. Maastricht 11 Sept. 1846, † Bondowoso 9 Sept. 1892, dr. v. Jan Lodewijk Weygers, advocaat en procureur, en Maria Rose van Zommerzee van Dorth. tr. 2e 's-Gravenhage 18 April 1895 Victorine Anna Peuchen, geb. Probolingo 9 Mei 1859, dr. v. Jan Theodoor Peuchen en Agnes Elisabeth Machteld Brouwer. Leendert had een natuurlijke dochter Louise, geb. 1 Juli 1875, tr. Solo 24 Dec. 1911 Narinus Lambertus Maria van der Linden, geb. 's-Hertogenbosch 26 April 1865, notaris, advocaat en procureur, † Makassar 15 Mei 1918, zn. v. Adrianus Wilhelmus van der Linden en Maria Theresia Stokvis. Uit zijn eerste huwelijk had Leendert eveneens een dochter, Catharina Dina Rose, geb. Prambon 29 Mei 1880, tr. Amsterdam 18 Nov. 1915 Hermanus van den Bosch, geb. Amsterdam 12 April 1879, boekhouder, armbezoeker bij het burgerlijk armbestuur, zn. v. Hermanus van den Bosch en Jacoba Wille.

d. ***Maria Sevensteren,*** gëd. Groningen 5 Maart 1675, tr. Groningen 1 Jan. 1696 ***Asswerus Gramsbergen,*** ged. Gron. 29 April 1673 (als Sweer), zn. van ***Berent*** en ***Geesjen van Laer.*** Hij hertr. 1702 ***Ernesta Willemina Mannebeek.***

Uit het tweede huwelijk:

e. ***Otto Birza,*** ged. Groningen 28 Oct. 1683, in leven 1689.

f. ***Reinder Birta,*** ged. Groningen 30 Juni 1685, jong overl.

Doopboek Gron. 30 Juni 1685.
Reinder, s.v. Sophia Lijftings wed. Reinder Ottens in de N.W.
Rechterl. arch. IIIx67, fol. -147. Akte van afkoop d.d. 3 April 1689 tusschen Sophia Lieftinck, wed. Reynder Ottens Birza, en de voogden van haar 6-jarig zoontje Otto Reynders Birza.

VIII. ***Thomas Lieftinck,*** geb. waarsch. Leeuwarden c. 1641, pachter tabaksaccijns enz., overl. vóór 1697, tr. le Groningen 16 Mei 1661 ***Margarita Barlinckhoff,*** ged. ald. vóór Dec. 1640, overl. vóór 1680, dr. van ***Abraham*** en ***Aeltien Geerts;*** tr. 2e Groningen 13 Jan. 1681 ***Aeltjen Blencke,*** ged. Groningen 26 April 1659. overl. c. 1727, dr. van ***Gerrit*** en ***Elisabeth de la Haye.*** *)

Statenareh. S. 102. 1694, fol. 407. Lijfrente van Gerryt Blenke en Elisabeth de la Haye op hun dochter Aeltjen Blencke 35 jaar, f 50.—.
Rechterl. arch. IIIx62, fol. 143. Afkoop d.d. 13 Aug. 1684 van de moederlijke nalatenschap tusschen Cornellis Barlinckhoff en gesw.
Berent Muntinck, voormond en voogd over de kinderen van schrijver Thomas Lieftinck bij wijlen Margareta Barlinckhoff in echte verwekt 't.w. Hindrik 20 jaar, Frans 19 jaar en Abraham 14 jaar, en Thomas Lieftinck.

Uit het eerste huweliik:

1. ***Gualterus Lieftinck,*** ged. Groningen 9 Oct. 1662, jong overl.
2. ***Hendrick Lieftinck,.*** ged. Groningen 25 Oct. 1663, in leven in 1699, secr., voogd over de kinderen van Abr. L
3. ***Franciscus,*** ged. Groningen 17 Mei 1665, zie verder Ned. Patriciaat.
4. ***Isaac Lieftinck,*** ged. Groningen 29 Sept. 1667, jong overleden.
5. ***Isaack Lieftinck,*** ged. Groningen 13 Dec. 1668, jong overleden.
6. ***Abraham Lieftinck,*** ged. Groningen 4 April 1670, in leven in 1684.

Uit het tweede huwelijk:

7. ***Aefien Lieftinck,*** ged. Groningen 26 Mei 1682, in leven 1730, tr. ***Jan Groeneveld,*** eveneens in leven in 1730.

Rechterl. arch. IIIy. 6 Jan. 1730. Verkoop door Hermanna Borgesius, wed. Jan Lieftinck als voogdes van haar kinderen,, aan Jan Groeneveld en Aafje Lieftinck e.l. van een huis.

8. ***Wolter Jan Lieftinck,*** ged. Gron. 7 Oct. 1683, zie Ned. Patr.
9. ***Maria Lieftinck,*** ged.' Gron. 23 Jan. 1685.
10. Jan ***Lieftinck,*** ged. Groningen 11 April 1686, jong overl..
11. ***Jan Lieftinck,*** ged. Groningen 26 Febr. 1688, zie Ned. Patr.
12. ***Grietjen Lieftinck,*** ged. Gron. 5 Maart 1692.

VIIIbis. ***Abraham Lieftinck*** ged. Leeuwarden 22 Jan. 1643, overl. tusschen 1687—'92, tr. le 1666 (procl. Gron. 1 Sept.) ***Elisabeth Mathae*** (waarsch. hetzelfde als ***Matthaeus): tr. 2e*** 1680 (procl. Gron. 7 Febr.) ***Margareta Schens(e)ma,*** in leven 28 Maart 1695, zuster van ***Johannes Schensma.***

Rechterl. arch. IIIx65, fol. 13. 1680, geregistr. 1687. Brechien, Thomas, Abraham en Sophia Lieftinok, erfgenamen en kinderen van wijlen Wolther L. en Maria Aeyers, als borgen van een schuld van hun ouders.
id. IIIy. 28 Maart 1695. Verkoop door Brechien Lijftingh en Grietien Schensema, wed. Abraham Lijftingh.
id. IIIx78, fol. 27 verso. Akte van afkoop d.d. 19 April 1699 door secr. Hendrik Lieftinck voogd over de 3 kinderen van wijlen Abraham Lieftinck bij Margr. Schensema in egte verwekt, t.w .Woltner 16, Claes 14 en Maria 11 jaar.

Bij zijn oudsten zoon doet zich een moeilijkheid voor. Er wordt nl. in 1665 een zoon Abraham gedoopt van hem en Elisabeth Matthaeus, zonder dat dit kind als onecht wordt vermeld. Vermoedelijk zal toch deze Elisabeth Matthaeus wel dezelfde zijn als Elisabeth Mathae, met wie hij in 1666 huwde.

Het oudste kind is dus.

1. ***Abraham Lieftinck,*** ged. Gron. 2 Mei 1665.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Maria Lieftinck.*** ged. Groningen 9 Mei 1680, jong overl.
3. ***Woltherus Lieftinck,*** ged. Gron. 28 April 1682, in leven in 1699.
4. ***Claes Lieftinck,*** ged. Gron. 1 Oct. 1684, tr. Groningen 30 October 1705 (procl. 19 Sept.) ***Lisebeth Claesens,*** j.dr. uit Middelstum, uit welk huwelijk een kind.

Rechterl. arch. IIIhh3. 25 Oct. 1707.
Geert Lant als voormoad aengesworen over Claas Lieftincks kint bij Lisabeth Clasens in echte verwedt.

5. ***Maria Lieftinck,*** ged. Gron. 29 April 1687, in leven 1699.

Den verderen levensloop van deze afstammelingen heb ik nog niet verder kunnen vervolgen.

In het Ned. Patr. 1941 kan. aangevuld worden op blz. 215:

Ds. ***Jacobus Wigerus Lieftinck*** en ***Petronella Borgesius*** hebben, behalve de in Nederland's Patriciaat genoemde kinderen, nog een dochter, ***Hermanna Aletta Lieftinck,*** ged. Groningen 10 April 1744..

Goethardus Lieftinck. geb.. Westerbroek 24 Juli 1754 (zoon van Ds. ***Jacobus Wicherus en Petronella Borgesius),*** koop, man, overl. ald. zonder kinderen 23 Juli 1809, tr. le Westerbroek 2 Sept. 1799 (procl. 18 Aug.) ***Grietje de Vries.*** overl. ald. 25 Mei 1805 (ruim 34 jaar oud) ; tr. 2e Westerbroek 29 Dec. 1805 ***Grietje Bos,*** van Martenshoek, overl. na 1809.

Uit het eerste huwelijk:

doodgeboren kind Westerbroek 25 Mei 1805.

Al deze gegevens van overlijden uit advertenties in de Groninger en Ommelander courant.

MR. H. L. HOMMES.

*) Elisabeth de la Haye zal een dr. zijn van Ds. David en Johanna Gomarus (Zie Navorscher 1937, blz. 128).

Geslacht Sas.

(Nederland's Patriciaat 1924.)

1. ***Adriaan Gielisz,*** schout van Nieuwpoort, getrouwd met ***Marrigje Adriaans,*** zij hertrouwde voor 13 Januari 1543 ***Thonis Dirks van Dam,*** schout van Nieuwpoort, overleden voor 16 Juni 1547.

Anno 1520 onderschrift van 3 Mei 1539 Gerrit Gielisz. en oudste broeder Adriaan Gielisz.

1524 Zaterdag voor St. Pieter: Ik Gerrit Sas Gielisz. heb van Machiel Klaasz. gekocht een halve hofstee.

1538 4 Mei de erfgenamen van Qerrit Gielisz. zijn zijn broers en zusters, Klaas en Adriaan Gielisz. Machteld en Mees Gielisz.

13 Januari 1543 Thonis Dirks met Marieken Adriaans uitgekocht de 4 kinderen van Adriaan Gielisz. te weten: Adriaan Adri. aans, Anthonis Adriaans, Leenken, Qeerlof Peters huisvrouw, en Dieverken Adriaans, van huis en huisraad, en zal Thonis Dirks met Marieken zijn huisvrouw 150 schilden betalen en verder alle schulden van Adriaan Gielisz.

22 Augustus 1543 Thonis Dirks, schout, en Marrigje, zijn huisvrouw, en de 4 kinderen van Adriaan Gielisz. die Marieken voorzegd voorman was, Adriaan Adriaans oudste 'zoon, Geerlof Peters zwager, Thonis en Dieverken.

7 Sept. 1546 Arien Ariensz. over den uitcoop tegen Scout Thonis Dirks.

10 Sept. 1546 de schout Thonisz Dirks van Dam is schulde Adriaan Adriaans alias Rib 19 Gulden en 17 stuiver, te betalen op St. Marten.

7 Sept. 1546 Ariën Ariëns is de zoon van Ariën Gielisz zalig.

16 Juni 1547 de erfgenamen van Anthonis Dirks van Dam, wijlen schout.

II. ***Adriaan Adriaans Rib.*** Hij is burgemeester ***1548, 49,*** 61, ***62, 68, 69;*** schepen 1547 etc., geboren 1508, is 16 Sept. 1578 70 jaar oud. Getrouwd met Grietje ***Cornelisdochter,*** dochter van ***Cornelis Berts en Marieken*** (zie acten van 21 Juni 1540 en 30 Maart 1563 en 10 Mei 1561). Hij is overleden voor 5 Mei 1581, alsdan compareeren Gerrit Adriaans Sas, voor zichzelf, Cornelis Adriaans voor zichzelf, Klaas Adriaans voor zichzelf, Andries Hendriks Bakker, man van Echte Adriaans, Jan Leenaarts, man van Elizabeth Adriaans over erfenis door overleden vader Adriaan Adriaans geruimt, tot behoef van Machteld Adriaans, weduwe Adriaan Willems van der Maden en haar kinderen.

111. ***Gerrit Adriaans Sas,*** overleden voor 1 Dec. 1581. Baljuw en rentmeester van de baronie van Liesvelt 1578, 79 en 80. Burgemeester van Nieuwpoort 1570, 71, 78, 79 en 80. Schepen 1563 etc. Getrouwd met ***Barbara Dirks,*** overleden 27 Feb. 1604. Kinderen: ***Catharina Gerrits Sas,*** overleden 21 Oct. 1608. (Wapen in de helft een boom); ***Anna Gerrits Sas' dochter*** trouwt ***David Robaert,*** burgemeester en schepen te Nieuwpoort; ***Marrigje Gerrit Sas' dochter*** trouwt ***Gerrit Bastiaans,*** burgemeester en schepen te Nieuwpoort; ***Adriaan Gerrits Sas,*** volgt IV; en ***Cornelis Gerrits Sas,*** volgt **IVb.**

IV. ***Adriaan Gerrits*** Sas, geboren 1565, overleden voor 26 Jan. 1633. Hoofdman van het schippersgilde, burgemeester, schepen en substituut-schout van ,Nieuwpoort, trouwt: a. ***Allaertje Herberts,*** dochter van ***Herbert Adriaans.*** samureusschipper te Kuilenburg; b. 11 Nov. 1629, ***Margrietha Bastiaans de Haas,*** weduwe ***Cornelis Melauren.*** Kinderen alleen dochters, n.l.: ***Janneke Adriaans Sas,*** trouwt 20 Juli 1624 ***Peter Justie Backerus,*** predikant te Hoog-Blokland en jonge man van Leiden: ***Barbara Adriaans Sas*** trouwt ***31*** Maart 1629 ***Joris Niepoort,*** baljuw van Zouteveen en secretaris van Kethel, jonggezel van Schiedam:); ***Cathelina Adriaans Sas*** trouwt ***Jan Hendriks Crackouw*** [2]) te Rotterdam (zie bijschrift bij acte van 21 Mei 1633 15 Jan. 1644).

IVb. ***Cornelis Gerrits Sas,*** geboren ± 1570, schipper, is Remonstrant, trouwt ***Anna Jacobs,*** begraven 8 December 1624, dochter van ***Jacob Pietersz.,*** schepen en kerkmeester te Nieuwpoort, en ***Marrigje Foppen.***

[1]) Zie voor nadere gegevens over het echtpaar Nieupoort-Sas' Ned. Leeuw LVI(1938), kol. 225 (Familie-aanteekeningen van het geslacht Nieupoort) . Red.

[2]) Zie nader over deze alliantie van Crackouw-Sas Ned. Leeuw LVIII (1940), kol. 236 (van Griethuysen). Red.

13 Aug. 1596 koopt Cornelis Sas een huis in de Oostwaartsehe Steenstraat aan de Zuidzijde.

17 Juli 1609 Heilige Geestmeesters tegen Cornelis Gerrits Sas eisch van f 100.— welke wijlen Trijntje Gerrit Sas, gedaagdes zuster den armen gegeven heeft, medebroer en zuster, Adriaan Gerrit Sas en David Robaert man van Anna Gerrit Sas.

20 Feb. 1625 voor David Robaert en Hendrik Hendriks Kok, schepenen, Marritgen Foppen, weduwe Jacob Pieters zaliger, geassisteerd met Fop Jacobs, haar zoon, en Pieter Jacobs, Cornelis Jacobs en Tijs Gosens, man van Neeltje Jacobs, Gerrit Cornelis Sas en Lijsgen Cornelis geassisteerd met oom Fop Jacobs en Dirk Cornelis Sas, kinderen en erfgenamen van Anna Jacobs en voor Adriaan Jacobs en Belten Jacobs uitlandig broers transporteeren.

5 Mei 1639 Cornelis Gerrit Sas in het oudemannehuis te Schoonhoven en zoon Gerrit Comelis Sas transporteeren een huis aan de Oostzijde van de buitenhaven.

Vb. ***Gerrit Cornelis Sas,*** schipper en hoepkoopman, borger te Nieuwpoort, trouwt 17 April 1627 te Nieuwpoort ***Fenneke Hendriks,*** jongedochter van Deventer,

20 Januari 1631 Gerrit Cornelis Sas is 580 gulden schuldig aan Arend Arens Kalckman, schipper te Delfshaven wegens koop van een damloopersschuit compareeren mede Fop Jacobs en Hendrik Willems Eck te Delft; Lijsbert Comelis Sas en Fop Jaeobs, haar oom en voogd zijn borgen.

17 Oct. 1635 testament van Gerrit Comelis Sas. Hij is toen diaken der Remonstrantsche gemeente en maakt o.a. Geertje Franken, jongedochter te Delft f 100.—.

17 April 1636 Gerrit Cornelis Sas, schipper en borger, schuldig wegens koop hoepen en zal betalen met het erfdeel van zijn zuster.

Zie verder Nederland's Patriciaat 1924 Gerrit Cornelis Sas.

Uit 11 ***Adriaan Adriaans Rib is*** ook gesproten:

IIIb. ***Klaas Adriaans Rib,*** burgemeester 1591, 94, 97 en 98; schepen 1599, 1600 en 1601 o.a., getsouwd met ***Marritgen Thonis.*** Hij is begraven 4 Mei 1603, 4e graf C/A/R wapen de helft een boom, de andere helft een bijl, zie ook wapen van Catharina Sas in 1608 begraven.

13 Mei 1597 Claas Adriaan Rib en Maritgen Thonis maken een testament op elkaar. 15 Nov. 1599 erfgenamen van Cornelis Adriaans Kruik zaliger hierbij vermeld Klaas Adriaans Rib als zijn broeder en Klara Adriaans des Cornelis Adriaans nagelaten weduwe.

24 October 1611 Maritge Thonis, weduwe Claas Adriaans Rib verklaart dat de bierstekerij in haar voorkelder haar schoonzoon Dirk Jansz Hola alleen aangaat. 13 April 1612 Adriaan Claasz. Rib burger te Schoonhoven.

10 Januari 1613 Marritgen Klaas Adriaans weduwe borge voor Gerrit Klaasz. Sas, haar zoon.

21 Sept. 1614 Dirk Jansz. Hola in het bestuur van het schippersgilde.

Dirks Jansz. Hola burgemeester en schepen te Nieuwpoort had 3 zoons, zie acte van 26 Feb. 1642, Thonis en Abram Dirks Hola zoons en erfgenamen van Dirk Jansz. Hola en Grietje Claas Rib transporteeren broer Klaaa Dirks Hola.

Abram Dirks Hola is overleden 17 April 1653. De beide anderen trouwen en gaan naar Schoonhoven.

Uit 11 ***Adriaan Adriaans Rib*** is ook gesproten:

IIIc. ***Cornelis Adriaans Kruijck*** getrouwt met ***Clara Adriaans.***

15 Dee. 1581 de weduwe Gerrit Sas en Cornelis Adriaans bloedvoogd van de weeskinderen van Sas.

23 Feb. 1582 Jan Jacobs Cuijck te Gelkenes verklaart schuldig

te wezen aan Barbara Gerrit Sas en Cornelis Adriaans, bloedvoogd der weeskinderen van Sas f 60.—.

1 Juli 1589 Clara Ariëns weduwe wijlen Cornelis Ariëns en Barbara weduwe Gerrit Ariëns en **kinderen geteeld** bij Gerrit Ariëns als erfgenamen van haar zalige man te leveren een rentebrief van f 100.— op Matthijs Hendriks in Graafland d.d. 12 **Juni** 1572. Clara Cornelis Adriaans weduwe **antwoord:** Zij gaat naar huis tot Scoonhoven en zal de copy leveren.

28 Juni 1599 Jacob Gors, man van Lijsgen **Jam etc.** alle erfgenamen van Clara Adriaans, haar beste moeder, weduwe Cornelis Adriaans Cruickjen en Claas Adriaans **Rib, broeder** van **Cornelis Adriaans enz.**

Hieruit blijkt dat de stamvader Adriaan Gielisz. stamvader was van geslachten van verschillende naam. Opmerkelijk is, dat alle kinderen die den voornaam Gerrit droegen, ook den toenaam Sas kregen. Ook David Robaert liet een zoon Gerrit Sas begraven, zooals blijkt uit het grafboek:

„2 November 1598 Woensdag 's morgens tusschen 5 en 6 *uur* is Gerrit Sas David Robaerts zoon dezer wereld overleden en den 3e der zelfden maand in der kerk begraven: Ter begrafenis overluit."

Ook wijzen de overeenkomsten in de wapens op het graf van Trijn Gerrits Sas, 21 Oct. 1608 overleden, en het wapen op het graf van Claas Adriaans Rib op afkomst uit één stam. Nederland's Patriciaat vermeldt echter een ander wapen.

J. D. JORDAAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Banningh,

Gevraagd de voorouders van:

Grietje Banningh, tr. Sept. 1632 *Jan von Collen.*

Id. van: ,

Johanna Dirks Banningh, geb. Wormerveer, † in 1836; zij tr. ald. 16 Aug. 1772 *Pieter Remmerts Laan,* aeb. in 1751, † ald. 15 Juni 1774.

Id. van:

Johanna Aleida Banningh, vr. v. *Dr. Paulus Bernard;* zij waren de ouders van *Gerharda Bartina Bernard,* ged. Vollenhove 11 Dec. 1757, gehuwd met *Mr. Egbert Westenberg,* ged. Zwolle 23 Juli 1764, schout van Vollenhove, † ald. 9 Nov. 1802.

Groenlo, „Banninghof". F. J. H. WEYN BANNINGH.

Beugholt,

Een handschrift vermeldt o.a.: *Gerrit Beugholt,* geb. 13 Sept. 1644, † 2 Juli 1720, tr. 14 Mei 1679 *Jenneken du Feu,* geb. 1644, † 14 Mei 1685. Uit dit huw.: *Lodewijk, geb. 15* April 1680 enz. en *Margaretha Gerhardina,* geb. 13 Mei 1685. Gebleken is, dat deze kinderen te Breda werden gedoopt, doch over de ouders werd aldaar verder niets gevonden, zelfs niet het begraven der moeder, die in het kraambed overleden moet zijn. Ook te Brielle, waar deze familie later voorkomt, te Hulst, waar een *Jean Beugholt* in 1675 en 1676 burgemeester was, en. in de fichescollectie van de Bibl. Wall. werd te vergeefs gezocht. Wie kan over dit echtpaar nadere gegevens verstrekken, althans aanwijzingen geven, in welke plaats verdere nasporingen waren te doen?

's-Gravenhage. MR. F. DANIELS.

van **Beyeren,** Bergen en Henegouwen.

Over geheel het oude gewest Holland is een zonderlinge, samengestelde familienaam verspreid, waarover bij mijn weten

geen litteratuur bestaat, n.l. de naam *van Beyeren, Bergen en Henegouwen,* met verbastering: *Beyersbergen v. H., v. B. B. in Henegouwen* enz. Vrage wat is de oorsprong van dezen naam en sinds wanneer komt deze voor? Aanzienlijke personen, die dezen naam droegen, zijn mij niet bekend, een wapen evenmin. Alle inlichtingen in dit orgaan daarover zijn mij welkom.

Leiden. BIJLEVELD.

de Bruyn. (LXIII, 32). *Cornelis de Bruyn,* predikant te Veenendaal tot 1722, te Amersfoort tot 1739, daarna te Haarlem, † Haarlem 19 Nov,. 1740, tr. *Elisabeth van Oosten,* † Haarlem 23 April 1762, dr. van *Gerrit* en *Anna Catharina Luyken (Gerardsdr. ex Catharina Borghorst).* Uit dit huwelijk: *Mr. Gerrit Willem van Oosten de Bruyn,* geb. Amersfoort 17 Oct. 1727, † h. Randenbroek, Amersfoort 16 Juli 1796, begr. Haarlem Gr. Kerk 21 Juli, tr. Haarlem 21 Mei 1754 *Maria Croon,* ged.. Haarlem 19 Juni 1729, begr. aldaar Gr. Kerk Nov. 1799, dr. van *Jan* en *Geertruyd de Pauw.* Het vorenstaande is ontleend aan het Geslachtsregister van de Familie Enschedé (Uitg. 1914) bijlage IV.

Uit de ondertrouwacte van Cornelius de Bruyn en Elisabeth van Oosten (Amsterdam 12 Juni 1725) blijkt dat beiden geboren waren te Amsterdam, dat beider ouders reeds overleden waren en dat de bruidegom 34 jr. en de bruid 28 jr. oud was. Verder onderzoek te Amsterdam zal ongetwijfeld licht kunnen geven omtrent de voorouders van Cornelius de Bruyn.

Over Mr. Gerrit Willem van Oosten de Bruyn zie men Dr. G. H, Kurtz „Haarlemsche stadshistorieschrijvers uit de 18de eeuw" in Jaarboek Ver. Haerlem 1940.

Amstelveen. JHR. MR. C. 'C. VAN VALKENBURG.

Ditzel. (LXI, 87; LXIII, 126). De lezer zal bemerkt hebben, dat *Henricus Ditzel 27* Febr. 1923 geboren is *en* niet 1823, zooals het drukfoutenduiveltje wilde,

Misschien kan het nog van belang zijn voor den steller van de vraag Ditzel te weten, dat er te Deventer eene familie *Ditzel-Kleinbussink* woont,

Groenlo, „Banninghof". F. J. H. WEYN BANNINGH.

Hocke.

Voor notaris de Graaf te Brielle wordt op 4 Maart 1752 een acte gepasseerd door *Barend Hakke,* 'burgemeester te Brouwershaven en *Jacob Hokke* wonende in dese stede (Brielle) beyde in qual. als executeuren van de testamente en voogden over de minderjarige erfgenamen, onder beneficie van inventaris, van wyle den Heere *Jan Hokke,* in syn leven secretaris der stede Brouwershaven etc. .. Genoemde Jacob testeert 30 Dec. d.a.v. voor denzelfden notaris als Jacob Jacobse Hocke. Welke familierelatie bestond tusschen Barend, Jacob en Jan voornoemd? Welke zijn de 8 kwartieren van Jacob Jacobse Hocke?

Rotterdam!. J. H. BRAKKE.

Hoitink. (LXIII, 113 e.v.). Is het den heer A. W. Hoitink bekend, dat er te Groenlo en te Meddeho, gem. Winterswijk, verschillende families *Hoytink (Huitink)* leven, die kennelijk tot hetzelfde geslacht behooren?

Groenlo, „Banninghof". F. J. H. WEYN BANNINGH.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

No. 12 **LXIIIe jaargang.** **DECEMBER 1945-1946**

Voor aankondiging **bijeenkomst Groep Zuid-Holland op 6 Januari 1947** zie omslag pag. 4 onder Maandelijksche Bijeenkomsten.

BESTUURSBERICI-ITEN.

Nieuwe Leden:

W. J. A. ARNTZ . . . . . *Nijmegen.*
Groesbeekscheweg 6.

C. MOLENAAR . . . . . *Koog a/d Zaan.*
Mariastraat 8.

H. J. Baron VAN NAGELL . . . . . *Amsterdam-Z.*
Michel Angelostraat 91.

MR. J. C. VAN SANDICK . . . . . *Eindhoven.*
Ruusbroeclaan 26.

Adreswijzigingen:

F. A. BREKELMANS . . . . . *Nijmegen.*
Borneostraat 7.

MR. H. J. F. OETGENS VAN WAVEREN
PANCRAS CLIFFORD *Groenlo.*
Hôtel „De Pelikaan".

MR. H. L. HOMMES . . . . . *'s-Gravenhage.*
Statenlaan 98.

W. VAN LELYVELD VAN CINGELSHOUCK *Doorwerth-Heelsum.*
Huize Mooiland.

MR. M. F. F. A. DE NERÉE TOT BABBERICH. *'s-Gravenhage.*
Waalsdorperweg 209.

E. PELINCK . . . . . *Doorn.*
Parklaan 3.

A. L. VAN SCHELVEN . . . . . *Rotterdam.*
p/a de Arend, Schiekade 98a.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Belonje, J. Ter Coulster. Wormerveer 1946. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Beelonje, J. Julius Caesar Macett, een Piëmonteesch edelman, bmhardhouder te Bolsward, 1586-1622. [Z.pl. 1943]. Overdr. uit „Meded. van het Ned. Hist. Inst. te Rome", 3e rks., III. ***(Geschenk van den Schrijver).***

The genealogy of the van der Poel and Hiddingh families, of the Cape of Good Hope: and the familyhistory of the Anthing of Liesching families enz. [Brighton 1891]. ***(Geschenk van Mr. L. van der Poel Hiddingh).***

Huber, F. G. A. Het Nederlandsche geslacht Huber. [Z.pl.] 1944. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Kley, K. van der. Het Drentse Volkskarakter. Heiloo [z.j.,]. Eigen land en volk. ***(Geschenk van Mr. L. van der Poel Hiddingh).***

[Kretschmar, F. G. L. 0. van]. Genealogie van het geslacht van Kretschmar. [Z.pl. 1946]. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Maris van Sandelingenambacht, J. C. Een honderdtal Nederlandsche families. Een historische, genealogische en biografische studie over de kwartieren van Mr. Dr. C. W. Maris. Nijmegen 1946. ***(Recensie-exemplaar).***

Meyer, A. F. W. Lunsingh. De rechtspositie van de eigenerfden in Drenthe. Assen 1934. Van Gorcum's Hist. Bibl., VII. ***(Geschenk van Mr. L. van der Poel Hiddingh).***

[Nuyens, F. J. C. J.] Twee eeuwen medische traditie. Een stukje familiegeschiedenis. Aanteekeningen verzameld bij gelegenheid van het veertig-jarig artsjubileum van W. J. F. Nuyens. [Maastricht 1945]. ***(Geschenk van den Schrijver).***

Het Genootschap heeft op de veiling van de bibliotheek van den Heer J. C. P. W. A. Steenkamp, gehouden bij Van Stockum's Antiquariaat, de navolgende boeken gekocht:

Autobiog.raphie van Ellazar Kann te 's-Gravenhage. ['s-Gravenhage z.j.].

[Boere, Th. A.]. Les officiers refugiés en service hollandais 1686-1688. [Breda 1928]. Blauwdr.

Brinkmann, H. Alte und neue Zeitrechnung. Unterhaltsame Kalenderkunde f. jedermann, Datumschlüssel f. den Sippenforscher. Görlitz 1939. Sippenbiicherei, XIV.

De doorlughtige weereld, voorstellende een zeer nette genealogische, historische en politische beschrijvingh aller tegenwoordig levende keyseren. koningen .... des geheelen aerdbodems, enz. Vert. door S. de Vries. Amsterdam 1700. dl. II.

Engelenburg, F. V. Engelenburg, geschiedenis van de familie. Pretoria 1925.

[Melchior, S. W.]. Geslachtslijst der familie Melchior. [Met: Aanvullingen]. Amersfoort 1930.

Prins, P. C. Bloys van Treslong. Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden betreffende Europeanen op Java. Batavia 1934-1939. 4 dln.

Ridder, J. G. de, H. A. de Reiger. Het geslacht de Reiger en daarmee verwante families. Met een inl. van J. A. Veraart. [Amersfoort 1938].

Swaen, A. E. H. Nederlandsche geslachtsnamen. Zutphen 1942.

[Wapenkaart der] landen en heerlijkheden Bewesterschelde [en] Beoosterschelde. [Z.pl. z. j.].

Wijnaendts van Resandt, W. De *gezag*hebbers der Oost-Indische-Compagnie op hare buiten-comptoiren in Azië. Amsterdam 1944. Geneal. bibl., 11.

Nogmaals: De Nederlandsche Adel,

door MR. M. F. F. A. DE NERÉE TOT BABBERICH.

In een vorig nummer (LXIIIe jg., kol. 83 e.v.) heb ik eenige regels gewijd aan bovenstaand onderwerp, Nu de adel in parlementaire kringen eenige aandacht heeft getrokken, schijnt het juist een korte mededeeling daaraan toe te voegen. Bestuurlijk valt de Hooge Raad *van* Adel thans onder de zorgen van den Minister van Binnenlandsche Zaken: in de Begrooting voor de jaren 1946 en 1947 waren terzake de volgende bedragen geraamd:

	1947	1946
Personeelsuitgaven	**25.780,—**	**25.847,—**
a. bezoldiging van personeel' in vasten dienst	*7.091,—*	*6.973,—*
secretaris van den Hoogen Raad van Adel (referendaris)	5.000,—	5.000,—
schrijfster late klasse	2.091,--	1.973,-
b. belooning van personeel in tijdelijk of lus dienstverband, van personeel op arbeidscontract en van hulppersoneel	*18.689,—*	*18.874,—*
Materieele behoeften en overige uitgaven	**6.000,—**	**6.050,—**
a. bureelkosten	*3.850,—*	*3.850,—*
bureaubehoeften	1.000,—	1.000,—
drukwerk	500,—	500,-
bindwerk	300,—	300,—
boeken en tijdschriften	750,—	750,—
verwarming, verlichting en water	500,-	500,--
telefoonkosten, telegrammen	800,—	800,—
b. verzending van dienststukken	*300,—*	*300,—*
c. reiskosten	*1.250,—*	*900,—*
d. overige uitgaven	*600,—*	*1.000,—*
Pensioenen e.d.	1.000,—	1.000,—

De geraamde bedragen zijn tegen vroeger iets hooger; door den Minister werd dit in de Memorie van Toelichting op de Begrooting 1946 gemotiveerd met de mededeeling dat er zeer uitgebreide werkzaamheden (onderzoek samengestelde geslachtsnamen enz.) te verrichten waren,

Het geheel gaf de Kamer aanleiding tot het maken van de navolgende opmerkingen:

„Enkele leden waren van meening, dat de voor deze afdeeling bestemde gelden ten laste van het particuliere initiatief behoorden te worden gebracht; versobering schijnt hier juist en schrapping van den post (artt. 78, 79 en 80) dient overwogen.

Andere leden wilden zoover niet gaan; wel informeerden zij naar de taak, de „uitgebreide" werkzaamheden, waarvan de Memorie van Toelichting (begrooting 1946, ad art. 85) spreekt, de bezetting van het college en de dienstdoende ambtenaren.

Bepaaldelijk onjuist zou men het vinden, wanneer in de toekomst, gelijk vroeger, nog *adelsverheffingen* zouden plaats vinden op grond van het feit, dat voorouders in de 17de of 18de eeuw gedurende een zekere periode tot de vroedschap eener stemhebbende stad hebben behoord. [1]). Voorts had men groote bezwaren tegen een verdere uitbreiding van den Nederlandschen adel door *inlijving* van adellijke geslachten van Duitsche herkomst. Veeleer zou men het toejuichen, wanneer bij voorbeeld ter gelegeneid van het komende gouden Regeeringsjubileum van Hare Majesteit de Koningin een aantal *verdienstelijke* Nederlandsche personen en een aantal Nederlandsche geslachten, wier verdiensten *in de laatste vijftig jaar* door een ieder erkend worden, in den adel worden opgenomen. Omtrent een en ander zouden de hier aan net woord zijnde leden gaarne de meening van de Regeering vernemen.

Eenige leden wezen er voorts op, dat de Minister maanden geleden in de Memorie van Antwoord nopens het inmiddels tot wet verheven ontwerp Zuivering Ridderorden aan de Kamer heeft medegedeeld, dat er een regeling rot zuivering van den adel in voorbereiding was. Tot heden werd daaromtrent niets vernomen. Ligt zulks misschien aan gebrek aan activiteit bij den Hoogen Raad van Adel, wiens advies wel zal zijn ingewonnen? Men drong op spoedige afdoening ook dezer zuivering aan.

Door of vanwege den Hoogen Raad van Adel heeft er een onderzoek plaats gevonden naar de zoogenoemde dubbele namen. Een dergelijk onderzoek werd op zich zelf met afgekeurd; men liet daarbij in het midden of zulks diende te geschieden door een Overheidscollege, dan wel door van Kijkswege gesubsidieerde particulieren of particuliere organisaties, zooals het Centraal Bureau voor Genealogie, waarvoor in de Begooting van Hoofdstuk VI een bedrag van ƒ 15.000 als subsidie is uitgetrokken. In dit verband zou men gaarne vernemen, of en welke de resultaten van de ingestelde enquëte zijn, en voorts wat de Regeering van zins is te doen tegen de vele tienduizenden personen in Nederland, die ten onrechte, en zonder het er voor verschuldigde bedrag aan leges betaald te hebben, dubbele namen voeren."

Naar aanleiding van de in deze opmerkingen ter sprake gebrachte zuivering van den adel, zij verwezen naar de in de Kamerstukken gemaakte opmerkingen bij de behandeling van het wetsontwerp Zuivering van de Nederlandsche ridderorden. De Kamer had toen doen opmerken:

„Nu er een wetsontwerp in behandeling komt met betrekking tot de zuivering van de Nederlandsche ridderorden, vermeld in artikel 68 der Grondwet, trok het de aandacht, dat er op het gebied van de zuivering van den Nederlandschen adel, vermeld in artikel 67 der Grondwet, nog geen maatregelen zijn genomen, dan wel voorgesteld.

In het midden gelaten, welke beteekenis aan erfelijke onderscheidingen in tegenstelling tot de persoonlijke moet worden toegekend, en onder vaststelling van het feit, dat aan den Nederlandschen adel sedert 1848 geen staatkundige rechten meer toekomen, behoort toch de opmerking te worden gemaakt, dat, zoolang erfelijke onderscheidingen krachtens de Grondwet bestaan en verleend kunnen worden, er alleszins reden voor is ook op dit terrein — waar noodig — tot zuivering over te gaan. Gemakkelijk laat zich immers de stelling verdedigen, dat niet alleen de persoonlijke leden der Nederlandsche ridderorden, maar ook de leden van den erfelijken Nederlandschen adel in geval van ontrouw aan de Koningin of aan de zaak van het Koninkrijk van de aan hun geslacht verleende adelsgunst vervallen behooren te worden verklaard. Men meende te weten, dat in de vorige eeuw schrapping van een lid van den Nederlandschen adel van de adelslijsten op grond van een onteerend vonnis was voorgekomen, welke schrapping ook voor de na het plegen van het misdrijf geboren afstammelingen van den betrokkene gevolgen heeft gehad.

Men zou het op prijs stellen ter zake nader te worden ingelicht en met name te vernemen of er te dezen reeds plannen bij de Regeering bestaan, dan wel een onderzoek van deze aangelegenheid bij het betrokken Departement aanhangig is.

Al bestaat er tusschen de bovengenoemde artikelen der Grondwet ook in zooverre verschil, dat ten aanzien van de

---

1) Hierbij zij opgemerkt, dat een dergelijke handelwijze in zooverre onbillijk is, dat katholieke geslachten practisch nimmer verheven zouden kunnen worden, omdat dezulke geen lid konden zijn van de vroedschap eener stemhebbende stad.

ridderorden regeling bij de wet is voorgeschreven, terwijl ten opzichte van den adel regelingen kunnen worden getroffen bij Koninklijk besluit, meende men toch gerechtigd te zijn, naar aanleiding van het onderhavige ontwerp van wet de aandacht der Regeering op deze aangelegenheid te vestigen. De personen, die een Koninklijke onderscheiding bezitten, hetzij in den vorm van een ridderorde, hetzij als erfelijk lid van den Nederlandschen adel, mogen in het algemeen geacht worden door ontwikkeling en afkomst in het bijzonder op de hoogte te zijn van wat eer en plicht tegenover Vorstin en vaderland van den Staatsburger vorderen: in geval van ontrouw aan de Koningin of aan de zaak van het Koninkrijk is er voor beide groepen gelijkelijk aanleiding tot het treffen van maatregelen. Met name ten aanzien van den erfelijken Nederlandschen adel is er wel geen krassere overtreding van het oude adagium „noblesse oblige" dan landverraad denkbaar".

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft daarop der Kamer laten weten, dat een met de zuivering van den adel verband houdend ontwerp van wet — in den vorm eener aanvulling van het Wetboek van Strafrecht — in een vergevorderden staat van voorbereiding verkeerde. Daarop bleef deze aangelegenheid rusten, totdat naar aanleiding van de indiening der begrooting men in den bovenaangegeven zin op deze zaak terugkwam.

De Regeering heeft tenslotte bij wege van een door den Minister van Binnenlandsche Zaken onderteekende Memorie gemeend de weergegeven principieele opmerkingen als volgt te moeten beantwoorden:

„De vraag of en in hoeverre aanleiding bestaat de taak van den Hoogen Raad van Adel door een particuliere instantie te doen overnemen, is niet in overweging. Dit College is belast met de behandeling van alle adelszaken, met het vaststellen van de wapens der publiekrechtelijke lichamen, met het adviseeren in hoogste ressort omtrent de verzoeken om naamsverandering en met het onderzoek naar de rechtmatigheid der gevoerd wordende samengestelde geslachtsnamen.

De Raad bestaat uit een voorzitter en vier leden — allen onbezoldigd — bijgestaan door een secretaris, een arbeidscontractante in den rang van adjunct-commies, een schrijfster le klasse en een arbeidscontractant in den rang van schrijver 2de klasse. Bij deze samenstelling wordt het uitgetrokken bedrag voor personeelsuitgaven ad *f* 25.780 niet besteed. Dit bedrag zal bij nota van wijziging worden verlaagd.

De vraag of het verantwoord is nog adelsverheffingen te doen plaats vinden op grond van de in het Voorloopig Verslag bedoelde omstandigheden, heeft de ondergeteekende om advies voorgelegd aan den Hoogen Raad van Adel. In dit stadium meent hij zich te mogen onthouden van het uitspreken van een oordeel.

Dat het wetsontwerp in zake de zuivering van den adel de Kamer nog niet heeft bereikt, hetgeen de ondergeteekende zeer betreurt, vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat de ondergeteekende ter zake van een belangrijk onderdeel op een onverwachte moeilijkheid gestuit is; dit noopte tot nader overleg. Deze aangelegenheid blijft echter zijn volle aandacht houden.

Het onderzoek naar de dubbele geslachtsnamen heeft uitgewezen, dat in Nederland pl.m. 4850 dubbele geslachtsnamen voorkomen, welke gedragen worden door in totaal pl.m. 41 .OOO personen. Ten aanzien van pl.m. 1400 dier namen

is inmiddels komen vast te staan, dat zij rechtmatig worden gedragen door pl.m. 7500 personen.

Ten aanzien van 113 der overige dubbele geslachtsnamen, gedragen door 1350 personen, is door den Hoogen Raad van Adel tot rectificatie geadviseerd. In een tachtigtal gevallen is door de betrokken rechtbank te dezen een beslissing genomen. Met het onderzoek naar de rechtmatigheid, dat veel tijd vergt, en de rectificatie op grond van de resultaten daarvan wordt regelmatig voortgegaan.

De ondergeteekende zal zich t.z.t. nader beraden over de vraag, in hoever het verantwoord en doelmatig is tegen hen die een geslachtsnaam voeren, afwijkende van die, voorkomende in de registers van den burgerlijken stand, maatregelen te treffen."

Met de mededeeling van het bovenstaande meen ik een nuttige aanvulling gegeven te hebben op mijn eerder genoemd artikel in deze periodiek.

De oudste generaties van het geslacht van der Burch,

door J. P. DE MAN.

In Nederland's Adelsboek 1912 en 1940 vindt men de genealogie van den adellijken tak van dit bekende geslacht. De stamreeks van de oudste negen generaties bleef ongewijzigd en is waarschijnlijk ontleend aan de uitgebreide genealogie van der Burgh, die men vinden kan bij Ferwerda.

Bij nasporingen in de registers van de Hollandsche Leenkamer op het Rijksarchief te 's-Gravenhage kwam schrijver dezes tot de gevolgtrekking, dat de oudste vier generaties en meer in het bijzonder de aansluiting van Simon (IV) aan Adam of Aem (V) hoogst twijfelachtig, zoo niet onmogeliik was, doch destijds waren zijn gegevens nog te vaag om reeds vóór het verschijnen van jaargang 1940 de redactie van het Adelsboek ter zake in te lichten. Mij was namelijk gebleken, dat Simon als leenvolgster een dochter naliet, die gehuwd was met zekeren Jacob Jansz. en die nakomelingen had, die zich van der Burch gingen noemen, doch hieronder niet Adam of zijn nakomelingen.

De oorlogsjaren werkten niet mede en verder onderzoek bleef dan ook achterwege tot ik onlangs inzage nam van eenige registers uit het Nassau-Domeinarchief, mede aanwezig op het Algemeen Rijksarchief, en wel de Nos. 6524 en 6525, waarin men acten vindt, die bijzonder de aandacht trekken inzake de genealogie van der Burch.

Nu mag het wel een bekend feit geacht worden, dat men bij het nagaan van vroeger gedrukte geslachtslijsten steeds voorzichtig moet zijn bij het afgaan op den familienaam, tenzij generatie vóór, generatie na, aantoonbaar is, dat de naamvoerders werkelijk in- mansstam afkomen van hun voorgangers-naamgenooten. Zoo bleek dit ook nu weer noodig en het is dan ook aan zeer gerechten twijfel onderhevig, dat Simon van der Burch, begraven Delft na 1390, de vader zou zijn van Adam van der Burch, als No. V vermeld in de vermelde genealogie.

Het verband tusschen de generatie V en de latere blijkt juist, strijdt althans niet met de gevonden acten. Het onderzoek voert echter op een anderen stamvader.

Merkwaardig is wel dat deze latere van der Burch's in den 14en en 15en eeuw in origineele acten *steeds* onder patronymen verschijnen en eerst omstreeks 1550 voorkomen

als van der Borch, van der Rorcht, van Bourich en later geregeld als van der Burch.

Dit feit maakt het gewenscht de oudere generaties te toetsen aan nog bestaande bronnen en niet alleen te steunen op vroegere geslachtslijsten, zelfs wanneer deze zijn samengesteld door hoogst verdienstelijke genealogen, die echter niet konden beschikken over het heden ten dage geordende en toegankelijke archiefmateriaal.

Al spoedig bleek, dat, de als No. V vermelde, Adam van der Burch, gehuwd met N. N. van Brakel, niet de zoon was van Symon van der Burch (IV) maar tot vader had een zekeren Claes Tou of Toude.

In 1392 toch, op den Vrydach n.a O.L.V.-dach Purificatio (zie Bijlagen No. 1) beleent Willem (Wilhelma) van der Wateringe, de vrouw van Heer Gerrit van Egmond, *Adam Claes Toudenzoon* en diens nakomelingen met vier morgen land en anderhalf hont, die voorheen zekere Stapel Willem Comanszone van Albert van der Wateringe te leen had gehouden en welk perceel door Jan Moens Stapelszoon aan de leenvrouwe was opgedragen.

De acte bevat de bepaling, dat Adam het land deelbaar mag maken onder zijn twee oudste zonen, waarbij een ieder hunner de helft zal ontvangen. Stierven deze kinderen zonder wettige nazaten dan zal het leen op de jongere kinderen versterven, met voorrang voor zoons.

Na het optreden van een nieuwe leenvrouwe voor de Wateringe wordt *Adam Claesz.* opnieuw beleend met de helft van genoemd leen op 20 October 1431, in welke leenacte *Heyndrich Adamsz.* als getuige optreedt, die vermoedelijk reeds de andere helft in leen bezat, welke deze later moet hebben overgedragen aan eenen Arlewijn Vranckensz.

In elk geval bezit *Adam Heyndricksz. opf Wout* in 1440 één helft, waarmede hij in dat jaar wordt beleend door Willem, Heer van Naeldwyck en diens vrouw Willem van Egmond en van de Wateringe als vrouwe van de Wateringe. Tot 1506 vinden wij geen nieuwe beleeningen tot op 17 Maart 1506 een zekere *Heynrick Aemsz.* verschijnt en beleening vraagt met genoemde helft, hetgeen blijkbaar geschiedde, want dit leen wordt A° 1531 gesteld ten name van *Jan Heyndrich Aemszoon opt Wout,* waarna deze A° 1540 het genoemde goed overdraagt ten behoeve van Vranck Jacop Cornelisz. (zie *Bijlagen: No. 1.)*

Een en ander geeft o.i. het recht om het navolgende fragment als zeer aannemelijk te beschouwen:

1. *Adam Claes Toudenszoon,* 1392-1431, dood voor 1440.

II. *Heyndrick Aemsz. (Adamsz.),* dood vóór 1440.

III. *Aem (Adam) Heyndricksz. opt Wouf,* beleend 1440, dood voor 17 Maart 1506.

IV. *Heyndrick Aemsz.,* beleend 17 Maart 1506, dood in 1531.

V. *Jan Heyndrick Aemsz. opt Wouf,* beleend 1531, transporteert zijn leen 1540.

Ik meen reeds nu de aandacht te moeten vestigen op de jaren 1506 en 1531, dit in verband met den sterfdatum van Adam Hendriksz. van der Burch op 3 September 1505 en dien van Henrick Adamsz., namelijk November 1531, vermeld in het Adelsboek.

Er is echter meer:

In hetzelfde register van het Nassau-Domeinarchief vinden wij op folio 336 een beleening gegeven door dezelfde Willem

van de Wateringe, jonckvrouwe van Egmond, ten behoeve van haar bastaardbroeder Gerrit (door wijlen Aelbrecht van de Wateringe, haar vader, verwekt bij Geertruyt Gerrit Blootendochter) A° 1389.

Het bedoelde leen, de helft van Elsgeesterweer binnen het Ambacht van de Wateringe, bleef onder Gerrit's nakomelingen tot 1448, waarna de leengriffier neerschrijft, dat hem onbekend is wat er met het leen geschiedde, doch dat dit nu in drie deelen is gesplitst, waarvan *Adam Heynricksz. opt Wouf zes* morgen anderhalf hont heeft en zekere *Pieter Touwe* en *diens broeder* de resteerende helft kregen.

Het gedeelte van Adam Heynricksz. werd 17 Maart 1506 verzocht door Mr. Dirck Aemsz., zijnde het hem aanbestorven door het overlijden van Aem Heynricksz. zijn vader, waarna Mr. Dirck dan ook wordt beleend. Hij sterft blijkbaar ongehuwd, waarna *Jan Aemsz.* en *Joost Aemsz.* ieder ½ van het leen kregen.

Jan Aemsz. werd daarmede beleend op 22 Januari 1533, waarna dit gedeelte 1 September 1539 op Jan's zoon *Thou Jan Aemsz.* kwam en na diens kinderloos overlijden werd 28 Mei 1561 beleend Thou's zuster *Fransgen Jan Aemsz. dochter* gehuwd met *Cornelis van Aecken.*

De resteerende 3 morgen die aan Joost Aemsz. hadden behoord werden in 1570 verzocht door *Sasbout Beuckelszoon van der Borch,* wonende te Delft, die aanspraak maakte nu *zijn oom Mr. Joost Aemsz. van der Borch,* in leven raedtordinaris in de Cancelarye van Brabant, kinderloos was overleden. Inderdaad werd Sasbout 26 October 1570 beleend, maar 12 Juli 1571 verzocht Vrederick Ottensz. te Delft, als gemachtigde van Mr. Joost's weduwe jonkvrouwe *Maria Duysf van Voorhouf* op grond van Mr. Joost's testament, het genoemde leen, dat haar dan ook werd toegewezen en dat van haar verstierf op Claes Adriaensz. (van Adrichiem?), die het overdraagt in 1588, waarna Mechtelt Adriaensdr. van Adricom er 17 Augustus van dat jaar mede wordt beleend.

Het zoo juist vermelde stelt ons in staat tot opbouw van het navolgend fragment:

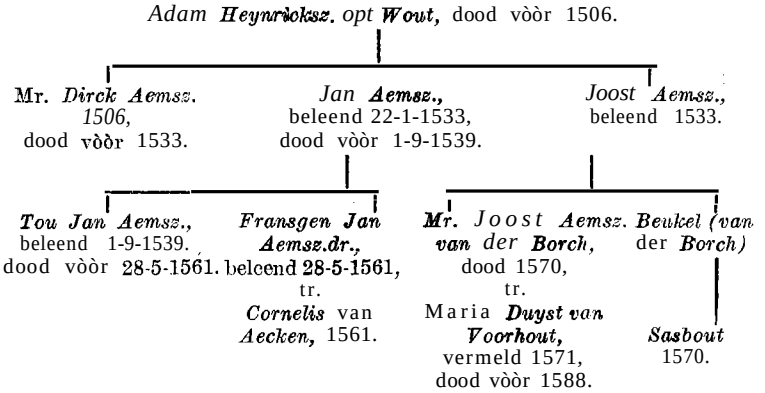

Een ander fragment kan samengesteld worden uit hetgeen men vindt in Nassau-Domeinarchief No. 6524 folio 23.

In het aldaar te boek gestelde leest men dat *Aem Heynricksz. op* 11 Februari 1462 één morgen land in het Ambacht van Naeldwyck van vrij eigen goed opdraagt aan Heer Henrick, heer van Naeldwyck, en het van dezen in leen terugontvangt met de bepaling, dat het land bij Aem's dood zal komen op diens zoon *Jan* en bij diens vooroverlijden op zijn (Jan's) broeder *Heynrick Aemsz.,* waaruit blijkt dat Aem Henricksz. a° 1462 ten minste twee zoons had.

'Aangezien Aem echter op 3 November 1487 dit leen overdraagt aan zekeren Gerrit Claesz. zijn de verdere beleeningen

van geen belang voor het familieverband van Aem's geslacht.

Ook de registers van de leenkamer van Holland stellen ons in staat, vooral nu wij de bovenstaande acten kennen, den samenhang dezer latere van der Burch's te belichten.

In het register No. 118 van genoemde leenkamer, caput Noord-Holland, folio 1, vindt men een zekeren *Touwe Henrickszoon,* die van Cornelis van Dorp de helft van 19 morgen land kocht op 26 Mei 1468, waarna Touwe op dien datum beleend werd.

De latere bezitters vindt men niet, want, toen Maximiliaan van Oostenrijk in geldelijke moeilijkheden verkeerde, was onder de vele ten vrij eigen verkochte leenen ook dit leen en op 3 Mei 1478 werd dan ook aan *Arnt Touwe Henricksz.* dit zelfde goed, dat hij tot nu als recht leen had gehouden, in vrijen eigendom afgestaan (Holl. Leenkamer No. 119 caput Noord-Holland folio 108).

Wij moeten dezen Arnt Touwe hier vermelden, omdat hij in een andere leenacte genoemd wordt in verband met zijn *broeder* Aem Henricksz., zooals zoo dadelijk zal blijken.

Immers *Tou Henricksz.* kocht van eenen Adriaan Jan Jacopsz. Put in 1473 nog de helft van 14 morgen in Honselersdijk,, welk goed Tou nu ten erfleen verkreeg van de Grafelijkheid van Holland met de navolgende bepaling, dat na Thou's dood dit leen zal komen op *IJsbrant* zijn zoon of diens rechten leenvolger; stierf IJsbrant zonder wettige kinderen, dan erft *Dirck Heyn, IJsbrant's* broeder, c.q. Dirck Heyn's rechte leenvolger het goed.

Deze acte van 22 Juni 1473 wordt gevolgd door eene waarin *Tou Henricksz.* zijn vrouw, *Margriet Gerytsdochter,* de lijftocht maakt aan de mindere helft van de genoemde zeven morgen achter den Molen, welke acte mede op 22 Juni werd gepasseerd. (Holl. Leenkamer No. 118 Caput Noord-Holland folio 34.)

Onmiddellijk daaraan sluit de acte, waarin vermeld staat, dat Adriaan Put voornoemd de andere helft van hetzelfde leengoed opdraagt ten behoeve van *Aem Henricksz.,* gevolgd door diens beleening onder bepaling, dat deze de zeven morgen mag deelbaar maken onder eenige van zijn zonen te weten: één derde deel op zijn zoon *Jan,* het tweede derde deel op *Cornelis,* en de rest op *IJsbrandt* mede een van zijn zonen (met regeling van het versterf onderling).

Ook deze leenen op Honselersdijk werden door Keizer Maximiliaan op 15 Juli 1478 ten vrij eigen gegeven en uit de acte betreffende de helft door Aem Henricksz. gehouden blijkt, dat *Aem* en *Arnt Tou broeders* waren waar men leest:

> „*Aem Henricksz.* die ten erfleen hield die rechte helft „van 14 morgen lands Honsselredyck after die Molen „daer aff *Aernt Tou Henricksz. syn broeder* die andere „helft toebehoort." (Hall. Leenkamer caput Noord-Holland folio 13.)

De zoo juist gegeven acten maken dit fragment mogelijk

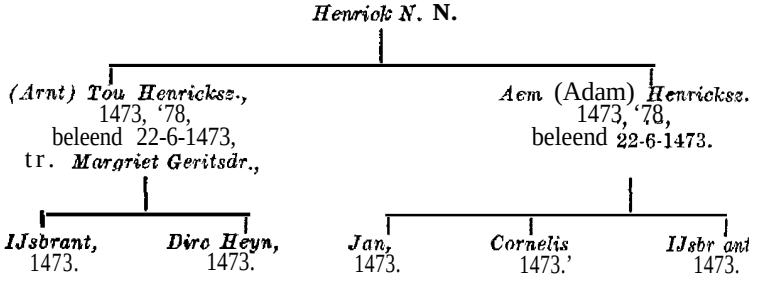

Alle in het vorenstaande genoemde personen kan men terugvinden in de genealogie van der Burgh bij Ferwerda, zij iet ook veelal zonder eenig jaartal. Ik vermeen dan ook — ondanks deze patronymen — op het juiste spoor te zijn van den stamvader der Delftsche van der Burch's.

Ik moge er nog op wijzen, dat de rijke bron voor Delftschc geslachten, die men vindt in het register van huwelijksche voorwaarden te Delft (aanwinsten Alg. Rijksarchief 's-Gravenhage 1890 No. 26c) tot 1560 de van der Burch's steeds noemt onder patronym en dat de eerste, dien ik met den toenaam vond, de burgemeester van Delft Hendrick Aemsz. van der Burch was, namelijk op 10 Augustus 1560. Dat het zelfs in dit jaar geen algemeen gebruik was, blijkt waar Reyer Adamsz. (van der Burch) nog 9 Juli 1561 onder patronym verschijnt en Reyer Henricksz. (van der Burch) zelfs op 15 Mei 1564.

Betreffende de namen der vrouwen van de oudere van der Burch's moet ik mij van beschouwingen onthouden, alleen wil ik wijzen op het voorkomen van den naam IJsbrant, zoowel onder de kinderen van Arnt Tou als onder die van Aem Heynricksz. Ook Margriet Heerman van Oegstgeest vermocht ik geen plaats te geven in aanteekeningen betreffende het geslacht Heerman. Het feit dat haar vader Jan Symonsz. wordt genoemd wijst wellicht op een *peetnaam* „Margriet Heerman". Ik kan deze veronderstelling echter niet met bewijzen staven, doch wil er de aandacht op vestigen, dat men haar als *Margriet Jan Symonszoondochter* en *vrouw* van *Aem Heynryckzoon* kan terugvinden, alsmede haar naaste verwanten, in een regest (No. 19) van het zusterhuis St. Maria in Galilee, gedateerd 3 Maart 1445 en gepubliceerd in het werk van Dr. Sernée: Archieven Kloosters enz. in Delfland, bladzijde 59. Ook de grafzerk op het Wout noemt haar Margriet Jan Symonsdr.

Voor degenen, die zich in het bijzonder voor dit geslacht van der Burch interesseeren moge ik nog verwijzen naar een proces gevoerd voor het Hof van Holland (Sententien No. 562 acte 98) waarin men de nazaten van den hierboven vermelden Dirc Heyn Thou van 1473 kan terugvinden.

Ferwerda noemt 'dezen als vijfde kind van Tou van der Burch en N. N. Paets van Sonnevelt en zegt, dat hij woonde te Brielle, gehuwd was en drie kinderen naliet, te weten: *Cornelis.* die zonder kinderen na te laten gestorven is; *Agnes* bagyn te Delft: en *Erm of Emerentia* gehuwd met *Ewoud van Kleyburgh.*

Dit familieverband wordt inderdaad door genoemde acte bevestigd. Het proces liep over een jaarrente, de beide partijen staan in geen of verwijderd verband met den hierboven vermelden Dirc Heyn en in den klapper op de Sententien zal men dan ook tevergeefs naar v. d. Burch of Dirc Heyn Thou zoeken. Uit de verklaring van den impetrant Jacob de Jonge optredende voor het weeskind van Joncheer Johan van Mathenesse van Wybesma blijkt echter dat op 11 October '1533 een zekere. Dirck Heyn Thou een rente van 30 gld. 's jaars gevestigd had ten behoeve van *Cornelis Dircksz.* zijn zoon, of den houder van den betrokken brief, op 20 gemeten grond in den Nyewen Stroyt, welke rentebrief op 19 Januari 1535 door Cornelis was getransporteerd.

In den eisch ingediend tegen Boudewijn van Kerkwerve, optredende voor zijn huisvrouw, worden nu de nakomelingen van Dirck Heyn Thou of beter gezegd van de hierboven genoemde Erm, die uiteindelijk Dirck's eenige erfgename was, vermeld en de procesacte geeft deze als volgt:

Erm Dircksdochter, eenige erfgename van Dirck Heyn Thou
tr.
Eewout Cornelisz.

Cornelis. — *Arnt Thou,* — *Claes.*
tr.
Pietertje Engels,

Erm Tou, tcganwoordig (9-4-1584)
huisvrouw van
Boudewijn van Kerckwerve.

Dirck Heyn Thou werd tevens bezitter van de ambachtsheerlijkheid van den Hogen Vene, leen van Polanen, welk leengoed op 13 October 1469 door Heynrick van Nyevelt aan den leenheer werd opgedragen, die daarna Aernt **T o u w** Henricksz. met dit goed als erfleen beleende, met de bepaling dat de ambachtsheerlijkheid na Aernt's overlijden zal komen op *„Dirck Hey,ne des voorsz. Arntszoon"*, terwijl in geval Dirck zonder wettige nakomelingen stierf het leen weder zou vererven op Arnt's rechten leenvolger. (Nassau-Domeinraad No. 6462 fol, 2 Leenboek Leck en Polanen).

Op grond van deze bepaling wordt Dirc dan ook op 22 Januari 1506 met de ambachtsheerlijkheid beleend, nadat te voren reeds op 12 December 1505 na het overlijden van Aernt Thou Henricksz voornoemd diens oudste zoon Hendrick was beleend, welke beleening nu ongedaan werd gemaakt. (Nassau-Domeinraad No. 6463 fol. 4 en 5 verso.)

Het gezin van Dirck Heyn Thou, die zelf poorter te den Brie1 was, leeren wij kennen uit 's mans testament van 20 April 1535 na Paschen. Hij blijkt dan tweemaal getrouwd te zijn, de naam van zijn eerste vrouw blijft ongenoemd, maar zij schijnt een zuster geweest te zijn van zekeren *Wiffe Pietersz.*, die als oom van de kinderen uit Dirck's eerste huwelijk wordt genoemd. In overeenstemming met hetgeen reeds hierboven is vermeld noemt Dirck's testament als kinderen uit het eerste huwelijk *Cornelis* en *Erm,* die samen alle leengoederen zullen erven, de dochter *Nyesgen* uit het eerste huwelijk, waarschijnlijk non, krijgt een jaargeld zonder verder recht op de erfenis.

Uit Dirck's tweede huwelijk met de nog levende *Geerte Jansdr.* waren vier kinderen gesproten *Arnt, Adriana, Katharina* en *Griete.* Deze groep krijgt een legaat, terwijl Geerte zelf levenslang 100 Carolusgulden 's jaars als douwarie krijgt. Bovendien maakte hij aan zijn bastaarddochter, verwekt bij zekere *Marike Govertsdr.*, een jaarrente van 6 £ 'sjaars.

Als slotbepalingen bevat dit testament nog het zich levenslang voorbehouden van het vruchtgebruik van al zijn goederen door den erflater en de regeling, dat, wanneer Comelis Dirck's zoon zonder wettige kinderen stierf, diens weduwe uit Cornelis' helft van de leengoederen 4 £ vlaems 's jaars zal genieten, (H. Lk. No. 125 caput Zeeland folio 36verso e.v.).

Reeds een jaar later is Dirck Heyn gestorven en op 3 Juni 1535 werden zoowel *Cornelis* als *Erm,* alsmede *Arnf Thou Eeuwoutsz.* (het kind van Erm uit haar huwelijk met den reeds overleden Eeuwout Cornelisz.) met vaderlijk, resp. grootvaderlijk, leengoed beleend. (H. Lk. No. 125 caput Zeeland folio 39 en 39verso).

Hoe de ambachtsheerlijkheid van Hoogeveen vererfd is kan bij gebrek aan registers in het Nassau-Domeinarchief niet uitgemaakt worden. De latere v. Hoogeveen's, die het a° 1601 bezaten, stammen af van een dochter van den bovengenoemden Heynrick Thou, den oudsten broeder van Dirck Heyn. (zie Nassau-Domeinraad No. 6465 folio 103 acte van 28 December 1601).

Ten slotte moge ik belangstellenden nog verwijzen naar de Sententien Hof van Holland No. 515 acte 207 en No. 566 acte 348, waar men gegevens kan vinden betreffende den raadsheer M.r. Joost Aemsz. van der Burch en diens vrouw Maria Duyst, terwijl tevens nog kan worden medegedeeld, dat Sasbout Beukelsz. (van der Burch) op 19 September 1573 een leengoed in Maesland ontvangt, dat dezen was aanbestorven na het overlijden van voornoemden Mr. Joost. (Nassau-Domeinraad No. 6464 folio 69 verso).

In de hieronder volgende „Bijlagen" zijn enkele der voor het familieverband meest belangrijke acten in extenso weergegeven.

BIJLAGEN.

No. 1: Nassau-Domeinraad No. 6526 folio 332.

Ic Willem van der Wateringen, joncfrouwe van Egmond, Heeren Gerrits wijff van Egmondt, doe condt allen luyden dat ic verleent ende verlyct hebbc Adam Claes Toudenzoon ende zijne nacomelingen van mij ende mijne nacomelingen te houden tot enen erfleen vier morgen lants ende anderhalf hont lands, die Stapel Willem Comanszoon van mijn vader te leen te houden plach ende mij Jan Moens Stapelszoon overgaf mit zijne handveste ende quyt scout alle toesegge, dat hij hyer an hadde. Welc lant gelegen is in Moddenweer in den Ambocht ter Wateringo strcckende van de Zwette noordwaert ende Adam voirsz. zal dit voorsz. land houden, dat comen zal op twee zijn oudste zoenen wittachtich gewonnen elck evenvele.

Ende waer datter enich oflijvich worde sonder wittachtige geboorte, zoo zout comen opten anderen. Voirt waert datter niet en bleve wittachtige gewannen van desen tweeën zoenen voirs. zoe zal dit voorsz. leengoet comen op Adam's andere kinderen wittachtich gewonnen, die zoen die voirhant tc hebben voir die dochter.

Item waret datter niet en bleve dat van Adam lijve gecomen waer wittachtigh gewonnen, zoe zalt voirtgaen nederwaert *ten erfleen niet te versterven* opten oudsten ende opten naesten, die jongerman die roirhnnt te hebben voirt ouder wijf, daer sy beyden even nae syn.

Te verheergewaden alst gevalt mit enen Roeden Sperwer of mit een pont Hollands dair voir.

Enne omme dat ic wille dat alle dese voirsz. poincten wel cnde wittelyck gehouden worden van mij ende mijne nacomelingen Adam voirsz. ende zijn nacomelingen ende *ic* zelver ghene zegel en hebbe, zoe heb ic Gerrit van Egmonde, om bede wille joncfrouwen Willems, mynre liever gesellinne, ende alle dese puncten by mynre wille gesciot zijn, zoe hebbc ic dese hantveste open besegelt mit mijnen zegel.

Int jaer ons Heeren MCCC twee ende tnegentich des Vrydaechs nae onser Vrouwendach purificatio.

Int jaer XIIIIc XXXI versocht *Adam, Claesz.* die helfte van dit voirs. leen ende wordt hem verlyt van Willem, Heer tot Naeldwyc als voicht van joncfrouw Willem van de Wateringe zijns wijffs opten XXen dach in Octobri. Daer by waren als mannen van leen Henyrick Adamsz, ende Claes Ghijse.

Dese voors. helfte van voirs. leen *is naegecomen op Heynrick Adamsz.* ende van hem overgeset op Arlewijn Vranckesz., hier en vinde ick geen scrift van Arlewijn dan hij mij dus geseit heeft, daerom zal men met Alewijn hier of spreken; oick seyt hy niet bet en weet dan *Adam Heynricksz. opt Wout* dander helft van voirsz. leen heeft. dus zal *men* van beiden vernemen en de daernae hier scrijven.

Int jaer 1440 is die rechte helft van dit voirs. leen verlcyt *Aem Heynricksz.* van Willem, Heer tot Naeldwyek, als man ende voicht van joncfrouw Willem van Egmonde ende van der Wateringe, daer bij waeren als mannen van leen Jan Baeck ende Herper Gerritsz.

Int jaer 1506 zeventhien dagen in Maert versocht *Heynrich Aemsz.* die helft van desen voirs. leen ende wort hem verlyet van Heercn Johan, Heer tot Montfoort als duwarier van allo die goederen van Naeldwyck ende totter hofstede ter Wateringe; daer bij waren als mannen Jan van Naeldwyck, Willem van Nyvelt en Jan Suys Pietersz.

Dese voers. helft van *Heinrick Aemsz.* ende syn nu verlydt *Jan Heynrick Aemsz. opt Wout van* myn Heer van Arenberch enz. Geschyet int jaer 1531.

Int jaer 1549 den (niet ingevuld) dach van (niet ingevuld) heeft *Jan Henrick Aemsz.* dit voors. leen opgedragen ten behoeve van *Vranck Jacob Cornelisz.*

P.m. Hiermede verdwijnt dit leengoed uit de familie „Aemsz" de andere helft, waarover hier boven gesproken is kwam blijkens het gestelde op folio 333 van het vermelde leenregister in 1529 aan zekeren *Henrick Jacob Arlewijnsz.* waarna deze het opdroeg aan den leenheer ten behoeve van *Wigger Pietersz.*, die op 15 Juli 1529 werd beleend.

No. 2. Idem no. 6525 folio 336.

Ic Willem van de Wateringo,, joncfrouwc van Egmonde, Gerrits wyf van Egmonde, dat condt allen luyden, dat ick ghegeven ende verleent hebbe ende verlye Gerrit mijnen bastairtbroeder, die mijn Heer mijn vader gewonnen heeft an Geertruyden Geryts Blootendochter hem ende dat mittelyc van hem comen zal, van mij ende van mijnen naeomelingen te leen te houden half dat weer lants dat geheeten is Elsgeesterweer ende gelegen is binnen den Ambocht van der Wateringe, daer die somme of hout van den heelen weer vijf ende twintich mergen, welc lant belegen heeft an die Oostzijde die Abdisse van der Lee ende op die Westzijde Loef Boudijnsz., in dusdaniger manieren als dat dit voirgenoemde lant niet aen mij noch aen mijnen nacomelingen comen en zal noch en mach alsoe verre alst versocht worde ende diensten daertoe gedaen worden als recht is ende yemant leeft, die wittachtigh van Gerrit voirszegd gecomen is of eomen zal wesen hiernamaels.

Ende dit voirszegde guet zal altoos comen an die man voir dat wijf, daer zij beyden even nae zijn ende die ouder man voir die jongere ende die jonger man voir dat ouder wijf, daer sy beyden even nae sijn.

Ende als er niemant en is noch man, noch wyf, die van Gerrit voirszegd gecomen sijn, zoe zel dit voirsegde lant aen mij ende aen mijnen nacomelingen vrij ende eigelyc weder comen.

Om dat ic wille, dat alle dese voirzegde puncten trouwelyck ende wel gehouden worden van my ende myne naeomelingen Gerrit voirszegd ende sijne nacomelingen ende ic selver gheenen zegel ende hebbe, zoe heb ic gebeden Gerrit van Egmonde mijnen lieven geselle, dat hij dese handveste voir mij besegelen wilde.

Ende ic Gerrit van Egmonde om beden wille Willems voirzegd mijn lieve gesellinne zoe heb ic dese handveste besegelt mit mijnen zegel.

In 't jair ons Heeren duysent drie hondert negen en tachtich des Vrijdages nae Sint Lucasdage.

Int jaer XIIIIc XLVIII vier dagen in September verzocht Allert Aelbrechtsz. Gerrit die bastaertzoonszoon van de Wateringo dit voirzegde *leen* ende wort hem verlyt van Willem van Egmonde ende van de Wateringe, joncfrouwe van Naeldwyck, daerbij waren als mannen van leen Dirck Jan Broedersz. ende Oudsier Henricksz.

Hier off en vinde *ic* niet meer noch dat versocht is zedert die tijt. Ich hebbe seder horen seggen dat vercoft soude wesen van Allaert voirnoemd en overgeset, hier zal men nae vernemen en dat hier scrijvo: dit is gedcylt in drie leenen, die een helft hier of heeft *Aem Heynricksz. op 't Wout* te weten VI morgen en anderhalf hont en d'ander VI morgen en anderhalf hont die syn gedeelt an tweeën, d' een helft op *Pieter Touwe* ende d' ander helft op zijn broeder ende is denselve ten eygen gegeven ende heeft er ander land voor opgedragen.

Ende d' ander helft van de XXV morgen te weten XII morgen zijn verstorven aen den huyse van Naeldwyck.

Int jaar XVc ende zes den XVIIen dach in Maert versocht *Mr. Dirck Aemsz.* dit voorsegde leen, dat hem aenbestorven was van *Aem Heynricksz. zijnen vader* ende wordt hem verlyet van Heercn Johan, Heere tot Montfoort als duwarier van de goederen van Naeltwyck.

In presentie van leenmannen Jan van Naeldwyck, Willem van Nijvclt ende Jan Suys Pietersz.

Dit voerszegde leen van *Mr. Dirck Bernse.* is nu gedeelt an tweeën, te weten: de een helft op *Jan Aemsz.* ende de ander helft op *Joost Aemsz.* ende is hen verlyt tot een onsterfelick erfleen nyet tegenstaende, dat de eerste handvest anders luyt.

Soe *is* bevonden dat gegunt is bij Willem van Egmond ende van de Wateringe, joncfrouwe van Naeldwyck en was int jaer MCCCCLXVII den XXIIIIsten in Maert nae beloop des Hoefs. (21-3-1468).

Item is *Jan Aemsz.* zijn half verlyt van Robbrecht, Grave van der Marck en van Aremberch als Heer van Naeldwyck 1532 22 Januari stilo Curiae (22-1-1533).

Deze helft van *Jan Aemsz.* is nu verlyt van Robbrecht Grave van der Marck enz. *Thou Jan. Aemsz. zijn zoon* ende hem verlyt 1539 1 Septembris.

(P.m. Na het overlijden van Thou Jan Aemsz. wordt op 25-5-1561 beleend diens zuster Fransgen Jan Aemsz.dochter, voor wie Cornelis van Aecken, haar man, leenhulde doet.)

Genealogieën Van Byler

(Van **Bilaer, Bilar, Biler, Bylar,** Bylaer, **Byler, Byller, Bylaerdt, Bijlert)**

vóór de tweede helft van de **XVIIde** eeuw, [1])

door **Mr. W. de Vries.**

I.

Inleiding.

§ 1. Van de tegenwoordig nog bloeiende familie Van Bijlert — oorspronkelijk genaamd Van Bijler[1a]), en als wapen voerende: in rood een gouden keper, vergezeld van drie zilveren bijlen (2 en 1) [2]) is van de hand van den heer W. A. van Bijlert een genealogie verschenen in den 28sten jaargang van Nederland's Patriciaat (1942). In de aan die genealogie voorafgaande, korte inleiding uitte de samensteller het vermoeden, dat de bakermat van zijn geslacht „hoogstwaarschijnlijk" gezocht zou moeten worden in de streek tusschen Amersfoort en Barneveld. „Daar bevond zich" — zoo merkte hij op — „het „Vrijheerengoed Melis van Bijlersgoed", evenals het omstreeks 1380 oorspronkelijk als klooster gestichte kasteel „Bijlersbosch"." De eerste mededeeling berust evenwel op een vergissing, daar genoemd hoorig erf [3]) in werkelijkheid lag in de streek tusschen Barneveld en Ede

[1]) Zeer veel dank ben ik verschuldigd aan den heer W. A. van Bijlert, thans te Delft woonachtig, die mij zijn talrijke losse aanteekeningen over de *Van Byter's* uit verschillende streken met de grootste bereidvaardigheid ter inzage deed toekomen.

[1a]) De toevoeging van de letter *t* aan het slot van den naam heeft bij bijna alle Van Byler's plaats gehad in de XVIIde eeuw. Het betreft hier *een* veel voorkomend verschijnsel, dat te constateeren valt bij talrijke namen, die oorspronkelijk alleen op -er eindigden. Vermoedelijk is de spraakmakende gemeente tot deze naamsvorming gekomen naar analogie van woorden, waarvan de oorspronkelijke uitgang -aard, op den duur verzwakt was tot *-ert* (of *-erd*), vgl. gierigaard en gierigerd, en uitdrukkingen als: „dat is me een vriendclijkerd, lieverd" e.d. Naar analogie hiervan *spreekt* men tegenwoordig ook nog wel van een „schreeuwert", een „lachert" e.d., ofschoon uit taalkundig oogpunt deze toevoeging van de letter *t* aan zelfstandige naamwoorden, die uit een werkwoord zijn ontstaan, uiteraard in geen enkel opzicht is te verantwoorden.

[2]) Kennelijk een „sprekend" wapen, ontstaan in een tijd, toen men de oorspronkelijke beteekenis van den naam (waarover hieronder meer) uit het oog had verloren. De tot dit geslacht behoorende Prof. Ds. Antonius van Byler(t), hoogleeraar te Lingen (Hannover), geb. 1646, † 1712, voerde nog een geheel ander wapen (zie Ned. Patriciaat 1942, blz. 34) en zijn kleinzoon Ds. Antonius Gerhardus *van* Bylert (1722-1782, t.a.p. blz. 35) zegelde in 1744 een brief aan zijn zuster te Leeuwarden met het volgende wapen: het schild doorsneden; boven: een boom, rechts in het schild geplaatst en rustende op de deellijn, links vergezeld van een tegen den boom klimmenden vos; beneden: drie golvende dwarsbalken; helmteeken afgebroken; schildhouders : twee vossen (Nassausche Domeinarchief (A.R.A. Den Haag), portef. no. 382).

[3]) Men onderscheidde op de Veluwe „heerengoederen" (goederen, die hoorig waren aan de landsheer), „abtsgoederen" (goederen, die hoorig waren aan den abt van Paderborn (kelnary van Putten) en „vrouwengoederen" (goederen, die hoorig waren aan de abdis van Elten). Een „vrij-goed" was op de Veluwe een hoorig goed, waarvan de gebruiker — tenzij hij „oprukking" (uitstel) verkreeg — moest behooren tot de hoorige klasse der „vryluiden" („vrye mannen"), Zie over deze „vryen", die dus in feite onvrij in onze beteekenis van dat woord waren, uitvoeriger mijn artikel „De Gerichtslieden van Veluwe en Veluwezoom" in De Nederlandsche Leeuw LIX (1941), 7 (kol. 218).

(Lunteren), n.l. in Meulunteren [4]). De tweede mededeeliig gaat terug op de volksoverlevering, volgens welke omstreeks 1380 zekere ***Melis van Byler*** in de omgeving van Barneveld een klooster, „Bijlerbosch" genaamd, zou hebben gesticht, dat reeds spoedig tot een roofslot verworden zou zijn [5]). Van dit omstreeks het midden der XVIIIde eeuw afgebrolcen gebouw komt een aardige afbeelding voor in de, eveneens in 1942 verschenen, monographie van genoemden heer W. A. van Bijlert, getiteld „Enkele genealogische bijzonderheden betreffende een in de zeventiende eeuw te Amsterdam er. Dordrecht woonachtige familie Van Bylaer (later Van Bijler en Van Bijlert)" [6]). Blijkens zijn onderschrift onder de desbetreffende afbeelding [7]) beschouwde de schrijver dit voormalige kasteel als het stamhuis van de in genoemde monografie behandelde familie Van Byler(t), die als wapen in zilver zes roode lelies, 3, 2 en 1 geplaatst, voerde. De juistheid van deze herkomst meen ik echter te moeten betwijfelen. Verdere onderzoekingen toch hebben mij tot de conclusie gebracht, dat laatstbedoelde familie haar naam moet hebben ontleend aan een onder Barneveld gelegen erf, „den Byler" o. „Bylaer" [8]) genaamd, terwijl mij geen enkele aanwijzing bekend werd, waaruit zou kunnen volgen, dat zij ooit bovenvermeld kasteel heeft bezeten. Bedoeld erf treffen wij vermoedelijk reeds aan in het door S. Muller Fzn. gepubliceerde Register der inkomsten van de proosdij van St. Pieter te Utrecht in het laatst der XIIIde eeuw (1298-1304) [8a]). De „domus Bilaer in parochia Bernevelde" behoorde toen tot de onder den hof te Saalbeek (bij Oosterbeek) ressorteerende goederen van genoemde proosdij. In het eind van de XVde eeuw moet het, volgens mijne gegevens, in het bezit zijn geweest van de hier bedoelde familie Van Bylaer. De geschiedenis van dit goed is overigens buitengewoon moeilijk te volgen, daar de bronnen slechts schaarsche gegevens verschaffen. en er blijkens het „register van den dienstpeerden van Velouwen a° 1534" [9]) onder Barneveld toen ***minstens*** twee erven gelegen moeten hebben, waaraan de naam *B(e)yler* verbonden was. [10]) „Minstens" — ik herhaal dat —, want in 1556 [11]) vernemen wij, dat het „erff ind guet" Byler dan in vier deelen uiteen is gevallen, zonder dat blijkt, of daarmede één der beide in 1534 genoemde goederen bedoeld is. Wel krijgt men uit de bronnen den indruk, dat aan elk dier vier deelen den naam Byler is blijven kleven, en dat twee dezer afspfitsíngen gevormd werden door de door den heer W. A. van Bijlert in Nederland's Patriciaat 1942 vermelde boeren-erven „Groot- en Klein Bylaer" — de nu nog bestaande boederijen „Groot- en Klein Bieler" ten Westen van Barneveld. Ik kom op dit alles hieronder nog uitvoeriger terug, wanneer ik de genealogie zal behandelen van het geslacht Van Byler, dat met de zes (roode) leliën zegelde, waarbij ik tevens gelegenheid zal vinden er dan op te wijzen, dat ook andere geslachten, die in het bezit van een goed Byler onder Barneveld geraakten, daaraan hun naam hebben ontleend. Voorloopig wil ik met het bovenstaande volstaan; den lezer zal het thans wel duidelijk zijn, dat ook een simpele mededeeling als. „De Van Byler's hebben hun naam ontleend aan het erf en goed den Byler onder Barneveld en niet aan het kasteel het Bylerbosch" onjuist zou moeten worden geacht — reeds hierom, omdat zulk een mededeeling zonder nadere preciseering wèlk goed bedoeld wordt, als onvoldoende zoude moeten worden beschouwd.

Zij ***is*** evenwel ook op andere gronden nog te verwerpen. Immers zij suggereert de gedachte, dat er tenslotte maar één familie Van Byler zou hebben bestaan, en dat alle Van Byler's, die wij in den loop der eeuwen ontmoeten, uit één en denzelfden stam gesproten zijn zouden. In de hierboven vermelde studies van den heer \W. A, van Bijlert wordt deze gedachte reeds voorzichtig naar voren geschoven. Na een zinspeling daarop in de inleiding tot de genealogie der Van Bylert's in het Nederland's Patriciaat 1942, heeft zij vervolgens nader vorm gekregen in een korte beschouwing, voorafgaande aan de genealogie der Amsterdamsche en Dordrechtsche Van Byler's. Schrijver heeft daar een poging gedaan zijn geslacht aan te knoopen bij deze Van Byler's, en als mogelijke verbindingsschakel aangewezen een ***Hendrick van Byler van Wenckum,*** die tezamen met ***een Wynand van Byler ± 1575,*** vermeld wordt in het tynsregister van Barneveld. „Nu de oudst bekende generatie van het hier te behandelen Amsterdamsche geslacht" — zoo schreef de heer W. A. van Bijlert — „aanvangt met een zekeren ***Wynand van Byler,*** geboren te Barneveld omstreeks 1520, die tevens aldaar woonachtig was, is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat deze identiek is met den hierboven als eigenaar en tynsbetaler te Barneveld omstreeks 1575 genoemden ***Wynand van Byler.*** Daarnaast zou de gelijktijdig met hem-in deze tynsrégisters vermelde *Henrick van* ***Byler*** mogelijk verwant kunnen zijn aan *Hendrick van Byler,* den oudst bekenden stamvader van de tegenwoordige familie van Bylert, die omstreeks 1570 geboren werd en wiens zoon *Evert van Byler* zich omstreeks 1625 te Deventer en enkele jaren later blijvend te Zutphen vestigde, na te voren in Staatschen krijgsdienst te zijn geweest".

Verdergaand onderzoek heeft mij de onjuistheid van deze hypothese doen blijken. De ***Wynand van Byler,*** die ± 1575 zou worden vermeld, moet een achterneef zijn geweest van zijn naamgenoot, die in de genealogie der Amsterdamsche (en Dordrechtsche) Van Byler's als stamvader ten tooneele verscheen, en ***Henrick van Byler van Wenckum*** behoorde tot een geheel ander geslacht,, dat tot diep in de XVIde eeuw nog geen vasten geslachtsnaam schijnt te hebben gehad. Laatstgenoemde ***Henrick*** nam dezen achternaam ***Van Byler*** (van zijn moeder) aan; den toenaam Van Wenckum dankte hij aan zijn huwelijk met ***Agnes (Nyse) Jansdr. (van Wenckum),*** die hem het leengoed Wenckum (het goed te Wedinchem) aanbracht. Hendrick had, behalve een dochter *Alijd,* gehuwd met Jacob *Woutersz. Lieftinck,* twee zonen: ***Henrick*** en *Elbert.* Het wapen van dezen Elbert, burgemeester van Utrecht, t.w. in blauw een schuin-rechts geplaatste gouden visch, verraadt, dat hij moet zijn gesproten uit den zelfden stam als de ***Van Arler's*** en *Scholten's,* evenals Hendrick's voorouders uit de omgeving van Nijkerk afkom-

---

4) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1550, fol. 3. Voorzoover niet anders wordt medegedeeld, berusten alle hier aangehaalde bronnen op het Rijksarchief te Arnhem.

5) C. A. Nairac, Een oud-hoekje der Veluwe (1878), blz. 8.

6) Hieronder kortheidshalve aan te halen als „de Amsterdamsche en Dordrechtsche Van Byler's".

7) De origineele afbeelding (pastel) is in het bezit van den heer W. A. van Bylert, die haar vóór eenige jaren te Barneveld aantrof.

8) Een „laer" was oorspronkelijk een schrale, open plaats, een ledige, onvruchtbare plek; later ook de naam voor moerassig broek- of weideland. In de bronnen vond ik zoowel van „het" als van „den" laer gesproken. De „Bylaer" was mogelijk „bij" zulk een „laer" gelegen.

8a) Versl. en Mededeelingen van de Ver. tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandsche Recht, dl. 11, blz. 43 vlg., i.c. blz. 58.

9) Archief Geldersche Rekenkamer Inv. no. 1672.

10) Bron a.v. fol. V: „Mor van Dompselcrsguet, dit Beyler ge noimpt"; fol. Vvso „Dat guet to Byler".

11) Onklaerboek Veluwe 1556-1557 (Inv. no. 6, deel 4), Barneveld 17 Maart 1556.

stig.[12]) Henrick van Byler (van Wenckum) heeft onder zijn nazaten geen *Evert* gehad en het vermoeden van den heer W. A. van Bijlert moet dus worden verworpen.

Ook nog langs anderen hypothetischen weg heeft de heer W. A. van Bijlert getracht, eenige hem bekende Van Byler's tot een zelfden Barneveldschen stam terug te leiden. In het Nederland's Patriciaat maakte hij melding van „het ridder-matige geslacht Van Bylaer, ... waartoe waarschijnlijk ook het Amersfoortsche burgemeestersgeslacht Van Byler behoorde". Dit riddermatige geslacht, dat volgens hem zijn naam zou hebben geschonken aan de boeren-erven Groot- en Klein Bylaer (Bieler), moet dus in de omgeving van Barneveld hebben gezeteld, maar ik meen de plank niet al te zeer mis te slaan, als ik aanneem, dat de heer Van Bijlert het oog had op het geslacht van de „knechten" ((schild-)knapen) van Veluwe, *Henrick van Byler* (vermeld 1418) en Johan van *Byler Henricksz* (vermeld 1436). Laatstgenoemde zegelde evenwel met een wapen, dat in de rechterhelft drie jachthorens toonde en in het linker-gedeelte een barensteel met drie lange hangers in de bovenhelft geplaatst, en de beide zijden rakende [13]), zulks terwijl de leden van het Amersfoortsche burgemeestersgeslacht het volgende wapen hebben gevoerd: een schild van zilver met groen *schildhoofd,* waarin drie gouden zes- of achtpuntige sterren [14]). Op heraldische gronden komt het mij voor, dat verwantschap tusschen beide geslachten dus a priori niet aannemelijk is.

Daarnaast heeft in zijn monographie over de Amsterdamsche en Dordrechtsche Van Byler's de schrijver de opmerking gemaakt, dat behalve deze Van Byler's „ook enkele oude Amersfoortsche geslachten met de zes lelies (hebben) gezegeld, waaronder leden van het 15e en 16e eeuwsche Amersfoortsche burgemeestersgeslacht Van Byler". Indien dit zoo was, dan zou er inderdaad aanleiding zijn, verwantschap tusschen deze beide gelijknamige geslachten aannemelijk te achten. In feite evenwel berust deze mededeeling op een vergissing, daar de leden van genoemd burgemeestersgeslacht nooit anders, dan met het bovenbeschreven wapen — met het schildhoofd — hebben gezegeld. [15])

Tegen een eventueelen samenhang van alle Van Byler's, hun gemeenschappelijken oorsprong uit één stam, herkomstig uit Barneveld, pleiten dus verschillende heraldische gronden. In één enkel geval is die samenhang echter ook nog om andere redenen zeer onwaarschijnlijk te achten. In de XVIde en XVIIde eeuw heeft namelijk in Wijk bij Duurstede een familie *Van Byler* gebloeid, die in haar wapenschild drie gebalde vuisten vertoonde. Leden van dit geslacht vestigden zich in het eind van de XVIde eeuw te Amersfoort en omgeving, en een tot deze familie behoorende *Cornelis van Byler* verkocht in 1591 een goed, „den Byler" genaamd, gelegen in het gerecht van Wijk „aen de Neerdyck omtrent den Moort". [16]) Zonder tegenbewijs mogen wij m.i. gevoegelijk aannemen dat wij hier met een geheel zelfstandig geslacht hebben te doen, dat zijn naam heeft ontleend aan dezen Bylaer in de omgeving van Wijk hij Duurstede. Nu wij dit

[12]) Zie Ned. Leeuw 1943, kol. 90, 123, 214.

[13]) G. A. Arnhem, Inv. no. 5806 (1436), charter.

[14]) Zie A. F. van Beurden, Schepenzegels in het Amersfoortsche Gemeentearchief, blz. 11 en 49.

[15]) Weliswaar zegelde in 1507 een Jan *van* Byler te Amersfoort met een ander wapen, maar dit toonde drie jachthorens (A. F. van Beurden t.a.p. blz. 11). Voor mij is dit een bewijs te meer, dat hij juist *niet* tot het Amersfoortsche burgemeestersgeslacht heeft behoord!

[16]) Transportregister Wijk bij Duurstedc; R.A. Utrecht, Inv. no. 580, fol. 116vso.

eenmaal weten, dringt zich als van zelf de vraag op, of mogelijk andere Van Byler's dien naam niet eveneens aan andere erven, dan het Barneveldsche Byler-complex, ontleend kunnen hebben. Inderdaad schijnt mij dit bij de tegenwoordige Van Bylert's aannemelijk, hetgeen ik hieronder hoop duidelijk te maken,

§ 2. Na de ontdekking dat er in vroegere eeuwen verschillende families Van Byler hebben bestaan, rees bij mij de vraag, of het gewenscht moest worden geacht van al deze families volledige genealogieën samen te stellen. Ik heb gemeend die vraag ontkennend te moeten beantwoorden. Niet alleen ontbrak mij tot zulk een zeer omvangrijke studie de tijd, maar ook scheen het mij erg de vraag, of zulk een onderzoek wel voldoende belangstelling zou vinden. Ik heb mij daarom in deze beschouwingen bepaald tot de Van Byler's uit den tijd vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw. Zij die over een bepaalde familie gaarne meer gegevens zouden willen bezitten, kunnen die voor latere tijden gemakkelijk vinden in de bewaard gebleven doop-, trouw- en begrafenisregisters, berustende op de Rijksarchieven te Utrecht en Arnhem. Wat betreft de tegenwoordige familie Van Bylert en de Amsterdamsche en Dordrechtsche Van Byler's worden overigens de beide studies van den heer W. A. van Bijlert, die ik reeds boven vermeldde, met nadruk onder de aandacht van de lezers gebracht.

11.

Het tegenwoordige **gedacht Van Bijlert.**

§ 1. De in het Nederland's Patriciaat 1942 als stamvader der familie Van Bijlert [17]) vermelde *Evert Hendricksz van Byler* komt ons voor de eerste maal als Evert Henricsz van Biler — hij zelf teekent als Evert Hendryck van Bylert — „soldaat onder cap. Brienen" onder oogen bij zijn huwelijksaanteekening op 26 Mei 1624 te Deventer. [18]) Na zich aanvankelijk in die stad te hebben gevestigd, verhuisde hij na eenige jaren naar Zutphen, Daarvoor moet hij een zwervend soldatenleven hebben geleid. Volgens inlichtingen van het Krijgsgeschiedkundig archief, lag een kapitein Van Brienen in 1614 met een Staatsch leger bij Rees, in 1616 te Borculo en in 1624 te Doesburg. Van banden met Barneveld blijkt in het geheel niets. M.i. ligt het dus meer voor de hand den Bylaer, waaraan Evert zijn naam kan hebben ontleend, te zoeken in het Zutphensche land, in de omgeving van Zutphen en Deventer, een gebied dat onder het geweld van den oorlog bitter moet hebben geleden. Boerenzonen, wier hoeven platgebrand waren, kozen in die jaren dikwijls het soldatenhandwerk, en Evert kan één van dezulken geweest zijn.

Inderdaad heeft er een Bylaer in genoemde omgeving gelegen. Een acte uit 1456 [19]) vermeldt eenig land, in het kerspel Almen, buurschap Harfsen „bij den Byler" gelegen. Wij vernemen bijna tweehonderd jaar later [20]), dat „'t Byler" dan behoort tot de erven, die onder beheer stonden van den rentmeester (der geestelijke goederen in het kwartier van Zutphen, Conradus van) Munster [21]). Nemen wij aan, dat

[17]) De naam heeft ongetwijfeld oorspronkelijk als Van Bieler(t) geklonken. Men bedenke, dat de ij oudtijds de dubbele letter i was. Dat men de schrijfwijzen Bylaer en Byler (Biler) door elkander gebruikte, bewijst dat de klemtoon op de eerste lettergreep lag (Bylaer).

[18]) Boeck van Echtsaecken 1624-1650 (G. A. Deventer).

[19]) W. E. Smelt, Het oud-archief van de gemeente Zutphen (1941), 11 (Regestenlijst) no. 804.

[20]) Bijdr. en Meded. der Vereeniging „Gelre", dl. XII (1939), blz. 144 (Lijst van goederen in het kerspel Almen, buurschap Harsen uit 1645).

Evert zijn naam kan hebben ontleend aan dit goed, dan zal zijn vader er pachter op geweest zijn in het begin van de XVIIde eeuw. Onder welke omstandigheden, onthullen ons twee berichten uit de jaren 1606 en 1607 [22]). Op 1 Juli van eerstgenoemd jaar blijkt de predikant van Almen zóódanig door de strooptochten van den vijand in de uitoefening van zijn werk gehinderd te worden, dat hij mededeelt den dienst niet langer te kunnen waarnemen, zoodat hij om ontslag moet vërroeken; 13 Juni 1607 klaagt de rentmeester der geestelijke goederen over den droevigen staat van die goederen in de Zutphensche graafschap, wijl zij door den vijand bij herhaling verwoest en aan anderen verpacht worden. Bedenken wij nu, dat volgens een brief van 12 November 1594 [23]) het kwartier van Zutphen toen reeds „aever die veerthien jaeren geheel onbewoont geweest ende noch tegenwoirdich is; alle dorperen ende huysseren vernielt ende affgebrant; die steden tot diversche reysen ingenamen, geplondert; d'inwoonderen gerantzoent ende in de uytterste elende ende miserie gebracht. ..; jaemerlick alle bosscaigen ende holtgewas deser Graeffschap vernielt ende affgehouwen . ..", dan kunnen wij ons eenigszins een denkbeeld vormen van de omstandigheden, waaronder Evert's vader geleefd zal hebben, en Evert geboren zal zijn. En tevens wordt ons dan duidelijk, waarom Evert soldaat is geworden en hoezeer verder onderzoek naar zijn herkomst het zoeken naar een speld in een hooiberg beteekent.

§ 2. Interessant zou het uiteraard zijn, indien wij aan konden toonen, dat de Harfsensche Byler inderdaad in het begin van de XVIIde eeuw door een *Hendrick* bewoond is geweest, en haar naam aan een daarop gezeten geslacht heeft geschonken. En inderdaad is dit mogelijk!

Beginnen we met het laatste!

Omstreeks het midden van de XVIIde eeuw blijkt de Byler te Harfsen in het bezit te zijn geweest van een zekeren *Willem*, dien wij in het oudste doopboek van Almen [24]) eenige malen vermeld vinden als „ *Willem op die Bile, Willem ten Biler, Willem op de Byle*" in Harfsen [25]) Volgens het Almensche trouwboek [24]) traden tusschen 1675 en 1678 eenige dochters van dezen Willem in het huwelijk [26]) en één van dezen — een dochter *Willemken* — wordt bij haar inschrijving op 9 Mei 1675 *Willemken Willems van Byler* genoemd. Dat deze Byler ook Bylert genoemd werd blijkt uit andere aanteekeningen [27]). Wij hebben hier kennelijk met een goedsnaam te doen, doch wie met de Achterhoeksche wijze van naamgeving bekend is, weet ook dat de overgang van goedsnaam tot geslachtsnaam daar gemakkelijk plaats had.

Tusschen 1651 en 1657 is in het Almensche trouwboek van de huwelijken geen aanteekening gehouden. Vermoedelijk is dat de reden, dat Willems huwelijk daarin niet kon worden gevonden. Daar 18 December 1653 zijn zoon *Jan* werd gedoopt, moet hij vòòr dien datum getrouwd zijn. Was — zoo vraag ik mij af — hij misschien reeds eerder gehuwd, en mogen wij hem identificeeren met den „*Willem Hendericksen* in Herffsen", die 25 April 1652 een zoon Henderick liet doopen? In dat geval moet deze Willem dus een zoon zijn geweest van een in de eerste helft vàn de XVIIde eeuw levenden *Hendrick*, die wellicht vòòr hem de Byler bewoonde.

De lezer zal wellicht tegenwerpen, dat wij ons hier weer op het gladde ijs der vermoedens begeven! Daarom merk ik onmiddellijk op, dat zulk een *Hendrick in* (of op) de *Byle* in Harfsen inderdaad heeft bestaan. Volgens het Almensche trouwboek toch huwden op 13 Maart 1633 „Reint Reinerts op 't Ebbinck tot Herfssen ende Hadwich Henricks, d(ochter) van Henrick op de Byle in Herfssen" en 10 September 1637 „Hendrick, s(oon) van Hendrick in die Byle" met „Anna, d(ochter) v(an) sal. Henrick op de Huerne". Er heeft dus inderdaad in het begin van de XVIIde eeuw een *Hendrick* op de Harfensche Byler (Byle) gewoond!

§ 3. Vatten wij het bovenstaande thans in het kort samen: 8 Juni 1624 trouwde te Deventer de stamvader der tegenwoordige Van Bijlerts, *Evert Hendricks van Byler*. Naar het mij voorkwam, moest de herkomst van dezen Evert gezocht worden in het land tusschen Zutphen en Deventer. Inderdaad blijkt daar een Byler onder Harfsen te hebben gelegen, welk goed in de eerste helft van de XVIIde eeuw — in het begin waarvan Evert geboren moet zijn — bewoond is geweest door een *Hendrick*, en vervolgens in het bezit van een *Willem van Byler* geraakte. Van dezen Willem achtte ik het mogelijk, dat hij een zoon van dien Hendrick geweest is, en dat hij dus een broer was van Evert. In dit verband nu wijs ik erop, dat *Evert van Byler* uit zijn eerste huwelijk met *Maritgen Peters van Holtte* een (tweeden [28])) zoon *Willem* gehad heeft (ged. Zutphen 4 December 1631); werd deze zoon misschien genoemd naar zijn oom?

§ 4. Tenslotte nog een enkele opmerking.

Boven reeds wees ik erop. dat zich in de omgeving van Barneveld eens verschillende goederen hebben bevonden, aan elk waarvan de naam Byl(a)er verbonden was. Nu verdient het de aandacht, dat hetzelfde ook het geval was in de streek tusschen Zutphen en Deventer, en in de omgeving daarvan. Volgens het Lochemsche trouwboek [29]) moet in de buurschap Groot Dochteren (een buurschap onder de gemeente Laren) een erf „Cleyn Bylardt" hebben gelegen. Voorts bevond zich in Oolde, een goed „Kleine Bylert" geheeten [29a]). Zoowel in Oolde, als in de buurschap Groot Dochteren hebben dus vermoedelijk ook boerenerven gelegen, die (Groot) Byler(t) waren genaamd. Voorts moet er in het kerspel Almen, behalve de Harfsensche Byler, nog een Klein Byler geweest zijn [29b]). Al deze Byler-erven kunnen op hun beurt hun naam hebben geschonken aan bewoners daarvan. Daartoe was het niet noodig, dat die bewoners eigenaren of pachters van die goederen waren: zij kunnen daar ook inwonende knechts zijn geweest [29c]). W anneer wij dit in het oog houden, wordt

21) Gerichtssignaten Schoutambt Zutphen nà 10 Mei 1630.

22) Resolutieboeken College van Gedeputeerde Staten van Zutphen, Geestelijke goederen.

23) Brieven van het Hof van Gelre en Zutphen met het kwartier van Nijmegen no. 7299; zie Bijdr. en Meded. der Vereeniging „Gelre", dl. XIV (1911), blz. 166.

24) Archief van de Nederduitsch-Hervormde Gemeente te Almen.

25) 18 Dec. 1653, doop van een zoon Jan; 20 Mei 1655 en 16 Maart 1656 doop van twee dochters, resp. *Grietjen* en *Janneken* genaamd.

26) Een andere dochter trouwde Lochem 15 Juli 1677. Voorts vermeldt het Almensche trouwboek nog op 13 Mei 1677 het huwelijk van een ***Albert*** *Willemsen*, zoon van Willem op 't Bylardt in Harfsen onder Almen en op 5 Juli 1685 van een *Goossen Willemsen* j.m. van 't Bylert uit Harfsen.

27) 'Zie vorige aanteekeningen.

28) Een oudste (vermoedelijk jong overleden) zoon *Hendrik* werd gedoopt te Deventer 12 Nov. 1626; na *Willem* volgde nog een dochter *Aeltgen* (ged. Zutphen 19 Jan. 1634).

29) Inschrijving van 6 December 1691.

29a) Trouwboek Almen 21 Maart 1686.

29b) Doopboek Almen 12 Maart 1671, doop van *Henrick*, zoon *Gerrit* op Klein Byler.

29c) Vergel. doopboek Almen 30 April 1654: *Marrytgen*, dogter van *Hermen Egbers* knecht op den Biler. Ibidem 21 Sept. 1634: *Jan*, s(oon) *van Byler* knecht ende s. van sal. Huevelman.

het ons ook begrijpelijk dat er naast de hierboven reeds vermelde personen, ook nog andere personen in het oudste Almensche doop- en trouwboek vermeld worden, als „op de Byler van Herffsen" wonend, terwijl van onderlinge verwantschap niets blijkt. [29d])

III.

Met Amersfoortsche Burgemeestersgeslacht Van Byler. [30])

Wapen: een effen (zilveren) schild met in een (groen) schildhoofd drie (gouden) zes- of achtpuntige sterren. [31])

§ 1. De afkomst van dit geslacht is met zekerheid op te voeren tot een ***Tydeman*** (of ***Tyman) van Byler,*** die als beleend met „die tiende van den goede to Brilaer, gheleghen in den kerspel van Bernevelde" (Barneveld) voorkomt in een tusschen 26 September 1381 en 19 Januari 1383 opgemaakte lijst van leenmannen van den bisschop van Utrecht. [32]) Tevens hield deze Tyman in leen „die tienden van den tween goeden, geheten van der Rijc (of Rijt? [33])), ende van den goede, dat men heet Sambric, geleghen in den kerspel van Loesden" (Leusden) [34]). Van laatstgenoemd leen deed Tyman in 1399 afstand ten behoeve van *Rycout,* zijn zoon. [35]) Het bezit van de tienden van „den goede to Brilair" blijkt hij reeds eerder te hebben verloren, want 22 April 1394 was hiermee beleend Ghysen van Brylar, Heyn Gisensoens soen van Brylar, als Heyne, zijn vader, die te halden placht". [36]) Na Ghyssen van Brylar ontving deze tienden in leen Evert van Domselar (Dompseler), en na hem op 11 Maart 1434 een lid van hetzelfde geslacht (Johan van Donselaer), waarna dit leen niet verder in de Stichtsche registers vermeld wordt.

Rycouf ***(Ryckoud) van Byler,*** die in 1399 de tienden van de Ryc (Ryt) en Sambrinck ontving, werd acht jaren later beleend met een hoeve lands onder Stoutenburg. Men vindt deze beleening vermeld in een der leenregisters van IJsselstein. [37]) Tezamen met een groot aantal andere, in deze registers voorkomende, acten, en de beleeningen met „de helft der tienden, groff ende smal. . . ., gelegen in der buerscap van Tellicht in den kerspel van Ermeloe" (Ermelo) [38]), maakte

de leenopvolging t.a.v. genoemde hoeve lands onder Stoutenburg het mogelijk talrijke losse fragmenten van het hier behandelde geslacht tot één geheel samen te voegen.

§ 2. In zijn reeds bovenaangehaald werk Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen in Gelderland" heeft Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland het als iets van zelfsprekends beschouwd [39]), dat (Van) Bryla(e)r een andere schrijfwijze was voor (Van) Byla(e)r (of Bieler). Het komt mij evenwel voor, dat aan de juistheid van die gelijkstelling wel eenige twijfel kan worden geopperd. Wij weten immers op grond van de bisschoppelijke leenacten, dat „die tiende van den goede to Brilar" van ± 1382-1434 tot de bisschoppelijke leenen behoorden, en in die jaren in leen zijn gehouden -respectievelijk door de hierboven vermelde personen. Nu vindt men daartegenover, dat volgens de IJsselsteinsche registers op 22 Februari 1410 zekere ***Heynric van Bylair*** (= ***Byler)*** beleend werd met „den tienden van sinen goede te Bylair, grof ende smal .... ten Zutpheenschen rechte", en dat deze *Henric* op 18 October 1430 nog immer deze tienden in leen hield. [40]) Wat er met dit leen gedurende de rest van de XVde eeuw is geschied, blijkt verder niet, daar de eerstvolgende leenacte van 26 Juni 1507 dateert, Beleend werd toen „nae dode Ghyssberts van Emellaer" Ghijsbert, zijn zoon, die zelf in 1514 zijn zoon Henric tot leenvolger had.

Het heeft er dus allen schijn van, dat er naast een Stichtsch leen „die tienden van Brilaer" een IJsselsteinsch leen moet hebben bestaan, gevormd door „de tienden van Brilaer", en tusschen beiden zal m.i. onderscheid moeten worden gemaakt, zoolang niet onomstootelijk vaststaat dat beide tienden met elkaar identiek waren. Ja, het schijnt zelfs, dat er naast deze tienden nog een derde leen was, dat, gemakkelijk met de IJsselsteinsche tienden te verwarren, daarvan toch onderscheiden moet worden. Op denzelfden dag nl., dat ***Henric van Byler*** beleend werd met de tienden van „sinen goede te Bylaer", ontving Jutte Philps Morren zoenswijf in leen „den tiende van Heren Willems goede van Bylair, grof ende smal, als hi gelegen is ... te Zutpheenschen rechte, in voirwaerden dat dit voirseyde leen nyet versterven en mach also verre als men den goede siin recht doet ...." [41]). Na Jutte's dood werd beleend haar dochter Geertruyt, waarna in 1471 Emeler Gijsbertsoin te Barneveld, in de XVIde eeuw de bovengenoemde Van Emelair's volgden.

Ik moet ruiterlijk toegeven, dat ik dezen Heer ***Willem van Byler*** niet thuis kan brengen, [42]) Was ***Jutte*** zijn dochter? *Henric* wellicht zijn jongere broeder? Waar lag Henric's „goede te Bylair"? Het feit evenwel, dat op 18 October 1430 ***Henric van Byler*** zich beklaagde over „gebreke, die hem Henric Wolff doen woude als een richter van Veluwe aen desen voorgen. goede", d.i. „sinen goede te Bylair", toont aan, dat dit erf Byler op de Veluwe moet worden gezocht en vanzelf gaan onze gedachten dus naar Barneveld uit.

29d) Vergel. trouwboek Almen 11 Oct. 1618: *Tonnis* Janssen op de Byler' van Herffsen"; doopboek Almen 30 Dec. 1649: „*Jan* op do Byle van Herfsen"; ibidem 8 April 1660: „*Theunis* k(ind) van *Jan op die Byle* in Herfsen"; 15 Dec. 1661: „*Willem* s.(oon) v(an) *Arent op die Byle*"; 8 Febr. 1680: „*Jenneken* J.D. van *Teunnis Willemsen op* 'tBylert".

30) Hoewel de leden van dit geslacht geenszins uitsluitend in Amersfoort gevestigd zijn geweest en ook elders in de regeering hebben gezeten, meen ik — op het voetspoor van den heer W. A. van Bijlert — dit geslacht het beste ter onderscheiding van andere families Van Byler als het Amersfoortsche burgemeestersgeslacht te kunnen betitelen.

31) Zie aant. 14.

32) Jhr. W. A. Beelaerts van Blokland, Stichtsche. Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland (Werken der Vereeniging „Gelre", 1907), blz. 85 en VI.

33) Lezing, voorgesteld door Mej. Dr. A. J. Maris, chartermr. aan het R. A. in Utrecht. De c en t zijn in het Middeleeuwsche schrift veelal niet van elkander te onderscheiden!

34) Mr. S. Muller Fz., De Registers en Rekeningen van het Bisdom Utrecht 1325-1336 (Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht, Nieuwe serie no. 54, blz. 678).

35) Bisschoppelijke leenboeken (R.A. Utrecht). Mededeeling van Mej. Dr. A. J. Maris te Utrecht.

36) Beelaerts van Blokland, a.w. blz. 85.

37) Nassausche Domeinen (voortaan aan te halen als Nass. Dom.) A.B.A. Den Haag, Inv. Hingman no. 8375, (Stoutenburgsche mannen) fol. 20. Grooten dank ben ik verschuldigd aan Ir. C. M. R. Davidson te Den Haag, die deze leenregisters voor mij door heeft genomen, en aan wien ik alle gegevens uit deze registers te danken heb.

38) Beelaerts van Blokland, a.w. blz. 99.

39) Beelaerts van Blokland, a.w., Lijst van de namen der leenen (blz. 144) en Lijst van de geslachtsnamen (blz. 151).

40) Nass. Dom., Inv. no. 8374, fol. 32 en 8375 (Stoutenburgsche mannen), fol. 3.

41) Nass. Dom., Inv. no. 8375, (Stoutenburgsehe mannen) fol. 4. „Nu Emellair Gijsbertz. tot Barnevelt" staat in den index op de leenmannen aangeteekend bij Jutte.

42) Een aanteekening in margine van de leenacte vermeldt erbij: „tot Achtenvelde"; de leenacte d.d. 26 Juni 1507: „deese tiende tot Achtenvelde groff ende small als die van outs gelegen is int kerspell van Barnevelt".

43) Mogelijk was hij een zoon van *Egeber* van *Byler,* die 7 Febr. 1300 voorkomt bij de beleening van *Gysbert* van *Stoutenburg* met het goed te Honthorst onder Stoutenburg (Nass. Dom. Inv. 5374, fol. 51vso).

De vraag, of *Henric van Byler* tot het hierbesproken geslacht heeft behoord, schijnt mij bevestigend te moeten worden beantwoord. Immers naar aanleiding van bovenbedoelde „gebreke" toonde Henric zijn leenheer „drie brieven, die twee hielden van overgiften, te weten eerst hoe voir Ghyotte, vrouwe van Egmonde ende van IJsselstein gecomen is *Heylwych, Jan Duvel's* wijff, *Tydemans* dochter *van Biler*, mit horen man ende momboir voirgen, ende maecte Steven horen sone, den sy by Jan Duvel1 hadde, die nahant ende die leenweerde aen den thiende van hoiren guede te Byler" (brief van 3 Juni 1366). Deze *Tydeman*, die in het eerste kwart van de XIVde eeuw geboren zal zijn [43]), zal vermoedelijk niet identiek zijn geweest met zijn naamgenoot, die ± 1382 de tienden van den Brilaer in leen hield. De gelijkheid van naam doet mij evenwel verwantschap vermoeden. Blijkbaar heeft *Henric van Byler* zijn goed verkregen van *Heylwich van Byler* Tydeman's dochter of van *Steven Duvel* haar zoon, zoodat ik vermoed, dat ook Henric tot het hier behandelde geslacht heeft behoord. [44])

§ *3.* De zoo juist besproken puzzle, die zich voordoet ten aanzien van de twee(?) goederen Brilaer en Bilaer (Byler), '('beide) vermoedelijk onder Barneveld gelegen, doet zich

[44]) De leenacte, waarbij Evert van Dompseler beleend werd met' de tiende van Brilaer. vermeldt, geen jaartal, doch slechts den datum 18 Februari. Het jaar'moet hebben gelegen tusschen 1394 en 1434 (Beelaerts van Blokland, a.w. blz. 85).

Indien het vermoeden van Jhr. Beelaerts van Blokland, dat onder Brilaer en Bilaer (Bieler, Byler) hetzelfde moet worden verstaan, juist is, dan kan *Heynric van Bylair* 'met de tienden van den Brilaer beleend zijn na Ghyse Heynenszoon van Brylaer. Wij moeten dan aannemen, dat deze beleening, als geschied door den leenheer van IJsselstein, niet is geregistreerd in de leenregisters van het Sticht. *Heyn(ric)* kan dan een zoon van Ghyse geweest zijn, en aldus zijn genaamd naar zijn grootvader van vaderszijde, terwijl Evert van Dompseler de tienden kan hebben ontvangen na Henric's dood, tusschen 1430 (Oct.) en 1434 (Maart). *Zuiver hypothetisch* is dan op grond van deze vermoedens de volgende genealogische tabel op te stellen:

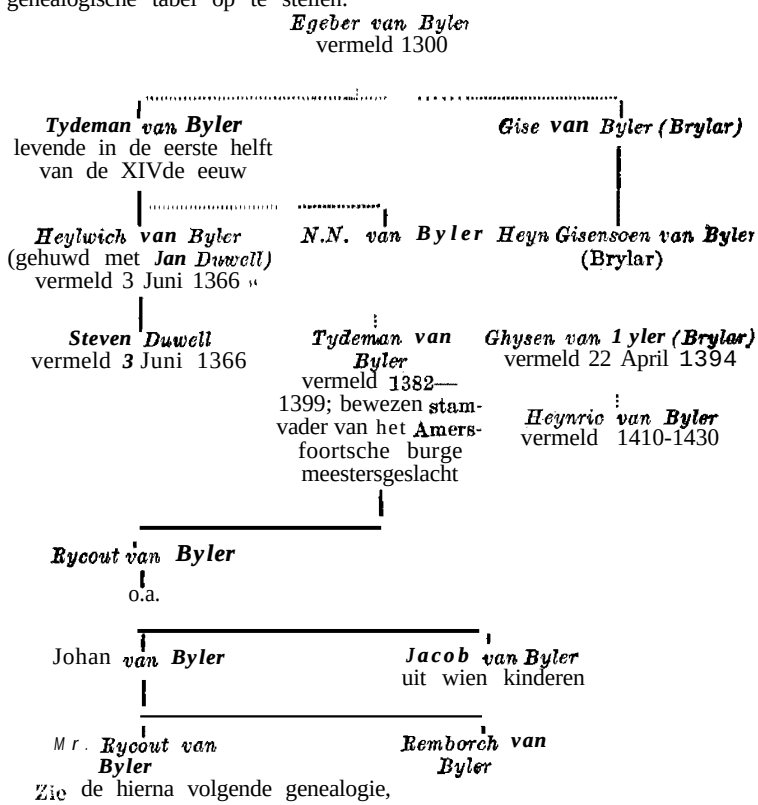

Zie de hierna volgende genealogie,

veneens voor ten aanzien van een ander goed, dat eveneens (gedeeltelijk) onder voornoemd kerspel lag.

De leenregisters van het Sticht maken nl. melding van een een van den bisschop van Utrecht, dat omschreven wordt als „dat goed, geheten 'Achtevelde, gelegen in den kerspel van Leusden ende van Barneveld" [45]), en dat dus deels in Utrecht, deels in Gelderland was gelegen. 'Nadat Seger van Emelaer ± 1382 de eene en Kerstiaen van Achteveldt in dien zelfden tijd de andere helft in leen had gehouden, werd Seger voornoemd ± 1390 beleend met het geheele goed. Na zijn dood kwam het in 1407 aan Ghysbert, zijn zoon, die nog voorkomt 6 Maart 1434, doch overleden moet zijn in of voor 1440. Hem volgde op zijn zoon Seger Gysbertse van Emelaer, wiens zoon Gysbert Segerszoon het goed heeft bezeten van 1498 tot 1519. Ook in de daarna volgende jaren tot in de tweede helft van de XVIIde eeuw bleef dit leen in het zelfde geslacht, dat ondertusschen den, naam van Emelaer prijs gaf en zich Van Achteveld noemen ging.

Merkwaardig nu is het in verband met het voorgaande, dat het leenreqister van IJsselstein [46]) op St. Petersdag ad Cathedram 1410 de beleening vermeldt van *Rycquijn, Gode Scrasserszoon* met de tienden van het Leusdensche deel „in deser manieren, dat dit voorsyde goet omen sal ende blyven op ter kinderen, die *Gode Scrasser* voirsz by *Geertruden* sinen wive, *Reynersdochter* van *Roetselaer* after hem laten heeft". Alsof Achteveld niet reeds in 1390 in zijn geheel als Stichtsch leengoed aan Seger van Emelaer was gekomen, en zeventien jaren later aan Segers zoon Gysbert, beschikte dus in 1410 de leenheer van IJsselstein (Johan van Egmond) doodleuk over de bezitsopvolging van de Leusdensche helft. Op grond van het bovenopgemerkte kan men met reden betwijfelen, of deze beschikking inderdaad effect heeft gehad. [47]) Zeer waarschijnlijk was dat niet het geval, want wanneer in 1451 *Jan Rycouts van Byler* (een zoon van Rycout Tydemanszoon) beleend wordt met voornoemde tienden, worden deze omschreven als „die thiende van Achtevelt in Losenrekarspel wt Zeger Ghysbertsz. goet in Emeler mit oore toebehoorende. [48]).

In verband met het bovenstaande verliest thans mijn voornaamste bezwaar tegen de gelijkstelling van „Brilaer" en „Bilaer" veel van zijn kracht. Immers met de mogelijkheid moet thans rekening worden gehouden, dat hetgeen den heer van (Egmond en) IJsselstein in 1410 niet is gelukt t.a.v. van Achteveld, hem wel (tijdelijk) gelukt kan zijn met betrekking tot de tienden van den goede to B(r)ilaer. Anders gezegd: *Misschien heeft in het begin van de XVde eeuw de heer Van IJsselstein eenige leenen van den bisschop van Utrecht aan hun leenheer ontfutseld en zichzelf daarover tot leenheer gesteld.

[45]) Beelaerts van Blokland, a.w. blz. 82.

[64]) Nass. Dom., Inv. no. 8374, fol. 70.

[47]) Blijkens Beelaerts van Blokland, a.w. blz. 86 werden de tienden van Achteveld (onder Barneveld) van ± 1,382 tot (na) 1394 in leen gehouden door Daem van Lochorst. Volgens het leenregister van IJsselstein (Nass. Dom,. Inv. no. 8374. fol. 73) werden echter met de tienden van dat Geldersche deel in 1401 'beleend *Gode Scrasser* en zijn zoon *Rycquyn. Goede Schrasser(t)* had nog een zoon, *Jan die Wilde* genaamd (Nass. Dom. Inv. no. 8376, fol. 29). 14 November 1441 ontving (vermoedelijk na overlijden van Rycquyn), *Goert Scrasser, Jan Wildezoen*, voornoemde tienden in leen, die vervolgens dienzelfden dag „om beden wille van *Goert voirn.*" werden opgedragen aan *Gysbert, Gysbert Zegherts(oon)*.

[48]) Leenkamer van Holland (A.R.A. Den Haag), Heerlijkheid Egmond, Inv. no. 258, fol. 520 en 264, fol. 48. (Mededeeling van Ir. C. M, R. Davidson).

De vraag òf, en zoo ja, waarom en in hoeverre dit is geschied, zou een uitvoerig onderzoek noodzakelijk maken. Het is hier niet de plaats om daarop in te gaan. Alleen wijs ik er op, dat de hierboven genoemde leenen in oorsprong Stoutenburgsche leenen geweest zijn, en de heeren Van (Egmond *en*) IJsselstein verwant waren aan de Van Stoutenburgs. Everhard van Stoutenburg nu had in 1315 zijn huis Stoutenburg verkocht aan bisschop Guido van Utrecht. [49]) Elf jaren later renuntiëerde hij ten behoeve van bisschop Jan van al zijne aanspraken op genoemd Huis, behoudens zijn mannen, die hem verleend waren (1326). Mogelijk dat deze transacties den sleutel verschaffen tot oplossing van de boven besproken puzzles.

§ 4. Aan de oudste generaties der *Schrassert's* heb ik vóór eenige jaren uitvoerig de aandacht gewijd. [50]) Ik vond toen gelegenheid erop te wijzen, dat de bakermat van dit geslacht vermoedelijk in Garderen (Barneveld) moet worden gezocht, waar reeds in 1340 een Goede Scrasser vermeld wordt, die mogelijk de vader was van *Phitipp den Scrasser* (vermeld 1368-1381). die zelf twee zonen *Goede* en *Steven* moet hebben gehad. Van laatstgenoemde *Goede Scrasser* nu weten wij, dat hij de vader was van *Rycquyn Scrasser*, die in 1401 (tezamen met zijn vader) beleend werd met de tienden van Achteveld in het kerspel Barneveld [51]), en negen jaar later met de tienden van het Utrechtsche deel onder Leusden [52]). Het feit nu, dat *Rycquyn* voor de Leusdensche tienden van Achteveld *Jan Rycouts van Byler* tot leenvolger had, verdient nog een oogenblik onze bijzondere aandacht. Het geeft immers aanleiding tot het vermoeden, dat er verwantschap tusschen beide leenmannen bestaan heeft. Deze mogelijkheid; die reeds aan waarschijnlijkheid wint door het feit, dat ook de oudste generaties der Amersfoortsche Van Byler's met Barneveld in betrekking moet hebben gestaan, krijgt nog meer relief, wanneer wij bedenken, dat Jan's vader, *Rycout van Byler*, de eerste is van zijn geslacht, wiens wapen wij kennen [53]), en welk wapen geheel gelijk is aan het oorspronkelijke wapen der Schrassert's, waarmede in 1435 en 1436 *Johan Schrassert* (de Olde) de verbondsbrieven tusschen ridderschap en steden van Gelre zegelde [54]). Heeft misschien, zoo vraag ik mij af, *Jan van Byler* zijn wapen aan de Schrassert's ontleend, en zal zijn moeder wellicht een zuster van *Rycquyn Scrasser* geweest zijn? Zekerheid in dit opzicht zullen wij waarschijnlijk nimmer verkrijgen, doch de mogelijkheid verdient m.i. wèl onze aandacht.

[49]) Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Bijdr. tot de Geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden, blz. 579.

[50]) Ned. Leeuw LVIII (1940), kol. 196 en vlg.; in het bijzonder kol. 202/3 (§ 7), (waar i.p.v. *Heine van Bilaer* moet worden gelezen Heine *van Bilo*). In het kader van mijn artikelenreeks „Veluwsche geslachten uit de schoutambten van Putten en Nijkerk in de XVde en XVIde eeuw" (begonnen in Ned. Leeuw LXI (1943)) hoop ik t.z.t. aan de hand van nieuwe gegeven over de oudste generaties der' Schrassert's een aanvulling te geven.

[51]) Zie aant. 47.

[52]) Zie boven § 3.

[53]) Wapen-zegel van 1422; zie Van Beurden a.w., blz. ll.

[54]) Zie Ned. Leeuw LVIII (1940), kol. 57 en 203.

[55]) In deze — en volgende — genealogieën worden de kinderen alléén dan met arabische cijfers genummerd, indien hun volgorde onomstootelijk vaststaat: zoo dit niet het geval is. worden letters gebezigd. Nu ik niet weet, of Tydeman behalve *Rycout* nog andere (en oudere) kinderen gehad heeft, heb ik Rycout niet het cijfer 1 durven geven.

[56]) Oud-Archief Amersfoort, Diplomata & Charters no. 88.

§ 5. *(Genealogie).*

I. *Ty (de)man van Byler*, beleend met „die tienden van den tween goeden, gheheten van der Ryc (Ryt) ende van den goede, dat men heet Sambric, geleghen in het kerspel van Leusden" en met de tienden van „den goede to Brilaer" onder Barneveld (± 1382) [34]); doet 1399 afstand van eerstgenoemden tienden t.b.v. zijn zoon Rycout. [35]).
Hij was vader van:
a. *Rycout (Ryckoud) van Byler*, die volgt onder II.

II. *Rycout (Ryckoud) van Byler*, vermeld 1396 [56]), ontvangt voornoemde Leusdensche tienden door afstand van zijn vader (1399) [35]), beleend met een hoeve lands onder Stoutenburg (1407) [37]), leeft nog 1422 [57]), maar is dood 1 Sept. 1430 [58]); tr. vòòr 16 Januari 1408 [59]) *Belye (Scrasser*, dr. van Goede en Geertruy van Rootselaer?? [60]))
Uit dit huwelijk:
a. *Tyman van Byler (Rycoutsz.)* [61]) woonde in 1427 te Utrecht, vandaar verbannen 1427-1432 [62]), burger van Harderwijk (1438) [63]), beleend met voornoemde Leusdensche tienden (6 Juli 1438) [35]), nog vermeld 4 April 1457, maar † vòòr 2 Oct. 1490. [64])
b. *Jan van Byler (Rycoutsz.)*, volgt onder III.
c. *Jacob van Byler (Rycoutsz.)* [58]), volgt onder III*bis*.

III. *Jan Rycoutsz. van Byler*, beleend met de tienden van Achteveld onder Leusden (1451) [65]); schepen van Amersfoort (1460), burgemeester aldaar (1472 en 1477) [66]), † vòòr 1484 [67]); tr. *Feyntje*. [67]).
Uit dit huwelijk:
a. Mr. *Rycout van Byler* [67]), vermeld als zoon van bovengenoemde ouders in 1484 [68]), priester (1484) [69]) en vicarius van een altaar in de St. Joriskerk te Amersfoort; beleend met de tienden van Achteveld onder Leusden 12 April 1484) [70]), † vòòr 19 Juli 1491. [70])
b. *Re(y)mborch Jansdr. van Byler* [71]), beleend met de Leusdensche tienden van haar grootvader (na dode van haar oom, 2 Oct. 1490) [35]), en de tienden van

[57]) Oud-Archief Amersfoort. Diplomata & Charters no. 241.

[58]) Nass. Dom. Inv. no. 8375, fol. 20.

[59]) Oud-Archief Amersfoort, Diplomata & Charters no. 140.

[60]) Zie boven § 4.

[61]) Hij was blijkens de in aant. 58 genoemde bron een oom van *Remborch Jans van Byler* en broer van *Jacob van Byler*.

[62]) Burman, Utrechtsche Jaarboeken I, blz. 343/4.

[63]) P. Berends, Oud-Archief van Harderwijk (inventaris), 1 (1935), inv. no. 121.

[64]) Beleening van *Remborch van Byler Jansdr.* met de Leusdensche tienden. Zie aant. 35.

[65]) A.R.A. Den Haag, Lecnregisters Heerlijkheid Egmond Inv. no. 274, fol. 358; Inv. no. 264, fol. 48 en 258 (Mededeeling van Ir. C. M. R. Davidson).

[66]) A. van Bemmel, Beschrijving van de stad Amersfoort, dl. 11.

[67]) Oud-Archief Amersfoort, charter no. 556.

[68]) Zie aant. 67 en Nass. Dom. Inv. no. 8374, fol. 70 en 8378, fol. 83vso.

[69]) Transportregister Amersfoort (R.A. Utrecht Inv. no. 436) — voortaan aan te halen als Transp. reg. A'foort —, 1478-1502, fol. 127vso.

[70]) Nass. Dom. Inv. no. 5374, fol. 70 en 8378, fol. 83vso.

[71]) Zij was een zuster van Mr. *Rycout van Byler* (bron, vermeld in aant. 70) en oom-zegster van *Tyman* van *Byler* (bron vermeld in aant. 58).

[72]) Nass. Dom. Inv. no. 8378, fol. 83vso. Zij woont dan te Harderwijk en kan „aldershalve niet geghaan off gestaen".

Achteveld onder Leusden (19 Juli 1491) [70], † 27 Aug. 1540 [72] — 6 Mei 1542 [70]); tr. vòòr 19 Juli 1491 [73] *Gerrit van Speulde Henricsz.*, † nà 28 Mei 1518. [35])

III*bis*. *Iaçob van Buler*. beleend met de hoeve lands onder Stoutenburg (1430) [58]), een hoeve lands onder Leudsen (1451)'") en de helft der grove en smalle tienden in de buurschap Tellicht onder Ermelo (1459) [38]); schepen te Amersfoort (1461, 1463, 1465, 1467), en burgemeester aldaar (1475-1479)' [66]), † 13 Jan. 1480 [38]) — 22 Dec. 1484) [69]); tr. vòòr 1460 [38]) *Aleid Willem Hendricxdr,,* † *1480* [75]) — *22* Dec. *1484* [69]), dr. van Willem Hendricx.

Uit welk huwelijk:

a. *Henrick van Byler* [76]), beleend met voosnoemde halve tienden van Tellicht (Ermelo) (1480) [38]); gasthuismeester te Amersfoort (1490 en 1493) [77]), kerkmeester der St. Joriskerk aldaar (1511 en 1519) [78]); raad (tevens lid van de Vyve) 1485, schepen (1503 en 1525), burgemeester van Amersfoort (1501, 1510, 1515 en 1523) [66]); † (12 Aug.) 1523 [79]) — 1528 [38]); tr. vòòr 4 September 1484 [38]) *Weyme* (of *Weyndelmoet)* [80]) *van Herdevelt* [36]), † nà 12 Aug. 1523 [79]).

Henrick had een natuurlijken zoon [60]): *Henrick van Byler,* † nà 23 Juni 1531 [81]).

b. *Jacob van Byler* [82]), volgt onder IV.

c. *Willem van Byler* [83]), volgt onder IV*bis*.

d. *Eqbert Iacobs van Byler*, beleend met een hoeve lands onder Leusden (1451) [84]).

IV. *Jacob van Byler,* beleend met de hoeve lands onder Stoutenburg [58]); raad van 'Amersfoort (1518), schepen (1501, 1513, 1516, 1518, 1519, 1524), burgemeester dier stad (1511) [66]); † in of nà 1524; tr. vòòr 22 December 1484 [10]) *Margriet, Andries Bottensdr.* [58]), † in of nà 1522. [85])

Uit welk huwelijk:

1. *Jacob van Byler,* volgt onder V.

b. *Tyman van Byler,* vermeld (als zoon van Margriet vnd.) 1519. [86])

c. *Beertgen van Byler,* vermeld (als dochter van Margriet vnd.) 1522. [87])

d. *Cornelis van Byler* [88]), volgt onder *Vbis*.

c. *Reycout van Byler* [89]), beleend met een derde deel van de halve tienden onder Tellicht (Ermelo) (1528) [38]); raad van Amersfoort 1525, schepen (1527 en 1531), lid van de Vyve (1525 en 1527), burgemeester (1529) en cameraar van die stad (1531)' [66]); † vòòr 21 Februari 1541. [90]).

Rycout had bij een zekere *Bart* een natuurlijke dochter *Anna* vermeld in 1541 [90]).

f. Heer *Andries van Byler* [91]), beleend met een derde deel van de halve 'Tienden onder Tellicht (Ermelo) (1528) [38]), † vòòr 21 Februari 1541 [40]).

g. (vermoedelijk)' *Willem van Byler Jacobsz.*, vermeld 1540 [92]).

V. (Jonge) [93]) *Jacob van Byler* [94]), beleend met een hoeve lands op 't Hoogeland (bij Amersfoort) [95]), ontvangt land van zijn vader Jacob in 1517 [96]); ontvangt voorts (vanwege zijn vrouw) in leen „dat broecklandt, daer der papenzijl van Baern doergaet" [97]); † 1525 [98]) — 24 Juni 1527) [95]); tr. in of vòòr 1504 [99]) *Lamberich* (of *Lambrecht) Goerts* [100]) — of *Gerrits* [101]) *dr.*, † nà *15 Sept.* 1559 [102]), doch vòòr 22 Januari 1575 [101]).

Uit welk huwelijk [103]):

1. *Jacob Jacobsz. van Byler* [104]), op onmondigen leeftijd beleend met de bovengenoemde hoeve op 't Hoogeland *(24* Juni 1527) [105]), † nà 14 Deember 1566 [106]); tr. *Elisabeth Botter,* † nà 21 Juni 1571 [107]), dr. van Jacob.

b. *Elysabeth van Byler* [108]), † vòòr haar moeder [109]); tr. vòòr 15 September 1559 [110] *Cornelis Ditcksz. van Amerongen,* † nà *16* Mei 1564 [111]), zn. van Dirck.

---

73) *Zie* aant. 70. Uit dit huwelijk twee zonen: *Jaa van Speulde* priester, en *Henrick van Speulde.*

74) Lcenreg. Heerl. Egmond (A.R.A. Den Haag), Inv. no. 255, blz. 515, no. 264, fol. 48vso en no. 274, fol. 358.

75) Transp. reg. A'foort 1478-1502, fol. 55vso.

76) Hij was een oom van *Rycout van Byler Willemsz.* (Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 97vso.

77) Transp. reg. A'foort 1478—1502, fol. 224 en 251.

78) Oud-Archief Amersfoort, Diplomata & Charters no. 725 en Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 80vso.

79) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 179.

80) Transp. reg. A'foort 1478—1502, fol. 330 (1497).

81) Oud-Archief Amersfoort, Diplomata & Charters no. 921.

82) Hij wordt als broeder van *Willem van Byler* vermeld in de genealogische aanteekcningen van Booth en Buchel (R.A. Utrecht, Inv. H.S. no. 464), blz. 225.

83) Als zoon van *Jacob van Byler vermeld:* Archief der bisschoppen van Utrecht (R.A. Utrecht), Inv. no. 202, fol. 153vso.

84) Leenrcg. Heerl. Egmond (A.R.A. Den Haag), Inv. no. 264, fol. 48vso en 274. fol. 355.

85) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 155vso en 161.

ss) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 78vso.

87) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 150.

88) In 1527 vermeld als oom van Jacob *van Byler Jacobsz.* (Nass. Dom. Inv. no. 8375, fol. 12), en later als neef (en momber) van Mr. *Jacob van Byler* en broer van Heer *Andries* en *Ryckout van Byler* in de in aant. 35 genoemde bron.

89) 21 Febr. 1541 vermeld als zoon van *Jacob van Byler* (Transp. reg. A'foort 1540—1551; 2a pro festo Petri ad Cathedram). Zie ook aant. 38

90) Zie de eerste in aant. 59 aangehaalde bron.

91) Broer van *Cornelis* en *Rycout van Byler.* Zie aant. 38.

92) Transp. reg. A'foort 1540-1551, 4a post Bartholomei 1540 (25 Aug.).

93) Nass. Dom. Inv. no. 5375 („Catalogen van allen den leenmannen der Heerlickheyt van IJsselsteyn by name ende toename", achter in het register) en no. 5392, fol. 127 (No. 120).

94) Hij wordt als neef en voogd van *Rycout van Byler Willemsz* vermeld in het Trausp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 97.

95) Nass. Dom., Inv. no. 5375, fol. 12.

96) Oud-Archief Amersfoort, Diplomata & Charters, 3 Febr. 3517 en Nass. Dom. Inv. no. 8374, fol. 23 en 5375, fol. 20.

97) „Catalogen" enz. vermeld in aant. 93.

98) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 213vso.

99) Van Beurden a.w., blz. 11.

100) „Catalogen" enz. vermeld in aant. 93 en Nass. Dom., Inv. no. 5379, fol. 37 en daarbij liggend los blad.

101) Nass. Dom. Inv. no. 5392, fol. 127 (no. 120).

102) Transp. reg. A'foort 1552-1562, fol. 277vso.

103) Transp. reg. A'foort 1540-1551, 2a post Petri ad Cathedram (28 Febr.) 1541.

104) Hij was een oomzegger van *Cornelis van Byler.* Zie aant. 95.

105) Aant. 95 en Nass. Dom. Inv. no. 5374, fol. 420.

106) Transp. reg. A'foort 1564—1570.

107) Transp. reg. A'foort 1570-1577, fol. 35vso.

108) Zij wordt in 1559 vermeld als zuster van *Jacob van Byler Jacobsz.* (zie aant. 102) en in 1564 als dochter van *Jacob* (Transp. reg. A'foort 1552-1562, fol. 390vso).

109) Nass. Dom. Inv. no. 5379, fol. 37 en daarbij liggend los blad.

110) Transp. reg. A'foort 1552-1562, fol. 278vso.

111) Transp. reg. A'foort 1552-1562, fol. 390vso.

c. ***Aelfgen*** (of ***Alyd)*** [110] ***van Byler*** [112], † nà 16 Mei 1564 [111]; tr. vòòr 15 September 1559 [110]) Gerrit *van Wenckum*, † nà 16 Mei 1564 [111]).

d. ***Aelt van Byler*** [103]).

V*bis*. ***Cornelis van Byler,*** beleend met een derde deel van ae halve tienden van Tellicht (Ermelo)' (***1528)*** en in 1541 met de rest"[?]), burgemeester van Amersfoort, tevens lid van de Vyve (1536), behoorde in 1543 tot de Amersfoortsche „meentluyden" [66]); † 23 Mei 1542 [113] — 27 Februari 1543 [114]); tr. vóór 21 Februari 1541 [103]) ***Geerfruyf Poyfen,*** beleend met voornoemde tienden 27 Sept. 1569, † nà 29 Nov. 1577 [38]).

Uit welk huwelijk:

1. *Jacob van Byler*, beleend met voorn. tienden 6 April 1546 [38]), † 26 Maart 1563 [115]) — 27 September 1569 [38]).

b. *Margriet* ***van Byler,*** na haar broeders dood beleend met voorn. tienden onder Tellicht (Ermelo) [38]); † vòòr of in October 1573 [38]); tr. vóór 23 Mei 1550 [116]) ***Johan van Eck,*** beleend met de halve tienden te Opheusden, † nà 19 Maart 1561, zn. van Bartholomeus en Geertruyd van der Eem [117]).

c. Gerrit ***van Byler*** *Cornelisz.*, geb. Amersfoort [118]), † Nijkerk [118]) Januari 1554 [119]); tr. (kort na 29 Dec. 1553 [120]) ***Anna Aeifs*** [120]) *Scholten* [121]), dr. van Aelt Henricksz. [120])

d. *Alijd* ***van Byler Cornelisdr.,*** vermeld 1556 [123]), † nà Juli 1587 [124]); tr. 1° *Bartholomeus* ***van Drosseler,*** † vòòr 11 September 1562 [115]); tr. 2° ***Arenf*** (of *Aelt) Jansz. van Laurenborch,* burgemeester van Amersfoort (1583). beleend met de helft der tienden onder Tellicht (Ermelo) (29 Nov. 1577) [38]), † in of nà Juli 1587 [124]), zn. van Jan.

IV*bis*. ***Willem van Byler,*** beleend met het goed Honthorst onder Stoutenburg (20 Februari 1495) [125]), van welks helft hij 25 Febr. 1495 afstand doet t.b.v. het St Aechtgenklooster te Amersfoort [125]); bezitter van de ambachtsheerlijkheid Emiclaer (Emelaer) (tot 1513) [126]); kerkmeester van de St Joriskerk te Amersfoort (1485) [127]); raad van Amersfoort (1476), schepen (1484, 1490, 1492, 1498, 1512), lid van de Vyve (1484) en burgemeester dier stad (1486, 1489, 1496, 1509, 1514 en 1519); schout van Amersfoort (1497) [66]); tr. vòòr 22 December 1484 [69]) ***Margrief*** † in of na 1496 [128])

Uit welk huwelijk:

a. Mr. ***Jacob van Byler*** [129]), priester [38]), regent van het godshuis der armen van den Heiligen Geest (Pothuis) te Amersfoort (1525)' [130]); beleend met de halve tienden in Tellicht (Ermelo) (7 Nov. 1528) [38]), en half Honthorst (28 Febr. 1520) [131]), † vòòr 9 Januari 1538 [132]).

b. ***Willem van Byfer Willemsz.,*** vermeld 1520 [133]), † vòòr 25 Augustus 1540 [92]).

c. *Rycout* ***van Byler*** *Willemsz.* [134]), volgt onder V.

d. *Ermgart van Byler*, vermeld 1495 [135]).

e. *Stefanie van Byler*, vermeld 1495 [136]).

f. ***Cafharina van Byler,*** ontvangt 1513 van haar vader de ambachtsheerlijkheid Emiclaer (Emelaer). [126])

V. *Rycout* ***van Byler*** *Willemsz.*, onmondig 1520 [133]), mondig 1523 [137]); „bewaerer der armen huyssitten die Pot" (1527) [138]); schepen van Amersfoort (1531) en burgemeester aldaar (1540)' [66]); gasthuismeester van St Petersgasthuis (1540) [139]); beleend met half Honthorst (9 Jan. 1538) [140]), † tusschen 27 Aug. 1540 [92]) en 1542 [141]), tr. in of vòòr 1527 [142]) *Margriet*, † *nà* 15 Juli 1553 [143]).

Uit welk huwelijk:

1. ***Willem van Byler*** *Rycoutsz.* [145]), volgt onder VI.

b. *Jan* ***van Byler,*** geb. nà 1529 [146]), vermeld 1553 [140]).

c. ***Jacob van Byler,*** vermeld 1553 [146]).

d. ***Margriet van Byler,*** vermeld 1553 [146]).

e. ***Beatrix van Byler,*** vermeld 1553 [146]).

VI. *Willem* ***van Byler,*** burger van Utrecht [145]), schepen aldaar (1577—'80) [147]), beleend met half (of Klein) Honthorst onder Stoutenburg (13 Sept. 1542)' [141]); tr. 1557 ***Petronella van Merenburch.***

Uit welk huwelijk [147]):

a. ***Maria van Byler,*** geb. 1559 [147]), beleend met de hofstede Klein Honthorst, leeft nog 6 Juli 1622 [148]), doch † vòòr 13 Mei 1637 [149]).

b. ***Richard van Byler,*** kanunnik van St Marie te Utrecht [147]).

---

112) Zuster van *Jacob van Byler Jacobsz.* (zie sant. 102).

113) Transp. reg. A'foort 1540-1551, 3a post Ascensïonis Domini (23 Mei) 1542.

114) Transp. reg. A'foort 1540-1551, 3a post Oculi (27 Maart) 1543.

115) Transp. reg. A'foort 1562-1564.

116) Transp. reg. A'foort 1540-1551.

117) Register op de leenacten hoeken van Gelre en Zutphen, kwartier van Nijmegen (Gelre, 1924), blz. 391.

118) Ned. Leeuw L (1932), kol. 113.

119) Transp. reg. A'foort 1552-1562, fol. 97vso en aant. 108. Zijn weduwe compareerde 22 Jan. 1554 (Transp. reg. a.v. fol. 68vso).

120) Transp. reg. A'foort 1552-1562 (29 Dec. 1553).

121) Transp. reg. A'foort 1552-1562 (22 Jan. 1554). fol. 97vso.

122) Vergel. Ned. Leeuw LXI (1943), kol. 121, volgens welke gegevens Anna 6 jaren na haar kortstondige humelijk hertrouwd moet zijn met *Wolf van Ommeren* (t.a.p. kol. 122).

123) Transp. reg. A'foort 1552—1562, fol. 138.

124) Trsnsp. reg. A'foort van die jaren.

125) Nass. Dom. Inv. no. 8374, fol. 52.

126) Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Bijdr. tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden blz. 580.

127) Transp. reg. A'foort 1478-1502, fol. 141.

128) Transp. reg. A'foort 1478—1502, fol. 319vso.

129) Hij wordt in 1495 vermeld als zoon van Willem *van Byler* (aant. 125) en in 3520 als hrocr van *Willem Willemsz.* en *Rycout Willemsz. van Byler* (Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 97).

130) Van Bemmel, a.w. 1, blz. 399.

131) Nass. Dom. Inv. no. 8374, fol. 52 en 8378, fol, 45vso.

132) Nass. Dom. Inv. no. 8378, fol. 45vso.

133) Transp. reg. A'foort 3517-1527, fol. 97. Als broer van Mr. Jacob *van* Byler vermeld,

134) Als broer van Mr. Jacob van Byler vermeld in de bron, vermeld in aant. 133. Nass. Dom. Inv. no. 8374. fol. 53 en 8378, fol. 45vso.

135) Zij heet dan een zuster van' *Jacob Willemsz. van Byler*. Zie nant. 125.

136) Als dochter van *Willem van Byler*. Zie aant. 125.

137) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 173vso.

138) Transp. reg. A'foort 1517-1527, fol. 258.

139) Transp. reg. A'foort 1540-1551 (30 Sept. 1540) (Donderdag post Michaeli)

140) Nass. Dom., Inv. no. 8374, fol. 53 en 8378, fol. 45vso en 49vso.

141) Nass. Dom. Inv. 8374, fol. 54 en 8378, fol. 50.

142) G.A. Amersfoort, Schepensegels (Van Beurden).

143) Aant. 92, en Nass. Dom., Inv. no. 8374, fol. 54vso en 8378, fol. 50,

144) Nass. Dom., Inv. no. 8374, fol. 53 en 8378, fol. 50.

145) Nass. Dom. Inv. no. 8378, fol. 50vso.

146) Nass. Dom. Inv. no. 8374, fol. 54vso.

147) Genealogischc aanteekeningen van Booth en Buchel (R.A. Utrecht (HS), inv. der HS. no. 464) blz. 228.

148) G.A. Utrecht, Prot. Nots Joh. Ant. Wtewaell.

149) Nass. Dom., Inv. no. 8383, fol. 9vso.

c. Johan van *Byler*, volgt onder VII.
d. *Agnes van Byler*, beleend met klein Honthorst [150]), overluid Utrecht 26 Maart 1638 [151]); tr. vòòr 23 April 1601 [152]) *Gerard* van *Dashorst*, overluid Utrecht 3 Februari 1621 [153]).
e. *Michiel van Byler.*
f. *Cornelis van Byler* [154]), † Utrecht 8 Dec. 1628.
g. *Alyd van Byler*, overluid Utrecht 2 Sept. 1620. [155])

VII. *Johan van Byler*, overluid Utrecht 12 Maart 1618 [156]); tr. *Ida Oems*, † Utrecht Januari 1637, dr. van Mr. Cornelis en Gellia van Hoytema van Oferda.
Uit welk huwelijk [157]):
a. *Cornelis van Byler*, kanunnik van St Marie [147]), beleend met land tot den Geyn (16 Januari 1656) [158]), † (ongehuwd) [147]).
b. *Ryck van Byler*, onmondig in 1622 [157]), advocaat te Amersfoort: tr. Utrecht 18 Juni 1644 *Maria de Leeuw*, geb. Utrecht.
(Uit dit huwelijk (o.a.?) een zoon *Jan*, ged. Amersfoort 26 Dec. 1644).
c. *Wilhelmina van Byler*, beleend met een stuk land tot den Geyn (28 Dec. 1647)' [159]), † vòòr 16 Januari 1656 [158]); tr. 1° *Paulus (de) Swardt;* tr. 2° Mr. *Peter van Merenburch* [147]).
d. *Geertruyt van Byler*, overluid Utrecht 11 April 1646 [160]).
e. *Sophia van Byler.*

Oterlijk,

door H. L. KRUIMEL.

Een vraag, door mij destijds in dit Maandblad gesteld, bracht mij in aanraking met andere leden van het Genootschap, eveneens afstammelingen van dit geslacht. [1])

De gegwens, welke mij werden toegezonden, waren niet volledig en bevaten enkele onjuistheden; een onderzoek, door mij ingesteld, bracht verrassend veel aan het licht, zoowel te Amsterdam als te Nieuwe Niedorp, de bakermat dezer familie. Voor aanvullingen, welke ongetwijfeld nog gegeven zullen kunnen worden, houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

Wapen: In blauw negen gouden korenaren op een grasgrond naast elkander, overtopt door een liggende kinderfiguur, in de opgeheven linkerhand een aesculapenstaf. Helmteeken: drie korenaren volgens het schild. Dekkleeden: goud en blauw [2]).

150) G.A. Utrecht. Prot. Nots Joh. Ant. Wtewaell 6 Juli 1622 en Nass. Dom.' Inv. no. 8383,'fol. 9vso.
151) Navorscher 1894, blz. 189.
152) Transportregister Utrecht (G.A. Utrecht) Inv. no. 3243 -voortaan aan te halen als Transp. reg. Utrecht — 1601, 'dl. I, blz. 189.
153) Navorscher 1886, blz. 363.
154) Hij was innocent (G.A. Utrecht, Prot. Nots Joh. Ant. Wtewaell, 6 Juli 1622).
155) Navorscher 1886, blz. 202.
156) Navorseher 1885, blz. 401.
157) Bron vermeld in aant. 154.
158) Nass. Dom., Inv. no. 8383, fol. 128vso.
159) Nass. Dom., Inv. no. 8383, fol. 74 en 75.
160) Navorscher 1898, blz. 248.
1) 'Zie dit Maandblad XLI, 363 en XLII, 19, 59 en 248.
2) Dit wapen komt voor op een cachet met alliantie-wapen Caspar Zorn/Helena Wijva Oterlijk en op een cachet, alleen het wapen Oterlijk vertoonend, beide in het bezit van Ir. J. G. Kruimel te Arnhem on afkomstig van J. G. Kruimel (1760—1827), een van de executeurs van het testament van Helena Wijva Oterlijk, weduwe Zorn.

I. *Claes Jansz. Oterlijk*, hij woonde te Nieuwe Niedorp aan de „Langereys", schepen aldaar in 1559, hij wordt er vermeld sedert 8 April 1556 en komt er het laatst voor op 3 Febr. 1587 [3]).
Hij was gehuwd met *Lysbeth*, dochter van *Gheryt Ghysen* en van *Guert Maertsdr.*. welke kort vóór 22 Mei 1562 overleed [4])
Zes kinderen, welke ik in de protocollen van Nieuwe Niedoro aantrof., volgen:
1. *ddriaen*, woonde te Castricum in 1586 als weduwnaar van N. N. met 2 kinderen: *Claes* en *Meyns* [5]).
2. *Cornelis*, gehuwd met *Imme Jansdr. Ze* bezaten en bewoonden een hofstede „op de Hoeff" te Nieuwe Niedorp aan den Winkelerweg. Hij overleed tusschen 6 April 1618 en 18 Febr. 1621")
Zij testeerden voor notaris Cornelis Jansz. Hoogeboom aldaar. op 21 Sept. 1600 en andermaal op 18 Sept. 1605 [7]) Dit huwelijk bleef kinderloos.
3. *Jan*, die volgt II.
4. *Meyns*, woonde te Nieuwe Niedorp, althans bezat eenig vast goed. Zij overleed vóór 23 Nov. 1606. Op genoemden datum verkoopen de kinderen van Cornelis Groteman, erfgenamen van hun „moeye" Meyns Claesdr. vast goed aan Jan Claesz. Oterlijk, een mede-erfgenaam. [8])
5. *Guert*, gehuwd met *Ipte Bevers*. 9 April 1590 dragen zij, als erfgenamen van Tryn, Gheryt Ghysendr., hun „moeye", vast goed te Nieuwe Niedorp op aan Jan Claesz. Oterlijk [9]).
6. N. N., gehuwd met *Cornelis Jansz. Groteman*, van Winkel en aldaar wonende. Beiden overleden vóór 23 Nov. 1606, op welken datum hun dochter Maria Groteman met haar man Jan Dames van Sierickzee, „wonende tot Brouwershaven", mede uit naam van haar broeders en zusters, land te Nieuwe Niedorp verkoopt aan Jan Claesz. Oterlijk, als erfgenamen van Meyns Claesdr. Oterlijk [8]).

II. *Jan Claesz. Oterlijk*, woonde te Nieuwe Niedorp aan de „Langereys", op „Gelevetershofstede", welke hem in eigendom toebehoorde. Hij was schepen van Nieuwe Niedorp en wordt aldaar vermeld sedert 9 April 1590; 3 Maart 1621 een mede-erfgenaam van zijn broeder Cornelis Claesz. Oterlijk [10]). Gehuwd met *Trijn N. N.*, testeerde hij als haar weduwnaar voor notaris Cornelis Janst. Hoogeboom op 3 Maart 1618 en andermaal op

3) Zie rechterlijke archieven van Nieuwe Niedorp (N.H.) in het rijksarchiefdepot te Haarlem; no. 5692 (1553—1582) d.d. 8 April 1556, 6 Januari 1565, 29 Mei 1565; idem no. 5693 (1582-1601) folio 7 verso, d.d. 25 Maart 1583, folio 42, d.d. 3 Febr. 1587.
4) Weesboek van Nieuwe Niedorp: no. 5732 (1549-1604) folio 62, d.d. 22 Mei 1562.
5) Nieuwe Niedorp: no. 5693 (1582-1601) folio 40 verso, d.d. 12 Nor. 1586, folio 42, d.d. 3 Febr. 1587.
6) Idem no. 5695 (1614—1627) folio 70, d.d. 6 April 1618, folio 122, d.d. 18 Febr. 1621, folio 124-125, d.d. 2 Maart 1621.
7) Protocol notaris Hoogeboom i.h. rijksarchiefdepot te Haarlem no. 3877 folio 27 verso en no. 3878 folio 4 verso.
8) Nieuwe Niedorp: no. 5694 (1601-1613) folio 69 verso, d.d. 23 Nov. 1606.
9) Nieuwe Niedorp: no. 5693 (1582-1601) d.d. 9 April 1590.
10) Nieuwe Niedorp: no. 5692 (1582-1601) d.d. 9 April 1590; idem no. 5694 (1601-1613) folio 69 verso, dd. 23 Nov. 1606, folio 97, d.d. 19 Dec. 1608; idem no. 5695 (1614-1627) folio 122, d.d. 18 Febr. 1621, folio 125, d.d. 3 Maart 1621.

21 Dec. 1622, de laatste maal, dat ik hem aantrof [11]). Hunne 4 kinderen volgen:

1. *Pieter,* gehuwd met *Maritgen Jansdr. Stolp. Zij* maakten als „buerluyden tot Nieuwe Niedorp aan de Langereys" hun testament op 1 Maart 1622 voor notaris Hoogenboom voornoemd: hij overleed reeds vóór 21 Dec. 1622, zooals blijkt uit het testament van zijn vader Jan Claesz. Oterlijk [12]).
   16 Febr. 1613 wordt hij vermeld met zijn zwager Jan Jansz. Stolp [13]).
   Dit huwelijk bleef kinderloos.
2. *Anna,*
3. *Griet,* beiden genoemd in de testamenten van hun vader d.d. 3 Maart 1618 en 22 December 1622. Beiden blijken gehuwd te zijn en hadden kinderen. Van een harer worden de kinderen genoemd: Tryn Simonsdr. en Claes Simonsz. [14]).
4. *Cornelis,* die volgt III.

III. *Cornelis Jansz. Oterlijk,* woonde te Nieuwe Niedorp aan de „Langereys" op „Gelevetershofstede". Hij wordt vermeld als poorter van Nieuwe Niedorp. Huwde omstreeks 1 Maart 1607 met *Reynu Gerritsdr.,* eerder weduwe van *Cornelis Jansz. Bruyn.*
1 Maart 1607 verschijnt Reynu Gerritsdr. met haar tweeden man Cornelis Oterlijk voor weesmeesteren van Nieuwe Niedorp en bewijst de kinderen uit haar eerste huwelijk het vaderlijk goed. Herhaaldelijk treedt Cornelis Jansz. Oterlijk in de volgende jaren als verkooper op, dan wel wordt hij vermeld als bezitter van de „Gelevetershofstede" [14]).
27 Jan. 1640 compareert hij met zijn beide zonen Jacob en Claes; voor het laatst wordt melding van hem gemaakt met zijn zoon Jacob in Juli 1646. [15])
Twee zonen uit dit huwelijk volgen:

1. *Jacob,* hij wordt te Nieuwe Niedorp vermeld met zijn vader en zijn jongeren broeder op 27 Jan. 1640 en in Juli 1646. Spoedig daarop blijkt hij niet meer in staat te zijn zijn eigen zaken te besturen. 18 Februari 1650 verkoopen de „geordonneerde voogden" over Jacob Cornelisz. Oterlijk, erfgenaam van zijn vader Cornelis Jansz. Oterlijk, een perceel land, gelegen aan den Winkelerweg [16]).
   4 Juli 1663 en 2 Februari 1668 legt Jan Cornelisz Glas als voogd over Jacob Cornelisz. Oterlijk rekening en verantwoording af aan de weesmeesters van Nieuwe Niedorp wegens gevoerd beheer. [17]).
2. *Claes,* die volgt IV.

IV. *Claes Cornelisz. Oterlijk, 22* Maart 1638 koopt hij een huisje te Nieuwe Niedorp, 8 Febr. 1645 bezwaard door *Geertje Jelisdr.,* zijn vrouw, „ter cause van gehaelde waren als broot, boter ende andere waren tot nootlyck onderhout van haer ende haer kinders gehaelt ende doen haelen in 't vuytwesen van haer voors. man die overlanck vuytgevaren en vuytlandich geweest is ende huyde noch is" [18]). Kort daarop is hij overleden, want reeds op 16 Maart 1646 verkoopt Geertje Jelisdr., weduwe Claes Cornelisz. Oterlijk, „ jegenwoordich wonende tot Amsterdam voor haer selven en als moeder en voochdisse van haere kinderen" dit huisje [19]).
Geertje Jelisdr. moet overleden zijn tusschen 6 April 1659, toen zij een kleinkind ten doop hield. en 23 April 1664, op welken datum haar zoon Jelis te Amsterdam ondertrouwde en zájn ouders als overleden worden vermeld.
Twee zonen uit dit huwelijk volgen:

1. *Cornelis,* volgt V.
2. *Jelis,* volgt Vbis.

V. *Cornelis Claesz. Oterlijk,* blijkens huwelijksinschrijving is hij geboren te Aartswoud omstreeks 1634. Tabaksverkooper te Amsterdam, poorter aldaar geworden op 26 Febr. 1659; hij woonde er op de Anjeliersgracht. Begraven in de Westerk. 4 Jan. 1697.
Huwde, mede te Amsterdam, in de Nieuwe Kerk 14 Mei 1658 met: *Hillegonda (van) Hogervorst,* ged. aldaar (Nieuwe K.)' 17 Febr. 1636 [20]) en begr. in de Oude K. op 6 Jan. 1711. Dochter van *Arend Hendriksz. (van) Hogervorst en* van *Dieuwertje Cornelisdr.* [21]).
18 Febr. 1650 wordt door de voogden over de nagelaten weeskinderen van Claes Cornelisz. Oterlijk, geprocréëerd bij Geertje Jelisdr., vast goed te Nieuwe Niedorp verkocht, gelegen aan de „Langereys"; het land is hun aangekomen van Cornelis Jansz. Oterlijk.
26 Maart 1659 compareert Cornelis Claesz. Oterlijk „nu

[11]) Protocol notaris Hoogeboom no. 3580 folio 109, d.d. 3 Maart 1615; no. 3881 folio 18 verso, d.d 21 December 1622.
[12]) Protocol notaris Hoogeboom no. 3880 folio 219, d.d. 1 Maart 1622.
[13]) Nieuwe Niedorp: no. 5694 (1601—1613) folio 163, d.d. 16 Febr. 1613.
[14]) Nieuwe Niedorp: no. 5695 (1614—1627) folio 232, d.d. 2 April 1625, folio 246, d.d. 27 Jan. 1626; idem no. 5696 (1628-1646) folio 51. d.d. 27 Febr. 1630, folio 144, d.d. 15 Maart 1634, folio 203, d.d. 5 Febr. 1637, folio 230, d.d. 17 Mei 1638, folio 273 verso . . . Nor. 1641.
[15]) Nieuwe Niedorp: no. 5696 (1628-1646) folio 253 verso, d.d. 27 Jan. 1640, folio 325 verso, d.d. . . . Juli 1646.
[16]) Nieuwe Niedorp: no. 5697 (1647-1656) folio 64, d.d. 18 Febr. 1650.
[17]) Nieuwe Niedorp: no. 5692 (1553—1582), waarin enkele acten van lateren datum voorkomen.
[18]) Nieuwe Niedorp: no. 5696 (1628-1646) folio 227. d.d. 22 Maart 1638, folio 305, d.d. 8 Febr. 1645.
[19]) Nieuwe Niedorp: no. 5696 (1628—1646) folio 322 verso, d.d. 16 Maart 1646.
[20]) Zie Ned. Leeuw XLIII, 248, als doopgetuige wordt genoemd Grietje Henrix, hiervoor te lezen Giertje Henrix, gelijk mij bij verificatie gebleken is.
[21]) Claes Fransz., pottenbakker te Amsterdam, won. „in de Fonteyn" op de Koningsgracht (Singel), gehuwd met Reymerich Nanningdr., welke als weduwe overleed en 10 Sept. 1619 in do Oude K. begraven werd. (Vergelijk weeskamerreg. no: 17 folio 17 verso en no: 18 folio 71—73).
Van hunne kinderen volgt: Hillegondt Claesdr., gehuwd met Hendric Andriesz. (van Hogervorst), van Delft, pottenbakker welke kort vóór 14 Jan. 1620 overleed, op welken datum Hillegondt Claesdr. haar 5 kinderen het vaderlijk goed bewees (Weeskamcrreg. no: 18 folio 66).
Deze 5 kinderen waren: A. Aeltge, geb. circa 1598. B. Andries, geb. circa 1600, denkelijk identiek met Andries Henrix v. Hogervorst te Leiden tot het midden der zeventiende eeuw. C. Arend, volgt D. Giertge, geb. circa 1607, begr. in de Nieuwe K. op 26 April 1672, ondertr. te Amsterdam 10 Jan. 1635 (D.T.B. no: 443, folio 96) met Cornelis Jansz. Roemskerck, vlotschuytenvoerder. E. Claes, geb. circa 1613.
Arend Henrix van Hogervorst, vlotschuytenvoerder te A'dam, geb. circa 1606 en huwde er in de Nieuwe K. op 15 April 1635 (ondertr. 29 Maart, D.T.B. no. 443, folio 135 verso) met Dieuwertje Cornelisdr., geb. te A'dam en er begraven in de Oude K., als weduwe, op 22 Mei 1670.
Hunne 4 kinderen waren: 1. Hillegonda, tr. Cornelis Oterlijk (zie boven). 2. Margaretha, tr. ten eerste Jillis Oterlijk en hertrouwde met Jan van Noorthoorn (zie onder Vbis). 3. Neeltje, gehuwd met Herman Aertsz. 4. Cornelis Arentsz. van Hogcrvorst, beschuitbakker op de Brouwersgr., begr. Oude K. 13 Mei 1684 (zie Collaterale successie deel 4 folio 352 verso) geen kinderen.

wonende t' Amsterdam" met de voogden van Jelis Claesz. Oterlijk, beiden kinderen van Claes Cornelisz. Oterlijk; zij verkoopen voor gezamenlijke rekening, voor schepenen van Nieuwe Niedorp, land aldaar: voor het laatst treffen wij Cornelis en Jelis Claesz. Oterlijk „coopluyden tot Amsterdam" aan in een transportacte te Nieuwe Niedorp op 25 Oct. 1668 bij den verkoop van een huis, gelegen „aen de lagezyde deser stede" [22]).

3 Maart 1694 kocht Cornelis Oterlijk een huis op den Haarlemmerdijk, noordzijde „daer de Koninck van Denemarken in de gevel staet" [23]).

Negen kinderen volgen:

1. *Claes,* volgt VI.
2. *Hendrik,* volgt VIbis.
3. *Geertruid,* ged. te Amsterdam (Oude K.) 11 Maart 1663, begr. aldaar (Westerk.) 27 Febr. 1731. Huwde ten eerste Amsterdam 20 Febr. 1683 (Nieuwe K.) met *Jacobus Bellingwoud,* schoolmeester in het Aalmoezeniersweeshuis, geb. aldaar 1659 en begr. in de Westerk. 9 Nov. 1711, zoon van *Johannes Albertsz.* en van *Anna Jacobsdr. Hoobers.* Huwde ten tweede mede aldaar (Nieuwe K.) 14 Juni 1712 *Christiaan Hegman,* schoolmeester in het Aalmoezeniersweeshuis, ged. te Leiden 17 Oct. 1681 (Loodskerk), begr. Amsterdam (Westerk.) 28 Maart 1737. Zoon van *Hermanus Hegman* en van *Catharina Verhoeven* [24]).
4. *Dieuwertje,* ged. te Amsterdam ((Nieuwe K:.) 2 Mei 1666. Huwde aldaar in de Nieuwe K. 24 Febr. 1688 met *Steven Hajunga,* chirurgijn te Amsterdam, geb. aldaar omstreeks 1664. Zoon van *Jan Hajunga* [25]).
5. *Arend,* volgt VIter.
6. *Cornelis,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 27 Mei 1670 en jong gestorven.
7. *Hogervorst,* ged. Amsterdam (Noorderk) 9 Sept. 1671 en ongehuwd overleden, begr. in de Eilandskerk 5 Maart 1742.
8. *Cornelia,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 5 Febr. 1673, overleden aldaar in Januari 1738 [26]). Huwde te Amsterdam (/Nieuwe K.) 16 Febr. 1700 met *Carel Bouman,* koopman in tabak, ged. Amsterdam Eilandsk. 4 Juni 1673, overl. aldaar 9 Aug. 1747, begr. 15 d.a.v. in de Eilandsk.; zoon van *Corneiis Carelsz. Bouman* en van *Cornelia Wouters.*
   Hij woonde te Amsterdam op den Binnenkant en testeerde voor notaris M. van Son op 6 Juli 1744, voor welken notaris tevens de beschrijving van zijn boedei plaats vond op 7 Sept. i747 en de scheiding op 30 Maart 1748 [27]).

22) Nieuwe Niedorp: no. 6697 (1647-1656) folio 64 d.d. 18 Febr. 1650; no. 5698 (1657-1667) folio 109—109 verso d.d. 26 Maart 1659; no. 5700 (1668-1679) folio 49 d.d. 25 Oct. 1668

23) Kwijtsch. 3 L. folio 2, 3 en 8.

24) Uit het eerste huwelijk 9 kinderen.

25) Zie Nedl. Leeuw XLIII, 19, 59 en 248. Inbrengreg. v. d. weeskamer no. 45 folio 75 en no. 46 folio 118.

Uit dit huwelijk zijn mij 4 kinderen bekend: Jan Hajunga, stuurman op Oost-Indië, en Gillis Hajunga, heiden ongehuwd overleden, Helena Hajunga en Debora, gehuwd met Cornclis Oterlijk, Gillisz (zie bij VIquater) en vervolgens met Jan Schutstal. Uit het huwelijk van Debora Hajunga en Jan Schutstal stamt o.a. de familie van Tricht.

26) Middel op begr., eerste kl., 25 Jan. 1738.

27) Uit dit huwelijk: Arnoldus Bouman, gehuwd met Margaretha Noordhoorn, uit wien een geslacht Bouman, en Cornelis Bouman, gehuwd met Anna Gezina van Egum, wiens nageslacht o.a. opging in de families: v. Boetzelaer, Crommelin, Gouda, v. d. Koppel, Kruimel, Moltzer, Noordhoorn, de Schepper (Yssel) en Toe Water.

9. *Gillis,* volgt VIquater.

VI. *Claes Oterlijk,* ged. Amsterdam ((Noorderk.) 6 April 1659. Werd poorter van Amsterdam 13 Sept. 1685, tabaksverkooper; begr. aldaar in de Oude Kerk 23 April 1717. Huwde te- Amsterdam (Nieuwe K.) 18 Maart 1688 *Maria Vos Simonsdr.,* geb. Amsterdam circa 1669, begr. in de Nieuwe K. 8 Mei 1737.
Uit dit huwelijk:

1. *Geertruid,* geb. Amsterdam circa 1693, begr. in de Noorderk. 12 Aug. 1762 [28]). Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 11 Dec. 1718 met *Pieter de Veer,* geb. aldaar circa 1693 en overleden in Maart 1767 [29]).
2. *Hillegonda,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 16 Jan. 1695, overleden te Utrecht 22 Juni 1749, begr. Buurkerk. Huwde le, te Amsterdam (Nieuwe K.) 4 Aug. 1716 met *Martinus Jacobus Ze Comte gezegd de Graaf,* geb. Amsterdam 5 Jan. 1698, ged. aldaar 9 Jan., overleden 5 Sept., begr. 9 Sept. 1733. Hij was zijden-kousenwever; zoon van *David le Comte* en van *Anna Maria Verdonck* [30]). Huwde 2e. te Durgerdam 29 April 1734 met *Jan van 's Gravenweerd,* administrateur van het weeshuis te Buren en eerder weduwnaar van *Levina Verroer;* ged. te Buren 22 Sept. 1695, zoon van *Johan van 's Gravenweerd* en van *Cornelia Cornelis* [31]).
3. *Cornelis,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 16 Nov. 1698 en jong gestorven [32]).
4. *Simon,* volgt VII.

VII. *Simon Oterlijk,* geb. te Amsterdam circa 1703 en nà zijn vrouw overleden. Hij woonde er op 't Schipprsgrachtje en huwde op 4 Aug. 1733 in de Nieuwe K. met *Aletta van Asten,* geb. te „Wiemeer" circa 1707 en begr. te Amsterdam in de Oosterk. op 25 Oct. 1746, blijkens het begraafreg. van de weeskamer nalatende twee minderj. kinderen.
Uit dit huwelijk:

1. *Claas,* ged. Amsterdam (Westerk.) 13 Mei 1735, ongehuwd overleden vóór 1769. Hij bezat met zijn zuster Catharina, later te noemen, een huis op de Nieuwe Heerengr. over de Kattenburgersluis „daer de Vos in den gevel staet" [33]).
2. *Johanna,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 22 Febr. 1739 en er begr. in de Oosterk. 8 Sept. 1742,
3. *Simon,* ged te Amsterdam (Oude K.) 4 Dec. 1740, begr. in de Oosterk. 25 Sept. 1742.

28) Middel op begr., eerste Kl., 10 Aug. 1762.

29) Middel op begr., eerste kl., 20 Maart 1767. Twee zonen, uit dit huwelijk geboren, waren: Nicolaas de Veer, gehuwd met Gezina Asschenberg en Pieter de Veer junior, gehuwd met Grietje Willers.

30) Zie op de Graaf: Vorsterman van Oyen „Stam en Wapenboek" ; Ned. Patriciaat jaarg. 9 (1918) bldz. 133 e.v. en Mr. H. J. Koenen „Het geslacht de Mare?'. Het nageslacht thans o.a. vertegenwoordigd door de families: Crommelin, Gewin, de Graaf, Koenen, Mijnssen, Siewerts van Reesema en Swellengrebel. (Mededeeling van Mej. H. Mijnssen te Huis ter Heide).

31) Zie Buren: Register v. transporten en plechten no. 90 (1726-1733) folio 75 verso, folio 111 en 112 verso.

32) Op 15 Dec. 1703 en 19 Mei 1711 werden kinderen van Claes Oterlijk in de Nieuwe K. begraven.

33) Zie Collaterale successie 1769 folio 414: Catharina Oterlijk ab intestato eenige erfgename van haar broeder Claes Oterlijk, „vermist sedert eenige jaren". Het echtpaar Lobry-Oterlijk woonde toen te Breukelen.

4. *Simon,* ged. te Amsterdam (Zuiderk.) 14 Nov. 1742, begr. in de Oosterk. 3 Dec. 1742.
5. *Catharina,* tweeling met den voorgaande, als weduwe overleden en begr. te Maarssen op het kerkhof op 19 Dec. 1811. Huwde te Amsterdam (Oude K.) 1 Dec. 1765 met *Jacobus Lobry,* ged. te Zutphen 17 Jan. 1730, zoon van *Jacobus Lobry* en van *Anna Sibilla ten Pas* [34]).
   Hij was secretaris v.an Breukelen, alwaar zij acht kinderen lieten doopen.

VIbis. *Hendrik Oterlijk,* geb. te Amsterdam circa 1661, tabaksverkooper aldaar, begr. in de N.Z. Kapel 28 Sept. 1719, wonende ten huize van zijn zoon Cornelis i. d. Groote Leidschedwarsstr. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 24 Febr. 1688 met *Geertruid Otertijk,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 4 Febr. 1665 en vóór haar man overleden. Zij was een dochter van *Jelis Oterlijk* (Vbis) en van diens eeste vrouw *Maria Braspot.*
Uit dit huwelijk:
1. *Cornetis,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 12 Juli 1690 en er jong overl.
2. *Cornetis,* volgt VII.
3. *Hillegonda,* ged. Amsterdam (Noorderk,) 19 Jan. 1698 en jong gestorven.
4. *Hillegonda,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 31 Oct. 1700, overleden te Amsterdam 10 Juni 1752, begr. Westerk. 15 Juni. Huwde le. te Amsterdam (Nieuwe K.) 31 Juli 1725 met *Elias Hogervorst,* ged. te Voorschoten 16 Nov. 1692, overleden te Amsterdam omstreeks 1734 [35]), zoon van *Johannes Hogervorst* en *Jacomina Bonnet Eliasdr.*
   23 Oct. 1733 kochten zij een huis op de Lindengr. Z.Z.
   Zij testeerden voor notaris Ph. Roos op 1 Mei 1726; Hillegonda Oterlijk bewees haar twee kinderen het vaderlijk goed op 16 Nov. 1735 voor notaris G. Burghout.
   Zij hertrouwde te Amsterdam (Nieuw; K.) op 6 Dec. 1735 *Abraham Krook,* koopman in koffie, ged. te 's-Gravenhage (Groote Kerk) 11 Nov. 1693, overl. te Amsterdam in Juni 1770 [36]), zoon van *Pieter Krook en Lea de Gast.*
   13 April 1736 testeerden zij voor notaris G. Burghout.
   16 Dec. 1744 kochten zij een huis op de Korte Prinsengracht O.Z. ,,daer het schip den grooten Atlas in den gevel staet", sedert door hen bewoond. Na het overlijden v.an Hillegonda Oterlijk vond de beschrijving van den boedel plaats voor notaris G. Bouman op 19 Aug. 1752 en de scheiding voor denzelfden notaris op 8 Sept. d.a.v. [37]).
5. *Gittis,* ged. Amsterdam (Noorderk.) 9 Maart 170 en jong overleden.

VII. *Cornetis Otertijk,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 4 Maart 1693, ,,Commandeur van de retourvloot in dienst

[34]) Een Nicolaes Lobry ondertr. als j.m. te Brakel op 5 April 1789 te Zutphen met Henrica Aleida Agnita Exalto d'Almaras.
[35]) Uit dit huwelijk twee kinderen : Jan Hogervorst, vóór zijn moeder overleden, en Jacomina Hogervorst.
[36]) Middel op begraren betaald (eerste kl.) 13 Juni 1770.
[37]) Uit het tweede huwelijk twee zonen: Pieter en Cornelis Krook.

van de Ed. Heeren Bewindhebberen der O.I.C. ter camer Amsterdam", overleden te Amsterdam op 20 Jan. 1751 en begr. (Oude K.) 26 Jan. d.a.v. [38]). Hij huwde te Amsterdam (Oude K.) 17 Sept. 1719 met *Hittegonda Oterlijk,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 11 Juni 1696 en er begr. (Oude K.) 24 Dec. 1736, dochter van *Arend Oterlijk* (VIter) en van *Wyva Roosecrans.*
Zij woonden in de Groote Leidschedwarsstraat, later op 'de Prinsengr. W.Z. 28 Sept. 1719 hadden zij hun testament gemaakt voor notaris G. van Schoonderwoert.
Hunne kinderen volgen:
1. *Geertruid,* ged. Amsterdam (Eilandsk.) 1 Febr. 1722 en jong overleden,
2. *Neeltje,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 2 April 1724, begr. aldaar (Oude K.) 8 Oct. 1761 [39]). Zij huwde te Amsterdam (Oude K.) 31 Juli 1746 met *Cornelis Haan,* geb. te Amsterdam circa 1719 en begraven in de Noorderk. 14 Jan. 1758. Hij was een zoon van *Dirk Haan* en van *Atida van Ryschoten.* Zij woonden in de Oude Doelenstraat: als weduwe maakte zij een testament voor notaris Fr. Boese op 14 Febr. 1758 [40]).
3. *Cornetis,* ged. te Amsterdam (Nieuwe K.) 12 Mei 1726 en jong overleden.

VIter. *Arend Otertijk,* ged. te Amsterdam (Nieuwe K.) 26 Febr. 1669, poorter van Amsterdam op 30 Aug. 1688, hoedenwinkelier in de Haarlemmerstr., begr. in de Oude K. 26 Oct. 1715. Hij huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 27 Maart 1691 met *Wyva Roosecrans, gei.* te 'Amsterdam (Noorderk.) 31 Juli 1662 en begraven in de Oude K. op 16 April 1715. Zij was eerder weduwe van *Harmanus Harpers* [41]); dochter van *Rutgert Roosecrans* en van *Wyva Stipet* [42]).
De beschrijving hunner nalatenschap vond plaats voor notaris G. van Schoonderwoert op 18 Maart 1716.
Hun zeven kinderen volgen [43]):
1. *Cornetis,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 16 Jan. 1692, jong gestorven.
2. *Cornelis,* volgt VII.
3. *Iiittegonda,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 11 Juni 1696, huwde aldaar (Oude K.) 17 Sept. 1719 met *Cornetis Oterlijk Hendriksz.* (Zie bij VIbis).
4. *Hendrik,* volgt VIIbis.
5. *Jan,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 20 Oct. 1700 en jong overleden.
6. *Arend,* volgt VIIter.
7. *Geertruid,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 1 Maart 1704, huwde aldaar (Oude K.) 4 Febr. 1731 met

[38]) Middel op begraven betaald voor Hillegonda Oterlijk (eerste kl.) 22 Dec. 1736; zie verder begraafregisters v. d. weeskamer (Oude K.) d.d. 24 Dec. 1736 en 26 Jan. 1751. Collaterale successie 1751 folio 302.
[39]) Middel op begraven betaald (eerste kl.) G Oet. 1761.
[40]) Middel op begraven betaald (eerste kl.) 10 Jan. 1758. Uit dit huwelijk Alida, Hillegonda, Cornelis en Dirk Haan.
[41]) Uit dit huwelijk Aletta Harpers, gehuwd met Pieter Miget.
[42]) Meester Rutgert Roosecrans, ged. te Amsterdam (Oude K.) 17 Juni 1632, zoon van Hendrick Jansz. Roosecrans, zilversmid, en van Immichje van Westrenen, Rutgersdr., hij was chirurgijn te Amsterdam (zijn proef gedaan 23 Febr. 1656) en huwde als weduwnaar van Dieuwertje Swart op 16 Aug. 1661 (Nieuwe K.) met Wyra Stipel, geb. te Amsterdam 24 Oct. 1630, ged. aldaar (Oude Kerk) 27 Oct. d.a.v. en begraven 10 Aug. 1662 (Oude- K.);, dochter van Aldrik Stipel en van Wyva Cloeck. Rutgert Roosecrans hertrouwde met Grietje Nieuwland.
[43]) Zie inbrengregister van de weeskamer no. 44 folio 43 e.v.

Jan Mooy, makelaar te Amsterdam en overleden al daar 15 Sept. 1738 [44]).

VII. ***Cornelis Oterlijk,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 25 Aug. 1694, boekverkooper op den Haarlemmerdijk „hoeck Kleyne Vismarkt", overleden te Amsterdam 29 Oct. 1750 en begraven in de Eilandskerk 3 Nov. d.a.v. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 7 Mei 1720 met ***Christina van Ryschoten.*** ged. te Amsterdam (Noorderkerk) 9 Mei 1696 en begraven in de Eilandsk. op 25 Mei 1746, dochter van ***Pieter van Ryschoten*** en van *Rebecca* ***Schuyl*** [45]).
Zij testeerden voor notaris Ph. Pot op 5 Maart 1744; als weduwnaar passeerde hij een acte van voogdij op 20 Oct. 1750 voor notaris H. van Heel: voor denzelfden notaris vond de beschrijving van zijn nalatenschap plaats op 14 Jan. 1751 en de scheiding op 25 Maart 1751.
Uit dit huwelijk [46]).

1. ***Arend,*** geb. Amsterdam 6 Maart 1721 en denzelfden dag ged. in de Oude K. Overleden op 17 Juli d.a.v. en begraven in de Oude K.
2. ***Arend,*** geb. te Amsterdam 18 Juni 1722, ged. Oude Kerk 19 d.a.v. Hij zette het bedrijf zijns vaders voort in hetzelfde pand en overleed ongehuwd, begr. Eilandsk. 13 Jan. 1753.
3. *Doode dochter,* geb. Juni 1724 en begr. (Nieuwe K.) 29 Juni 1724.
4. ***Pieter,*** geb. te Amsterdam 7 April 1729, ged. 8 April d.a.v. in de Oude K., overleden 15 Mei 1729, begr. 20 Mei d.a.v.
5. *Rebecca,* geb. te Amsterdam 21 Sept. 1730, ged. Westerk. 22 Sept., overleden in Oct. 1733, begr. in de Oude K.
6. ***Wyua Christina,*** geb. te Amsterdam 20 Juni 1733, ged. Noorderk. 22 Juni, overleden aldaar 19 Febr. 1763, begr. 25 Febr. (N.Z.K.). Zij huwde te Amsterdam (Nieuwe K) 3 Juli 1753 met ***Hendrik Groskamp,*** koopman te Amsterdam, geb. aldaar 26 Juli 1721, ged. Nieuwe K. 30 Juli d.a.v., overleden te Amsterdam 1 Oct. 1788, begr. N.Z. Kapel 7 Oct. d.a.v. [47]). Hij was een zoon van ***Hendrik Groskamp*** en van *Cornelia* ***Wittenburg*** en hertrouwde met ***Asselina Henrica ter Poorten.***
7. *Doode zoon,* geb. te Amsterdam Febr. 1735 en begr. in de Oude K.

VIIbis. ***Nendrik Oterlijk,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 11 Mei 1698. Huwde aldaar (Oude K.) 26 Aug. 1725 met *Marretje* ***van der Stolk,*** geb. te Amsterdam circa 1697 en begraven als weduwe in de Nieuwe K. 13 Sept. 1776, eerder weduwe van ***Pieter van*** *Ryschoten.*
Uit dit huwelijk:

1. ***Anna,*** ged. te Amsterdam (Oude 'K.) 19 Sept. 1728. Huwde aldaar Sept. 1750 (ondertr. 4 Sept.) ***Jan de la Voy,*** geb. te Amsterdam ***en*** eerder weduwnaar van *Hester de la* ***Voy.***
2. ***Wyva Maria,*** ged. te Amsterdam ('Westerk.) 2 Maart 1731. Huwde aldaar (Oude K.) 8 Aug. 1762 met ***Cornelis Bosch,*** ged. te 's-Gravenhage (Groote Kerk) 18 Maart 1731, zoon van ***Egbert Bosch*** en van ***Alida Schutte.***

VIIter. ***Arend Oterlijk,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 1 Oct. 1702, poorter aldaar 20 Dec. 1721 als „Comptoirknecht" later koopman: in 1748 Luitenant der Amsterdamsche Schutterij. Hij woonde op de Leliegracht bij de Heerengracht, begraven in de Noorderk. 17 Dec. 1757. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 11 Juli 1729 met ***Helena van*** *Neercassel,* geb. te Amsterdam circa 1709 en overleden aldaar Nov. 1783 [48]). Dochter van *Wessel* ***van Neercassel*** en van ***Helena Oosterman.***
Uit dit huwelijk:

1. ***Helena*** *Wyva,* ged. te Amsterdam (Westerk.) 8 Dec. 1730, overl. te Amsterdam 29 Maart 1813. begraven te Hilversum op haar buitengoed „Groot Wolvenberg". Huwde te Amsterdam (Engelsche K.) 22 Juni 1762 met ***Philip Frederik Barth,*** geb. te Straatsburg in 1713, Handelsraad van den Koning van Pruisen, overleden te Amsterdam in April 1771. Hij was eerder weduwnaar van ***Ida Caulier,*** te voren weduwe ***Carel Johannes Boelens*** [49]).
Zij hertrouwde ***te*** 's-Graveland op 24 Oct. 1773 met ***Caspar*** *Zorn,* geboren te Ulm in 1728, Handelsraad van den Koning van Pruisen, begraven in de Noorderkerk op 20 April 1803, ***zoon*** van ? *Zorn* en van ***Anna Maria Rietmeyer.***
Zij woonden te Amsterdam op de Heerengracht over de Driekoningenstr. en bezaten te Hilversum de buitenplaats „Groot Wolvenberg". 2 Juni 1812 beschikte zij als weduwe voor notaris Joh. L. Budde over het zeer groate vermogen; onder de talrijke legatarissen komen geen leden van de familie Oterlijk voor, de portretten van de testatrice, haar eersten ***man,*** haar ouders, zuster en zwager vermaakte zij aan Anna Gijsbeta van Vianen, gehuwd met Mr. Willem Christiaan Hornees.
2. *Adriana* ***Cecilia,*** ged. te Amsterdam' (Westerk.) 27 Maart 1733, huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 3 Febr. 1756 met ***Nicolaas O'Brenan,*** geb. Amsterdam circa 1737, brouwer te Amsterdam [50]).

44) Zie makelaarsregister : „aangekomen 25 Juli 1757 Jan Mooy, overleden 15 Sept. 1738. Middel op begraven (vierde kl.) betaald 16 Sept. 1738. Een kind uit dit huwelijk Wijva Ida Mooy werd 30 Dec. 1733 gedoopt in de Noorderkerk.

45) Pieter van Ryschoten (zoon van Carel van Ryschoten, varensgezel, en van Duyfje Spanceerder), geb. te Amsterdam circa 1656, boekverkooper op den Haarlemmerdijk, begr. Nieuwe K. 30 Aug. 1717. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 21 Juni 1678 met Rebecca Schuyl, geb. circa 1659 en begr. in de Westerk. 23 Febr. 1724. Dochter van Matthys Schuyl, drapenier in de Nieuwe Lelicstraat „daer de drie Rosyn Corven uythangen" en van Anna Gerritsdr. de Broen.
Van hun kinderen volgen:
1. Alida van @schoten, gehuwd met Dirk Haan (ouders van Cornelis Haan, gehuwd met Neeltje Oterlijk); 2. Pieter van Ryschoten, gehuwd met Marretje van der Stolk, welke hertr. met Hendrik Oterlijk, Arendsz.; 3. Christina van Ryschoten, gehuwd met Cornelis Oterlijk, Arendsz. Zie op Van Ryschoten: Kleerkoper en Van Stockum „De boekhandel te Amsterdam in de 17e eeuw"; idem Ned. Archief voor Genealogie en Heraldiek, eerste jaargang (1939) blz. 184 e.v.

46) Namen en data betreffende deze kindcron zijn ontleend aan het schutblad van een bijbel van den hand van Cornelis Oterlijk en vervolgd door zijn schoonzoon Hendrik Groskamp, in het bezit van schrijver dezes.

47) Zie Ned. Patriciaat 29e jaargang bldz. 135 e.v. Nageslacht ***leeft*** o.m. voort in de geslachten: Boclen, van Boetzelaer, Bolken, Kleinpenning, Kraal, Kruimel, van de Koppel, Lugard, Moltzer, van Outeren, Tetterode en Sweys.

48) Middel op begraven betaald in de eerste klasse 26 Nov. 1783.

49) Middel op begraven betaald in de eerste klasse 22 April 1771.

50) Zie voor hen het dagboek van Jacob Bicker Raye, waardoor tevens vel verklaard is, waarom over hen te Amsterdam verder niets te vinden is.

3. *Christina,* ged. te Amsterdam (Westerk.) 15 Oct. 1734, begr. aldaar (Westerk.) 27 Oct. d.a.v

VIquater. *Gillis Oterlijk,* ged. te Amsterdam (Oude K.) 27 April 1674, poorter van Amsterdam 27 Maart 1696, goudsmid aldaar op de Anjeliersgracht, begraven (Nieuwe K.)' 1 Mei 1717. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 13 Juli 1700 met *Tanneke Struyvers,* geb. te Leiden [51]), begraven op het Noorderkerkhof op 16 Juni 1713. Zij was eerder weduwe van ***Christiaan Orsenis.***

Uit dit huwelijk [52]):

1. ***Cornelis,*** volgt VII.
2. ***Johannes,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 28 Jan. 1705, na zijn ouders overleden [52]).
3. ***Hillegonda,*** geb. te Amsterdam circa 1706, huwde aldaar (Nieuwe K.) 20 Sept. 1744 met ***Hendrik van der Werff,*** geb. te Amsterdam circa 1714.
4. *Maria,* ged. te Amsterdam ('Noorderk.) 19 Sept. 1706 en jong overleden.
5. *Geertruid,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 12 Sept. 1708, overleden na 29 April 1755, op welken datum zij het testament van haar broeder Arnoldus ter weeskamer „vertoonde". Ongehuwd.
6. *Arnoldus,* volgt VIIbis.
7. ***Debora,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 30 April 1713 en jong overleden.

VII. ***Cornelis Oterlijk,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 3 April 1701, varensman, poorter van Amsterdam 19 Sept. 1730. Huwde aldaar (Oude K.) 11 Sept. 1729 met ***Debora Hajunga,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 20 Aug. 1700 en begraven aldaar (Eilandsk.) 18 Nov. 1773. Zij hertrouwde ***Jan Schutstal,*** chirurgijn, en was een dochter van ***Steven Hajunga*** en van *Dieuwertje Oterlijk,* eerder genoemd (V, 4).

Uit dit huwelijk:

1. *Steven,* ged. te Amsterdam (Nieuwe K.) 5 Aug. 1731.
2. ***Cornelis,*** ged. Amsterdam (Noorderk.) 21 Jan. 1733 [53]).

VIIbis. *Arnoldus Oterlijk,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 10 Aug. 1710, Mr. Timmerman, wonende op de Prinsengracht bij het Molenpad. Begraven te Amsterdam (Westerk.) 27 Nov. 1754. Huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 23 Aug. 1739 met *Harmyntje Hoenderop,* geb. te Amsterdam circa 1710 en er overleden nà 14 Juli 1776. Zij was een 'dochter van ***Jacob Jansz. Hoenderop*** en van ***Jannetje Jansdr. van Eerde.*** Zij testeerden voor notaris P. de Marees op 17 Nov. 1754.

Hunne kinderen volgen:

1. ***Jacob,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 28 April 1743, begr. Amsterdam (Leidsche Kerkhof) 13 Juni 1793.
2. ***Gillis,*** ged. te Amsterdam (Westerk) 12 Dec. 1745.
3. ***Geertruid,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 16 Sept. 1746.
4. ***Cornelis,*** ged. te Amsterdam (Amstelk.) 28 Maart 1748.

[51]) Doopscte te Leiden niet gevonden.

[52]) Zie voor deze kinderen het „register van ingekomen weezen" A.B.W. 623 folio 15 d.d. 5 Mei 1717.

[53]) Te Amsterdam verder geen gegevens gevonden, het staat echter vast, dat zij er geen kinderen hebben laten doopen.

5. *Hillegonda,* ged. te Amsterdam (Amstelk.) 28 Maart 1748, tweeling met den voorgaande.
6. ***Jannetje,*** ged. te Amsterdam (N.Z. Kapel) 13 Dec. 1750, zij huwde aldaar (Nieuwe K.) 7 Juli 1776 met ***Cornelis*** van *Ysendijk,* ged. te Utrecht (Geertek.) 21 Nov. 1751. Hij was een zoon van ***Jacobus van Ysendijk en*** van ***Grietje de Hoog*** [54]).

Vbis. *Jelis (Gillis) Oterlijk,* geboren te Nieuwe Niedorp circa 1641, tabaksverkooper te Amsterdam op de Haarlemmerstraat in „de jonge Indiaen". Hij huwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 13 Mei 1664 met ***Maria Braspot Fransdr.,*** geb. te Amsterdam circa 1644, begraven in de Nieuwe K. op 31 Jan. 1667. Hij hertrouwde te Amsterdam (Nieuwe K.) 28 Juni 1667 met *Margaretha (van) Hogervorst,* geboren te Amsterdam circa 1644 en begraven in de Westerk. 23 Sept. 1737. Zij was een dochter van ***Arend Henrix (van) Hogervorst*** en van ***Dieuwertje Cornetisdr.*** Zij hertrouwde met ***Jan (van) Noorthoorn*** [55]).

Gillis Claesz. Oterlijk en zijn vrouw Maycke Fransdr. Braspot maakten hun testament voor notaris A. Loefs op 13 Juli 1664 en andermaal voor denzelfden notaris op 26 Oct. 1666; zij woonden toen „in de Haerlemmerstraet alhier 't vierde huys van 't Wagepleyn".

19 Maart 1737 testeerde Margaretha (van) Hogervorst als weduwe van Jan Noorthoorn voor notaris J. Barels; 24 Maart d.a.v. geeft zij voor denzelfden notaris procuratie aan haar neef Carel Bouman om „wegens haar hoogklimmende jaren" haar zaken te bestieren.

Uit het eerste huwelijk 2, uit het tweede 'huwelijk 6 kinderen:

1. ***Geertruid,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 4 Febr. 1665, huwde te Amsterdam ((Nieuwe K.) 24 Febr. 1688 met ***Hendrik Oterlijk Cornelisz.*** (te voren genoemd).
2. ***Frans,*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 29 Dec. 1666 en jong overleden.
3. ***Dieuwerfje,*** ged. Amsterdam ('Noorderk.) 18 April 1668.
4. ***Arend.*** ged. te Amsterdam (Noorderk.) 23 Juni 1669.
5. ***Dieuwertje,*** ged. te Amsterdam (Westerk.) 5 Sept. 1670.
6. ***Dieuwertje,*** ged .te Amsterdam (Noorderk.) 17 Jan. 1672.
7. *Dieuwertje,* ged. te Amsterdam (Noorderk.) 16 Juli 1673.
8. ***Arend,*** ged. te Amsterdam (Nieuwe K.) 4 Sept. 1675.

[54]) Blijkens het begraafregister van de weeskamer waren er bij het overlijden van den vader van deze kinderen nog 4 in leven; het is mij niet mogen gelukken, behalve over het jongste, iets over hen te weten te komen; vast staat dat de zoons te Amsterdam geen kinderen hebben laten doopen; voor nadere gegevens houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

[55]) Uit het huwelijk van Jan (van) Noorthoorn en Margaretha (vanj Hogervorst een zoon Joannis Noordhoorn, welke uit zijn huwelijk met Margaretha Hoogeveen drie kinderen naliet : Cornelis gehuwd met Adriana Sibilla Temminck (hiervan het geslacht Noordhoorn te Amsterdam in de 18de—19de eeuw, Kruimel e.a.), Margaretha gehuwd met Arnoldus Bouman (zie noot 27 bij Carcl Bouman en Comelia Oterlijk) en Cornelia Noordhoorn, gehuwd "met Christiaan van Orsoy (de overgrootouders van Mr. Jacob van Lennep). De familie Noordhoorn hoop ik later te behandelen; men vergelijke het oorkondenboek van de familie van Lennep, deel 11 bldz. 340.

De kinderen genoemd onder 2 tot en met 8 stierven allen jong.

Niet te plaatsen zijn: Jacob *Jansz. Oterlijk*, schepen en weesmeester van Nieuwe Niedorp 1665-1682; in 1672 weduwnaar van *Tryn Oomis Florisdr.*, bij welke hij twee kinderen had en zijn zuster *Tryn Jansdr. Oterlijk,* welke nog te Nieuwe Niedorp wordt vermeld in 1706, doch vóór 10 Febr. 1710 overleed. Ik meen in hen de kinderen te mogen zien van Jan Cornelisr. Bruyn, welke een zoon was van Cornelis Jansz. Bruyn en Reynu Gerritsdr. en derhalve den geslachtsnaam van zijn stiefvader zou hebben aangenomen, Reynu Gerritsdr. hertrouwde als weduwe met Cornelis Jansz. Oterlijk, haar voorkinderen: Jan, Gerrit, Pieter en Cornelis Cornelisz. Bruyn bleven in leven en worden later in verschillende acten genoemd tezamen met de twee zonen van Cornelis Jansz. Oterlijk en Reynu Gerritsdr. (generatie III).

Boekbespreking.

Inleiding.

Het afgeloopen tijdperk tusschen 1940 en 1945 is niet bevorderlijk geweest voor een regelmatige bestudeering van hetgeen ter perse verscheen en het is dan ook zeker wel een teeken van herstel, wanneer in ons Maandblad er weder aan gedacht kan worden den leden eenig inzicht te geven in hetgeen op gebied van genealogie en heraldiek verschijnt.

Het was mij persoonlijk een vreugde toen mij een verzoek van den huidigen hoofdredacteur bereikte om wederom mijn aandacht te willen wijden aan de rubriek „Boekbespreking". Het is niet wel mogelijk om nu achteraf de boekwerken, die in de vijf afgeloopen jaren verschenen zijn, aan een behoorlijk onderzoek te onderwerpen, de lezers vinden een overzicht van de in den loop dier tijden in de Bibliotheek opgenomen werken in de verschenen maandbladen en voorloopig zal men daarmede genoegen moeten nemen.

Wij zullen dus nu met een schoone lei moeten beginnen, wellicht zal er toch nog wel eens gelegenheid zijn op een enkel bijzonder werk, in die oorlogsjaren verschenen, de aandacht te vestigen. Het lijkt gewenscht de belangstelling der leden weder op deze rubriek te richten en persoonlijk wil *ik mij* voor elke suggestie en medewerking ten zeerste aanbevelen,

J. P. DE MAN.

EEN HONDERDTAL NEDERLANDSCHE FAMILIES. Een historische, genealogische en biografische studie over de kwartieren van Mr. Dr. C. W. Maris, door Mr. Dr. *J. C. Maris van Sandelingenambacht.* Nijmegen, MCMXLVI.

In November 1946 werd de bibliotheek van het Genootschap verrijkt met een boekwerk, in genoemd jaar verschenen. Dat het woord „verrijkt" geen ijdele klank is, zal den lezer uit het navolgende mogen blijken.

De schrijver heeft deze studie als een schriftelijk monument gewijd aan de nagedachtenis van zijnen vader Mr. Dr. Cornelis Willem Maris. Hoe hij daarin slaagde, moge de lezer beoordeelen.

Het werk omvat een „Algemeene inleiding"; een „Alphabetische naamlijst der kwartieren" met twee bijlagen ter snelle oriënteering van den lezer; de Generaties 1 tot en met VII, zijnde respectievelijk de kwartieren 128-255, 64—127 enz. tot en met de kwartieren 2 en 3; een hoofdstuk gewijd aan de heerlijkheid van Sandelingenambacht; de Generatie VIII, zijnde de kwartierdrager als kwartier 1 en tot besluit een „Algemeen register op de persoonsnamen".

Laten wij nu dadelijk zeggen, dat hij, die het werk wil raadplegen, niet verzuime de Algemeene inleiding aandachtig door te lezen. *Zeer* zeker zullen nog menig onzer de oogen opengaan voor de werkelijkheid in zake de verschillen tusschen heden en verleden in de beoordeeling van rang on stand. Men leze maar 'eens, wat de schrijver ons op de eerste bladzijde dier Inleiding wil mededeelen. Zoo toch werd deze inleiding tot een zeer goed beeld, dat men zich omtrent een geslacht gedurende een grooter tijdsverloop: dan dat van eenige decenniën in het raam van historische tijdperken moet scheppen.

De „Alphabetische Naam- en Bladwijzer" op pagina 12 en volgende geeft onmiddellijk een beeld van hetgeen een speurder wenscht te vinden.

Men zij indachtig, dat belangstellenden in deze lijst ook namen vau geslachten zullen vinden, welke in de eigenlijke kwartierstaat niet optreden, *en die* dus geen kwartiernummers dragen. De volgende bijlage geeft het schema der 128 kwartieren.

Nu zijn wij gevorderd tot de eigenlijke raadpleging van het werk en het doorzien der generatie% zal den lezer zeker met respect vervullen voor de hoogst zorgvuldige en logische wijze, waarop. de schrijver zijn stof heeft verwerkt.

In Generatie 1 kwartieren 128—129 geeft Mr. Dr. Maris een inleiding tot het kwartier Maris, waarin hij de herkomst van zijn familie (uit Vlaanderen) behandelt, de vermoedelijke naamsvorming van zijn geslacht bespreekt en de aanneming van het familiewapen aan een beschouwing onderwerpt.

De stamreeks van het geslacht zou dan beginnen met zekeren Joos Maris, wiens zoon Jan Joossoon Maria in een acte voor de vierschaar van het Vlaamsche Basel op 21 April 1574 wordt genoemd. Diens rechtstreeksche nakomeling Jan Jansz. Maris, gedoopt in het Scheldeford Liefkenshoek op 13 November 1630, verschijnt dan als kwartier 128 op de kwartierstaat (ook als 192).

Wanneer wij nu de kwartieren,. bij onze bestudeering van het boekwerk, doorbladeren, dan zien wij in de oudste kwartieren den sterken inslag van Brabantsch bloed, waaruit de stugge werkers en grondontginners, zich opwerkend tot bestuurders in hun ressort, gesproten zijn en die zich vermaagschappen met vrouwen uit soortgelijke geslachten. Vele leden zullen als schepen en burgemeester mede leiding geven aan den groei van hun gewest.

Als laatste hoofdstukken behandeld de schrijver dan onder kwartier 1 het leven van zijn vader, aan wien het werk is gewijd, om ten slotte in een bijlage de afstamming van 's schrijvers moeder Jacqueline Lucrèce Fransen van de Putte te vermelden.

Tot slot komt dan een zeer goed register op de persoonsnamen.

Wat het werk van Mr. Dr. Maris voor een grooten kring van lezers zoo aantrekkelijk maakt, is het feit, dat hij ook aan de verwante geslachten zooveel aandacht heeft gewijd, zoodat zoo menig onzer in dit werk iets zal vinden, dat hem een aansporing kan zijn voor een verder onderzoek. Men raadplege het register!

Het zou ons te ver voeren, indien wij de geslachten, in dezen kwartierstaat vermeld, aan een ingrijpende bespreking zouden willen onderwerpen. De schrijver geeft zijn mededeelingen zoo zorgvuldig gedocumenteerd, dat men zou vervallen in een gedeeltelijk overschrijven van den geboden stof met wellicht enkele opmerkingen. Men oordeele zelf.

Slechts enkele punten mogen wij aanroeren als van moer algemeen belang. Men zie wat vermeld wordt op bladzijde 70 betreffende den stamvader van het huidige adellijke geslacht Bloys van Treslong in afwijking van het Adelsboek. Voorts trof ons persoonlijk de vermelding van Willemke van Clootwyck als „Hermansdochter" en vrouw van Willem Hertgersz. van Barnevelt, den schepen van Woudrichem op bladzijde 153. Wij vermoeden, dat wij hier een soortgelijk geval hebben als bij de Ouwerkerkgroep op bladzijde 93. Een „Herman" van Clootwyck is een volkomen onbekende. zoodat wij voor deze Willemke van Clootwyck een *peetnaam* geen familienaam vermoeden,

Wat omtrent van Gils en het wapen van *deze* familie op bladzijde 133 wordt medegedeeld is ongetwijfeld juist. Naar ons oordeel moeten wij dan ook geen verband zoeken met het Bredasche geslacht van Gilse met den pauw ala familiewapen. Persoonlijk zouden wij de voorkeur geven in die familie van Gils te Sprang een aftakking te zien van den bastaardtak genaamd „van Gilze" gesproten uit het geslacht van Dalem van Dongen. Dit láatste geslacht toch voerde de gekanteelde dwarsbalken van de geslachten der Arkelgroep en het is deze wapenfiguur, zij hot ook, dat deze latere „van Gils" te Sprang *drie,* in stede van *twee,* gekanteelde dwarsbalken voeren, die een aanwijzing moge zijn in welke richting zou kunnen worden gezocht.

Als slot rest ons slechts den samensteller een welverdiende hulde tc brengen voor zijn doorwrocht werk en de wijze, waarop hij er in is geslaagd het boekwerk te doen verschijnen, waarbij ook een woord van lof voor zijnen medewerker op het gebied van illustratie en voor den drukker en uitgever zeker niet achterwege mag blijven.

J. P. DE MAN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Londenaars met Bredasche kwartieren,

Op 22 Mei 1600 verscheen voor schepenen van Rijsbergen [1]): *Peter Peter Merenzoon,* die uit zijn huwelijk met *Cathelina Woutersdr. Leyten* vier dochters had, nml. *Nelleke,*

[1]) Gem. Arch. Breda, No. 746.

gehuwd met *Nicolaas Seeres, Sara, gehuwd met Robert Davenport,* van beroep goudsmid, *Susanna* gehuwd met *Thomas Moryne,* eveneens van beroep goudsmid, en *Hester,* die, evenals voormelde Cathelina Leyten, vóór gemelden datum was overleden, uit haar huwelijk met *Thomas Couwley* drie onmondige kinderen nalatende: *Jan, Peter* en *Thomas Couwley.* Al deze erfgenamen hadden op 15 October 1599 te Londen voor notaris Joachim Matheus volmacht gegeven op Peter Meren voornoemd, die op eerstgenoemden datum q.q. aan Jan Janszoon Crielaerts, brouwer te Breda, een rente van tien veertelen rogge overdraagt.

Een acte van scheiding en deeling, dd. 13 October 1570 voor schepenen van Breda gepasseerd [2]), leert ons de ouders kennen van Cathelina Leyten voornoemd. Deze waren *Wouter Janszoon Leyten* en *Heylwich Pauwelsdr. Nyeuwhet,* beiden vóór dien datum overleden. Hun kinderen waren: *Merten, Jehenne,* gehuwd met *Philip Jacobszoon van Rijthoven, Cornelie,* gehuwd met *Adriaan Jan Adriaanszoon Naggers, Pauwel,* „buytenslants" en *Kathelijn,* gehuwd met *Peter Peter Corneliszoon Meren.* Tot de nalatenschap behoorde het huis „de Half Croone" in de Lange Brugstraat te Breda.

Een Bredasche schepenacte van den „lesten Novembr, 1577" vermeldt Jehenne als gehuwd met *Jan Corneliszoon van (der) Put,* terwijl van Pauwel wordt gezegd, dat hij „lange jaren buytenslands" is. Merten is reeds overleden, als kinderlooze weduwe *Lijsbeth Peter Jan Jan Godertszoonsdr.* nalatende. [3])

Het echtpaar Leyten-Nyeuwlaet vond ik reeds vermeld op 17 October 1531 in een acte voor schepenen van Rijsbergen verleden. [4])

Voor schepenen van dezelfde plaats compareert Heylwig als weduwe op 11 April 1559. [5])

Ik vermoed dat Wouter Jan Leyten identiek is met den naamgenoot die, evenals Frans Boghe Godertszoone, dd. 18 Februari 1551 [6]) en 12 Januari 1552 [7]) als H. Geestmeester van Breda wordt vermeld.

Tenslotte vraag ik, of bovenvermelde Cowley's behoorden tot het geslacht van den Engelschen dichter, *Abraham Cowley (1618-1667).* [8])

J. B. W. M. van Roosmalen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Altena. Van mijn grootmoeder *Gerarda W. van Altena,* geb. 1854, gevonden de volgende afstamming:

1. *van Altena, Evert,* geb. 1811.
2. *van Altena, Geurt,* geb. 1784.
3. *van Altena, Geurt,* geb. 1741.
4. *van Altena, Gerrit,* geb. ?, schout te Soest,
5. *van Altena, Cornelis,* geb. ?, overl. 1730, schout te Soest.
6. *van Altena, Reijnier,* geb. ?, chirurgijn te Woudenberg en Soest.

Gevraagd: beroep van Geurt (1741), doop, huwelijk en overlijden van 4, 5 en 6.

Zijn er van deze tak oudere gegevens bekend? Heeft men reeds het verband kunnen vinden met de oudere Tielsche van Altena's?

Koog a/d Zaan. C. Molenaar.

ter Berg. *Jan ter Berg (Tebergen).* geboren te Bocholt (Bredevoort?), huwt op 24 Mei 1789 te Barneveld met *Helena Harmsen.* Wie waren zijne ouders?

Brussel. B. W. van Schijndel.

Beugholt. (LXIII, 175). Getrouwd te Tiel (ondertr. 13 April 1679) *Gerrit Boeckholt,* schrijver van de Compagnie van Capt. van Deutecom, jonge man, wonende tot Aernhem, met *Jannecke du Feu,* j.dochter tot Tiel.

Zij is niet in 1644 te Tiel gedoopt, hij niet in Sept. 1644 te Arnhem.

Op 2 Nov. 1643 werd te Arnhem gedoopt *Janneken,* dochter van *Isaack de Feur* en *Gerriken van Amstel.* Dit echtpaar huwde te Oosterbeek (Isaac de Feu) met attest. uit Arnhem (ondertr. 28 Oct. 1643), hij als j.g. zonder vermelding van herkomst, zij als j.d. van Harderwijck. Te Harderwijk luidt de ondertrouwacte, die volledige opheldering geeft:

1643 Nov. 5 *Isaac du Feu,* van Crevecoeur, en *Gerritgen van Amstel,* van Harderwyck, beyde wonende te Arnhem, attestatie naar Arnhem.

Arnhem. Mr. A. P. van Schilfgaarde.

Blok. (LXIII, 28, 124, 125). In N.L. LXIII, kol. 125, regel 17, in plaats van IJsbrant Arentsz. Sluyk te lezen IJ. Arentsz. *Huyk.* Red.

van Dijckhuijsen-Dijkhuizen. Voorzoover ik heb kunnen nagaan, bestaan er 4 geslachten van dezen naam.

1. een Vlaardinger regentenfamilie;
2. een Groningsch geslacht (ontstaan uit een bewoond oord Dijkhuizen);
3. uit de buurschap Dijkhuizen in Heerde;
4. uit Nijkerk (de Putterdijkerhuizen, staande op den dijk van den polder Arkemheen).

Mijn grootvader stamt af van het laatste geslacht. Ik ben blijven steken bij *Dirk Aalbertsen,* vader van *Aalbert van Dijkhuijsen* (geb. 3 Nov. 1778 te Nijkerk). Is er reeds naar dit geslacht gezocht, zoo ja, kan men mij weer voorthelpen?

Koog a/d Zaan. C. Molenaar.

Engelen. *Lucas Fronten,* kerkmeester te Zwolle, is omstreeks 1690 (het eerste kind uit dit huwelijk is te Zwolle gedoopt 27 Sept. 1692) gehuwd met *Gesina Engelen. Is* zij soms een dochter van *Arnold Engelen,* die 28 Dec. 1643 te Deventer huwde met *Geertruid Schievelberg.* Zoo niet, wie zijn dan hare ouders?

Diepenveen. **Mr. H. Kronenberg.**

Hambrouck. *Arent Michielsz. van Rijn (van Rhijn* volgens de later in deze familie gevolgde spelling), scheepmaker en houtkooper te Overschie, overleed aldaar 28 Nov. 1659, tr. Overschie 10 Januari 1638 *Magdalena Jansdr. Hambrouck.* Gevraagd worden nadere bijzonderheden omtrent Magdalena Jansdr. Hambrouck en haar voorgeslacht.

's-Gravenhage. D. van Baalen.

van **Harmelen.** Gezocht wordt het wapen van het geslacht *van Harmelen,* molenaarsfamilie. te Overschie, Schiedam, Rotterdam, De Lier en elders. De stamreeks vangt aan met *Jan Aldertsz.,* die als jonggesel van Beverwijck, wonende bij de nieuwe Schiedamsche poort, op 1 Dec. 1619 te Rotterdam in ondertrouw ging met *Annetje Claesdr.,* j.d. van Hillegersberg, dochter van *Claes Jansz.*

's-Gravenhage. D. van Baalen.

---

2) idem 475, fol. 158 vo.
3) idem 481, fol. 156 vo.
4) idem 739, fol. 131 vo.
5) idem 743, fol. 129 ro.
6) idem 456, fol. 33 vo.
7) idem 457, fol. 11 ro.
8) Ook het geslacht der latere hertogen van Wellington voerde oorspronkelijk den naam Cowley. Red.

van Hövell. (LXIII, 126).

De „Genealogie van het geslacht van Höevell of van Hövell" (Deventer, A. J. van den Sigtenhorst, 1869) vermeldt geen Adolph v. H. uit een huwelijk van Hövell-von Claessen.

Hendrik van Hoevel, **borgman** te Ottenstein, † 30 November 1603, en begraven te Groenlo, wordt in deze genealogie genoemd als zoon van ***Bernd v. H.*** en ***Anna van Wullen.*** Hij stamt af van ***Bernt van Hovele,*** zoon van ***Roelof van Hovele,*** genoemd sub 11 in Ned. Adelsboek 1942.

Jan Ernst v. H. is vermoedelijk identiek met ***Jan Ernst Willem v. H.,*** heer van **Westerflier,** kamerheer van den Keurvorst van Keulen, etc., † Munster April 1736, zn. van ***Palick Joan Otto Adolph v. H.*** en ***Eua Gertrude van Monsbroek,*** en stammende uit ***Johan v. H.,*** een zoon van ***Palick v. H.,*** genoemd in Ned. Adelsboek 1942, pag. 548 onder VII.

RED.

Jongerius of **Jungerius.** Gezocht wordt het wapen van het geslacht *Jongerius* of *Jungerius,* te Gorinchem, Oudewater, Z.-H.-eilanden etc.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Knoll-van der Werf. Gevraagd de ascendenten en wapens van ***Cornelis Michielsz. Knoll,*** **chirurgijn,** schepen van **Overschie** en ***Neeltje Symonsdr. van der Werf;*** waar en wanneer zijn deze lieden getrouwd?

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

v. d. Laan. ***Gerrit v. d. Laan*** gehuwd met *Jacomina* ***Hoogeveen.*** Tot 1742 gewoond hebbende in Nootdorp, daarna in Delft. Voorzoover bekend zijn zij niet gehuwd in Nootdorp of Delft, evenmin aldaar geboren. Gaarne nadere gegevens betreffende dit echtpaar.

Eindhoven. IR. L. C. ZONNEVELD.

de Moor-van Tussenbroek. ***Cornelis de Moor,*** gedoopt te Gorinchem 25-3-1725 als zoon van *Daniel* ***de Moor*** en *Clasina* ***van Helden,*** trouwde te Gorinchem 9-11-1749 ***Christina van Tussenbroek,*** dochter van ***Antonie*** en *Janna Maria* ***Burggraaf.***

Gevraagd worden ascendenten van:

1. *Daniel* ***de Moor.***

2. ***Antonie van Tussenbroek.***

Behoort deze Antonie van Tussenbroek tot de van Tussenbroeks die hun bakermat in Beesd hebben? Van deze familie zou een geslachtslijst bestaan. Waar bevindt deze zich? Wat is het wapen van deze familie van Tussenbroek?

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Prince. (LXIII, 32). ***Geertruida Elisabeth van Oosten de Bruyn*** (dr. van ***Mr. Gerrit Willem*** en ***Maria Croon),*** geb. Haarlem 6 Juni 1759, † Velsen 24 Oct., begr. Haarlem 27 Oct. 1810, tr. 1° Haarlem 7 Sept. 1779 ***Jacobus Enschedé;*** tr. 2° Haarlem 24 Juli 1785 ***François Jacob Prince,*** geb. Haarlem 24 Mei 1759, † aldaar 24 April 1824. Hij hertr. Velsen 8 Juli 1812 ***Susanna Christina van Eybergen,*** geb. Haarlem 24 Nov. 1778, † Oldenzaal 7 Dec. 1854, dr. van ***Mr. Pieter Jacob*** en *Susanna* ***Christina Boogaard.*** Bron: Geslachtsregister van de Familie Enschedé (Uitg. 1914), blz. 25.

Amstelveen. JHR. MR. C. C. VAN VALKENBURG.

van Rens(s)en-de Hooch. Gevraagd de ascendenten en wapens van ***Johannes van Rens(s)en,*** zilversmid, en ***Annetje*** *Corn.* ***de Hooch; zij*** ondertrouwden te Delft 5 Aug. 1679.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Roelevonlc. Wie kan mij inlichtingen verschaffen over de familie van dien naam en in het **bizonder** over ***Aletta*** *Roelevonk,* **die** in de eerste helft van **de** 18de eeuw met *Elbert* ***Mooij,*** wonende te **Kortenhoef,** getrouwd voorkomt?

's-Gravenhage. DR. P. J. VAN BREEMEN.

Scheunink-Kuen. Gevraagd worden wapens, ascendenten en data van geboorte en overlijden van ***Jan*** *Scheunink,* havenmeester en grootburger van Groningen, en ***Debora Kuen;*** zij trouwden te Groningen 26 November 1685.

's-Gravenhage. D. VAW BAALEN.

Smit-Nagel.

Gevraagd van het echtpaar ***Jacob Smit*** gehuwd met ***Sara Nagel,*** uit wier huwelijk te Wormerveer Luthersch worden gedoopt:

22 Sept. **1771,** ***Anna Elisbeth*** (get. Anna Klein),

6 Juni 1774, ***Margaretha*** (get. Hendrik Sax en Margaretha Jacobs),

16 Maart 1777, ***Hendrina*** (get. Margaretha Sax),

17 Maart 1782. ***Coenraad*** (get. Coenraad Kruger en Johanna Nagel),

18 Sept. 1785, ***Hartman*** (get. Anna Catharina Saxs),

16 Dec. 1787. ***Anna*** **(get.** Anna Munnikhuysen),

30 Oct, 1791, ***Claasje*** (get. Maria Mulder),

te verstrekken huwelijksdatum, alsmede 8 kwartieren van hen beiden,

Rotterdam. J. H. BRAKKE.

van den **Velde-Clant.** Gevraagd de ascendenten en wapens van: *Hendrick* ***Barentsz. van den Velde,*** kuiper, en ***Catharina*** *Clant;* trouwden te Delft op 21 October 1685.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

de Vries-ter Borne. Gevraagd worden wapens, ascendenten en data van geboorte en overlijden van ***Johannes Isebrants de Vries,*** boekhouder en burgerhopman te Groningen, en *Niesjen* ***ter Borne,*** gehuwd te Groningen 29 Maart 1672.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

de Vrij-Halfman. (LVIII 440, 520, LXIII 22, 78).

In LXIII, kol. 78, laatste regel, te lezen ***Maria Bastiaans van Oostbroek*** in plaats van M. B. van Oosterbeek.

RED.

Deutsche **Stammtafeln,** uitgegeven door Joh. Hohlfeld, ***Leipzig.*** Waar kan ik hier te lande deel 6 (1938) van deze uitgave raadplegen, of wie wil mij dit deel gedurende korten tijd ter inzage verstrekken? In de bibliotheken van ons Genootschap en van het C.B. voor Genealogie komt deze uitgave niet voor, terwijl zij evenmin aanwezig is in de bibliotheken, welke zijn **aangesloten** bij den informatiedienst van de Koninklijke Bibliotheek.

's-Gravenhage. MR. F. DANIËLS.

Onbekend wapen: Een zegelstempel, niet lang geleden gevonden ergens in de Betuwe, vermoedelijk omgeving Elst, en zeer waarschijnlijk achtergelaten door militair, vertoont de volgende wapens: Rechts: doorsneden 1 in rood 3 kruisjes van ..... naast elkaar geplaatst, 11 in blauw een gouden keper vergezeld, in den schildvoet, van ***een*** 5-bladerige bloem. Links: gevierendeeld 1 en 4 in blauw een gouden? burcht, 2 en 3 in rood een gouden? visch; over alles heen een hartschild: in zilver een ..... burcht met een schildhoofd waarin drie kruisjes.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1945-1946.

Het teeken *) wil zeggen, dat in het artikel ook aanteekeningen van wapenkundigen aard voorkomen. 0= Omslag,

A

Aalbertsen 222.
Aalst, van 30.
Abshoven, van 41.
Achteveldt. van 200.
Adamsz 183, 186, 188.
Adriaans(z) 64., 76. 172-175, 184.
Adriaans alias Rib *) 173-175.
Adricom (Adrichem?), van 184.
Aecken, van 184, 190.
Aelbrechtsz 189.
Aelst, van 28.
Aelwynsz 88, 90, 94.
Aemsz 183, 184, 188-190.
Aerden, van 20.
Aertsz 210.
Aeijers (Airs, Eijers) 170, 172.
Albada, (van) 44, 45.
Alberts(z) 125, 211.
Albertsen 21.
Alcmade, van 91, 135.
Aldertsz 222.
Alewijn 49.
Alexander 30, 75.
Alink (Alingh) 28, 29, 79, 80.
Almaras, Exalto d 213.
Almekinders 62.
Almonde, van 135, 136.
Alstein 163.
Altena, van 221, 222.
Althusius 132.
Amerongen, van 204.
Ameys 67.
Amstel, van 222.
Amstel, Ploos van 169.
Andersen 167.
Andrieszn. 144.
Anthing 177.
Anthuenisz 138.
Apeldoorn, van 28.
Arents(en) 21, 116, 161.
Ariens (Aerjan) 21, 118, 173, 175.
Ariens van den Haastil 21.
Aris 125.
Arler, van 192.
Arlewijnsz 189.
Arnaud 131.
Arnaud, d' 166, 167, 169.
Arnts 17.
Aronds (fout. Arouds) 30, 75.
Arrias 132.
Asbeeck tot Dravenhorst, van 100.
Aseg(h)ama *) 44, 45.
Asschenberg 212.
Assendelft 91.
Asten, van 212.
Aukes 167.
Avesaet, van 94.
A(ve)zelien zoene 70.
Avis 28.
Aylva 44.
Ayttana 44.

B

Back, de 64.
Backer 82. 131. 133. 147.
Backerus 173.
Backx (Bax, Bacx, Bakx en Baks) 41.
Baeck 188.
Baelde 145, 149, 150.
Baer van Slangenburgh 23, 102.
Bakker 111, 112, 173.
Balde 149, 150.
Balen, van 30.
Balk 133.
Banningh 75, 175.
Barbé 112.
Barels 218.
Barlinckhoff 171.
Barnaart 128.
Barnevelt, van 220.
Barssele (Borssele), van 70.
Bartels 146, 155.
Barth 216.
Barthouts 137.
Bary 149.
Basten, van 100, 103, 114.
Bastiaans 173.
Bayly 9.
Beaumont, van 150, 153, 156.
Bebbers 29.
Becker 80.
Beckhuysen 168.
Beek, van 110.
Beeker 56.
Beekman 132.
Beels 164.
Beerents 56.
Beernink(s) 52, 55-57.
Beets 125.
Bekker 55.
Bekking 57-59.
Belle 91
Bellingwoud 211.
Bender *) 28.
Benelle 132.
Benelle de la Jaille 132.
Bennebroek van 18, 19.
Benninkhoyius 55.
Berends 170.
Berewout 24.
Berg, ter (Tebergen) 222.
Berg, van den 112, 113, 169.
Berge, van den 87, 88, 92-94.
Bergeling(h) 30.
Bergen en Henegouwen, van Beyeren 175, 176.
Bergen, van 148.
Bergen op Zoom, van *) 71.
Bergh, de 154.
Bergh, van den 110.
Bergheyck, van 122.
Berkman 115.
Berles, de 24.
Bernaart 30, 128.
Bernard 175.
Berner Schilden Holsten 41.
Berts 173.
Beugholt 175, 222.
Beukelsz 188.
Beveren, van 20, 95.
Bevers 208.
B(e)ijensz 134—139.
Beyer, de 100, 101.
Beyeren, Bergen en Henegouwen, van 175, 176.
Beyersbergen van Henegouwen 176.
Beys 10.
Bichon 152, 153, 155.
Bicker Raye 147, 148, 216.
Bieben 56, 57.
Bile, op die 195-197.
Bilo, van 201.
Birza 170, 171.
Bischop van Suchtelen 79.
Bis(s)chop 79.
Blaesse 62.
Blaspiel 100.
Blen(c)ke 171.
Bleijswijck, (Fijck) van 166.
Block 28.
Bloem 41.
Blok 124. 125. 222.
Blooten 184, 189.
Bloys van Treslong 220.
Blijenburg, van 20.
Bock 27.
Bode, de 20, 21.
Boeckhoff 25.
Boeckholt 222.
Boe(c)kholt, van 105, 163.
Boelen 215.
Boelens 216.
Boers, Voorn 112.
Boes (fout. Boer) 30, 75.
Boese 214.
Boetzelaer, van 211, 215.
Boeymer, van 122, 139-145.
Boghe 221.
Bois 78.
Bokkel 'Huinink, ten 161.
Boland 162.
Bolken 215.
Bolthoff 115.
Bonnet 213.
Bonstoe 10.
Bontekoning 167.
Boogaard 223.
Boon 24.
Booth 10.
Borchstede, van 13, 16, 17.
Bordewijk 41.
Borenstede, van 16.
Borgesius 171, 172.
Borggreven 100.
Borghorst 176.
Borne, ter 224.
Bornínckhave, (Schulte) ten 97.
Borries, van 132.
Borssele (Barssele), van 70.
Bos 169, 172.
Bosch 216.
Bosch, van den 25, 170.
Bosch, Suierendonck van den 10.
Boschuysen, van 94.
Bose, von 72, 73.
Bosman 63.
Bossche, van den 19, 20.
Boter 133.
Botten 203.
Botter 204.
Botting 66.
Bot(t)van 31, 75, 76.
Boudijnsz 189.
Bouman 120, 211, 213, 218.
Bourgonje 74.
Boutens 67.
Bouthilhe 77.
Boven, van 65.
Boxman O XII, 4.
Braet 132, 135.
Brakel, van 94, 183.
Brandéler, van den 48.
Brandsma 169.
Brandt(s) 15.
Brant *) (Brande, Brant van de Wateringe, du Brant, van den Brant) 47-50.
Brantius 52, 56.
Braspot 213, 218.
Breda, de *) 71.
Bredeman 32.
Brederode 20.
Brienen, van 194.
Brinck 14.
Brinckel, van 142.
bringues, de 23, 24, 102.
Britto, de Sousa 157.
Broedersz 189.
Broekhuysen 133.
Broen (Broun) 24.
Broen, de 215.
Brogbers 29, 77.
Bronkhorst 128.
Brouwer 170.
Brouwer(s) 79, 80, 125.
Brugge, van der 146.
Bruggen, van 127.
Bruin, de 24.
Bruins 73, 109.
Bruyn 24, 209, 219.
Bruijn, de 32 *), 176.
Bruijn, van Oosten de 32, 176, 223.
Bruijn Prince, de *) 32.
Bryla(e)r, van 197-199.
Budde 216.
Buersink 116.
Burch (van der Borch, van der Borcht, van Bourich, van der Burgh), van der 182-190.
Burcheler, van 16.
Buren, van 168, 0 XII, 4.
Burger 167.
Burgersdijk 169.
Burggraaf 223.
Burghout 213.
Burmania 47.
Bury 108.
Bussinck 99.
Buus *) 90.
Buyse 90, 93.
Buijten, van 141, 142.
Bye, de *) 47, 48.
Byestraten, van der 122.
Byler(t) *) (Bilaer, Bilar, Bi(e)ler, Bylar, Bylaer, Byl (l)er, Bylaerdt, Bijlert), van (ten) 190-207.
Byler van Wenckum, van 192, 193.
Bijleveld 126.

C

Chamboredon 77.
Chantepie de Ia Saussaye *) 26.
Chemin, du 147.
Cheyillard Pepin 167.
Chrijstie 111.
Churchill, Spencer 8, 9.

D

Daams 74.
Daelhem, (Dallem, Dalem) van *) 74.
Dageraet, van Hollick genaamd 15.
Daiwaille 113.
Dalem, van 87.
Dalem van Dongen, van 220.
Dam, van 168, 172, 173.
Damen 27.
Dames van Sierickzee 208.
Damman 48.

Dardaillon 77.
Dashorst, van 207.
Dashwood 9.
Davenport 221.
Davidse 64.
Dedel 90—95.
Dee, van 66.
Degenaar 115.
Delbecque 147.
Delft, van der 72.
Demay 155.
Denijs (Dionijs) 49.
Dermout 166.
Deutecom, van 222.
Deventer 75.
Dever 19.
Diederich 116.
Diemen, van 149.
Dieterink 114.
Dieu, de *) 12.
Dinger 41.
Dionijs (Denijs) 49.
Dircksz 186.
Dirks 173.
Dirx SO.
Dirkzwager 41.
Ditzel 74, 126., 176.
Ditzel-Kleinbussink 176.
Doensz (Doedijnsz, Doedensz) 134, 136—139.
Does, van der 166.
Dolleman 166.
Dollivier 77.
Domburch, van 135.
Dominicus 60—69.
Dompseler (Domselar, Donselaer), van 13, 15, 16, 18, 197, 199.
Dongen van Dalem van 220.
Donia 44, 45.
Donzel 77, 78.
Doorn van 29, 133.
Doornik 166, 167, 169.
Dorp, van 185.
Dorren 82.
Dorth, van 63, 123.
Dorth, van Zommerzee van 170
Doyngha 44.
Drevon, de 10.
Driel, van SO, 134, 138, 139.
Drisselaar 27.
Dronkers 65.
Drossaert 61.
Drosseler, van 205.
Duitshof 116.
Dungen, van den 126.
Dussen, van der 25.
Dutry 10, 166.
Duvel(I) (Duwell) 199.
Duveland, van 70.
Duvenvoirde, van 48, 50.
Duvenvoirde tot Obdam, van 48, 50.
Duwell (Duvel) 199.
Duijn 65.
Duyn, van der 94.
Duijne, van 65.
Duysent 168.
Duyst 188.
Duyst van Voorhout 184.
Duyve 30, 75.
Duyvel, Grauwert alias 128,
Dij (c)khuijsen, van 222.
Dyepenbeeck, van 140.
Dijk van Soelen 108.
Dijk, van 76.
Dijkwel 65.

E

Eck 174.
Eck, van 205.
Eck tot Eck, van 73.
Eem, van der 121, 205.
Eerde, van 217.
Eerden, van 114, 161.
Eeuwoutsz 187.
Egbers 196.
Eggink 31.
Egmond *) 29.
Egmond, van 19, 48, 183, 184, 188, 189, 200.
Egmond van de(r) Nijenburg, van *) 11, 12.
Egum, van 211.
Eik, van 24.
Elderinck 126.
Elema 86.
Elias 164.
Elias, Faas 167.
Elingen, van 134.
Elout 32.
Elten, van 128.
Emel(l)aer, van 198, 200
Emelenberg, van den 48.
Emmerik, van 119.
Engelen 222.
Engelenburg 178.
Engels 187.
Enschedé 176, 223.
Enschut, van 73.
Erkenswijk (Erkelswik) 51. 53. 54, 59.
Es, van 125.
Esta Tjallingii, van 73
Es(t)velt, van 13—18.
Ever, d' 19.
Evers 99.
Eversdij (c)k 63, 67.
Exalto d'Almaras 213.
Eybergen, van 223.
Eyburg, van 72.
Eyck, van 154, 155
Eycke 91.
Eykens 126.

F

Faas Elias 167.
Fahlmer 54, 55, 58. 59.
Faldinck 102.
Feu, du (de Feu, de Feur) 175, 222.
Finson 149.
Flack 57.
Flamerdinge, van 150.
Floor 30, 75.
Fock 80.
Foeldinze, à 46.
Foock 74.
Foppen 174.
Foreest, van *) 11, 12.
Forest, de la 49.
Franken 80, 170, 174.
Fransen van de Putte 220.
Franssen 100.
Fransz 210.
Frederick 136.
Frenay 78.
Friderichs 170.
Fronten 222.
Fijck van Bleijswijck 166.

G

Gaasbeek, van 128.
Gabel 65.
Gaeabeek (Gaesbeke), van 134—138.
Gageldonck, van 69, 72.
Gaillard 77.
Gallinier, de 167.
Gans(s)wij(c)k 108, 109.
Gast, de 213.
Gaveel 80.
Gebbink 31, 32, 76, 126.
Geelink (Gielink) 115.
Geerling 80.
Geerts 171.
Geesel, van 164.
Geesin(c)k 107.
Gelink 114.
Gelock 62.
Gerrit 74.
Gerritsen 76.
Geïritsz 188.
Geurkink 161.
Geurts 29.
Gewin 212.
Ghaest, opper 44.
Ghilze, van 145.
Ghijse 188.
Ghysen 208.
Gielink (Geelink) 115.
Gielisz 172, 173, 175.
Giesbers 107, 159.
Giffel, te 161.
Gils, van 220.
Gilse, van 220.
Glas 209.
Goch, van 153
Godefroy 131.
Goes, van der 20.
Goldbach 161, 162.
Goll 150.
Gomarus 171.
Gommare *) 70.
Gommersbach, van 117, 118.
Goor Hinlopen, van 121.
Goossens 161.
Gorden 168.
Gosens 174.
Goud 70.
Gouda 211.
Goude, van der 93.
Goudenbeelt 126.
Graaf, de 212.
Graaf, le Comte gezegd de 212
Graaff, de 78.
Graal 116.
Graeff, de 146.
Graes, van 109.
Graff 78.
Gramsbergen 171.
Grauwert alias Duyvel 128.
's Gravenweerd, van 212.
Graver 51.
Griethuysen, van 173.
Grim 110.
Groenedal, van 96.
Groenenberg 29, 76.
Groeneveld 171.
Groskamp 215.
Grote, den *) 70.
Grotemnn 208.
Gruys 122.
Gruys, Polman 122.
Gualtheri 72.
Gutt 76.
Gijsbers 105, 159.
Gijsbertz 198, 200.

H

Haack, van der 127.
Haak 31.
Haan 214, 215.
Haas, de 173.
Haastil, Ariens van den 21.
Hacfort tot Oosterholt 123.
Hack 30.
Haefkens 103, 104.
Haeften, van 126.
Haering 66.
Haersolte, van 102.
Haersolte van Wolfshanen, van 23.
Haersolte van Y(e)rst(, van;) 23.
Hafkamp 28.
Hage, ten 101, 102.
Hajunga 211, 217
Halbada *) 44
Halder 121
Halewijn 91.
Halfman 22, 23, 78.
Hallin(c)g 19, 20.
Hambrouck 222.
Hamelsbergen, van 74.
Hanneman 137.
Harckink 100.
Hardes 51, 55 57.
Hardewijn, de' 7-l.
Haring 125.
Harinxma, (van) 44 *), 45.
Harmelen, van 222.
Harmens 119.
Harmeyer 111.
Harmsen 222.
Harpers 214.
Hartichsveld 154.
Hasselt, van 57, 112.
Hattem, van 169.
Hauck 111, 112.
Have (Haeve), ten 106.
Haverhoeck 61, 62.
Haveste 159.
Havinga 118.
Haye, de la 171.
Haze, de 152.
Heckmg 51
Heeckeren, (de) Ro(o)de van 102.
Heel, van 215.
Heemskerk 132, 164.
Heemstede, van 19.
Heeneman 0 XII, 4.
Heerle, van 141.
Heerman 186.
Heermanssone 72.
Hegman 211.
Hegtermans 153, 154.
Heineken 56.
Helden, van 223.
Heldewier 0 XII, 4.
Helk, van der 127.
Hellinck 133.
Hemelagh 25.
Hemert, van 28, 76
Hendricx 203.
Hendericksen 196.
Hendriks 57, 174, 175.
Hendrikx 119.
Henegouwen, van Beyercn, Bergen en 175, 176.
Henegouwen, Beyershergen van 176.
Hengel, ten (Groot-) *) 96.
Hengel, van 21, 23, 27 *), 53, 95—109 *), 114, 158—170.
Hengel, (Schulte(n)) van 27 *), 97—100, 103.
Hengele(n), van 21, 24.
Hengell, (Weyenborch genant) van 96.
Hengelo, de 96.
Henricksz 185, 186, 189, 205.
Henricx 17.
Henrix 210
Hens 28, 121.
Herberts 173.
Herde, de 144.
Herdevelt, van 203.
Herft 26.
Hermans 21.
Hesselink 28, 79, 80.
Hettermans 80.
Hettinga *) 44.
Hetzelius 73.
Heymans 22. 23.
Heymbergh, 'van 63
Heyn 185—187.
Heynricksz 184, 188, 189.
Heyst (Heist). van 110.
Hiddingh 177.
Hierden, van 160.
Hilleman 61.
Hinlopen, van Goor 121.
Hioolen 169.
Hocke (Hokke) 176.
Hodenpijl, van 89.
Hoefhamer 164.
Hoegvliete, de *) 71.
Hoenderop 217.
Hoeve 162.
Hoevel 123.
Hoevel, van 223.

Hoevel van Ilrenoij, van 123.
Hövell (Hoevell), van 126, 233.
Hoeven, ter 17.
Hoeven. van der 149, 150, 157.
Hof, op' 't 65.
Hoffman 151.
Hogendoorn 119.
Hogervorst. van 210, 213, 218.
Hoitink (Hoijkink, Hoijting, Hoijtink, Huitink, Huijtink) 113-117, 176.
Hola 174.
Hollander 133.
Hollick genaamd Dageraet, van 15.
Holsten, Berner Schilden 41.
Holte, ten 95, 99.
Holten, van 159.
Holterman 24, 25.
Holtte, van 196.
Homber 49.
Hoobcrs 211.
Hooch, de 223.
Hoochland 21.
Hooft 30, 128.
Hooft, 't 25.
Hooftman 151.
Hoog 165.
Hoog, de 218.
Hooge(n)boom 208, 209.
Hoogeveen 218, 223.
Hoogeveen, van 187.
Hoog(e)werff 134, 139.
Hooidonck, van 122.
Horn 169.
Horneec 216.
Horst 27.
Horst, ter 162, 164, 165, 167, 168.
Hottinga 46.
Hotz 169.
Hovele, van 223.
Hoijkink 114.
Hoytema van Oferda van 207.
Hoijting 116.
Hoytink (Hoijkink, Hoijting, Hoitink, Huitink, Huytink) 113-117, 176.
Huber 177.
Hubert 25.
Hudig 167.
Huel, van 108.
Huerne, op de 196.
Huet 108.
Huetink 116.
Huevelman 196.
Hugemanssone *) 69-72.
Huinink, ten Bokkel 161.
Huiskamp 116.
Huitink 176.
Hulst, van 24.
Hulter, de 0 XII, 4.
Hummelman 117.
Hunt(h)um 24, 164.
Husen 68, 111.
Hustaert 73, 74.
Huurman 125.
Huybrechts 48.
Huijer 76.
Huygens 79, 153.
Huyk 125, 222.
Huijsink 114.
Huijtink (Hoijkink, Yoijting, Hoitink, Hoytink, Huitink) 113—117,176.

I

Iaab 74.
Idsinga 44*), 86.
Isenhagius 73, 74.

J

Jacobi 59.
Jacobs 61, 75, 119, 173, 174, 224.
Jacobsz 135.
Jaille, Benelle de la 132.
Jans 60, 62.
Janse 62. 69.
Jansen 99, 117.
Jansse 60-62.
Janssen 41, 197.
Janssens 79.
Jans- 182, 222.
Janszn. 144.
Jarman 31, 32, 75, 76, 127.
Jercme 9.
Jerschavek 115.
Jong. de 72, 121, 154.
Jong van Stra(e)ten, de 106, 160.
jonge, de 63, 153, 186.
Jongema*) 44.
Jongerius (Jungerius) 223.
Jonker 121.
Jorisse 21.
Juliaans 131.
Jungerius (Jongerius) 223.
Jutphaas tot Wijnestein, van *) 12.
Juwsma 44.

K

Kaan 75.
Kabel 167.
Cabl 166.
Kadaart (Kudaur) 167.
Kalckman 174.
Kalf(f) 99, 131.
Kamp 79.
Kamp, van de(r) 31.
Kann 178.
Carcenat 77.
Karnebeek, van*) 19.
Karteel (Canteel) 166.
Cate, ten 116.
Cats 148.
Cats, van 50.
Katteman 132.
Katten 56.
Caulier 216.
Kay, van der 132.
Kec, à 46.
Keesel, van der 149.
Kelder 50, 59.
Kelps 109.
Kemp 163.
Keppelfox 73.
Ker(c)kwerve, van 186, 187.
Kerschbaum 50.
Ke(r)stner 32.
Kessler 164.
Ketel 17.
Ketwich, van 100.
Ceulen, 'van 163.
Keur 41.
Kevscr 100, 101, 103.
Christiansen 132.
Xiehoom 146.
Klaasz 173.
Cla(e)sens 172.
Claessen von 126, 223.
Claesz 183, 184, 188.
Klanderman 113.
Clant 224.
Klapmeyer 170.
Claus (Clous) 125, 126.
Clautier 101.
Klein 224.
Kleinbussink, Ditzel- 176.
Kleinpenning 215.
Kleyburgh, van 186.
Klinkenberg, van Nuys 108, 165.
Cloeck 214.
Kloek 66.
Cloon, van 157, 158.
Clootwijck, van 220.
Cloppenburg 21.
Clumper 73.
Kniphuysen, van 49.
Knoll 67, 223.
Knuivers 114, 115.
Cobus 159.
Cochrane 9.
Ko(c)k 141, 174.
Koecx 122.
Coenen (Koenen) 114.
Koenen 99, 114, 213.
Coermans 74.
Coeverden, van 103.
Kok, de 111.
Colenbrander 42.
Kolff 25.
Collen, von 175
Kolmans 29.
Comte, le 212.
Comte gezegd de Graaf, le 212.
Cool, van 15.
Coomans 62, 63.
Coops 22.
Koos, van 99.
Cooten, van 29.
Kooten, van 76.
Koppel, v. d. 211, 215.
Koppiers 132.
Cordes 28.
Cornelis 10, 174, 212.
Cornelisse 68.
Cornelisz 29. 138. 183. 187. 189
Corneliszn 122, 145.
Cors 175.
Korte, de 65,
Corten 98, 100, 103.
Coster 158.
Coulmans 29.
Coulster, ter 177.
Coulster, van 95.
Couper (Kuper) 24.
Courtonne 26.
Co(u)wley 221.
Kraal 215.
Crackouw 173.
Craen 49.
Cranendonck, van 166.
Kreber 116.
Cremer 75.
Kretschmar, van 17%
Creutznach, von 72.
Crielaerts 221.
Croes 29.
Croix, de la 166.
Crok 25.
Krol(l) 21, 22.
Crommelin 23, 132, 211, 212.
Krook 213.
Croon 32, 176, 223.
Kroon 31.
Crous 26.
Krozenbrink 114.
Crucius 166.
Kruger 224..
Cruickjen 175.
Kruik 174.
Kruimel 207, 211, 215, 218.
Cruiningen, van 49.
Kruysse, van der 133.
Kuen 224.
Kun, van der 20, 21.
Kuntz 68.
Kuper (Couper) 24.
Cuijck 174.

L

Laan 175.
Laan, van der 223.
Laar, van de 109-113.
Laen, van der 94.
Laer, van 171.
Laermans 150.
Laet, de 145.
Laforce 49.
Lagrappe 67.
Lairhoven, van 142.
Lambrechtsen 21.
Lamers 75.
Lampsins (Lampsens) 151, 152.
Lang(e) (Langh), de 118—121, 166.
Langelaar 29, 76.
Langh, de 118-120.
Lansman 27.
Lant 172.
Laurenborch, van 205.
Laurentius 166.
Lauwaart 67.
Lauwerman (Louwerman) 102.
Lavigne 127.
Ledeboer 73.
Leede, de 87.
Leempoel 127.
Leenaerts 173.
Leendertz 131.
Leeuw, de 110, 207.
Leeuwen, van 150.
Lemmers 131.
Lenaerts 61.
Lenkhoff 100.
Lennep, van 218.
Lennich, van 105.
Lenning 59.
Leuwen 51.
Lévèque 78.
Lewe 122.
Leyden, van 88, 94.
Leyten 220, 221.
Liedekerke, van 71.
Lieftinck (Lijftingh) 170—172. 192.
Liesching 177.
Lievergh 23.
Lievret(t) (Lievergh, Livret) 23, 102.
Limburg, van 107.
Linde, van der 20.
Linden, van der 170.
Lobry 212, 213.
Lochorst, Gan 200.
Lockorst, van 168.
Loderus 118.
Loefs 218.
Loltker 30.
Loo 131.
Loo, Potter van der 94.
Loobeek 51.
Lopes de Pinto 154.
Louwen 128.
Luessen 160.
Lugard 215.
Lussis 133.
Luyken 176.
Luijlof 57.
Lyere, van
Lijndrayer 160.
Lynsen 62.

M

Maare, van 127.
Maas 64.
Macett 177.
Machorius (Maghorius) 109, 159.
Maden, van der 173.
Maire, le *) 12.
Makiel 43.
Makkes 28, 125.
Man, de 108.
Mannebeek 171.
Marck, van der 164.
Marcus 166.
Marees, de 217.
Marez, de 212.
Maris 178, 219, 220.
Martin 77.
Martinet 58.
Martzen (Marse) 134, 125
Marijen*) 127.
Mast, van der 25.
Matenesse, van 88, 93.
Mathae 172.

Mathenesse van Wybesma, van 186.
Matheus 221.
Matthaeus 172.
Maurick (Mourick). van 119..
Maurijc(k), van 107.
May, de 155.
Mechelen, van 47-50.
Meer, ter 30, 128.
Mees 145, 147, 150, 154.
Meesters 146, 150, 154, 155.
Meilink (Meiling(h), Meijling(3)) 53-57.
Meis genant Wassenbarch 105.
Mejoux 65.
Melauren 173.
Melchior 178.
Melchiors 55.
Melissen 143.
Mellama *) 45.
Mellema *) 44.
Mennes 132.
Merct, van der 20.
Meren 220, 221.
Merenburch, van 206, 207.
Merkman 108.
Merode, van 151.
Merwede, van de 88, 94.
Messchert 25.
Metslaar 121.
Mettler 82.
Meulen, ter 116.
Meulenbeek, ten name Moolenbeek 120.
Meurs, van 27, 29, 76.
Mey, de *) 145-158.
Meyer 167, 168.
Meyerink 162.
Meijnerthagen 56.
Meysterus 157.
Mian 24.
Michorius 104.
Mieden, van der 79.
Miget 214.
Millegen, van 111.
Miranda, de 132.
Mispelblom 67.
Mockema 44.
Moelnare, de * 70.
Moens 183, 188.
Mol(l) 82, 118, 149.
Mollery, de 77.
Moltzer 211, 215.
Monsbroek, van 223.
Montargues, de 10.
Montfoort, van 94.
Moolenbeek, Meulenbeek, ten name 120.
Moor, de 223.
Mooy 215, 224.
Moraisère, de la 165.
Moreaux 111.
Morren 198.
Moryne 221.
Mostaert 166.
Motzfeldt 100.
Mueden, van 19.
Muelen, van der 108.
Mulder 224.
Mullem, van 82, 130.
Munnikhuysen 224.
Munster, van 194.
Muntinck 171.
Murman 121.
Murray 9.
Musch 154, 156.
Mijl, van der 143, 144.
Mijnssen 212.

N

Naeldwyck, van 188, 189.
Nagel 31, 75, 76, 127 *), 224.
Naggers 221.
Nagtegaal (Nachtegael) 74, 103, 104.
Nas, van 123.
Nassau, van 49.
Nederhoven, van 95.
Nederveen 127.
Neercassel, van 216.
Nelemans 110.
Nicolai 140, 143.
Niedeck, van 151—154.
Nieugaert 150.
Nie(u)poort 10-11, 173.
Nieuwenhuis 31, 121.
Nieuwenhuysen 21, 131.
Nieuwkuyk, van 76.
Nieuwland 214.
Nieuwland, van *) 127.
Nieu(w)lant 74.
Niland 80.
Nittinga *) 44.
Noorbons (Noortbon) 27.
Noorden, van 64.
Noorthoorn, van 210, 211, 218.
Nordmann (Noordman) 120.
Noute 127.
Noutse 63.
Noij 116.
Nuyens 178.
Nuys Klinkenberg, van 108, 165, 169.
Nijenburg, de (huis) 11-13.
Nijenhuis 114.
Nyeuwlaet 221.
Ny(e)velt, van 187, 188, 189.
Nijland 116.

0

O'Brenan 216.
Oedsma *) 44, 45.
Oemken *) 71.
Oems 207.
Oirlmanszn. 145.
Ommen, van 169.
Ommeren, van 205.
Oombergen, van 167.
Oomis 219.
Oostbroek (fout. Oosterbeek). van 78, 79, 224.
Oostdorp 91.
Oostdijck 61.
Oosten, van 32, 176.
Oosten de Bruijn, van 32, 176, 223.
Oostenvelt 170.
Oosterdijck Schacht 149.
Oosterholt 57.
Oosterman 216.
Oosterzee, van 111.
Oosthoek 64, 66.
Oosting 76.
Oostzanen, van 66.
Oranje 64.
Orrock, van 132.
Orsenis 217.
Orsoy, van 218.
Osch, van 143, 144.
Oterlijk 207-219. *)
Ottens(z) 171, 184.
Otterlo, van 76.
Otterop, van 99.
Ouden, den 21.
Oudenampsen 117.
Outeren, van 215.
Outten, van 166.
Overhar, van 99.
Overvoorde 169.
Oyink 125.

P

Paes 74.
Paets van Sonnevelt 186.
Pallandt. van 126.
Pama 168.
Pas. ten 213
Pas; van der 27.
Pastor 72.
Patson, van 163.
Pauli 19.
Pauw, de 176.
Pelkwijk, ter 159.
Pels 149.
Pepin Chevillard 167.
Perel, van de 64, 66.
Perre, van der 148.
Perrin 78.
Pestel, von *) 123.
Peters 23.
Peuchen 170.
Peymans 20.
Pfeifer 73.
Piccardt 170.
Pichot 79.
Piers 74.
Pieters 30, 61, 80.
Pietersz. 174, 187, 189.
Pigge 144.
Pinedo. de 49.
Pinto, 'Lopes de 154.
Pipenpoey 136.
Planta, van 21.
Pleune 125.
Ploegman 31.
Ploos van Amstel 169.
Poel, van der 177.
Poes 91.
Polder 29.
Polderman 66.
Poll, van de 167.
Pol(l), van de(r) 79.
Polman Gruys 122.
Poorten, ter 216.
Poorten, van der 24.
Poppink 162.
Popta 163.
Pot 215.
Pothof 22
Potter 68.'
Potter van der Loo 94.
Pottre, de 29.
Pover 64.
Poyten 205.
Pré, du 106, 114, 160.
Prince 32 *), 223.
Prince, de Bruijn *) 32.
Prins 109, 160. 163.
Proyen, van 127.
Put 185.
Put, van (der) 221.
Putte, Fransen van de 220.
Putte, van de(r) 19. 20.
Putten, van *) 71.
Pijl3 135.
Pijper3 115.

Q

Quekel 135.

R

Rabelin (c) k 99, 114.
Raephorst, van 87.
Raet (Raadt, Raath), de 146, 147.
Ram, de 24.
Ramaus. de 157, 158.
Ramp *) 12.
Rassche 133.
Ratel 66.
Rauwenhoff 32
Ray(e) 146—148 *), 155.
Raye, Bicker 147, 148, 216.
Reeder 112.
Reesema, Siewerts(z), van 212.
Reiger, de 178.
Reinen (Reijnen) 52, 57.
Rennersdinck 163.
Rens(s)en, van 223.
Reulkers 25.
Reus, de 15.
Reymers (Rijmers) 27,
Reymerswale. van 72.
Reynders 107, 117.
Reyniersz 147, 148.
R(h)ijn, van 222.
Rib (Adriaans alias) *) 173—175.
Rickers 52.
Ridder, de 107, 162, 163.
Riders 52.
Riemsdijk, van 28, 29, 76, 77
Rietmeyer 216.
Ringelberch, van 141.
Robaert 173-175.
Robert 77.
Robols 21.
Rodmersma (Rotmersma) *) 44, 45.
Roelevonk 224.
Roelvink 106, 160.
Roemskerck 210.
Roessink 31.
Roetselaer (Rootselaer), van 200, 202
Roller' (, de) 50, 53, 58.
Roller, te 103.
Roobol 127.
Ro(o)de van Heeckeren (, de) 102.
Roodenburg 121.
Ro(o)denhuys(en), van 117, 118.
Roon, van 87. 93.
Roonhuyse(n) (Ro(o)de(n)-huys(en)), van 117, 118.
van 117, 118.
Roorda 47.
Roos 213.
Roosecrans 214.
Roosegaerde 31.
Roosing 112.
Rootselaer (Roetselaer), van 200, 202.
Roovérs 142.
Ros 118, 119.
Rosenburg, van 153.
Roskamp 161.
Rossum, van 48.
Rotgers 26.
Roth 133.
Rotmersma (Rodmersma) *) 44, 45.
Rottier 65.
Ruitenberg 21.
Rump 51.
Ruter, die 135.
Ruygrock 86.
Ruysevelt 127.
Ruijt, de 25.
Ruyter, de 127.
Rijckevorssel, van 25, 122, 143.
Rijkschroeff 73.
Rijmers (Reymers) 27.
Rijn 63 64.
Rijn (Rhijn) yan 222.
Ryschoten, van 214—216.
Rijsdijk Taken 112.
Rijsoorde, van 87, 88, 93—95.
Rijsterborch 25, 74.
Rijswij(c)k, van 87-95, 133.
Rijthoven, van 221.

S

Sabel, de la 67.
Salm 167.
Sam 78.
Sande, van de 55.
Sande. Tilman van de 52.
Santvoort 150.
Sas *) 172-175.
Saussaye, Chantepie de la 26.
Sax(s) 224.
Sceven 18.
Schaaff 30.
Schaap 148.
Schacht, Oosterdijck 149.
Schagen 107.
Schagen van Soelen 108.

Scharff 79.
Scheffer 28, 63, 113.
Schelhaven 64.
Schens(e)ma 172.
Schepers 114—116.
Schepper, (IJssel) de 211.
Schewnink 224.
Schievelberg(s) 52. 57, 222.
Schilden Holsten, Berner 41.
Sc(h)illemans 19, 20.
Schimmel 42.
Schimmel Schuurman 42.
Schipper (, de) 64. 65.
Schleiffenheyner 78.
Schlittler (fout. Schlitter) 30, 75.
S(ch)luijter 51, 52, 55, 56.
Schmid 21.
Schmidt 111.
Schmidt Crans 112.
Schoemaker 51, 52, 54-56, 58, 59.
Schoeman 126.
Scholma 30.
Scholten 192, 205.
Schomaker (van Sontsvelt genaamd) 55.
Schonck 22, 78, 79.
Schoonderwoert, van 214.
Schoonen 64.
Schoonhoven, van 95.
Schooten, van 144.
Schoten 56.
Schrassert (Scrasser (, den)) 15, 17, 200-202.
Sgrauwen (Schrauwen) 143.
Schrauwen (Sgraeuwen) 143.
Schuer, van der 15.
Schueren, van der 144.
Schule, van 61.
Schull 28.
Schulte ten Borninckhave 97.
Schulte(n) van Hengel 27 *), 97—100 103 .
Schuster 82.
Schutstal 211, 217.
Schutte 53, 101, 216.
Schuurman Schimmel 42.
Schuyl 147, 215.
Schwartz 22.
Schwencke 121.
Seeres 221.
Seller 51, 52. 54-56, 103.
Serrurier 165.
Sevensteren 170, 171.
Sierickzee, Dames van 208.
Siewerts(z) van Reesema 212.
Simon 77.
Simonsz 209.
Siouxma *) 44.
Sjaerde *) 44, 45.
Sjaerdema 47.
Sjuxma 44.
Slingelandt, van 80.
Slingenland 111.
Sluyk 125, 222.
Sluys, van 30.
Sluijter (Schluijter) 51, 52, 55, 56.
Smit 17, 96, 224.
Snelle 135.
Snoe(c)k 112, 168,
Soelen (Zoelen), van 107.
Soelen, Dijk van 108.
Soelen, Schagen van 108.
Soestdijk, van 158.
Soestius 149.
Someren, van 150.
Son, van 132, 211.
Sonnevelt 128.
Sonnevelt, Paets van 186.
Sontsvel(d)t, van *) 50—59, 102, 103, 159.
Sontsvelt genaamd Schomaker (van) 55.
Soudaan 30.
Sousa Britto, de 157.
Spanceerder 215.
Spanjaart 30.
Spencer Churchill 8, 9.
Speulde, van 203.
Spey(a)(e)rt *) 123, 124.
Speijart van Woerden *) 123, 124.
Speijart van Woerden tot Qenema *) 123.
Spoors 133.
Staal, van der 108, 154, 163.
Stanley 9.
Stapel 183, 188.
Stapelen, van 78.
Staverman 42.
Steenis, van 86.
Steenwegh 102, 103.
Stegeren, van 22.
Stewart 9.
Stipel 214.
Stiphout, van 96.
Stockum, van 56.
Stöckel 131.
Stoezak *) 12.
Stokvis 170.
Stolk, van der 215, 216.
Stolp 209.
Stoop 122.
Stoutenburg, van 198, 201.
Straatmans (Straetman(s)) 114 115.
Strabeck 52, 55.
Stra(e)ten, de Jong van 106, 160.
Straten, de Jong van 106.
Straten, van 160.
Strezo 110.
Strien, van 60.
Strien(e) (Striens). van 69, 70.
Stro(o)bant 107, 159, 163.
Strootman(n) 29, 77.
Struyvers 217.
Striidhorst, van den 73.
Strijen, van 70, 71.
Stump 58.
Stumph 104.
Suchtelen, van 79.
Suchtelen, Bischop van 79.
Suierendonck van den Bosch 10
Suys 135. 188, 189.
Swaan 128.
Swaen 102, 131.
Swaen van Poederoyen 131.
Swardt (, de) 207.
Swart 214.
Swederis 114.
Sweedijck 63, 65, 66, 68.
Sweert, van 133.
Swellengrebel 212.
Sweys 215.
Swierink 108.
Swinders 125.
Syarsma *) 44.
Syberdinck 99.
Symonsz 186.

T

Tadingha *) 44.
Taken, Rijsdijk 112.
Talma 29.
Tamminga 47.
Tebergen (ter Berg) 222.
Teerns *) 44.
Temminck 218.
Ten(c)kinck 107—109, 163.
Teschenmaker 132.
Tetterode 215.
Teunemans 148.
Teurlingx 116.
Teute 24.
Theben(s) 53, 99.
Theenk (T(h)yeenk) 105.
Thenix 154.
Thierens 132.
Tholhusn (Toloysen) van *) 69.
Thomas 167.
Thomasse 62.
Thonis 174.
T(h)yeenk (Theenk) 105.
Tideman 75.
Tieboel 22.
Tilman van de Sande 52.
Timmer 149.
Timmers 157, 158.
Tinge, van 21.
Tinne 132.
Tjallingii, van Esta 73.
Tjarda 44.
Tjeenk 162.
Tjeenk Willink 42.
Toe Water. 311.
Toloysen, van *) 69.
Tonckens 76.
Tongeren, van 166.
Tou (Thou, Toude, Touden(s)-zoon) 183, 186, 187.
Toulouse, de 166.
Tour, de 80.
Touwe 184, 185, 189.
Trémouille, de la 9.
Tricht, van 211.
Trigland 26.
Tromp 121.
Troost 146.
Tros 164.
Trotschel 164.
Tussenbroek, van 223.
Tyeenk (Theenk, Thyeenk) 105.
Tys 31.

U

Udssema 44.
Unninck 159.
Uternesse 93.

V

Vaessen 1 ll.
Valbruggen 56.
Valckesteyn, van 94, 95.
Valkenberg (-burg) 31.
Varick. van 29.
Veder 167.
Veecken, van der *) 25.
Veehof (Vrehof). van 72.
Veen 31, 75, 76.
Veen, van 135.
Veene, van 163.
Veer. de 212.
Velbrucq 52.
Velde, van den 11, 224.
Velde, van der 80.
Velst, van der 73.
Velters 152.
Velthoven, van 122.
Velthuis (Veldhuis), ten 29, 80
Velti 27.
Ven, van der 111, 112.
Venderbos 31.
Venendall, van 163.
Vennekool 167.
Verboom 169, 170.
Verdonck 212.
Verhoeven 211.
Verlare 65.
Vermasen 24.
Vermeer 52, 56-59.
Vernée 166, 168.
Vernume 20.
Verroer 212.
Verschoor 19.
Verschuyl 63.
Versteegh 160.
Vianen, van 10, 72, 216.
Vinck 10, ll.
Vin(c)ke(n)steyn 30, 128.
Vis 28, 168.
Visscher(s) 166.
Vlaminc 93.
Vlasman 135.
Vlugt, van der 80.
Voet 14.
Vogt, van der 74.
Voirhout, van 135.
Vollenhoven, van 25.
Vonck 119, 120.
Voorhout, Duyst van 184.
Voorn Boers 112.
Vorster 22.
Vos 128, 163, 212.
Vos, de 66.
Voskuyl 10.
Vosmaer 25.
Vosman 111.
Vox 106
Voy, de'la 216.
Vranckensz 183. 188.
Vreede, van de 64.
Vreeswijk, van 80.
Vrehof (Veehof), van 72.
Vrients 142, 143.
Vries, de 172, 224.
Vriese, de 89. 90.
Vriesekolk 110.
Vroesen 156.
Vrij, de 22, 23, 78.
Vrijere, de 20.

W

Wabeke 65.
Wael, de 29.
Waerder, van 92-94.
Waeyenborch, van 145.
Wagtendonck, van 86.
Walhout 64. 65.
Waltheri 72.
Wamelink 107, 159.
Wanrooij 116.
Warmont 0 XII, 4.
Wassenaer, van 50.
Wassenbarch (Mea genant) 105.
Water, Toe 211.
Water, van de 120.
Wateringe, van de(r) 183, 184, 188, 189.
Waijershuijsen (Weyershausen, Weijershauser, Wyershausen) 120.
Weddingh 101.
Weekholt 31.
Weert, van de 22.
Wenckum, van 192. 205.
Wenckum. van Byler van 192, 193.
Wendelnesse, van 70.
Wenssen 80.
Werf, van der 223.
Werff, van der 132, 217.
Werle, van 80.
Werve 91.
Werve, van de 88. 93, 94.
Wesseling 165, 167.
Wessels 159.
Westenberg 159, 175.
Westhoeve 62.
Westrenen, van 214.
Weststrate 65.
Wevenborch genant van Hengell 96.
Weyers 23.
Weijershauser (Waiiershuijsen, Wevershausen, Wyershausen) 120.
Weygers 170.
Weymans 149.
Weyn 42.
Wibbels 104.
Wicheren, van 29, 76.
Wichers 131.
Wieldrecht, van *) 69, 70.
Wilde 91.
Wilde, de 78.

Wilde, die 200.
Wilde, van der 125.
Wilde(r)lingh (Winderlingh) 77.
Wilhem, de 26.
Wille 170.
Willems 126.
Willemse 60.
Willemsen 195, 197.
Willers 212.
Willink, Tjeenk 42.
Wiisdrecht., (Wieldrecht), van * 70.
Wiltingh 79.
Wiltschut 133.
Win, de 0 XII, 4.
Winderlingh (Wilde(r)lingh) 77.
Winekes (Wijnekens, Wijntjes) 100.
Wisselinck 98—103.
Wisselingh 105.
Wissin(c)k 25, 26, 117.
Wisze 63.
Witkop 30, 128.
Witte 91.
Witte, de 168.
Wittebol 119.
Wittenburg 216.
Woensel, van 119.
Woerden van Vliet, van 48.
Woesthoven 164.
Wolff 198.
Wolff van der 146, 147.
Wossink 131.
Wout, opt 183, 184, 186, 188, 189.
Wouters 211.
Wrangel, von 82.
Wrogt (fout. Wrogi) 31, 76.
Wrijter, de 122.
Wtewaell 206, 207.
Wulfing 79.
Wullen, van 223.
Wyarda *) 44.
Wijck, van 26.
Wije 91.
Wyecker 74.
Wyershausen (Waijershuijsen, Weyershausen, Weijershauser) 120.
Wijgink 51, 57.
Wijk, van 169.
Wyn 16.
Wynand 131.
Wijnekens (Winekes, Wijntjes) 100.
Wijngaerden 91.
Wijngaerdt, van 11 1.
Wijngen, van 67.
Wijntjes 155.
Wijntjes (Winekes, Wijnekens) 100.
Wijthoff 160.

IJ

IJck, van 154-156.
I Jsendijk. van 218.
IJssel de Schepper 211

Z

Zaetsals, van 70.
Zeagers 133.
Zeevaard 6S.
Zegerscapelle, van 137.
Zegherts 200.
Zellerus 51.
Zevenbergen, van *) 69, 71, 72.
Zeventer, van 169.
Zitters 68.
Zoelen (Soelen), van 107.
Zommerzee van Dorth, van 170.
Zorn 207, 216.
Zuidweg (Zuydwegt) 65, 66.
Zuutoerde, van 136.
Zuyddijk 66.
Zuylen van Nijeveit, van 153, 156, 157.
Zwieten 91.
Zijl, van *) 29.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE,

WAARNEMEND HOOFDREDACTEUR: Jhr. Mr. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND

LXIIIE JAARGANG

No. 1-2

JANUARI-FEBRUARI 1945-1946

(VERSCHENEN JULI 1946)

Bijdragen en correspondentie bestemd voor het maandblad, benevens die voor de rubriek: Vragen en Antwoorden, te richten aan den waarnemend hoofdredacteur Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, Ridderlaan 8 te 's-Gravenhage.

Correspondentie bestemd voor het bestuur van het genootschap te richten aan den secretaris van het genootschap H. J. A. van Son, Riouwstraat 4 te 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie, niet bestemd voor het bestuur of voor de redactie, te richten aan het bureau van het genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage.

Voor miet-leden van het genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van f lO.-. Losse nummers van het maandblad zijn voor zoover leverbaar aan het bureau van het genootschap verkrijgbaar voor den prijs van f l.-, dubbele nummers f 2.-.

Voor volledige oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad. Men wende zich ook hierover tot den secretaris.

Contributie en abonnementsgelden.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt ƒ 10.—, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van **den** Penningmeester of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, ***Wassenaarscheweg 135, 's-Gravenhage).***

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van **inningskosten** worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar toetreden, gelieve hunne contributie op de hierboven aangeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hun toetreding, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het jaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Overdrukken.

Medewerkers kunnen desgewenscht kosteloos 15 overdrukken van hunne bijdragen ontvangen: meer exemplaren tegen geringe kosten.

Medewerkers die extra exemplaren van het maandblad wenschen, kunnen in plaats van de overdrukken 6 extra exemplaren ontvangen: meer exemplaren tegen ƒ 0.25 per stuk.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursberichten. — Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingen-ambacht: De Koning verleent adeldom. — A. L. Carstens: Winston Leonard Spencer-Churchill. — M. C. Sigal: Nog-maals Familie-aanteekeningen van het geslacht Nieupoort (Schiedam). — Mr. J. Belonje: Rouwkassen op de Nijenburg. — Mr. W. de Vries: Veluwsche Geslachten uit de Schout-ambten van Putten en Nijkerk in de XVde en XVIde eeuw, IV Van Esvelt. — Nederland's Adelsboek, — J. P. de Man: De vrouw van Gerrit van Bennebroek. — R. T. Muschart: Wapen Van Karnebeek. — Dr. J. C. Maris: De Middel-burgsche Van de Putte's. — I-I. F. Heerkens Thijssen: Van der Kun. — Vragen en Antwoorden.

VAN VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie **over** het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

GEVRAAGD.

Ter overname gevraagd: eenige oude jrg. van het Maandblad, en wel der jaren 1883, '89, — '90 — **'91 — '95 — '96** en 1899 t/m 1907'.

J. A. M. van der Loo, Voorschoterlaan 41a, Rotterdam-Oost.

Ter overname gevraagd: Ned. Adelsboek 1940.

Verslagen 's Rijks oude archieven 1926, 1927 (event. alleen 1 e deel)', 1928.

Verslagen 's Rijks verzam. v. 'gesch. en kunst 1935, 1936, 1938, 1939, 1941.

D. J. G. Buurman. Renssenstraat 6a, Arnhem.

Ter overname gevraagd:

a. losse bladen Stafkaart 1 : 25.000 Nederland.

b. Nieuw Nederl. Archief v. Kerkgeschiedenis 1854 en ev. andere losse jaargangen van die reeks.

Zoo noodig tot ruiling bereid.

Mr. J. Belonje, Nassaulaan 41, Alkmaar.

Ter overname gevraagd: Dr. 0. Piper, Burgenkunde. München, 1912.

H. Jongsma, Kasteelen, buitenplaatsen, tuinen en parken in Nederland, dl. 1 en 2.

J. Box, Chronicles of the castle of Amelroy. London, 1870.

Dr. J. Kalf, De monumenten in de voorm. baronie van Breda. Geïll. beschr.

Voorl. lijst der Nederl. monum. v. gesch. en kunst: Drenthe, Utrecht, Zuid-Holland.

P. Bondam, Charterboek der hertogen van Gelderland en graaven van Zutphen, dl. 1, 2de stuk.

Ned. Patriciaat, le jaarg.

Verder zoek ik oude (event. ook goede recente) afbeeldingen van de kasteelen Ammerzoden, Hernen en Ooy (gem. Ubbergen) ter overname of ter leen voor reproductie, i.v.m. restauratie van deze kasteelen.

D. J. G. Buurman. Renssenstraat 6a. Arnhem.

(Secretaris Stichting „Vrienden der Geldersche Kasteelen").

AANGEBODEN.

Aangeboden aan medelid: Ned. Leeuw LXe jrg. **(1942)** nos. Juni en Augustus.

Mr. H. H. A. de Graaff, Hart Nibbrigkade 134, Den Haag.

TYP. N.V. Drukkerij „De Residentie", Den Haag

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE,

WAARNEMEND HOOFDREDACTEUR: Jhr. Mr. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND

LXIIIE JAARGANG

No. 3-6

MAART- JUNI 1945-1946

(VERSCHENEN 1 SEPTEMBER 1946)

Bijdragen en correspondentie bestemd voor het maandblad, benevens die voor de rubriek: Vragen en Antwoorden, te richten aan den waarnemend hoofdredacteur Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland, Ridderlaan 18 te 's-Gravenhage.

Correspondentie bestemd voor het bestuur van het genootschap te richten aan den secretaris van het genootschap H. J. A. van Son, Riouwstraat 4 te 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie, niet bestemd voor het bestuur of voor de redactie, te richten aan het bureau van het genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage.

Voor miet-leden van het genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van f 10.—. Losse nummers van het maandblad zijn voor zoover leverbaar aan het bureau van het genootschap verkrijgbaar voor den prijs van f l.-, dubbele nummers f 2.-,
Voor volledige oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte vam den aanwezigen voorraad. Men wende zich ook hierover tot den secretaris.

Contributie en abonnementsgelden,

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagtf lO.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den Penningmeester of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Floris Grijphstraat 23, S-Gravenhage).*

N a 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe 1eden, die in den loop van het jaar toetreden, gelieve hunne contributie op de hierboven aangeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hun toetreding, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het jaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Overdrukken.

Medewerkers kunnen desgewenscht kosteloos 15 overdrukken van hunne bijdragen 'ontvangen; meer exemplaren tegen geringe kosten.

Medewerkers die extra exemplaren van het maandblad wenschen, kunnen in plaats van de overdrukken 6 extra exemplaren ontvangen: meer exemplaren tegen *f* 0.25 per stuk.

Bijeenkomst Kring Zuid-Holland.

Bijeenkomst op Zaterdag 6 **September** a.s. in Grand Café Restaurant „Den Hout", Bezuidenhoutscheweg 11 om 3 uur. Kolonel de Man spreekt over Floris **van Rijswijk** en zijn verwanten. Alle Leden van ons Genootschap zijn welkom, ook die uit andere provincies.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursberichten. — Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland: Over de beteekenis van genealogie en heraldiek voor de geschiedenis van Friesland. — W. J. J. C. Bijleveld: Brant. — R. T. Muschart: De familie Van Sontsveldt in den Gelderschen Achterhoek. — J. J. Polderman: Oude Zuid-Bevelandsche boerengeslachten. — Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius: Aanvullingen op Striana II. — Mr. H. L. Hommes: Von Bose. — Vragen en Antwoorden.

VAN VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

GEVRAAGD.

Ruiling gevraagd van Nederl. Adelsboek, jaarg. 1904, '08, '09, '10, '11, '20, '25, '28 en '29 voor jaarg. 1903, ***'13*** Jtm '18, '24 en '26.

Mr. M. P. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren, „De Driesingel", Lunteren.

Gevraagd: Burke's Peerage (met stamreeksen; een uitgave van na 1900).

A. L. Carstens, Riouwstraat 129, S-Gravenhage.

AANGEBODEN.

Aangeboden: Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek (Molhuysen en Blok), deel 1, ter ruiling tegen deel X.

Dr. T. Halbertsma, Hazepaterslaan 7, Haarlem.

Aangeboden ter overname: (voorwaarden nader overeen te komen) 1. de complete jaargangen, niet ingebonden, van de Nederlandsche Leeuw 1934 t/m 1944.

2. Almanack de Gotha, jaren 1851 t/m 1872 en 1907 t/m 1909. De banden van de jaren 1871 en 1872 zijn los en beschadigd. De banden van de jaren 1868 en 1869 zijn eenigszins los.

3. De Uniformen van de Nederlandsche Land- en Zeemacht hier te lande en in de Koloniën naar aquarellen en teekeningen van J. Hoynck van Papendrecht, H. C. Staring en J. P. de Veer met tekst van F. J. G. ten Raa.

Militaire Boekhandel van de Gebroeders van Cleef te 's-Gravenhage 1900. 2 dln.

Mr. R. van Zinnicq Bergmann, Breautélaan 5, Vught.

Typ. N.V. Drukkerij „De Residentie", Den Haag

DE NEDERLANDSCHE LEEUW,

MAANDBLAD VAN HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE,

WAARNEMEND HOOFDREDACTEUR: Jhr. Mr. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND

LXIIIE JAARGANG

No. 7-10

JULI-OCTOBER 1945-1946

(VERSCHENEN OCTOBER 1946)

Bijdragen en correspondentie bestemd voor het maandblad, benevens die voor de rubriek: Vragen en Antwoorden, te richten aam den hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, Jonkerlaan 26, Wassenaar.

Correspondentie bestemd voor het bestuur van het genootschap te richten aan den secretaris van het genootschap H. J. A. van Son, Riouwstraat 4 te 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie, niet bestemd voor het bestuur of voor de redactie, te richten aan het bureau van het genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage.

Voor miet-leden van het genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van f lO.-. Losse nummers van het maandblad zijn voor zoover leverbaar aan het bureau van het genootschap verkrijgbaar voor den prijs van f l.-, dubbele nummers f 2.—.

Voor volledige oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte van den aanwezigen voorraad. Men wende zich ook hierover tot den secretaris.

Contributie en abonnementsgelden.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt ƒ 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den Penningmeester of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, Floris *Grijphstraat 23, 's-Gravenhage).*

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar toetreden, gelieve hunne contributie op de hierboven aangeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hun toetreding, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het jaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Overdrukken,

Medewerkers kunnen desgewenscht kosteloos **15 over**drukken van hunne bijdragen ontvangen: meer exemplaren tegen geringe kosten.

Medewerkers die extra exemplaren van het maandblad wenschen, kunnen in plaats van de overdrukken 6 extra exemplaren ontvangen; meer exemplaren tegen ƒ 0.25 per stuk.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap,

De verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk:

Gedurende de wintermaanden van 1 November 1946 tot 1 Mei 1947 iederen Donderdag van 9½—12 en van 2-5 uur.
iederen Zaterdag (bij wijze van proef) van 2-5 uur.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursmededeelingen. — Aanwinstenlijst der bibliotheek. — Mr. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich en Mr. J. R. D. Zwahlen, De Nederlandsche adel. — J. P. de Man, Floris van Ryswyck, Heer van Rysoorde. — A. B. van Hengel, Van Hengel. — L. Q. Bakker, Van de Laar. — A. W. Hoitink, Bijdrage tot eene genealogie van het geslacht Hoitink. — H. J. van 't Lindenhout, Een tak van Roonhuyse te Nijmegen. — E. J. Koppeschaar, Nadere gegevens de Lange, uit IJsselstein. — Korte mededeelingen: Polman Gruys: Van Rijckevorsel; Wapen van de familie von Pestel; Wapen van de familie Speyart van Woerden. — Vragen en Antwoorden: Blok: Brouwer: Claus: Ditzel; van den Dungen; Eykens; Gebbink; Goudenbeelt; van Haeften; van Hövell; Leempoel-van der Haack; Marijen-van Maare; Nagel; Nederveen; van Nieuwland; Roobol; Ruysevelt-Noute; De Ruyter-Lavigne; Sonnevelt; Swaan-Bronkhorst-van Gaasbeek; Vinkensteyn-Ter Meer-Hooft: Vos.

VAN VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

GEVRAAGD.

Ruiling gevraagd van Nederl. Adelsboek, jaarg. 1904, '08, '09, '10, '11, '20, '25, '28 en '29 voor jaarg. 1903, '13 /tm '18, '24 en '26.

Mr. M. P. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren, „De Driesingel", Lunteren.

Gevraagd: Burke's Peerage (met stamreeksen; een uitgave van na 1900).

A. L. Carstens, Riouwstraat 129, 's-Gravenhage.

AANGEBODEN,

Aangeboden: Ned. Adelsboek 1910-1912, 1915, 1916, 1918, 1919, Historisch gedeelte (2 X) Almanach de Gotha 1920.

Eenige exemplaren zijn beschadigd.

Jhr. Mr. H. A. M. van Asch van Wijck, Sterkenburgertaan 2, Doorn.

Verkrijgbaar aan het bureau van het Genootschap: de uitgave „Obituarium Leidense" (1946) à ƒ 2.—, overdrukken van de artikelen „Eenige Britsche officieren in Statendienst en hun familie" door Mr. W. F. Leemans (1944) à ƒ 0.75 en „Het Dordtsche geslacht Van Beveren" door Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland (1944) à ƒ 1.50.

Bijdragen tot eene genealogie betreffende het Amersfoortsche geslacht van IJsselt, door W. E. van Dam van Iselt (51 blz., 1 wapen, 1 stamboom en 3 afbeeldingen van Ridderhofstad (Kapel) van Isselt). ƒ 3.— (bij voorkeur op postrekening no. 186298 van den schrijver, waarna franco toezending volgt).

W. E. van Dam van Isselt, v. Blankenburgstraat 12, 's-Gravenhage.

Aangeboden: Kasteelen, buitenplaatsen, tuinen en parken van Nederland. Met tekst van Mr. A. Loosjes. 3e dl. A'dam, 1923, Geb. in prima staat.

M. C. Sigal, Rijnsburgerweg 42, Leiden.

Typ. N.V. Drukkerij „De Residentie", Den Haag

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET KONINKLIJK
NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN **WAPENKUNDE**
GEVESTIGD TE **'s-GRAVENHAGE,**
HOOFDREDACTEUR: Mr. W. W. VAN VALKENBURG.

LXIIIE JAARGANG

No. 11

NOVEMBER 1945-1946
(VERSCHENEN NOVEMBER 1946)

Bijdragen en correspondentie bestemd voor het maandblad, benevens die voor de rubriek: Vragen en Antwoorden, te richten aam den hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, **Jonkerlaan** 26, Wassenaar.

Correspondentie bestemd voor het bestuur van het genootschap te richten aan den **secretaris** van het genootschap **H. J.** A. van Son, **Riouwstraat 4 te 's-Gravenhage.**
Alle overige correspondentie, niet bestemd voor het bestuur of voor de redactie, te richten aan het bureau van het genootschap, **Bleyenburg** 5 te 's-Gravenhage.

Voor miet-leden van het genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het maandblad verkrijgbaar tegen **een** abonnementsprijs van f **10.—.** Losse nummers van het maandblad zijn voor **zoover** leverbaar aan het bureau van het genootschap verkrijgbaar voor den prijs van f l.-, dubbele nummers f **2.—.**
Voor volledige oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte **van** den aanwezigen voorraad. Men wende zich ook **hierover** tot den secretaris.

Contributie en abonnementsgelden.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt ƒ 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op **postrekening no. 20910** van den Penningmeester of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Floris Grijpstraat* 23, 's-Gravenhage).

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar toetreden, gelieve hunne contributie op de hierboven aangeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hun toetreding, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het jaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Overdrukken.

Medewerkers kunnen desgewenscht kosteloos 15 overdrukken van hunne bijdragen ontvangen: meer exemplaren tegen geringe kosten.

Medewerkers die extra exemplaren van het maandblad wenschen, kunnen in plaats van de overdrukken 6 extra exemplaren ontvangen; meer exemplaren tegen ƒ 0.25 per stuk.

Bibliotheek en **Verzamelingen van het Genootschap.**

De verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk:

Gedurende de wintermaanden van 1 November 1946 tot 1 Mei 1947 iederen **Donderdag** van 9½—12 en van 2-5 uur.
iederen **Zaterdag (bij wijze** van proef) van 2-5 uur.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — Fred. Oudschans Dentz, Nederlandsche grafzerken in Suriname en Britsch Guyana. II. — A. G. de Groot, De stamvader van het geslacht Hoogewerff. — J. B. W. M. van Roosmalen, Geslacht van Boeymer (Baronie van Breda). — Mr. W. C. Mees, Een vroeg uitgestorven tak van het geslacht de Mey (Met een plaat). — A. B. van Hengel, Van Hengel 1600—1850 (vervolg en slot). — Mr. H. L. Hommes, Aanvulling op de genealogie Eieftinck. — J. D. Jordaan, Geslacht Sas. — Vragen en Antwoorden: Banningh; Beugholt; van Beyeren, Bergen en Henegouwen; de Bruyn; Ditzel; Hocke; Hoitink.

VAN VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst ƒ 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

GEVRAAGD.

Gevraagd: Ned. Leeuw jaargangen 1883. 1889, 1890, 1891, 1895, 1896, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1910, 1911, 1930, 1937. Van 1940 Nos. 1 en 2. Van 1942 Nos. 3 en 4.

W. F. del Campo Hartman, Anna's Hoeve, Ommen (0.).

Ter overname of in ruil gevraagd:

Maandblad 1883, '89, '90, '91, '95. '96 en 1899 t/m 1907.

Ned. Adelsboek 1903, 1924, 1925 en 1940.

B. en M. Gelre I, II, III *en* V.

Public. Limb. 1864 t/m '71, '79, 1893 t/m 1900, 1905 t/m '07, 1922 en '28.

J. A. M. van der Loo, Voorschoterlaan 41a, Rotterdam-0.

AANGEBODEN.

Ter overname aangeboden de navolgende complete jaargangen Ned. Leeuw in losse afleveringen met index en schutbladen:

1884 (2de), 1885 (3de), 1886 (4de), 1887 (5de), *1888* (6de), elk ƒ 15.—.

1913 (31ste), 1914 (32ste), 1915 (33ste), 1916 (34ste), 1917 (35ste), elk ƒ 10.—.

J. H. Benier, Arnhemschestraat 16. Velp (G.).

Typ. N.V. Drukkerij „De Residentie", Den Haag

DE NEDERLANDSCHE LEEUW,

MAANDBLAD VAN HET KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN **WAPENKUNDE**

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE,

HOOFDREDACTEUR: Mr. W. W. VAN VALKENBURG.

LXIIIE JAARGANG

No. 12

DECEMBER 1945-1946

(VERSCHENEN DECEMBER 1646)

Bijdragen en correspondentie bestemd voor het maandblad, benevens die voor de rubriek: Vragen en Antwoorden, te richten aan den hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, Jonkerlaan 26, Wassenaar.

Correspondentie bestemd voor het bestuur van het genootschap te richten aan den secretaris van het genootschap H. J. A. van Son, Riouwstraat 4 te 's-Gravenhage.

Alle overige correspondentie, niet bestemd voor het bestuur of voor de redactie, te richten aan het bureau van het genootschap, Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage.

Voor miet-leden van het genootschap, alsmede voor bibliotheken en archieven, is het maandblad verkrijgbaar tegen een abonnementsprijs van f lO.-. Losse nummers van het maandblad zijn voor zoover leverbaar aan het bureau van het genootschap verkrijgbaar voor den prijs van f l.-, dubbele nummers f 2.-.

Voor volledige oude jaargangen is de prijs vastgesteld in verhouding tot de grootte vam den aanwezigen voorraad. Men wende zich ook hierover tot den secretaris.

Contributie en abonnementsgelden.

De jaarlijksche contributie voor de gewone leden bedraagt ƒ 10.-, ingaande op 1 Januari.

Men gelieve deze te voldoen door storting vóór 1 Maart op postrekening no. 20910 van den Penningmeester of door toezending per postwissel aan diens adres (Jhr. H. Trip, *Floris Grijpstraat* 23, *'s-Gravenhage)* .

Na 1 Maart zal over de verschuldigde contributie met verhooging van inningskosten worden beschikt.

Nieuwe leden, die in den loop van het jaar toetreden, gelieve hunne contributie op de hierboven aangeven wijze te voldoen vóór het verstrijken van de maand, volgende op die van hun toetreding, bij gebreke waarvan als boven zal worden gedisponeerd.

Opzegging moet geschieden vóór 1 December, voorafgaande aan het jaar, met ingang waarvan men zijn lidmaatschap wenscht te beëindigen.

Dezelfde bepalingen gelden m.m. voor de abonnementsgelden.

Overdrukken.

Medewerkers kunnen desgewenscht kosteloos 15 overdrukken van hunne bijdragen ontvangen; meer exemplaren tegen geringe kosten.

Medewerkers die extra exemplaren van het maandblad wenschen, kunnen in plaats van de overdrukken 6 extra exemplaren ontvangen: meer exemplaren tegen ƒ 0.25 per stuk.

Bibliotheek en Verzamelingen van het Genootschap.

De verzamelingen van het Genootschap, inclusief de Bibliotheek, gevestigd Bleyenburg 5 te 's-Gravenhage, zijn voor de leden toegankelijk:

Gedurende de wintermaanden van 1 November 1946 tot 1 Mei 1947 iederen Donderdag van 9½—12 en van 2-5 uur.
iederen Zaterdag (bij wijze van proef) van 2-5 uur.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek; — Mr. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich, Nogmaals: De Nederlandsche Adel. — J. P. de Man, De oudste generaties van het geslacht van der Burch. — Mr. W. de Vries, Genealogieën van Byler. — H. L. Kruimel, Oterlijk. — Boekbespreking. — Korte Mededeeling: Londenaars met Bredasche kwartieren. — Vragen en Antwoorden: van Altena; ter Berg; Beugholt; Blok; van Dijckhuijsen-Dijkhuizen; Engelen: Hambrouck; van Harmelen: van Hövell; Jongerius of Jungerius Knoll-van der Werf, v. d. Laan: de Moor-van Tussenbroek; Prince; van Rens (s)en-de Hooch; Roelevonk; Scheunink-Kuen; Smit-Nagel; van den Velde-Clant; de Vries-ter Borne: de Vrij-Walfman; Deutsche Stammtafeln; Onbekend wapen.

MAANDELIJKSCHE BIJEENKOMSTEN.

VIJFDE WINTERBIJEENKOMST GROEP ZUID-HOLLAND

op Maandag 6 Januari **1947.**

Aanvang te **20 uur** in het Gebouw der Vrijmetselaarsloge, Fluweelen Burgwal 22, 's-Gravenhage.

In deze bijeenkomst zal ons lid Mr. IJ. H. M. Nijgh een lezing houden over:

„De sociale aspecten van selectie in de maatschappij".

VAN VRAAG EN AANBOD.

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor **leden** van het Genootschap en niet ***voor den handel.***

De Hoofdredacteur (beslist als eenige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van de uit deze rubriek onvermijdelijk voortvloeiende correspondentie dient vooreerst *f* 0.30 te worden overgemaakt, desgewenscht in postzegels aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

AANGEBODEN.

Aangeboden twee exx. Ned. Adelsboek van den zeldzamen jaargang **1915. Bod.** De exx. bevinden zich bij de firma van **Stockum**, Buitenhof 36, Den Haag.

W. J. J. C. Bijleveld, Postbus 95, Leiden.

Ten behoeve van de leden van het Genootschap zijn aan het Bureau **verkrijgbaar kwartierstaatformulieren** (**16** kwartieren) tegen **den prijs van** *f 0.75* per stuk, 10 stuks *f* 0.50.

GENEALOGIEEN IN BEWERKING.

De genealogieën:

Boxman, van Buren; Heeneman; Heldewier; de Hulter; Warmont; de Win: **zijn** in bewerking bij:

J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Storm van 's-Gravesandezveg 5, Wassenaar.

Typ. N.V. Drukkerij „De Residentie", Den Haag